BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

2022

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 274

Sîmbătă
5 ianuarie 1963

8 pagini — 1,50 lei

5 LUNI PE „VITEAZ"

UN CICLU DE REPORTAJE DESPRE EXTREMUL ORIENT

scris de prof. Eugen A. Pora — care a însoțit expediția sovietică

La cea de-a 35-a expediție de cercetări oceanografice a navei sovietice „Viteaz" în Oceanul Indian, a participat și prof. Eugen A. Pora, membru corespondent al Academiei R.P.R., care timp de 5 luni a lucrat efectiv pe bordul vasului alături de cercetătorii sovietici și care într-o serie de reportaje va împărtăși cititorilor „Magazinului" impresiile culese în această călătorie.

Singapur

Cine n-a auzit de numele acestui oraș, numit și „Gibraltarul răsăritului"! El a jucat același rol de jandarm al vaselor care treceau din Oceanul Indian în Oceanul Pacific, ca și Gibraltarul european, care controlează vasele ce trec din Atlantic în Mediterana. Ambele orașe au fost și mai sînt în bună măsură, sub controlul Angliei.

• *(Continuare în pag. 2-a)*

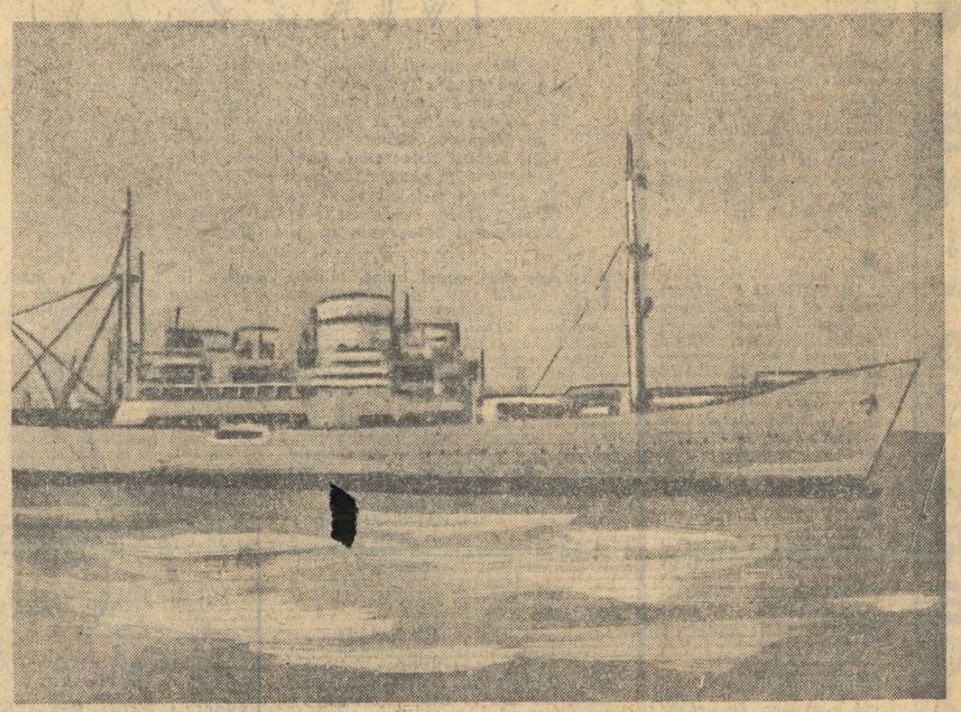

Vasul pentru cercetări oceanografice „Viteaz"

ACASĂ LA

DIN SUMAR:

DE PRETUTINDENI

ÎN U.R.S.S. s-a descoperit un insecticid care îi vine de hac filoxerei. Experimentat în institute de cercetări științifice, insecticidul a dat rezultate neașteptate. Împrăștierea a 200 kg. din acest insecticid, numit hexaclorbutadien (se fabrică din butan), distruge în proporție de sută la sută filoxera.

●

POLIȚIA din Gardena (California) îl caută cu disperare pe deținutul Roger Rhoden, în vîrstă de 20 de ani, pentru a afla din gura lui cum a procedat cînd a evadat. În greutate de 73 kg., Roger Rhoden s-a strecurat afară din închisoare printr-o gură de aerisire, lungă de 28 cm. și lată de 15 cm.

●

LA SHEFFIELD în Anglia, în timp ce se disputa un meci palpitant de fotbal, jucătorii au fost nevoiți să întrerupă partida după numai jumătate de oră de joc. Semnalul încheierii partidei nu l-a dat arbitrul, ci fluierul poliției. Fotbaliștii au fost conduși la postul de poliție pentru că au nesocotit dispoziția care interzice de a se face sport în ziua de duminică.

●

ÎN ULTIMII 5 ani, rețeaua de cinematoarafie a Uniunii Sovietice s-a dublat. În orase există azi peste 1.000 cinematografe și săli de cluburi cu o capacitate de aproape 5 milioane locuri, iar la sate 98.000 aparate de proiecție cinematografică, fixe sau deplasabile. În ultimii zece ani, numărul spectatorilor s-a triplat.

●

BRAZILIA a cumpărat din S.U.A. 213 mașini de calcul, în valoare de 170.000 dolari. Încărcătura ambalată în mod special a fost expediată pe calea maritimă. Cît de mare a fost uimirea vameșilor din Rio de Janeiro atunci cînd, în locul mașinilor de calcul cum arătau inscripțiile de pe lăzi, au descoperit că ele conțin... cărămizi. Poliția braziliană face cercetări pentru a afla cauzele acestei uimitoare „metamorfoze". Pînă acum s-a constatat că ea a avut loc înainte de plecarea navei din New York.

●

CU PR... conferințe... Mondi... a...

Meridiane

MOZAMBIC

„... Strămoșescul pămînt, Mozambic, Mozambic!
Lancea grea a străbunilor mei o ridic,
Sînt și eu dintre cei care luptă și vor
Să ajungă stăpîni ai pămîntului lor,
Care dîrzi vor răzbate din noapte în zi,
Care slobozi ca oamenii, oameni vor fi!
Ascuțită e lancea străbunilor mei,
Ea se-nfige și-n piatră și naște scîntei,
Și mi-i brațul vînjos ca și brațul străbun,
Blestematul balaur voi ști să-l răpun...“

Iată cum cîntă poetul Liliniu Mikaio, în frumosul său poem „Mozambic, Mozambic...“, lupta pentru libertate a poporului său aflat de aproape cinci secole sub jugul colonialiștilor portughezi.

Aceste versuri nu exprimă numai visul unui poet. Ele se bazează pe o realitate palpabilă: mișcarea de eliberare națională a poporului din Mozambic, care ia amploare pe zi ce trece. „Lupta poate dura timp îndelungat — a spus Adeline Gwambe, unul din liderii mișcării de eliberare națională din Mozambic — dar poporul din Mozambic trebuie să fie [illegible] și își va cuceri independența deplină.

Puternicul val al mișcării de [illegible]perare națională care a cuprins întregul [illegible]periu colonial al Portugaliei s-a extins și asupra Mozambicului, considerat pînă de curînd la Lisabona ca cel mai „liniștit“ și mai „calm“ teritoriu „de peste mări“ al Portugaliei.

Descoperit în anul 1492 de celebrul navigator Vasco da Gama, Mozambicul a fost cotropit în secolul al XVI-lea de colonialiștii portughezi, care au reușit să-l supună complet de abia în 1700, după lupte cu populația băștinașă, ce au durat aproximativ două secole. Conchistadorii portughezi au distrus strävechea sa civilizație (acum 4000 de ani pe teritoriul de astăzi al Mozambicului se afla înfloritoarea țară Punta, căreia, mai tîrziu, i-a luat locul statul Monomotapa), au instaurat un regim de sălbatică exploatare și opresiune și au început o adevărată vînătoare de oameni, pe care-i vindeau ca sclavi peste Ocean. Negoțul cu oameni practicat de colonialiști timp de aproape 300 de ani a dus la nimicirea unei mari părți a populației autohtone [illegible] în

aproape în întregime în mina companiei belgiene „Société Minière et géologique“, în timp ce alte bogății au intrat în sfera de „operații“ a trustului „Mozambic panamerican Company“.

În timp ce monopolurile străine se îmbogățesc, populația acestei țări se zbate într-o cumplită sărăcie și obscurantism, este secerată de numeroase boli, ca: malaria, tuberculoza, ulcerul, boala somnului, lepra etc. Peste 500 din 1000 de noi născuți mor în primele zile după naștere. În întreaga țară nu există decît 40 de medici. O statistică întocmită anul trecut de revista „L'Etu-

de sclavi din Mozambic, pe termene variind între 12 și 18 luni primind în schimb plata în aur. Cu acest soi de comerț de sclavi se ocupă o organizație specială „Vitwatersrand Native Labour Association“. Dacă vreun african încearcă să se împotrivească negustorilor de sclavi, el este ucis, ori aruncat într-unul din lagărele de concentrare de pe țărmurile strîmtorii Mozambic, care sînt adevărate fabrici ale morții, sau, în cel mai „fericit“ caz, este bătut cu „palmatorio“ sau cu „calmario“ — un bici confecționat din piele de rinocer. Deosebit de crunt se răfuiește însă colonialiștii cu cei suspectați că ar împărtăși ideile luptei de eliberare.

Teroarea instituită de colonialiștii portughezi pîrjolește și însîngerează pămîntul Mozambicului, pe care l-au transformat, împreună cu aliații lor din N.A.T.O., într-o bază militară îndreptată împotriva mișcării de eliberare națională din Africa.

În ultimii trei ani patrioții din Mozambic au întreprins numeroase acțiuni împotriva stăpînirii colonialiștilor. Mișcarea de eliberare națională s-a întărit mai cu seamă în lunile din urmă cînd prin unirea, în iunie 1962, a celor două mari organizații patriotice, Uniunea național-democratică din Mozambic și Uniunea națională africană a Mozambicului, a fost creat Frontul de eliberare a Mozambicului, al cărui scop este — după cum a declarat președintele acestui partid, Eduardo Mondlane — acela de a reuni toate forțele naționale din Mozambic în vederea obținerii independenței într-un timp cît se poate de scurt.

Autoritățile coloniale au făcut mare tapaj în jurul unui simulacru de „reforme“ care, chipurile, ar duce la îmbunătățirea situației africanilor din această colonie. Dar populația Mozambicului nu se lasă indusă în eroare. „Nu vom recunoaște ceea ce Salazar denumește autonomia Mozambicului, atîta timp cît această țară se va afla sub dominația portugheză“ — se spune într-o [illegible]claratie pe care Biroul din Cairo al Fro[illegible] Mozambic a p[illegible]

Gînduri mature ale unor copii mici

În țările occidentale în general, și în Statele Unite în special, există agenții specializate în anchete în rîndul opiniei publice referitoare la cele mai diferite probleme. O asemenea anchetă a avut drept temă următoarea întrebare: „Ce-și doresc copiii americani?“ și a fost organizată într-una din școlile elementare din New York.

Răspunsurile la această întrebare sînt din cele mai diferite, de la dorințe cu adevărat copilărești ca aceea de a deveni „degustător de înghețată“ sau „regină“ („pentru ca toată lumea să mă asculte“) și pînă la dorințe cu totul de altă factură: o lume în care toți să trăiască în pace și fericire, fără grija zilei de mîine.

Un fapt remarcabil este că peste 50 la sută din copiii de 11 ani și-au exprimat dorința referitoare la viitorul omenirii. Iată și unele din aceste răspunsuri, așa după cum le relatează ziarul „New York Times“. „Aș vrea să nu avem niciodată războaie și să nu ne luptăm cu alte țări. Doresc acest lucru — a răspuns un băiat — pentru că nimeni nu vrea ca alții să fie loviți sau ca vreo parte a lumii să fie bombardată“. „Aș vrea ca pămîntul nostru să nu devină o lume moartă“. „Dacă este vorba să-mi exprim o singură dorință, răspunde un copil, aș vrea o lume perfectă, fără oameni săraci sau răi“. Un altul își dorește o locuință nouă, mai bună, însă tot el răspunde: „Nu, nu se va întîmpla așa ceva, ar fi prea minunat“. Altul dorește să „nu mai existe bani, pentru că atunci n-ar mai fi atîtea necazuri pe pămînt“.

Multe, chiar foarte multe din răspunsurile copiilor sînt pătrunse de un pesimism puțin obișnuit pentru vîrsta lor.

Dar cu toate acestea, cu toată vîrsta lor fragedă, în răspunsurile lor, copiii s-au referit la probleme majore, probleme care preocupă întreaga omenire. Dorința lor de a trăi într-o lume dreaptă, în care toți să fie egali, fără nici o deosebire, este și dorința a milioane și sute de milioane de oameni de pe întregul glob pămîntesc. Nimic nu ar fi mai frumos decît „să [illegible]ai avem niciodată războaie“, sau [illegible] fără oameni [illegible]raci“. E

5 LUNI PE „VITEAZ“

(Urmare din pag. 1)

În drumul pe care vasul de cercetări oceanografice „Viteaz“ l-a făcut de la Vladivostok spre Oceanul Indian, ne-am oprit la Singapur pentru a ne aproviziona mai ales cu zarzavaturi și legume. Azi orașul Singapur este independent și este unul din cele 5 porturi ale lumii în care nu se plătește vamă pentru produsele de import. Din această cauză mărfurile sînt mai ieftine și, ca atare, mai căutate. În Singapur intră și ies zilnic 300 de vase comerciale de mare tonaj. Pînă nu demult, ori cine putea coborî pe țărm în oraș, dar din cauza că numărul străinilor era zilnic de cîteva mii și chiar zeci de mii, și din cauză că marinarii din diferitele părți ale lumii provocau adesea scandaluri, bătăi și tulburări, parlamentul orașului a votat o lege prin care acordă oricărui vas care intră în portul Singapur numai 10 permise de coborîre pe țărm. Aceste permise nu sînt nominale, ci individuale. Ele dau posibilitatea de rămînere în oraș numai între orele 6 și 18. Orice străin găsit în afara acestor ore, este arestat și supus apoi unor mari taxe de eliberare. Cetățenii orașului Singapur și-au asigurat astfel liniștea și cei trei mii de marinari care se găsesc zilnic în oraș se pierd în mijlocul populației de 1,5 milioane a orașului. Pentru marinari sau oamenii de bord o astfel de măsură nu e prea plăcută, căci pe un vas ca al nostru, pe care există 140 de oameni, fiecăruia îi revine numai o jumătate de zi pentru a vedea orașul în cele 7 zile cît se oprește aici.

Fiindcă mărfurile în Singapur sînt mai ieftine decît în altă parte, conducătorii comerciali ai orașului au găsit metoda pentru ca și restul marinarilor de pe vase, care nu pot coborî pe țărm, să-și poată cheltui banii pe cumpărături. De îndată ce e semnalat un vas, negustorii locali, instalați în bărci cu motor, se apropie de vase și urcă, pe punte, desfăcînd aici cutii cu fel de fel de mărfuri atrăgătoare ca aspect: cămăși în cutii de carton, ciorapi de nylon, pulovere de lînă sau de fibre sintetice în saci transparenți, impermeabile, ghete, sandale, covoare în culori țipătoare, curele cu ornamentații, articole de toaletă etc. etc. Pe punte se produce o mișcare intensă. Toți se plimbă printre mărfuri și întreabă de prețuri, de mărime, de calitate. Localnicul e un vechi și bun negustor. Nu cere nimic, ci te invită să faci proba cămășii, a pulovărului, a hainei, ghetei etc. Ți-o dă s-o duci în cabină să te consulți și cu prietenii și, după ce te-ai hotărît să o cumperi, îți comunică prețul. Acesta este în general cu cca 50% mai ridicat decît în oraș, dar mai ieftin totuși decît în alte orașe capitaliste unde există taxe de import.

„Tiger Garden“

Viața comercială a orașului cunoaște o dezvoltare destul de mare. Numeroase prăvălii sînt puternic colorate, atît la exterior cît și în interior. Pe străzi circulă automobile și camioane de asemenea viu colorate. În parcul, vestit în tot sud estul

un dominion britanic. Pentru a slăbi puterea Malaiei Anglia susține și independența orașului Singapur. Așa se face că astăzi Singapurul este un oraș independent și liber, în aspectul său administrativ.

Orașul e situat pe insula cu același nume și întreaga lui suprafață nu are decît vreo 600 km.p. În afara orașului propriu zis, pe insulă sînt cîteva plantații de cauciuc, de ananas și cîteva aerodromuri militare și civile. Restul e un teren băltos.

Pe lîngă orașul comercial, Singapurul e și un centru cultural. Are și o universitate recent înființată, care provine din instituții de învățămînt superior ce au aparținut diferitelor inițiative particulare sau bisericești. Clădirea noii universități este modernă, cu o aparatură destul de bună și cu un personal specializat în Anglia. Numărul studenților e de peste 2000, fiind alcătuit din toate neamurile Asiei. Aici urmează studiile și tineri din Malaia, din Cambodgia, din Indonezia etc. Mai există și o universitate chineză, situată în marginea de nord a orașului, care se consideră una din cele mai bine dotate instituții de învățămînt superior chinez. Mulți tineri vin să-și desăvîrșească aici studiile — mai ales umanistice și filozofice.

Insula Raffles

Am văzut și o frumoasă grădină, dar mai ales un minunat [illegible] pești exotici, și animale din re[illegible] ralieri splendid colorate, de [illegible] torul nu se mai poate despă[illegible] te de Singapur se găsește [illegible] alcătuită dintr-un recif cor[illegible] 3 m. deasupra apelor din [illegible] laia, în mijlocul căreia s[illegible] alb, înconjurat de un i[illegible] Aici am putut admira, s[illegible] nesfîrșită a culorilor org[illegible] și a formelor lor ciudat[illegible] mii șerpi de mare, b[illegible] multiple forme ale stele[illegible] cilor de mare.

Singapurul e și u[illegible] se încrucișează lin[illegible] pene și chino-japo[illegible] prăvălii sînt exp[illegible] artă aduse din [illegible] splendide stat[illegible] din insula Bali, [illegible] filigrane de fi[illegible] ne, țesături nu[illegible] etc. etc. Vizita[illegible] atitor obiecte [illegible] nu sînt prea s[illegible] această parte a [illegible] de lucrări de a[illegible] Dar alături de [illegible] ricani și europe[illegible] ceasurii elvețien[illegible] parate foto ger[illegible] fumuri și cosm[illegible] localnicii și viz[illegible]

În Singapur [illegible] ropene și asiati[illegible] lui aici se într[illegible] tele sistemului [illegible] sau asiatic, c[illegible] supărător.

În cartierul [illegible] unei lărgiri

Veselie, cînt și bineînțeles... tinerețe. Nicj nu se poate altfel. Sîntem doar la Carnavalul tineretului

Ringul de dans a fost arhiplin la restaurantul „Sport" de la Poiana Brașov de la Palatul Republicii

(Urmare din pag. 1)

REVELION 1963

În noaptea de revelion, Romeo i-a dat întîlnire Julietei, braț la braț cu Făt Frumos și Ileana Cosînzeana la carnavalul tineretii de la Palatul Republicii.

3000 de tineri din întreprinderile și instituțiile bucureștene, costumați în cele mai diverse personaje, s-au întîlnit aici pentru a sărbători noaptea aceasta tradițională. Iată-l pe D'Artagnan dansînd un vals boston — împotriva preceptelor dramatice ale „unității timpului" — cu Desdemona.

Dar unde este 1963? S-o fi mascat și el? N-are nici un rost. Este prea cunoscut și orice grimă sau perucă este inutilă deoarece va fi recunoscut imediat.

La miezul nopții, ca un atribut modern, apare un automobil rachetă. Din el, descinde Moș Gerilă. Ce credeți că ne-a adus? Chiar pe 1963. Frumos dar, nici vorbă...

Cineva ne informează că noul an ar fi sosit și la maternitatea „Polizu". Să ne interesăm deci.

— Alo „03"?
— Da!
— Cine este de serviciu?
— Telefonista Eugenia Șincan.

— Revista „Magazin" care ne-a trimis să scrim reportajul din noaptea de revelion, vă urează „La mulți ani!".

— La mulți ani, tovarășe.

— Cine mai lucrează în noaptea aceasta?

— Să vă spunem numai cîteva dintre noi. Telefonistele Elena Atanasiu, Zoe Oprovici, Maria Stănilă, Elena Bozdroc, Elena Bujor și încă multe altele.

Lucrătoarele de la Telefoane, ca în orice noapte de anul nou, la datorie, ne dau cu amabilitate legătura cu maternitatea Polizu.

— Da, chiar medicul de gardă la telefon.

— Am auzit că a venit un băiețel la dumneavoastră. Nu cumva este anul nou?

— Anul nou a venit la 12 fix. Așa că nu poate fi nici un fel de confuzie. Băiețelul de care mă întrebați se numește Vasile Bodișteanu și este în vîrstă de... cîteva minute.

„Surprize" și răvașe

Anul nou este prezent pretutindeni. La uzinele „Timpuri Noi", la „Griviția Roșie" și în atîtea alte locuri. La „Griviția Roșie" a mai sosit un oaspete. Orchestra „Barbu Lăutaru" încîntă mesenii culegînd ropote de aplauze.

Cazangiii Florea Oprea și Toma Stoian stau la masă împreună cu familiile lor și ascultă „Plugușorul".

Aho, aho, copii și frați
Stați puțin și nu mînați!

Am sta și noi dar mai avem mult de umblat. Unitățile de alimentație publică (aproape 40) care au organizat revelionul, servesc „meniuri alese". Bucătarii s-au întrecut în măiestrie, înscriindu-se parcă toți în seara aceasta pentru titlul de „maestru al artei culinare" care a fost decernat de curînd. Dar cum revelionul nu este... în fiecare seară, să le urăm să transforme acest exemplu în obișnuință pentru ca preparatele proprii ale unităților de alimentație publică să fie mereu la înălțime.

La restaurantul „Poiana" de pe Bdul. 1 Mai meniul a ajuns tocmai la capitolul „surprize". Deși nu este comestibil, cîte un „Mickey-Mouse" ambalat în cutiuțe este oferit meseriilor. În schimb purcelul de lapte servit pe varză se observă îndată cît este de „comestibil" deoarece dispare repede din farfurii.

Urmează prăjiturile și plăcinta însă... fără răvașe. Și asta deoarece epigramiștii... amatori sînt în seara aceasta în largul lor.

Așa că cineva improvizează:

Răvașul descendent din epigramă
La modă e acum de bună seamă
De pildă X, ne-a „răvășit" atît
Că ne-au rămas plăcintele în... gît.

Iar „autorul" ripostează:

V-au rămas în gît se pare
Faptul este de mirare
De-aia poate, eu susțin,
Beți acum atîta... vin.

Cu gîndul spre ei la datorie

În cetatea oțelului, la Hunedoara, aproape 2 000 de oțelari au petrecut cu entuziasm la clubul „Siderurgistul". De cînd în cînd, privesc pe fereastră. Cerul de iarnă hunedorean are reflexe purpurii.

— O fi gata?
— Mai e puțin.

Mulți dintre oțelari sînt cu gîndul în clipa aceasta la cuptorul numărul 6 unde prim topitorul Paul Horia este cu echipa lui la datorie. Se elaborează prima șarjă de oțel a anului 1963.

În noaptea de revelion, atunci cînd s-au închinat cupele pline, gîndurile tuturor s-au îndreptat spre cei ce au întîmpinat sosirea noului an la locurile lor de [illegible] grupuri de excursioniști [illegible] revelionul pe litoral la Mamaia, echipa de docheri condusă de Știoe Marin lucra în portul Constanța la descărcarea vaselor sosite în această seară. Tot la datorie — ca mulți alții — au sărbătorit noul an mecanicul de locomotivă Petre Vișoiu și fochistul Ion Bucur. În seara de anul nou, muncitorii de serviciu de la centralele electrice, șoferi de getaxuri, oficianții poștali, ospătari din restaurante și atîția și atîția alții au fost la posturile lor pentru ca noi toți să fim mulțumiți și să prăznuim așa cum se cuvine sosirea lui 1963.

Să însemnăm aici pentru toți aceștia gîndurile noastre de caldă mulțumire.

★

Noaptea de revelion a deschis ca o prefață coperțile unui nou an de muncă. De la un capăt la altul al țării, oamenii muncii au sărbătorit această tradițională seară cu plinătatea bucuriei pentru succesele de pînă acum, cu încredere în viitor pentru noile înfăptuiri ce le vom dobîndi cu siguranță în anul ce a început de cîteva zile. Este încrederea fermă a întregului nostru popor care pășește mai departe sub conducerea partidului pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, pentru pace și fericire.

Pe șiragul anilor, 1963 a început într-o atmosferă plină de însuflețire, anticipînd un an bun și plin de roade.

D. TABACU

Instantanee de sărbători

„Căluțul prietenului meu"

Vitrina magazinului de jucării scînteiază sub ploaia becurilor multicolore. Dincolo de geamul transparent o lume desprinsă dintr-un basm cu Cosînzene și Feți-Frumoși își desfășoară triumfal zăpezile de vată. Un tren șuieră printre tuneluri și viaducte, traversînd un tărîm aglomerat de păpuși bucălate, de automobile aerodinamice, de măgărași resemnați de vecinătatea modernelor jocuri mecanice. Și pe strada transformată și ea festiv ca sub bagheta măiastră a unui prestidigitator nevăzut, aleargă sglobiu liliputani grațioși, gungurind zeci de întrebări mirate și pline de încîntarea jucăriilor care nu se vor lăsa așteptate. Sute de volănei, cu buclele rivalizînd cu podoabele păpușilor din vitrină, înaintează ținuți de mînă de „uriași" tăcuți, fericiți de fericirea celor mici. Momentul e același, an de an, în aceste zile înveselite de orășele ale copiilor, de mirosul cetinei proaspete, de razele pătrunzătoare ale becurilor și tuburilor cu neon. Și totuși, an de an, mirajul pare mai fermecător, mai întăritor, trăit în mijlocul unei lumi care aleargă frenetic din magazin în magazin, cumpărînd, încărcîndu-se de pachete, mărturisind — prin căutătură și ținută — bucuria sărbătorii, devenite, prin îndestularea celor mulți, cu adevărat populară.

Amestecat în mulțime, simt deodată o bătaie pe umeri. Mă întorc! În scînteierile amurgului sărbătoresc, prietenul meu plimbă sub braț... o pată albă. M-a oprit în forfota străzii, în fața magazinului cu jucării și-mi rîde fericit, cu toată fața lui bună. Arăt cu degetul ghemotocul alb, de lemn, de sub braț.

— Ce-ai acolo?

Drept răspuns prietenul apucă cu mîna cealaltă bucățica de albeață și dă la iveală... un căluț. Scăldată în lapte, jucărica sclipește din ochii de mărgele, de parcă s-ar bucura și ea de tot ce are sărbătoarea mai frumos: ajunul. Lumea nesfîrșită care intră și iese din magazin, ne împiedică să stăm de vorbă. Îl trag pe prieten aproape de vitrina scăldată feeric în ploaia de aur a becurilor.

— Știam că ai o fetiță! Crezi că o s-o intereseze calul? Chipul amicului a devenit serios. Stringe din nou subsoară jucăria și-mi răspunde cu gravitate:

— Nu-i pentru fetiță! Ei i-am dus de ieri un sac întreg cu jucării. Calul e pentru un băiat. Unul ceva mai mărișor... De aproape patruzeci de ani.

Amicul meu e un om cu multe originalități. Poet, om de teatru, a lăsa: la ultima lui premieră o sală întreagă să cheme zadarnic la rampă autorul. A doua zi, îmi explica:

— N-am venit la spectacol. Mi-a fost așa, parcă, o jenă... și o teamă. M-am plimbat singur pe străzi și am ascultat păsărelele într-un parc.

Cum spun, amicul meu este un original. Dar să cumperi unui bărbat de patruzeci de ani un căluț de lemn, ca dar, asta parcă îl întrece chiar și pe el. Îl iau, ca de obicei, cu binișorul.

— N-ai vrea să-mi povestești, pe-ndelete, cum stau lucrurile?

— E o întîmplare veche, — răspunde amicul. Și începe să depene: în urbea unde m-am născut, m-am oprit într-o iarnă, în ajun de sărbători, la o vitrină cu jucării. Un căluț de lemn, așezat lîngă un arlechin și o minge roșie, mi-a cucerit inima. Eram în întîia primară. „Dacă înveți bine, mi-a spus tata, îți cumpăr calul, la sfîrșitul anului" Am visat noapte de noapte jucăria. Dar cînd am venit acasă cu premiul întîi, tata, muncitor necăjit, mi-a spus că nu are bani de cal. „Dar dacă înveți bine la anul..." Și scena s-a repetat cînd am adus premiul pentru clasa a doua, ca și atunci cînd l-am adus la absolvirea clasei a treia. Pe urmă, n-a mai fost nimic. Tata mi-a spus că trebuie să intru la servici. În seara aceea n-a vrut să vorbească mai mult cu mine și, parcă, avea în ochi o lacrimă. Am intrat la un patron din oraș, care accepta să mă ia ucenic în schimbul unei mese pe zi. Au trecut de atunci aproape treizeci de ani. Am continuat învățătura cum am putut, mi-am făcut drumul pe care-l știi. Dar căluțul dorit și neobținut nu l-am uitat. Azi am ieșit să iau puțin aer, după mai multe ore de lucru, la o piesă. Am plecat, așa, pe străzi, să văd atmosfera de sărbătoare. La magazinul de jucării m-am oprit. Un tătic ieșea cu un pici care ținea în brațe un cal de lemn... M-a străfulgerat un gînd: ce-ar fi? ...Am dat busna înăuntru, am cumpărat și eu un căluț alb, cu șeaua colorată, care mă privea din raft cu multă înțelegere. N-am mai lăsat să mi-l împacheteze. Am luat o foaie de hîrtie și am scris un rînd pe care mă duc să-l expediez tatei.

Din buzunar, a scos o hîrtie pe care am citit, într-adevăr, un singur rînd: „Tăticule, mi-am cumpărat un cal de lemn!"

Am întors capul, prefăcîndu-mă brusc interesat de spectacolul vitrinei cu jucării pe care-l vedeam parcă pentru prima dată. În fața ochilor imaginile se amestecau. De departe, venea un bătrîn cu mîinile trudite, după o viață de asprime, desfăcînd scrisoarea băiatului, devenit om însemnat și citind bucuria întîrziată, dar voinică a împlinirii unui vis. Alături, într-o vitrină veche a unui magazin de provincie un arlechin înduioșat și o minge cu obrajii roșii de bucurie priveau spațiul rămas gol între ei și unde se aflase un căluț.

Cînd mi-am ridicat fruntea, prietenul meu plecase. Era desigur în drum spre poștă, cu scrisorica închizînd în ea, într-o frază mică, o fericire nemărginită. Iar jur împrejurul meu un șir nesfîrșit de bărbați și femei se îndreptau spre casele unde așteptau brazi veseli, împodobiți de sărbătoare. O lume grăbită, cu brațele încărcate de pachete, cu jucării pentru copiii unei alte generații. Și printre toate pachetele, la cîți dintre acești grăbiți nu va fi fost — strîns aproape de inimă — și cîte un căluț pentru niște oameni mari care pe vremea cînd erau copii, n-au cunoscut niciodată lacrima bucuriei?

I. SĂRĂȚEANU

ÎN CĂUTAREA UNUI PEȘTE MARE

În zilele călduțe ale sfîrșitului de toamnă, mi-am petrecut concediul de odihnă în cîteva localități dintre cele două Tîrnave. Am cercat tăria și aroma vinurilor podgoriilor tîrnăvene; am fost la cules de struguri; am colindat, cu pușca-n mînă, hățișurile de prin partea locului; iar cînd oboseala îmi lega plumb de picioare, stăteam pe malul apei și-mi cercam norocul la pescuit. Cele povestite mai la vale sînt întîmplări adevărate...

Stau pe malul Tîrnavei și pescuiesc. Au trecut aproape două ore de cînd stau cu undița întinsă și n-am prins decît trei mrene mici și prizărite.

— Tot mreană și tot mică, vorbii eu cu glas tare, în timp ce scoteam din apă încă un peștișor.

— Doar n-ăi vrea să prinzi aici vreun somn sau crap, auzii o voce în spatele meu.

Mă-ntorc și... surpriză! Pantilie, vechiul meu prieten de vînătoare, stătea și mă privea. Auzise c-am sosit în Proștea și venise să mă vadă. M-a aflat la undit.

— Vin eu spre seară, îmi spuse el după vreo oră de taifas, și te duc la Proștița, la un șogor al meu. Dormim la el, iar mîine, în zori, ne duce omul ista la un vad numai de el știut. Acolo-pește. Nu ca aici. Somn de cinci și de șase ocale. Mergi?

— Păi, oi merge, dacă zici tu că acolo om face ispravă bună, îi răspund eu.

★

Aproape de chindie, am plecat spre Proștița, sat apropiat. Eram trei: eu, Pantilie și un nepot al lui, băiat „priceput la scos rîme", cum îl recomandase unchiul său.

Ca să scurtăm din cale, am purces de-a dreptul pe-o cărăruie. Eram grăbiți. N-aveam timp să privim sălciile dezgolite, care — adunate-n pîlcuri pe malul apei — își plîngeau frunzișul pierdut. Deodată, hop! o gîrliță, prin care un fir de apă se strecura domol pe-un pat de mîl. Și era destul de lat cel strat de nămol... să tot fi avut vreo 3—4 stînjeni. Eu, orășean încălțat cu pantofi, cum să trec prin smîrc? Pantilie, năzdrăvan ca totdeauna, găsi însă soluția salvatoare:

— Nămolu-i mic, zice el. Nici n-ajunge pînă la glezne. Te iau în spate și te trec dincolo. Eu, cu cizme de cauciuc, n-am nici o grijă.

— Bine, răspund eu. Să facem cum spui tu.

Pantilie, om îndesat și vînjos, mă ia în spate. Lipa-lipa, cu pași mărunți, intră în gîrlă. De-abia pășește însă peste firul apei și un picior i se scufundă în mîl pînă deasupra genunchiului. Îndată, și celălalt, pățit la fel. Se zmuci Pantilie să-și scoată picioarele, dar în zadar. De ce se opintea, de ce mai tare s-afunda. Îl sorbea tăul. Pînă la șold îi ajunsese mîzga.

— Dă-te jos! răcni el la mine, prins de frică. Ușor de zis, dar tare greu de făcut. Timp de cîndit însă n-aveam Eu, om la vreo 80 kg., Pantilie la fel — ne sugea mîlul. Pînă să iau eu o hotărîre, mă simții zmucit de poala hainei și... hușțiuliuc în glod. Pe spate am căzut. Mă trăsese nepotul cel „priceput la scos rîme" al lui Pantilie, ca să-și scape unchiul de la ananghie. Pe brînci am ieșit la mal. Și căutînd eu la starea în care mă aflam, mi-am zis, plin de obidă: Am vrut să trec gîrla fără să-mi ud picioarele și-am ieșit tăvălit și plin de nămol ca un porc.

La Proștița, am ajuns zgribuliți și vineți de frig.

★

Au rîs neamurile lui Pantilie de noi. Cu hohote au rîs. După ce s-au sărturat de glumit pe seama noastră, am făcut un foc mare în sobă ca să

INSEMNĂRI

ne uscăm hainele și să ne dezmorțim. Tîrziu, încălziți de foc și de cîteva pahare de vinars, ne-am culcat în șură, în fîn. Duși am dormit. Cît? Nu știu, Într-un tîrziu însă, ne trezim într-o hărmălaie de nedescris. Un porc coviățaia undeva; trei oi, oploșite lîngă prispă, îi țineau isonul; mai încolo, lîngă gard, vaca și cîinele — ațîndu-se cînd într-o parte cînd în alta — făceau cuiva morală. Fiecare în graiul său și cu glas cît mai ridicat.

Ce era? Ce se întîmplase?

Reconstituită, povestea ar suna cam așa:

Un lup răzbit probabil de foame, se strecurase în curtea lui Gheorghe Țiru, gazda noastră. În grajd, pe întuneric, cum era grăbit, a mușcat din pulpa porcului. Acesta, țipînd de durere și de spaimă, ridicase-n picioare toate viețuitoarele din ogradă, care au reușit să bareze calea lupului. Cea mai bătăioasă era vaca, care avea temei să creadă că lupul pusese gînd rău vițelului ei. Cîinele era și el dornic să se răzbune pentru [illegible] lui din pădure[illegible]așa că acum, îngrămădindu-și vrăjmașul lîngă un gard, îl judecau. Scîncea lupul. Se vedea că-i tînăr, fără experiență. Socotind predica terminată, într-o opintire, vaca ridică lupanul în coarne și-l prăbuși la picioarele lui neica Gheorghe, care — cu toporul — îi dădu cea din urmă lovitură.

Cele ce-au urmat au fost mai de rîs decît pățania mea de la tăul buclucaș.

S-au strîns în jurul lupului ucis și vaca, și cîinele, și porcul, și oile. Ba și găștele au ieșit și dădeau tîrcoale stîrvului. Orătăniile curții voiau să plătească lupului pentru toate spaimele trase. Și vecinii veniseră. Care cu furci, care cu pari. Și era o zarvă și-un hămăit de vuia satul! Se căzneau oamenii să alunge armata asta din preajma lupului. Dar nu se lăsau duse nici vaca, nici oile, nici porcul, nici cîinele. Iar găștele, bătînd din aripi, gîgiiau atît de tare încît nu se-nțelegea om cu om.

. . . . . .

S-au liniștit lucrurile. Tîrziu, cînd soarele însuliță din înalturi pe cei de jos. La pescuit somni de cincișase kilograme, nu m-am mai dus.

La întoarcere, puțin afumat, Pantilie cînta de mama-focului:

„Șapte văi și-o vale-adîncă.
Săriți! Lupii mă mănîncă".

Tot mai bine îa vadul meu, mi-am zis eu. Acolo n-oi prinde somni și crapi de cei mari, dar nici în smîrcuri nu m-oi tăvăli, și nici la judecata vreunui lup n-oi nimeri. Oi sta pe malul apei, cu ochii la plută, fără grabă. Timp am. Sînt doar în concediu.

E. BEJENARU

ACASĂ LA... ARCADI RAIKIN

(Urmare din pag. 1)

— Știm cît de greu este de realizat o asemenea „miniatură"... și cum spectacolul e construit din numeroase asemenea miniaturi, îmi închipui cîtă... emoție vă dă seara premierei, cuvîntul spectatorilor.

— Pentru ca să nu venim dintr-o dată în fața publicului cu un spectacol întreg de miniaturi, aplicăm o metodă de lucru — dictată de specificul teatrului nostru — care ne pune la adăpost de... multe surprize.

— E un „secret de fabrică"?

— E un „secret" pe care vi-l destăinuiesc cu plăcere, tocmai pentru că sînt convins că poate fi util multor colective artistice de specificul nostru. În timp ce pregătim o premieră, noi prezentăm în cadrul vechilor spectacole, în fiecare seară, cîte un număr din viitoarea premieră. Facem aceasta de-a lungul a cîtorva săptămîni, pînă trecem prin fața publicului, rînd pe rînd, toate scenetele premierei în pregătire. Verdictul spectatorilor, e cel care, în ultimă instanță, decide ce e realizat și ce nu, ce scene mai suferă de debilitate, ce poate fi îndreptat și ce trebuie scos și înlocuit. Numai după ce fiecare miniatură a primit adeziunea totală a spectatorului — care nici nu bănuiește că în seara aceea a dat viza „bun de reprezentat" sau a refuzat s-o dea — noi intrăm în faza de definitivare a viitoarei premiere.

În timp ce primeam aceste relatări, regizorul de culise făcea semne disperate: repetițiile reclamau prezența maestrului Raikin pe scenă. Arkadi Raikin, fără să întrerupă conversația, m-a condus pe scenă și mi-a făcut semn să-l urmăresc din culise. Pentru că actorii repetau la „mască" și „în costum", am dedus că repetițiile au intrat într-o fază finală. Directorul teatrului, tov. Margolis Boris Mihailov, care continua acum să-mi dea explicații — m-a lămurit că, de fapt, repetițiile la care asistam sînt de abia la început. Din nou, stilul specific al teatrului, experiența lui, au impus legi proprii. Actorii repetă de la bun început în masca și costumul personajului respectiv, pentru ca să se obișnuiască perfect cu noua înfățișare, să-și însușească mimica (sub mască) odată cu rolul, să devină „una cu personajul". Astfel, la premieră nu va apărea ca un actor „cu barbă" falsă, ci ca un bătrîn veritabil. Între timp, maestrul Arkadi Raikin a început să repete și fiecare actor devenise acum spectator și... elev. Cu un înalt respect pentru profesiunea sa, Arkadi Raikin a intrat în rol, străduindu-se pentru o interpretare desăvîrșită, ca și cum l-ar fi urmărit în clipele acelea mii și mii de spectatori. Privind în sală, am remarcat într-adevăr și cîteva rînduri de spectatori.

— Sînt responsabilii culturali, responsabilii unor echipe artistice, autori de texte satirice, actori amatori, îmi șoptește directorul teatrului. Cei mai tineri pe care-i vezi sînt studenți ai unor facultăți din Leningrad. Ei țin un contact strîns cu teatrul nostru și ai să te convingi personal — nu vor părăsi teatrul fără să obțină de la Arkadi Șfatul, ajutorul după care au venit.

O liniște deplină a cuprins tot teatrul. Urmăream pe Arkadi Raikin repetînd o scenă din viitoarea premieră. Juca rolul unui funcționar infatuat, un soi de birocrat — de cu totul alt tip decît văzusem pe vreo scenă. După aceea, aproape fără pauză, a intrat în rolul lui „Papagalicescu". Adresîndu-se șefului său nevăzut, mai marelui său care îl hrănește cu grăunțe (firește un înfumurat) Papagalicescu se destăinui...

— ... Sînt prost? Poate că sînt! Ei și? Să nu crezi că mă jignești! Oi fi eu prost, incult, agramat... Și totuși, așa e că te simți bine cu mine? Ești mulțumit. Atunci cînd nu ești tu cel prost, și altul este prostul, te simți întotdeauna bine. E adevărat?...

... Poate că sînt prost, dar nu sînt măgar. Un măgar invidiază pe toți. Cînd vede pe unii care trag începe să strige de mama focului: și eu! și eu! Și se înhamă și el... Dar eu nu sînt măgar, sînt ce sînt, un papagal. Deci stau, mănînc semințe... Pentru că — nu-i așa? — că sînt prost, incult...

... Cu mine n-ai să ajungi departe... Mai bine te duce o cămilă... Ea trece drept o corabie a deșertului... EU? Eu sînt necesar și aici... la d-ta... Dar și eu sînt gata să plec unde va fi nevoie: fie la Paris, la Bruxelles, la Rio de Janeiro. Într-o călătorie turistică. Acolo nu poți trimite o cămilă... Fe cînd eu, eu sînt prost... ce aud aia repet... Nu e nici un risc... De ce să-mi storc mintea căutînd ceva de la... mine? Efortul cerebral dăunează sănătății și nervilor, nu?...

... Eu nu sînt ca ursul. Ursul își cîștigă o bucată de pîine dansînd, făcînd balet. Deși are picioare strîmbe și nu are cultură muzicală. Dar eu sînt prostul, incultul... De ce să mă obosesc dansînd? Pe mine, tot nu mă vei scoate de pe vergeaua mea: pentru mine s-au cheltuit bani, m-ai învățat să vorbesc... Nu, nu, nu mă vei cobori de pe vergeaua mea.

— Știu că ați participat la „Congresul internațional al mimilor", i-am spus maestrului Raikin, după repetiție. Desigur, că a fost un lucru interesant...

— M-am înapoiat recent din Berlinul occidental, unde am participat la Festivalul Internațional al Pantomimei, organizat de Academia de arte. Ea și-a propus să analizeze influența pantomimei asupra altor genuri de artă: dramă, balet, cinematografie, circ. Pentru a demonstra posibilitățile pantomimei, la Academie s-au adunat critici și artiști din 14 țări printre care Argentina, Polonia, U.R.S.S., Italia, Suedia și alte state. A fost un festival ca toate festivalurile. Dar a existat și o deosebire esențială: pe scenă, de cele mai multe ori, domnea o totală liniște. Parafrazînd epitaful de pe mormîntul marelui Gaspard-de-Burreau, s-ar putea spune: „Acolo vorbeau toți fără să spună nimic". „Vorbeau", în diferite feluri: pantomima trăia alături de dans, de acrobație, alături de cuvînt.

Actorii Onoe Baiko și Kikuțo Onoe de la teatrul „Kabuki" (Japonia) au prezentat miniaturi grațioase. Limbajul convențional al pantomimei lor, în care fiecare mișcare a degetului, a palmei înseamnă ceva, este greu de înțeles pentru un european. Cu atît mai greu cu cît figura actorului este complet imobilă ca o mască. Actorul, stînd pe loc a înțeles și ridicat un picior: aceasta înseamnă că el a intrat în cameră. Ceea ce în Japonia cunoaște fiecare copil, în sala Academiei de arte nu a știut aproape nimeni. Și totuși fără să cunoaștem acest „limbaj" l-am înțeles pentru că în arta lor există o idee.

Trei argentinieni tineri, Roberto Escobar, Eduardo Ermida și Igor Lerciundi răspund la întrebări. Miniaturile lor conțin un sens frumos, nu prea complicat. Cînd doi s-au certat din cauza unui pește pe care l-au prins, se apropie un al treilea și aruncă peștele în riu: n are rost ca doi oameni buni să se certe pentru un fleac.

Am asistat la o prezentare interesantă a lui Henrich Tomaszewski (Polonia) și a lui Dimitri (Elveția). A demonstrat cîteva filme de mare savoare renumitul Marcel Marceau (Franța).

Numerele prezentate de actrița Debora Vertonoff (Izrael) au interesat. Ea are un fel de interpretare de multă tinețe psihologică, un joc profund interiorizat. Este evidentă aci influența școlii ruse, a școlii lui Stanislavski.

Credeam că va trebui să prezint și eu unul sau două numere. Dar în cele din urmă am prezentat un întreg spectacol. Și toate acestea în grabă, cu ochii la calendar și la ceas.

Am inclus în spectacolul meu „Scara gloriei", „Istoria unei iubiri", „Sceptica", pantomimele „Pescarul", „Disertația" „Viața omului" și alte cîteva numere. În încheiere am început să string în mînă, apropiindu-l mult de microfon, o bucată de pergament. Oamenii din sală au auzit pași de oameni încălțați cu cizme, pași de soldați. Lumea vrea ca acest marș să nu mai existe pe pămînt, am spus eu. Cuvintele acestea au fost acoperite de ovații.

Mă simțeam în mijlocul publicului ca la orice spectacol din Leningrad sau Moscova, el rîdea, acolo unde trebuia, aplauda, se indigna și disprețuia odată cu mine. Îngîmfarea, pretioziatea, prostia, perfidia, este condamnată de toți oamenii normali, oriunde ar locui ei...

S a înserat. Am simțit un repros în ochii arzînd de nerăbdare ai tinerilor artiști amatori, autori, care veniseră să asculte părerea, să primească sfatul maestrului Arkadi Raikin. I-am strîns mîna, mulțumindu-i pentru orele de înaltă desfătare artistică și de adevărată școală a satirei și umorului. A fost o lecție de omenitate, o lecție predată de la tribuna celui mai înalt umanism, de către un mare maestru al genului.

Nell COBAR

VREMURI ȘI SEMNE

...Soarele difuzează în spațiu, pe lîngă radiațiile electromagnetice, între care lumina vizibilă, dar și particule materiale electrizate, precum: electronii, protonii, nucleele de hidrogen. Acest „vînt solar" bate permanent planeta noastră...

M-am așezat mai bine pe scaun, într-o poziție care să-mi permită să-l văd — peste umărul vecinului meu din față — pe cel care vorbea.

Sala era arhiplină. Conferința deosebit de interesantă: „Cosmosul, oceanul în care navigăm". Studenți, elevi de liceu, oameni de știință — am recunoscut opt — funcționari — vreo zece — cîțiva ziariști, și pe puțin cîteva sute de amatori de vîrste și sexe diferite, veniți să asculte interesanta expunere.

Cu toată vîrsta lui tînără — nu părea să treacă de 30—35 de ani — vorbitorul era un cunoscut și eminent inginer ale cărui lucrări editate și articole despre Cosmos, apărute în diferite publicații din țară și străinătate, făcuseră vîlvă.

...În perioadele de mare activitate în soare, „vîntul solar" se transformă în furtuni. Este evident că el condiționează un mare număr de fenomene terestre producînd, în special, modificări meteorologice...

Sala, arhiplină, avea aer condiționat. Scaunele moi și confortabile. Atenția încordată a auditorilor întinsese o liniște adîncă în staluri. Totul era perfect și minunat. Dar...

Dar vecinul meu din față... Extraordinar! Acum îl puteam observa perfect... Sacrilegiu! Era, nici mai mult, nici mai puțin decît Păcălescu, clovnul. Bătrînul măscărici de circ. Ce căuta el la o adunare atît de savantă? Nu cumva...? Da. Sigur. Nu mai încape nici o îndoială. Era scris chiar pe afiș. După conferință va urma un program artistic.

Ei bine, nu! Nu se poate. Greșeala celor de la societatea pentru răspîndirea științei și culturii era gravă. Cum de l-au chemat pe Păcălescu, pentru o reprezentație de arenă, după „Cosmosul, oceanul în care navigăm"?

...compuse din ioni pozitivi și negativi. „vîntul solar" interacțiă laolaltă în cîmpul magnetic. Atunci anumite particule, prinse ca într-o capcană, încep a se învîrti în spirală de-a lungul liniilor de forță... Undele de radio se pot propaga în mediul astfel creat...

Nu mă mai puteam concentra. Simțeam cum mă cuprinde, tot mai

apriga, furia. O exibiție clovnească după o expunere savantă asupra compoziției Cosmosului? Bravo, domnilor organizatori! Felicitări, totodată și responsabili ai programelor! Ei, dar cu mine n-o să vă meargă... Am să pun mîna pe condei și chiar după ce se va sfîrși penibilul, grotescul, incalificabilul program artistic, voi trage un articolaș să vă usture. Să vă curgă untul...! Un pamflet în stare să smulgă rîsul și indignarea chiar și pietrelor: „Cosmosul adus în arena circului". Sau un titlu mai demascator, mai vitriolant: „Cosmosul în manej". Or: „Cu ionii și cu August Prostul la o conferință!" Nici așa. Mai bine am să mă ridic și o să-l caut pe directorul sălii ca să-l oblig, să-l somez și să-l impiedic...

...distanțele dintre stele, viteza lor în galaxii ne sînt cunoscute prin comparația clișeelor fotografice luate în diferitele anotimpuri ale anului... Deplasarea aparentă a stelelor corespunzînd unghiului sub care sînt văzute și înregistrate în două puncte diferite ale orbitei pămîntului în jurul soarelui...

Fierbeam ca un cazan cu aburi căruia i s-au închis supapele. Curînd se va termina conferința după care... „Ale hop!" O tumbă. Un salt mortal peste un baston întins pe podea de care se-mpiedică Păcălescu, clovnul de circ adus la conferință „cu mari sacrificii..." Chiar așa am să încep articolul: Cosmosul și Păcălescu!

Zvârlu priviri ucigătoare omului așezat pe scaunul din fața mea care curînd ne va „distra" cu răsuflatele lui giumbușlucuri. În urmă cu șase luni am scris un reportaj despre circul și veteranii arenei. Dacă-mi reamintesc bine, am așternut cîteva fraze și despre bătrînul August prost, care... Da, da... Îmi reamintesc perfect. Împlinise 60 de ani și urma să iasă la pensie... Să fie sănătos! Să-și mănînce pîinea la o sută de ani pensioara. Și dacă vrea și-l mai țin balamalele, să se mai producă și-n spectacole. Dar nu la o conferință pentru răspîndirea științei, unde se vorbește despre Cosmos, stele și galaxii. „Hopla! Tumba!" Nemaipomenit sacrilegiu și o crasă dovadă de lipsă de gust... Nu. Lipsă de respect pentru știință. Cu asta am să încheie.

...în lumea aceasta în care putem să trăim fericiți dacă o s-o apărăm de dușmanii păcii...

Tunetele de aplauze prelungi răsplătirăm din plin și pe merit conferențiarul.

M-am ridicat de pe scaun și am pus o mînă grea pe umărul spectatorului din fața mea. Poate voi reuși să-l conving, chiar pe el. Poate voi izbuti să împiedic crima.

A întors capul mirat.

— Maestre Păcălescu, ce cauți aici?

M-a recunoscut. Mi-a zîmbit.

— Tovarășul ziarist? Vă mulțumesc pentru caldele cuvinte din reportajul acela...

Îmi îngroșai vocea.

— Ce te-aduce la conferință, maestre Păcălescu?

A făcut cu ochii, cu gura, cu nasul, cu urechile și fruntea, mimica de serviciu și din mijlocul arenei, cu care clovnul păcălit, soarbe din sticla cu șampanie, o dușcă de unt de ricin...

— Am și eu un număr aici!

Mi-am dat seama că pot să urlu destul de impresionant.

— Un numărrr...?

— Da... (îmi arătă cu degetul pe inginerul conferențiar). Fiul meu. Am venit să-l ascult... M-am tîrît cu el pe sub toate corturile de circ de pe vremuri. N-a putut să-nvețe carte decît acum, în zilele noastre... Recunoașteți! Nu-i cel mai bun număr al meu, tovarășe ziarist? Ce mă priviți așa?

Nu-nțeleg... De ce să vă iert...?

Maria ARSENE
(Din volumul „Jurnal de bord" aflat în curs de apariție.)

69312

Percy Harrison Fawcett, în 1911

20 DE ANI ÎN JUNGLA TROPICALĂ

Călătorie neterminată

EXPEDIȚIA LUI PERCY HARRISON FAWCETT ÎN BAZINUL AMAZONULUI

Era la începutul secolului al XVI-lea. Columb descoperise „lumea nouă", aprinzînd închipuirea aventurierilor iberici care, chinuiți de coșmarul descoperirii unor comori fără seamă, porniră în căutarea legendarei țări cu orașe poleite în aur și argint — El Dorado.

Îmbrăcați în coifuri și platoșe și înarmați cu muschete, săbii și lopeți, conchistadorii străbăteau cale lungă, privind țintă spre scînteietoarea pulbere siderală — norii lui Magellan — de la capătul de sud al llanosurilor.

Trecură două secole de cînd temerarul Francesco Orellana dispăruse fără urmă, undeva prin jungla mărețului fluviu al Amazoanelor și alte mii de oameni pieriseră atrași de strălucirea orbitoare a aurului din legendara țară a lui El Dorado, dar aventurierii nu conteneau să se adîncească în llanosuri, mergînd în întîmpinarea norilor amăgători.

Și, în timp ce aceștia, întărîtați de atîtea povești despre bogății fabuloase trebuiau să lupte împotriva vegetației de nepătruns, la care se mai alăturau ființe omenești vajnice, care-și apărau viața și libertatea, trebuiau să treacă ruri late și repezi cu torente clocotitoare, să urce munți cu povîrnișuri prăpăstioase, să străbată păduri nesfîrșite, înecate în mlaștini în care mișunau fel și fel de șerpi veninoși, — coloniștii, mai practici, foloseau mulțimea de sclavi recrutați din triburile de indieni cucerite, pentru exploatarea bogatelor zăcăminte aurifere și argentifere din acele regiuni.

Secolele se scurgeau unele după altele. După căutătorii de aur și diamante urmă goana după cauciuc.

Ivirea colectorului de cauciuc și a culegătorului de coajă de chinină începu să tulbure din nou pacea rîurilor și a pădurilor pînă atunci nestrăbătute și încurajă noi explorări. Viața băștinașilor deveni din ce în ce mai grea.

Mulți dintre exploratori visau însă să șteargă „petele albe" de pe harta uriașului bazin al Amazonului. Printre aceștia se numără și Percy Harrison Fawcett.

În anul 1906 guvernul bolivian îi încredință lucrările comisiei de demarcare a granițelor dintre Bolivia și Brazilia și cu acest prilej colonelul englez putu să-și ducă visul la îndeplinire. Stăpînit de o puternică pasiune pentru cercetarea tinuturilor nestrăbătute ale junglei Amazonului, exploratorul, în același timp arheolog și etnolog, face cercetări prețioase în bazinul cursului superior al rîului Madeira, cel mai mare afluent al Amazonului.

Robit de farmecul irezistibil al acestor ținuturi, Fawcett pătrunde tot mai adînc în inima junglei, plutind cu canoele pe rîuri umflate de ploi, luptînd cu armate întregi de termite înțepătoare — nenumărate milioane — cu roiuri nesfîrșite de mariqui (țînțari feroce) și viespi veninoase, cu anaconde uriașe în stare să înghită și un om, cu surucucu și alte șoiuri de tîrîtoare, care de care mai primejdioase, cu umezeala și căldura înăbușitoare, cu vînturi aspre și cu bolile care se cuibăreau printre însoțitorii exploratorului, determinîndu-l de multe ori să se întoarcă din drum.

Fawcett a cercetat neobosit jungla tropicală timp de douăzeci de ani. În peregrinările sale exploratorul observă cu ochi de cunoscător natura, cu viața trepidantă caracteristică acestor regiuni, observă omul, viața și obiceiurile băștinașilor, dezvăluind la aceștia oameni simpli calități care le dă dreptul la un trai omenesc, lipsit de cruntă exploatare și exterminare la care sînt supuși.

Peripețiile prin care a trecut exploratorul în decursul acestor îndelungi cercetări, greutățile și primejdiile drumului, observațiile sale geografice, consemnate în hărți oficiale și recunoscute azi în lumea științifică, toate sînt cuprinse în cartea publicată de fiul exploratorului, care va apărea, tradusă în limba română, la Editura Științifică, sub titlul „CALATORIE NETERMINATĂ". Fragmentele care urmează sînt reproduse din această carte.

„Gura Rîului Verde era în josul rîului, la un grad de latitudine spre nord — și cînd ajunserăm acolo a trebuit să așezăm gărzi în cursul nopții. Indienii umblau aici pe ambele maluri și aveau faima de a fi primejdioși, în timp ce Guaporé se știa că era un rîu periculos din cauza anacondelor sale. Lățimea rîului era cam de o sută de metri ; curgea încet în porțiunile late și era acoperit de plante plutitoare. Aceste plante, numite **camelote**, încetineau foarte mult înaintarea noastră ; uneori era greu de știut pe unde curgea rîul, căci apele lui se întindeau în pădure de ambele părți.

Unde era apă liberă, un soi de delfini, **bufeos**, săreau în jurul vasului. Vidrele lătrau la noi cu înverșunare, ținînd capul și umerii afară din apă ; ciinii noștri le răspundeau cu o delirantă muzică de vînătoare. Pe indieni îi văzurăm de două ori stînd pe maluri, dar dispărură într-o clipită după tufișuri, lăsîndu-ne să ne întrebăm cu mirare dacă văzusem într-adevăr ceva sau fusese doar o închipuire. Noaptea, maimuțele **Nocturno**, cu ochii cît strachina, urlau provocator. Aruncau rămurele în hamacele noastre și ne răpeau somnul de care aveam o cruntă nevoie. Deseori vedeam o pasăre stranie, foarte rară, cum mi s-a spus mai tîrziu ; semăna cu un uriaș fluture-păun cînd aripile îi erau întinse în zbor. Nu am aflat numele ei niciodată.

Urcarăm spre obîrșia rîului cît puturăm mai departe, dar curînd ajunserăm printre dealuri, unde începeau cascadele și unde furăm obligați să înțelegem că bărcile nu puteau înainta.

— Ce ne facem acum ? întrebă Urquhart. Să nu-mi spuneți c-avem s-o întindem pe jos.

— N-avem ce face, replicai, trebuie să lăsăm aici tot ce nu putem căra în spinare și să urmăm cursul rîului pe uscat. Are să fie greu, dar va trebui să izbîndim.

— Și cu hrana cum rămîne ? adăugă Fisher, nu putem transporta atît cît ne trebuie ca s-o scoatem la capăt.

— Trebuie să ne bizuim pe cele ce vom găsi în drum. Cu noi nu putem lua decît prea puțin, din cauza instrumentelor, căci pe acestea nu le putem lăsa aici.

Ne îndreptarăm spre mal și debarcarăm ; scufundarăm apoi barca într-un ochi de baltă, ca să nu atragem atenția indienilor. Așezarăm toate proviziile de prisos și instrumentele de care ne puteam lipsi, în două lăzi de metal și le îngroparăm dincolo de semnele care ne arătau că pînă acolo veneau apele mari. Fiindcă atîrnau greu, am lăsat șaizeci de lire aur într-una din lăzi. Poate că așa au luat naștere o mulțime de povești despre comori îngropate...

Belșugul de pește și de vînat de la gura rîului ne îndusese în eroare. Dacă am fi avut grijă, proviziile noastre sărăcăcioase de alimente ar fi putut ține trei săptămîni ; dar peonii erau flămînzi și porțiile lor se consumaseră în cîteva zile. În ziua a doua de drum ajunserăm într-un lăstăriș, des, unde furăm obligați să ne tăiem fiecare centimetru de potecă. Albinele mici, cît a cincea parte din mărimea unei muște de casă, ne umplură ochii, nasurile și urechile, ba pătrunseră și sub veșminte, așa încît nici o fărîmiță din trupurile noastre nu rămase ferită. Fiecare tăietură în desiș stîrnea un cuib de viespi ; albinele roșii, foarte războinice, socoteau de bună seamă că eram prea aproape de proviziile lor și ne atacau nu cu acele, ci muscîndu-ne pielea și părul.

Trebuia să urmăm cursul rîului. Ar fi fost mai ușor să-l părăsim, ca să ocolim locurile greu de trecut, dar rîul era chiar granița și era esențial să-l trecem pe hartă cu toată precizia, altfel scopul expediției ar fi fost compromis.

Apa rîului începea să devie amară la gust și peștii dispărură. Poate că din aceeași cauză dispăruse și vînatul, dar oricum ar fi fost, zgomotul pe care-l făceam tăindu-ne drumul cu securea ar fi speriat orice animal din preajma noastră. Indienii nu dădeau semne și nici un motiv nu aveam acum pentru care să le bănuim prezența, așa că slăbirăm garda de noapte și ne lăsarăm în seama ciinilor ; dădeau ei alarma, dacă ar fi fost nevoie.

Arbori de cauciuc erau berechet, neatinși de seringero.

Porniram pe jos și, după o săptămînă, nu mai aveam nici o fărîmă de provizie. Găsirăm cîțiva **palmettos** (palmieri varzâ) și mîncarăm „verzele", dar ele alcătuiau o hrană neîndestulătoare și chiar ne slăbeau. Văzusem un curcan dar abia după ce ne zărise el mai întîi ! După un timp îndeplineam o muncă istovitoare ca să ne croim un drum printr-o pădure de **tacuara**, un soi de bambus care se înconjoară de un mănunchi de crăci înarmate cu scaieți „mai stai niței". În ziua următoare găsirăm un cuib de albine și, într-adevăr foarte înfometați, ne năpustirăm asupra lui. Mierea fermentase și ne făcu să ne cocoșăm din cauza violentelor crampe de stomac..."

Astfel a mers Fawcett dincolo de hotarul ținuturilor sălbatice, dincolo de care începeau ținuturile necunoscute.

Întîlnirea lui Fawcett cu indienii din tribul Guarayos.

Drumul spre trecătoarea Katantika

Ridicai amîndouă mîinile în sus și strigai spre malul celălalt o frază în chuncho, pe care o învățasem pe dinafară la Astillero, de la unul din colectorii de cauciuc. Era, de bună seamă pe înțelesul indienilor Guarayo, căci între aceste dialecte există o oarecare asemănare. Buclucașul, care mă învățase vorbele fără să-mi explice înțelesul lor, s-ar fi bucurat strașnic dacă m-ar fi văzut acolo ; viețile noastre atîrnau de un fir de ață, iar eu le strigam indienilor că le eram vrăjmași și că venisem să-i ucidem. Și nu era de mirare că săgețile începuseră să zboare mai ceva ca mai-nainte!

Nu-mi pot explica de ce nu ne nimereau, căci rîul se îngusta acolo și între noi și indieni nu erau mai mult de douăzeci-treizeci de metri. De obicei, acești oameni țineau de minune cu arcul și cînd erau calmi, trăgînd de pe malul opus peste înălțimea copacilor, puteau nimeri cu cea mai mare ușurință un animal mic. Aveau de asemenea și cîteva pușți, dar deoarece sloboziseră focurile, erau acum ocupați ca să le reîncarce.

Cu acest prilej, eu personal nu văzusem nici o săgeată, dar ceilalți mi-au spus că de cîteva ori erau să mă atingă. Cînd sînt trase în altă direcție, săgețile parcă zboară destul de încet, dar dacă te afli chiar în linia lor de tragere nu le poți vedea.

Și pentru că dădusem greș cu tratativele mele de pace, mutarăm canoele într-o poziție mai sigură, fără să avem pierderi ; după aceea Todd primi dispozitia să stea pe un bustean în mijlocul limbii de nisip, dincoace de bătaia săgeților și să cînte din acordeon. Se pricepea bine la acordeon și acesta a fost unul din principalele motive pentru care îl luasem. Nostimă scenă a mai fost aceea : ședea calm, cîntînd melodie după melodie, de parcă ar fi chefuit în vreun birt englezesc. Noi săream cînd într-o parte cînd într-alta, ca să ne ferim de săgeți și cîntam în gura mare, în timp ce Todd îi dădea înainte cu acordeonul și bătea măsura cu amîndouă picioarele. Oricine ar fi văzut ceea ce se petrecea ar fi zis că sîntem beți turtă, iar răcnetele noastre cu siguranță că i-ar fi spart timpanele.

Cît timp o ținurăm așa nu știu, dar mi se păru o veșnicie. Uitasem chiar și de săgeți, cînd deodată băgai de seamă că amicul Costin, cu melodia încă pe buze, striga de repetate ori : „Au încetat — cu toții — să traagă în noi"... ! Avea dreptate ; săgețile nu mai șuierau ; în schimb o mutră tuciurie, cu ochii măriți de uimire, se uita la noi de peste vîrful unui mic tufiș. Apoi alt cap ieși la iveală și după el încă unul. Mi-ar fi plăcut să știu în clipa aceea cam ce gîndeau băștinașii.

Nu trăsesem nici un foc. De fapt, primul ordin pe care-l dădusem cînd sărisem pe limba de nisip a malului fusese tocmai în acest sens, căci dacă am fi făcut altfel, soarta noastră ar fi fost pecetluită. Acum băștinașii își dăduseră desigur seama că nu venisem cu gînduri dușmănoase, ci că doream doar să ne împrietenim cu ei.

Gesticulația plină de înțeles a vorbirii de toate zilele din America Latină dăduse naștere unei atît de clare limbi a semnelor, încît întreținurăm o conversație inteligibilă fără să scoatem o vorbă. Mă dusei apoi la marginea apei și-mi mișcai ambele mîini pe deasupra capului, instiintîndu-i în felul acesta pe indieni că voi traversa. Alte figuri se iveau acum de după copaci și nădăjduiam că semnele mele prietenoase erau bine interpretate.

Unul din canoele lor rămăsese încă pe mal și, spunînd lui Todd să cînte mai departe, mă așezai în el și-i cerui doctorului să mă împingă. Canoele fu lansat în rîu ; doctorul se urcă și el, iar în ultima clipă locotenentul alergă după noi și ni se alătură și el. Apoi prinserăm să vislim în timp ce în spate, pe limba de nisip, hărmălaia muzicală continua cu mai multă putere ca oricînd.

De la poalele malului nu puteam să vedem ce făceau băștinașii deasupra, dar, din cîte știam, nu era cu neputință ca ivirea noastră, după ce ne-am fi cățărat pe dîmb, să fie salutată cu săgeți și cu focuri de arme. Sovăiala nu ar fi făcut altceva decît să ne îngreuieze soarta, așa cum se întîmplă cînd trebuie să faci un salt în apă de la foarte mare înălțime ; de aceea, urmat de doctor, sării pe mal, mă apucai de iarba încîlcită și mă cătărai sus.

Din frunzișul des mi se întinseră două-trei brațe brune, care mă apucară de mîini și mă traseră peste dîmb, unde nimerii în mijlocul unui grup de patruzeci-cincizeci de războinici **Guarayos.** După puțin timp veni și doctorul lîngă mine și ne uitarăm împrejur la figurile inteligente și plăcute ale acestor temuți „sălbatici".

noi. Fiecare își păstră îndestul singele rece, în afară de bietul căpitan Vargas, căruia se vede că îi alunecase piciorul și căzu pe spate din canoe în rîu, așa că trebui să-l pescuim. Bordurile bărcii noastre aveau o grosime de vreo trei-patru centimetri, cu toate acestea o săgeată trecu prin ambele borduri și răspunse dincolo, la mai mult de treizeci de centimetri ; putem astfel să ne facem

RECORDURI ABSURDE

Din cele mai vechi timpuri omul a căutat să fie mai bun decît ceilalți. Dar dacă nu ai putut să te distingi prin ceva folositor și să te faci renumit într-un anumit sport de pildă nu e o nenorocire, gîndesc unii. Născocește ceva al tău personal și obține aici întîietatea. Important este doar să obții primul loc și să înfrumusețezi cartea ta de vizită cu cuvintele: campion mondial.

Întreceri la mîncare au fost organizate cu mii de ani în urmă. În prezent, întreceri în voracitate au loc anual în unele țări. La încheierea lor, majoritatea „concurenților" ajung la spital.

Iată cîteva exemple care ne arată cît pot îngera, la o singură masă, cîțiva din marii mîncăi, din lume. Piter Lown, din Haga a mîncat în trei ore : 2 kg. spaghete, 12 pui de găină și 3 kg. de friptură; Alfred Reynbow (Sidney), a înghițit în 24 de minute nu mai puțin de 322 stridii; Carol Peri (Italia), a avut nevoie de numai 117 minute (nici măcar două ore), pentru a devora 10 metri de salam; în 31 de minute, Robert Sowis (Montreal — Canada) a spart și a băut 97 de ouă proaspete ; „campionul lumii" la spaghete, Fanis Kostadimas a mîncat într-o oră 300 metri de spaghete.

Recorduri mondiale există și în alte domenii. Un francez, de pildă, este campion la fluierat. A fluierat fără întrerupere 9 ore și 45 minute. Dacă credeți că nu-i cine știe ce ispravă n-aveți decît să încercați și dumneavoastră.

Un german este recordman în călătoriile fără bilet. A călătorit astfel, folosind diferite mijloace de transport, de 78 de ori. Și n-a fost prins niciodată.

Un fachir indian este campion la postit : n-a mîncat timp de 105 zile ! Un alt fachir se pregătește acum să stabilească un nou record. La „repetiția generală" a stat într-o ladă din sticlă, pe un „așternut" din cioburi, timp de 63 de zile. Dar n-a zăcut singur. Alături de el se aflau doi pitoni și cîteva vipere. În timpul postului său a slăbit 22,9 kilograme. După „repetiția generală" cîntărea doar 47,2 kg. A fost nevoie de mai bine de o lună de zile pînă cînd a putut mînca din nou normal.

Există rezultate record și în plins. Locul întîi revine aici — fapt de necontestat — modistei Egheet Whiller din Philadephia. A plîns, vărsînd lacrimi adevărate timp de două ore și 44 minute. Cea mai periculoasă concurentă a ei a fost eliminată din competiție cînd juriul a descoperit că batista îi era îmbibată cu zeamă de ceapă.

Recordul de mestecat gumă îl deține, firește, un american. Performerul a mestecat fără întrerupere 8 ore. Se consideră că acest record este de nedoborît. Un cetățean suedez, Palmborg, bea în 3 secunde o sticlă de bere. Iar Muhamed Ahmed Issa (Cairo) a fost căsătorit de 60 de ori.

Instalat în vitrina unui magazin, Sam Iulano (S.U.A.) a bătut toba timp de 67 ore, 11 minute, 40 de secunde. Rezultat neîntrecut pînă azi !

Anglia poate da exemple pentru urmările pe care le poate aduce goana după recorduri. Un englez și un scoțian s-au luat la întrecere : cine rezistă mai mult sub apă, ținîndu-și firește răsuflarea. A cîștigat englezul. El a rezistat 2 minute și 57 de secunde. Apoi s-a înecat.

Citind aceste cîteva spicuiri din lista recordurilor scrintelii, culese dintr-un articol publicat în ziarul „Expressen" — Stockholm, cititorul își va spune desigur : cîtă minte le mai trebuie unora !

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

6 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu ; 9.00 Emisiunea pentru copii și tineretul școlar ● Telejurnalul pionierilor ● SĂRBAREA POMULUI DE IARNĂ — transmisiune de la Palatul pionierilor ; 10.30 REȚETA GOSPODINEI 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.

Din cuprins : ● **Gînduri pentru 1963.** ● Filmul documentar **„CULTIVAREA LEGUMELOR ÎN BAZINUL ARADULUI"** — o producție a Studioului cinematografic „Al. Sahia" ● De la un meridian la altul. ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Moise Belmustață. Soliști : **Maria Lătărețu, Ștefania Ivan, Ion Luican, Ștefan Lăzărescu. 19.00 Jurnalul televiziunii ;** 19.15 Filmul artistic **„CELEBRUL 702"** — o producție a Studioului cinematografic „București", după piesa cu același titlu de Al. Mirodan. Ecranizare : Al. Mirodan și Mihai Iacob ; Regia : Mihai Iacob ; Imaginea : Andrei Feher ; Sunet și aranjamente muzicale : Ing. Dan Ionescu ; Decoruri : arh. Liviu Popa. În rolurile principale : Radu Beligan, Ion Finteșteanu, Jules Cazaban, artiști ai poporului, Sanda Toma, Ștefan Ciubotărașu, artist emerit, Mircea Șeptilici, Nicolae Gărdescu, artist emerit, V. Ronea, artist emerit, Forry Etterle, artist emerit, Angela Chiuaru. **20.45 SEARĂ DE OPERETĂ ROMÎNEASCĂ.**

Își dau concursul : Sili Popescu, Virginica Romanovski, Ion Dacian artiști emeriți, **Lucia Roic, Constanța Cîmpeanu, Cela Tănăsescu, Constantin Drăghici, Nicolae Crețu, Bimbo Mărculescu, Petre Petrov, Anton Negoițescu, Toni Buiacici.**

În încheiere : **Buletin de știri.**

7 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Pentru copii : **„CĂPITANUL VAL-VÎRTEJ" ; 20.00 VITRINA LITERARĂ; 20.40** Filmul documentar : **„STELUȚA" ; 21.00** Cîntă soliștii Teatrului de Operă și Balet : **Lela Cincu, Maria Crișan** și **Nicolae Florei ; 21.30 TELESPORT.**

În încheiere : **Buletin de știri.**

8 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Pentru școlari : „VACANȚA ÎN MUNȚI" ; 19.25 Filmul pentru copii **„PISICUȚA" ; 19.35** Emisiunea de știință și tehnică : ciclul **„Asaltul Cosmosului" (II)** — Stații interplanetare, de maior ing. **Dumitru Andreescu ; 20.00 Teatru de amatori în studio : „O NOAPTE FURTUNOASĂ", de I. L. Caragiale.** Interpretează formația Casei raionale de cultură din Călărași, laureată la cel de-al III-lea Festival bienal de teatru „I. L. Caragiale".

În pauză : **ȘAH.**

În încheiere : **Buletin de știri.**

9 IANUARIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI.

Din cuprins : ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Instalații și utilaje la nivelul tehnicii mondiale.** ● **Cu aparatul de filmat în vizită la termocentrala Brazi.** ● Oameni obișnuiți. ● **O vizită la clubul petroliștilor din Lucășești.** ● Prin sălile Anualei de grafică — 1962. ● **Muzică ușoară.** Cîntă o formație instrumentală condusă de Petre Munteanu. Soliști : **Dorina Drăghici,** artistă emerită, **Madelena Bazac, Marian Iorga** și **Mihai Kingsburg.**

19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.

Din cuprins : ● Cronică filmată : **„La început de an...".** ● **Ne vorbesc fruntașii recoltelor mari de porumb.** ● **Dicționar tehnic.** ● **În sprijinul cursanților din învățămîntul agrozootehnic.** ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de **Ionel Dinicu.** Soliști : **Olga Stănescu, Elisabeta Ivan** și **Constantin Cocriș.** Sfaturi pentru telespectatori. **În încheiere : Buletin de știri.**

10 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Pentru copii : **„MAȘENKA"** — basm-coregrafic prezentat de ansamblul artistic al Palatului pionierilor ; **20.05** Sfatul medicului : **„Vaccinarea antipoliomielitică"** de dr. **N. Cajal ; 20.15** Filmul artistic **„FLĂCĂRI ȘI FLORI"** (Copilăria lui **Ivan),** o producție a Studioului **„Mosfilm"** după povestirea lui V. Bogomolov **„Ivan".** Film distins cu Premiul **„Leul de aur"** la Festivalul internațional al filmului de la Veneția — 1962. Scenariul : V. Bogomolov. M. Papava ; Regia : Andrei Tarkovski ; Imaginea : Vadim Iusov ; Muzica : V. Ovcinnikov. În rolurile principale : Kolea Burliaev, V. Zubkov, E. Iarikov, S. Krilov, N. Grinka, D. Miliutenka, V. Maliadina, I. Tarkovskaia.

21.50 Muzică ușoară instrumentală. Cîntă o formație condusă de **Sile Vișan.**

În încheiere : **Buletin de știri.**

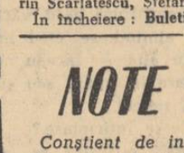

12 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Pentru copii : **„GÎSCĂNELUL"** de **N. Ghernet.** Prezintă Teatrul de păpuși din Craiova ; **19.40** În fața hărții ; **19.50** Premiera **„AUTOPORTRET"** — film muzical primit din partea televiziunii sovietice ; **20.20** Filmul documentar : **„LACURI GLACIARE" ; 20.40 O CĂLĂTORIE ÎN LUMEA OPEREI BUFE.**

Își dau concursul : **Nicolae Herlea,** artist al poporului, **Octav Enigărescu, Magda Ianculescu, Iolanda Mărculescu, Valentin Teodorian, Nicolae Secăreanu,** artiști emeriți, **Vali Niculescu, Zoe Dragotescu, Michaela Botez, Iulia Buciuceanu, Geta Marinide, Elisabeta Neculce-Cartiș, Nella Dimitriu, Arax Savagian, Emil Rotundu, Alexandru Bădulescu, Silviu Gurău, Ion Stoian, Ladislau Konya, George Mircea, Alexandru Virgolici, Constantin Gabor, Constantin Iliescu, Dumitru Constantin, Aurel Mora, Nicolae Vlăduță** și actorii : **Sanda Toma, Tamara Buciuceanu, Florin Scărlătescu, Ștefan Bănică, Val Plătăreanu.**

În încheiere : **Buletin de știri.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Conștient de influența crescîndă pe care televiziunea o are în viața de zi cu zi a oamenilor, colectivul de lucrători ai studioului de televiziune s-a străduit în mod evident ca, în aceste zile mai ales, micul ecran să le fie telespectatorilor un oaspete drag, un prieten și un îndrumător. Multe clipe plăcute au putut astfel petrece telespectatorii în ajunul și în noaptea revelionului. Prin undele luminoase proiectate de tuburile electronice ale aparatelor de recepție, în casele noastre au pătruns chipurile și cuvintele calde ale conducătorilor partidului și ai statului. Prin micul ecran, în casele noastre au venit și au stat alături de noi fruntași ai vieții publice, ai culturii noastre, am sorbit din cupa înspumată la doi pași de eroii cosmosului sau de mesageri ai artei și culturii marelui lagăr socialist.

Frumoase au fost o serie întreagă de secvențe prezentate în cadrul tradiționalului „Revelion al televiziunii". Așa, de pildă, a fost bine găsită și realizată ideea întîmpinării revelionului în mijlocul unui grup de studenți de toate rasele și de pe toate continentele, aflați pentru studii în institutele noastre de învățămînt superior. Am simțit astfel năzuința de pace și de mai bine care clocotește astăzi în inimile tuturor oamenilor, oricare le-ar fi culoarea pielei, oricare regimul social care îi guvernează. Străbătute de sufluI prieteniei indestructibile care leagă popoarele lagărului socialist au fost și filmele ocazionale de anul nou, realizate de studiourile de televiziune din aceste țări. O emisiune valoroasă și bine montată sub raport tehnic, a fost „turul de orizont" în lumea capitalului, efectuat de cuplul de actori comici Șt. Tăpălagă și Dem Savu, după cum din nou antrenante, radiind optimism și veselie, au fost evoluțiile coregrafice ale grupului de dansatori folclorici.

„Revelionul televiziunii", ca orice revelion care se respectă, s-a extins pînă tîrziu în noapte. Din păcate, el n-a avut suficient suflu de viață și, în această privință, s-a aflat binișor depășit de „revelioanele" anilor trecuți. Au fost multe momente palide, iar antrenul, în loc să meargă crescînd, a descrescut pe măsură ce orele înaintau.

La cele 6 ore de emisie continuă și-au adus contribuția un număr apreciabil de autori, actori, regizori și operatori, dar locul principal a revenit totuși figurației. Și de astă-dată programul radioului a fost parcă mai consistent și mai antrenant — mai în notă evenimentului pe care-l sărbătoream. Iar această observație se referă, în primul rînd, la „momentele vesele", la programul de muzică ușoară — la numărul și la calitatea colaboratorilor solicitați să le susțină. Programul micului ecran din ziua de Anul Nou s-a bizuit în mare măsură pe reluări (filmele studiourilor de televiziune din țările prietene s.a.) și pe două emisiuni noi, dintre care spectacolul pe gheață organizat de studio în colaborare cu Federația de hochei și patinaj, ni s-a părut încă foarte departe de nivelul necesar pentru a merita această largă difuzare.

Televiziunea ocupă un loc mult prea mare în viața noastră cotidiană, pentru ca exigentele telespectatorilor și exigența lucrătorilor studioului față de propria lor activitate, să nu fie în continuă sporire. Dorim, așadar, televiziunii, ca în anul care a început să-și consolideze succesele și experiența dobîndite și să aducă în casele telespectatorilor, tot mai numeroși de la o zi la alta, emisiuni mereu mai valoroase.

Șt. RADU

Și acum... Ferencvaros!

De vorbă cu antrenorul ILIE OANA

Ilie Oană a sărbătorit, la sfîrșitul anului trecut, 25 de ani de activitate la echipa Petrolul. 15 ani Ilie Oană a activat ca jucător iar de 10 ani se ocupă, în calitate de antrenor, de pregătirile formației ploieștene. În această lungă perioadă Ilie Oană a avut numeroase satisfacții, dar cele mai plăcute le-a trăit în anii din urmă cînd, antrenor fiind, a reușit să facă din echipa Petrolul o formație fruntașe a fotbalului românesc, care a cîștigat doi ani consecutiv, campionatul țării. În confruntările internaționale Petrolul a reușit de cele mai multe ori comportări lăudabile, cea mai recentă performanță fiind calificarea în turul III a „Cupei orașelor tîrguri", după ce a eliminat echipe puternice ca Spartak Brno și selecționata orașului Leipzig. Petrolul este astfel singura echipă românească care se mai află angajată într-o competiție oficială și această prezență face ca fotbaliștii ploiești să nu cunoască odihna nici în timpul iernii. Petrolul ține foarte mult să obțină calificare pe mai departe în „Cupa tîrgurilor" și de aceea la această echipă se desfășoară în plină iarnă o activitate febrilă, specifică zilelor premergătoare marilor confruntări. Dorind să cunoaștem cît mai multe amănunte despre preocupările ploieștenilor în vederea celor două jocuri cu Ferencvaros, l-am vizitat zilele trecute, la el acasă, pe antrenorul Ilie Oană. Cu amabilitate antrenorul ploieștean a răspuns întrebărilor noastre.

— După obținerea calificării în jocul de la Budapesta ce preocupări ați avut ?

— Calificarea ne-a bucurat foarte mult dar în același timp ne-a mobilizat la o muncă și mai susținută pentru viitoarele confruntări. Am continuat antrenamentele în fiecare săptămînă. Pregătirile le-am făcut în aer liber și în sală, după cum ne permitea starea timpului. În sală am apelat la diferite jocuri ajutătoare pentru perfecționarea tehnicii individuale cum ar fi, de pildă, tenisul cu piciorul. Începînd de la 3 ianuarie am intensificat și mai mult antrenamentele urmărind dezvoltarea pregătirii fizice generale și îmbunătățirea procedeelor tehnice. Pe un teren curățat de zăpadă vom continua antrenamentele pînă în jurul datei de 24 ianuarie cînd vom pleca într-un turneu peste hotare. În afara antrenamentelor zilnice am prevăzut și cîteva partide de verificare. Prima o vom susține în ziua de 13 ianuarie cu echipa noastră de tineret iar apoi, în 17 și 20 ianuarie, vom juca cu echipa care se pregătește pentru Turneul U.E.F.A.

— Ce turneu veți întreprinde în străinătate ?

— Ne-am propus să facem un turneu mai lung în care să întîlnim adversari de valori diferite. Prima confruntare o vom susține la 26 ianuarie în Liban, la Beirut, cu o echipă locală, a cărei denumire nu o cunoaștem încă. În continuare vom juca în Grecia iar în ultima parte a turneului în R.P.F. Iugoslavia. Aici vom întîlni echipa Haiduk Split care are anumite caracteristici ale jocului echipei Ferencvaros. De aici vom pleca direct la Budapesta unde, la 27 februarie, jucăm în cadrul „Cupei orașelor tîrguri" cu Ferencvaros.

— Cîteva cuvinte despre echipa pe care o veți întîlni și pe care ați văzut-o în jocul cu Sampdoria ?

— Este o echipă tehnică, cu individualități bine cunoscute în lumea fotbalului. În această formație joacă Albert, Matrai, Dalnoki, Fennyvesi, Rakosi, de nenumărate ori titulari ai echipei reprezentative a R. P. Ungare. Echipa are multă experiență internațională acumulată în numeroasele confruntări susținute cu adversari puternici. Ferencvaros este, ca și noi, singura echipă maghiară care se mai menține încă într-o competiție oficială. De aceea și aici pregătirile se desfășoară cu multă atenție. În prezent echipa maghiară se află în turneu în Africa.

— Un pronostic pentru cele două jocuri cu Ferencvaros ?

— Am evitat totdeauna de a da pronosticuri și cu atît mai mult nu o voi face în cazul de față. Jocurile sînt foarte grele dar calificarea nu este imposibilă. Componenții echipei manifestă multă seriozitate la orele de antrenament, fiecare dintre ei dorind să se afirme, în continuare, în această competiție oficială. Să sperăm că vor reuși. Ceea ce i-am dorit și noi antrenorului Ilie Oană în încheierea convorbirii noastre.

MOZAIC

● *CUNOSCUTUL jucător de fotbal Kardy Șandor (care a făcut parte din echipa R. P. Ungare), este interpretul principal al unui film care se turnează în prezent în studiourile maghiare. Filmul — o comedie — se ocupă de peripețiile unor jucători pasionați ai Pronosportului.*

● *TROFEUL anual pentru cel mai bun boxer profesionist din lume, a fost acordat pe anul 1962 campionului mondial la categoria mijlocie, nigerianului Dick Tiger. Pe lista boxerilor care au primit acest premiu în ultimii ani se numără și boxerii : Rocky Marciano, Carmen Basilio, Ray Robinson.*

● *JUCĂTORUL de rugbi Domenech care a făcut parte din echipa Franței în meciul cu R.P.R. la București a suferit o intervenție chirurgicală la o claviculă.*

● *PREȘEDINTELE clubului Real Madrid a anunțat că Alfredo Di Stefano va continua să activeze în această echipă în calitate de antrenor după ce va încheia activitatea sportivă de jucător.*

● *FEDERAȚIA engleză de fotbal a făcut cunoscut că echipa Angliei va susține în 1963 două meciuri : primul la 8 mai contra echipei Braziliei, iar al doilea la 23 octombrie cu o reprezentativă F.I.F.A., alcătuită din cei mai buni jucători din lume.*

● *IN PREZENT în Mexic se desfășoară lucrările pentru amenajarea unui stadion cu 150.000 locuri. Mexicanii pregătesc acest stadion în speranța că li se va acorda dreptul de-a organiza în... 1970 turneul final al campionatului mondial de fotbal...*

● *CU OCAZIA unui concurs de schi care se va desfășura la 19 și 20 ianuarie la Kitzbühel, în Austria, se va încerca pentru prima oară aplicarea unui sistem de pronosticuri în această ramură sportivă. Participanții urmează să indice în buletinele lor primii trei clasați la slalom și combinată alpină.*

● *JUCĂTORULUI de fotbal brazilian Pele i s-a decernat titlul de laureat și de vicepreședinte de onoare al Universității din Santos. În ziua respectivă, studenții au sărbătorit acest eveniment cu mult entuziasm (mai ales că în ziua aceia cursurile au fost suspendate).*

● *ERCOLE TIBERIO, considerat cu mulți ani în urmă unul dintre cei mai puternici oameni din lume a încetat din viață în vîrstă de 89 de ani. Una din isprăvile sale cele mai cunoscute s-a petrecut în Spania în anul 1900 cînd Tiberio a pătruns într-o arenă unde aveau loc lupte cu tauri și a îngenunchiat cu mîinile un taur.*

● *LA MUNCHEN a avut loc recent un meci în cadrul „Cupei tîrgurilor", între echipa locală și cea irlandeză Drumcondra. După meci trei dintre jucătorii oaspeți au fost la un local de noapte, iar la sfîrșit au refuzat să plătească prețul consumației care li s-a părut exorbitant. A intervenit poliția care le-a confiscat pașaoartele, iar în final valoarea consumației a fost suportată de club.*

● *Tommy Brismaner, elvețian la origină, acum portar la un hotel din Londra a indicat 13 rezultate exacte la pronosportul englez, cîștigînd o mare sumă de bani. Interesant că Brismaner era născut la 13 noiembrie 1913, locuia la nr. 13 pe strada sa și a jucat la pronosport în ziua de 13. Și să mai zică cineva că 13 e cu ghinion !*

● *DUPĂ datele culese de unii specialiști, cel mai vechi sport din lume poate fi considerat jocul de polo călare, practicat în țările din Asia cu 2000 de ani înainte de era noastră.*

Interviu cu Moș Gerilă !

— Bună seara, unchiașule !

— Bună să-ți fie inima, nepoate !

— Ce cauți prin București, la vremea asta ? Anul nou a început de vreo cîteva zile, traista cu surprize, cum văd, îți spînzură ostenită pe umăr... Dacă nu mă înșel, ar trebui să fii acum în concediu.

— Concediu ? Ce-o mai fi și asta ?

— Păi bine, omul lui dumnezeu, — dumneata ești doar unicul funcționar de la Ministerul Bucuriei care beneficiază de un asemenea program : slujba dumitale începe la 31 decembrie și se termină la 1 ianuarie ! Vezi, un angajament în genul ăsta mi-ar conveni și mie !

— Te recunosc, tartore ! Te-ai deprins să-ntepi pe toată lumea și nu-ți afli astîmpăr nici măcar de sărbători... Trebuie totuși să știi că traista de care vorbești, deși s-a golit într-o singură noapte, nu s-a umplut, săraca, în același chip! Încă din primăvară îmi bat capul să string cîte ceva, un dar cît de mărunt, pentru fiecare dintre voi. Ia gîndește-te, o fi o treabă chiar așa de lesnicioasă ?

— Grea treabă, moșule, recunosc ! Mai ales cînd trebuie să treci și pe la UCFS... Anul ăsta, ce le-ai lăsat ?

— Ce le-am lăsat, ce nu le-am lăsat — mă privește ! Crezi că, unde-s alb ca neaua, oi fi uitat cum m-ai făcut de rîs prin ziare, acu cîțiva ani? Că umblu cu sania, ca-n vremea lui Pazvante, că nu cunosc Bucureștiul, că habar n-am de sport — și cîte și mai cîte ! Te pricepi, cum s-ar zice, să iei lumea-n tărbacă... Dar povestea cu sulița, cu discul și cu schiurile, de unde ai mai scos-o ? Auzi, ce baliverne pot să-i treacă prin căpățînă !

— Ei, taică, după cum se vede, nu prea ești meșter la figuri de stil !

— Da, ce, eu sînt Allain Giletti sau Cristina Patraulea?

— Vorbeam de figuri de stil literar, nu de patinaj artistic... Apropo, ne-ai lăsat cîte ceva pentru sezonul de iarnă ? — că doar asta-i specialitatea dumitale. De pildă, un loc onorabil la campionatele mondiale de hochei pe gheață...

— Moș Gerilă îți dă, dar în traistă nu-ți bagă ! Crosele fermecate s-au cam epuizat — cehii și sovieticii îmi consumă aproape tot stocul — iar pucul, orice-ai zice, e pretutindeni același !

— Are Eugen Barbu unul special, care incită la bodicecuri...

— Nu știu, nu-i de la mine ! Ei, dar ce mai încolo-încoace: cu nițică bunăvoință echipa voastră poate să se califice în turneul final.

— Aferim, moșule, ar cam fi timpul ! Dar cu atletismul ce se mai aude ? Sper că ne-ai făcut parte, pentru '63, de niscai recorduri mai acătării.

— Despre asta pot să-ți dea amănunte vechii tăi prieteni : Vamoș, Iolanda, DițI, Ciochină...

— Cei cu Ciochină ?

— Păi, cum ? N-oi vrea să spui că anul ăsta rămîne sub 16 metri ?

— Nu, zău ? Și pe cînd ai planificat surpriza tăicuțule ?

— Știu eu ? Poate pe la sfîrșitul sezonului de primăvară...

— Să-ți fie gura aurită !

— Mersi — dar nu-i genul meu : e monopolul lui Ioan !

— Chirilă ?

— Nu, frate, Ioan Botezătorul, zis Gură-de-aur. Bagă de seamă, că iar le-ncurci și mai iese vreo poznă !

— Fii pe pace, bătrîne, o scoatem noi la capăt, în cele din urmă ! Dar, rogu-te, spune-mi măcar două vorbe și jumătate despre problema ce ne doare.

— Adică ?

— Despre fotbal, moșnege— despre ce altceva ? Vom avea sau nu vom avea fotbal în 1963 ? — aceasta-i întrebarea !

— Dragă băiete, am auzit că pe-aici și-au mai găsit unii beleaua cu comedia asta, și, zău așa, n-am chef să-mi aprind paie-n cap, la vîrsta mea, băgîndu-mă în asemenea subiecte ! Dar pînă una alta, am scos de la naftalină niște cutiuțe cu bețigașe colorate — o distracție la modă în copilăria matale — pe care le-am rezervat exclusiv fotbaliștilor din lotul A. Îi zice, pare-mi-se „Marocco".

— Vai de mine ! Ce să facă fotbaliștii cu așa ceva ?

— Să-și ridice măestria tehnică, nu-nțelegi ? Deocamdată, lasă-i să se ocupe cu asta, iar la primăvară, om vedea cu ce s-or alege...

— De, moșule, în ce mă privește, sînt cam sceptic ! Fiindcă veni vorba, cui ai rezervat titlul de campioană a țării pe 1962—1963 ?

Aici Moș Gerilă căzu pe gînduri și oftă, netezindu-și solemn barba de omăt.

— Cum să-ți explic — șopti, într-un tîrziu. Lupta o să fie, în continuare, foarte dinamică; sigur, Științele au și ele un cuvînt de spus, dar steaua norocului e schimbătoare... Aș zice, însă, dacă n-ai nimic împotrivă, să nu ne pripim cu pronosticurile, căci — vorba ceea, nu se știe ce surprize ne rezervă Viitorul !

Zicînd acestea, moșul mi-a făcut șmecherește cu ochiul și s-a topit, conform tradiției, într-un vîrtej de zăpadă...

Și cînd te gîndești că viitorul interviu o să i-l iau abia peste vreo 365 de zile !

Dan DEȘLIU

• VARIETĂTI • VARIETĂTI • VARIETĂTI

Se cere revizuirea golaverajului

În Europa se desfășoară de cîțiva ani 6—7 cupe de fotbal și toate după sistemul tur-retur cu golaverajul decisiv. Or tocmai acest sistem care la început a fost punctul de atracție al publicului a început acum să împiedice asupra regularității și caracterului spectacular al meciurilor. Se joacă excesiv în apărare, se constată o recrudescență a jocului dur, combativ. Din diferite părți au venit propuneri pentru a remedia această situație. Fotbalistul englez Billy Wright crede că eliminarea directă prin disputarea unui singur meci pe terenul echipei trase prima la sorți ar fi soluția cea mai bună. Și mai mult interes a suscitat propunerea ziaristului belgian Albon Callignon care scrie în „Sports Bruxelles" : „În jocurile cupelor continentale, echipele aflate în deplasare fac totul să limiteze scorul, întărindu-și apărarea. În meciul retur, dacă această echipă ar cîștiga totuși, ea va miza tot pe defensivă, bineînțeles, pentru a-și păstra avantajul. Dar fie că e vorba de echipa gazdă sau vizitatoare, a devenit ceva obișnuit ca echipa învingătoare în primul meci să speculeze avantajul de goluri în detrimentul jocului". Ziaristul belgian propune suprimarea golaverajului în regulamentul diferitelor cupe și calificarea pe baza numărului de victorii. Echipa învingătoare în tur și retur sau meci de baraj în caz de egalitate de victorii.

Suprimarea golaverajului ar încuraja jocul ofensiv, spiritul sportiv, ar mări interesul pentru meciul retur și implicit numărul spectatorilor.

Selecționerul a uitat echipa

Un selecționer englez a fost întrebat care este formația Angliei de tineret pentru meciul cu Grecia, disputat nu de mult la Londra. „Cum lucrul acesta nu mă interesează prea mult, drept să spun am uitat componența echipei" — a declarat foarte senin selecționerul ! Aceasta nu l-a lăsat însă rece pe Stanley Rous care l-a numit pe fostul internațional Ramsay, selecționer unic.

O legendă care amuză lumea

Sub acest titlu ziaristul englez Don Anthony, orezintă cîteva aspecte actuale din soccerul britanic.

„Calmul proverbial englezesc, bunele maniere, politetea, comportarea de gentlemen a devenit o legendă care amuză lumea. Englezii sînt renumiți ca oameni pe care-i revoltă lipsa de educație, indiferent în ce loc și în ce împrejurări. De aceea au surprins neplăcut incidentele petrecute în timpul meciului dintre Rangers și Celtic care datorită vechii rivalități dintre protestanți și catolici s-au soldat cu multe capete sparte, cu o încăierare în masă și cu intervenția poliției. Toți au crezut că e vorba doar de un fenomen izolat. Știrile din Ciudat de Mexico că în timpul unui meci portarul a fost ciuruit cu lovituri de pumnal de un suporter și că stadionul din Dublin a fost dinamitat, au fost primite cu zîmbete condescendente — care păreau să spună — noi englezii nu sîntem capabili de asemenea lucruri.

Pe neașteptate însă totul se duce de-a dura. Pumnii și picioarele au început să intre în acțiune. Știrile despre jocul brutal, molestarea arbitrilor, atacurile împotriva conducătorilor de cluburi au început să sosească cu duiumul din întreaga țară. Arbitrul Hamley a propus comisiei de disciplină suspendarea a 10 jucători de la Mansfield și Cristal Palace. Hamley este însă bucuros că și-a salvat pielea. Cu așa ceva nu poate să se laude colegul său H. Arilsan care în timpul unui meci la Undersfield a simțit cum două mîini îl string de gît, iar după aceea a fost trîntit la pămînt. O încăierare generală s-a produs în timpul unui meci la Manchester.

În diferite localități instanțele judiciare au fost nevoite să pronunțe pedepse aspre împotriva prea înfocaților jucători și suporteri care se fac că au uitat cu totul de fair play-ul englezesc. Diferite echipe au fost sancționate, jucători suspendați, s-au închis unele stadioane. O statistică sumară arată că din august și pînă în prezent 97 de jucători au fost suspendați iar alți 750 avertizați, ceea ce nu se întîmplase în 20 de ani.

Este regretabil, conchide D. Anthony că toate acestea se întîmplă tocmai acum în preajma centenarului jocului de fotbal în Anglia, patria acestui sport curajos și atît de popular".

Droguri și cai

Se pare că dopingul și-a găsit un debușeu serios în țările de la antipozi. Drogurile miraculoase sînt folosite mai ales în cursele de cai. Faptul a fost descoperit în urma unor surprinzătoare și prea des repetate victorii, ale cailor neozeelandezi pe hipodromurile din Australia. La Melbourne se povestește următoarea anecdotă : un antrenor neozeelandez a lăsat, din neatenție, să-i cadă o fiolă cu „doping" pe vaporul care-l ducea în Australia. Fiola s-a spart și... vaporul a sosit la destinație cu 6 ceasuri mai devreme decît orarul prevăzut !

15 ANI ÎN RING

Sala Floreasca. Atmosferă specifică. Echipele Steaua și C.S.O. Craiova sînt aliniate în „careul magic". Pe „schelă", cum mai denumesc boxerii ringul, se fac ultimele formalități protocolare. În treninguri albastre militarii au cap de coloană pe minusculul Dobrescu. Veteranul boxului nostru se află pe locul lui Ciucă. Așteptam din clipă în clipă să-l vedem cum își leagă mănușile, cum pășește spre cutia de sacîz și începe să-și frece tălpile de asbest ale ghetelor de praful gălbui-„antiderapantul" ringului.

Vocea crainicului care anunță că prima pereche (Vintilă—Ciucă) este la „încălzire" pune capăt perspectivei de a-l mai vedea la lucru pe „Herculele de buzunar". Gong. Festivitate de premiere. Un lucru neobișnuit, original și mai ales plăcut. După 15 ani de peripeții în ring maestrul emerit al sportului Mircea Dobrescu este sărbătorit odată cu retragerea sa din activitatea competițională. Mii de ochi îl privesc cu admirație pe minusculul pugilist din Brăilița care a fost un strălucit ambasador al boxului nostru, purtînd cu cinste maieul cu stema R.P.R. pe ringurile marilor arene din Moscova, Paris, Melbourne, Stockholm, Helsinki, Budapesta, Varșovia, Praga, Berlin și alte orașe.

...Să facem apel la documentare. M. Dobrescu a început boxul acum 16 ani. După numai 1 an, în 1948 el începe să cocheteze cu gloria sportivă cucerind primul loc la „Cupa Uniunii Tineretului Muncitor". Dar înainte de a urca în ring pentru a lupta cu adversari pregătiți în acest sens, Dobrescu era să fie făcut KO chiar de secretarul concursului care mai întîi nu a vrut să-i accepte înscrierea deoarece avea numai... 47 kg. La rugămințile lui Dobrescu secretarul s-a lăsat înduplecat contribuind astfel printr-o derogare de la regulament la descoperirea uneia din cele mai proeminente figuri ale boxului nostru. Succesele nu s-au lăsat prea mult așteptate. Dobrescu nu boxa economicos, era un adevărat argint viu, o mașină de pumni cum l-au denumit ziariștii occidentali. În „51" cîștigă selecția în națională și obține prima victorie de prestigiu întrecîndu-l net pe maghiarul Bednai, una din vedetele din trecut ale „europenelor". Se remarcă la J. O. de la Helsinki dar strălucește mai tîrziu la Festivalurile de la Budapesta, Varșovia și Moscova unde cucerește medalia de aur. 1956 — West Melbourne-Stadium. În îndepărtatul oraș australian Mircică face ravagii. „Le petit Dobresco toujour magnific", „The famous Dobrescu very strong" transmit telexurile agențiilor internaționale de presă. Rînd pe rînd filipinezul Bonus, americanul Perez și irlandezul Caldwell, mai tîrziu campion mondial profesionist, se înclină în fața romînului dezlănțuit. A venit și ziua finalei. Bietul sportiv de pe Tamisa, Terry Spinks, a suferit o severă corecție, dar arbitrii necinstiți au taxat căderile la

podea ale englezului cu... puncte oferindu-i cadou medalia de aur. Scandal în sală. De la masa presei fostul campion european profesionist, italianul Tiberio Mitri, făcea la microfon declarații ziariștilor ; „Nu pot crede. Romînul a fost superior cu trei puncte. Decizia este de-a dreptul scandaloasă". Mircea Dobrescu a fost nedreptățit și la „europenele" din 1955 (Berlinul occidental). Tînărul Basel care boxa în familie nu putea pierde centura, numai dacă era făcut KO. Cum el a fugit tot timpul de Dobrescu refuzînd lupta, gongul final i-a consfințit victoria. Doi ani mai tîrziu, Dobrescu pierde în finala „europenelor" de la Praga în fața lui Homberg, ratînd o altă mare ocazie de a se întoarce în patrie cu mult dorita centură.

Dobrescu a susținut peste 280 de meciuri. Nu a fost niciodată făcut KO. De 6 ori a cîștigat titlul de campion al țării. Cei mai puternici adversari din țară ? În ordine : N. Puiu, L. Ambruș și... fratele său mai mare Constantin. Într-adevăr, nu este o glumă. Constantin și Mircea s-au întîlnit în 1953 în finala campionatului. Constantin l-a luat repede pe puști și l-a trimis chiar la podea. Tinerețea însă și-a spus cuvîntul și Mircea nu și-a iertat fratele pentru „croșeul de stîngă", cîștigînd detașat la puncte.

...În ring festivitatea s-a încheiat. Dobrescu a luat poziția de drepți. Ca întotdeauna el a salutat cu stimă pe acei care l-au încurajat și aplaudat în timpul întrecerilor dintre cele 12 corzi.

Paul OCHIALBI

K. O. RECIPROC

Boxerul Eddie Machen, considerat de mulți specialiști drept cel mai îndreptățit șalanger al campionului mondial Sonny Liston, a încercat să se... sinucidă din motive necunoscute. (Unii spun că din cauza că nu-și mai poate exercita profesiunea de boxer fiindcă nici unul dintre boxeri nu vrea să boxeze cu el).

Internat la un spital din Napa (California), după ce-a

primit primele îngrijiri, el a încercat să fugă de acolo. Încercarea unor infirmieri de-al împiedica s-a soldat cu... victoria lui Machen prin... K. O. asupra a doi infirmieri și rănirea celui de-al treilea.

Pînă la sfîrșit, Machen a fost reținut cu ajutorul personalului care a sărit în sprijinul celor învinși prin K. O. și supus urgent unei cure de somn artificial.

A fost rîndul personalului sanitar al spitalului să-l facă K. O....

magazin

revistă săptămînală editată de ziarul

ROMINIA LIBERA

★

Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10

★

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții

★

PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

ROMANUL NOSTRU ILUSTRAT

„ÎNTÎMPLĂRI ÎN MĂRILE SUDULUI"

de JACK LONDON

Ilustrații : Beca RIND

Mai avea el și alte „amuzamente". Una din glumele favorite ale neamțului era să-l apuce pe Maouki zdravăn de păr și să-i izbească teasta de toți pereții. Altă „glumă" era să-și stingă vîrful țigării pe pielea nenorocitului. Bunster numea asta „un vaccin sănătos". Uneori Maouki era astfel „vaccinat" de mai multe ori pe zi. Ceea ce l-a rănit cel mai mult nu numai fizicește dar și moralicește pe Maouki a fost că Bunster, în bestialitatea lui, i-a smuls inelul de baga și toarta de porțelan care-i impodobeau nasul. Zgîrciul de care atîrnau prețioasele podoabe fu sfîșiat și sîngele începu să-i curgă în valuri. Chipul lui Maouki se schimonosi de durere în timp ce Bunster nu mai putea de rîs :

— „Ia te uită ce mutră hazlie face".

Pielea rechinului aspră ca o răzătoare e folosită de locuitorii din mările Sudului la lustruitul trunchiurilor de arbori din care se fac pirogile. Pielea de calcan e încă și mai aspră. Într-o bună zi, Bunster avu o idee drăcească : își făcu o mănușe din piele de calcan. Îmbrăcînd-o, o „încercă" pe pielea lui Maouki. Dintr-o singură mișcare îl făcu numai carne vie de la gît pînă la cot. Îi plăcu teribil noua „glumă" astfel că începu în fiecare zi să o aplice lui Maouki. Bietul negru nu mai putea să doarmă de dureri. Îndura totuși răbdător, așteptînd momentul socotelilor.

Într-o dimineață Bunster se trezi foarte prost dispus. Peste cîteva ore căzea la pat cuprins de friguri. Zăcu astfel fără cunoștință și slăbind din ce în ce mai mult, aproape o săptămînă. Maouki își pîndea în tăcere călăul, satisfăcut în sinea sa de faptul că în starea lui Bunster nu intervenea nicio ameliorare. Fără să spună nimănui ce planuri urzește, Maouki apăru într-o zi în baraca negrilor care îngrijeau de baleniera lui Bunster și porunci acestora să scoată ambarcația, s-o verifice și s-o pregătească de drum. Socotind că porunca vine de la Bunster, servitorii se supuseră. Maouki își împachetă liniștit toate lucrurile care-i aparțineau, înfășurînd cu grijă, în primul rînd, draga lui toartă de porțelan. Apoi se îndreptă liniștit spre coliba șefului de trib.

— Bunster e bolnav — îi anunță Maouki. Tu nu-l iubești pe Bunster — nu-i așa ?

Marele șef se mulțumi drept orice răspuns să izbucnească în lacrimi.

— Am înțeles, spuse Maouki. Nici eu nu-l iubesc pe Bunster. Am să plec în țara mea cu baleniera. Tu să mă ajuți trimițînd chiar acum pe corabie 100 de nuci de cocos. După aceea să te culci și să dormi liniștit. La fel să doarmă liniștiți toți oamenii din sat. Chiar dacă veți auzi mult sgomot dinspre casa albului, toți să dormiți adînc.

Maouki reveni apoi în casa lui Bunster și stătu de vorbă cu femeia pe care neamțul o luase cu de-a sila. O lămuri că bestia e pe moarte și-o îndrumă să se ducă acasă. Rămas singur cu Bunster Maouki intră în odaia în care neamțul dormea, scoase cu grijă toate revolverele și carabinele, apoi își îmbrăcă mănușa din piele de calcan. Fără să spună niciun cuvînt se apropie de pat și începu să-l „mîngîie" cu mînușa pe Bunster. Îi „mîngîia" trupul bucățică cu bucățică, în timp ce neamțul — trezit brusc — răcnea de durere.

— „Nu-i așa că este o glumă bună" — îl întreba din cînd în cînd Maouki pe Bunster. În acest răstimp, potrivit înțelegerii cu șeful tribului, satul păru că nici nu aude răcnetele care proveneau din casa

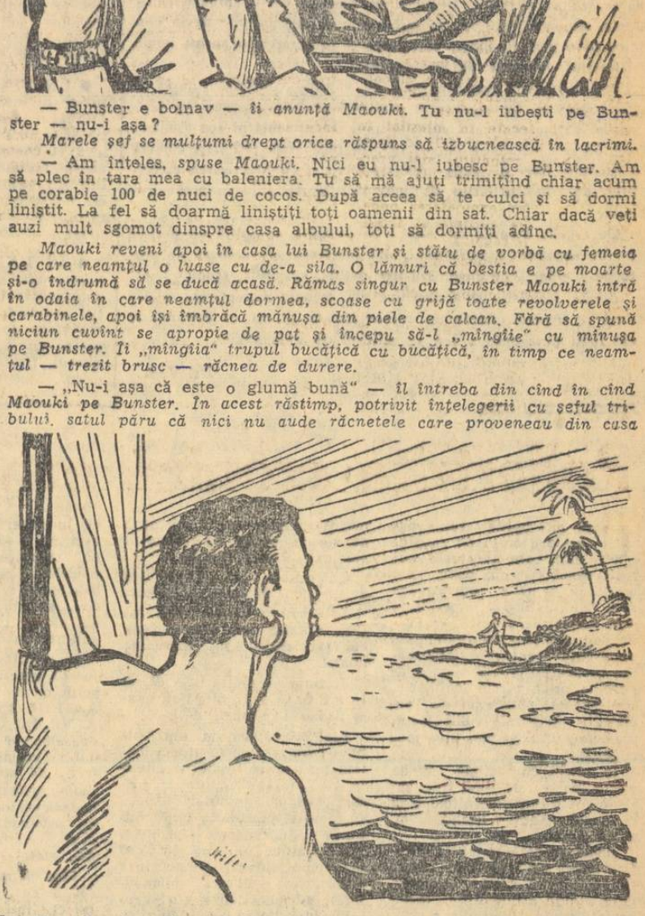

lui Max Bunster. Terminînd cu acesta, Maouki se îndreptă spre baleniera unde încărcă toate puștile, pistoalele și muniția existentă în casă, busola ca și toate lăzile de tutun. Către căderea nopții, pe cînd împingea baleniera în apă, pe plajă se ivi o arătare bizară : o ființă omenească : cu pielea transformată în carne vie de sus pînă jos și care urmări o clipă baleniera ce se îndepărta apoi se prăbuși în nisip.

De data aceasta, drumul lui Maouki spre Malaita lui dragă nu mai fu întrerupt de niciun nenoroc. Debarcă în satul natal după mai multe zile de călătorie liniștită. Aici constată că fratele său ajunsese șeful tribului în locul tatei, care murise. Maouki ar fi putut trăi liniștit în satul natal, dar gîndul că albii de la Companie vor veni să-i ceară socoteală îl făcu să prefere retragerea în satele din interior. Într-adevăr, după cîtva timp sosi pînă la el o scrisoare în care i se amintea că societatea „Moongleam-Soap-Company" îl socotea dator cu șase ani de muncă plus prețul pușților, pistoalelor, muniției și al lăzilor de tutun luate de pe insula Lord-Howe. De moartea lui Bunster nu i se pomenea nimic. Direcția companiei era bucuroasă că se descotorosise de el. Maouki răspunse că e gata să ducă tratative și că albul care va pătrunde pînă în interiorul insulei pentru a sta de vorbă nu va păți nimic.

Încrezători în cuvîntul lui Maouki, albii trimiseră un mesager. Și atunci se întîmplă un fapt nemaipomenit în istoria Malaitei. Nu numai că trimisul alb se-ntoarse nevătămat, dar el ducea cu sine și cei 750 de dolari cîți se stabilise că reprezenta răscumpărarea lui Maouki și întoarcerea lui la libertate. Suma fusese adunată cu multă trudă prin contribuția tuturor compatrioților lui Maouki.

Astăzi Maouki este mai bătrîn, s-a îngrășat și este mare căpetenie a satelor din interiorul Malaitei. Nasul îi e din nou împodobit cu toarta de porțelan la care ține atît de mult. Dar mai mult ca la orice Maouki ține la libertate, al cărei preț l-a învățat în anii celor mai cumplite încercări.

— SFÎRȘIT —

MEDICUL vă sfătuieşte

Variaţiuni de sezon pe tema: GRIPA

● Mai poate fi întîlnită destul de des părerea potrivit căreia gripa n-ar fi decît o nimica toată şi nu merită să o iei prea în serios. O asemenea părere ajută la răspîndirea gripei şi la ivirea unor complicaţii, nu totdeauna din cele mai uşoare.

● E adevărat că gripa în sine nu-i o boală gravă, dar poate deveni gravă în caz de complicaţii. Cauza principală a complicaţiilor : nerespectarea prescripţiilor medicale şi a regimului, părăsirea patului şi reluarea activităţii înainte de vreme.

● Primele trei obligaţii pentru bolnavul de gripă : acasă, la pat, izolare.

● Autotratamentul nu e bun nici în gripă, nici în alte boli. Să-l lăsăm pe medic să decidă, că se pricepe mai bine. De ce să fim imprudenţi cu un bun al nostru atît de preţios şi de neînlocuit ca sănătatea ?

● Aţi auzit şi dumneavoastră că antibioticele de orice fel nu au nici o acţiune asupra virusului gripal ? Să ştiţi că aţi auzit bine, aşa este.

● Bolnavul de gripă trebuie să se alimenteze bine, din primul moment al intrării în convalescenţă. Organismul slăbit de boală are nevoie de o hrană consistentă, uşor de tolerat şi cît mai bogată în vitamine.

● Gripa se transmite numai direct de la bolnav, pe cale respiratorie. Cel mai periculos transmiţător este bolnavul cu o formă uşoară de gripă, care îşi duce boala pe picioare. Un astfel de bolnav, cînd s-a urcat într-un tramvai sau autobuz, poate îmbolnăvi el singur jumătate din numărul călătorilor.

● Contagiunea, în gripă, se produce cu atît mai lesne cu cît bolnavul şi cei din jurul său sînt mai neglijenţi faţă de cerinţele igienei individuale.

● În primul rînd trebuie feriţi de gripă bătrînii şi copiii. Dacă bătrînii sînt îndeajuns de înţelepţi pentru a se feri singuri, pe copii sîntem datori să-i ferim noi, cei mari.

● Pentru a apăra copiii de gripă, aerul din camera lor să fie mereu proaspăt şi curat. În caz de epidemie, să nu-i luăm nicăieri după noi fără să fie nevoie. Să-i ferim de orice apropiere periculoasă, chiar şi de acele persoane pe care am fi înclinaţi să le credem pe cuvînt cînd ne spun : „nu-i decît o mică răceală, nu e gripă".

● Trimiterea copilului la şcoală în cazul cînd îl doare (numai puţin !) capul, îi lăcrimează (numai puţin !) ochii, îi curge (numai puţin !) nasul sau prezintă alte tulburări aparent neînsemnate care ar putea semnala începutul unei gripe, este de două ori primejdioasă : întîi pentru propriul copil, în al doilea rînd pentru colegii acestuia.

● Consumarea de alcool sub orice formă, pentru prevenirea gripei, poate fi clasată în rîndul superstiţiilor. În cel mai bun caz nu se obţine nici un rezultat. Iar cînd alcoolul, slăbind rezistenţa organismului, favorizează instalarea gripei, se obţine exact contrariul efectului scontat.

● Îmbolnăvirea de gripă este favorizată — nu determinată ! — de răcirea bruscă a corpului, în total sau în parte (picioare, torace).

● Învăţaţi-vă să respiraţi numai pe nas. Nasul este calea naturală de circulaţie a aerului spre plămîni. Respiraţia pe gură răceşte şi usucă mucoasa gurii, a faringelui şi laringelui, ceea ce favorizează catarurile sezoniere şi gripa.

● Virusul gripal este puţin rezistent în mediul exterior. Oricare din dezinfectantele uzuale îl distruge uşor şi repede. După un caz de gripă în familie, o curăţenie şi o aerisire bună reprezintă tot ce trebuie pentru lichidarea pericolului de infecţie.

Dr. Al. GHEORGHIU

BOALA DE VIBRAŢIE

Vibraţiile, zdruncinăturile, tremurăturile, oscilaţiile şi clătinările de o anumită tărie mai mare nu sînt suportate sau sînt suportate greu de unele persoane. Cînd aceşti factori acţionează un timp mai îndelungat asupra organismului omenesc, prin specificul muncii sau profesiunii, se întîmplă ca unii muncitori să prezinte unele tulburări, la început trecătoare şi uşoare, care apoi, dacă nu sînt tratate se pot agrava şi transforma în manifestări patologice — denumite boală de vibraţie.

Efectul dăunător al vibraţiilor depinde nu numai de intensitatea şi durata traumatismului ci şi de starea funcţională generală a organismului. Un organism obosit, supra încordat datorită, de pildă, poziţiei incomode şi incorecte în care muncesc unii, este mai vîrsnic afectat. Boala de vibraţie se instalează de regulă, treptat, la început fără să deranjeze capacitatea de muncă. Semnele instalării bolii sînt durerea de cap şi senzaţia de greutate şi zgomot, irascibilitatea, insomnia şi obosirea rapidă. Uneori chiar de la începutul bolii se pot constata slăbiciunea în mîini, jenă în încheieturi, spasme şi contracţiuni ale degetelor mîinilor, tulburări de sensibilitate. În perioada de început a bolii, aceste semne nu sînt continui, — este suficientă întreruperea lucrului şi odihna ca totul să reintre în normal, ceea ce face ca cei suferinzi să renunţe, pe nedrept, să se arate medicului. Balnavul, neîngrijit care continuă să lucreze în aceleaşi condiţii dăunătoare lui, îşi agravează astfel boala. Fenomenele descrise devin aproape constante, oboseala, spasmele şi tulburările de sensibilitate devin cronice şi în plus cu timpul pot apare şi tulburări din partea inimii şi vaselor de sînge (hipertensiunea).

Pentru a evita apariţia bolii de vibraţie controlul riguros al stării sănătăţii la angajare şi controlul periodic al sănătăţii salariaţilor ce lucrează în condiţiile unui mediu vibrator sau oscilant, este de cea mai mare importanţă. În plus viaţa raţională corectă a timpului liber de după orele de lucru şi cu practicarea exerciţiilor de educaţie fizică şi sport, sînt foarte utile în prevenirea bolii.

De regulă, locurile de muncă ce prezintă un astfel de pericol pentru sănătatea muncitorului, sînt înzestrate cu mijloace de protecţie a muncii, ce atenuează trepidaţiile, vibraţiile, sgomotul etc.

Aceste instalaţii şi dispozitive nu trebuie îndepărtate niciodată şi trebuie ocrotite şi supravegheate să nu se deterioreze, ele fiind puse spre a feri muncitorul de îmbolnăvire.

Dr. V. I.

INTERESANT ŞI UTIL DE ŞTIUT

● *ÎN URMA unor cercetări recente s-a dovedit că bacteriile reprezintă o importantă sursă de energie electrică ce poate fi captată şi utilizată.*

● *ÎN ULTIMUL TIMP s-au extras din bureţi numeroase preparate antibiotice cu acţiune bactericidă foarte puternică.*

● *EDUCAŢIA FIZICĂ la copii influenţează nu numai dezvoltarea armonioasă a corpului ci şi buna dezvoltare a capacităţii psihomotorii.*

● *ÎN GAMBIA, una din cele mai vechi colonii engleze din Africa, stăpînitorii britanici s-au îngrijit în aşa fel de sănătatea băştinaşilor, încît la o populaţie totală de 250.000 locuitori nu există decît... doi medici.*

● *DEŞI suferinzii de hipertensiune arterială şi anginâ pectorală nu se simt bine cînd se deplasează în localităţile de mare altitudine, totuşi s-a dovedit că aceste boli sînt mai rare la populaţia care trăieşte constant la altitudini mari (1.700—1.800 metri) decît la locuitorii din regiunile de şes.*

● *UN MICROB poate ajunge la maturitate în 30 de minute. Dacă se află în condiţii prielnice de dezvoltare (umezeală, hrană, gunoaie şi chiar sîngele omului) un singur microb poate da naştere la astronomica cifră de 281.474.976.656 urmaşi.*

● *ÎN UNELE metroragii (hemoragii de natură ginecologică) rebele la tratamentul obişnuit, se obţin deseori rezultate foarte bune prin aplicarea de cataplasme cu nămol fierbinte pe sînul drept.*

Poliartrita cronică evolutivă

Una din bolile reumatismale destul de răspîndite, care necăjeşte mai mult sexul feminin decît cel bărbătesc şi care îngrijorează prin deformaţii şi anchiloze, este poliartrita cronică evolutivă, sau cum mai este denumită, poliartrita cronică reumatismală, prescurtat P.C.E. Poate apare la orice vîrstă (copilărie, adolescenţă, bătrîneţe) cu predilecţie la vîrsta pubertăţii, premenopauză şi mai ales menopauză.

În ţările cu climă caldă apare foarte rar, fiind frecventă în toate ţările cu climă rece şi umedă (Anglia, Scandinavia etc...).

Boala se caracterizează printr-o formă de reumatism cronic inflamator cu mers evolutiv, care atinge articulaţiile membrelor, mai întîi mîinile, picioarele, genunchii, coatele, umerii şi mai rar coloana vertebrală, are preferinţă de a le prinde simetric, cîte două, de o parte şi de alta.

Foarte des boala apare pe neobservate. În primul stadiu durerile se ivesc într-o articulaţie din cele amintite mai sus, cu împăstarea pielei şi tesuturilor musculare, limitarea mişcărilor şi mărirea intensităţii durerii la mişcări.

Pielea este mai lucioasă, netedă, cu uşoară transpiraţie, iar degetele iau o formă de fus. Lipseşte forţa musculară şi nu se mai închid pumnii, iar dacă sînt prinse şi picioarele mersul devine dureros şi greu.

Într-un timp mai scurt sau mai lung boala se extinde şi la alte articulaţii, aceasta făcîndu-se în aşa zisele pusee (tredesteptare). Uneori boala îmbracă forma unui reumatism acut, cu febră, anghină, alteori cu dureri musculare, arsuri, crampe, senzaţii de frig, tendo-sinovite etc.

După o evoluţie de circa un an articulaţiile prinse se deformează şi apar anchiloze, dacă nu s-a intervenit cu tratament medical de specialitate.

Complicaţii se pot ivi mai des la ochi şi uneori cardiace.

Bolnavii în general sînt curioşi să afle care sînt cauzele ce favorizează şi determină boala.

Trebuie să mărturisim că şi în P.C.E. ca şi în alte boli unele cauze ne scapă.

Mai predispuşi sînt unii bolnavi care mai au în antecedentele lor (au mai suferit) diferite afecţiuni ca : migrenă, urticarie, exeme, tulburări hepatice, diabet, obezitate, gută, tulburări nervoase (psihice), T.B.C., sifilis, infecţii etc. Cel mai important rol îl joacă însă tulburările endocrine (glandulare), de menopauză în deosebi, tulburări vasculare, frigul, umezeala, psoriazisul, silicoza şi traumatismele.

Se pune întrebarea : poate fi ea, boala, depistată precoce (timpuriu) şi se pot evita invaliditătile ce le determină ?

Putem afirma astăzi că avem la dispoziţie metode de diagnostic atît clinice cît şi de laborator care în mîna specialiştilor pot opri boala în evoluţie şi uneori să o dea înapoi.

Tratamentul şi în P.C.E. ca şi în celelalte boli reumatismale, trebuie să fie complex, neîntrerupt, pînă la oprirea evoluţiei sau vindecarea bolii, şi aplicat precoce.

Dacă tratamentul se aplică în primul an de la îmbolnăvire 70 la sută dintre bolnavi beneficiază de rezultate ce îi pun în posibilitatea de a munci şi a se întreţine singuri.

Se recomandă o alimentaţie normală cu repaos fizic şi psihic, climat cald şi uscat, evitîndu-se schimbări brusce de temperatură şi contactul cu apa rece.

Tratamentul medicamentos este baza în P.C.E. şi se aplică în dureri cît şi inflamaţii: aspirină 4—8 pe zi, piramidonul, reumazolul, antadolul (irgapirina, reopirina), în perioadele foarte inflamatorii : penicilina, streptomicina, aureociclina, cloromicitina cu rezultate antiinfecţioase mulţumitoare.

Cu rezultate trecătoare dar foarte puternice se mai prescriu de medici : Cortizonul şi A.C.T.H., Vitaminoterapia Vit. A, Vit. D2, C, Vit. B1, Vit. B12, deasemenea calciul, mai rar iodul şi hormoni genitali Cu efect de durată şi tratament îndelungat) sînt prescrise antimalaricele de sinteză (Nivaquine, primaquine, neochin, paludrin) şi sărurile de aur (Solganal, etc).

Medicii mai utilizează, de la caz la caz, hidrocortizonul în injecţii intraarticulare.

Ca mijloace fizioterapice se întrebuinţează : băile de lumină infra-roşii, ultra scurte ultra sunete, ultra violete şi în unele cazuri roentgenterapia (raze X).

Masajul şi gimnastica în perioadele nedureroase sînt obligatorii şi de mare folos, împiedicînd atrofia musculară şi anchilozele.

Ortopedia şi chirurgia intervine pentru redresarea poziţiilor vicioase.

Băile au mare valoare în evoluţia bolii cu condiţia ca ele să se facă în afara puseelor dureroase şi la o viteză de sedimentare sub 30, maximum la 2 ore.

Prezentarea simplă a formei, manifestărilor şi tratamentelor P.C.E., de mai sus s-a făcut cu intenţia ca bolnavii să se adreseze la timp medicilor specialişti care pot interveni şi rezolva cu mare succes oprirea evoluţiei bolii şi redarea lor în cîmpul muncii, boala fiind bine cunoscută şi tratabilă.

Dr. Ioan Gh. MATACHE

MANTOURI

1) Pe linia „redingotă", un palton din stofă uni. Patru clape îmbogăţesc modelul.

2) Palton la două rînduri din stofă ecosez, pe linia largă, cu guler mare.

3) Palton sport din stofă tweed, pe corp, linie foarte modernă în acest sezon.

4) Haină elegantă din stofă uni, guleraş şi manşete înguste, din blană. La git, un nod din stofa paltonului.

5) Palton la două rînduri cu mineca chimono. Model fantesie, cu o originală platcă în faţă, accentuată prin tighele.

Desene de Raia SOLOMONICA

CURIERUL NOSTRU

LUCREŢIA şi LENUŢA : — Sînt două cititoare tinere din diferite oraşe ale ţării. Ele ne-au rugat să arătăm cum trebuie să se pregătească pentru ca de ziua soţilor lor, să ofere prietenilor o masă bună, dar nu prea costisitoare. Asemenea rugăminţi am mai primit şi de la alte cititoare. Iată răspunsul nostru : Să începem cu meniul. Fiind vorba de o masă de seară, credem că ar fi nimerit să serviţi un platou pe care aşezaţi felii de şuncă, între ele grupuri mici de hrean, pe altă farfurie ouă umplute aşezate pe frunze de salată ; puteţi adăuga şi cîteva farfurioare cu măsline şi dacă găsiţi, fileuri de anchois sau sardele. La ele serviţi ţuica sau mastică. După ce lăsaţi musafirii să consume în liniştе aceste antreuri aduceţi felul următor, care poate fi sau un suflé de conopidă sau un suflé de spanac, sau un suflé de brînză. La acest fel veţi servi vin alb cu sifon sau apă minerală. După un mic interval urmează o friptură la cuptor, fie de pui sau de porc ori vacă, tăiată felii subţiri şi aşezate pe un platou într-o parte, iar de cealaltă parte a farfurioarei, garnitura compusă din cartofi prăjiţi, mazăre soté şi carote. Salata o aşezaţi în salatiere şi o serviţi în farfurioare separat. După un interval ceva mai mare serviţi brînzeturile aşezate într-o farfurie mai mare rotundă, (brînză albă, şvaiţer, olanda sau trapist în felii întregi). Odată cu brînzeturile puteţi servi şi fructele (struguri, mere, pere). Pînă acum veţi continua să daţi vin alb cu sifon. Oferiţi apoi cafeaua şi ceva mai tîrziu prăjitura, la care veţi servi un vin roşu fără sifon. Fiind vorba de o aniversare vă sfătuim să pregătiţi o tortă, fie de ciocolată, fie de fructe, fie o savarină cu frişcă.

G. R. — **Paşcani** : — Presupunerile dv. nu au nici o legătură cu cazul respectiv. Chiar dacă ar fi avut, noi tot nu vă spuneam nimic, asemenea lucruri fiind de ordin strict personal. V-am spus totuşi că nu are vreo legătură cu ceea ce presupuneaţi dv. pentru a vă linişti.

CARMELA. — Ar trebui să ne spuneţi din ce fel de material este făcut balonsaidul. Aţi omis acest lucru şi este cel mai important.

CARMINA I — **Abrud** ; CARMEN — LĂCRĂMIOARA — **Botoşani** şi V. V. — **Ploieşti** ; M. LILLY, I. ANDREESCU — **Satu Mare**, IONELA, TIMON D., MARIANA şi VALENTIN ; NARCISA — **Aleşd**, VALERIA — **Braşov**, EVELIN — **Crişana**, D. M. — **Bucureşti**, M. DIANA — **Bucureşti**, NUNUCA Z. — **Cluj**, sînt rugate să-şi trimită adresa pentru a le răspunde prin poştă.

SFATURI COSMETICE

Vacanţa de iarnă constituie pentru cele mai multe dintre noi fie că sîntem profesoare, studente, eleve, un prilej de desfătare şi destindere. Plimbările în aer liber, practicarea sporturilor de iarnă contribuie la întărirea sănătăţii şi ne completează odihna.

Dacă organismul are numai de cîştigat, pielea obrazului, a mîinilor trebuie însă îngrijită în mod special deoarece din cauza vîntului, zăpezii, gerului, se usucă, se aspreşte şi chiar se cojeşte. Orice persoană care ţine la tinereţea şi frăgezimea obrazului nu trebuie să uite să-şi ia la plecare o serie de produse necesare acestui scop.

În primul rînd ochii trebuie feriţi de lumina orbitoare a zăpezii deoarece neprotejaţi de ochelari se irită, ceeace duce la formarea ridurilor denumite „laba gîştei". Deasemenea soarele are o influenţă dăunătoare asupra unui ten neprotejat pe care îl congestionează, îl usucă, putînd provoca chiar arsuri.

Pentru a evita toate aceste neajunsuri este necesar ca obrazul să fie uns cu o cremă grasă care formează un ecran protector împotriva acţiunii violente a razelor solare, vîntului, gerului. Înainte de aplicarea cremei pe obraz este bine să ştergem obrazul cu puţină infuzie de muşeţel sau cu apă de trandafir, evitînd pe cît posibil spălarea lui cu apă prea rece ceeace accentuiază uscăciunea pielii. Chiar persoanele cu tenul gras îşi vor aplica pe piele un strat de cremă de zi.

Desigur că reîntoarse la cabană, dacă am urcat sau am făcut sport care ne-a făcut să transpirăm, vom purcede imediat la curăţirea obrazului pentru a îndepărta transpiraţia şi impurităţile depuse pe faţă. Buzele vor fi unse atît în timpul zilei cît şi seara la culcare cu vaselină. Mîinile vor fi protejate de asemenea ungîndu-le cu glicerolat de amidon, alifie de strugure sau cu orice cremă de zi pe care o avem la dispoziţie. Bineînţeles pentru a evita asprirea lor vom avea grijă să fie protejate de mănuşi de lînă sau îmblănite.

Obiceiul de a umbla cu părul descoperit, neprotejat de căciuliţe de lînă, basmale, glugi este nesănătos deoarece vîntul şi soarele usucă părul. Se recomandă să-l ungem cu briantină şi să-l periem. Dacă nu avem posibilitatea în această perioadă să-l spălăm îl vom freca la rădăcină cu un tampon de vată înmuiat într-o soluţie de „Birkenwasser" sau îl vom fricţiona cu puţină sare de bucătărie.

Bineînţeles în toată această perioadă nu este indicată folosirea fardului cu excepţia pudrei, care se poate aplica într-un strat fin.

Multe persoane se plîng de neajunsul degerării picioarelor care în afară de faptul că trebuie protejate într-o încălţăminte comodă, lejeră şi călduroasă vor fi fricţionate seara la culcare cu alcool camforat apoi cu vaselină. În felul acesta se activează circulaţia sîngelui care în această regiune este destul de defectuoasă. Acelaşi procedeu se poate aplica şi mîinilor predispuse la degerături.

Anca BOGDAN

HUSĂ PENTRU DIVAN

Divanul dv. are nevoie de o husă care să acopere aşternutul. În acelaşi timp şi sulul trebuie să fie acoperit cu o husă care să completeze în mod estetic aspectul divanului dv. Husa se poate confecţiona dintr-un material mai gros sau mai subţire, astfel ca să se armonizeze cu decorul camerei, ea compunîndu-se dintr-o parte dreaptă care să acopere întreaga suprafaţă a divanului şi dintr-un volan care merge pînă jos.

Sînt mai multe metode de a monta acest volan. Orice material se poate monta drept, dar ca să fie încreţit este nevoie de un material nu prea gros (fig. 1). În cazul că folosiţi un material mai plin, realizaţi modelul din fig. 2 sau pe cel din fig. 3 (cute plate la 2 şi la 3 cute rotunde). Dacă utilizaţi o ţesătură mai subţire, atunci veţi obţine amploare prin întrebuinţarea cutelor din fig. 4 (cîteva rînduri de volane înguste). Între volan şi partea care acoperă sofaua se introduce un paspoal care formează o mică umflătură de jur împrejurul părţii de deasupra. El este alcătuit dintr-un şiret mai gros sau mai subţire care se poate spăla cu uşurinţă. Acest şiret se îmbracă cu aceiaşi stofă ca cea a husei (fig. 5). Bucata de stofă fiind îndoită, şiretul va fi fixat în partea de sus a pliului, printr-un tighel (fig. 6). Paspoalul astfel confecţionat va fi prins de jur împrejurul părţii de deasupra, care va fi croită ceva mai mare decît suprafaţa patului, pentru a lăsa spaţiul necesar cusăturilor. Apoi nu mai aveţi decît să trageţi la maşină volanul, prinzîndu-l de cea de a doua parte liberă a stofei în care se înfăşoară acest şiret (fig. 7). El va avea lungimea necesară corespunzătoare cu modelul de pliuri sau cute ales. În adevăr, pentru un volan fronsat trebuie să socotiţi odată şi jumătate lungimea celor două părţi mai lungi ale sofalei şi a uneia din părţile mici ale sofalei, dacă aceasta este aşezată în mijlocul camerei, sau de două ori cele două părţi mici şi odată partea lungă, dacă sofaua este aşezată la perete. Dacă v-aţi hotărît pentru pliurile verticale, plate sau rotunde, trebuie să socotiţi de trei ori lungimile indicate mai sus, dînd pliurilor plate o adîncime de 4—5 cm., iar celor rotunde de 5—6 cm.

Întru cît pliurile trebuie să cadă exact de jur împrejur, este bine să le fixaţi cu ace (fig. 8). În felul acesta, aşezînd fiecare ac al volanului în dreptul acului de dedesubt, pliurile se aranjează egal. Dacă divanul este simplu, (fără lemnărie) atunci husa trebuie să aibă volan de jur împrejur. Husa pentru sul va avea două discuri confecţionate din acelaş material, la mijlocul cărora se va aplica acelaş şiret care va forma paspoalul (fig. 9) şi dintr-o bandă care va înconjura sulul. După montarea acestei bande pe aceste două discuri, rămîne să se coasă marginile bandei, lăsîndu-se o deschizătură care să reprezinte cam jumătate din lungimea totală şi care poate fi închisă printr-un fermoar, pentru a se putea scoate cu uşurinţă la spălat. (fig. 10).

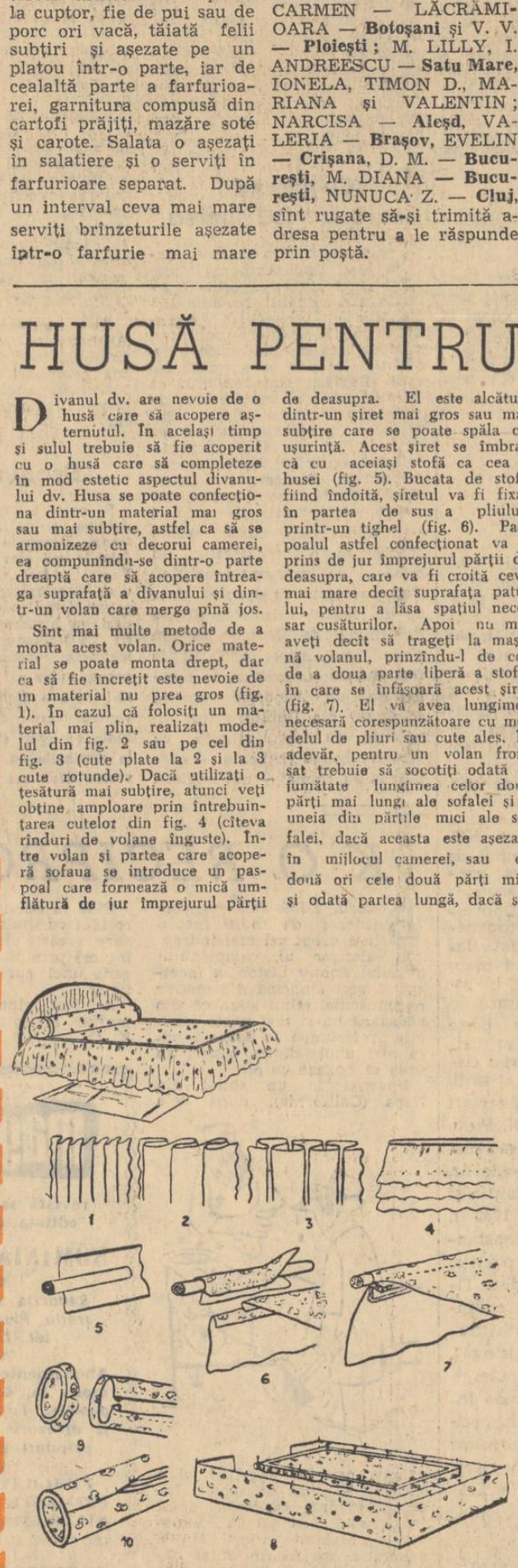

PE SCURT

FULGARINELE impregnate din relon se spală ştergîndu-se uşor materialul cu o cîrpă curată, îmbibată cu apă călduţă şi săpun. După spălare se îndepărtează săpunul ştergîndu-se materialul cu aceeaşi cîrpă înmuiată în apă rece.

TESĂTURA impregnată din relon se usucă fără stoarcere, prin atîrnare. Nu se usucă la soare şi nu se calcă.

STOFELE din lînă, în amestec cu fibre sintetice (tip tergal), se spală de preferinţă cu solvenţi organici (benzină, neofalină etc.) sau eventual în apă călduţă la temperatura de 40—45 grade C. cu săpun neutral (fulgi de săpun, săpun de ras, Alba-lux) evitîndu-se frecarea prea energică a materialului, cît şi stoarcerea lui.

CALCAREA acestor materiale se face cu fierul nu prea cald (150—160 grade C.) folosind o cîrpă umedă.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— **Supă de chimen; perişoare cu smîntînă; papanaşi cu zahăr.**

— **Mămăliguţă cu brînză la cuptor; lahnie de cartofi cu murături : mere coapte.**

— **Supă de găină cu tăiţei; rasol de găină cu hrean; compot.**

— **Piftie de porc; şniţel cu cartofi prăjiţi — gogoşari; coltunaşi cu magiun.**

— **Macaroane cu brînză, varză cu carne; mere.**

— **Salată de cartofi cu măsline; chiftele marinate; cremă la ceşti.**

— **Sufle de ouă; gîscă umplută; cataif cu frişcă.**

SUFLE DE OUĂ

Cantităţi pentru 6 persoane : 75 g. unt, 50 g. făină, 5 dl. lapte, 1 gălbenuş, 1 albuş bătut spumă, 50 g. parmezan, şi 6 ochiuri. Se încinge untul după care se adaugă făina, laptele; se amestecă tot timpul pînă se îngroaşă. Cînd s-a răcit puţin se pune gălbenuşul. Între timp batem bine albuşul pe care îl adăugăm împreună cu parmezanul. Se amestecă totul foarte uşor. Din cele 6 ouă facem ochiuri fierte în apă pe care le aranjăm cu băgare de seamă să nu se spargă, într-o formă rezistentă la foc. Deasupra lor turnăm sosul pregătit. Le ţinem în cuptor ca să se rumenească puţin.

GÎSCĂ UMPLUTĂ

Cantităţi pentru 6 persoane : O gîscă potrivită, 1—2 cepe, o legătură de pătrunjel, 100 g. pîine albă, 1 dl. lapte, 50 g. şuncă, 2 ouă şi 1 dl. smîntînă.

Curăţim gîsca bine şi o umplem cu următoarea compoziţie : amestecăm piinea muiată în puţin lapte cald cu pătrunjelul tocat mărunt, ceapa tăiată mic de tot, şunca mărunţită, ouăle întregi, smîntîna, sare şi piper. Acest amestesc îl introducem în interiorul gîştii. Se coase bine la capete, pentru a nu ieşi umplutura şi o aşezăm într-o tavă cu 1/2 pahar apă. O băgăm la cuptor. Avem grijă ca din cînd în cînd să ne uităm la ea, să o întoarcem, pentru a se rumeni pe toate părţile. În timpul coptului, dacă gîsca lasă prea multă grăsime, mai scoatem din ea pentru a nu deveni indigestă.

CATAIF CU FRIŞCĂ

Se face o foaie de tăiţei dar fără apă ci numai din făină şi ou. Se întinde subţire şi se taie cît se poate de subţire (pentru 6 persoane avem nevoie de 2 foi). Este de preferat ca tăiţeii să-i pregătim cu o zi înainte pentru a se usca. Într-o tigaie, cît mai mare, punem 20-30 g. unt să se încingă în care lăsăm tăiţeii să se rumenească întorcîndu-i cu furculiţa încet ca să nu se sfarme. După aceia îi aşezăm pe toţi într-o tavă dreptunghiulară şi avem grijă să se formeze un strat egal. Deasupra turnăm un sirop făcut dintr-un pahar şi jumătate de apă, 100 g. zahăr şi 1/2 baton vanilie. Lăsăm să stea la cuptor pînă ce tot siropul a fost bine absorbit. După aceia tăiem cataifurile în pătrate de 5-6 cm. pe care le scoatem cu grijă şi le aşezăm pe un platou. Cînd s-a răcit complet punem frişcă bătută cu zahăr între 2 pătrate. Se lasă la rece pînă sînt servite.

CĂCIULIŢE DIN LÎNĂ

Persoanelor cărora le place mai mult căldura le dăm cîteva modele de căciuliţe cu fulare şi minuşi.

LA JOACĂ: AFARĂ ŞI ÎN CASĂ

Pentru sezonul friguros al iernii, ca să poată ieşi la aer şi să se joace, copiii au nevoie de haine groase. Vă dăm trei costume din acest fel pentru fetiţe şi băieţi.

În casă, vom avea îmbrăcăminte groasă dar totuşi comodă pentru a nu-i stingheri în mişcări. Credem că cele mai indicate sînt sarafanele pentru fetiţe şi costumaşele gen salopetă pentru băieţel.

Desene de Vali GHIUŢĂ

REBUS

METALE

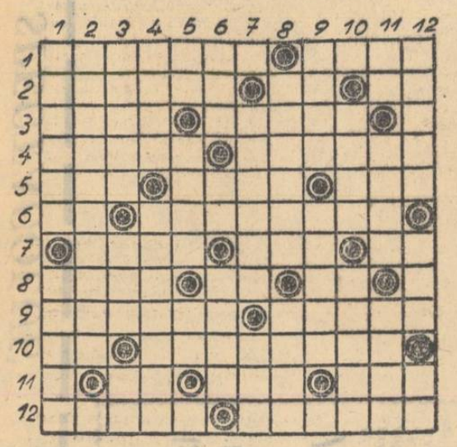

ORIZONTAL: 1) Tehnometal — Loc pentru evoluția fiarelor 2) Vulpea arginție — Din gură! — Aur 3) A reproduce cuvintele cuiva — Au aceiași tată 4) Tin aurul sub cheie — Călit 5) Animal din țările nordice — Elena Aramă — Pronume 6) La aramă și la fiare! — Referitoare la temă 7) Scriitor francez, autorul volumului de povestiri „Floarea de oțel" — Diminutiv masculin — Calciu 8) Pasăre cu coada înfoiată — S — Aluminiu 9) Metal nobil — Metal... pe față 10) Pronume — Mină de fier (pl.) 11) Pomadă — Alt metal nobil — Ți-așiern arginț la timple 12) La vîrsta de aur — Asamblarea unor piese metalice.

VERTICAL: 1) Brat de fier — Cel din basme este construit din aur sau argint 2) Nunta de argint 3) Tigan — Călător pe drum de fier (Trans.) — Textilă 4) Gust neplăcut — Exploatare a zăcămintelor de aur și argint etc. 5) Ochi de lant — Cerculet de aur — Bine! 6) Împreună cu Petrov a scris volumul de povestiri „Vițelul de aur" — Notă muzicală — Licurici de argint 7) „Oțel și piine" (pl.) — Rom 8) Podoabe de aur — Prefix agricol 9) Ascute fierul coasei — Îndrăzneți (fig.) 10) Haină fără mîneci — Încuietoare de fier 11) Zeul soarelui la egipteni — Autorul poeziei „Trompeta de argint" — De aici se scoate fierul 12) Case de fier pentru fiare — ...de plumb — Marcă de motocicletă.

Paul CONSTANTINESCU

N-AVEȚI O ȚIGARA-N PLUS?...

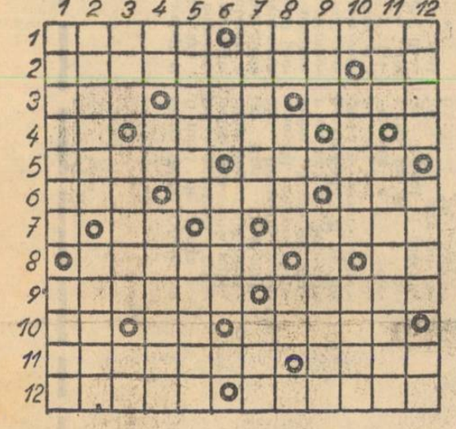

ORIZONTAL: 1) Marca unei țigări cu filtru — Capătul ciubucului de la narghilea prin care se trage fumul 2) O țigară cu trecut eroic! — Consoane extrase din țigară! 3) Răsărit — Pachet de tutun — Presez 4) Ruteniu — Diplomat francez care a introdus tutunul în Europa 5) Boală a ficatului — Punct de desfacere a produselor din tutun 6) La dreapta — Personaj mitologic, iubitul Galateei — Numit 7) Primele consoane — A aspira fumul de țutun din țigară sau din pipă 8) Conversație familiară la o cafea și o țigară — Aurel Vlaicu 9) Resturile unor țigări fumate — A iubi la superlativ 10) Nota do — Dublu — Ambalajul tutunului pentru o țigară (pl.) 11) De culoarea tutunului — Tigaie (dim.) 12) O țigară fără pereche! — Vin tămîios.

VERTICAL: 1) Patria tutunului — Asta să i-o spui lui... 2) A înfășura foița în care s-a pus tutun, pentru a face o țigară — Pasiunea fumătorilor 3) Loc de muncă într-o mină — Tutun măcinat care se aspiră pe nas — Tei! 4) Pronume — Nord-est — Pipă cu teavă lungă cu care fumează orientalii 5) A trage tabac pe nas — Încetinește mersul unui vehicul 6) Judecător în infern (mit.) — Arbust ale cărui frunze uscate se vînd în comerț 7) A cerceta — Se trage din țigară sau din pipă 8) Mircea Tutunaru — Cuptor rustic — Alfa și Omega 9) Aceea — Un fumător savurînd țigara preferată 10) A consuma tutun fără a scoate fum! — Unealtă de curățat brăzdarul plugului 11) Literă grecească — Tutun tăiat mărunt și învelit într-un petec de foiță 12) Țigări consumate — Hrănește plantele — Armăsar

Ionel TABACU

POȘTA REDACȚIEI

SANDY — Reșița: Nu mai este nevoie, credem, să vă mai dăm amănunte referitoare la învățămîntul seral și fără frecvență. Ați cunoscut probabil din ziare condițiile ce se cer îndeplinite și ați văzut ce este de făcut. Ne bucură că găsiți lucruri interesante în revistă. Am dori însă să auzim ce alte lucruri ați dori să vedeți publicate.

GAVRIL BOTA — Lupeni: V-am citit scrisoarea în care vă arătați nemulțumirea pentru faptul că „Electrecord" nu imprimă mai multă muzică populară românească. N-am vrea să credeți că luăm apărarea Casei de discuri, dar trebuie să vă spunem că aici există interesul ca numărul discurilor să înregistreze o sporită creștere. Și s-a realizat acest obiectiv. Capacitatea de fabricație este încă nesatisfăcătoare. De aici, lipsurile despre care vorbești. Oricum, apar mereu imprimări de muzică populară.

Poate că ar fi bine dacă ați face în scris o sesizare Casei de discuri „Electrecord". Un asemenea ajutor este totdeauna bine venit.

GH. STOICESCU — Cluj: În ultimul timp, în editurile de specialitate au apărut cîteva lucrări valoroase despre radio și televiziune, pe care vi le-am recomanda să le consultați. Din citirea lor veți putea căpăta răspunsurile dorite la problemele ce le ridicați.

D. VAGUSI — Călan: Poezia „Gîndul tuturor marinarilor" își propune să trateze o idee interesantă, aceea a contribuției marinarilor la lupta pentru pace. Realizarea ei artistică nu corespunde. Intenționînd să construiți versuri corecte, după regulile poetice, nu reușiți să le dați nici cadența și nici muzicalitatea cuvenită... E nevoie de mai multă muncă migăloasă, pentru a putea da poeziei forma cea mai frumoasă, corespunzătoare fondului, atunci cînd el e viguros, interesant.

IOAN ANGHEL — Popești-Leordeni (București): Vom mai publica reportaje turistice și în viitor.

ILEANA ȘTEFĂNESCU — Cîmpina: Nu putem fi de acord cu aprecierea dv. că sînteți o „bătrînă" cititoare din moment ce scrieți poezii tinerești. Temele ce vi le-ați ales sînt de ordin secundar, dovedind lipsa de ancorare în realitate. Ca și altor cititori care ne-au trimis versuri, vă spunem că nu posedați încă tehnica poetică, că trebuie să mai învățați

IULIA — Cluj: Dacă aveți, după cum spuneți colecția revistei noastre pe trei ani, cercetînd-o veți găsi un articol în care se arată cum se cresc lămîii în casă.

În ceea ce privește publicarea partiturilor unor melodii de muzică ușoară, această problemă rămîne să o studiem.

M. MĂNOLACHE — Baia-Mare: Am fi bucuroși dacă, în locul desenelor ce reprezintă pe artiștii bămăreni, luați individual, ați face un desen de ansamblu, la premiere le ce le dă teatrul.

AUREL BRADEAN — Reșița, Bulevardul 23 August 49 — dorește să cumpere numerele din lunile mai, iunie, iulie 1956, martie 1957 și aprilie 1959 a colecției „Știință și tehnică".

ȘTEFAN EROSS — Petrila: Trimiteți-i scrisoarea lui Dan Deșliu chiar și pe adresa redacției noastre. I-o vom înmîna.

N. STRĂJAN — Arad: A vă da un sfat de la depărtare referitor la un tratament medical, ni se pare contraindicat. Cel mai bun lucru este să vă adresați prin scris celor doi medici din București relatîndu-le cazul copilor dv. Prin corespondență cu el, sîntem siguri că veți stabili o serie de măsuri concrete.

DAVID OCTAVIAN — Uzina electrică Gura Bonza: Situația numelui greșit din acte o puteți rezolva numai prin sfatul popular din orașul sau comuna în care v-ați născut. Pentru a putea fi operator de film este necesar să aveți o pregătire specială, care se capătă prin școala înființată în acest scop.

DIN UMORUL ALTORA

R. S. F. S. R.

CAUZA

Directorul spunea anecdote. În jurul lui toți rîdeau. Unul singur nu schița nici un zîmbet.

— Dv. nu rîdeți? — observă cineva.

— Eu lucrez la altă întreprindere...

O VACĂ BUNĂ.

— Cîte kilograme de lapte dă vaca d-tale?

— 10.

— Și cîte din ele vinzi?

— 15.

R. S. S. Ucraineană

NU-I VINOVAT.

Băiatul se întoarse acasă de la școală. Cînd îl văzu mama sa, încremeni: căciulița cea nouă era ruptă și toată murdară de noroi.

— Ce-i asta?

— Băieții... mamă!

— Cum adică, băieții?

— Mi-au luat căciula și au jucat cu ea fotbal.

— Dar tu unde ai fost?

— Apăram poarta...

O TAINĂ

Se întîlnesc doi cărușași:

— Ce ai în căruță?

Cel întrebat se dă jos din căruță și-i spune la ureche:

— Ovăz.

— Dar de ce îmi spui asta la ureche?

— Să n-audă iapa!

CIZMARUL ȘI DOCTORUL

DOCTORUL: — Ce te supără?

CIZMARUL: — Totul... Limba mi s-a lăcut ca de talpă, în gît parcă mi-ar fi bătut cineva cuie, stomacul parcă mi-e strîns cu sfoară, ochii mi se par lipiți cu clei, în urechi am impresia că mă înțeapă cineva cu sula și, în general, simt că parcă m-ar fi tras cineva pe calapod.

EU NU SÎNT DINTRE ACELEA

— Cîți ani ai, Olenka?

— 18.

— Parcă acum doi ani tot așa spuneai.

— Eu nu sînt dintre acelea care azi spun una și mîine alta...

Afganistan

ÎNTORS DIN STRĂINĂTATE, DE LA ÎNVĂȚĂTURA

TATĂL: — E timpul, fiul meu, să-mi arăți ce-ai învățat. Cum se spune, de exemplu, viței, în limba arabă?

FIUL: — În limba arabă nu există un asemenea cuvînt. Acolo se așteaptă pînă ce vițelul crește mare și apoi i se spune vacă sau bou.

S. U. A.

O CONVORBIRE SINCERĂ

Fabricantul John leșină subit.

— Chemați repede pe asociatul lui, — spuse cineva.

— Dragul meu, simt c-o să mor, ia loc lîngă mine. Află că am comis falsuri, mi-am însușit acțiuni, te-am speculat. În sfîrșit, ți-am furat milioane.

— Nu te întrista, — îi spuse asociatul. Eu... te-am otrăvit.

Persia

VÎRSTA FEMEII

Judecătorul întreabă o martoră:

— Cîți ani aveți? Nu uitați că ați jurat să spuneți adevărul.

— Douăzeci și unu și cîteva luni.

— Cîte anume?

— O sută zece, — răspunse martora.

NENOROCIREA LIBRARULUI

Un librar a fost întrebat:

— Cum îți merg treburile?

— Foarte prost — răspunse el. Cei care au bani sînt analfabeți, iar cei care pot să citească, n-au bani.

„ CEI TREI MUȘCHETARI"

Un bărbat, cărula nevastă-sa îi născuse trei gemeni, spuse:

— Cînd soția mea a fost gravidă a citit romanul „Cei trei muschetari".

— Slavă Domnului că n-a citit „Patruzeci de papagali", spuse un prieten.

UN OASPETE POLITICOS

Hasan plecă într-un sat, în ospeție la un prieten și stătu la el atît de mult, încît acesta într-o zi îi spuse:

— Hasan, mi-e teamă că rudele tale de la oraș or să fie îngrijorate de lipsa ta.

— Și eu m-am gîndit la asta, de aceea le-am trimis o telegramă să vină și ele aici.

Anestezia folosită de... țîntari

Să presupunem că e primăvară și vă plimbați împreună cu prietena dv. pe aleile argintate de lună ale parcului preferat. Respirația proaspătă și înmiresmată a arborilor și florilor, foșnetul discret al frunzelor mîngîiate de zefir, vă trezesc un generos sentiment de armonioasă contopire cu natura.

Însă tocmai în clipa în care vă pregătiți să împărtășiți însoitoarei dv. gîndurile frumoase care vă stăpînesc, o înțepătură pe obraz vă readuce la realitate. Cu o mișcare aproape reflexă trîntiți o palmă peste locul înțepat, gîndind că veți avea măcar satisfacția răzbunării asupra minusculului inaripat care a tulburat romantismul momentului.

Degeaba! Șugubățul, pe care-l căutați în palma făcută căuș mai face un luping, bîzîind o clipă mai subțire — în batjocură parcă — și se pierde în noapte.

Iar dv. rămîneți cu pielea înflamată și iritată în jurul înțepăturii și cu o nedumerire. Nu vă puteți explica cum a putut țînțarul să scape de intervenția fulgerătoare a miilor care s-a declanșat exact în clipa cînd ați simțit usturimea.

Această nedumerire, precum și problema reacției produse de înțepătura țînțarilor a rămas multă vreme nelămurită de entomologi. S-a emis ipoteza că, în clipa înțepării, țînțarul introduce în piele o substanță cu o acțiune anestezianță de scurtă durată, care îi permite să absoarbă netulburat sîngele cu care se hrănește. Substanța anestezianță s-ar găsi în glandele salivare ale țînțarilor și ar produce acea inflamație întîrziată a pielii ca o reacție a organismului. Totuși, o simplă ipoteză nu poate mulțumi pe savanți.

Iată pentru ce un grup de entomologi a trecut, nu demult, la efectuarea unei experiențe deosebit de migăloase care a transformat ipoteza emisă în certitudine. Cu toate că experimentatorii au ales o specie de țînțari de talie relativ mare (Aedes stimulans) operația la care au supus insectele a cerut din partea lor o mare îndemînare. După ce au fost anesteziați cu acid carbonic „pacienții" au fost întinși pe spate cu trompa alungită pe platina unei lupe binoculare. Apoi, cu ajutorul unui „bisturiu" confecționat dintr-un fir de tungsten de 10 microni diametru, turtit și ascuțit, operatorii au tăiat canalul ce aduce saliva din glandele salivare în trompă.

În ciuda precauțiilor luate mortalitatea a fost ridicată, fiind vorba de niște insecte fragile. După 24 de ore supraviețuitorii și-au revenit și-au început să bîzîie, îzbindu-se de plasa cuștii în care fuseseră introduși.

Mai rămînea să se verifice efectul înțepăturii lor. Înțepătura în care saliva nu mai avea acces. Pentru aceasta a fost nevoie, bineînțeles ca unul din experimentatori să se transforme în cobai, introducînd brațul dezgolit în cușca insectelor.

O parte din țînțari au refuzat să se alimenteze — nefiind pesemne complet restabiliți după operația suferită. — dar o duzină din ei au fost observați pișcînd în mod normal.

S-a constatat atunci că n-a mai apărut nici o reacție în jurul pișcăturii, în timp ce, în același loc, pișcătura unor țînțari neoperați producea reacția obișnuită. În sfîrșit, pișcătura de țînțar operat era mai dureroasă decît aceea a țînțarilor intacți, ceea ce a dovedit prezența în salivă a compusului anesteziant bănuit.

Adrian MÎNTULESCU

ȘTIRI FILATELICE

● CEA MAI RĂSPÎNDITĂ figură pe mărcile poștale din lumea întreagă este cea a lui V. I. Lenin. Zeci și zeci de emisiuni, totalizînd sute de mărci poștale, au fost dedicate, de multe țări, vieții și activității multilaterale a lui Lenin, locurilor legate de prezența sa.

Aceasta a și determinat organizarea, în acest an, a unei expoziții filatelice internaționale, cu tema „Lenin și ideile sale". Expoziția a avut loc la Varșovia, la muzeul „Lenin în Varșovia" și a fost organizată cu prilejul aniversării a 50 de ani de la așezarea, timp de doi ani, a lui V. I. Lenin în Polonia.

Printre cele 137 exponate prezentate de U. R. S. S., R. P. Polonă, R. D. Germană, R. P. Ungară, R. P. Bulgaria și R. S. Cehoslovacă, s-au numărat și 12 din țara noastră, dintre care au fost evidențiate 8.

● PRINTRE EMISIUNILE POȘTALE mai noi care poartă chipul lui Lenin, sau sînt strîns legate de opera sa, se numără, din Uniunea Sovietică: 100 ani de existență a bibliotecii „Lenin" din Moscova (două mărci de cîte 4 kopeici). Mausoleul lui Lenin (o marcă multicoloră de 4 kop. reprezentînd aspectul exterior al mausoleului, cu mulțimea așteptînd să intre).

● O GRUPĂ APARTE, deosebit de bogată, în cadrul tematicii „Lenin în filatelie" o formează aniversările Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. În fiecare an apar asemenea emisiuni, în diferite țări. Anul acesta, la a 45-a aniversare, a fost pusă în circulație, în țara noastră, o marcă policromă de 55 bani, reprezentînd chipul lui Lenin avînd ca fundal un drapel roșu și crucișătorul „Aurora". Și în Uniunea Sovietică a apărut o marcă, de 4 kop.: de asemenea în R. P. Polonă (60 gr.), R. S. Cehoslovacă (2 mărci) etc.

● ZIUA MĂRCII POȘTALE este sărbătorită în tot mai multe țări. Și tot mai multe țări scot, cu acest prilej, emisiuni de mărci poștale care alcătuiesc de pe acum o bogată tematică „manifestări filatelice".

În afară de emisiunea pusă în circulație și în acest an, în țara noastră (o marcă de 55 bani însoțită de o vignetă de 45 bani dedicată Asociației filateliștilor din R.P.R.) au apărut emisiuni „Ziua mărcii" în numeroase alte țări.

În R. P. Ungară, care sărbătorește pentru a 35-a oară Ziua mărcii poștale, seria din acest an este compusă dintr-un șnaif de 4 mărci, fiecare de cîte 2+1 forinți; aceleași mărci au apărut și în bloc de 4. Emisiunea sărbătorește totodată împlinirea a 10 ani de existență a Asociației filateliștilor maghiari.

În R. P. Polonă au apărut două mărci, de 60 gr. și de 2,50 zloți, cu același desen, în culori schimbate: reproducerea unui tablou de pictorul polonez din sec. XIX, Antoni Kemienski, „Clipa hotărîtoare" (o femeie introducînd o scrisoare în cutia poștală).

R. D. G. a emis și ea două valori cu prilejul Zilei mărcii poștale: marca de 20 pfenînci, reprezintînd Poarta Brandenburgului, din Berlin, este dedicată aniversării a 10 ani de la înființarea Asociației filateliștilor din R. D. G.; marca de 40 pfenînci reprezintă doi tineri filatelisti în fața clasorului cu mărci.

Marca apărută în Austria, de 3 șilingi, cu o supratază de 70 groși, reprezintă două mîini pe un clasor cu mărci.

● O SCURTĂ ISTORIE ilustrată a cuceririi Cosmosului de către om o constituie frumoasa emisiune „Cosmonauții" apărută recent în R. P. Ungară. Cele 7 mărci bicolore prezintă următoarele portrete: marca de 40 filer, Iuri Gagarin, 12.IV.1961; 60 fil., Gherman Titov, 6—7.VIII.1961; 1 for., John Glenn, 20.II.1962; 1,40 for., Scott Carpenter, 24. V 1962; 1,70 for., Andrian Nicolaiev, 11—15. VIII. 1962; 2.60 for, Pavel Popovici, 12—15. VIII. 1962; 3 for., Walther Schirra, 3. X. 1962.

ȘTIAȚI CĂ...

...singura construcție pe care un eventual locuitor al Lunei ar putea-o vedea pe Pămînt, este marele zid chinezesc, care are o lungime de peste 4 000 km. și se află în nordul Chinei?

...în Grecia antică, acela care nu știa să înoate era tot atît de desconsiderat ca și acela care nu știa să citească?

...cea mai înaltă clădire din lume este Empire State Building din New York care are 102 etaje și, împreună cu antena de televiziune, are o înălțime de 449 metri? Recordul de escaladare a scărilor celor 102 etaje este de 21 minute și 5 secunde.

...cea mai adîncă mină din lume se află la Mysore (3 059 metri) în India? Temperatura la această adîncime este de 66 de grade, în timp ce cea mai ridicată temperatură la suprafața pămîntului a fost stabilită în anul 1922 în Tripolitania cu 58 grade.

...cea mai înaltă cascadă din lume se află în Venezuela? Cascada, denumită „Le salto Angel" are o înălțime de 800 metri.

...un iugoslav, Cedomir Radojevic, se mîndrește cu titlul de omul care a mers cel mai mult înapoi? El afirmă că în 50 de ani a parcurs, mergînd de-a-ndaratelea 40.000 km.

...fluviul Amazon care se varsă în Oceanul Atlantic are un debit anual de 3 800 km. cubi de apă? În schimb Nilul, care este mai lung (6 500 km) are un debit anual de 82,3 km. cubi.

...pescuitorii de perle din Japonia reușesc scufundări pînă la 50 de metri, iar operația o repetă de 60—80 de ori pe zi?

CÎTEVA JOCURI DISTRACTIVE

ÎNCERCAȚI ȘI DV.!

Dacă veți încerca să așezați un pahar peste o bucată de hîrtie întinsă peste două pahare, cu siguranță că hîrtia va ceda, se va îndoi sau rupe. (cliseul de sus).

Dacă însă vreți să faceți un pariu cu prietenii dv. că veți reuși într-o încercare asemănătoare, atunci vă recomandăm următorul mijloc, care vă va asigura un succes neașteptat: luați o coală de hîrtie și aranjați-o așa cum vă înfățișează cliseul de jos (adică presată puternic în lungime). Astfel aranjată coala de hîrtie va putea susține un pahar.

VI SE PARE SIMPLU?

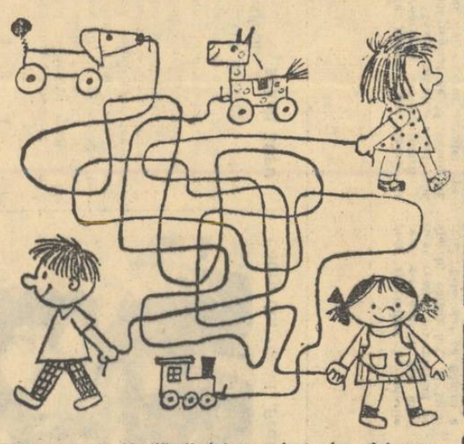

Încercați să identificați într-un minut cine sînt posesorii celor trei jucării din desenul de mai sus. Vi se pare simplu? Nu uitați: într-un minut...

TREI ÎNTREBĂRI

Cereți unui prieten să vă răspundă fără întîrziere la următoarele întrebări:

— Cîte degete ai la o mînă?

— 5, va răspunde el

— Dar la două mîini?

— 10

— Dar la 10 mîini?

În cele mai multe împrejurări el va răspunde 100, în mulțind 10 x 10. În realitate la 10 mîini sînt 50 de degete

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

GLORIA ȘI DECADENȚA LUI IOSEF TREISPREZECE

Povestire umoristică de ANDREI COZMA

Vă rog să nu confundați pe Iosef Treisprezece cu vreun suveran oarecare, deși a avut ambiția să devină monarhul unui stat liliputan. Vîntul soartei îl sufla pentru un scurt timp la noi în birou. Dar directorul făcu următoarea socoteală: întreprinderea noastră ajunsese să numere două sute de oameni; fiecare din aceștia pierdea zilnic minimum cinci minute ducîndu-se să-și cumpere țigări, lapte, un servici — și aceasta făcea, la atîta personal, o pierdere de atîția și atîția bani zilnic.

De aceea îl chemă pe Iosef Treisprezece și-i însărcină să furnizeze personalului gustări și țigări. Titlul său oficial era „achizitor".

Intra fără zgomot și modest prin birouri, își nota comenzile și livra repede și conștiincios cele dorite. Mărunțișul îl înapoia cu o exactitate pedantă. La început se folosea de un notes mare, apoi de un registru vechi, pe care îl găsise părăsit undeva. În aceea etapă nu mai făcea înregistrările cu creionul, ci cu cerneală.

După un timp obținu să i se pună o masă, într-un colț al unui coridor. Ce e drept, nu sta încă pe scaun în spatele ei, ci se sprijinea doar de ea. Masa era baza lui Iosef Treisprezece. În orice caz, acum știai unde poți să-l găsești.

Într-o zi apăru pe masă un mic afiș, pe care scria: „În cadrul simplificării serviciului de aprovizionare comenzile vor fi primite numai între orele 8,30—10,30". Cu aceasta luară sfîrșit raidele prin birouri de fiecare dimineață ale lui Iosef Treisprezece. Acum trebuia să vii tu la el. Uneori trebuia să faci coadă cîte o jumătate de oră în fața mesei lui, pînă să-ți vină rîndul.

„Vedeți bine că nu poate să meargă mai repede, spunea el, doar nu pot să mă rup în zece!" În această privință, avea dreptate. Curînd după aceea, obținu să i se tipărească note de comandă. Erau un fel de formulare, destul de cuprinzătoare, cu treisprezece rubrici. Ele slujeau la simplificarea operațiilor. Acum nu mai trebuia nimeni să stea la coadă. Îți completai formularul, îl puneai pe biroul șefului secției „Achiziții" — pînă acolo se ridicase între timp Iosef Treisprezece — și nu mai aveai nimic altceva de făcut decît să aștepți.

Este adevărat că notele de comandă trebuiau completate întocmai, altfel era bucluc. Așa, de pildă, Iosef Treisprezece n-ar fi admis pentru nimic în lume că la o comandă de 10 țigări era de îajt inutil să completezi rubrica: „Numele soției înainte de căsătorie".

Puțin timp după aceia el prezentă propunerea ca în cadrul economisirii papetăriei, fiecare să dea comandă pentru două zile deodată. Apoi doar lunea, pentru toată săptămîna. Curînd după această etapă emise următoarea circulară: „În interesul funcționării fără frictiuni a muncii în secția „Achiziții" este absolut necesar ca fiecare să-și întocmească, în perspectivă, planul său de gustări pe o jumătate de an înainte. Numai prin coordonarea la timp se poate asigura... etc. etc. Semnat: Iosef Treisprezece. Conducător-responsabil al secției „Achiziționarea și livrarea gustărilor de dimineață".

Etapa următoare fu că ceru două ajutoare. Conducerea întreprinderii aprobă, căci în ultima vreme nivelul aprovizionării scăzuse considerabil. Fiecare înțelegea că Iosef Treisprezece nu se putea descurca singur cu mulțimea treburilor. Cartoteca, statistica, corespondența, contabilitatea, planurile de perspectivă, controlul de ansamblu al operațiilor. Și, pe lîngă toate acestea, din cînd în cînd și cîte un drum la cantină sau la tutungerie, pentru aprovizionare.

Cele două ajutoare primiră, firește, birouri. Unul din ajutoare dovedi talent și inițiativă. Din propriu îndemn, acesta întocmi, în numai o săptămînă, o „Propunere rezumativă în vederea întocmirii unui sistem de ordine adecvat pentru prelucrarea îndrumărilor menite să raționalizeze și amelioreze munca secției „Achiziții și livrări".

În acest stadiu secția „Achiziții și livrări" ajunsese la un nivel atît de ridicat, încît acum aveam nevoie zilnic, în medie, de o oră pentru completarea comenzilor și formularelor respective.

Unii funcționari începură să renunțe la serviciile secției „Achiziții". Cu totul neorganizat, ei se duceau în persoană la cantină și cumpărau cele ce doreau. În curînd acest obicei prost se răspîndi atît de mult, încît timp de mai multe zile pe registrele de comenzi ale secției „Achiziții" nu se ivi nici o comandă nouă. Totuși Iosef Treisprezece era foarte mulțumit de această situație.

„Cel puțin acum nu ne deranjează nimeni, așa că putem să ne dedicăm cu totul muncii noastre", spunea el. Și sta, cît vorbea, la biroul său, dictînd o circulară. Era în epoca sa de glorie și splendoare.

Sfîrșitul începu cînd ceru o brigadă de ajutor pentru a pune în ordine administrația secției. Alte sarcini urgente duseseră la acumularea unor restanțe considerabile.

Colectivul întreprinderii se năpusti asupra lui într-o frumoasă unanimitate. S-a mers chiar pînă la destituirea secției. Fiecare urma să-și cumpere iar singur chiflele. Iosef Treisprezece fu scos din scaun și deveni ajutor de portar.

De atunci o trecut o lună. Ieri, fostul șef al secției „Achiziții" a prezentat conducerii un „Plan de perspectivă pentru stabilirea numărului ieșirilor și intrărilor din și în întreprindere a personalului în orele de lucru". Căci un organizator hotărît nu se desminte în nici o împrejurare.

SAH SAH

Partidă circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu)
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher)
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer)
4. c2-c3 (Braunștein), Cg8-f6 (Ghițescu)
5. 0-0 (Rotaru), 0-0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nacht), Nc5-b6 (Partoș)
7. d4: e5 (Radovici), Cf6 : e4 (Soos)

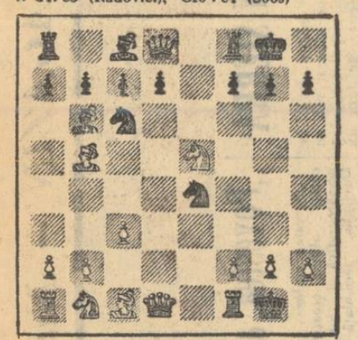

În poziția de mai sus am solicitat continuarea maestrului sportului Alexandru Günsberger, clasat pe locurile 1-2 la ultimul campionat republican. El a jucat

8. Dd1-d5

și a comentat-o în felul următor:

„Mutarea pe care o propun este activă întrucît aduce dama albă cu tempo (atacînd un cal) într-o poziție dominantă în centru, împiedicînd în același timp mutarea eliberatoare a negrului d7-d5, obișnuită în astfel de poziții".

Alți jucători calificați în semifinalele „Cupei Magazin" — ediția a III-a

Ne-au parvenit noi rezultate înregistrate în sferturile de finală ale celei de-a treia ediții a „Cupei Magazin" la șah, prin corespondență. Din grupa nr. 5 s-au calificat Ioan Fătulescu *(Mizil) cu 7,5 puncte și* Mihai Tănase *(Dej) cu 7 puncte. Din grupa nr. 6 s-au calificat* Aurelian Jantea *(Giurgiu) cu 8 puncte,* Aurelian Munteanu *(Buc.) și* Dumitru Codițoiu *(Tîrgoviște) cu cîte 6 puncte. Din grupa nr. 15 s-a calificat* Dumitru Erhan *(Cîmpulung Moldovenesc) cu 8 puncte.* C. Perieteanu *(Buc.) și* Stan Gh. *(Valea Voivozilor) din grupa 20,* Ion Cărămidaru *(Buc.) din grupa 21,* Horia Resiga *(Simeria) din grupa 23,* Marius Glojogeanu *(Brăila) și* C. Dumitrescu *(Buc.) din grupa 32, și* Traian Popescu *(Hunedoara) și* Aurel Urzică *(Buc.) din grupa 33 — iată numele celorlalți participanți care vor lua parte la noua etapă a competiției. Nu s-au primit încă rezultate din grupele 1, 2, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 18, 19, 26, 27, 28, 29, 31, 34, 35. Arbitrii și cîștigătorii acestor grupe sînt rugați să comunice urgent redacției toate rezultatele pentru a se putea încheia diagramele turneelor.*

DV. CE AȚI MUTA? (1)

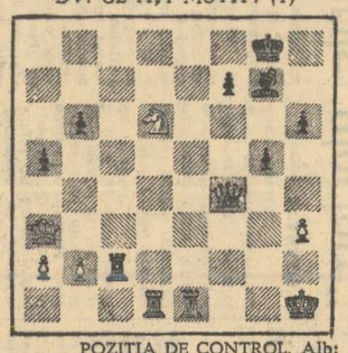

POZIȚIA DE CONTROL. Alb: Rh1, Da3, Td1, Te1, Cd6 și pioni pe a2, b2, și h3=8 piese; negru: Rg8, Df4, Tc2, Ng7 și pioni pe a5, b6, f7, g5 și h6=9 piese.

Într-o partidă jucată la turneul internațional de la Karlsbad — 1929 —, partenerii au ajuns în poziția de mai sus. Euwe, care avea negrele, jucase 33.. Df4 și se pregătea să culeagă roadele victoriei. Împotriva amenințării Dh2 mat nu se vedea pentru alb nici o posibilitate de apărare... Dar iată că marele maestru Vidmar a găsit resurse nebănuite și a salvat partida Dv. ce ați fi mutat în locul lui?

Soluția exercițiului o găsiți la sfîrșitul rubricii.

Partida nr. 1

Mai mulți cititori care urmăresc partida circuit organizată de revista noastră ne-au scris rugîndu-ne să publicăm cîteva partide ale maeștrilor în care s-a jucat aceeași variantă din apărarea spaniolă pe care au folosit-o și participanții la întîlnirea circuit. Satisfăcînd această dorință redăm mai jos — pentru început — partida disputată la un campionat republican între Georgescu și Nacht, cîștigată de negru și în care nebunul instalat pe c5 — pivotul întregii variante — a jucat un rol foarte activ.

Alb: GEORGESCU V.	Negru: NACHT E.
1) e4, e5	18) Re2, Tg1
2) Cf3, Cc6	19) Ne5, N:f2
3) Nb5, Nc5	20) N:c7, f5
4) c3, Cf6	21) b4, Rf7
5) 0-0, 0-0	22) Rd3, Tc1
6) d4, Nb6	23) Ne5, Re6
7) Ng5, h6	24) Ng7, Ne1
8) Nh4, d6	25) a5, C:c3
9) N:c6, b:c6	26) C:c3, T:a1
10) d:e5, d:e5	27) Cb5, Ta4
11) D:d8, T:d8	28) C:a7, N:b4
12) Ce5, g5	29) Cc6, N:a5
13) Ng3, C:e4	30) C:a5, T:a5
14) C:c6, Na6	31) N:h6, f4
15) C:d8, T:d8	32) Re4, Ta4+
16) a4, N:f1	și albul cedează.
17) R:f1, Td1+	

Soluția exercițiului „Dv. ce ați muta? (1)": Albul a găsit o combinație de o mare spectaculozitate bazată pe două sacrificii de piese grele. El a jucat 34. Te8 șah, Nf8 (la Rh7 albul cîștiga un turn cu Dd3 șah) 35. T:f8 șah, R:f8 36. Cf5 șah, Rg8 37. Df8 șah poanta combinației R:f8 38. Td8 mat.

Soluția problemei publicate în numărul trecut: albul își înapoi ultima sa mutare — Rd1 — Rc1 — și dă mat făcînd rocada mică.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. interior 1.409 Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Scena comică

CE VOM VEDEA LA „NAȚIONAL"

● Prima premieră a anului ● „Petru vine la Ion" ● O comedie de Spiros Melas ● De vorbă cu regizorul Sică Alexandrescu

Colectivul primei scene a țării, Teatrul Național „I. L. Caragiale" din București se pregătește cu asiduitate în vederea realizării noilor spectacole pe 1963.

— Care va fi prima premieră a anului ? — întrebăm pe regizorul principal al teatrului, artistul poporului Sică Alexandrescu.

— Piesa lui Aurel Baranga „Adam și Eva" pe care o repet acum într-o distribuție în întregime dublă, distribuție în care sînt întrunite foarte multe forțe de comedie ale Teatrului Național în frunteа cărora se află Birlic și Giugaru. Scenografia o semnează pictorul Jules Perahim, iar această colaborare pe care o doresc de mult sper să dea roade.

Artistul poporului Sică Alexandrescu ne vorbește apoi despre o altă piesă originală care va fi montată la Național.

— După „Febre" a lui Horia Lovinescu, reprezentată în actuala stagiune, după „Adam și Eva" a lui Aurel Baranga, o a treia piesă originală, care va vedea lumina rampei, va fi-o lucrare de cea mai strictă actualitate, datorită încercatei scriitoare Lucia Demetrius, piesă pe care o voi pune în scenă Mony Gheiterfer. „Petru vine la Ion" (căci astfel se intitulează piesa) tratează o problemă legată de viața de astăzi a țăranilor. Rolurile lui Petru și Ion vor fi deținute de Emanoil Petruț și Matei Alexandru.

— Din repertoriul străin ce piese au fost programate ?

— După cum se știe se află în repetiție, într-un stadiu avansat, „Vizită bătrînei doamne" de scriitorul elvețian Friederich Dürrenmatt cu Aura Buzescu și Jules Cazaban, musafiri ai scenei noastre, în rolurile principale, iar cu personal, după „Adam și Eva" voi pune în scenă o comedie de Spiros Melas, bun prieten al țării noastre și un fecund autor dramatic cu mari succese pe multe scene ale lumii. Comedia aceasta, care s-a mai jucat în țara noastră cu V. Maximilian în rolul principal, sub titlul „Papa se instruiește", va fi prezentată într-o versiune nouă, la care am lucrat cu autorul în recenta mea călătorie în Grecia. De astădată rolul jucat pe vremuri de regretatul V. Maximilian va fi interpretat de Grigore Vasiliu Birlic.

— Alte proiecte ?

— Deoarece noua piesă a lui Aurel Baranga, „Adam și Eva", a fost înscrisă în repertoriul mai multor teatre din regiunile țării, pe citeva din ele urmează să le vizitez în timpul repetiților, deși sînt sigur că nu voi fi nevoie de ajutorul meu, dat fiind numerosul pluton de regizori tineri pe care îl are astăzi teatrul nostru.

Sandu NAUMESCU

PROIECTELE LAUREAȚILOR

După cum se știe la Festivalul internațional al filmului de la Veneția, cinematografiștii sovietici au ciștigat patru premii. Doi dintre laureații acestui festival, Andrei Tarkovski (realizatorul filmului „Copilăria lui Ivan") și Andrei Koncialovski (autorul filmului „Băiatul și porumbelul") colaborează acum la făurirea unui nou film. Este vorba de o peliculă închinată marelui pictor rus Andrei Rubliov. Iată ce au declarat în legătură cu proiectele lor cei doi laureați :

— Mă interesează mult — a spus Tarkovski — problema legăturilor care există între artistul creator și poporul său, între artist și epoca sa deoarece artistul nu există doar prin el însuși, ci este o conștiință a societății, întrepretul fanteziei și geniului acestei societăți. Aceasta este problema pe care o tratează scenariul filmului „Pasiunea lui Andrei Rubliov" la care lucrez împreună cu operatorul Vadim Iusov. Scenariul filmului povestește viața genialului pictor Andrei Rubliov. Tratînd problemele Renașterii în arta rusă, vom putea să punem în lumină filiația spirituală civic al artistului, să stabilim punctele de contact pe mai multe planuri : epoca, istoria, idealul moral, artistul, poporul. Imposibilitatea de a crea ceva valabil în afara aspirațiilor poporului, dorința artistului de a picta sufletul și cugetul omului din popor, influența pe care momentul istoric o exercită asupra artistului — acestea sînt problemele pe care le va trata filmul nostru al cărui scenariu îl scriu în colaborare cu Andrei Koncialovski.

— Ceea ce m-a interesat întotdeauna, declară Koncialovski, dezvoltînd ideile prietenului său, este lumea interioară a omului, străile sale de spirit, drumul gîndirii lui. Iată de ce lucrez cu asemenea pasiune la acest film. Noi vrem să arătăm spectatorului lumea interioară a unui pictor rus, aspirațiile și speranțele lui.

„HAMLET" PE ECRAN PANORAMIC

Grigori Kozințev studiază nemuritoarea operă a marelui Shakespeare de mai mulți ani. După ce a montat pe scenă „Othello" și „Hamlet" și după terminarea cărții sale „Shakespeare, contemporanul nostru", care va apare curînd, el a început să turneze în studiourile „Lenfilm", filmul „Hamlet" în două părți, pentru ecran panoramic.

Kozințev urmărește să aducă pe ecran un Hamlet cum n-a mai fost reprezentat niciodată pînă acum. El vrea să scoată în evidență esența personajului, adică revolta omului care vizează adevărul cu cuvinte ascuțite, asemenea pumnalelor.

Evenimentele care au avut loc în ultimele patru decenii sub ochii noștri — a declarat autorul filmului — Marea Revoluție din Octombrie, războiul civil și cel de-al doilea război mondial, lupta popoarelor pentru pace, toate aceste evenimente cer o soluție cu totul nouă pentru problemele existenței și în special pentru problema umanismului. Noi, contemporanii, care am luat parte la evenimentele care au zguduit lumea, noi știm mai bine ca oricine că umanismul nu poate învinge decît dacă regimul social e bazat pe principii umane.

Pentru a-l transpune pe Hamlet pe ecran, Kozințev a muncit timp de 8 ani. Păstrînd canavaua tragediei, în acest film, prin formele exterioare ale epocii lui Shakespeare el vrea să scoată în evidență tot ce-i uman, viu, general, valabil, să prezinte pe eroii tragediei în clocotul vieții.

Din distribuție fac parte artiști de mare talent ai ecranului sovietic. Rolul Ofeliei va fi jucat de tînăra actriță Anastasia Vertinskaia, cunoscută publicului nostru din recentul film „Omul-amfibie". Innokenti Smoktunovski, interpretul filmelor „Nouă zile dintr-un an" și „Scrisoare neexpediată", îl va încarna pe prințul Danemarcei, iar rolul lui Polonius a fost încredințat lui Iuri Totubeiev, laureat al premiului Lenin, care l-a întruchipat pe Sancho Pancha în filmul „Don Quichotte".

Filmul va fi turnat de tînărul operator Dimitri Meskiev, iar decorurile sînt semnate de Evghenii Enei, un vechi prieten al lui Kozințev. Muzica va fi scrisă de Dmitri Sostakovici, care a compus de altfel muzica pentru toate filmele lui Kozințev.

LA CONSTANȚA
COMBINATUL ARTISTIC ÎN PLINĂ ACTIVITATE

Nu ne referim, cum s-ar putea bănui, la combinatul fondului plastic, ci la o instituție teatrală cu o activitate deosebit de complexă. Cele 5 secții ale Teatrului de Stat din Constanța — proză, operă și operetă, estradă, păpuși, folclor — amintesc într-adevăr de un combinat. Numai că aici nu e vorba de o ...productie de serie.

Am stat de vorbă cu tovarășii Val Mugur, prim director de scenă și Romeo Profit, secretar artistic, despre activitatea teatrului constănțean în cea de-a doua parte a actualei stagiuni. Tov. Val Mugur ne-a informat despre pregătirile ce se fac în domeniul teatrului de proză. După „Febre", a cărei premieră a avut loc la începutul lunii noiembrie, în repetiție se află, în premieră pe țară, piesa dramaturgului sovietic Arlosin intitulată „Salonul". În regia lui Petre Mihail. De menționat că premiera în U.R.S.S. a acestei piese care tratează probleme ale eticii comuniste a avut loc de curînd la Moscova. În repetiție se află, de asemenea, piesele „Un drac de fată" de dramaturgul orădean T. Damaschin, precum și „Săreața năzdrăvană", opera unei autoare locale, profesoara Victoria Gavrilescu.

Cît privește secția de operă-operetă, după recenta premieră cu „Casa cu trei fete" de Schubert, în regia lui Ion Dorugan, în cinstea zilei de 30 Decembrie s-a prezentat un spectacol de balet romînesc cuprinzînd „La piață" și „Cînd struguri ge coc" de Mihail Jora, precum și „Nunta în gospodărie" de Viorel Dobos. Regia și coregrafia acestui spectacol aparține lui Petre Bodeut. Pentru prima parte a anului 1963 secția pregătește opereta lui Zeller, „Vînzătorul de păsări", precum și operele „Rigoletto" și „Boema".

În perioada actuală, cînd sala secției de estradă se află în renovare, după numeroase spectacole date în regiune colectivul secției va pleca într-un turneu prin țară cu „Mozaic Constanța". Concomitent, în repetiție se află un spectacol de estradă pentru publicul sătesc „Rideți și cîntați cu noi" de Crișan, Andi și Stănescu, precum și recenta vista „Cine rîde, cîștigă" de Berg, Nicolaide, Mihalache și Cornea, cu care se va redeschide sala în luna martie.

Totodată, împreună cu doi autori locali, Ion Drăgănescu și Ovidiu Dumitru, Al. Mirea lucrează la un viitor spectacol intitulat „De calitate".

Se cuvine amintită și premiera de la 16 decembrie a secției de păpuși cu primul spectacol pentru adulți intitulat „Cîntec de sorcove", cărora le vor succeda „Micul prinț" și „Cartea cu Apolodor", iar mai tîrziu „Sînziana și Pepelea".

În sfîrșit, secția folclorică formată din orchestra populară „Briuletul" precum și un ansamblu de dansuri recent înființat prezintă cu succes spectacolul de cîntece și dansuri „Plaiuri românești" pregătind concomitent un spectacol de folclor dobrogean.

M. PAULIAN

Scenă din spectacolul cu piesa „Marele fluviu își adună apele"

Scenă din baletul „Fintina din Baccisarai"

Pregătiri la Teatrul de Operă și Balet

La Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. se repetă viitoarea premieră, spectacolul cu opera „Nuntă la mînăstire" de Prokofiev, avînd în rolurile principale două sau trei distribuții. Rolul lui Mendoza este pregătit deopotrivă de Valentin Laghin, Viorel Ban și Constantin Gabor, iar rolul lui don Fernando de Dan Iordăchescu, Ladislau Konya și Al. Virgolici. Geta Marinide și Iolanda Mărculescu repetă rolul Luizei. În rîndul celorlalți interpreți notăm pe Maria Săndulescu, Iulia Buciuceanu, Valentin Teodorian, Ion Stoian, Mihaela Botez, Dorothea Palade, Mihail Arnăuțu, Al. Enăceanu, Ștefan Petrescu, Nicolae Rafaei, George Mircea, Gheorghe Iliescu. Conducerea muzicală aparține dirijorului Mihai Brediceanu, regia este semnată de Dora Lupescu, iar scenografia de I. Ipser.

Un alt spectacol aflat în pregătire este opera „Bal mascat" de Verdi în regia lui Jean Rînzescu. Conducerea muzicală aparține lui Eqizzio Massini.

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

In program Bach-Respighi, Haendel, Paul Constantinescu și Maurice Ravel. Dirijor: Iosif Conta

În prima parte a concertelor din 5-6 ianuarie 1963, pe care dirijorul Iosif Conta le va conduce de la pupitrul Filarmonicii „George Enescu", figurează două capodopere ale clasicismului simfonic: „Passacaglia în do minor" de J. S. Bach, în orchestrația lui Ottorino Respighi și suita „Focuri de artificii" de G. Fr. Haendel.

Din vechiul dans lent, ceremonios și impunător, italo-ispanic, denumit Passacaglia (de la îmbinarea cuvintelor „passar" a trece și „calle" stradă) s-a născut forma instrumentală cu aceași nume, în fapt o tratare polifonică într-un șir de variațiuni a unei unice teme, suprapusă pe un ritm persistent de 3 timpi. „Passacaglia în do minor" este una din capodoperele lui care J. S. Bach a îmbogățit literatura orgel. Posedînd mai multe claviaturi manuale și un pedalier, precum și numeroase registre capabile să imite cele mai variate timbruri instrumentale de la acela al flautului, obișuitul clarinetului și pînă la alămuri, orga era considerată de marii compozitori ai sec. XVII și XVIII o adevărată orchestră. De la această constatare istorico-estetică a pornit compozitorul italian Ottorino Respighi cînd a transcris pentru orchestră simfonică mare „Passacaglia în do minor" de Bach. Tema metamorfozată printr-un șir de variații răsună într-o mare bogăție de culori și timbruri, tratarea ei armonico-polifonică creînd impresia unei vaste construcții sonore, de proporții grandioase.

★

Suita simfonică „Focuri de artificii" de G. Fr. Haendel a fost compusă pentru o ocazie festivă. Se încheiase în 1748 lungul război continental „pentru succesiunea Austriei", război în care Anglia luptase alături de Austria împotriva Franței. Pacea, favorabilă Angliei, se semnase la Aachen (Aix-la-Chapelle). Un mare entuziasm domnea în regatul insular. S-a hotărît deci organizarea unor mari serbări populare, cu spectacole și focuri de artificii în parcurile Londrei. Cu acest prilej a compus Haendel suita „Fire-Work Music" (Muzica pentru focuri de artificii"), executată la 27 april 1749, în cadrul serbării de la Grenwich din Londra. Ca structură, lucrarea aparține formei „suită" iar ca stil de tratare a grupurilor instrumentale, ea este un Concerto grosso, cu obișnuita alternare de episoade cîntate de un grup mic, „Concertino", urmate de replicile orchestrei în totalitatea ei (tutti). Suita „Focuri de artificii" este alcătuită dintr-o uvertură sărbătorească în Re major și dintr-o înșiruire de dansuri și piese de caracter. Se succed astfel dansul Bourrée, o Siciliană, (intitulată „Pace") apoi o piesă de caracter purtînd titlul „Rejouissance" (Veselie) și în fine două Menuete. Executată inițial de 100 de suflători de lemn și alămă, suita a fost ulterior reorchestrată de autor, care a adaptat-o sonorității sălilor de concert.

Partea doua a programului se deschide cu Concertul pentru harpă și orchestră de Paul Constantinescu, maestru emerit al artei și Laureat al. Premiului de Stat. Compozitor fecund, cu o personalitate puternic conturată, P. Constantinescu și-a afirmat capacitatea creatoare în opere, oratorii, simfonii, piese concertante și în structură, lucrarea aparține formei „suită" iar ca stil de tratare a grupurilor instrumentale, ea este un Concerto grosso, cu obișnuita alternare de episoade cîntate de un grup mic, „Concertino", urmate de replicile orchestrei în totalitatea ei (tutti). Suita „Focuri de artificii" este alcătuită dintr-o uvertură sărbătorească în Re major și dintr-o înșiruire de dansuri și piese de caracter. Se succed astfel dansul Bourrée, o Siciliană, (intitulată „Pace") apoi o piesă de caracter purtînd titlul „Rejouissance" (Veselie) și în fine două Menuete. Executată inițial de 100 de suflători de lemn și alămă, suita a fost ulterior reorchestrată de autor, care a adaptat-o sonorității sălilor de concert.

Partea doua a programului se deschide cu Concertul pentru harpă și orchestră de Paul Constantinescu, maestru emerit al artei și Laureat al. Premiului de Stat. Compozitor fecund, cu o personalitate puternic conturată, P. Constantinescu și-a afirmat capacitatea creatoare în opere, oratorii, simfonii, piese concertante și în creări de camera care i-au adus notorietatea și aprecierea unanimă în țară și dincolo de hotarele ei. Concertul pe care-l vom auzi în interpretarea harpistei Nicoletta Mastero a fost scris în 1960 și cîntat în primă audiție în mai 1961, cu Liana Pasquali la harpă. Alcătuit din trei părți legate prin schimbare de tonalitate. Începînd cu flautul solo care o intonează în pragul unui tînguit doinesc, tema trece la clarinet, apoi la fagot și corni, cuprinde apoi treptat cele mai variate instrumente de suflat, de la clarinetul mic pînă la saxofoniclenor, pentru a izbucni în sonoritate de masă a întregii orchestre. Este în fapt un mare „crescendo orchestral" care trebuie dozat cu abilitate dirijorală. La punctul maxim al creșterii sonore, se declanșează o veritabilă explozie de sonoritate obișnuit tonalitatea se schimbă și concluzia strălucitoare se precipită.

Consternînd cercurile muzicale tradiționaliste la prima ei audiție, lucrarea „Bolero" a devenit ulterior unul din marile succese ale dirijorilor și orchestrelor simfonice.

V. CRISTIAN

ECOURI

● *IN FILMUL „Plimbare sub lună" („Moon Walk") pe care îl va realiza regizorul american George Sidney după un scenariu de Ruth Brooks Flippen, protagoniste vor fi Shirley Mc. Laine și Carolyn Jones.*

● MARELE premiu cinematografic din Franța pe 1962 a fost decernat de un juriu de cineaști prezidat de Marcel Achard filmului „Pînă la capătul lumii" al regizorului François Villiers.

● *DOUĂ NOI apariții ale popularului artist italian de cinema Alberto Sordi : în filmul regizorului Alberto Lattuada „Cel din Mafia" și în ecranizarea romanului „Profesorul din Vigevano".*

● TREI ACTORI cunoscuți — italianul Walter Chiari, francezul Paul Guers și spaniolul Francisco Robal — sînt protagoniștii noului film al regizorului Damiano Damiani. Acțiunea se petrece într-o singură noapte, la reintîlnirea după ani, a unor foști colegi de școală, cu prilejul unei reuniuni numită în italiană „La Rimpatriata".

● ANTHONY QUINN va fi principalul interpret al viitoarei realizări a regizorului american Fred Zinnemann, care urmează să poarte titlul ciudat „Un șoarece ucis duminica".

● Un BUCHET de vedete internaționale — printre care Marina Vlady, Pierre Brasseur, Bourvil și tînăra actriță italiană Virna Lisi — formează distribuția noului film la care a început să lucreze cunoscutul regizor francez Christian-Jacque.

● LA BRUXELLES s-a deschis o expoziție închinată unuia din pionierii cinematografului, e francezul Georges Melies. Panourile cu fotografii din diverse filme ale acestui adevărat „Jules Verne al cinematografiei" ilustrează creația lui Meliès.

● TREI CINEAȘTI binecunoscuți, italianul Federico Fellini, suedezul Ingmar Bergman și japonezul Kuroshava urmează să semneze laolaltă regia unui film alcătuit din schecîuri axate pe o temă comună.

O nouă premieră

ȚARA TOATĂ-I O CUNUNĂ

Ansamblul de cîntece și dansuri al Sfatului popular al regiunii Maramureș prezintă în premieră spectacolul „Țara toată-i o cunună". Cabinele sînt ixite de costume. În culise e o animație neobișnuită, iar pe scenă și-a și făcut apariția primul care „dă ochi" cu publicul. E actorul Vasile Grădinaru în rolul hîtrului dubaș Văsălie, personaj cunoscut pe plaiurile maramureșene.

Insolit de dubă (tobă), el vestește oamenilor viața nouă, înfățișările colectivizării și tot el cheamă la joc și veselie.

Simbra oilor

Există prin partea locului un obicei, căruia artiștii ansamblului băimărean i-au dat viață scenică. Este vorba de simbra oilor, adică de obiceiul împărtirii cașului și a brînzii de la oile care au fost trimise pentru o perioadă de timp la păscut. Această datină ciobănească se încheie cu o serbare populară în care chiuiturile se întrec cu jocurile.

— N-am căutat să facem o transpunere „fidelă" a ritualului popular — ne spune coregraful Emil Popescu, maestru de balet și semănatural tablouiul. — Păstînd liniile sale generale, am căutat să-l îmbogățim, să-l dăm unitate și culoare. Dacă am reușit...

— Da, asta o spun spectatorii. Și, precum ați observat, o spun destul de... tăspînzi. Aplauzele — n-au conținut cîteva minute.

Cu Iacobina Vlad despre planuri de viitor

La terminarea spectacolului, dincolo de ploaie de flori și felicitări urmează cuvintia ploaie de... întrebări.

Iacobina Vlad și Felician Fărcașu

Directoarea ansamblului maramureșean ține să precizeze cîteva lucruri pe care ne grăbim să le notăm.

— Ideea spectacolului s-a născut din colaborarea fructuoasă a instituției noastre cu poetul Vlaicu Birna (autorul libretului) și compozitorii Constantin Arvinte și Viorel Dobos. Tot un colaborator extern prețios am găsit și în Iacob Brummer, realizator a două tablouri coregrafice.

Dar, pentru că Iacobina Vlad nu este numai directoarea Ansamblului de cîntece și dansuri al Sfatului popular regional Maramureș, ci și solistă în spectacol, urmează inevitabila întrebare :

— Ce planuri de viitor aveți ?

— În ceea ce privește planurile de viitor, pot să vi le aduc la cunoștință pe cele ale instituției : în luna ianuarie vom monta un spectacol de estradă de Iuliu Filip și Florian Velicicu. Și, bineînțeles, vom începe lucrul la spectacolul a cărui premieră va avea loc la sfîrșitul stagiunii. Dar despre aceasta, mai tîrziu...

Victor MATEI

Scenă din spectacolul „Antigona și ceilalți"

„ANTIGONA ȘI CEILALȚI" de Peter Karvas la Teatrul Muncitoresc C. F. R.

Drama scriitorului slovac, pînă azi necunoscut la noi, Peter Karvas poartă, pe toate laturile sale, nobilul sigiliu al unui poet-luptător. Zugrăvind un episod dramatic din timpul tragediei a lagărelor hitleriste de exterminare, care au lăsat o urmă atît de sîngeroasă, atît de adîncă, pe pămîntul Cehoslovaciei, „Antigona și ceilalți" este o dramă umană cu numeroși eroi, fiind ceva mai mult decît un poem dramatic. De aceea, caracterul documentar — informativ, aproape de reportaj — nu figurează printre coordonatele operei, chiar dacă va fi intrat în intențiile autorului. Drama nu se limitează redus de personaje se desfășoară într-un cadru fix, și în limitele unei acțiuni unice, nu concentrează pe departe conflictul de idei și tensiunea de sentimente ale adevărătului și acutului său conținut. Mareași și nobila ei frumusețe se găsește dincolo de elementul dramatic propriu-zis, și îl înconjoară pe acesta într-o aură de poezie profund convingătoare, profund emoționantă.

Călăii lagărului au executat pe unul din șefii organizației de luptă a deținuților, iar comandantul hitlerist, o ordonă. Intocmai cu... odiniozară, Creon al Thebei, ca trupul victimei să rămînă nelnmormîntat, expus veșnic ingrozite a zecilor de mii de arestați, în speranța unei iluzorii terorizări și a renunțării la orice veleitate de rezistență a victimelor. Evident, cadavrul va fi îngropat, cu riscul morții, de către deținuți, ai cu surprize pentru călăii hitleriști, de a afla că la acest act, care se încheie cu o adevărată bacanală, de sînge, mărr

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ

La toate chioșcurile de ziare

ALMANAHUL MAGAZIN 1963

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 275 • Sîmbătă 12 ianuarie 1963 • 8 pagini — 1,50 lei

Frumoase amintiri din vacanța de iarnă păstrează grupurile de elevi și de studenți care au poposit în aceste zile la Poiana Brașov, sau pe Postăvarul. În clișeu — o imagine de la Poiana Brașov
Fotografia: Nicu VASILE

În pagina 5-a

NOUL NOSTRU CONCURS SPORTIV CU PREMII

- Cine va fi campion la fotbal?
- Care echipe vor ocupa ultimele trei locuri?
- Ce echipe vor cîștiga cele trei serii ale categoriei B.?

„DÎMBOVIȚA" 1963

• Prefabricate în industria... încălțămintei • La fiecare jumătate de minut, un pantof • Microdurul, de 5 ori mai rezistent decît talpa bovină • Flecuri din „vulcolan" • Piele în 83 de culori • In fiecare zi, noi modele de pantofi • Ce vom purta în acest an

Pășind pe poarta fabricii de pielărie și încălțăminte „Dîmbovița" în primele zile ale anului 1963, ne-am pus întrebarea: ce noutăți ne rezervă, în noul an, colectivul de muncă al acestei mari întreprinderi bucureștene? Răspunzînd parcă gîndurilor noastre, un panou din incinta fabricii ne și înfățișa principalele angajamente pentru '63.:

...In acest an producția fabricii „Dîmbovița" va spori cu aproape 10 la sută... Vor intra în funcțiune circa 100 de mașini și utilaje noi... Halele de fabricație din secțiile mineral și marochinărie vor fi modernizate... Ne-am angajat să realizăm economii peste plan la prețul de cost în valoare de 500.000 lei... Vor fi create circa 800 de noi modele de încălțăminte confecționată manual și mecanic...

Iată, așadar, un buchet întreg de noutăți. Nu ne-a rămas decît să cutreierăm secțiile [illegible] ale mari întreprinderi de pe malul Dîmboviței, pentru a cîștiga [illegible]

Ziduri proaspete, mirosind încă a var și a vopsea, lumini sclipitoare, benzi transportoare — iată ce ne întîmpină într-una din secțiile [illegible]. De la [illegible] vechiul trepied și ciocan al cizmarului, și pînă la această secție [illegible] pași importanți.

[illegible] tovarășa Popa [illegible] Minunat. Aici totul [illegible] mașină, la comanda [illegible] o supraveghează.

Urmărind [illegible] unei singure operații, ne-am dat seama cît dreptate avea meșterița. O simplă apăsare pe pedală. Două brațe mecanice așează partea inferioară a pantofului deasupra unui fragment de calapod, prin care trece un curent de aer [illegible]

Mircea SCRIPCĂ
și I. MOSCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

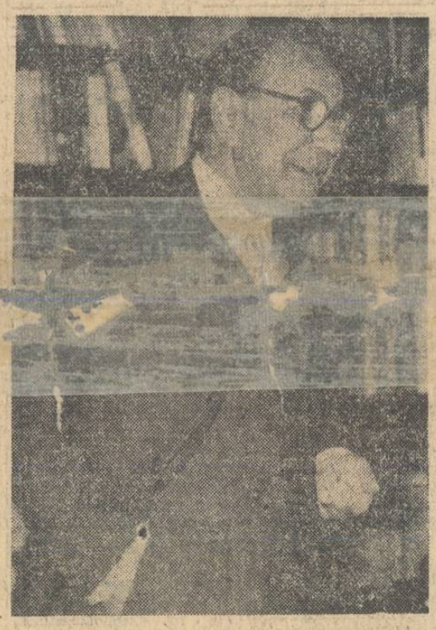

ACASĂ LA...

Fără să vrei — sunînd la ușa artistului poporului Ion Fințeșteanu — ești cuprins de un sentiment de sfiiciune... Cum te va primi gazda? Rece și distant, ca verosul industriaș Bucșan din „Ultima oră"? Cu zîmbetul fals al lui Tartufe? Exuberant ca Matei Millo sau cu inflatuarea lui Dragomirescu din „Citadela sfărîmată"?

[illegible] de personaje pe care le-a făcut să trăiască în lumina [illegible] umbrele rampei... Sau, dacă vreți, a adus de pe scenă, pentru oaspeții săi, căldura actorului, simpatia cu care a cucerit ani în șir inimile spectatorilor. Pereții biroului în care ne primește sînt literalmente acoperiți de cărți. Legătura prețioasă a sutelor de volume, meticulozitatea aranjamentului, trădează pasiunea bibliofilului — iar titlurile cărților, diversitatea preocupărilor.

— Îmi place să studiez acasă, în liniște, piesele de teatru, personajele lor — chiar dacă nu joc în ele, *ne mărturisește gazda noastră.* Ele îmi ajută la predarea cursului de la Institutul de teatru.

Sandu MARIAN
Fotografia: Dan GRIGORESCU

• *(Continuare în pag. 8-a)*

ION FINȚEȘTEANU

EXPOZIȚIA DE FOTOGRAFII ARTISTICE „VIAȚA NOUĂ A PATRIEI"

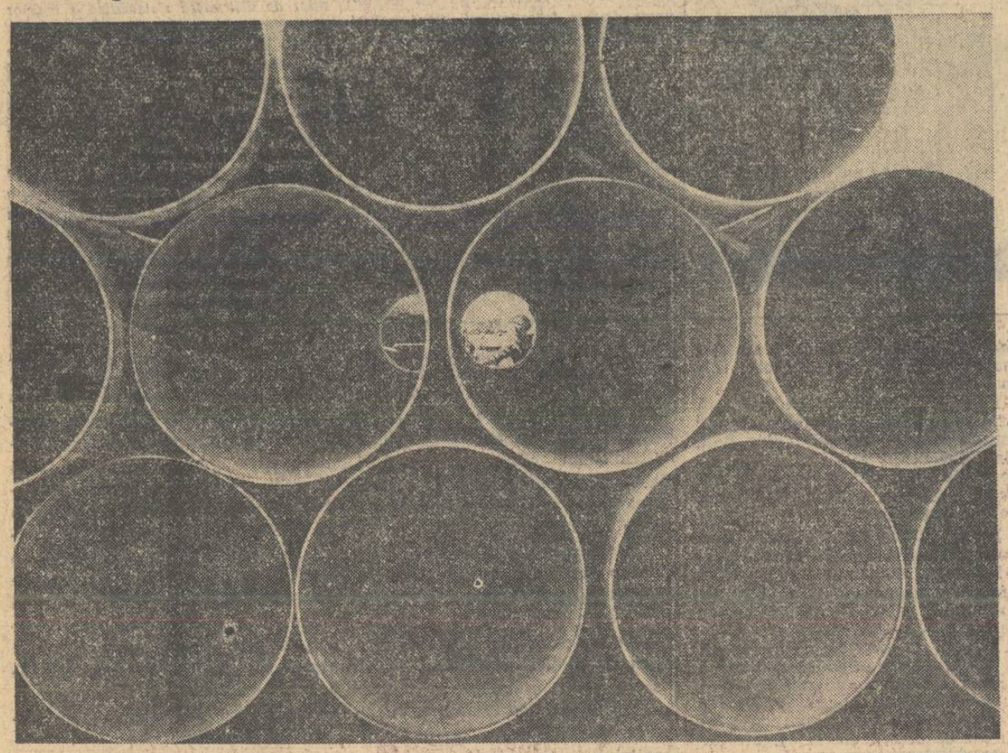

Reproducem două din lucrările prezentate la expoziția de fotografii artistice „Viața nouă a Patriei". Sus: „Optică industrială", de Nicu VASILE (premiul I pentru fotografii alb-negru), iar jos, „Pe cupolă" de A. ROZENTHAL (premiul I pentru fotografii alb-negru)

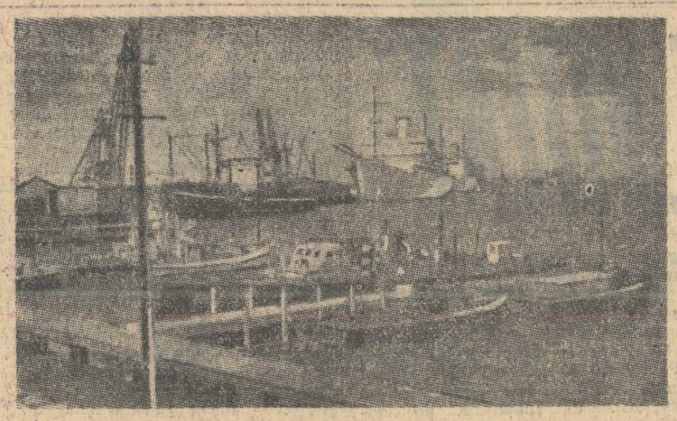

STINGA: *Vasul „Viteaz" în rada unui port din Oceanul Indian*; DREAPTA: *Se sortează o parte din flora oceanică.*

5 LUNI PE „VITEAZ"

II. INDONEZIA ȚARA VERII VEȘNICE

de prof. EUGEN A. PORA

Ne apropiem de portul Tjandungpriok. Din depărtare nu poți încă bănui că te găsești în țara fără iarnă, în țara verii veșnice. Privim îndelung. În fund se proiectează culmile înalte ale lanțului vulcanic ce străbate în lung Sumatra și Iava, în primul plan sînt clădirile invadate de vegetația portului, iar înspre țărm, suspendate firav deasupra apei, se găsesc niște construcții de bambus sub care atîrnă plase de pescuit. În jur, ancorate în radă stau o mulțime de mari vase comerciale sub cele mai diferite pavilioane care nu au încăput la cheiurile vechi, mult prea mici pentru comerțul din ce în ce mai mare al Indoneziei libere.

După ce cobori pe țărm și simți arșița umedă a zilei, după ce străbați drumul de cîțiva km. ce duce la Djakarta sau după ce ieși în spre Bandung, îți dai seama că vezi în același timp culturi de orez în răsad, în spic sau culese și uscate, că pe copaci vezi deodată flori și fructe, că în grădini vezi meri în floare și meri în rod, că nici o casă nu are sobă, că oamenii sînt îmbrăcați ușor de tot. Iar dacă te-ai uita în case, nu ai găsi nici un fel de haine de iarnă. Examinînd buletinele meteorologice ai constata că temperatura nu scade niciodată sub +25°C. Aici e vară veșnică...

Indonezia este o țară a insulelor ce se înșiruie pe o distanță de peste 6.000 km. est-vest între oceanele Pacific și Indian, între Asia și Australia. Unele din ele foarte mari: Sumatra e de două ori cît Romînia, Celebes e cam cît țara noastră; al-

• *(Continuare în pag. 2-a)*

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

UN GRUP de ingineri bulgari a construit o mașină electronică de calcul pentru rezolvarea ecuațiilor diferențiale. În 10—15 minute mașina rezolvă cîteva sute de ecuații. Pentru efectuarea acestor calcule, mai mulți matematicieni de înaltă calificare ar avea nevoie de cel puțin un an de zile.

●

DE LA ÎNCEPUTUL anului 1962 peste 25.000 de oameni și-au pierdut viața în întreaga lume din cauza unor calamități ale naturii, a unor catastrofe aeriene și de cale ferată, din cauza unor accidente în mine, transmite agenția „France Presse". Cel mai mare număr de victime a fost înregistrat în timpul puternicului cutremur de pămînt din Iran, în cursul căruia au pierit circa 20.000 de persoane.

●

LA VIAREGGIO, în Italia, a fost descoperit un tablou al lui Francesco Goya, și anume portretul reginei Maria Luiza de Bourbon. După toate probabilitățile, pictura a fost realizată între anii 1788—1790.

●

ÎNTR-UN ZIAR american a apărut următorul anunț: „Cumpăr șase scaune. Greutatea totală a familiei este de 500 kg".

●

DUPĂ ce o revistă britanică a constatat că în decursul timpului numeroși englezi din lipsă de exercițiu nici nu mai știu să citească, au fost organizate cursuri serale de citit pentru persoane de la 19 la 60 de ani. Unul din elevi a declarat: „M-am săturat să nu mai pot citi lista de mîncare, astfel încît să fiu mereu silit să mă uit în farfuria vecinului pentru a ști ce să comand".

●

UN FABRICANT din New York a jucat o festă moștenitorilor săi. După moartea bogătașului, toate rudele cu drept de moștenire au fost convocate la notar. Deschizînd un plic, notarul a scos din el doar o notiță cu următorul cuprins: „Mi-am pus testamentul într-o carte de la Biblioteca Națională!" Trebuie arătat că Biblioteca Națională are un fond de peste trei milioane

●

CUNOSCUTUL teatru parizian „Grand Guignol" va dispare în curînd. Teatrul unde amatorii de scene tari puteau să urmărească scene de groază își va schimba profilul și proprietarul. Noua sală, refăcută, se va chema în viitor „Teatrul 347", după numărul locurilor de care dispune și va prezenta un program variat de clasici și moderni.

●

GUZEL, o fetiță de 14 ani din orașul Karabuk, în Turcia, a fost vîndută unui negustor bogat care și-a făcut-o nevastă. Fetița a fost cîntărită, iar negustorul după ce s-a tocmit precum îi e obiceiul, a plătit-o cu 27.000 lire, adică 500 lire de kilogram.

●

SOȚII ȘAHBADOV din Azerbaidjan au intrat în cel de-al doilea secol de căsnicie. Ei și-au sărbătorit nu de mult cea de-a 101-a aniversare a căsătoriei lor. Ambii sînt în vîrstă de 117 ani și s-au căsătorit cînd erau de 16 ani. Ei au 11 copii și aproape 100 de nepoți și strănepoți.

●

ÎN CONDIȚIILE grele ale pustiului, plantele găsesc tot felul de mijloace pentru a se adapta la secetă. De pildă, kaktusul, care atinge în America de nord înălțimea de 15 m., pe vreme ploioasă acumulează în tulpina sa pînă la 3 mc. de apă. Conținutul de apă atinge uneori 95 la sută din greutatea plantei.

●

NU DE MULT, în localitatea Lancashire, în Anglia, o femeie a născut doi gemeni, pentru a treia oară în decurs de 34 de luni. Medicul spitalului a declarat că un asemenea caz, ca o femeie să nască în mai puțin de trei ani sase copii, se întîlnește extrem de rar · o dată la două sute de mii.

●

MAEȘTRII bijutieri din Jablonec au terminat recent noile garnituri de bijuterii pentru colecția toamnă-iarnă 1963-1964. Printre modelele nou create se numără broșe mari, împodobite cu pietre în culori pastel. În colecția de mărgele, alături de perle, s-au creat noi modele de sticlă combinată cu plastic.

Pămînt - Venus - Mercur...

Cercetătorii științifici D. Korolkov, I. Iariski și G. Timofeeva de la Observatorul de la Pulkovo au efectuat, cu ajutorul unui mare radiotelescop, ce se află în dotarea Observatorului, observații valoroase asupra planetei Venus. Ei au reușit deja să rezolve una din problemele care au fost puse în fața rachetei cosmice „Mariner-2" și anume: problema repartiției intensității emisiunilor de unde radio pe suprafața planetei Venus. Datorită marii puteri separatoare a radiotelescopului din Pulkovo pe undele centimetrice, precum și datorită unui aparat receptor de mare sensibilitate, construit în mod special la Pulkovo, cei trei astronomi sovietici au efectuat 30 de observații valoroase asupra planetei Venus.

Deosebit de interesantă este și recenta comunicare făcută de Academia de Științe a U.R.S.S. din care reiese că oamenii de știință sovietici au obținut, cu ajutorul radiolocației, reflectarea de pe planeta Mercur a unor semnale emise de pe Pămînt. Această remarcabilă realizare a științei sovietice constituie — așa cum în mod just a relevat savantul american S. Rechtin — „un nou pas important în cercetarea prin radar a sistemului solar".

În fotografie: D. Korolkov și I. Iariiski, efectuînd prețioasele observații asupra planetei Venus.

Toast în fața închisorii

Zilele trecute, în fața închisorii Wormwood Scrubs din Londra s-a toastat în cinstea lui Desmond Lock, partizan al dezarmării nucleare.

Desmond Lock a fost condamnat în prima parte a anului trecut la 9 luni închisoare — inițial fusese condamnat la 15 luni închisoare — din cauză că „a incitat persoanele să blocheze strada principală" în Piața Parlamentului, cînd „Comitetul celor 100" (comitetul dezarmării nucleare — C.D.N.) a organizat o adunare publică.

Desmond a ieșit pe poarta închisorii, purtînd la mînă semnul distinctiv al mișcării pentru dezarmare nucleară și un buchet de garoafe din hîrtie roșie făcute de el în închisoare, pe care i le-a dăruit soției sale, Margaret.

Membri ai „Comitetului celor 100" și numeroși susținători ai acestuia l-au așteptat și l-au salutat cu tradiționala urare: „Bine te-ai întors Desmond, partizan al dezarmării nucleare". Întinzîndu-i-se un pahar cu șampanie de către un prieten de-al său, el a ridicat paharul și a toastat în cinstea celor cinci conducători ai „Comitetului celor 100" care se mai află încă în închisoare.

Cele nouă luni de închisoare n-au clintit dorința lui de pace. „Închisoarea nu m-a schimbat. Sînt gata ca și înainte să iau parte la campania împotriva bombelor", a spus el.

Deținutul cu nr. 4245, Desmond Lock și-a serbat în închisoare cea de-a 32-a aniversare a nașterii sale. Cu acest prilej a primit aproximativ 500 de felicitări, dar i s-a interzis să le arate celorlalți din celulă.

După toast, Desmond s-a îndreptat spre casă, unde-l așteptau cu nerăbdare tatăl său invalid și mama sa.

CUM A ACȚIONAT „KUNSTSCHUTZ"

CU CE SE OCUPA „AMBASADORUL CULTURAL" HITLERIST IN ITALIA • CUM AU AJUNS TABLOURILE FURATE DE CĂTRE GOERING IN... STATELE UNITE. • NECAZURILE CONTELUI CIANO • INDELETNICIRILE ECHIPELOR PENTRU „PROTEJAREA ARTEI".

În întreaga Italie se discută pe larg în momentul de față despre descoperirea unor importante lucrări de artă plastică furate de către hitleriști în timpul celui de-al doilea război mondial. Este vorba despre două pînze ale celebrului pictor italian Antonio Pollaiola descoperite a fi în „proprietatea" unor germani emigrați din Germania occidentală în Statele Unite. Cum au putut ajunge cele două lucrări peste Atlantic nu se știe. Meindl, actualul lor deținător, susține că le-a cumpărat cu prilejul unei licitații publice. Paternitatea celor două capodopere a fost descoperită printr-o întîmplare. Un restaurator de tablouri căruia i-au fost încredințate pentru efectuarea unor reparații a ajuns la concluzia că ele pot fi atribuite lui Pollaiola.

Ulterior s-a constatat că este într-adevăr vorba despre „Hercule și Hidra" și „Hercule și Anteu", două din nenumăratele lucrări furate de către hitleriști în cursul celui de-al doilea război mondial.

Filippo d'Assia în acțiune

Furtul comorilor artei italiene a început încă prin 1937. Hitleriștii aveau un om care se ocupa în mod special de „cumpărarea" unor opere de artă semnate de mari maeștri italieni. „Ambasadorul cultural" trimis de la Berlin în 1937 era prințul Filippo d'Assia care se specializase în trimiterea peste granită a unor valori din patrimoniul artistic al poporului italian. Mussolini și Ciano și-au dat binecuvîntarea pentru efectuarea acestui furt sui generis în vederea... cultivării alianței cu Germania nazistă. Între 1937 și 1943 mii și mii de opere de artă au trecut Alpii spre a fi ascunse în locurile special amenajate pentru Hitler, Goering și Ribbentrop. La un moment dat hitleriștii au ajuns să nu mai vrea să plătească nici măcar taxa impusă de legislația italiană pentru exportul operelor de artă. Înșiși conducătorii statului fascist italian au început să nu mai știe cum să facă față acestei situații. La un moment dat Ciano a trimis o scrisoare lui Bottai, ministrul educației, scrisoare care constituie o mostră extraordinară a servilismului pronazist al fasciștilor italieni. „Dacă este imposibil din punct de vedere legal ca această taxă să nu fie plătită — scria Ciano amintitului ministru — sarcina va trebui să fie acoperită de către statul italian. Dar pentru că într-o asemenea situație statul ar trebui să-și verse sieși aceste sume, examinează tu modalitatea de a se rezolva această chestiune prin plătirea sumelor între două instituții ale statului".

Kunstschutz preia afacerea

Din toamna anului 1943 Hitler nu a mai avut nevoie de ficțiunile birocratice ale lui Ciano pentru a pune mîna pe capodoperele artei italiene. Ocupanții hitleriști ai Italiei au început să acționeze fără intermediari. Furtul deghizat a fost înlocuit prin jaful pur și simplu. A fost creat un corp special însărcinat cu găsirea și însușirea celor mai valoroase piese aflate în muzee și în case particulare. La 8 septembrie 1943 a luat naștere așa-numitul „Kunstschutz" (organ eufemistic intitulat „pentru protecția artei"!) sub conducerea colonelului de S.S. Alexander Langsdorf. Acest detașament de gangsteri ai muzeelor avea unica misiune de a duce în Germania toate operele de artă pe care hitleriștii reușiseră să pună mîna. Un ordin secret al lui Himmler cerea distrugerea imediată a tuturor operelor de artă care nu ar fi putut fi transportate.

Se presupune că acest ordin a și fost executat într-o serie de cazuri întrucît în momentul de față nu se știe nimic de soarta a peste 600 lucrări ale unor vestiți pictori italieni.

În perioada războiului patrioții italieni au organizat un grup special de luptă pentru a salva de la furt operele de artă din unele muzee și colecții particulare. Grupul anti-Kunstschutz a reușit să salveze o serie de lucrări și a pregătit terenul pentru recuperarea altora a căror urmă fusese stabilită. Unii din membrii acestui grup de luptă au căzut în luptele duse în mod special pentru salvarea comorilor de artă ale poporului italian.

De la Bonn la Pasadena

În anii postbelici, în Italia, a fost constituită o comisie specială pentru găsirea și recuperarea operelor de artă. Această comisie a dus o serie de tratative în Germania occidentală. Ca urmare au putut fi recuperate aproximativ 100 de pînze. Nenumărate altele, despre care se știa în mod sigur că se află pe teritoriul Germaniei occidentale, nu au putut fi însă descoperite. Presa italiană relatează că această comisie nu a putut să-și aducă la îndeplinire pe deplin misiunea din cauza atitudinii adoptate de autoritățile vest-germane. Cercurile conducătoare de la Bonn au refuzat să accepte restituirea multor lucrări furate în timpul războiului de către hoardele hitleriste.

Se presupune că cele două lucrări descoperite pe teritoriul Statelor Unite, la Pasadena, fac parte din numărul celor care nu de mult se mai aflau în Germania federală.

Actualii lor „proprietari" refuză să le restituie statului italian. Ei au declarat că ar fi dispuși să „renunțe" la ele numai în schimbul unei copioase remunerații. Dat fiind faptul că experții apreciază la aproximativ 500.000 de dolari valoarea pînzelor ne putem da lesne seama care sînt pretențiile deținătorilor acestor tablouri furate.

Unul din cele două tablouri descoperite la Pasadena, în Statele Unite: „Hercule și Hidra".

Pentru moment, aceste două tablouri se află lăsate în „custodia" unei bănci din Los Angeles. Reprezentanții statului italian încearcă să obțină retrocedarea tablourilor prin intermediul justiției.

Eugen PHOEBUS

Un banchet neobișnuit

Anul acesta, ca în fiecare an, de altfel, bancherii din orașul Ilford, provincia Essex, au organizat la sediul Societății pentru protecția animalelor din localitate o serbare a pomului de iarnă pentru... ciinii care trăiesc în „înalta societate". Ca de obicei, serbarea a fost urmată de... un banchet dat... în „cinstea" dulăilor.

Îmbăiați, parfumați și împopoțonați în pulovere noi de lînă fină, lățoșii „invitați" au descins din limuzine luxoase, purtați pe brațe de „distinse" doamne din protipendada orașului.

În timpul originalului „banchet", potăile rentierilor s-au... „delectat" cu mîncăruri dintre cele mai alese — după cum se poate lesne vedea și din fotografia de mai jos.

Dar, în timp ce javrele bancherilor înfulecau la bunătăți, devorînd tot ce li s-a pus la dispoziție, nu puține familii de rînd din acest oraș, ca și din întreaga Anglie, întîmpinau sărbătorile de iarnă în condiții de-a dreptul mizere.

Creșterea continuă a șomajului, înghețarea salariilor, existența a sute de mii de familii care trăiesc în locuințe insalubre și se culcă adesea flămînde, mortalitatea infantilă ridicată, ca și faptul că circa 100.000 de englezi sînt nevoiți să emigreze în fiecare an în alte țări și continente în căutare de lucru, iată numai cîteva aspecte ale problemelor care se ridică în fața oamenilor muncii din Anglia.

Înfrîngerea de la Mytho

Înfrîngerea suferită în bătălia de la Mytho (soldată cu 100 de morți și răniți de partea guvernamentală, printre care figurează și militari americani, cinci helicoptere doborîte și avariate alte patru) de forțele ngodinhdiemiste conduse de ofițeri americani, au provocat neliniște în Vietnamul de sud și S.U.A. În jurul acestui eșec au loc diverse dispute între ofițerii americani și autoritățile diemiste, care se acuză reciproc.

Agenția „France Presse" relatează că unii militari sud-vietnamezi reproșează americanilor că au favorizat reînarmarea forțelor patriotice prin distribuirea prea repede și în cantități prea mari de arme, populației din regiunile muntoase care au fost în special vizitate în ultimul timp de forțele patriotice. Vorba aceea: nu sînt pentru cine se pregătește, ci pentru cine... le folosește. Armele pe care imperialiștii americani au vrut să le folosească împotriva patrioților au căzut în mîna acestora din urmă. Ofițerii americani și soldații lui Ngo Dinh Diem au devenit ținta propriilor lor arme.

În același timp, în cercurile diplomatice americane din Saigon se consideră că înfrîngerea suferită ar fi rezultatul politicii „satelor strategice" și operațiunilor de distrugere sistematică a bazelor și a liniilor lor de aprovizionare.

Este cunoscut faptul că represiunile autorităților sud-vietnameze au stîrnit indignarea și ura populației din țară, care s-a ridicat în număr tot mai mare la lupta împotriva dictatorului de la Saigon și a imperialiștilor americani.

Credem că și unii și alții au dreptate parțial. Pentru că adevărul adevărat este că izvorul înfrîngerilor suferite acum, ca și al celor viitoare, nu este altul decît țelul politicii americano-diemiste: înrobirea unui popor care s-a ridicat la luptă pentru libertatea sa.

„5 LUNI PE „VITEAZ"

(Urmare din pag. 1)

tele mai mici — ca Bali, Timor etc. Dintre cele peste 3.000 de insule, 2.000 sînt locuite de circa 100 milioane oameni ce se ocupă cu culturi de orez, cereale, cauciuc, trestie de zahăr, ceai, cafea, chinină, tapioca, palmieri, cu extracții de minereuri de plumb, aluminiu, mangan, petrol etc.

În Iava s-au găsit resturile lui Pitecanthropus erectus, o formă primară a maimuțelor care au dat ramura oamenilor. În peșterile de aici s-au mai descoperit urme ale omului din paleolitic și neolitic.

La începutul erei noastre, existau aici un fel de principate, peste care s-au infiltrat dinspre apus indienii, deținătorii unei vechi culturi și ai unui comerț dezvoltat, care au adus cu ei toate obiceiurile și legile lor și care au pus stăpînire pe orînduirile primitive locale. Din aceste vremuri au luat naștere o serie de temple budiste, adevărate opere de artă care provoacă și acum uimirea vizitatorilor. Multe din aceste opere sînt asimilate ca muzee de arheologie; templul de la Borobudur, din Iava, e încă considerat drept unul din cele mai gigantice creații ale omului. Un munte întreg de granit este săpat ca templu și pe aleile celor trei terase sînt tăiate în piatră scene din viața lui Budha, cu oamenii epocii, cu costumele și obiceiurile lor.

Peste indieni s-au infiltrat apoi arabii, care au adus islamismul și sultanatele ca forme de religie și de stat. Astăzi, se găsesc răspîndite în toată țara multe moschei albe, cu minarete ascuțite, de pe care răsună glasul mula-urilor. În peisajul tropical al cocotierilor și palmierilor, aceste momente, premergătoare serii care se lasă repede, au un farmec deosebit.

Tot pe același drum dinspre apus s-au infiltrat și europenii, care din secolul al XVIII-lea au început să cucerească mici porțiuni de pămînt. Primii au fost portughezii, dar apoi au venit olandezii, spaniolii și, englezii. În Indonezia au dominat peste trei secole colonialiștii olandezi, care au înființat aici compania Indiilor olandeze. Colonialismul a ținut pe loc dezvoltarea economică și culturală a țării. Dar cu toate măsurile represive ale invadatorilor, se declanșează rezistențe, greve, lupte, încununate după lungi decenii cu o mare izbîndă. La 17 august 1945 Indonezia a devenit republică independentă și suverană.

★

Capitala Indoneziei, Djakarta, este un oraș foarte întins. Cartierul vechi se află înspre țărmul mării și este străbătut de un canal cu apă marină, pe care se făcea mai demult legătura comercială cu orașul. În acest cartier se găsește unul din centrele comerciale ale orașului, viu colorat și foarte agitat, în care mărfurile de tot soiul se expun liber pe gherete, și în care circulă foarte multe „betjak"-uri, niște rikșe pe trei roți de bicicletă împinse de om.

pe străzile Djakartei

Orașul de sus sau cartierul nou este ocupat de instituțiile de stat, de clădirile ambasadelor, de locuințele conducătorilor de stat, ale instituțiilor comerciale și bancare. Acesta este un cartier frumos, cu străzi curate, drapate pe margini de cocotieri, de palmieri, avînd pe de o parte și alta case înconjurate de grădini pline de flori și vegetație tropicală. Casele nu sînt mai mari de un etaj, dar sînt comode, au aer condiționat, cu verande, cu ghețare și cu tot confortul tropical.

Pe străzile comerciale ale orașului nou se găsesc magazine pline cu noutăți din numeroase regiuni ale lumii. Pe străzi zărești numeroase femei în costume de batik, cu bluze de mătase fină, cu șaluri spumoase, cu fuste înfășurate, ținînd copii de mînă. Spre seară, coloritul intens al zilei se transformă în colorit luminos și mișcător al reclamelor ce oferă toate produsele ca fiind cele mai bune, cele mai frumoase, cele mai ieftine!

Poporul indonezian se numără printre cei mai mari artiști ai sud-estului asiatic. Statuile din Bali, ciopliturile din Sumatra, dansurile de peste tot, muzica duioasă și plină de nostalgie, sînt mult apreciate de toți vizitatorii.

Pe bordul vasului „Viteaz" s-au îmbarcat 6 indonezieni, tineri cercetători din domeniul oceanografiei, care vor face cu noi un drum de două luni, pentru a învăța metode de lucru și de cercetare. Ei vor reveni apoi în țara lor și vor pune în lucru aceste metode pentru a cerceta apele atît de puțin cunoscute, dar atît de interesante ale Indoneziei, în vederea ridicării producției de pește, care să asigure nevoile populației.

Am cunoscut și alți oameni de știință indonezieni. În orașul Bogor, la circa 60 km. sud-est de Djakarta, se află un mare Institut de Agricultură, cu facultăți de zootehnie, agrotehnică, silvicultură, în care funcționează multe laboratoare de cercetări experimentale. Tot aici este o vestită grădină botanică considerată ca cea mai mare din lume pentru flora tropicală. Condițiile de climă cu vară veșnică dau posibilitate să crească plante nu numai pe pămînt, dar și pe copaci, pe ziduri, pe orice suport ridicat în aer. Ele își iau umezeala din aer și constituie un grup special de plante numite epifite, care schimbă aspectul general al florei.

La grădina botanică din Bogor, asistentul Saleh Idris ne-a condus și ne-a arătat cele mai însemnate asociații de plante, copaci, ce se găsesc adunate aici. Asistentul cunoștea multe lucruri despre țara noastră și era dornic să intre în legături de schimb cu botaniștii de la noi.

Mi-am putut da seama că Republica Populară Română se bucură de multă simpatie din partea poporului indonezian. Pe străzile Djakartei, dacă ceri o informație, ești înconjurat imediat de mulți cetățeni, fiecare dorind să te lămurească mai bine, să-ți ajute să te descurci. Aflînd că sînt din Romînia mi-au spus: Rumania, selamat, selamat (Romînia, bine, bine!) și s-au oferit să mă conducă. În satele dintre Djakarta și Bogor, țăranii se adunau în jurul nostru și ne ofereau fructe, flori. Mașina ambasadei noastre, purtînd tricolorul în față, era primită peste tot cu prietenie.

Cu indonezienii cu care am străbătut o parte din valurile Oceanului Indian, lucrînd alături de oamenii de știință sovietici la cercetarea tainelor fundului marin, am avut adesea convorbiri prietenoase.

După 5 luni, la întoarcere, am trecut nu departe de Djakarta. În această vreme de noiembrie, în Indonezia e timpul musonilor și al ploilor aproape zilnice, care fertilizează solul și îmbogățesc pînzele freatice ale subsolului cu apele necesare izvoarelor care alimentează în timpul verii rîurile ce irigă toate cîmpiile Indoneziei, asigurînd apa necesară tuturor culturilor.

Dar în această vreme ploioasă, temperatura nu scade sub +25°. Vara veșnică a Indoneziei face din această țară un adevărat rai al vegetației.

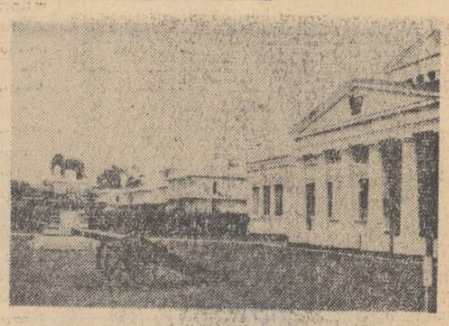

Muzeul de arhitectură și artă din Djakarta

Pentru Indonezia apele mării reprezintă o sursă de materii alimentare deosebit de valoroasă. Exploatarea acestor ape este încă destul de primitivă și cercetarea lor abia începe. Dr. Surawono, președintele consiliului științific al Indoneziei, s-a interesat de felul cum sînt organizate la noi cercetările marine și de rezultatele pe care le-am obținut pînă acum. A apreciat că forma noastră de organizare este bună.

Amabilitatea cu care am fost primit peste tot în Indonezia denotă o sinceră prietenie a acestui popor față de țara noastră. Ca biolog, am văzut multe fenomene care nu se pot întîlni decît în țara unde nu e iarnă și unde noțiunea de zăpadă aproape că nu există. Numai pe înalte piscuri de peste 3.000 metri ale vulcanilor din Sumatra, se găsește o căciulă de zăpadă, care uimește populația din văile veșnic calde și verzi, în care crește neîncetat orezul, în care se obțin două și chiar trei recolte de cereale pe an, în care nu se face foc decît pentru pregătirea mîncării sau arderea unor resturi de buruieni.

Pe o stradă în Djakarta

(Urmare din pag. 1)

cald. În cîteva clipe ștaiful este gata format, brațele mecanice se desfac, iar viitorul pantof trece spre operațiile următoare: formatul vîrfului, trasul părților laterale, polizatul, lipitul tălpilor, finisatul.

În secțiile obișnuite, trasul pe calapod — și în special formatul ștaifului și al bombeului — sînt cele mai dificile operații, care solicită cea mai mare parte a timpului afectat confecționării încălțămintei. În secția de încălțăminte din piese prefabricate de la „Dîmbovița" însă, la fiecare jumătate de minut se produce un pantof întreg! Cum să nu se mîndrească Florica Pop, cea mai tînără meșteriță din această secție a fabricii!

Pantoful fără nici un cui

Dar, în această secție, ne întîmpină și alte noutăți. E vorba de încălțăminte confecționată în întregime fără a se bate în ea nici un cui!

Cum se realizează o astfel de încălțăminte? Printr-un procedeu tehnologic, care marchează un pas înainte față de obișnuitele sisteme de confecții prin lipire. Firește, fiecare dintre dv. ați purtat pantofi cu talpă lipită. Aceasta nu înseamnă că încălțămintea respectivă nu avea în ea zeci de cuie și anume la trasul pe calapod, la formatul ștaifului, al bombeului etc. Încălțămintea produsă de secția de care pomenim însă nu va avea, practic, nici un cui. Atît talpa, cît și ștaiful și bombeul pantofului sînt lipite cu un adeziv special, care conferă încălțămintei o mare rezistență și elasticitate. Pantoful este totodată mult mai elegant, deoarece mașinile asigură o uniformitate completă a fețelor — fără nici un fel de cută — și un finisaj perfect.

Importanța secției reiese și din faptul că numărul operațiilor ce se execută aici este foarte redus — 6 — datorită utilizării pieselor prefabricate. E pentru prima oară în industria noastră de încălțăminte cînd calapodul nu este folosit decît la finisaj; în rest, își spun cuvîntul prefabricatele, adică părțile componente pregătite separat, cu anticipație.

În fiecare lună, 27 modele noi de pantofi

Planșe, mașini de reprodus și... o fabrică în miniatură, care reproduce experimental modelele create. Am ajuns la secția de creație și proiectare.

Aplecat asupra unei planșe, maistrul Iosif Solomon, șeful atelierului

„DÎMBOVIȚA" 1963

de creație, dă viață — din linii și fantezie — unui nou model de pantofi. În toată fabrica el este denumit „poetul" Solomon, tocmai pentru fantezia și gustul său, pentru experiența sa de creator acumulată în decurs de 42 de ani.

Aruncăm o privire asupra planșei și zărim conturul unui original pantof-opincă, destinat pentru primăvară și toamnă. El va fi executat în diferite culori, cu talpa din cauciuc translucid. Alături de el, creatorul Matei Bronișevschi execută schița unui elegant pantof de seară, cu tocul înalt. Alte planșe înfățișează ochiului un pantof de sport pentru femei, două noi modele de pantofi împletiți pentru femei, un nou pantof bărbătesc extraflexibil...

În fiecare zi, în acest atelier se nasc modele noi de încălțăminte. Pentru acest an, creatorii fabricii au realizat 700 noi modele de încălțăminte, iar pentru anul viitor numărul lor se va ridica la 800.

Maiștrii Mihai Nedu și Dumitru Calaman, șefii celor două ateliere — manual și mecanic — în care se reproduc experimental noile modele, ne-au împărtășit cîteva lucruri interesante. După ce părăsește planșa creatorului, noul model este practic realizat în aceste ateliere. Tot aici se stabilește procedeul tehnologic optim, precum și fișele tehnologice. În acest an, realizatorii modelelor vor acorda asistență tehnică sectoarelor de producție astfel încît pantoful realizat în serie să nu se abată cu nimic de la nivelul mostrei-etalon.

Ce se va mai întîmpla în acest an, ne informează tov. Alexandru Heim, directorul adjunct al fabricii.

— Din cele 700 de modele create de noi pentru anul 1963, reprezentanții comerțului au selecționat și contractat — pentru trimestrul I 1963 — 82 de modele, care au fost socotite mai reușite. Aceasta înseamnă că în fiecare lună vom livra, în medie, magazinelor, 27 de modele noi de pantofi. Chiar în prima decadă a noului an au fost introduse în producție 9 modele noi de încălțăminte, din care trei modele au și fost livrate comerțului.

...Și alte noutăți

La „Dîmbovița", în secția de încălțăminte mecanică se execută pantofi cu talpă microdur, care este cel puțin de 5 ori mai rezistentă decît talpa din bovine. Probele au arătat că după 8 luni de purtare, tălpile din microdur aveau un grad de uzură abia vizibil. Totodată, încălțămintea cu talpă microdur este mai ușoară și mai elastică decît cea obișnuită.

Tocul din lemn s-a trezit deodată în fața unui concurent periculos, gata să-l înlăture total din industria încălțămintei. Este vorba de tocul din material plastic: mai elegant, mai rezistent și mai practic.

Masa plastică va înlocui capacele de toc (flecurile) din talpa obișnuită, înlăturînd cunoscutele neplăceri. Flecurile din masa plastică — denumită „vulcolan" — nu vor trebui practic înlocuite, ele avînd o rezistență foarte mare (de circa 30 de ori mai mare decît a tălpii bovine).

În ce privește pluta, ea își face tot mai mult loc în industria de încălțăminte. În acest an, la „Dîmbovița" vor fi realizate pe scară industrială sandale cu toc înalt din plută, cu o linie suplă, elegantă.

O altă noutate: pielea — cunoscută sub denumirea „bizon" — va fi înlocuită cu piei în presaje noi, de toate culorile. Aceste piei, presate cu efect, vor fi realizate în 30 de culori, imitînd pieile diverselor animale și reptile, inclusiv șarpele... Paleta de culori, de altfel, va fi mult îmbogățită. Pielea „box", de pildă, va fi realizată în 53 de culori. Se va introduce un nou sistem de vopsire de suprafață, prin șprițuire, care va asigura o uniformitate perfectă a culorii pieilor.

Foarte curînd veți putea măsura, riguros, la domiciliu, piciorul copilului dv., stabilind numărul de pantofi necesar. Cum? Datorită introducerii în industria de încălțăminte a sistemului metric, în locul punctelor cîzmărești. În același timp vor fi introduse în fabricație și jumătățile de numere, dînd posibilitatea unei mai bune potriviri a încălțămintei la mărimea piciorului.

Departe de a fi simple curiozități, materialele nou introduse în producție vin să contribuie la înfrumusețarea încălțămintei, la mărirea rezistenței ei. Încă în primul semestru vom găsi în magazine încălțăminte purtînd marca „Mondial" — marca fabricii „Dîmbovița" — cu tocuri din material plastic, cu flecuri „vulcolan", cu fețe din piele cu presaje în efect, cu talpă „microdur" și din cauciuc translucid, sandale cu toc din plută etc. Pentru sezonul de toamnă, întreprinderea pregătește de pe acum modele de pantofi originale. În ce privește culorile, 9 dintre ele vor da linia modei: de la gri fumuriu pînă la maro.

...Iată, așadar, amănuntele aflate în urma vizitei făcute în această mare întreprindere. „Dîmbovița" 1963 este plină de surprize...

Mircea SCRIPCĂ și I. MOSCU
Fotografii: Iosif GIUCĂ

Secția de încălțăminte din piese prefabricate. Iată o vedere generală a secției.

Un zîmbet care echivalează cu „aviz favorabil". Mihai Nedu, meșter la secția proiectare, cercetează ultimul model de pantofi realizat din împletitură.

Utilată cu aparate moderne, perfecționate seria asigură o calitate superioară produs

Imaginea de mai sus: aspect din procesul de preformare a încălțămintei cu ajutorul mașinilor electro-pneumatice

Asemeni unei benzi rulante — așa se înfățișează obiectivului fotografic secția de încălțăminte din piese prefabricate.

„CUM I-AM CUNOSCUT"

Amintiri despre Constantin Mille

În vara anului 1919 am intrat ca redactor la ziarele „Adevărul" și „Dimineața". Directorul acestor cotidiene era Constantin Mille — din lucrările căruia citisem cîte ceva.

Firește, lucrînd la ziarele pe care le conducea, țineam să-l cunosc „în carne și oase" — cum se zice.

Trecea, însă, lună după lună fără să se fi ivit acest prilej.

Constantin Mille sosea la redacție cam pe la ora 9 dimineața, se așeza la masa lui de lucru și începea să examineze cu atenție cuprinsul tuturor celorlalte ziare. Cînd constata că „Adevărului" sau „Dimineții" îi lipsea vreo știre sau că s-a omis comentarea vreunui eveniment politic, intern sau extern, poftea la dînsul pe secretarul de redacție.

Acesta lua cunoștință de observația directorului și atrăgea, la rîndul său, atenția reporterului sau redactorului în culpă.

Colaboratorii ziarului aveau contact zi de zi numai cu secretarul și, la conferințe, cu redactorul-șef.

Rareori ajungeau la director și nu pentru că Mille ar fi fost un inabordabil, un distant, — ci pentru că stilul de muncă pe care l-a imprimat redacției făcea inutil contactul prea des cu persoana sa.

Într-o zi apare în „Adevărul" un foileton intitulat: **„Contra pragmatismului"**, semnat cu inițialele: **I. P.**

Se combătea, în acel eseu, „doctrina" lipsită de orice morală a „practicismului" absolut, a urmăririi „avantajelor" — doctrină care cobora pe om la condiția animalului trăind o viață exclusiv biologică.

Constantin Mille își exprimă dorința de a-l cunoaște pe autor. Și astfel, spre adînca lui nedumerire, i s-a înfățișat un tînăr care de-abea împlinise 20 de ani.

— Dumneata? mă întrebă el.

Am dat din cap în semn de încuviințare.

— Ce studii ai?

— Vedeți...

Mă simțeam stingherit. Voiam să-i spun că „studiile" mi le-am făcut acasă, întîrziind noapte după noapte la lumina lămpii de gaz, peste o carte, peste un manual, peste un dicționar.

— Am înțeles, glăsui el, ești un autodidact. Bine!

Îmi întinse mîna și mă pofti pe scaun. Priveam acum la omul pe care doream cu atîta ardoare să-l cunosc. De statură potrivită, cu o față mare, încadrată de un cioc stufos și de o mustață prestigioasă, cu o frunte ușor bombată, de sub care te examinau cu atenție niște ochi albaștri, ageri, — Constantin Mille care pe atunci părea să fie în vîrstă de aproape 60 de ani, îmi făcu impresia unui unchiaș înțelept.

Avea o voce domoală și se exprima cu un calm aș zice mineral — și aproape pe șoptite.

M-a întrebat dacă am părinți, cu ce se îndeletnicesc, care e salariul meu, ce fel de cărți citesc, dacă am timp să frecventez teatrele, concertele, cinematografele.

Cînd a aflat că sînt orfan de mamă, mi-a vorbit cu o voce egală — uimitor de egală, despre propria lui viață:

— Și eu, de la vîrsta de 15 ani, am rămas orfan. Orfan de ambii părinți. Și am început-o și eu de tînăr. Am scris poezii, nuvele, romane, am făcut ziaristică, avocatură...

...Am părăsit cabinetul directorului într-o ciudată stare sufletească. Mi-l închipuisem pe Constantin Mille, de pe urma lecturilor făcute din opera sa la biblioteca Socec, din colecțiile revistelor și ziarelor vechi la care colaborase, un temperament vulcanic, un revoluționar a cărui voce să răsune puternică, într-o societate împărțită în clase, într-o lume arbitrar alcătuită și la a cărei dărîmare contribuia și el — cu o pană de foc. Mi-l închipuisem din cele citite — un non-conformist, un tip violent.

Am întîlnit un om liniștit, cu un glas potolit, egal, care nu semăna deloc cu imaginea făurită despre ziaristul combativ care militase pentru votul universal, pentru condiții mai omenești de muncă în fabrici și în ateliere, pentru exproprierea moșiilor, pentru egalitatea politică a femeilor. Nu semăna deloc cu autorul violentelor articole anti-dinastice, cu luptătorul republican convins, cu socialistul care scrisese că **„puterea de mîine e a poporului. A fi și cu el și cu tabăra opusă e de a încerca apropierea focului cu apa, a lupului cu oaia".**

Am împărtășit această impresie unui coleg de redacție mai bătrîn, ziaristului B. Brănișteanu.

— Ai dreptate, mi-a spus el, așa e Mille: alcătuit din contraste.

Și, după o pauză:

— Știi ce părere avea marele nostru Eminescu despre poezia **tînărului** Mille?

Știam. Dar am fost adînc emoționat cînd Brănișteanu, trăgînd din rafturile bibliotecii redacției o cărțulie, mi-a citit din ea mărturia lui Eminescu într-o convorbire avută cu Vlahuță: **„...Uite, dintre tinerii de azi, știi cine dă semne c-are să fie poet mare? Mille. Da, da, nu te uita, Mille e poet. În „Caetul roșu" al lui am găsit lucruri minunate, minunate".**

...Între timp, pentru că lucram la secretariatul de redacție al ziarelor, aveam din ce în ce mai des prilejul să mă aflu în societatea lui Constantin Mille.

Și de cîte ori mă vedea, îmi evoca, pe același ton reținut, amintiri din viața lui, numai **în aparență** liniștită.

Cu adînc regret mi-a spus că a renunțat la literatură de tînăr — nici 30 de ani nu împlinise — ca să se consacre în întregime ziaristicii și avocaturii. Prelimdea că „în materie literară nu mai avea ce spune".

L-am contrazis.

— Poate că, i-am replicat, o dată, o să vă mai întoarceți la „uneltele dumneavoastră".

— Cînd? Am aproape 60 de ani. La vîrsta asta n-ai viitor — ci numai trecut.

Mi-am îngăduit să am altă părere — și nu din politețe. I-am dat exemple din literatura și din cultura universală.

De prisos. Mille, calm, rămînea pe aceeași poziție:

— Nu, nu, amice, locul meu e azi în presă!

...Cînd s-a retras din conducerea ziarelor „Adevărul" și „Dimineața" și a înființat „Lupta" — l-am urmat.

Și aici îl vedeam destul de des.

— Am dat ziarului titlul acesta în amintirea „Luptei" lui Panu, mi-a spus, în coloanele căreia am publicat numeroase articole. Am dus acolo o susținută campanie antidinastică. Am fost și am rămas un republican convins.

Într-adevăr, toată viața a scris împotriva burgheziei și a moșierimii, ca și împotriva monarhiei.

E locul să amintesc cîteva rînduri dintr-un articol al său, publicat acum mai bine de 70 de ani: **„De la o republică burgheză, în care numai forma se va schimba, muncitorii nu au nimic bun de așteptat".**

Lutul său e azi înfrățit cu pămîntul Patriei înnoite și întinerite, iar amintirea ziaristului care a luptat cu fierbinte convingere în biruința dreptății, va fi de-a pururea vie...

I. PELTZ

ȘTIINȚA ȘI VIAȚA

Supraveghetor... automat pentru bolnavi

... E noapte... În sala clinicii pentru cardiacii din Moscova e aprinsă o lampă de noapte. V. Gurfinkel, doctor în științe medicale și M. Telin, candidat în științe fizice și matematice, experimentează un dispozitiv cibernetic inventat de ei, pe care l-au botezat „Gardă pentru bolnavi".

Bolnavul doarme, în timp ce electrozii care captează biocurenții inimii sînt fixați pe anumite părți din corpul său. „Păzitorul" automat analizează în mod constant acești biocurenți iar panglica de hîrtie lunecă în liniște sub penița înregistratorilor. Ea înscrie „normal", „normal", „normal". La un moment dat inscripția se tulbură. Un semn roșu începe să clipească. Electrozii au înregistrat o tulburare gravă în activitatea cardiacă, care cere intervenția imediată a medicului. Medicul „zboară" în ajutorul pacientului.

O realizare deosebită a aplicării cibernetice în medicină e și mașina Institutului de radiologie medicală din Harkov, concepută de candidatul în științe medicale V. Ghenes și inginerul Ghendlin. E o mașină de diagnosticare autodidactă care permite medicului să studieze noile maladii și să perfecționeze diagnosticul la cele vechi, fără matematician — programist. Simplă, comodă și ieftină — aceasta va fi de mare ajutor medicului.

PESCARUL AUTOMAT

...Nu prinde peștele cu undița sau cu plasa și nu se aseamănă deloc cu pescarii tradiționali. Mai mult încă: pescarul automat are o serie de defecte substanțiale pe care cei obișnuiți nu le au. El n-a învățat încă să se laude cu pescuituri miraculoase și nici nu știe încă să povestească cum a prins un pește de mărimea unui... elefant. Cu toate acestea, toți pescarii flotilei de pescadoare așteaptă cu nerăbdare intrarea sa în servici.

...Sub latitudinile tropicale ale Atlanticului vase pescărești, două cîte două sau chiar singure, brăzdează suprafața liniștită a oceanului. Preparativele sînt terminate, plasele sînt puse la locul lor. Numeroase semne indică că corăbierii trec peste bancuri de pești, dar timpul trece și spre marea dezilzie a pescarilor, plasele rămîn goale. De ce? Pentru că determinarea adîncimii la care a trecut bancul de pește s-a făcut în mod incorect. Pentru evitarea unor asemenea situații pescarii au cerut sprijinul savanților ihtiologi iar aceștia la rîndul lor au apelat la cibernetică.

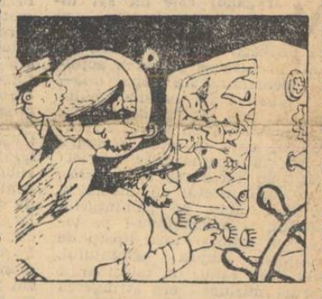

Institutul tehnic al industriei pescuitului din Kaliningrad, folosind metodele și mijloacele cibernetică a pus la punct pentru pescari un dispozitiv, a cărui piesă de bază e o mașină electronică. Acest pescar electronic culege și analizează datele furnizate de busola hidraulică, de măsurătorul de viteză, de radiodetector etc. Apoi, căpitanul vasului și navigatorul urmăresc pe ecranul unui tub catodic cu diametru mare imaginea bancului de pește. În afară de aceasta, semne speciale indică în cifre direcția și viteza vasului, momentul în care vasul atinge bancul etc.

În aceste condiții e aproape imposibil să greșești și un pescuit bogat este aproape sigur.

Sarcinile pescarului electronic nu se mărginesc numai la atît. În timpul navigației el poate fi folosit ca un bun pilot electronic, care rezolvă problemele de navigație și calculează manevrele vaselor noaptea și în trecătorile înguste.

Brevetul acestui „miraculos" aparat aparține profesorului B. Andreev și inginerului S. Levin.

MUZEUL DE ISTORIE DIN BRAȘOV

Pe lîngă celelalte elemente care întîmpină pe vizitatorul care a poposit în Brașov, peisaj încîntător, monumente, clădiri și locuri istorice etc., în clădirea cunoscută sub numele de „Casa Sfatului" a cărei vechime se numără în secole (temeliile le-au pus cojocarii brașoveni în anul 1420 iar turnul a fost montat în anul 1528) se află unul dintre cele mai interesante muzee regionale din țară: muzeul de istorie. Obiecte de fier, lut sau aur, tablouri, sculpturi, reviste și ziare, citate din scrierile celor mai de seamă literați și oameni politici progresiști ale căror nume sînt legate de istoria Brașovului, redau vizitatorului firul istoric al unui oraș de o vechime apreciabilă.

De la obiectele dacice găsite pe plaiurile brașovene pînă la fotografiile clădirilor în care comuniștii își țineau ședințele în timpul ilegalității îți trec prin fața ochilor mărturii ale vieții politice și culturale, ale obiceiurilor, ale transformărilor sociale, în general ale vieții brașovenilor pe parcursul a sute de ani.

Muzeul oferă vizitatorilor unelte dacice din fier, mostră din griul recoltat în secolul I al erei noastre, vase de ceramică, vase din lut lucrate de romani, bare de aur ștampilate pe care vizigoții le îngropaseră de teama hunilor (descoperite în 1887 la Crasna), diferite obiecte de luptă ș.a.

Cea dintîi mare răscoală populară din Transilvania — răscoala de la Bobîlna — ocupă un loc de seamă în istoria țării; fotografii reproducînd desene din acele timpuri redau diferite aspecte dintre care la loc de frunte se situează „Semnarea înțelegerii încheiată la Bobîlna între țăranii răsculați și nobili". Apoi pot fi întîlnite multe documente importante ca cel din anul 1437 referitor la Unio Trium Nationum.

Refugiat la Brașov, Cezar Boliac a scos un ziar — „Espatriatul" — militant activ pentru cercurile revoluționare; un exemplar aflat într-una din vitrine atrage în mod deosebit atenția. Muzeul face cunoscut vizitatorilor că prima cale ferată a fost inaugurată la Brașov în anul 1873, că prima expoziție meșteșugărească a fost deschisă în anul 1843, că primul motor cu explozie produs de o fabrică brașoveană a fost fabricat în anul 1907 și pe lîngă acestea multe obiecte și date de importanță istorică, politică, culturală, socială, numismatică etc.

Din loc în loc portretele unor figuri proeminente ale istoriei Transilvaniei ca: Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, Gheorghe Barițiu, Ion Brad, se încadrează în suita de mărturii ce atestă lupta pentru progres din acele timpuri. Un loc important îl ocupă în muzeu materialele care redau lupta muncitorilor brașoveni. Alături de fotografiile conducătorilor comuniști Ion Fonaghi și Bela Brainer, află imagini ale clădirii unde, între 1880—1890, se întruneau membrii cercului muncitoresc sub conducerea socialistului Johann Schubert, ale sălii unde, între 1880—1890 cercurile marxiste își desfășurau activitatea, ale casei din str. Mirăslău unde, în timpul ilegalității funcționa o tipografie care edita publicațiile Partidului Comunist Romîn. De asemenea, în original, ne este înfățișat apelul P.C.R. către muncitorii fabricii Teutsch.

*

Popasul făcut în muzeul de istorie al regiunii Brașov îi deschide vizitatorului filele unei istorii interesante și educative.

Cornel TABACU

Clădirea muzeului de istorie din Brașov

Pe întinsul apelor

FILE DIN JURNALUL DE BORD AL NAVEI „DOBROGEA"

Ancorată la dana 6, nava „Dobrogea" își leagănă corpul masiv în bazinul portului. Nava cunoaște, de dimineață și pînă seara, freamătul agitat al celor ce-o împovărează cu încărcătura de mărfuri grea de peste 10.000 de tone. Jos, în „inima" navei, mecanicii îngrijesc cu atenție mașinile puternice, iar sus, pe punte, marinarii își îndeplinesc îndatoririle lor zilnice...

28.000 mile pe mări și oceane

Pe schelă — o scară lipită de bordajul navei — coboară sprinten un tînăr. Ne întinde mîna, se recomandă și ne invită pe vas, la comandant. Ni-l închipuiam un om matur, cu fața încrețită de cutele anilor. Dar ne-am înșelat. Aveam în față un tînăr, de statură mijlocie, cu ochi pătrunzători ascunși sub sprîncene stufoase. Așa arată comandantul vasului „Dobrogea", Adrian Pîrvulescu, un îndrăgostit al curselor lungi, un îndrăgostit al profesiunii pe care și-a ales-o. Încă din copilărie dorea, din toată inima, să străbată mări și oceane, să conducă un vas adevărat pe întinsul apelor. Prin grija partidului și a guvernului, ca oricărui alt tînăr din patria noastră, i-au fost create și lui condiții optime să-și înfăptuiască visul. Din strungar a devenit comandant de cursă lungă. Condițiilor de studiu minunate, Adrian Pîrvulescu le-a răspuns cu rezultate excelente în pregătirea profesională. Dar drumul străbătut de actualul comandant n-a fost de loc ușor... La început simplu marinar pe doc plutitor în Constanța și, rînd pe rînd apoi, pînă la funcția de comandant pe vasul „Dobrogea". După un simplu calcul reiese că, în cei 14 ani de meserie, comandantul nostru a străbătut peste 28.000 de mile pe mările și oceanele lumii.

Spre larg

Pregătirile de plecare s-au încheiat. Totul a fost amarat cu grijă pe punte. Încep manevrele de plecare.

Era abia la începutul lunii august cînd a început călătoria spre Brazilia.

De pe puntea vasului marinarii își iau rămas bun de la orașul lor, de la cei dragi pe care aveau să-i revadă abia după 4 luni de zile. Timpul e prielnic și bun pentru navigație. Din ce în ce, portul Constanța se depărtează în zare, iar pe țărm mai flutură încă o batistă albă. Departe de patrie, pe vas, activitatea nu contenește, iar timpul trece plăcut cînd ai o preocupare. În bibliotecă cu peste 700 volume se studiază cu atenție, la club se joacă șah sau se vizionează filme, iar în cabina de comandă se veghează ca vasul să-și urmeze drumul trasat pe hartă.

La plecare operatorul se aprovizionează de obicei cu filme noi. În porturi însă, se fac numeroase schimburi de role; în permanență deci, pe vas rulează filme variate. Multă veselie produce brigada artistică atunci cînd își desfășoară programul. În larg melodiile chitaristului Constantin Mihai, ale acordeonistului Constantin Davidescu, îi fac pe marinari să se simtă ca acasă.

Printre multiplele activități de pe vas sportul rămîne însă întotdeauna un punct de atracție important. Nava își vede liniștită de drum, iar pe gurile de magazii ce reprezintă un teren de volei ceva mai mic decît cel obișnuit, se joacă volei ca la carte. De multe ori acest joc creează și amărăciune jucătorilor. Cînd se înfierbîntă și-și încearcă forța la „bombe", numai bine că mingea lovită cu forță poposește... în mare. S-a aplicat însă o „inovație". Mingea a fost legată cu o sfoară foarte fină și trainică între catarge. Acum poate fi lovită cu toată forța, este în siguranță. Dar fotbalul? Fotbalul rămîne și aici cel mai atractiv sport. Și cînd fotbaliștii apar pe... coverta vasului, se încinge un meci foarte disputat. Tehnica jucătorilor își spune cuvîntul. Nu-i deloc ușor să joci fotbal pe covertă. Aici nu se admit șuturile în nori, cum trag de obicei fotbaliștii noștri tereștri, fiindcă există riscul să rămînă fără minge. Nu lipsesc nici meciurile internaționale. Prima întîlnire de acest fel a fost susținută în portul Trincomalee din Ceylon, cu o echipă de club. Rezultatul le-a fost defavorabil marinarilor noștri, pentru că pe atunci echipa nu era prea bine închegată. Acum, ne spune comandantul, vom merge din nou în acest port și cu siguranță că ne vom lua revanșa.

„Botezul" la Ecuator

Un obicei străvechi se păstrează și acum. Este vorba de botezul celor ce trec pentru prima dată bricul de foc al pămîntului — Ecuatorul. Marinarii s-au pregătit din timp. După datină s-a format mai întîi un ceremonial din Neptun și cräiasa lui, doctorul Aoleu, trei spiriduși și bărbierul Figaro. Șase septembrie. Nava „Dobrogea" trece din emisfera nordică în cea sudică. Toată lumea este adunată pe punte. Neptun dă citire numelor celor care trec pentru prima dată Ecuatorul. Și rînd pe rînd trec prin fața ceremonialului Gheorghe Codreanu, telegrafist, Gheorghe Vasilescu, Sava Marcel, marinari, Stan Panaitescu, ofițer mecanic și alții. Mai întîi sînt „consultați" de către doctorul Aoleu, pentru a vedea dacă sînt apți să treacă Ecuatorul. După care bărbierul cu o pensulă cît toate zilele, îi așapunește și-i „bărbierește" cu un imens brici de lemn. Spiridușii îl aruncă apoi pe „sărbătorit" într-un bazin cu apă. Și astfel primește botezul Ecuatorului. După toate acestea este declarat marinar.

La scurt timp după trecerea Ecuatorului, nava „Dobrogea" a ancorat în portul Salvador, unde a stat 12 zile. Orașul Salvador are peste 14.000 locuitori. Este înființat de aproape 400 de ani de primii portughezi care au debarcat pe coastele Americii de Sud. Sosirea în acest port a unei nave sub pavilion romînesc nu a rămas neobservată. La 19 septembrie a urcat pe vas un grup de studenți de la facultatea din Salvador care doreau să viziteze un vas romînesc și să se întrețină cu echipajul. Printre ei se aflau Claude Cros, Maria Helena Costa, Altamirando Borges Camacan. Impresionant însă a fost momentul cînd studentul Roberto Joaquin de Oliviera a pășit pe puntea vasului zîmbind și aducînd un salut echipajului din partea studenților din Salvador, rostit în limba romînă. După cum au aflat apoi marinarii de pe „Dobrogea", studentul din Salvador, și nu numai el, învață limba romînă de la vîrsta de 15 ani. El poartă o activă corespondență cu Institutul romîn pentru relații culturale cu străinătatea din București.

Spre Rio de Janeiro

La sosirea în portul Rio de Janeiro, marinarii romîni au avut o surpriză plăcută. În port mai flutura încă un drapel romînesc. Se afla acolo de cîtva timp ancorat la dană vasul „Galați". O bună parte din echipaj mergea pentru prima dată în această parte a lumii. Vizita făcută la grădina zoologică, turul orașului, băile de soare la vestita plajă Copacabana, au rămas amintiri plăcute pentru marinarii romîni. „Copacabana Palace" este un hotel modern frecventat de mulți turiști din cei cu buzunarul doldora de bani. Un brazilian de rînd nu și-ar putea permite să bea aci nici măcar un pahar cu băutură obișnuită căci acesta l-ar costa salariul pe 10 zile.

Într-una din zile, pe nava „Dobrogea" a fost organizată o recepție la care a participat și Alberto Carmo, membru în C.C. al Partidului Comunist din Brazilia care, nu de prea multă vreme, ne-a vizitat țara. **„Eu — a spus Alberto Carmo — mă consider un prieten apropiat al poporului romîn. Mi-a plăcut foarte mult vasul dv. și admir condițiile minunate pe care le au marinarii romîni. Aș dori ca și marinarii brazilieni să aibă asemenea condiții de muncă".**

În drum spre patrie

Spre sfîrșitul lunii octombrie nava „Dobrogea" lăsa mult în urmă țărmul brazilian. Se afla în drum spre patrie. După cîtva timp de la plecare s-a dezlănțuit o furtună violentă. Deasupra au început să roteacă amenințători nori grei. Comandantul vasului scruta orizontul din ce în ce mai greu de pătruns. Știa că are să vină furtuna și prevăzător a ordonat ca totul să fie pregătit. Într-adevăr, începînd din dreptul insulelor Capul Verde, oceanul a început să clocotească. Greutatea vasului parcă nu însemna nimic pentru forța valurilor, care treceau cu ușurință peste covertă. Tot echipajul era la post. Cinci zile și cinci nopți marinarii de pe „Dobrogea", în luptă cu furtuna de gradul 10 și-au dovedit încă odată iscusința și îndeminarea în a conduce nava. După cea de-a șasea zi, furtuna s-a domolit. Pe puntea navei, comandantul Adrian Pîrvulescu își felicita echipajul pentru comportarea sa curajoasă. Vasul Dobrogea" își continuă drumul spre patrie. Spre sfîrșitul lunii noiembrie a acostat din nou cu bine în portul Constanța.

I. ARABOLU

FRED GHENĂDESCU

Tragedie

— Înțeleg, zece lei desfundatul chiuvetei, dar 5 lei?!
— Ei, știți... garnitura...

Bucuria vecinilor

VICTORIA ALEXIU

— Cum? Iar n-a reușit la examene?
— Închipuie-ți, dragă, ce ghinion. A dat peste un profesor miop!

V. TIMOC

— Iar l-ați adus? Ieri ați fost mulțumit de reparație.
— Asta a fost ieri!...

T. PALL

În „Orășelul copiilor" se vinde, printre altele, țuică fiartă.

— Puișor, dacă vrei, tătucu te aduce și mîine la „Orășelul copiilor".

UNEI TELEFONISTE CU TOANE

Eu bat în furcă ore-n șir
Ca s-o trezesc din amorțire;
Și cînd îi cer și eu un fir
Ea-și iese repede din... fire!

Sig. HOROVITZ

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

13 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu; **9.00 Emisiune pentru copii și tineretul școlar** ● Telejurnalul pionierilor ● **„EXPEDIȚIA LUI GĂMĂLIE"** de Nela Stroescu. Interpretează Teatrul de păpuși din Craiova ● Poșta Copiilor: 10.30 REȚETA GOSPODINEI; 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. Din cuprins: ● **Din activitatea unui consiliu agricol raional.** ● Sfatul agronomului: Îngrijirea în timpul iernii a semănăturilor de toamnă. ● De la un meridian la altul. ● Filmul documentar „O nouă orientare în creșterea păsărilor" — realizat de Studioul cinematografic „Al. Sahia". ● **Artiști amatori în studio:** echipa de dansuri a Casei de cultură a raionului Tudor Vladimirescu. ● **Muzică populară românească.** Cîntă formația instrumentală condusă de **Nicu Stănescu**, artist emerit. Soliști: **Tita Bărbulescu, Ana Balaci, Ion Cristoreanu, Damian Luca** — nai, **Ricu Bolozan** — acordeon; 19.00 **Jurnalul televiziunii**; 19,15 **Muzică populară românească.** Cîntă formația orchestrală condusă de **Victor Predescu**, artist emerit. Soliști: **Ileana Constantinescu, Maria Pietraru, Ștefania Stere-Polovenco, Ion Bogza, Traian Lăscuț-Făgărășanu, Stanciu Simion**; 19,50 Filmul artistic **„ALERG DUPĂ O STEA"** — o producție a studiourilor engleze. Scenariul: Jack Davies, Henry Blyth, Norman Wisdow. Regia: Robert Asher. Imaginea: Jack Asher. Muzica: Philip Green. În rolurile principale: Norman Wisdow, June Laverick, Jerry Desmonde, Hattie Jacques, Eddie Leslie, Richard Wattis; 21.35 Filmele de desen animat: **„MADE IN AFRICA"** și **„CONCERTUL"**. 21.55 **„HALLO FIPS"** — muzică ușoară cu Orchestra Fips Fleischer din R. D. Germană. În încheiere: **Buletin de știri.**

14 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii; **19.15 Pentru școlari: „Chimie și surprize". „Vreau să știu tot" nr. 23**; **19.45 „LETOPISEȚUL DE PIATRĂ AL DOBROGEI"** — film documentar produs de Studioul cinematografic „Al. Sahia"; **20.05 Teatrul — artă realistă (II): TEATRUL GREC de Ion Marin Sadoveanu.** Exemplificări din: **„PROMETEU ÎNLĂNȚUIT" de Eschil.** Interpretează: **Septimiu Sever**, artist emerit, **Damian Crișmaru. „ANTIGONA" de Sofocle.** Interpretează: **Eva Pătrășcanu, Toma Dimitriu**, artist emerit, **Cristea Avram, Luchian Botez. „PĂSĂRILE" de Aristofan.** Interpretează: **Gheorghe Dinică, Marin Moraru, Mihai Fotino, Dem. Savu, Gheorghe Oprina, Traian Dănceanu, Victor Moldovan, Marian Hudac, Dem. Rădulescu.** Regia: **Lidia Ionescu**; 21,35 **TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri.**

15 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii; **19.15** Pentru copii: **„Cu hîrtie și creion și puțin pelicanol"**; **19.30** Transmisiune de la Teatrul de Operă și Balet al Republicii Populare Române: **„HAIDUCII"** balet de **Hilda Jerea.** Distribuția: **Ioana**, slujnică la Hanul din Drumul Mare (**Alexa Dumitrache-Mezincescu**); **Mihu**, logodnicul Ioanei (**Gheorghe Cotovelea**); **Maria**, prietena Ioanei (**Magda Hertzeg**); **Voicu**, prietenul lui Mihu (**Bojidar Petrov**); **Corbea**, căpetenie de haiduci (**Dumitru Bivolaru**); **Gruia**, hangiul din Drumul Mare (**Ion Grama**); **Sultana**, soția sa (**Rodica Istrate**); **boierul** (**Stere Popescu**); **Deli Mehmet**, căpetenia poterei (**Ion Alexe**); prietenele **Mariei** (**Iulia Hamza, Ioana Balasan**); **moș Alexe**, bătrîn haiduc (**Mihai Beluri**). Decoruri și costume: **Ofelia Tutoveanu** și **Paula Brîncoveanu.** Regia și coregrafia: **Vasile Marcu.** Conducerea muzicală: **Cornel Trăilescu.** În pauze: **Emisiune de știință și tehnică. „Detunata"** — film documentar produs de Studioul cinematografic „Al. Sahia". În încheiere: **Buletin de știri.**

16 IANUARIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins: ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Din experiența uzinei de construcții-mașini Reșița în asimilarea în fabricație a noi produse.** ● **Inovații și inovatori.** ● Cartea tehnică în 1963. ● Aspecte de la **Spartachiada de iarnă a tineretului.** ● **Muzică distractivă.** Cîntă formația instrumentală condusă de **Ionel Budișteanu**, artist emerit. Soliști: **Elena Simionescu, Maria Moraru, Jean Păunescu, Vasile Micu**; **19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● **Colectiviști** — oaspeți în studio: despre planul de producție al gospodăriei agricole colective pe anul 1963. ● **Tribuna mecanizatorilor:** Pregătirea din timp a utilajului agricol. ● **Zootehnicianul vă sfătuiește.** ● De vorbă cu medicul ● **Muzică populară românească.** Cîntă formația instrumentală condusă de **Traian Tîrcolea.** Soliști: **Ștefania Rareș, Emil Gavriș.** În încheiere: **Sfaturi pentru telespectatori. Buletin de știri.**

17 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii; **19.15** Pentru copii: **Întîlnire cu școlarii din Mihăilești**; **19.30 ACTUALITATEA CULTURAL-ARTISTICĂ**; **20.20** Filmul artistic **„NOUĂ ZILE DINTR-UN AN"** — o producție a Studioului **„Mosfilm"**, distinsă cu premiul **„Globul de cristal"** la Festivalul internațional al filmului de la Karlovy Vary din 1962. Scenariul: **Daniil Hrabrovițki** și **Mihail Romm.** Regia: **Mihail Romm.** Imaginea: **Gherman Lavrov.** Muzica: **D. Ter-Tatevosian.** În rolurile principale: **Alexei Batalov, Tatiana Lavrova, Innokenti Smoktunovski, N. Platnikov, S. Blinnikov, M. Kozakov, I. Srabbe, P. Springfeld.** În încheiere: **Buletin de știri.**

19 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii; **19.15** Pentru copii și tineretul școlar: **„PRINȚUL FERICIT"** — ecranizare după **Oscar Wilde**; **19.45 În fața hărții**; **19.55 Seară de romanțe.** Cîntă formația instrumentală condusă de **Nicușor Predescu.** Soliști: **Mia Braia, Adriana Codreanu, Constantin Cocriș**; **20.25** Filmul artistic **„LA 30 DE ANI"** — o producție a Studiourilor **„Bielorusfilm".** Scenariul: **E. Kaplinskaia.** Regia: **V. Vinogradov.** Imaginea: **O. Avdeev.** Muzica: **D. Kaminski.** Conducător artistic: **Mihail Romm.** În rolurile principale: **Rufina Nifontova, Nikolai Lebedev, Kostia Semijen, E. Stroeva, I. Sumakov, L. Karaus, I. Stretenski, R. Filippov**; **21.55 Muzică ușoară.** Cîntă formația instrumentală condusă de **Sile Dinicu.** Soliști: **Roxana Matei, Livia Brătulescu, Norocel Dimitriu** și **Trio Armonia.** În încheiere: **Buletin de știri.**

PRIETENA MEA CARTEA

„VĂL ÎNTINAT"

de Phanishwarnath Renu

Marygandj este un sat indian, aflat undeva pe cursul Gangelui, sat aflat, ca întreaga Indie de altfel, (în anii în care se petrecea acțiunea romanului lui Renu, 1945—1947) sub zodia colonialismului englez și a feudalismului. Avea, înainte de toate, un zamindar care ca toți zamindarii a fost la origine doar însărcinat cu încasarea impozitelor, dar care încetul cu încetul a devenit stăpîn pe pămînturile satului, transformîndu-i pe țărani în dijmași, total lipsiți de drepturi asupra pămîntului. Mai avea satul, un tahsildar a cărui misiune era stringerea impozitelor pentru zamindar. Impozite bine-înțeles din care își făcea copios partea. Tahsildarul avea pentru orice eventualitate și o gruipă cu apă rece în care înotau lipitori și în care erau băgați rău-platnicii în scopuri, desigur, pur educative.

Mai avea satul și un mahant orb, căpetenie a templului brahman, un bătrîn pervers care abuzînd de putere o transformă în țiitoare pe frumoasa Lacichmi. În jurul lui roiesc tot felul de asceți rătăcitori nu mai puțin perverși ca și mai marele lor. Siva, Vișnu și Brahma, „sfînta treime" brahmană, va fi folosită de ei cu orice prilej pentru a menține puterea bisericii asupra unor oameni înapoiați, aflați încă în mrejele misticismului și superstițiilor.

Cît despre țăranii marygandjului, ce s-ar putea spune, decît că trăiau într-o cumplită mizerie, principala lor preocupare fiind goana după pămînt. După pămîntul despre care unul dintre eroi spune atît de plastic „pămîntul acesta gras și masiv de care atîrnă viața noastră, adevăratul părinte al săracilor. Pămîntul fără de care omul e mai rău ca o vită, pentru că vita poate să pască iarbă, pe cînd omul ba". Nu e nouă goana după pămînt, desigur, se știe doar că strămoșii lor au putrezit în închisori drept pedeapsă pentru ridicările fără de număr împotriva moșierilor, dar în acești ani robia colonială și feudală face ca goana după el să atingă paroxismul: țăranii își vînd vacile, bivolii, viteii, împrumută bani cu dobîndă uriașă numai să poată cumpăra o sfoară de pămînt. Nu scrie oare și în Șastre că nevestele și pămîntul sînt ale celui puternic și cel ce e slab n-are nici nevastă, nici pămînt?

Goana după pămînt face ca satul să fie în realitate împărțit în două tabere: deoparte, cei fără pămînt, argați cu salarii de mizerie sau mici proprietari în permanență înfometați, cărora le lipsește pînă și puținul ulei rînced cu care și-ar putea salva trupul de înțepăturile țînțarilor; de altă parte, cei cu sute de bigh-uri de pămînt dar care nesățioși nu se dau în lături de la nimic pentru a-și însuși și ultimul petec de pămînt al țăranilor liberi. Taberele se află în luptă de cînd lumea parcă, dar anii războiului, lupta pentru independență, pentru scuturarea jugului englez, schimbările petrecute în lume și mai ales mizeria crescîndă, ascut conflictul, împing oamenii spre acțiuni radicale. Dacă ar fi uniți, ar putea cuceri poate victorii. La Marygandj, însă, ca și în alte sate ale Indiei anilor imediat următori războiului, sînt nu mai puțin de 20 caste care se dușmănesc. Radjputani și scribi brahmani, iadavi și santali, caste „inferioare" și „superioare", caracterizate printr-o intoleranță mistică, cruntă, se află într-un permanent conflict, întreținut cu abilitate de cei cărora unitatea țărănimii nu le poate aduce nimic bun.

Anii postbelici aduc cu ei o trezire puternică a maselor. Lupta pentru alungarea englezilor, pentru independență și pentru un trai mai bun cuprinde păturile din ce în ce mai largi. Viața politică a țării cunoaște zile de puternic avînt. Partidul Congresul Național Indian în frunte cu remarcabilul fiu al Indiei, Mahatma Gandhi, se bucură de un mare prestigiu cu toate că politica nonviolenței preconizată de acesta întîrzie oarecum procesul de clarificare și mai ales oprește masele de la acțiuni hotărîte împotriva colonialiștilor. Apar acum și alte partide, unele demagogice ca cel socialist, altele diversioniste, fasciste, rasiste ca „Șepcile negre" care predică teoria Ariavartei (India, Ariavarta, este țara arienilor, zic ei. Numai hindușii sînt arieni, musulmanii, rasă inferioară sînt dușmani ai arienilor). Aceasta în timp ce în India foametele cumplite seceră milioane de oameni, în timp ce, vorba autorului, „ca lacrimile curg apele Gangelui și ale Iamanutui pe cîmpiile patriei. Sînt lacrimile mamei India care plînge soarta fiilor ei".

Cam acesta este fundalul pe care se proiectează acțiunea romanului lui Renu. Marygandjul nu face decît să reflecte în mic toată frămîntarea Indiei din acei ani, care va izbuti pînă la urmă să alunge ocupanții seculari și să-și cucerească independența.

Meritul deosebit al cărții este acela că ne prezintă poporul Indiei așa cum este el. Un popor de oameni harnici, optimiști, cinstiți, iubitori de frumos. Apar în carte figuri de activiști devotați, integri ca Baidev, Kaliciaran, Bavandas, patrioți înfocați ca doctorul Prașant care fac de bună voie un voluntar și chinuitor apostolat în condițiile ignoranței cumplite, a holerei și malariei. Pagini minunate sînt închinate dragostei dintre Kamlia și tînărul medic găsit cîndva între trestiile riului Kosi unde-l părăsise o mamă necunoscută după cum și revoltei mîndrilor santali autorul îi dedică rînduri pline de admirație. Apar în carte și bogatul folclor al Indiei milenare, numeroase ritualuri religioase și laice, legende fabuloase și tradiții feudale dar mai presus de toate procesul adînc și dureros de clarificare a eroilor. Drama lui Kaliciaran și sfîrșitul tragic al lui Bavandas, arestarea lui Prașant, asasinarea ticăloasă a lui Gandhi de către un membru al „Șepcilor negre" ajută și mai mult la înțelegerea fenomenului Indiei anilor postbelici, a prefacerilor pe care le suferă conștiința fiilor ei. Pagini la fel de frumoase sînt închinate momentului eliberării Indiei de sub ocupația imperialiștilor englezi.

Și chiar dacă happy-endul oferit de autor (împăcarea dintre tahsildar și Prașant ca și împărțirea de bună voie a pămîntului de către primul) apare nițeluș utopică și forțată, ea necorespunzînd legilor dezvoltării sociale, „Văl întinat", prin imaginile autentice, sugestive pe care ni le oferă, prin varietatea și complexitatea personajelor pe care le aduce în scenă, oferă cititorului o lectură interesantă.

M. RADIAN

Vedere a cheilor Nerei

Tunelele ciudate din cheile Nerei

Un grup de cercetători de la Institutul de speologie „Emil Racoviță" din București, inși de cunoscutul alpinist Emilian Cristea, maestru al sportului, au explorat nu de mult o regiune puțin cunoscută din Munții Banatului. Peripețiile prin care au trecut, adevăratele probe de alpinism, executate uneori în plină noapte, întîmplările legate de explorarea științifică a Cheilor Nerei, cele mai lungi chei din țară, lungi de 22 km, le vor relata în scurta povestire de mai jos.

Cascadele Beușniței

La mijlocul distanței dintre Oravița, Sasca Montană și Bozovici, într-un vechi și sălbatec platou calcaros, acoperit de codri seculari de fagi, se află rezervația Beușnița, rezervație care adăpostește numeroși aluni turcești și diverse plante sudice. Un izvor mare cît un lac, vestitul ochi al Beiului, ale cărui ape bolborosesc incontinuu, le-a atras atenția cercetătorilor, mai ales că localnicii au credința că el ar fi „un ochi de mare". Aici iarna vin cîrduri de oaspeți înaripați, în speță rațe sălbatice și alte păsări migratoare, care găsesc condiții prielnice deoarece apa lacului nu îngheață niciodată. Dincolo de lac, o pădure de fagi încadrează numeroase praguri de calcar peste care cade de la 15 metri o perdea mătăsoasă de apă. Urmează a doua și apoi a treia cascadă, deosebit de frumoase.

De aici drumul coboară și se văd ruinele unei foste cetăți turcești. Traversînd apoi un pod exploratorii ajung în Cheile Nerei.

Tunele... numai pentru pietoni

Priveam minunatele priveliști minute în șir — ne relatează speologul Lazăr Botoșăneanu. Sălbăticia cheilor, stîncile reflectate în oglinda cristalină a apelor Nerei, erau imagini de neuitat. Căutam cu privirile locurile de pe malul abrupt pe unde ne-am putea strecura, cînd colegul Ștefan Negrea a observat o potecă îngustă de 50 de centimetri, dinamitată cîndva în stîncă. Însă și aceasta era din loc în loc deteriorată, apa clipocind la 7—8 metri sub poteci. După ce am mers puțin pe acest drum am fost nevoiți să coborîm pînă la nivelul apei, încercînd cu pioletul adîncimea vadului. Echipați cu cizme de cauciuc am pornit apoi prin apă în monom, maestrul Emilian Cristea preluînd conducerea grupului. Fiecare pas greșit îl simțeam acum din plin, căci apa ne trecea dincolo de șolduri.

După puțin timp am urcat din nou pe potecă. Aici am avut încă o surpriză: poteca trecea printr-o serie de tunele cu adevărat ciudate. Avînd cel mult înățimea unui om, și atît de înguste încît nu puteam trece doi alături, aveam mereu impresia că ne vom lovi cu capul de tavan. În această porțiune din chei am străbătut șase asemenea tunele, cel mai mare avînd 40 de metri lungime. Acesta din urmă se afla acolo unde defileul gîtuia Nera, pereții verticali apropiindu-se la 20 metri unul de altul și făcînd ca apele rîului să clocotească ca într-un imens cazan.

„Comoara" din peștera suspendată

Pornind în susul apei, spre izvoare, cercetătorii au observat că rîul face imediat un cot brusc. Aici le-a atras atenția o piramidă uriașă de calcar, care țîșnea avîntat din ape, fiind cea mai mare înălțime din Cheile Nerei. Foarte greu accesibilă, pe una din fețele piramidei exploratorii au văzut o rămășiță de scară de fier și urmărind cu privirea înălțimile au zărit o deschidere neagră în stîncă.

Săteanul Vogiun le relatase că acum 30 de ani zidarul Gheorghe Ranga din Sasca Română a pus cu mare greutate scara de fier și s-a urcat spre peștera suspendată deoarece credea — așa cum spunea legenda — că acolo s-ar afla ascunsă comoara turcului Beg. În loc de comoară însă, zidarul a dat peste... un cuib de șoimi.

În apropiere de această piramidă a fost explorată peștera Porcarului, ușor accesibilă și mare. Chiar de la intrare sînt mai multe bazine de calcar, acum fără apă, pe fundul cărora se văd numeroase perle de cavernă. Aici a fost descoperit un mic tezaur, compus din nasturi de sticlă și agat, precum și alte piese de ornament aflate acum în studiul arheologilor.

Alpinism în beznă

Pe un perete abrupt se afla gura peșterii Dubova, despre care localnicii cred că ar răspunde prin galeriile ei subterane pînă la comuna cu același nume, aflată la zeci de kilometri depărtare, lîngă defileul Dunării de la Cazane.

Acest lucru ne-a stîrnit și mai mult curiozitatea și l-am rugat pe maestrul Emilian Cristea să ne ajute la ascensiune — ne relatează cercetătorul Ștefan Negrea.

Ne-am urcat pe stîncă cu ajutorul frînghiilor și am pătruns în peșteră. Aici am constatat că ea are numai... 400 metri lungime, pretutindeni aflîndu-se mari cantități de guano — un bogat îngrășămînt agricol.

În calcarul pereților cavernei am găsit fosile de amoniți, fapt ce va permite să se stabilească vîrsta exactă a rocii. Deși speram să terminăm explorarea peșterii înainte de căderea nopții, cînd am ieșit la gura peșterii, am constatat că afară era tot așa de beznă ca și înăuntru. Aflîndu-ne la 30 de metri înălțime, pe stînca abruptă, coborîrea ni se părea plină de dificultăți. Dar n-a fost chiar atît de greu cum crezusem. După ce ne-am aprins cîte o țigară și am fumat-o cu sete, ne-am pregătit pentru coborîre. Legați de frînghie, ne-am apropiat încet, încet, de buza prăpastiei, și la lumina flăcării de carbid am coborît peretele aproape vertical.

Peisaj feeric și urme preistorice

A doua zi am început explorarea porțiunei mijlocii a Cheilor Nerei — continuă firul povestirii cercetătoarea Alexandrina Negrea. Poteca îngustă mergea pe malul sting al apei, trecînd prin șapte tunele, unele fără zid spre prăpastie. Pășeam prin locuri fermecătoare. Iată Cîrșia Roșie — unde calcarul are culoarea marmurei roșii, iar sub potecuța săpată în stîncă, în apa limpede, vedeam nenumărați pești de diferite specii și mărimi: mreană, clean, scobar, în cantități mai mari ca în multe ape similare din țară. De asemenea, studiul hidrobiologic întreprins a scos la iveală cantități mari de melci și scoici, Nera în chei fiind una din cele mai bogate ape în moluște din toată țara. Malurile ei sînt îmbrăcate în tufișuri dese de liliac îmbătător, de scumpie și alți arbuști ce se cațără pe pereții drepți și înalți, pe alocuri de sute de metri.

În peștera lui Vit, care se deschide în Cîrșiile (stîncile) Dese, am găsit resturi scheletice de rîs fosil și de urs de cavernă, animale care au trăit cu zeci de mii de ani înainte. O altă peșteră cercetată a fost peștera Voinii, care se deschide în Cîrșia Căprarului, într-un punct greu accesibil. Pentru a putea studia această peșteră am urcat pe un drum ocolit, urmînd să coborîm apoi pe o pantă abruptă de 200 de metri.

Mai departe noi n-am explorat ultima porțiune de 6 kilometri a Cheilor Nerei, pînă la Șopotul Nou, urmînd ca în vara acestui an să revenim în aceste minunate locuri — și-a încheiat interesanta expunere tovarășa Alexandrina Negrea.

Simion SĂVEANU

Tunel la Cîrșia, Fueroaga Mare

Tăindu-și drum printre cleanțurile abrupte, Nera își făurește superbele sale chei.

NOTE DE TELESPECTATOR

Puțin ostenit micul ecran, în aceste prime zile ale anului 1963. Să-l fi solicitat în asemenea măsură alcătuirea programelor speciale prilejuite de sărbătorirea Anului Nou? Cert este că între 1 și 7 ianuarie am fost invitați să asistăm la trei spectacole de operetă, ceea ce este prea mult, oricît de popular pare a fi genul, oricît de simpatizați interpreții — aproape aceeași în toate cele trei spectacole.

...Un lucru bun a fost, în această săptămînă, transmisia comediei lui I. L. Caragiale, „O noapte furtunoasă", în interpretarea colectivului de artiști amatori de pe lîngă Casa raională de cultură din Călărași. Sinceritatea și prospețimea interpreților justifică premiul cu care a fost răsplătit acest spectacol la al III-lea Festival bienal de teatru pentru formațiile de amatori.

...Relevînd și proiectarea marelui film sovietic „Flăcări și flori", distins cu premiul „Leul de aur" la Festivalul internațional al filmului de la Veneția, am pus punct final listei de emisiuni valoroase ale acestor ultime zile.

...Un corectiv la aceste aprecieri se impune totuși: el privește emisiunile pentru copii și tineretul școlar. Această largă categorie de telespectatori a avut putința să vizioneze cîteva programe foarte atractive, alcătuite pe specificul momentului, și anume vacanța de iarnă, cu aceeași inventivitate, fantezie și migală care, în general, caracterizează munca redacției pentru copii a televiziunii, în toate perioadele anului. Antrenînd largul său colectiv de colaboratori recrutați dintre artiștii teatrelor bucureștene și mai ales dintre micii artiști amatori din rîndurile pionierilor, cu un Aschiuță mai sprinten și mai în vervă ca oricînd, redactorii și regizorii televiziunii au organizat și pus în unde o emisiune de la „orășelul copiilor", o serbare a pomului de iarnă la Palatul pionierilor din București, o „vacanță la munte" și un gingaș basm coregrafic, prezentat de ansamblul artistic al Palatului pionierilor.

Nu ne-am ocupat cît se cuvine la această rubrică, de emisiunile pentru copii, — poate pentru că am avut de cele mai multe ori sentimentul că ele sînt realizate cu atenție și cu multă grijă pentru conținutul și pentru noutatea formelor de expresie. Trebuie totuși să observăm și cîteva neajunsuri. Între acestea, că uneori spațiul acordat emisiunilor pentru cei mici este prea scurt, că adesea sînt amestecate emisiuni mai grele, ca cele de știință și tehnică adresate tineretului din școlile medii, cu emisiunile ușoare pentru copiii de vîrstă preșcolară. În sfîrșit, că nu este combătută tendința unora dintre micii interpreți (și în special a celor două tinere crainice) de a folosi o mimică, gesturi și un vocabular nenatural, afectat și supărător.

Șt. RADU

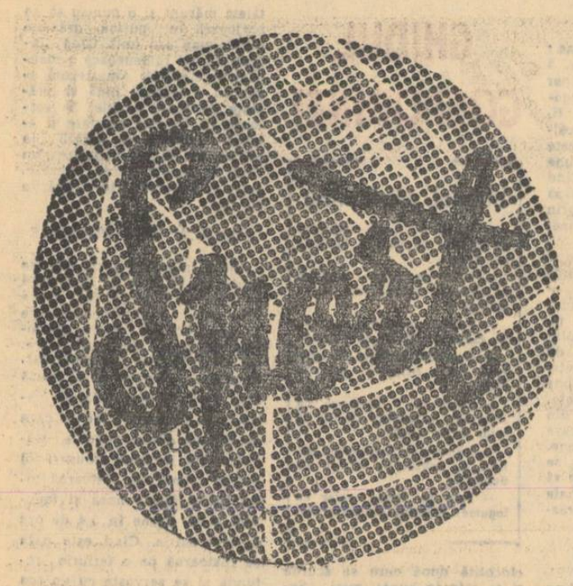

DAR PEDALELE?

Ne-am obișnuit să considerăm anotimpul cu blană drept „sezon mort" pentru cîteva discipline de mare popularitate — fotbalul, rugbiul, atletismul, sportul cu pedale — a căror practicare este strict condiționată de situația atmosferică.

Evident, nu se poate alerga un demifond pe lapoviță, iar o eventuală partidă la două porți (mai țineți minte evoluția lui Dinamo Tbilisi, acum vreo cincisprezece ani ?) pe un teren cu zăpadă bătătorită, ar avea consecințe defavorabile mai ales asupra aparatelor respiratorii ale „înfocaților" spectatori...

Iată, însă, că o parte dintre fotbaliștii noștri, conform unei deprinderi de dată recentă, pe care am dori-o tradițională, n-au atîrnat, cum s-ar zice, în cui, ghetele cu crampoane. Echipa de tineret face o lungă încălzire și o propagandă prețioasă culorilor naționale, în zona Africii de Vest. Mai puțin glorioși, seniorii au lăsat, totuși, amintiri plăcute publicului marocan, cu prilejul turneului-fulger, de luna trecută.

La rîndul său, în condiții meteorologice total diferite „Petrolul" se pregătește intens în vederea dublei întîlniri, cu Ferencvaros, din cadrul optimilor Cupei orașelor tîrguri.

Dacă fotbalul, cum vedem, nu hibernează, dacă atletismul de sală, deși sporadic și nesatisfăcător, sub raportul performanțelor, își duce, de bine, de rău, existența, nu același lucru se poate spune despre ciclism, care ne deprinsese, pînă acum cîțiva ani, cu o intensă activitate internațională în perioada nemeților.

Cred că nu mă înșel, asociind această abandonare a unei tradiții demne de laudă, cu performanțele, din ce în ce mai slabe, realizate de rutierii noștri în „Cursa Păcii". Cu o pregătire sumară, neîntregită în unele curse organizate în timpul iernii, este de-a dreptul absurd să aspirăm la locuri fruntașe într-o competiție de kilometrajul și anvergura celei în cauză. Sigur, un Melihov, un Saidhujin, un Cerepovici — învingători în recentele ediții ale Cursei Păcii — sînt talente de mare calibru, autentici „fuori-classe", cum li se spune în Occident campionilor de excepție. Să nu uităm însă că, pe lîngă rulajul intens în lunile de iarnă, perfect posibil în sudul patriei lor, corifeii ciclismului sovietic beneficiază de confruntări directe cu adversari valoroși, în perioada ianuarie-aprilie.

Dimpotrivă, cicliștii noștri nu au nici un prilej de verificare temeinică, înaintea marii întreceri, cu excepția pregătirii comune în R.D.G. sau Cehoslovacia.

N-ar strica, avînd în vedere un dicton românesc care zice că înțeleptul își face vara sanie și iarna car, să se reexamineze, de către federația de resort, problema — de loc neglijabilă — a pregătirii lotului republican de ciclism pentru sezonul de primăvară.

Dan DEȘLIU

TRADIȚIONALUL CONCURS SPORTIV CU PREMII ORGANIZAT DE „MAGAZIN"

În ultimii ani, în preajma reluării activității oficiale la fotbal, revista „Magazin" a organizat un concurs popular cu premii, care s-a bucurat de un deosebit succes în rîndurile cititorilor noștri. Anul trecut, de pildă, la concursul revistei noastre au participat 4.723 de concurenți, dintre care 133 au dat toate răspunsurile exacte. Potrivit tradiției, revista „Magazin" organizează și anul acesta concursul cu premii, la care participanții au de răspuns la trei întrebări :

1. CE ECHIPĂ VA OCUPA PRIMUL LOC ÎN CAMPIONATUL CATEGORIEI A DE FOTBAL, EDIȚIA 1962-1963 ?

2. CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA ULTIMELE TREI LOCURI ÎN CLASAMENTUL FINAL AL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A ?

3. CARE VOR FI CELE TREI ECHIPE CARE VOR OCUPA PRIMUL LOC ÎN CELE TREI SERII ALE CAMPIONATULUI CATEGORIEI B ?.

Față de trecutul concurs, anul acesta răspunsurile exacte vor fi mult mai greu de anticipat, deoarece situația în clasamente, la încheierea turului, este mult mai complicată. Vă reamintiți, desigur, că în ediția trecută a campionatului, după consumarea partidelor din tur, pe primul loc, la egalitate de puncte, se găseau trei echipe : Petrolul, Steagul roșu și Dinamo București. Participanților le-a fost, deci mai ușor să indice echipa campioană, avînd de ales doar dintre aceste trei formații. Și în ceea ce privește indicarea echipelor ce vor retrograda, clasamentul întocmit la sfîrșitul turului nu a dat prea multă așteptat, deci, ca majoritatea răspunsurilor la concursul nostru să le primim după cunoașterea acestor rezultate. În partea inferioară a clasamentului, acolo unde se dă bătălia pentru evitarea ultimelor trei locuri, situația este la fel de neclară.

În categoria B doar C.S.O. Galați, liderul primei serii, are o situație mai avantajoasă, avînd trei puncte avans asupra lui Metalul Tîrgoviște, clasat pe locul secund. În celelalte două serii cîștigătorul final este greu de întrezărit, lupta fiind destul de strînsă. Pentru ca fiecare dintre participanții la concursul nostru să poată calcula cît mai bine șansele fiecărei echipe și a putea da astfel cele mai bune rezultate, publicăm mai departe clasamentul categoriei A și cele trei clasamente ale categoriei B.

La distribuirea premiilor participă cititorii care vor răspunde exact la toate cele trei întrebări. În cazul în care mai mulți cititori vor da răspunsuri

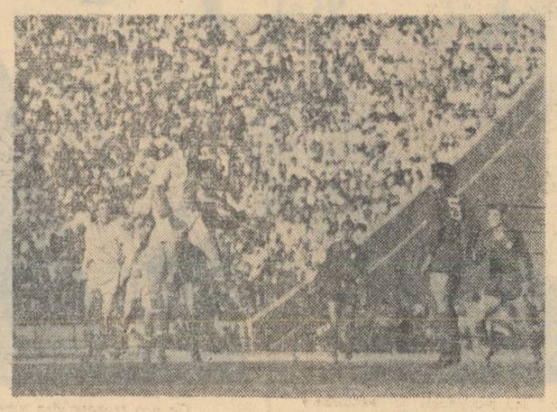

bătaie de cap participanților. Cu totul altă este situația în momentul de față. Farul Constanța este liderul de toamnă al categoriei A, dar de la locul întîi pînă la locul zece diferența este de numai două puncte. Deci toate aceste echipe, zece la număr, au șanse să intre în posesia titlului de campioană. Complicații în plus le ridică și cele două partide restante care mai sînt de susținut din turul competiției : Știința Timișoara —Dinamo București și Steaua—Petrolul Ploiești. Aceste două partide se vor desfășura, după cum ne-a informat forul de specialitate, cu o săptămînă înainte de începerea returului. E de

exacte, premiile se vor acorda prin tragere la sorți.

Întrucît returul campionatului categoriei A începe la 10 martie 1963, răspunsurile cititorilor, cu mențiunea „PENTRU CONCURSUL SPORTIV", *însoțite obligatoriu de bonul respectiv de participare, urmează să ne fie trimise pînă la această dată* (ultimele plicuri sau cărți poștale care vor fi luate în considerare vor trebui să poarte data poștei 9 martie). Răspunsurile se primesc pe adresa : *Revista „Magazin", Piața Scînteii nr. 1 — București.*

Rezultatele concursului se vor publica în revista „Magazin" după încheierea campionatelor categoriei A și B, cînd se va proceda la trierea răspunsurilor primite.

În numărul viitor publicăm lista premiilor și primul bon de participare.

CATEGORIA A

1.	Farul Constanța	14	7	3	4	35:24	17
2.	Știința Cluj	14	7	3	4	29:19	17
3.	Dinamo Buc.	13	5	6	2	19:11	16
4.	Știința Tim.	13	7	2	4	25:19	16
5.	Rapid București	14	6	4	4	24:22	16
6.	Petrolul Ploiești	13	6	3	4	29:12	15
7.	Steaua Buc.	13	5	5	3	29:22	15
8.	Viitorul Buc.	14	6	3	5	33:26	15
9.	C.S.M.S. Iași	14	4	7	3	27:28	15
10.	St. roșu Brașov	14	7	1	6	23:27	15
11.	Progresul Buc.	14	4	4	6	19:22	12
12.	U. T. Arad	14	4	2	8	23:28	10
13.	Crișana Oradea	14	4	2	8	13:29	10
14.	Minerul Lupeni	14	3	3	8	15:35	9
15.	Dinamo Bacău	14	2	4	8	12:25	8

CATEGORIA B

SERIA I

1.	C.S.O. Galați	13	7	5	1	31:14	19
2.	Metalul Tîrgoviște	13	6	4	3	25: 9	16
3.	Prahova Ploiești	13	7	2	4	20:16	16
4.	Știința Galați	13	7	2	4	22:18	16
5.	Foresta Fălticeni	13	7	1	5	25:19	15
6.	Carpați Sinaia	13	5	3	5	18:16	13
7.	C.S.O. Brăila	13	6	1	6	22:22	13
8.	Flacăra Moreni	13	4	4	5	18:19	12
9.	C.F.R. Pașcani	13	5	2	6	19:26	12
10.	I.M.U. Medgidia	13	5	1	7	23:22	11
11.	Rapid Focșani	13	5	1	7	15:21	11
12.	Ceahlăul Piatra Neamț	13	5	1	7	16:29	11
13.	Poiana Cîmpina	13	4	2	7	19:27	10
14.	Fl. roșie Tecuci	13	2	3	8	15:30	9

SERIA a II-a

1.	C.S.M. Sibiu	13	9	3	1	31:15	21
2.	Dinamo Pitești	13	8	3	2	30:10	19
3.	C.S.M. Reșița	13	7	3	3	36:14	17
4.	Unirea Rm. Vîlcea	13	5	5	3	17:13	15
5.	Chimia Făgăraș	13	7	1	5	26:22	15
6.	Metalul Buc.	13	6	2	5	16:12	14
7.	Dinamo Obor	13	4	4	5	23:22	12
8.	C.S.O. Craiova	13	3	6	4	19:22	12
9.	C.S.M. Mediaș	13	4	3	6	24:23	11
10.	C.F.R. Roșiori	13	4	3	6	15:29	11
11.	Știința Buc.	13	3	4	6	21:31	10
12.	Tractorul Brașov	13	4	1	8	14:27	9
13.	Drubeta Tr. Severin	13	2	4	7	18:26	8
14.	Progresul Alexandria	13	2	4	7	14:38	8

SERIA a III-a

1.	A.S.A. Crișul Oradea	13	7	5	1	23: 9	19
2.	C.S.M. Cluj	13	6	5	2	26:10	17
3.	C.S.O. Timișoara	13	7	1	5	23:25	15
4.	Jiul Petrila	13	4	6	3	15: 9	14
5.	Ariesul Turda	13	4	6	3	18:11	14
6.	C.S.O. Baia Mare	13	7	0	6	27:21	14
7.	A.S.M.D. Satu-Mare	13	6	2	5	10:14	14
8.	Ind. Sîrmei Cîmpia Turzii	13	5	3	5	20:24	13
9.	Vagonul Arad	13	4	4	5	13:12	12
10.	C.F.R. I.R.T.A. Arad	13	4	3	6	14:13	11
11.	A. S. Cugir	13	3	4	6	13:22	10
12.	Mureșul Tg. Mureș	13	3	4	6	11:18	10
13.	Unirea Dej	13	2	6	5	14:27	10
14.	Recolta Carei	13	3	3	7	18:30	9

MOZAIC

● **Pentru a asigura participarea campionului european Brian Kilby la tradiționalul maraton internațional de la Boston (19 aprilie), prietenii lui au deschis o listă de subscripții care să-i asigure suma necesară călătoriei sale în Statele Unite. Fără comentarii...**

● **Nu de mult, la Tokio, a avut loc un meci de box pentru titlul de campion mondial la categoria muscă între tailandezul Pone King Petch și japonezul Kijo Nigughi, cîștigat de ultimul. La plecarea tailandezului, la graniță, vameșii au descoperit că Pone King Petch avea asupra lui o sumă de bani cu mult mai mare decît bursa care a primit-o.**

În urma cercetărilor s-a constatat că diferența de bani i-a fost înmînată de organizator care dorea în acest fel să scoată din țară, eludînd legile în vigoare, o sumă importantă în devize. Drept care organizatorul, fratele noului campion mondial, a fost arestat.

● **Spectatorii dornici să urmărească viitoarele campionate internaționale de tenis de la Wimbledon vor avea o surpriză puțin plăcută : federația engleză a hotărît să scumpească simțitor prețul biletelor de intrare. Probabil că aceasta este și explicația unui anunț care a apărut în presa engleză, redactat în felul următor : „Se închiriază apartamente cu vedere spre terenul central de la Wimbledon..."**

● **Pentru lipsă de combativitate cu prilejul unui meci de campionat, jucătorii echipei de fotbal Torino din Italia au fost amendați cu o importantă sumă de bani. Singurii care au fost exceptați de la această măsură au fost portarul Vieri și centrul înaintaș... englezul Hitchens.**

● **Mary Kelly este numele unei antrenoare de înot, unica din Statele Unite care răspunde de activitatea unui club (Vesper Boat din Filadelfia). Toți ceilalți antrenori de înot din S.U.A. sînt bărbați !**

● **Recent, la Lausane, a fost sărbătorită soția lui Pierre de Coubertin, fondatorul Jocurilor Olimpice, cu prilejul împlinirii vîrstei de 101 ani.**

● **Un interesant record a reușit să stabilească echipa de fotbal Rethel Sports din regiunea Ardennes, Franța. În cele nouă întîlniri disputate în ultimul sezon, echipa a marcat nu mai puțin de 80 de goluri primind unul singur și acela în ultimul joc al campionatului !**

● **Unul dintre cei mai eficace jucători de baschet din lume se pare că este americanul Witt Chamberlain (înălțime 2,18 m.). Recent, la capătul unui meci, el a totalizat 19.608 puncte marcate în cariera lui.**

• VARIETĂȚI • VARIETĂȚI • VARIETĂȚI

500 de partide...

Unul din marii fotbaliști ai tuturor timpurilor, argentinianul Alfred Di Stefano, a disputat recent cea de-a 500-a întîlnire sub culorile lui Real Madrid.

Conform unei statistici publicate la începutul lunii octombrie de ziarul „Foaia de luni" din Madrid, Di Stefano a disputat 43 partide în 1953—54 ; 43 în 1954—55 ; 50 în 1955—56 ; 60 în 1956—57 ; 58 în 1957—58 ; 63 în 1958—59, 58 în 1959—60 ; 57 în 1960—61 ; 56 în 1961—62 și 12 la sfîrșitul stagiunii 1962—63.

Din aceste 500 întîlniri, Di Stefano a învins cu echipe sa în 370, a pierdut 90 și a terminat la egalitate în 40.

În cursul acestor partide el a înscris 424 goluri, din care 23 din lovituri de 11 metri, 22 din lovituri libere și 73 cu capul.

Tragediile anului

1962 a fost anul cel mai tragic în istoria sportului profesionist. După armistițiul mondial Benny Kid Paret — ucis în 21 de puțini, mai mult sau mai puțin cunoscuți din S.U.A., Anglia, Polonia, Thailanda, Filipine și un țînăr mexican pe ring. De aceea, ziarele au catalogat anul 1962 ca deosebit de sîngeros în rîndul luptătorilor consacrați. A fost și o excepție. Un boxer făcut k.o. și transportat în comă la spital, operat de urgență, a fost salvat și, totodată, și-a recăpătat graiul, fiind surdo-mut de la vîrsta de 5 ani. Un singur caz cu dezndămînt fericit într-o jumătate de secol în care au murit aproape 500 de boxeri.

Cursele de automobile continuă să lase urme de sînge pe șoselele și autodroamele din apus. Francezul Henry Oreiller, devenit automobilist din nevoie, după ce fusese mare campion de schi, și mexicanul Ricardo Rodriguez au fost cei mai deplînși din cei peste 30 de piloți morți.

Fotbalul american (47 de decese), cursele de tauri, ciclismul au dat un greu tribut.

Moartea neașteptată a unor tineri sportivi a impresionat, de asemenea, lumea sportivă. Este vorba de suedezul Jousson, campion european la 200 m., de fulgerătorul Vukama și de cei doi tineri schiori francezi aceștia de o avalanșă la Val I' Sere unde se antrenau în lotul olimpic.

„Modestie"

Tratativele pentru organizarea unui meci de box între Sonny Liston, campion mondial la categoria grea, și Harold Johnson, campion mondial la categoria semigrea pentru titlul deținut de primul, sînt foarte avansate. Întîlnirea va avea loc foarte probabil la 18 martie la Baltimore, iar Johnson va avea de suportat un handicap de 6—8 kg.

În cadrul unui interviu acordat unui ziar, Liston și-a exprimat părerea că n-are nici un adversar demn de el.

— Eddie Machen este bolnav, Folley este mult prea slab, iar ceilalți „eventuali" : Floyd Patterson, Harold Johnson sau suedezul Johansson nu-mi pot rezista decît maximum 2—3 reprize. Bineînțeles dacă mă voi prezenta bine pregătit.

Declarațiile lui Liston sînt, după părerea multor specialiști, exagerat de laudative.

Revolverul arbitrului

Este binecunoscut faptul că rolul unui arbitru este de multe ori ingrat. Pentru a evita o asemenea situație și a da dovadă de maximă autoritate, arbitrul italian Conciatori a găsit o soluție neobișnuită.

Arbitrînd un meci în orașul Polezia între echipa locală și una din Roma el a avut de întîmpinat mari greutăți din cauză că jucătorii ambelor echipe își disputau șansele trecînd peste limitele regulamentare.

După o fază care a dat naștere la incidente el a eliminat un jucător iar la protestele coechipierilor săi, a scos pur și simplu un revolver din buzunar și a tras în... aer.

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

Conflict în atletismul american

Un nou și puternic conflict a izbucnit între două foruri atletice din S.U.A., mai precis între federația de atletism (A.A.U.) și federația universitară (N.C.A.A.).

Printre primele victime ale acestui conflict se numără zece atleți, studenți la Universitatea din Houston, care au fost suspendați fiindcă au participat la trei concursuri organizate de federația universitară, fără aprobarea federației de atletism.

Deocamdată, în urma acestor suspendări din activitate competițională, cei zece studenți precum și alți numeroși atleți din alte universități nu pot participa la nici un concurs internațional organizat de altă țară, membră a Federației internaționale de atletism.

Acest conflict, între cele două federații (dintre care cea universitară reunește cei mai buni atleți americani) a căpătat acum o formă mai gravă și toate încercările de conciliere s-au terminat cu un eșec.

Presa semnalează că acest fapt poate periclita serios pregătirile atleților americani pentru viitoarele concursuri internaționale și în ultima instanță pentru Jocurile Olimpice de la Tokio.

Iarna la schi...

Fotografia : I. MIHĂICĂ

Instantanee de vacanță

Sinaia. Mergem agale către vila „Ciobănașul". Aici locuiesc pentru o săptămînă elevele școlii medii Nr. 4 din Timișoara. Pentru vrednicia dovedită la învățătură, conducerea școlii le-a oferit prilejul de a-și petrece o parte din vacanță aici, în decorul poetic al Bucegilor. Am ajuns. E trecut de 8. Totul pare însă adormit. Oare să nu se fi sculat „locatarele" ?... Sunăm totuși. Niciun răspuns. De la o vilă alăturată cineva ne lămurește :

— Sînt harnice fetele. În fiecare zi pleacă dis-de-dimineață.

— Încotro ?

Întrebare fără răspuns.

Am încercat și la alte vile care au drept oaspeți elevi veniți în vacanță. Același rezultat.

Ne-a scos din încurcătură un activist al Casei de Cultură.

— Elevii sosiți în stațiune au astăzi zi de vizită la „Peleș".

Așa am ajuns pe urmele elevelor din Timișoara. Ieșiseră tocmai din muzeu și schimbau primele impresii. Le-am întrerupt. Am făcut cunoștință cu...

— Adriana Oțan.

— Handbalista de la C.S.S. Banatul ?

— Exact.

— Și celelalte ?...

— Colege de școală și de... echipă : Florica Ciosescu, Eva Kaspar, Angela Moșu, Rozalia Pavel...

În ciuda multor grade sub 0 care... ciupeau vîrfurile urechilor, atmosfera s-a încălzit repede. Fetele ne-au povestit despre un bogat program de vacanță pe care îl au în față, despre excursiile făcute la Piatra Arsă, Babele, Caraiman, despre lecțiile de inițiere în schi și, bineînțeles, despre returul campionatului republican de handbal în 7, în care doresc să se mențină pe un loc fruntaș.

★

Cabana de la Cota 1500. Concurs „Cine știe, cîștigă". Tema : „Munții noștri". Protagoniști — cîțiva dintre elevii școlii medii „I.L. Caragiale" din București. Spectatori — peste 100 de elevi de la aceeași școală. Întrebările destul de dificile pun la grea încercare cunoștințele de geografie ale concurenților. Răspunsurile vin însă prompt. Sînt documentate, exacte. Mai ales în cazul elevelor Virginia Negruțiu și Sanda Paraschivescu. Singurele care s-au încumetat să „urce" pînă la „Omul". Băieții, în schimb au „rămas" la „Vîrful cu dor"... În serile următoare, însă, băieții s-au „reabilitat". De pildă, la concursul de poezii și cîntece închinate Republicii la care au cules cele mai multe aplauze.

N-am vrea să se creadă că elevii de la „Caragiale" nu gustă din plin și alte bucurii specifice vacanței, că nu desfășoară și alte activități. Zilnic, cei mai mari dintre ei pot fi văzuți pe pîrtiile de schi din jurul Complexului turistic „Cota 1400". Preferințele celor mici rămîn însă concursurile de săniuș, de fiecare dată cu alți cîștigători. Sînt însă și excepții. Le furnizează cu precădere grupul șahiștilor. Unul dintre ei este Adrian Lustig din a III-a. Adrian n-are decît vreo 9 ani. Dar, la activul lui, s-au adăugat aici, în tabără cîteva victorii prețioase în fața unor colegi mai mari, din a X-a și chiar a XI-a.

Cînd am ajuns la club, micul Adrian era la ultimele mutări în partida cu Ion Roman din a VI-a. A cîștigat-o în 31 de mutări !

— Record în materie ? Îl iscodim pe acest specialist în partide-fulger.

— Aș ! La Matei și Peter am cîștigat și mai repede : doar în 6 de mutări...

Ne-am despărțit de Adrian Lustig cu speranța de a-l mai revedea. S-a arătat măgulit și n-a ezitat nici o clipă să ne transmită o invitație :

— După vacanță începem concursurile din cadrul „Cupei orașului București". De la noi s-au înscris sute de elevi. O să fie „bătălie" mare !

Și după o pauză, cu o notă de... discreție :

— Sînt primul pe listă...

★

Revedere pe Clăbucet cu profesorul George Nicolană din Constanța. Însotea un grup de elevi dobrogeni într-o excursie organizată pe toată durata vacanței. Inițiativa aparține secțiunii de învățămînt a regiunii respective și ea merită toată prețuirea. Cîte fapte interesante ne vor povesti la întoarcere, părinților și colegilor lor, elevii Ilie Simion din Tulcea, Nora Doru din Medgidia, Veronica Gonciarov din Isaccea, Virgil Ciornei din Negru Vodă ca și toți cei aproape 100 de elevi din Dobrogea, despre frumusețile de neasemuit ale Bucegilor iarna, cu pădurile nesfîrșite de brazi îmbrăcați în mătasea fină și răcoroasă a zăpezii, cu cabanele vesele și primitoare ale căror coșuri fumegă neîntrerupt aidoma unor uriașe lulele turcești. Poate și din acest motiv, fiecare membru al delegației nu scapă din ochi nici o priveliște mai aparte, nici o discuție care are drept temă itinerariul excursiei lor care nu se limitează doar la Valea Prahovei, ci cuprinde orașe și locuri mult mai îndepărtate.

— Către sfîrșitul șederii noastre pe aceste meleaguri, ne explică profesorul Nicolană, vom călători pînă la Sibiu. Obiectiv central muzeul Bruckenthal. La întoarcere ne vom opri într-unul din orașele noi apărute pe harta țării, la Victoria. Apoi un nou popas la Brașov cu vizitarea orașului, a marilor fabrici și uzine, a monumentelor istorice și, în sfîrșit, un urcuș pînă la Poiana Brașov, cerut stăruitor, mai ales de elevii iubitori ai sportului...

★

V-am prezentat doar trei instantanee din vacanță. Cu totul întîmplătoare localizarea — cabanele și stațiunile de pe Valea Prahovei. Fiindcă dacă ne-am fi oprit la oricare din cabanele din Paring sau Rodnei, din Apuseni sau Rarău, din Retezat sau Harghita, neîndoielnic imaginile ar fi fost asemănătoare. Este și firesc. Pretutindeni, tînăra generație simte din plin bucuriile vacanței, grija părintească cu care este înconjurată.

Tiberiu STAMA și Radu BOGDAN

MONUMENTE CELEBRE ȘI ISTORIA LOR

VENUS DIN MILO

Strada era îngustă și locuitorii portului grecesc Pireu s-au bucurat cînd s-a început repararea părții ei carosabile. Era în anul 1959. Perforatorul a început să huruie, asfaltul a fost înlăturat și lucrătorii au început să sape pămîntul. Deodată, unul din ei a rămas încremenit : în groapă a apărut o mînă de bronz.

Imediat au sosit specialiștii arheologi. Au început să îndepărteze pămîntul cu băgare de seamă. Eforturile lor au fost răsplătite pe deplin. După prima mînă

s-a arătat a doua ; după aceea a fost dezgropată o statuie antică : zeița vînătoarei, Artemiza, cu tolba de săgeți în spinare.

Săpăturile au continuat. Sub un strat subțire de asfalt și de pămînt s-a descoperit o adevărată colecție de statui antice. Pe lîngă Artemiza, au fost găsite aici încă vreo cîteva sculpturi, între care — chipul de bronz al unui tînăr, turnat probabil în secolul al VI-lea î.e.n. și o operă din secolul al IV-lea, statuia zeiței Atena, purtînd coif cu creastă înaltă. Părul cîrlionțat, capul puțin înclinat, privirea ginditoare, un zîmbet ușor pe buze, toate acestea dădeau statuii feminitate și farmec. Mîna dreaptă era întinsă înainte. În stînga ținuse probabil cîndva scutul de bronz (cioburile lui au fost găsite alături).

Aceste sculpturi zăcuseră multă vreme în pămînt. Nici pînă azi nu s-a descoperit cum au ajuns ele pe teritoriului unui port comercial.

Se prea poate ca încăperea în care se păstrau statuile găsite acum să se fi dărîmat în timpul unui incendiu, îngropînd sub dărîmături capodopere de artă. Fie că lucrurile s-au petrecut așa, fie altfel, savanții — și nu numai ei, ci lumea întreagă — s-au bucurat de un asemenea noroc. Cinci statui grecești de bronz și trei de marmură din veacurile VI—IV

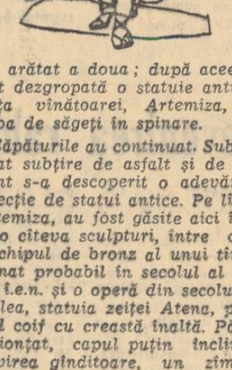

t.e.n. nu sînt puțin lucru : ele vor contribui la studierea și înțelegerea mai adîncă a artei vechilor greci.

Pînă acum chipul zeiței Atena fusese reprezentat în sculptură totdeauna măreț și rece, adică așa cum îl crease Fidias. Sculptura veacului al IV-lea, „Atena înșindurată", cum a fost numită statuia găsită la Pireu, arată ce drum străbătuse arta greacă timp de un secol după construirea Partenonului, cum și în ce direcție avea să se dezvolte ea. Nu e prima și, desigur, nici ultima descoperire care ne ajută să pătrundem în adîncul veacurilor trecute.

★

În primăvara anului 1820, țăranul grec Iurgos din insula Milo, în timp ce își săpa pămîntul, simți casmaua lovindu-se de ceva tare. Iurgos săpă alături cu același rezultat. Dîndu-și seama că a găsit o piatră antică cioplită — țăranii găseau citeodată astfel de pietre în insulă și le foloseau la construirea locuințelor, — începu să sape cu puteri sporite.

Și, în adevăr, găsi o lespede de piatră și cîteva pietre mai mici. Acesta a fost începutul. Spre sfîrșitul acestei zile atît de neobișnuite, el se trezi stăpînul unei statui antice din marmură albă. Statuia acestei femei, pe jumătate goală fusese așezată într-o firidă de piatră : acela, a cărui proprietate fusese cîndva, ținuse probabil foarte mult ca ea să fie bine păstrată. Din păcate, azi celebra Veneră din Milo (așa a fost botezată această minunată sculptură, în cinstea insulei Milo), are amîndouă brațele rupte din umeri ; atunci ea a fost însă găsită întreagă. Despre lucrul acesta povestește în jurnalul său navigatorul francez Dumont d'Urville, celebrul explorator al Antarcticei. În anul 1820, el naviga pe un vas hidrografic, care făcea o cursă în apele arhipelagului grecesc. Dumont d'Urville l-a vizitat pe țăranul care făcuse descoperirea și a văzut statuia în magazia acestuia.

„În mîna stîngă, ridicată în sus, zeița ținea un măr. — a scris Dumont d'Urville — iar cu dreapta ținea veșmîntul care-i aluneca de pe șolduri. Ulterior, mîinile i-au fost sfărîmate și-acum sînt despărțite de trup".

Lucrurile s-au petrecut așa. D'Urville n-a putut să cumpere statuia de la Iurgos, deși o dorea foarte mult ; nu i-au ajuns banii. Dar cîteva zile mai tîrziu, vasul care naviga a ajuns la Istanbul. Aici, ofițerii au fost invitați la ambasada franceză și d'Urville i-a povestit despre comoara găsită ambasadorului, marchizul de Rivière.

Acesta, interesat, a dat imediat dispozițiile necesare secretarului de ambasadă Marcellus. A fost echipată o corabie specială și Marcellus, în fruntea unui mic grup de marinari, a plecat spre insula Milo. După trei zile, Venus se găsea în casa ambasadorului. Nu mai avea însă mîini.

„Pe cît îmi pot da seama, — scrie Dumont d'Urville — țăranul care se săturase așteptînd cumpărători, a scăzut prețul și-a vîndut statuia preotului din sat. Acesta voia s-o ofere în dar dragomanului unui pașă din Constantinopole.. Domnul Marcellus a sosit tocmai în momentul cînd se făceau pregătiri pentru încărcarea statuii pe un vas, ca să fie dusă la Constantinopole. Văzînd că această minunată comoară îi scapă din mîini, Marcellus a luat măsurile de rigoare ca s-o obțină și preotul, pînă la urmă, nu fără împotrivire, a convenit s-o cedeze".

Dumont d'Urville, ca să spunem așa, nu e prea exact în relatări. Preotul a refuzat categoric să vîndă statuia și-atunci Marcellus a ordonat matrozilor săi s-o ia cu forța. A izbucnit o luptă. Marinarii au învins, dar cu ce preț ? În timpul încăierării, mîinile statuii, trîntită în noroi, au fost sfărîmate.

Acum, vestita statuie se află la Luvru, în Paris, unde a trimis-o în dar marchizul de Rivière.

Cum arată inscripția de pe ea, descifrată mai tîrziu, autorul operei ar fi sculptorul Agesandru sau Alexandru ; cîteva litere s-au șters și pînă la urmă nu s-a putut stabili cu precizie numele meșterului.

Venus e înfățișată pe jumătate goală, puternică și-n același timp plină de grație și feminitate ; așa și-a imaginat-o sculptorul pe zeița antică elină a dragostei și a frumuseții. Faldurile vestmîntului scot și mai bine în evidență supleța torsului gol. După unghiul din care privești statuia, ea îți apare cînd mlădioasă și vie, cînd calmă și ginditoare. Statuia aceasta pare atît de vie și datorită poziției capului : nițel întors spre stînga și ușor aplecat în jos. Ca zeiță a dragostei, ea trebuie să fie și puțin solemnă în frumusețea ei măreață și severă, dar în același timp și profund umană.

Lucrul cel mai important însă în legătură cu această sculptură este că ea a dezvăluit lumii arta insulelor din Marea Mediterană în epoca elinismului ; a arătat cum s-a răspîndit și s-a dezvoltat cultura greacă antică dincolo de granițele Greciei continentale, după prăbușirea imperiului lui Alexandru Macedon.

Venus din Milo a fost una dintre cele dintîi statui autentice grecești de la sfîrșitul secolului al III-lea și începutul celui de-al II-lea secol î.e.n. (majoritatea operelor de plastică greacă a ajuns pînă la noi în forma unor copii romane tîrzii).

★

Cititorul nu trebuie să creadă că toate descoperirile de statui antice au fost întîmplătoare. De multe ori savanții au căutat în locuri bine determinate, știind dinainte ce anume vor să găsească, și au găsit. Dar se-ntîmplă și altfel : se știe ce sculptură a fost, se știe unde era pusă : în linii generale se știe și cum arăta, dar nimeni n-o va mai găsi vreodată, fiindcă nu mai există.

B. BRODSKI și A. VARȘAVSKI

(Urmarea în numărul viitor)

MEDICUL vă sfătuiește

NEVRALGIA ŞI NEVRITA

Anotimpul rece este favorabil apariției unor boli legate de răceală, umezeală, vînturi puternice etc. Printre acestea este și nevrita. După cum îi spune și numele, nevrita este o boală a nervilor periferici, caracterizată prin inflamația lor. Cuvîntul vine din grecescu néuron, care înseamnă nerv, iar prin terminația de ită se caracterizează procesele inflamatorii. Inflamația nervilor poate fi urmarea unei boli infecțioase, a unei intoxicații.

Deseori inflamația nervilor este urmarea unui traumatism, a unei supraîncărcări musculare sau a unei obosiri excesive a unor anumite grupe musculare.

În nevrite fluxul nervos, transmiterea excitației nervoase, este întreruptă la nivelul inflamației și drept urmare apare o slăbiciune și o paralizare a mușchilor deserviți de nervii respectivi și mai apare și o tulburare a sensibilității. Prin aceasta se și deosebește nevrita de nevralgie.

Nevralgia este (algos-durere) un semn de boală caracterizat prin durere ascuțită, arzătoare sau surdă, ce survine în valuri de criză periodice.

Criza dureroasă poate fi însoțită de o paliditate sau dimpotrivă de o înroșire a pielii, de transpirație și de spasme musculare. Așa se manifestă de pildă nevralgia nervului trigemen al feței. Cauzele nevralgiei pot fi îmbolnăvirea nervului sau a ganglionilor nervoși, fie apariția unor procese în organele și țesuturile învecinate datorite unui traumatism, unor infecții (în special gripa), unei răciri brusce a unei părți a corpului și altele.

Nevralgia intercostală, care este destul de frecventă în sezonul rece, ca și sciatica „reaprinsă" de răceli sînt nevralgii dintre cele mai caracteristice, alături de nevralgiile nervului facial, amintite.

Dacă pentru tratamentul unei nevralgii este de ajuns uneori odihna fizică și psihică, căldura locală, ventuzele și prișnițele, asociate cu piramidon, aspirină, antinevralgice, tratamentul unei nevrite este mai complicat. El se adresează nu numai efectului dureros ci în primul rînd cauzei nevritei.

De aceea se recomandă ca diagnosticul diferențial al nevralgiei de nevrită să fie pus numai de medic și tratamentul urmat să fie numai cel recomandat de acesta.

În unele cazuri durerile cedează, odată cu procesul inflamator, cu ajutorul tratamentului fizioterapie (galvanizări, ultraviolete) sau röntgenterapic.

Tratamentul nevritei mai cuprinde în continuare masajul, gimnastica medicală, băi, împachetări cu nămol, ș.a., pînă la restabilirea completă a funcției nervoase.

De fiecare dată tratamentul trebuie să fie individual și supravegheat de medic, pe toată durata lui.

Pe cînd nevralgia se vindecă mai ușor, nevrita cedează uneori foarte greu.

Odată apărute, bolnavul să nu uite că orice nevralgie se tratează mult mai ușor, dacă tratamentul se face încă de la începutul bolii.

Dr. V. IVANOV

Rolul mamei în prevenirea rahitismului

Rahitismul este o boală ce apare, de obicei, începînd din primele luni după naștere și pînă la vîrsta de 2—3 ani, la copiii care nu sînt hrăniți rațional și la care nu se respectă normele generale de igienă. În lunile de iarnă și primăvară, mamele trebuie să-și pună mai mult ca

oricînd problema prevenirii acestei boli, datorită în special cantităților mai mici de vitamină D_2 și C din alimentație, cît și numărului redus al zilelor însorite de care pot beneficia copiii în acest timp.

Cînd organismul copilului este lipsit de cantitatea de vitamină D_2 necesară dezvoltării sistemului osos, vitamină care îi este asigurată în mod obișnuit prin alimentele bogate în această substanță, procesul de osificare devine deficitar. În astfel de cazuri, datorită carenței de depunere a calciului și fosforului în oase, acestea nu se întăresc complet și au rezistența scăzută. Oasele pumnilor se deformează, iar cele ale membrelor inferioare se strîmbează în formă de paranteză. În jurul sternului (osul central al pieptului) apar niște umflături denumite „mătănii costale". Toracele se turtește și se deformează. Tot așa și oasele craniului. Dinții, care apar mai tîrziu la copiii rahitici, sînt pătați și sfărîmicioși. Coloana vertebrală se deformează și uneori copiii rahitici devin cocoșați. Pe măsură ce boala înaintează, musculatura corpului slăbește și pîntecele se bombează. Dacă nu se iau măsuri de tratament, din cauza stării de debilitate foarte accentuată, se pot ivi și diverse îmbolnăviri supra-adăugate, care pun în pericol viața copiilor.

Iată deci că rahitismul este o boală care produce destule necazuri părinților. Dacă nu se tratează la timp, rahitismul poate determina deformări ale corpului și infirmități care să persiste toată viața.

Toate aceste neajunsuri însă, pot și trebuie să fie prevenite de mame. Încă din timpul graviditătii, este necesar ca viitoarea mamă să-și alcătuiască hrana în mod rațional, după sfatul medicului, pentru ca să asigure în felul acesta și o dezvoltare normală a fătului. Din alimentația gravidei, cînd este o sarcină normală, nu trebuie să lipsească ouăle, carnea, laptele și derivatele lui, care sînt bogate în vitamină D_2. De asemenea este util a se consuma zilnic în această perioadă fructe sau legume proaspete, chiar în lunile de iarnă și primăvară, pentru asigurarea vitaminei C.

După naștere, alimentația mamei care hrănește copilul la sîn va fi la fel de corectă, știut fiind că vitaminele D_2 și C, atît de necesare dezvoltării normale a copilului, trec împreună cu celelalte vitamine și substanțe nutritive din alimente în laptele mamei.

Cînd copilul este alimentat artificial sau mixt, este util să existe aceeași preocupare pentru hrana rațională de care acesta va beneficia. În lunile reci se va da sugarului, pe lîngă hrana obișnuită, prepa-

rate de vitamină D_2, începînd de la vîrsta de o lună, în dozele indicate de medicul pediatru. Se va asocia cura de aer, începînd iarna de la vîrsta de o lună, iar vara chiar de la două săptămîni. Expunerile la razele soarelui sînt de asemenea de o deosebită importanță pentru prevenirea rahitismului. Copiii trebuie să fie expuși la soare în orice anotimp. Durata acestor expuneri va fi, conform prescripțiilor medicale, în raport cu starea generală a organismului copilului și condițiile de mediu. Cînd cerul e prea mult timp acoperit de nori se poate recurge la aplicarea razelor ultraviolete, ce se efectuează în policlinici sau creșe.

Majoritatea mamelor știu astăzi că strînsul picioarelor la copii, prin înfășări, nu constituie un mijloc prin care aceștia pot să aibă picioare armonios dezvoltate. Dar tot atît de bine trebuie să mai știe că

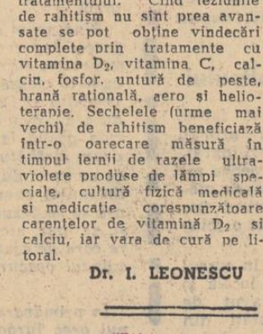

sănătatea copiilor și implicit prevenirea rahitismului depind în foarte mare măsură de atenția pe care o vor acorda sfaturilor medicului curant în legătură cu alimentația și felul de viață al copilului.

Dacă totuși, ca urmare a unor greșeli în îngrijirea sugarilor sau a copiilor mici, unii dintre aceștia încep să prezinte simptome de rahitism, care de obicei se traduc prin stări de agitație, paliditate, lipsa poftei de mîncare, transpirații în special la cap, se va apela cît mai curînd la medic pentru instituirea din timp a tratamentului. Chiar leziunile de rahitism nu sînt prea avansate se pot obține vindecări complete prin tratamente cu vitamina D_2, vitamina C, calciu, fosfor, untură de pește, hrană rațională, aero și helioterapie. Sechelele (urme mai vechi) de rahitism beneficiază într-o oarecare măsură în timpul iernii de razele ultraviolete produse de lămpi speciale, cultură fizică medicală și medicație corespunzătoare carențelor de vitamină D_2 și calciu, iar vara de cură pe litoral.

Dr. I. LEONESCU

SPONDILITA ANCHILOPOETICA

Spondilita anchilopoetică sau spondilartrita anchilozantă este o boală reumatismală de tip inflamator, cu evoluția cronică și tendință la anchiloză a articulațiilor coloanei vertebrale, a șoldurilor și a altor articulații. Spondilita este o boală diferită de spondiloză, aceasta din urmă fiind o boală degenerativă și de uzură.

Ca frecvență ea este mai răspîndită la bărbații tineri decît la femei (10 cazuri bărbați la 1 caz femeie), între vîrstele de 20—40 ani — și mai rar sub 20 ani.

Boala începe de obicei printr-un proces inflamator în regiunea bazinului la nivelul articulațiilor sacro iliace ce se urcă progresiv pe întreaga coloană vertebrală.

În stadiul avansat al bolii ea are un caracter de anchiloză a coloanei vertebrale în poziție dreaptă (spate de blană) sau încovoiat, capul adus spre piept (cifotic) în semn de întrebare.

În această fază de cuprindere a coloanei dorsale și cervicale, mișcările capului nu mai pot fi făcute pe spate, lateral sau cu rotație, în plus datorită anchilozei coastelor de vertebre respirația nu se mai face prin amplitudine toracică (piept) și e suplinită de o respirație diafragmatică (abdominală).

Bolnavul pierde în greutate, slăbește, are o stare de astenie și stări de sensibilitate nervoasă.

În consecință se stabilește o invaliditate accentuată sau mai puțin accentuată după cum boala mai cuprinde eventual și alte articulații (genunchii, coatele).

În perioada inflamatorie, dureroasă, evolutivă, se întrebuințează medicamente antiinfecțioase (în deosebi în gonococie) cu penicilină, aureociclină, streptomicină; apoi cortizonul, ACTH, reumazolul, antadolul, săruri de aur și săruri de cupru.

Ca adjuvante iod, calciu, vitamina C și vaccinuri.

Fizioterapia și în special roentgenterapia, ca tratament de bază, dau cele mai bune rezultate.

Tratamentul ortopedic preventiv și corectiv trebuie să intervină de la începutul bolii să lupte contra anchilozelor și atitudinilor vicioase, repaosul contra inflamației și exercițiul muscular cu masajul contra anchilozei.

Repaosul pe pat tare (scînduri sub saltea) și capul jos fără perne, întins pe spate, este de mare importanță în evoluția diferitelor anchiloze.

Masajul se aplică cu multă precauție și nu în perioadele cele mai dureroase, după care un loc de frunte îl ocupă gimnastica.

Exerciții pentru coloana vertebrală:

Bolnavul stă culcat pe spate, fără perne, cu mîinile sub cap, coatele atingînd patul, respiră profund și lent. Apoi cu fața în jos, picioarele întinse cu pernă sub abdomen, mîinile pe cap sau întinse face mișcări de respirație; în această poziție contractă mușchii fesieri și ridică gambele cu genunchii întinși, cu mîinile pe fese ridică capul și umerii de pe pat.

Pentru șolduri — din poziția pe spate, ridică și îndoaie picioarele (flexie și extensie), îndepărtează și apropie coapsele și însfîrșit din șolduri execută mișcări de rotație în afară și înăuntru.

Pentru genunchi, mișcări de flexie și extensie. Toate acestea 15—20 minute, de două ori pe zi, după repaos și în zilele cînd nu se face roentgenterapie.

Cura balneară se recomandă în afara puseelor (perioadelor) dureroase.

Stațiunile cele mai folositoare sunt: Victoria, Eforie, Tekirghiolul, Govora, Herculane.

Dr. Ioan Gh. MATACHE

TRICOTAJE

Dăm cîteva modele pentru vîrste diferite cazace, bluze, jachetică de copil, confecționate din tricot în dungi, uni și noua creație în acest domeniu din lînă mélange.

Desene de Vali GHIUȚĂ

SFATURI COSMETICE

Ridurile de la ochi, la dv. se datoresc oboselii la care supuneți ochii. Pentru a preîntîmpina accentuarea lor căutați ca în timpul lucrului, la citit, scris etc. să aveți lumină bună. De asemenea, veți consulta medicul de specialitate pentru a stabili dacă aveți nevoie de ochelari. Seara veți aplica în jurul ochilor o cremă nutritivă cu vitamine, cu care puteți rămîne unsă și în timpul nopții. Dimineața, înainte de a pleca la lucru, veți unge obrazul cu coldcremă sau chiar cu crema dv. obișnuită apoi veți aplica un strat ușor cu pudră **(DORA — Sibiu).**

În unul din numerele viitoare vom publica mișcările care trebuie folosite la masaj; spațiul redus nu ne permite să vă dăm răspunsul în numărul de față. În ceea ce privește celelalte întrebări vă rugăm să ne comunicați adresa exactă pentru a vă trimite răspunsul prin poștă. **(A J. — Constanța).**

În afară de depilatorul pe bază de colofoniu există procedeul electric care însă nu poate fi folosit decît în anumite regiuni ca mustăți, barbă, nicidecum pe picioare unde părul este în abundență și necesită un timp foarte îndelungat pentru a fi distrus. Operația respectivă nu poate fi efectuată decît de către specialiști. Pentru detalii vă rugăm să ne indicați adresa exactă **(GRAȚIELA — București).**

Nu am primit pînă în prezent nici o scrisoare de la dv. Pentru a vă putea da o serie de indicații mai detaliate vă rugăm să ne indicați adresa dv. exactă **(CRIGUȚ TEO).**

Înainte de ras este necesar să vă înmuiați pielea obrazului folosind o cremă de zi, de exemplu crema Elida — grăsimea pe care o conține apără pielea de iritații. De asemenea este necesar ca după bărbierit să folosiți o soluție alcoolică -acidă conținînd 1 g acid salicilic dizolvat în 50 g alcool și 50 g apă. La sfîrșit veți pudra din abundență barba îndepărtînd după cîteva minute surplusul de pudră. Neajunsul privind transpirația mîinilor îl puteți îndepărta folosind o soluție de formol 10%. De asemenea se recomandă ca de cîteva ori pe zi să pudrați această regiune cu următorul amestec: licopodiu 10 g, oxid de zinc 10 g, talc 10 g, și caolin 10 g. **(VIOREL B.).**

Dată fiind vechimea petelor, dispariția lor este destul de problematică. Încercați totuși cu următoarea cremă: hidrochinonă 2 g, acid salicilic 2 g, camfor 1 g, vaselină 20 g, lanolină 10 g. Porțiunea cu puncte negre o veți freca zilnic cu tărîțe de grîu stropită cu apă oxigenată. În jurul ochilor veți aplica crema „Nutrin" sau „Doina".

Puteți rămîne unsă și în cursul nopții. Renunțați la folosirea săpunului, curățați-vă fața cu emulsia „Mimoza" **(RODICA — Olănești).**

S. DIMITRIU, GRUMBERG V. — București, **ANGELA D.; DOROTHEA** — Baia-Mare; **ONUȚ — IONUȚ,** sînt rugați să-și indice adresa exactă pentru a li se trimite răspunsul prin poștă.

Anca BOGDAN

Spălarea tricotajelor de lînă

Toate tricotajele de lînă se pot spăla în casă, cu condiția ca:

...să nu folosim decît apă călduță, potrivită la aceeași temperatură (maximum 35 grade) atît pentru spălat cît și pentru clătit.

...să nu lăsăm lucrurile de lînă să stea mai mult de 10 minute în apă.

...să întrebuințăm numai săpun fulgi (Stela) sau praf (Alba-Lux). Frecarea tricotajelor cu orice alt săpun, fie el de rufe sau de toaletă, face ca lîna să se „bată" și să-și piardă aspectul inițial, frumos și elastic.

...înainte de a introduce obiectul respectiv, să dizolvăm săpunul în apă printr-o puternică agitare a acesteia cu mîna. Altminteri, praful sau fulgii de săpun rămași nedizolvați, pătrund printre ochiurile tricotajului și le astupă, dîndu-i acel aspect „bătătorit" atît de neplăcut despre care vorbeam mai sus.

...să nu le frecăm și să nu stoarcem niciodată tricotajele. Este suficient să le presăm cu mîinile în spuma de săpun, ca să iasă curate.

...să adăugăm în ultima apă în care clătim obiectele spălate o lingură de oțet. Acesta are proprietatea de a scoate orice urmă de săpun din lînă, precum și de a-i reîmprospăta culoarea.

...să nu atîrnăm pe frînghie sau pe umerașe lucrurile spălate. De asemenea, și expunerea lor la soare sau pe calorifer este absolut contraindicată. Cea mai bună metodă pentru a le usca este aceea de a le întinde, după vechile dimensiuni, pe un prosop gros, care, peste un timp, va absorbi toată apa din ele.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Pîftie de porc; mîncare de mazăre cu carne; budincă de clătite.

— Pilaf de praz; mîncare de rinichi; ruladă cu marmeladă.

— Ciorbă rusească; musaca de cartofi; compot de piersici.

— Crochete de griș cu morcovi sotè; ostropel; griș în formă.

— Supă de zarzavat cu smîntînă; sărmăluțe în foi de viță; mere coapte.

— Andive cu maioneză; mititei cu murături; clătite cu dulceață.

— Pateu de ficat; creier cu legume; budincă de portocale.

PATE DE FICAT

Cantități pentru 6 persoane: 600 gr. ficat, 300 g. slănină, 5 gălbenușuri, 500 g unt, piper alb, sare, 500 g aspic, 1 legătură de pătrunjel. Se spală ficatul bine de tot în apă călduță. După aceea se învelește în felii de slănină și se pune să fiarbă în bain-marie. Cînd este gata se scoate, se lasă să se răcească. Se dă apoi prin mașină de 2-3 ori, fără slănină. Pasta obținută se amestecă cu gălbenușurile de ou, cu untul frecat bine, piper, sare, după gust, iar după aceea se dă o formă rotundă sau dreptunghiulară. Depinde de vasul pe care-l avem. La fundul vasului se așează un strat subțire de aspic care se lasă să înghețe, după care se ornează cu albuș de ou tăiat mărunt, verdeață, felii de gogoșari. Se toarnă din nou puțin aspic deasupra care și el se lasă să se închege. După aceea așezăm pateul, se toarnă aspic peste el. Lăsăm să înghețe. După 2-3 ore se moaie forma în apă caldă și se răstoarnă pe un platou.

CREIER CU LEGUME

Se curăță creierul, se ține aproximativ 10 minute în apă clocotită după care se scurge și se taie în bucăți mici. Separat luăm o ceapă potrivită, o tăiem mărunt și o punem să se prăjească în puțină grăsime (untdelemn sau unt). Cînd începe să se rumenească adăugăm și creierul. Amestecăm ușor cu o lingură pînă se prăjește pe toate părțile. Se servește cu legume asortate și anume: creierul se așează la mijloc iar de jur împrejur un rînd de fasole verde, mazăre, morcovi. Toate fierte și opărite cu unt.

BUDINCĂ DE PORTOCALE

100 g. miez de pîine albă se fierbe cu 1/2 litru de lapte pînă se face ca o pastă. Se trece prin sită. Această compoziție se amestecă cu zeama strecurată de la o portocală mare. Se freacă 150 g. unt cu 6 gălbenușuri, 150 g. zahăr și coajă rasă de la o portocală. Se amestecă totul cu pîine la care se adaugă cîteva migdale sfărîmate iar la urmă albușuri (6) bătute spumă. Se răstoarnă totul într-o formă unsă și tapetată și se fierbe în 3/4 de oră la bain-marie. Cînd este gata se răstoarnă pe o farfurie rotundă și se servește cu un sos de vanilie.

CUM NE ARANJĂM INTERIORUL

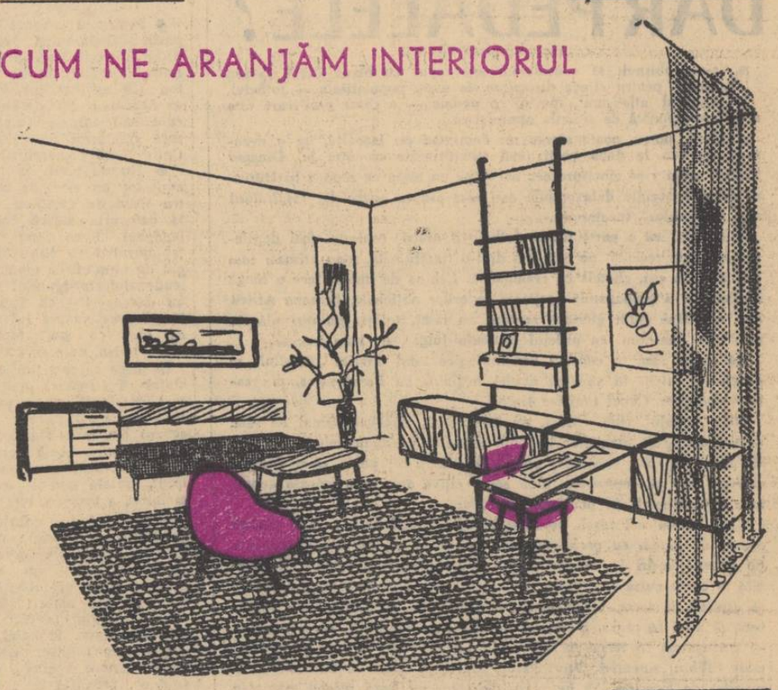

CURIERUL NOSTRU

O cititoare din Birlad ne propunea într-una din scrisorile sale ca la această rubrică să publicăm nu numai răspunsul nostru, ci și întrebarea pusă de cei care ne cer sfatul. Ea își susținea propunerea cu argumentul că astfel răspunsurile noastre vor fi folositoare unui număr mai mare de cititoare. În același timp, majoritatea celor ce ne cer sfatul ne scriu să redactăm astfel răspunsurile încît să le înțeleagă numai ei și nicidecum altcineva, fiind vorba de chestiuni cu caracter personal. Majoritatea ne roagă să le trimitem răspunsurile prin poștă, acasă.

Sîntem de părerea acestora din urmă. De aceea la scrisorile cu caracter personal vom căuta să răspundem prin poștă. La această rubrică vom da în principal răspunsuri la întrebările privind moda, cosmetica, gospodăria și altele de acest fel, care prezintă interes și pot fi folositoare unui număr cît mai mare de cititoare și cititori.

MIMI A.: Un răspuns mai pe larg dăm, în mod permanent, la rubricile noastre de modă. Trebuie să vă spunem că munca, de orice natură ar fi ea, cere o haină ieftină, comodă, care să permită corpului mișcări de tot felul, să nu-l stinghereacă în decursul orelor de muncă. Îmbrăcămintea de toată ziua este simplă, ușoară, fără prea multe complicații și zorzoane. Culorile țesăturilor nu trebuie să fie stridente, ci mai moderate, rezistente la munca de zi cu zi. Simplitatea în stilul ținutei de muncă nu exclude însă frumosul din această îmbrăcăminte. Ea trebuie să fie obținută prin armonia liniilor simple, prin alegerea și combinarea țesăturilor și culorilor, într-un cuvînt, prin tot ce se potrivește cu tendințele, exuberanța și prospețimea tinereții. Iată în primul desen două modele bune, iar în al doilea, unul pe care nu vă sfătuim să-l adoptați.

MODA

ROCHII DIN STOFE ÎN DUNGI ȘI CAROURI

1. Rochie tinerească în carouri, corsajul gen bolero iar fusta pe bié formînd cute largi.

2. O rochie dreaptă cu dungi verticale. Singura garnitură e cordonul pe bié.

3. Pentru o persoană slabă, o rochie în joc de linii orizontale și pe bié.

4. O rochie din două-piese cu dungile pe bié. Drept garnitură panglici de catifea.

5. O rochie chimono cu dungile aranjatevertical. Drept garnitură are în față o bentiță pe bié.

6 O frumoasă și tinerească rochie din material pepit. Pensele corsajului se prelungesc la fustă terminîndu-se cu pliuri. Atît gulerul cît și cordonul sînt pe bié și bordisite cu catifea.

Pentru fetițele mici vă dăm cîteva modele de paltonașe cu diferite garnituri din blană sau din stofă.

Desene de Vali GHIUȚĂ

REBUS

FILE DE CALENDAR

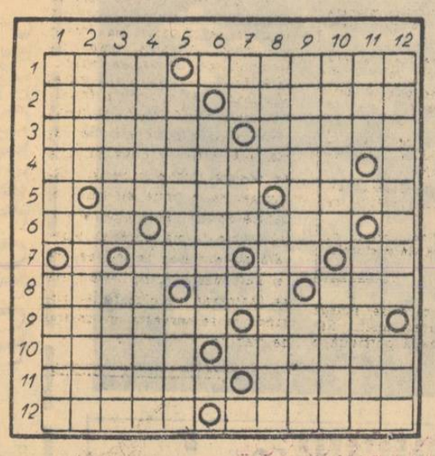

ORIZONTAL: 1) 1 ianuarie 1963 — Durează sute de ani 2) Perioadă de timp — Au puțini ani (fem.) 3) Peste puțin timp! — Albită de ani 4) Prezentă zi de zi 5) Din ceas în ceas (fem.) — Pronume demonstrativ 6) Sute sau mii de ani — Femeie... cu ceva ani 7) Piesă de harnașament — La începutul secolului! — Într-un minut! 8) Fabulist de-acum vreo 2600 de ani — Tipic — 31 de zile de primăvară 9) Arătura — Covor așternut în ianuarie 10) La un an odată — Vremurile apuse 11) Sulfură de fier — Înfloresc în lunile de vară 12) Vîrstă — Dăinuie peste ani.

VERTICAL: 1) Zece zile... și iar zece zile — Zilele din turul ciclist sau săptămînile din campionatul de fotbal 2) Sfîrșitul zilei... — ...și începutul ei 3) Zi de vară — Privitoare la ore 4) Acre — Glumă 5) La fiecare an (fem. pl.) — Precise 6) Astăzi, la ceasul înserării 7) Conjuncție de pe vremea lui Cezar — Chelner încasator 8) Servită în orele de seară — Știință cu ani și date 9) Secunda, minutul sau ora — Evoluție în timp 10) Pierde timpul — Munți „bătrîni" din țara noastră 11) A stat ore întregi... la soare — Rude... cam de vîrsta mamei 12) A readuce-n minte fapte din negura anilor — O jumătate de secundă (cu ceasul!).

Marțian NOUR

CURIER ARTISTIC

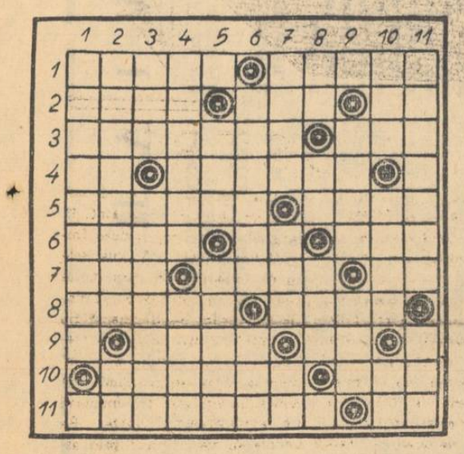

ORIZONTAL: 1) Protagonist în premiera „Febre" de Horia Lovinescu — Prezință-n stagiune „Fata cu garoafe" de Gh. Dumitrescu. 2) Pictor și muzeu în capitală — „... tineri", roman de N. Tic — Unire! 3) Autorul versurilor la romanța „La umbra nucului bătrîn" de Ionel Fernic — Temnița lui Harap Alb din basmul lui Ion Creangă. 4) Olan! — „Portretul lui George Oprescu" de I. Irimescu (pl.) 5) Cîntă frumusețea capitalei în melodia „În Bucureștiul iubit" — „Ca la Breaza". 6) Comedie de Tudor Mușatescu — Cută! — Îmbină piese de metal sau piele. 7) Micuțe ce cos mîndre podoabe — Vioară pe care a cîntat George Enescu, aflată în muzeul din Cal. Victoriei — La cinematograf! 8) În finalul baletului „Călin" de A. Mendelsohn — Autorul portretului lui M. Sadoveanu. 9) Întreprindere de transporturi — Casă! 10) Permanențe în sălile de spectacole — Undă cîntată de poeți și zugrăvită de pictori. 11) Vestita horă a lui Dinicu — Carte!

VERTICAL: 1) Neîntrecutul meșter al prozei românești... 2) ...și luceafărul poeziei noastre — La artiști! 3) Iluzoriu — Privește teatrul (fem.). 4) Fala artei noastre muzicale — Emoție în scenă. 5) A rămîne — Muzeu de artă națională în Parcul de Cultură (dim.). 6) Podoabă arhitecturală — Lugojana lui I. Vidu. 7) Micul Ionuț — „Vas...", pînză de T. Pallady — Și latinesc. 8) În pictură! — Ude! — Pitoresc ținut ardelean. 9) Solist într-un concert de Paul Constantinescu — Seară de petrecere, cu muzică și dans. 10) Cusătură înflorată pe ie — Ionică din operetа „N-a fost nuntă mai frumoasă" de N. Kirculescu — Suprafață. 11) Actori, cîntăreți, pictori, poeți etc. — Fragment din „Lysistrata" lui Dendrino.

S. BUCURESCU

POȘTA REDACȚIEI

MIOARA — Brașov: Nu cunoaștem adresa artistului despre care ne scrieți. Cît despre rugămintea de a nu vă uita, rîndurile noastre sînt o dovadă că acest lucru nu s-a întîmplat.

VASILE BARBU — Medgidia: Am luat cunoștință despre necazul dv., dacă se poate numai astfel: vizitînd mai multe țări și posedînd etichete de la hotelurile pe unde ați trecut, nu le puteți lipi pe valiza de vinilin. Care este soluția ce poate fi întrebuințată pentru ca valiza să arate frumos, ca a unui turist ca dv., ne întrebați.

Soluția, la propriu este „A-dezin", o pastă cu care se pot lipi chiar și tăcîmurile de porțelan. Încercați-o și comunicați-ne rezultatul.

L. Armstrong nu este nici tînăr, dar nici bătrîn. Chipul îl puteți vedea pe unele coperte de discuri, cuprinzînd imprimări ale sale.

MINODORA COMȘA — Sibiu Pentru combaterea melcului fără cochilie, vă recomandăm următoarele măsuri: dacă n-ați săpat încă grădina, să faceți acest lucru acum, cînd timpul mai permite. La primăvară și la vară, seara și dimineața, ca și în zilele noroase, veți culege melcii care apar și îi veți distruge. Pentru izolarea atacului, puteți înconjura locurile respective cu praf de var sau cenușă. Tot cu praf de var sau cu sulf, piatră vînătă ori D.D.T., veți prăfui plantele atacate, seara și dimineața timpuriu.

ANTONIU RAFAEL — București: Am cernut enigmele și în sita noastră n-a rămas nici una publicabilă. Să nu cumva să credeți că sita avea pînza exagerat de deasă. Epigramele erau de vină, fiind prea zgrunțuroase, cu versurile avînd silabele necîntărite și rimele nepotrivite. Luați-le din nou și supuneți-le unei operații de reașezare.

I. LUIZA — Poiana (Cîmpina): În limita posibilităților publicăm interviuri și articole despre unii artiști, cîntăreți. Probabil că ați întîlnit asemenea articole în revista noastră. În acest caz, am fi dornici să vă aflăm părerea asupra lor.

GAVRIL CREANGĂ — București: Dacă nu există partitura cîntecului preferat în librării și dacă melodia „Florăreasa" este imprimată de casa de discuri „Electrecord", nu vă rămîne decît a vă adresa acesteia din urmă. Ca bucureștean, vă vine ușor să faceți un drum pînă în strada Luigi Cazzavillan unde se află sediul „Electrecordului". Așa credem că veți cînta la chitară, după partitură. V-am dat, cum se spune nota „la", restul vă este ușor de înfăptuit.

EMILIA BÎRSĂNESCU — Giurgiu: Fotografia trimisă nu poate fi publicată, deoarece nu este reușită din punct de vedere artistic. Era necesar să surprindeți o vedere mai de ansamblu, nu numai un colț al vasului respectiv. Ne interesează fotografii cu frumusețile patriei, însă nu publicăm iarna peisaje de vară și invers.

MIOARA ORIAN — București: Desigur că vă puteți înscrie la o școală populară de artă chiar în București, la secția artă dramatică. Acest lucru trebuie să-l faceți la timpul oportun și îndeplinind condițiile de rigoare. Adresa școlii este str. Cuza Vodă 100. Dacă în întreprinderea unde lucrați nu este echipă de teatru, sugerați acoasta idee comitetului sindical. Se vor mai găsi, desigur, și alți iubitori ai scenei care să fie alături de dv.

Ceasornicele
„Victoria"
— ARAD —
sînt neîntrecute.
Nici un cămin
fără ceasornicul
„VICTORIA"

CURIOZITĂȚI

O ȚESĂTURĂ DIN NEOLITIC

În cursul unor săpături arheologice care se desfășoară în sudul Turciei, au fost descoperite țesături, probabil din lînă, care par a fi cele mai vechi țesături cunoscute pînă în prezent. Țesăturile au fost descoperite în așezarea neolitică de la Catal Huyuk, care are o vechime de 9.000 de ani. Vechimea exactă a bucăților de stofă descoperite n-a fost încă precizată.

Somn autohipnotic

Un tînăr indian, care locuiește la Londra, fiind acuzat că a furat geanta unei ospătărițe, a căzut într-un somn atît de adînc, încît toate mijloacele folosite de medici și polițiști pentru a-l trezi au rămas zadarnice. După cîteva zile de încercări infructuoase, tînărul respectiv a fost transportat de două ori la spital, unde a fost examinat de numeroși medici. Aceștia au declarat că din punct de vedere fizic starea sa este complet normală și că somnul îi provine dintr-o autohipnoză.

După 8 zile tînărul indian a fost transportat într-un spital al administrației penitenciare, el continuînd să doarmă la fel de adînc ca și în prima zi.

CERCEI CARE CAD DIN CER

Un locuitor din localitatea tranceză Xirocourt a avut o surpriză plăcută. Punînd un vas sub streașină pentru a aduna apă de ploaie, el a constatat cu surprindere golind apoi vasul că pe fund se află un cercel de aur. Cu toată străduința sa, el nu a putut afla proprietarul acestui cercel. Se presupune că o pasăre ar fi găsit cercelul și l-ar fi scăpat deasupra acoperișului, de unde ploaia l-a adus în vas.

Barza călătoare... cu tramvaiul

Mare a fost surpriza unui vatman din Olsztyn (Polonia) cînd la capătul liniei de tramvai a observat o barză la marginea unei păduri. Barza, deloc speriată de prezența oamenilor, s-a lăsat prinsă și dusă în tramvai. Călătorii au început s-o îngrijească, oferindu-i tot felul de sandviciuri pe care pasărea le-a înșiuleca cu lăcomie. După ce s-a săturat, barza nu și-a manifestat deloc intenția de a părăsi tramvaiul. Spre marele haz al copiilor și al călătorilor, ea a făcut mai multe ture prin oraș, iar la al patrulea tur, a coborît exact în același loc unde se urcase și a dispărut în pădurice.

De atunci, pasărea migratoare, care n-a putut zbura spre țările calde din cauza unei răniri a aripei, revine din timp în timp în stația respectivă și face cîteva ture prin oraș cu tramvaiul.

DIN CAPRICIILE NATURII

O salcie îmbătrînită, în Delta Dunării

Fotografia: N. BRUJAN

SE POVESTEȘTE DESPRE SAVANȚI DE SEAMĂ...

„Domnului Ehrlich"

Biochimistul Paul Ehrlich era un om foarte distrat. Ca să nu uite dispozițiile pe care avea să le dea asistenților și colaboratorilor săi, își nota chestiunile cele mai importante pe niște cartonașe, care erau apoi înmînate persoanelor respective. Uneori, cînd avea de ținut o prelegere sau urma să îndeplinească altă lucrare importantă, își scria și pentru el însuși asemenea cartonașe. Temîndu-se că va putea uita totuși de existența cartonașelor, pentru mai multă siguranță el și le trimitea prin poștă, adresîndu-le „domnului Ehrlich".

Deocamdată

Cineva răspîndise zvonul cum că marele naturalist Humboldt ar fi murit. Dorind să măsoare craniul defunctului, un naturalist-cercetător a adresat o scrisoare în acest sens unui prieten al lui Humboldt. Scrisoarea ajunse însă în mîinile lui Humboldt care răspunse chiar el expeditorului: „Cu regret vă fac cunoscut că nu vă pot fi de folos, întrucît, deocamdată, craniul meu îmi mai face trebuință. Pe viitor, însă, va sta la dispoziția dv.".

O mică greșală

Matematicianul german Julius Wilhelm Dedekind a murit în 1916, în vîrstă de 84 de ani. Dar, încă în 1904, într-un îndreptar au apărut cîteva rînduri despre el, în care se arăta că ar fi murit în 1899. Dedekind s-a amuzat citind rîndurile care se refereau la el, apoi i-a scris editorului următoarele: „Vă mulțumesc pentru atenția ce mi-ați acordat-o, înserînd rîndurile privitoare la viața și activitatea mea științifică. Îndrăznesc însă să vă atrag atenția că, în ce privește data morții, s-a strecurat o mică greșeală".

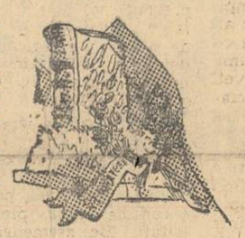

I-a părut rău

În trenul cu care călătorea Mendeleev izbucni un incendiu. Mendeleev aținse. Tovarășul său de drum, un englez, l-a trezit abia cînd flăcările pătrunseră pe culoarul vagonului său.

— De ce nu m-ați trezit mai devreme? s-a supărat Mendeleev.

— Dormeați așa de bine — răspunse senin englezul — mi-ar fi părut rău să vă trezesc...

Savantul — artist de circ

Thomas Young, renumitul fizician englez, a fost un copil minune. Citea la vîrsta de doi ani, la șase ani învăța geometria, n-avea decît opt ani cînd se ocupa cu lucrări serioase de geodezie. Cunoștea multe limbi, iar într-un timp s-a ocupat cu descifrarea hieroglifelor. Young susținea că atunci cînd există dorință, stă în puterea fiecărui om să facă ceea ce știu să facă și alții. Consecvent cu cele ce susținea, el a învățat să cînte la toate instrumentele muzicale din acea vreme, a devenit un bun cunoscător în probleme de artă, s-a ocupat de acustică, de construcții navale, de medicină și astronomie, de zoologie, fiziologie și de alte științe. El s-a produs chiar la circ, executînd acrobații călare și dansuri pe sîrmă.

Definiția metafizicii

Fizicianul (și chimistul) german Otto Hahn, a fost întrebat ce crede despre metafizică.

— Metafizica — a răspuns, cu un zîmbet pe care nu și-l ascundea, savantul — este tot una cu a căuta noaptea o pisică neagră într-o cameră neluminată, în care de altfel, nu se găsește nici o pisică.

Tabla neagră „fuge"

Ampère — celebrul matematician și fizician francez — mergea odată, îngîndurat, pe stradă. Pe neașteptate, văzu în fața sa o tablă neagră ca cele din auditoriul unde își ținea prelegerile. Bucurîndu-se din cale afară — căci tocmai voia să verifice unele calcule pe care le frămîntase în gînd tot timpul — Ampère

scoase din buzunar o bucată de cretă (întotdeauna în buzunarul său se afla o bucată de cretă), și începu să scrie de zor formule. Spre mirarea lui, tabla neagră a început să fugă, iar Ampère, fără să-și dea seama, se grăbea să țină pasul cu ea. Abia rîsul trecătorilor care urmăreau amuzați scena, l-a trezit la realitate: și-a dat seama că tabla neagră este spatele unei carete.

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

„UN OM CU INIȚIATIVĂ"

Schiță de GEORGES COURTELINE

Dl. Chamarrat este astăzi cam agitat.

Lucrul acesta nu intră deloc în obiceiurile unei persoane cu gesturi măsurate și înzestrată cu atîta stăpînire de sine cît dovedește domnul Chamarrat.

De altminteri, oricine poate să înțeleagă această atitudine oarecum olimpiană, dacă află că înaintea sa stă chiar un director din Ministerul Finanțelor, în carne și oase...

Dar, cu toate că trebuie și știe să mențină demnitatea unui rang atît de impunător, probabil că ceva l-a supărat prea din cale afară, de vreme ce-și îngăduie pînă și această surprinzătoare revărsare de furie: să ciocăne cu coada tocului în masă.

O bătaie în ușă îi întrerupe plimbarea prin încăpere.

Dl. Chamarrat trece grăbit la locul său din fața biroului masiv, își trage cu grijă poalele redingotei și, după ce a tușit ca să-și limpezească gîtlejul, rostește sepulcral:

— Poți intra!

În sanctuarul său năvălește alerat un tînăr pomădat, trezat, care nu pare deloc paralizat de solemnitatea momentului și nici de privirea gravă cu care îl măsoară superiorul său.

Ba, mai mult încă, Friponneau — căci așa îl cheamă pe cutezător — exclamă voios și amabil:

— Bună ziua, domnule director: în sfîrșit, m-am putut întoarce și eu la Paris și, după cum vedeți, m-am grăbit să vă fac dv. prima vizită.

Directorul se încruntă. Nu știe încă ce purtare să adopte ca să-l strivească definitiv sub mînia lui pe subalternul care i-a tulburat liniștea și tipicurile.

Dar, înainte de toate, respectul propriului rang!

Așa că dl. Chamarrat se mărginește să rostească, cu un aer glacial:

— A, d-ta erai, domnule... domnule — Friponneau, mi se pare?

Și, cu un ton insinuant, pe care-l socotește inegalabil, adaugă: — Sincer vorbind, nici nu credeam că o să te mai văd pe la noi, după trei luni de absență...

Dar interlocutorul său rămîne senin și imperturbabil.

Pesemne că în scurta lui existență a avut totuși prilejul de a trece prin împrejurări mai dramatice...

Clatină din cap, mirat, și răspunde cu nevinovăție:

— Vai de mine, s-au și împlinit trei luni? — și tînărul face rapid o verificare pe degete. Apoi, constatînd că afirmația directorului este exactă, continuă:

— Nu zău... Am plecat la 15 iulie... hm, aveți dreptate. S-au împlinit chiar trei luni în cap de-atunci. Poftim, cum trece timpul... Așa ne trezim, pe nesimțite, bătrîni...

Dl. Chamarrat este uluit.

În treizeci de ani de carieră administrativă, neclintit ca o stîncă în furtuna schimbărilor de guvern, nu i s-a întîmplat niciodată așa ceva

Uluit, cască ochii mari și izbutește cu greu să rostească:

— Ei nu, că asta le întrece pe toate. — te admir! Bravo, tinere, felicitările mele!

Vasăzică — și are grijă să-și gradeze perorația, pentru ca delincventul să fie copleșit de o rușine măcar tîrzie — vasăzică, lipsești trei luni fără nici o aprobare, fără să sufli o vorbă — din instituția unde ai fost recomandat în mod special de cumnatul ministrului drept un tînăr de viitor; din instituția de unde primești un salariu regulat, și încă destul de frumușel, și în ziua cînd răsari iarăși prin edificiul nostru, nu găsești altceva mai potrivit de spus decît: „Cum trece timpul"...

— Ei bine, dar nu sînteți și dv. de părere că timpul trece pe nesimțite?

— Părerea mea este că rareori am mai văzut asemenea tupeu!

— și dl. Chamarrat soarbe un pic din paharul cu apă de pe biroul său, ca să nu se înece de indignare

Dar tînărul din fața sa a rămas tot neîncrezător.

— Ei lăsați-o și dv., domnule director...

Dă-o-ncolo de treabă: doar n-oi fi eu mai breaz decît toți! Cel mult, am un plus de inițiativă...

Chamarrat este dispus să arate o răbdare de sfînt, numai să-l facă pe păcătos cel puțin să devină conștient de infamia comisă. De aceea, intră în amănunte:

— Uite pînă și ministrul mi-a spus, nu mai departe de ieri seară: „Chamarrat pînă la urmă băiatul ăsta — nu zic ba, o fi avînd el unele talente în familie — dar începe să exagereze.

Nu lipsește omul așa, trei luni în șir, fără să dea niciun semn de viață. Mai întîi, că între oameni bine — nu se face: pe urmă, nu se știe niciodată cum se întorc lucrurile: s-ar putea chiar să fie nevoie de el pe-aici...".

De astădată, este rîndul lui Friponneau să fie uimit.

— Să fie nevoie de mine, a spus?

— Da, domnul meu, — și superiorul îl privește demn.

— Bine, dar... pentru ce anume să fie nevoie?

Dl. Chamarrat n-are încotro și se vede nevoit să golească paharul dintr-o înghițitură.

— Îți bați joc de mine?

Friponneau își desface brațele, într-un gest spontan, care mărturisește că n-ar fi capabil de așa ceva.

— Cîtuși de puțin. Dar, zău așa, fiți rezonabil, domnule director: cui îi putem fi de folos, dv. sau eu — sau oricare altul dintre mii de funcționari care își duc și ei acolo, o viață modestă și comodă, de pe urma bugetului administrației franceze?

Și, fără să țină seama de încercările de protest ale directorului, urmează: — La absolut nimic, o știți perfect de bine. Cel mult, ca să complicăm o droaie de treburi care ar merge la fel de bine și fără noi. Frumoasă ocupație, n-am ce zice!

— Destul! — și domnul Chamarrat își strînge nodul cravatei. — Nu ești pus aici ca să critici instituția care-ți asigură pîinea, ci ca să o servești cît poți mai bine. Pe biroul dumitale zac peste 200 de hîrtii nerezolvate.

Tînărul își trece plictisit o mînă peste frizura impecabilă:

— Chiar așa de multe?

— Da, domnule, chiar așa de multe! Și e rușinos ca tocmai d-ta...

— Ei, haide — răspunde, pe un ton domolitor, subalternul — nu vă pierdeți cu firea pentru atîta lucru! Am să mă înham la treabă și vi le rezolv pe toate în doi timpi și trei mișcări — doar vedeți: sînt un om cu inițiativă...

Ia spune și d-ta: nu-i așa că tot sînt băiat drăguț? Oricum, are să-mi fie mai ușor: rămîn vreo opt zile la Paris.

Directorul este acum buimăcit de-a binelea.

— Cum adică? Sper că nu ai de gînd să dispari iarăși?

— Îmi pare rău — și Friponneau surîde, ca să mai îndulcească vestea — dar n-am încotro...

— Bine, și d-ta îți închipui că ai să trăiești toată viața fără să faci nimic?

Este rîndul subalternului să fie uimit. Cu glas dulce, tînărul plin de inițiativă se grăbește să înlăture asemenea acuzație:

— Vai de mine, mă jigniți! Să știți că eu am și o profesie: sînt voiajor comercial — agent de plasare...

Dezvăluirea aceasta depășește cu totul puterea de înțelegere a domnului Chamarrat. Bîiguie doar:

— Ești... voiajor... comercial?...

Cu debit rapid, fără să-i dea timp să-și revină, Friponneau se apropie de el și-ncepe să înșire predica obișnuită cu toți clienții:

— Desigur, casă de încredere — plasez uleiuri de calitate, în toată provincia. Uleiuri minerale, vegetale, cosmetice.

Glasul său devine ademenitor: — Spuneți drept — tîn mult să vă servesc personal: nu cumva aveți nevoie de o sticluță de ulei de colza? E excelent... Tocmai am primit un stoc nou...

— și, fără să ia în seamă urletul înăbușit pe care-l scoate demnul său director, Friponneau își vede mai departe de treabă:

— Sau, dacă potriți, vă pot servi cu un ulei medicinal, care îa cu mîna durerile de cap și potolește nervii. Îl ia și unchiul meu, cumnatul ministrului. Nu de alta, dar vă văd cam nervos. De ce să suferiți?...

În romînește de Eugen B. MARIAN

ȘAH ȘAH

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu)
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher)
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-e5 (Drimer)
4. c2-c3 (Braunstein), Cg8-f6 (Ghițescu)
5. 0-0 (Rotaru), 0-0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nacht), Nc5-b6 (Partoș)
7. d4:e5 (Radovici), Cf6:e4 (Soos)
8. Dd1-d5 (Gunsberger).

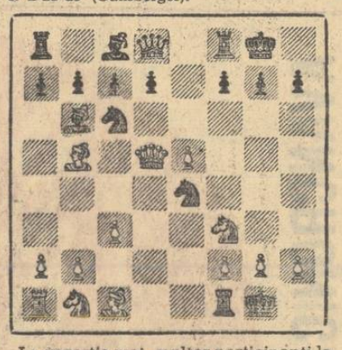

La sugestia mai multor participanți la partida noastră circuit, cei 15 jucători care au mutat pînă acum sînt solicitați să efectueze din nou mutări, de data aceasta cu culori schimbate. În poziția de mai sus, ne-am adresat maestrei internaționale ALEXANDRA NICOLAU care a jucat

8...Ce4-c5

însoțind această mutare cu următorul comentariu:

„Singura posibilitate de a apăra calul de pe e4 și de a continua presiunea în centru — o restîngere temporară care nu aduce prejudicii negrului. Marele maestru Spasski, care joacă adesea această variantă a apărării spaniole, retrage întotdeauna calul pe c5, și la atacul desfășurat de alb a găsit resurse defensive satisfăcătoare. Închiderea liniei de acțiune nebunului negru din b6 este provizorie și nu constituie o eroare tactică, întrucît după deplasarea calului pe e6 presiunea pieselor negre este și mai puternică".

Partida Botvinnik-Fischer

E'ra în zilele Olimpiadei de șah de la Varna. Participanții și spectatorii așteptau cu nerăbdare întîlnirea dintre reprezentativele U.R.S.S. și Statelor Unite. Întotdeauna, meciurile dintre cele două echipe au fost așteptate cu viu interes. De data aceasta, interesul era însă cu totul deosebit. Cu cîtva timp înainte de începerea Olimpiadei, campionul american Bobbi Fischer, cunoscut nu numai prin talentul său remarcabil dar și pentru unele trăsături de caracter mai puțin apreciate ca, de pildă, o îngîmfare exagerată, făcuse o serie de declarații de autoelogiere în care aprecia că este cel mai bun jucător din lume și că, într-un meci de 24 de partide, ar putea, nici mai mult nici mai puțin decît să-i dea două puncte avans campionului mondial Mihail Botvinnik... Revista vest-germană „Die Welt" publicase chiar un amplu interviu în care se făcuse ecoul părerilor prea puțin modeste ale lui Fischer.

Cum spuneam mai sus, Fischer este fără îndoială un jucător puternic, unul dintre cei mai tari din lume. Este însă tot atît de cert că cel puțin la fel de buni sînt și o serie de mari maeștri sovietici, dintre care unii (Geller, Petrosian și Korcinoi) l-au învins chiar recent, în întîlnirile directe de la turneul candidaților.

Așa dar, venise ziua meciului dintre Statele Unite și Uniunea Sovietică și, cum la primele mese jucau Fischer și Botvinnik, întîlnirea dintre ei reprezenta un punct de atracție cu totul deosebit, cu atît mai mult cu cît pînă atunci ei nu se așezaseră niciodată în fața tablei de șah, unul în fața celuilalt. Mulți dintre cei prezenți au subliniat în mod deosebit sportivitatea lui Botvinnik. În cadrul rotației jucătorilor care se face la Olimpiade, el ar fi putut să nu joace în acest meci și să fie înlocuit de alt mare maestru, într-o partidă în care o victorie nu ar fi însemnat un lucru cu totul deosebit în timp ce o înfrîngere, în condițiile date, ar fi fost un prilej de presupuneri și comentarii.

Desfășurarea disputei dintre cei doi jucători a fost pasionantă. Fischer, care se pregătise cu mult timp înainte și studiase cu minuțiozitate partidele lui Botvinnik, a adoptat un sistem de joc pe care l-a folosit și Smîslov într-una din întîlnirile meciului revanșă pentru titlul mondial. La mutarea 16-a el a venit cu o îmbunătățire a jocului negru care i-a adus cîștigul unui pion. Fischer jubila, întrevedea cîștigul. Numai că, și de această dată, îl subaprecia-se pe adversarul său. Botvinnik s-a apărat magistral și partida s-a încheiat remiză — un rezultat, desigur, excelent pentru tînărul campion american. Palid, Fischer s-a ridicat însă de la masa de joc și a părăsit sala fără să mai salute pe cineva...

Iată acum desfășurarea acestei interesante partide.

Partida nr. 2

Alb: Botvinnik	Negru: Fischer
1. c4, g6	36. Te3, Te7
2. d4, Cf6	37. Tf3, Rg7
3. Cc3, d5	38. Tc3, Te4
4. Cf3, Ng7	39. Nd1, Td4
5. Db3, d:c4	40. a4, Tc5
6. D:c4, 0—0	41. Rf3, Rg5
7. e4, Ng4	42. Rg3, Ce4 +
8. Ne3, Cfd7	43. N:e4, T:e4
9. Ne2, Cc6	44. Ta3, Te7
10. Tad1, Cb6	45. Tf3, Tc7
11. Dc5, Dd6	46. a4, Tc7
12. h3, N:f3	47. Tf7, Ta5
13. g:f3, Tfd8	48. T:h7 !, Ta4
14. d5, Ce5	49. h4+, Rf5
15. Cb5, Df6	50. Tf7, Re5
16. f4, Ced7	51. Tg7, Ta1
17. e5, D:f4 !	52. Rf3, b5
18. N:f4, C:e5	53. h5 ! Ta3+
19. C:e7, Tae8	54. Rg2, g:h5
20. d6, e:d6	55. Tg5, Rd6
21. e:d6, N:b2	56. T:b5, h4
22. 0-0, Cbd7	57. f4, Re6
23. Td5, b6	58. Tb8, h3
24. Nf3, Ce6	59. Rh2, a5
25. C:e6, f:e6	60. f5, Rc7
26. Td3, Cc5	61. Tb5, Rd6
27. Te3, e5	62. f6, Re6
28. N:e5, N:e5	63. Tb6+, Rf7
30. T:e5, Td6	64. Ta6, Rg6
31. Te7, Td7	65. Tc6, a4
32. T:d7, C:d7	66. Ta6, Rf7
33. Ng4, Tc7	67. Tc6, Td3
34. Te1, Rf7	68. Ta6, a3
35. Rg2, Cc5	69. Rg1 remiză.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Aspect de la repetiție

VIITOARE PpremiereE

„Casa cu două intrări"

de Calderon de la Barca

Titlul comediei lui Calderon de la Barca — o satiră la adresa moravurilor societății feudale spaniole din secolul al XVII-lea — suscită dintr-un început curiozitatea. Casa are într-adevăr două intrări? Desigur! Acțiunea piesei se desfășoară pe trei străzi care duc tocmai la casa cu două intrări. Asistînd la repetițiile care au loc la Teatrul „Constantin Nottara", sub conducerea regizorului Mircea Avram, ne dăm seama că spectacolul — așa cum este el conceput — are o caracteristică foarte interesantă: ca spațiu de joc se utilizează nu numai scena mică a studioului, ci... întreaga sală de spectacol. Atît se joacă și în sală, interpreții intrețin dialoguri, iar publicul urmează să devină participant activ la spectacol.

...Urmărim cîteva tablouri din partea a doua a spectacolului. Aflîndu-se în casa lui, Don Felix (Al. Ciprian), mic nobil din orașul Ocania, este surprins într-un moment în care iubita sa Laura (Eugenia Bădulescu) dă peste Marcela (Sanda Băncilă) presupunsa... iubită, spre stupefacția lui Lisardo (Tony Zaharian), adevăratul iubit al acestuia. De aci una din nenumăratele peripeții ale piesei în care mai intervin alte personaje: Fabio, tatăl Laurei (George Sion), mucalitul servitor al lui Lisardo, Calabazas, zis și Tărtăcuță (Nucu Păunescu). Silvia, slujitoarea Marselei, (Mariana Vîncze), Celia, slujitoarea Laurei (Eugenia Marian). Pe tot parcursul piesei de altfel încurcăturile foarte hazlii, care abundă, provin din situațiile în care personajele își schimbă identitatea, nerecunoscîndu-se unul pe altul, iubitele își încurcă iubiții și invers...

Preocupările eroilor principali ai piesei sînt mereu și mereu aceleași: dragostea, gelozia și, bineînțeles, intriga... Dar, o altă caracteristică interesantă a spectacolului o constituie faptul că modul de tratare al personajelor este cel critic, actorul prin jocul său își satirizează propriul personaj.

— Desigur, spectatorul de astăzi face haz, se amuză pe seama naivității, a superficialității unor asemenea indivizi, condamnîndu-i cu vîrful ascuțit al satirei, ne spune Mircea Avram.

Stadiul în care se află repetițiile e destul de avansat, așa încît nu ne-a surprins declarația directorului de scenă că publicul va fi invitat la premiera spectacolului în primele zile ale lunii viitoare.

Sandu NĂUMESCU

LUMINILE RAMPEI

● **COLECTIVUL Teatrului Academic „A. S. Puskin" din Leningrad, cunoscut spectatorilor din Țara noastră prin spectacolele „Tragedia optimistă" și „Totul rămîne oamenilor" pregătește în această stagiune o nouă montare cu piesa lui A. P Cehov „Trei surori". Spectacolul va fi pus în scenă de artistul poporului L. Vivien.**

● **CU PRILEJUL împlinirii a 175 ani de la nașterea scriitorului englez Byron, Teatrul de Comedie din Leningrad va monta piesa „Don Juan". Regia aparține primului regizor al teatrului, N. P. Akimov.**

● **CU OCAZIA sărbătoririlor prilejuite de împlinirea a 100 de ani de la nașterea lui K. S. Stanislavski, pe ecranele cinematografelor din U.R.S.S. vor rula începînd de la 17 ianuarie filmele „Viforul" (fără vină), „Anna Karenina", „Azilul de noapte", „Școala calomniei", „Sufletele moarte" precum și alte ecranizări în care apar actorii Teatrului Academic de Artă din Moscova. Tot cu prilejul centenarului, pe ecranele sovietice va rula noul film documentar „K. S. Stanislavski".**

Într-o dimineață la Teatrul din Giulești

Sîntem în plină stagiune teatrală. Spectacolele cuprinse în repertoriul alcătuit încă din vara anului trecut au prins viață pe scenă. Dar activitatea secretariatului literar și a regizorilor continuă din plin.

Săptămînal, regizorii alcătuiesc împreună cu conducerea teatrului repertoriul... Ce se va juca de marți pînă sîmbătă? Programul nu se face la întîmplare. „Corabia cu un singur pasager" de Dan Tărchilă alternează cu „Băiat bun, dar... cu lipsuri" de Niculă Tănase — fără a uita să se rezerve un loc de cinste recentei premiere „Antigona și celilalți" de Peter Karvaș. Odată cu alcătuirea programului — se face și planul de deplasări. Colectivele ale teatrului se deplasează cu regularitate în comune din regiunea București, unde prezintă alte spectacole, puse special în scenă. Și concomitent se pregătesc viitoarele spectacole.

La secretariatul literar se află și regizorii Stelian Mihăilescu și Mircea Dumitru.

— Pentru deplasările teatrului, ne spune regizorul Stelian Mihăilescu, prezentăm o comedie sovietică, despre care sîntem siguri că se va bucura de apreciere spectatorilor. Ea poartă originalul titlu „Faraonii" și este scrisă de Koloniet. Scenografia aparține lui Teodor Constantinescu.

Aflăm că Teatrul din Giulești va mai avea încă două premiere: „Faharul cu apă" de Eug. Scribe și „Ascensiunea lui Arturo Ui poate fi oprită" de Brecht.

S. M.

BREVIAR

PREMIERA PE ȚARĂ A PIESEI „SĂ NU-ȚI FACI PRAVĂLIE CU SCARĂ" DE EUGEN BARBU

După ce a văzut lumina tiparului în revista „Teatru", piesa scriitorului Eugen Barbu, „Să nu-ți faci prăvălie cu scară", vede astă seară și luminile rampei în premieră pe țară la Teatrul Național din Cluj. Sub direcția de scenă a actorului și regizorului Constantin Anatol noua premieră cuprinde în distribuție printre alții pe: Anișoara Potoroacă, Vladimir Tănase, Octavian Teuca, Viorica Cernuca Octavian Năluț, Melania Ursu, Stela Ciculescu. Piesa de debut în dramaturgie a scriitorului Eugen Barbu este așteptată cu viu interes de spectatorii clujeni.

DOUĂ PIESE ÎNTR-UN SINGUR SPECTACOL

Paralel cu pregătirea „Operei de trei parale" de Bertolt Brecht, regizorul Liviu Ciulei a început repetițiile, la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra", cu alte două piese, care vor fi reprezentate împreună într-un singur spectacol. Este vorba de două din lucrările dramatice ale cunoscutului scriitor american William Saroyan: „Clipe de viață" și „Inima mea este pe înălțimi". Ambele piese sînt străbătute de o autentică vibrație umanistă, autorul apărînd demnitatea și libertatea omului împotriva condițiilor degradante de viață din lumea capitalistă.

CIRCUL POLONEZ PREZINTĂ LA BUCUREȘTI „STELELE VARȘOVIEI"

Circul polonez va fi zilele acestea oaspete al capitalei noastre. Un colectiv de 85 de persoane va prezenta spectacolul intitulat „Stelele Varșoviei".

Programul cuprinde numere atractive din care amintim: acrobații de acum 100 de ani (5 Mortale), dansul acrobatic „Clăvonichi" fin care evoluează opt șoareci), dresură de elefanți (Basta Stanislav), acrobații la satelit (5 Bonardo), evoluții de skeetinguri (4 Lottis). Acompaniază orchestra de jaz a circului din Varșovia. Conducerea muzicală S. Bomka. Solist vocal: S. Golla. Coregrafia aparține lui V. Nevenglovski iar regia artistică lui N. Manc.

La „Țăndărică"

Micii spectatori ai Teatrului „Țăndărică" asistă cu mult interes la noua premieră cu spectacolul „A fugit un tren" de Ștefan Iureș și Ira Vrabie după romanul „Călătoria săgeții albastre" de Gianni Rodari. Spectacolul este pus în scenă de Nicolae Massim, păpușile sînt realizate de Ella Conovici, decorurile aparțin Mioarei Buescu iar muzica e semnată de Pascal Bentoiu. Trenul despre care e vorba e plin de jucării și de păpuși, iar spectatorii fac cunoștință cu o serie de personaje care de care mai interesante. Printre acestea să amintim de cantonierul, șeful de tren, mecanicul, cățelul Năstrușel, ursuleț de catifea, inginerul șef al jocului „Constructorul", căpitanul cu jumătate de barbă, pisica fărcată, șoricelul cenușiu.

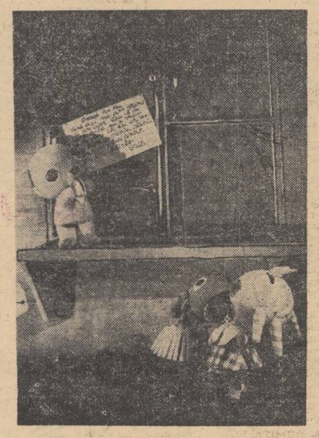

Ursulețul de catifea și păpușile Carlotina și Luanda

Și în timp ce „Țăndărică" prezintă noua premieră, în culise au loc repetițiile viitorului spectacol. El este destinat școlarilor și se intitulează „Drumul pipelurilui". Autorul este Costel Popovici. Subiectul? E vorba de o evocare a călătoriei lui Magellan în jurul pămîntului. Regia o semnează Ștefan Lenchis. Realizatoarea păpușilor — Ella Conovici. Iată și cîteva personaje: în primul rînd Țăndărică. El comentează. Ei comentează împreună cu Pigafetta călătoria lui Magellan și cu ajutorul lor faceți cunoștință cu regele Spaniei, regele Portugaliei, căpitanii vaselor expediției și bineînțeles cu Magellan.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Dă-i înainte" fără grijă"

O comedie inspirată din realitățile sociale ale Angliei contemporane are de bună seamă șansa de a cuceri atenția spectatorului și, într-adevăr, „Dă-i înainte fără grijă" se bucură din acest motiv de o primire caldă, depășind pe cea a „Tinerilor" sau a lui „Aferg după o stea". Există în acest film o scenaristului Norman Hudis și al regizorului Gerald Thomas, multe momente și situații care declanșează rîsul publicului. Acest rîs marchează însă nu numai reacția la hazliu, ci și la amărăciunea vieții unor tineri cărora capitalismul le întunecă perspectivele. Sînt satirice nu numai momentele pățaniilor tinerilor șomeri alergînd după o pîine

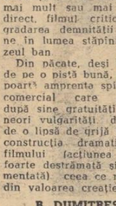

ci și situațiile în care ajung ei încercînd să satisfacă capriciile celor avuți. celor care nu știu cum să mai născocească distracții care să le alunge „spleen-ul". Închipuiți-vă pe acești tineri obligați — sărăcie să plimbe maimuțe, să traducă certurile unor soți care vociferează în limbi diferite, să provoace gelozia unor bătrîni care-și neglijează consoarte, să servească la mașini de box drept țintă pumnilor unui campion dezlănțuit, în acest fel, mai mult sau mai puțin direct, filmul critică degradarea demnității umane în lumea stăpînită de zeul ban.

Din păcate, deși pornit de pe o pistă bună, filmul poartă amprenta spiritului comercial care atrage după sine, gratuități și neori vulgarități, dublate de o lipsă de grijă pentru construcția dramatică a filmului (actiunea este foarte destrămată în fragmentă) ceea ce reduce din valoarea creației.

B. DUMITRESCU

„MIRAJUL"

Într-un fel, legendele se aseamănă cu vinul vechi: odată cu trecerea anilor își sporesc savoarea. Este și cazul acestui vechi basm oriental care, transpus pe ecran în culori își păstrează nealterate virtuțile — parfumul tulburător, fiorul poetic, patetismul.

Fără îndoială că realizatorii filmului „Mirajul" au fost sedușă în primul rînd de mesajul generos al acestei vibrante povești de dragoste în care se regăsesc multe din nivelele de largă circulație în tezaurul folcloric al diferitelor popoare. Ei au recompus atent universul descris în legendă, iar prejudecățile și legile în-

flexibile care puneau înaintea dragostei opreliști de netrecut le-au condamnat în numele iubirii, în numele credinței în adevăr și dreptate.

Expunerea cinematografică are fluiditate și farmec. Regizorul Latif Safarov (cunoscut la noi dintr-o vizită făcută nu de mult împreună cu alți doi cineaști sovietici M. Romm și S. Rostotki) a găsit tonul adecvat, în pofida unor inegalități de ritm și a valorificat cu pricepere calitățile interpretative ale protagoniștilor, Kima Mamedova și Nador Sașik-Oglî.

Mircea ANDREI

„Vaporul lui Emil"

Există o modalitate tipic franceză de a riposta aparenței de un pitoresc turistic a bistro-urilor și străduțelor ingrașoase de periferie cu oameni care-și înoacă dezamăgirea într-un pahar de vin, ascultă o melodie tristă și visează norocul în stare să-i ridice brusc de-asupra celor din jur, măgulindu-le fie și pentru o clipă vanitatea rănită zi cu zi de un trai fără speranțe și fără orizont... Împletirea amară de melancolie și sarcasm pe care o degajă în asemenea ocazii episodul, replica acuză — deseori mai puternic decît orice strigăt de disperare — acea lume a „centrilor" sub povara intereselor căreia se frîng atîtea avînturi și destine omenești.

O atare oglindă, purtată prin fața unei stătute localități de coastă cu familia ei atotstăpînitoare, cu pescarii ei simpli și harnici, cu durerile, luările și resemnarea lor, este și filmul lui Denys de la Patelleres. Din suita întîmplărilor — pe cît de spirituală relatate pe atît de tragice — prin care trece Emil, un pescar încercat, ce devine pe neașteptate obiectul intrigilor financiare din respectabila familie locală de armatori, cinefilii extrag un sens și o morală. Filmul omagiază cu o profundă sensibilitate umanitatea aspră dar în adîncul ei sinceră. Bătrînul generoasă a celui care știe să reziste tentațiilor lumii de potentați, cu morala ei de junglă, cu calculul ei rece de un egoism necruțător. Distribuția se recomandă de la sine: Michel Simon, Pierre Brasseur, Annie Girardot, Lino Ventura...

Eugen ATANASIU

„Căzută din lună"

Intriga filmului e, la drept vorbind, destul de subțire. O tînără practicantă zootehniciană, Maia, poposește pentru cîteva săptămîni într-o cooperativă agricolă unde, profitînd de lipsa președintelui trimis la școală, răstoarnă toate rînduielile existente, lărgindu-și cu de la sine putere, atribuțiile: înfiin-

tează o grădiniță de copii, trimite cooperatoarele mame în excursie, în „Elveția cehoslovacă", complică și rezolvă încurcate destine familiare, organizează activitatea culturală a artiștilor amatori — pe scurt e un soi de „deus ex machina". Cum însă regizorul a intenționat o comedie care pe undeva tinteste foarte palid, ironizarea sufletelor excesiv de sobre și tepene iar Maia e fermecător de veselă și tînără, facilitatea și neverosimilitatea întîmplărilor trec pe planul secund. E o satisfacție puțin plăcută pentru realizatori, deoarece odată cu reprezentația terminată, spectatorul exigent se întreabă justificat de cine și de ce a rîs.

I. DELEANU

ECOURI

● REGIZORUL Gilles Grangier turnează la Londra filmul „Călătorie la Biarritz", după piesa lui Jean Serrant, în care rolul principal va fi interpretat de Fernandel. Partenerii lui vor fi Arletty, Michel Galabin, Catherine Sola.

● **ÎN STUDIOURILE filmelor științifico-populare din Moscova se lucrează la noul film despre Lenin, sub titlul „Lenin — liceî". Creatorii lui sînt: regizorul F. Tiapkin, scenaristul G. Fradkin și operatorul O. Samucevici.**

● **„MANSARDA" se va numi filmul care e în curs de turnare în studioul de filme din Lodz — R. P. Polonă — și care e inchiaat mareiul pictor polonez al sec. XIX., Alexandr Flerymski. Rolul pictorului va fi interpretat de actorul teatrului din Cracovia — Leszek Herdegen.**

Acasă la... Ion Fințeșteanu

(Urmare din pag. 1)

Într-adevăr, una din preocupările esențiale ale maestrului Fințeșteanu este pregătirea noilor generații de actori. Profesor la Institutul de teatru, el îi inițiază cu dragoste în alfabetul artei scenice.

Din noua generație de slujitori ai Thaliei, profesorul Ion Fințeșteanu ne numește cu cîldură nume de foști ucenici: Eva Pătrășcanu, Dumitru Crișmaru, Ion Pătădescu, Popovici Poenaru, Constantin Voicescu, Ștefan Tapalagă, Cornel Dumitras, Rodica Tutuianu, Magda Popovici, Doina Lazăr, regizorul Sorin Grigorescu și mulți alții.

Caietul de regie aflat pe biroul maestrului ne prilejuiește o discuție...

— Dacă nu ne înșelăm este vorba despre o nouă piesă pusă în scenă de dv. Deci regia a devenit o preocupare permanentă?

— *În fiecare actor contiințicios este ascuns pe undeva un regizor nedeclarat. El își rezolvă aproape singur multe probleme ale rolului, își analizează creațiile în spirit critic (cine poate fi mai sincer cu el decît el însuși?), devine încetul cu încetul propriul său regizor. Pentru mine, regia înseamnă o pasiune mai veche. Încă în 1952 am pus în scenă la „Național" piesa „Nunta lui Krecinski" apoi „Institutorii", „Diplomații și, acum în urmă, „Tartuffe" iar astăzi mă pregătesc să montez la Teatrul „C. I. Nottara" două lucrări scrise de dramaturgi.*

Convorbirea este întreruptă de soneria telefonului. Profesorul Ion Fințeșteanu era așteptat la Institutul de teatru — la vreo ședință de catedră. Și nu discutasem încă nimic despre lucrul cel mai important, despre rolurile sale:

—Și, traversînd Cișmigiul — printre florile albe de castani ale iernii, actorul Ion Fințeșteanu începu să depene cîteva din amintirile sale de teatru. Oare să fie adevărat? Omul acesta tînăr, cu ochii scînteietori, cu pași vioi, să fi jucat alături de Maria Ciucurescu, de Ioncu Petrescu, de Aristide Demetriade, de N. Soreanu, de Ioncu Brezeanu, de Maria Giurgea?

— *Jucam cu maestrul Nottara în „Fîntîna Blanduziei"* — povestea maestrul Fințeșteanu — *și aiti mă fermecase marele nostru actor, încît îl ascultam cu un simplu spectator. Uitasem că sînt pe scenă — că trebuie să dau replică... Cînd mi-a trase atenția sufleorul, era prea tîrziu...*

— Cîte roluri ați interpretat?

— *Nu le-am numărat niciodată. Dar cred că pentru activitatea artistică primită în 1950, mi-aminteșie de un număr de 24 de roluri jucate în staginnea aceea. Am jucat cu multă pasiune Caragiale. Am dat examen de absolvire cu Ion din „Năpasta", am debutat ca țăuranul în „O scrisoare pierdută", am interpretat pe Ghiță Prisianda, pe cetățeanul turmentat și apoi pe Farfuridi, Mi-a mai rămas Cațavencu și... Coana Joițica. Să nu vă mire — am mai jucat roluri în travesti — mama Anghelusa. Coana Chirița și vrăjitoarea din „Macbeth".*

Traversasem de mult Cișmigiul. Eram la poarta Institutului de teatru. Studenții își salutau cu dragoste și respect profesorul.

— O ultimă întrebare. Care este rolul dv. preferat?

— *O întrebare care în tr-adevăr mă pune în încurcătură. Mă dăruiesc cu aceeași pasiune oricărui rol și indiferent dacă e „mare" sau „mic", îl studiez cu aceeași atenție, cu aceeași stăruință pentru a-i găsi cea mai bună rezolvare. Am avut fericirea să interpretez personaje din capodoperele lui Shakespeare, Molière, Gorki, Cehov. Caragiale Cum aș putea să mă opresc numai asupra unuia, cum aș putea să mă-i îndrăgesc pe toți la fel?*

Sandu MARIAN

AVANCRONICA MUZICALĂ

În prima parte a programului concertelor Filarmonicii „G. Enescu" din 13/14 ianuarie, dirijate de M. Cristescu, vom asculta simfonia nr. 21 în La major de Haydn (1732-1809), și simfonia în sol minor (183) de Mozart (1756-1791).

Simfonia în La major nr 21 a fost compusă în anul 1784. Alcătuită din 4 părți, ea începe cu o mișcare lentă, — adagio — în care grupurile instrumentale, coardele și suflătorii (oboiul și cornul) convorbesc în limbajul fermecător al melodiei. Urmează o parte extrem de dinamică — Presto — în care viorile expun temele, conducînd cu strălucire și avînt acțiunea muzicală în mențnuet melodia de dans este intonată de viori și oboi în timp ce în trio, sectiunea mediană a menuetului, melodia este expusă de coarde. Un final impetuos ne farmecă și ne captivează pînă la ultimele acorduri.

Simfonia în sol minor de Mozart, trecută în catalogul creației compozitorului sub nr. 183. nu trebuie confundată cu penultima simfonie în sol minor nr. 40, operă de maturitate deplină. Lucrarea pe care o vom asculta este opera unui tînăr de 18 ani, tînăr ce-l dregi genial. Începută în decembrie 1773 la Salzburg ea a fost terminată în martie 1774. După un prim allegro clădit pe două teme ascultăm un andante de o suavitate pătrunzătoare, urmat de tradiționalul menuet. În final, energia tinărului maestru alternează unisonurile afirmative cu dezvoltări contrapunctice conduse cu o tehnică magistrală. În dezvoltarea celor două melodii de bază ale finalului nu lipsesc accentele tragice, ce prevestesc parcă simfonia de maturitate, compusă în 1788, în aceiași tonalitate.

★

În partea doua a programului vom asculta în interpretarea autorului Concertul pentru pian și orchestră de Valentin Gheorghiu, artist emerit și Laureat al Premiului de Stat. Virtuoz al pianului, înzestrat cu o natură de muzician multilateral, admirabil în solistică și de o subtilă muzicalitate în muzica de cameră, Valentin Gheorghiu este în generația lui unicul compozitor legat de tradiția veche a creatorului-interpret. Ca autor, el are la activul său două simfonii, un cvartet, un trio, cîteva sonate, ciclul de lieduri și Concertul pentru pian și orchestră pe care l-a cîntat cu succes în cadrul celui de al doilea Festival internațional „George Enescu" de la București, apoi în turneele recente din U.R.S.S. și R. D. Germană. Scris cu măiestrie și cu o cunoaștere temeinică a resurselor expresive ale instrumentului, Concertul valorifică în cele 3 părți ale lui o tematică inspirată din limpeziul folcloric. Respectînd formele traditionale V. Gheorghiu le îmbină cu principiul ciclic — cadența pianului solist din finalul servind la rememorarea temelor generatoare ale primei părți. În partea de mijloc, — andante con elevazione — se afirmă lirismul nobil al muzicianului cultivat și înzestrat cu un îndemînatic bun gust. Concertul este o lucrare valoroasă ce îmbogățește literatura noastră pianistică.

★

Ultima piesă a programului dirijat de M Cristescu este tabloul simfonic „Pacific 231" al compozitorului francez Arthur Honegger (1892—1955). Compozitorul și-a propus să redea în această lucrare scrisă în 1923 „respirația liniștită a unei locomotive aflată în repaos, efortul ei la pornire, creșterea progresivă a vitezei, imaginea lirică și patetică a unui tren de 300 de tone lansat în plină noapte cu 120 km pe oră". Am citat propriile cuvinte ale compozitorului Lirismul mașinismului și al tehnicei, propriu secolului XX, se oglindește în următoarea declarație a autorului: „Ceea ce am căutat să realizez în „Pacific" nu este imitarea zgomotelor locomotivei ci transpunerea pe plan muzical a unei impresii vizuale și a unei bucurii fizice prin mijlocirea unei construcții sonore". Orchestra simfonică, departe de a se limita la rolul inferior al unei descrieri imitative, onomatopeice, devine ea însăși un mecanism precis ce utilizează procedee polifonice și armonice apte a sugera splendoarea mașinei, victorie cutezătoare a omului asupra spațiului. În dezlănțuirea de ritmuri și împletirea de timbruri orchestrale se impune auzului tema triumfală a trombonilor, ce pare un imn adresat omului, făuritor al mașinii.

V. CRISTIAN

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

Teatrul Evreiesc de Stat

„Opera de trei parale"

de Bertolt Brecht și Kurt Weill

Opera lui Bertolt Brecht devine din ce în ce mai cunoscută, mai prețuită și, în consecință, mai prezentă pe scenă: numai în actuala stagiune vom vedea patru din cele mai importante drame ale marelui scriitor, — o adevărată serie pe care o deschide actuala premieră a T.E.S. E o premieră care ne întoarce destul de departe în trecut, spre începutul destul de întortocheiate ale marelui scriitor, în orice caz spre începuturile notorietății și chiar celebrității sale mondiale.

Se știe că Brecht a scris și un roman, cu același nume și cu aceeași sursă de inspirație, în care contextul social, baza capitalistă a aventurilor lui Mackie-Șiș și a luptelor sale cu Jonathan Peachum ocupă un loc mult mai larg și mai amănunțit decît în drama muzicală care avea să devină atît de celebră. Dar, începînd să aplice un procedeu căruia avea să-i rămînă credincios de-a lungul întregii sale cariere, dar nu în toate operele sale, Brecht a luat ideea și schema dramei sale dizeci din literatura englezească a sec. al XVIII-lea în istoria căreia figurează un John Gay, autor și unei Beggar's Opera (Opera cerșetorilor). Toate acestea s-au întîmplat în Brecht. Umbră, sau mai bine-zis în lumina extraordinarului succes pe care, în 1928, La cunoscut această cîntăreață și nouă creație, datorită colaborării unui scriitor și unui compozitor, ambii numărînd nu mai mult de treizeci de ani, hotărîtă parcă să dovedească încă odată că talentul nu are vîrstă, pentru a-și afirma forța, numărul anilor. Nu încape îndoială că întotdeauna și rapiditatea incendiară a acestui succes au fost provocate în mare măsură de caracterul nou, captivant, fermecător, fără vrajă lectină, ba chiar cu foarte multă ironie cauztică și amară, a muzicii lui Kurt Weill. Cuvintul circulă mai repede pe aripile cîntului și romanțiele Plasnda-rului, ale lui Mackie, Polly sau Jenny-Spelunca trec imediat, spre fredonare, pe buzele spectatorului, fixîndu-astfel opera în memoria colectivă.

Aceasta nu însemnează însă că textul literar n-ar fi decît un libret și că Brecht n-ar fi participat la elaborarea operei decît ca libretist. Cu toată celebritatea sa dramatic-muzicală, textul se poate citi separat de partitură, impresia filind a unei opere literare de sine stătătoare, în care străluc cesc toate calitățile brechtiene: inteligența ascuțită și exprimată în simplitate, ironia mușcătoare, sarja vinlentă, sentimentalismul direct și lucid, dragostea de oameni împletită cu severitatea unei rigoroase table de valori morale — tot ceea ce va constitui caracteristica operei sale viitoare. Totl cu chiar totl Căci din Opera de trei parale lipseste încă încheierea filosofică a criticii anticapitaliste și antiburgheze, lipsește perspectiva revoluționară, lipsește acea mare certitudine optimistă a realizării tuturor valorilor morale într-o lume care va și condamna nedreptatea și să desființeze exploatarea. Dacă prin înțelegerea deplină a tichiloșiei ordinului capitaliste și a moralei burgheze, prin condiționarea omului direct și concret de către acest ordinulre, Opera de trei parale depășește stadiul tuturor căutărilor și concluziilor americane ale lui Brecht, marcînd stadiul unei constiințe noi, ea nu depășește încă stadiul criticii virulente dar fără concluzie filozofico-politică fermă. E o operă de răscruce, o operă decisivel răscruci din cariera marelui scriitor, care, de la acest punct, va ști să aleagă cea dreaptă, să lupte cu clasa muncitoare, de ideologia ei. Ca în orice răscruce, se întîlnesc încă, în Opera de trei parale, ecouri ale trecutului cu presimțiri ale viitorului. E adevărat că elementul nou mai au primat ideologic și nu mai au nici măcar forța unei vieți adevărate. Artistic vorbind, ecoul lor introduce în tabloul virulentei șarje anticapitaliste și antiburgheze, ceva ce o creală a protestului, ceva ca o voluptate a constiinței fără aloza. De acest ceva, muzica lui Kurt Weill îl vaforifică diucolo de dimensiunea lui adevărată, și ea mi se pare, foarte clar, de ce Brecht, acest mare iubitor de muzică și el însuși pasionat cîntăreț fără o reușnța niciodată la serviciile minunate ale muzicii, le-a redus rolul cu multă atenție. Opera de trei parale este și va rămîne o șarjă simbolică cu anticapitalistă, antiburgheză, dar este o operă cu mai prevestitoare a adevăratului Brecht de mai tîrziu, al scriitorului-luptător.

Opera de trei parale cere unui teatru și unui colectiv actoricesc forțe cuiități și eforturi care depășesc cu mult pe cele obișnuite, și care sînt chiar în eiară de sfera normală a teatrului, prin faptul că e „operă": fiecare interpret trebuie să treacă în mod firesc de la vorbirea obișnuită la cîntec; cîntecul este un solo cu partitură orchestrală, iar muzica, în ansamblul și în detaliul ei, nu e dintre cele cu care urechea noastră e foarte familiarizată. Caracterul sarcastic și periodic (avem impresia că aci și o parodie a „marei opere" academizată și ascuțată a burgheziei, o șarjă de mare finețe cu atenți că a gustului burghez obișnuit, — cum ar fi de pildă faimosul „tango" al partiturii muzicale face și mai dificilă sarcina interpretilor. E deci o adevărată piatră de încercare pentru un teatru și colectivul trebuie felicitat pentru îndrăzneala, unită cu multă seriozitate, elan și efort cu care și-a luat dificila sarcină de a prezenta pentru prima oară pe o scenă bucureșteană această operă. În regia lui George Teodorescu, trupa T.E.S. a realizat un spectacol remarcabil, nou, plăcut și convingător, chiar dacă nu întrutotul perfect, ceea ce după părerea noastră, nu e rău deloc, căci Brecht valorează mai mult mai mult decît un zisul brechtism, regizoral și scenic. Regizorul a căutat, în primul rînd, libertatea mesajului satiric al operei, și La făcut să ajungă la public, conducînd-i pe actori pe acea linie de dublă constiință, care trebuie să-i ajute a interpreta rolurile, păstrîndu-și capacitatea critică și dezvăluind spectatorului că actele lor de erol vii trebuie acceptate ca simboluri proprii sătirei. Nici o duioșie, nici o sentimentalizare în pielea ursitorilor, prostituatelor și bandiților, care nu fac altceva decît să simbolizeze viciile capitalismului: aci nu e vorba nici de „Azilul de noapte", nici de romantismul dlstîns al „bas-fonds"-urilor, atît de scump burgheziei. Deci, toate personajele filind satirice, acolo la nu exclude omenia sau mai bine zis virtualitatea de omenie și actorii au știut s-o sugereze și pe aceasta, cînd a fost cazul. La o intenție cu atîtea subînțelesuri, la o suprapunere de sensuri și imagini volt contradictorii, stridența și confuzia pîndesc la tot pasul, și trebuie larăși subliniat că regizorul a știut să le ocolească pe amîndouă, găsind dacă, uneori, a ales drept soluție, o simplificare cam facilă. Regizorul a condus cu o mînă sigură și cu gust, scenele, iarăși periculoase, le-a făcut-o cu un bro amar și sărat de lacrimă și ris, care merită aplauze, cum nu se cuvine, merită însă o anumită tendință a spre o dezordonată tăbucire caleidoscopică. Cu totul excelent s-a dovedit Mano Rippel în rolul șefului politist Brown, una din cele mai itubuite compoziții ale serii. Nu pot după cum spuneam, însira aci toate numele unei distribuții foarte numeroase, dar trebuie spus neapărat că ansamblul, pe toate dimensiunile de roluri și de figurație, și-a făcut datoria în modul cel mai demn.

Radu POPESCU

COMPOZITORI ROMÎNI ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

În cadrul schimbului cultural între Uniunile de compozitori din R.P.R. și U.R.S.S., trei dintre compozitorii noștri, Mircea Chiriac, Aurel Giroveanu, și Tudor Jarda au poposit timp de 18 zile în Uniunea Sovietică, la Moscova, Riga, Leningrad și Erevan.

— **Ne-am bucurat pretutindeni de o primire deosebită, emoționantă, călduroasă, ne-au declarat compozitorii romîni, vizitele noastre fiind interesante și instructive.**

Mircea Chiriac, Aurel Giroveanu și Tudor Jarda au cunoscut și s-au întretinut cu un mare număr de compozitori sovietici, printre care Novikov, Blanter, Miliutin, Tiasman, Espai, Rozner, Ludvicovski, Muradeli, Wigner, Tigranov, Lupcevski, Mirzoian, Tertian, Bogdanian, acestia vădind mult interes pentru lucrările romînești, interesîndu-se îndeaproape despre activitatea Uniunii Compozitorilor din Republica Populară Romînă.

— **Am asistat la multe spectacole care ne-au încîntat** — au subliniat compozitorii noștri, amintind de „Lacul lebedelor",

Grupul de compozitori romîni vizitînd împrejurimile Erevanului

„Ivan cel groaznic" precum și „Mama" de Hrennikov, „Simfonia 13-a" de nouă lucrare a lui Șostakovici), un concert de muzică ușoară la Leningrad, dirijat de Lungstrom, baletul „Spartakus".

Compozitorii romîni au remarcat faptul că în general compozitorii sovietici compun cu aceiași măiestrie și cu aceiași dragoste atît cîntecul simplu, muzica de dans, cît și muzica de cameră, simfonică și de operă. Compozitorii au întîlnit în Uniunea Sovietică și un grup de compozitori cehi cu care de asemenea au realizat un interesant schimb de experiență.

S. N.

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 276
•
Sîmbătă
19 ianuarie 1963
•
8 pagini — 1,50 lei

PROGRESE ULUITOARE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIILOR

DULCEA POVESTE A ZAHĂRULUI

...ȘI PUȚINĂ CIBERNETICĂ

ÎN PAGINA 4-A

■

TRATAMENTUL BALNEO-CLIMATIC ÎN TIMPUL IERNII

■

M O D A: ÎMBRĂCĂMINTEA DE INTERIOR

O LECTURĂ INTERESANTĂ, UTILĂ ȘI PLĂCUTĂ

DE VÎNZARE LA TOATE CHIOȘCURILE DE ZIARE

■

„ARESTAREA LOCOTENENTULUI GOLIGHTLY“

O povestire de RUDYARD KIPLING

la „Mica bibliotecă Magazin“

■

MONUMENTE CELEBRE ȘI ISTORIA LOR

COLOSUL DIN RODOS

■

5 LUNI PE „VITEAZ“

de prof. Eugen A. PORA

ÎN PAGINA 2-A

■

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

FIBRE ȘI CULORI

Într-un magazin o femeie își alege stofa pentru un palton. O mîngîie ușor cu vîrfurile degetelor, cercetîndu-i moliciunea. O strînge în palmă încercîndu-i rezistența. Privirea se oprește la un raft alăturat pe coloritul viu, strălucitor al mătăsii. I-ar place mătasea aceasta fină, în nuanțe potrivite parcă pentru orice gust!

Moliciunea, finețea, culoarea sau rezistența sînt desigur atribute ale țesăturii pe care cumpărătorul le caută ori de cîte ori e pus în situația să aleagă. Criteriile sînt foarte personale, afară doar dacă intervenția vînzătorului — din păcate, nu prea des — oferă celui care cumpără o părere de specialitate...

Nu ne punem însă cu asemenea prilejuri, întrebări care s-ar referi să zicem la secretele intime ale structurii sau culorii unei țesături, nu ne gîndim că un pătrățel de stofă sau mătase poate fi privit și cercetat altfel decît cu ochiul cetățeanului de pe stradă, că ascunde în el posibilitatea unui mic univers de cercetare științifică. E puțin exagerat? Nicidecum. Argumentele care pledează în favoarea acestei afirmații le-am găsit în activitatea interesantă a colectivului Laboratorului central de analize al Ministerului Industriei Ușoare.

Așadar, aici țesătura, oricare ar fi ea, nu mai are personalitate. Nici secrete. E o mostră obișnuită care-și așteaptă rîndul la analiză. Ritualul despre care vom împărtăși cîteva lucruri se încheie cu un buletin în toată regula. Mătasea, stofa, jerseul, relonul nu mai au calități ce se referă numai la frumusețea desenului, finețea țesăturii sau colorit. Nominalizate și catalogate, ele au proprietăți concretizate în cifre ce corespund lățimii, desimii firelor, greutății, grosimii, sarcinii de rupere în bătătură sau urzeală.

În afară de acestea, analiza poate stabili umiditatea țesăturii (o deosebită importanță avînd acest lucru la lînă a cărei analiză se face nu numai în stare de țesătură dar și în forma de materie primă), rezistența culorii la lumină, spălare la temperatura de 40 grade, în apă rece, rezistența la transpirație, la călcat și frecare uscată. Deci întîi la analiză și apoi sentința asupra calității...

Toate aceste cercetări presupun experiențe iar în ajutorul cercetătorilor de aici vin o serie de aparate moderne care au proprietatea de a crea, după voie, lumina unei zile însorite, ploaia artificială, clima necesară.

Dacă v-ar spune cineva: „balonul pe care-l purtați are o culoare tare frumoasă

Lucia MANOLESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Ing. Maria Rusanovschi, șefa laboratorului, determină la leucometru gradul de alb al firelor.

SUCIDAVA — LA CELEI APROAPE DE LOCUL UNDE OLTUL SE VARSĂ ÎN DUNĂRE

FÎNTÎNA SECRETĂ DIN CETATEA ANTICĂ

Acolo unde se află azi comuna Celei, nu departe de vărsarea Oltului în Dunăre, a existat, din antichitate și pînă în secolul VII, o vestită așezare, cunoscută sub numele de SUCIDAVA.

Poartă de trecere spre inima Transilvaniei, port înfloritor și centru de tranzit al mărfurilor din Dacia spre Balcani și Sudul grecesc, Sucidava a fost legată — printr-un monumental pod din piatră, de Oescus, așezarea de pe celălalt mal al bătrînului fluviu. Solemnitatea inaugurării podului lui Constantin cel Mare, pod de 2400 metri, considerat pe atunci ca cel mai lung din lume, a avut loc în anul 328.

Simion SĂVEANU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Sus: Fîntîna secretă de la Sucidava; jos: două vederi ale coridorului subteran (cu bolta prăbușită) care lega cetatea cu fîntîna

ITINERARII DE MUNTE

ÎN APUSENI

Camioane grele, sprijinind capetele bușteni-lor albi de molid pe roțile suplimentare ale peri-doculuí, coboară la intervale scurte. Alte mașini aduc lăzi cu rășina picurată din rănile coniferelor, butoaie cu fragi, zmeură, mure, afine, merișoare sau plante medicinale.

Dincolo de rîu, o palmă de teren neted se încadrează între clădiri. Un tractorist, ștergîndu-și mîinile cu o cîrpă pătată de ulei, explică; inginerul Samokis ascultă cu atenție. Are părul negru tăiat scurt, fața arsă de soare. Face un semn de încuviințare și trece podețul.

Pe drumul forestier animația nu contenește.

★

Era cu cîțiva ani în urmă. Urcam cărarea întinsă chiar la malul apei care cobora pe spinarea ei învolburată bușteni. Cărarea cînd se lărgea, cînd se îngusta, bună doar s-o bați cu piciorul.

Seara am ajuns la opustul de la pîrîul Barnii. Un lac de acumulare servind plutitul lemnului. Barajul

Erich HALPERT

• *(Continuare în pag. 3-a)*

TINERETUL ȘI ȚINUTA FESTIVĂ

Citiți articolul nostru din pagina a 6-a

Concursul sportiv cu premii organizat de „MAGAZIN“

- ***Ce echipă va ocupa primul loc în campionatul categoriei A la fotbal?***
- ***Ce echipe vor ocupa ultimele trei locuri în campionatul categoriei A?***
- ***Ce echipe vor ocupa primele locuri în cele trei serii ale categoriei B?***

ÎN PAGINA 5-A: Amănuntele concursului și lista premiilor

DE PRETUTINDENI

ZIARISTUL belgian Jean Falize a încheiat cu editorul Gerard un rămăşag neobişnuit: primul se va instala într-un magazin din Bruxelles, într-o ladă de sticlă, şi în decurs de zece zile va scrie acolo un roman poliţist, avînd cel puţin 160 de pagini. La rîndul său, Gerard îşi asumă obligaţia să editeze cartea în decurs de 24 de ore de la primirea manuscrisului şi să ofere autorului 100 de exemplare. Cel ce va pierde va trebui să se plimbe prin oraş purtînd un afiş care va purta textul întocmit de cîştigătorul rămăşagului!

●

ÎN PARCUL zoologic din New York nişte savanţi au înregistrat pe bandă de magnetofon „flecărelile" maimuţelor. A început ploaia şi experienţa a trebuit să fie întreruptă. O zi mai tîrziu, oamenii de ştiinţă au continuat experienţa lor. Cînd au derulat banda pe care o imprimaseră, maimuţele au ascultat strigătele pe care le-au emis cu două zile înainte şi s-au grăbit să-şi caute adăpost, deşi cerul era senin, fără nori.

●

O FEMEIE din Anglia explicînd tuturor că fumatul este dăunător, costisitor, a pornit o adevărată campanie împotriva satului ei fumător convins. De fiecare dată cînd el îşi aprindea o ţigară, ea arunca pe fereastră o monedă de 2,5 silingi. Soţia era promptă şi nu-l ierta niciodată. Amuzat la început, soţul pînă la urmă a renunţat să mai fumeze acasă şi fuma doar la serviciu. Însă nici aceasta nu a salvat cheltuielile pe care trebuia să le suporte, căci aflînd că fumează la servici, soţia a-a apucat să arunce pe fereastră mai multe monede, cîte o monedă de fiecare ţigară pe care presupunea că ar fi fumat-o. Tratamentul „a fost foarte scump". Pînă la urmă soţul a renunţat la fumat.

●

DIRECTORUL creşelor municipale din oraşul Salonic a fost prins vînzînd copiii care i-au fost încredinţaţi spre îngrijire. Preţul în aceste tranzacţii josnice era de 25 mii drahme de copil, în funcţie de starea sănătăţii sale şi fireşte de punga cumpărătorului. Mamelor li se spunea că pruncii lor s-au născut cu malformaţii fizice şi că nu vor supravieţui. Judecata de care Papadopolos, acesta este numele directorului, nu s-a putut eschiva pînă la urmă, nu a reuşit să stabilească cîte drahme a cîştigat el cu „marfa" vîndută.

●

POTRIVIT observaţiilor lui Daniel Tino-Dumortier, de la laboratorul muzeului zoologic din Paris, crabii pot emite pînă la 30 felurite zgomote, aidoma unui ţiriit. Crabii produc acest zgomot cu ajutorul unui aparat cu cartilagii şi cu asperităţi care creează zgomotul cînd se freacă de dintele sau osciorul cleştelui. La unele specii de crevete sunetele emise sînt atît de puternice încît unda creată poate sfărîma un pahar. Deocamdată sensul acestor zgomote nu a fost desluşit. Se prea poate ca ele să constitue unul din mijloacele de autoapărare ale crustaceelor, după cum nu este exclusă nici ipoteza că ele ar putea constitui „limbajul" acestor vietăţi.

●

DUPĂ datele ministerului ocrotirii sănătăţii din Japonia, populaţia ţării a crescut în 1962, la fiecare 35 secunde cu un om. La fiecare 20 secunde se naşte un copil, la 24 secunde moare un om. La fiecare 33 secunde se încheie o căsătorie, la 7 minute 21 secunde se înregistrează un divorţ.

●

UN GRUP de moscoviţi au petrecut Anul Nou într-un mod cu totul original. Fără să fie înspăimîntaţi de temperatura de —20 grade, Osmankumukov, membru de 45 de ani al unei echipe de salvare, medicul Isac Gellerstein, om în vîrstă de 66 ani şi mai mulţi tineri înotători au făcut baie în apa acoperită de o carapace de ghiaţă a Moscovei. Obişnuiţi cu băile în apă îngheţată, după ieşirea din apă, înotătorii au rostit toasturi cu prilejul Anului Nou.

●

INTR-UN laborator de la Saclay, în Franţa, se desfăşoară cercetări privind formarea grindinei, studiile făcîndu-se asupra unor exemplare de grindină, provenind din S.U.A., mari ca nişte mingi de tenis. Această grindină cu totul neobişnuită a căzut în jurul localităţii Northfield, în statul Minnesota, unde nişte locuitori găsind un număr de exemplare foarte mari le-a dus acasă şi le-a păstrat în frigidere, ca ceva deosebit de curios. Fizicienii nu cunosc încă felul cum un simplu cristal mic de gheaţă poate să se mărească pînă la dimensiunile exemplarelor proveniţe din S.U.A.

5 LUNI PE „VITEAZ"

III. ÎN OCEANUL INDIAN

de prof. Eugen A. PORA

Părăsind Indonezia ne-am îndreptat, prin strîmtoarea Sunda, spre Oceanul Indian. În această strîmtoare, rezultată prin prăbuşirea lanţului vulcanic ce se continuă din Sumatra în Iawa, am întîlnit, fumegînd, vestitul vulcan Krakatoa, care în 1883, într-o erupţie de pomină şi-a aruncat aproape întreg conul său în aer şi cîteva zile pe întreg globul s-a produs o acoperire a soarelui din cauza pămîntului şi a cenuşii care s-a răspîndit ca un nor în jurul globului. Din vechiul con a mai rămas o mică parte iar din craterul său larg ieşe şi acum un fum negru care acoperă cerul în tot lungul strîmtorii pe care o străbatem.

Seara pătrundem în apele Oceanului Indian: ţelul nostru şi locul unde ne vom petrece peste patru luni de cercetări. Oceanul Indian este cel mai puţin cunoscut dintre cele patru oceane ale lumii. El este ceva mai mic ca suprafaţă decît Atlanticul (cca 75 milioane km.p.) şi scaldă coastele Africii, Asiei de sud, Australiei şi Antarcticei. În ultimii ani cercetarea lui s-a întreprins sub egida U.N.E.S.C.O. de către aproape toate statele mari ale lumii care dispun de nave oceanografice. În viitorii 6 ani vor parcurge de asemenea valurile acestui ocean nu mai puţin de 20 expediţii oceanografice ale diferitelor ţări.

Spre deosebire de celelalte oceane, cel Indian aproape nu are mări adiacente, astfel că marginile lui se întind direct pe coastele celor patru continente care îl mărginesc. Din cauza aceasta Oceanul Indian este un bazin enorm de ape care se mişcă în interiorul aceloraşi coaste. Numai spre sud el are legături mai mari cu oceanul terestru de sud, ce înconjoară Antarctica.

Îndată ce ieşim în Oceanul Indian dăm de marea groapă jawaneză, cu adîncimea maximă de 7450 m, care se întinde ca un jghiab în lungul coastelor de sud ale Sumatrei şi Iawei, la o distanţă de cca 200 km de acestea. Această groapă în partea ei mai adîncă nu are o lăţime mai mare de cîţiva zeci de km şi în bună parte este acoperită cu mîl ce a alunecat de pe coastele abrupte ale celor două mari insule.

Existenţa unor astfel de gropi-jghiaburi constituie o problemă încă nu în întregime lămurită. Ele se găsesc mai ales în Oceanul Pacific, la marginea coastelor insulelor care mărginesc Asia spre vest ca nişte încreţituri (Filipinele, Taivanul, Japonia Kurilele, Kamciatka, Aleutine). De asemenea, în faţa coastelor Floridei din America de nord şi a coastelor statului Chili în America de sud. Adîncimea maximă de 11.500 m a fost măsurată în vara anului 1962 de către un vas danez în regiunea grupii Filipinelor. Aceasta constituie cea mai mare adîncime cunoscută azi în apele oceanelor.

Nava oceanografică „Viteaz" este special utilată pentru cercetarea marilor adîncimi ale oceanelor. Ea are un cablu de ancoră lung de 15 km. care constituie cea mai lungă ancoră din întreaga lume. Teoretic, „Viteaz" poate deci ancora la orice adîncime. Greutatea lanţului de ancoră este de aproape 30.000 kg. pentru a nu strica echilibrul vasului. El este situat pe fundul vasului şi în lungul lui. Dar ancora se foloseşte rar în largul oceanelor. Acolo vasul se opreşte şi i se determină coordonatele geografice la fiecare oră de stat, sau şi mai des. Şi astfel se situează pe hartă locul respectiv.

Deasupra groapei jawaneze am făcut mai multe opriri şi am explorat fundul acesteia prin scoaterea de probe de sol, prin colectarea de faună cu ajutorul plasei-traul sau cu muscătorul de fund. În acelaşi timp în grosimea apei s-au măsurat curenţii viteza şi direcţia lor, temperatura s-au făcut analizele apei de la diferite adîncimi etc., iar la suprafaţă s-a măsurat planctonul, transparenţa apei, producţia primară de substanţă organică a algelor etc.

De la adîncimea de 7.000 m s-au scos diferite animale din neamul holoturiilor (castraveţii de mare), stele de mare, viermi policheţi, răcuşori etc. În alte locuri ale oceanelor lumii s-au scos de la adîncimi asemănătoare chiar şi peşti. Deci pînă în cele mai mari adîncimi ale apelor oceanice există viaţă animală.

La aceste mari adîncimi nu există altă lumină în afară de cea produsă de organele luminoase ale animalelor. La această adîncime există însă presiuni hidrostatice de sute de atmosfere (la 10.000 m. de 1000 atmosfere), cărora li s-au adaptat organismele ce trăiesc acolo. Un astfel de organism scos la suprafaţă aproape că plesneşte din cauza presiunii apei pe care o conţine. Noi nu ştim încă nimic despre felul cum trăiesc aceste animale abisale şi ultraabisale (sub 6000 m.), căci încă nici un om nu a putut scoate viu un organism de la o adîncime mai mare de 600 m. Numai cei care se scufundă cu batiscafurile pot vedea cum se mişcă fel de fel de animale, în navei „Viteaz" coloane din solul submarin, care ne-au dat multe explicări asupra trecutului geologic al fundului. Natura acestor depozite de fund este de un anumit fel atunci cînd ele se formează în apropierea ţărmurilor (terigene), cînd se formează în zonele reci (cu Diatomee) sau calde (cu Foraminifere pînă la 4500 m. şi cu Radiolare peste 4500 m. adîncime). După astfel de date de compoziţie, de structură, de culoare etc. se poate spune cu destulă precizie locul unde s-a format acel depozit de fund.

Noi am scos o astfel de coloană de cîtiva metri, care la suprafaţa de 5000 m. adîncime avea depozite tipice de Radiolare, iar sub acestea depozite de Foraminifere. Este clar că în acest punct s-a produs o scufundare a fundului oceanic. De asemenea, am găsit cazuri cînd la adîncimi de 4000 m., şi departe de orice ţărm, am scos depozite de tip terigen. Este clar că acest punct a fost odată în apropierea unui ţărm, care apoi s-a scufundat şi a dispărut.

Aceste studii geologice, însoţite de analizele micropaleontologice a sedimentelor, dezvăluie trecutul geologic al diferitelor puncte din fundul Oceanului Indian.

Pe tot timpul plutirii noastre pe Oceanul Indian, au funcţionat în mod continuu ecoloturile, nişte aparate care înregistrează în permanenţă fundul marin de sub vas. Astfel de studii au fost făcute de toate vasele care brăzdează valurile Oceanului Indian, chiar de unele vase comerciale sau de pasageri. Totalizînd aceste linii de relief de fund s-a putut stabili cu destulă precizie o hartă a fundului oceanic.

Fundul Oceanului Indian nu este plat, aşa cum s-ar putea crede. El e brăzdat de coame de munţi înalţi de 4000—5000 m. sau de vîrfuri izolate care ajung pînă aproape de suprafaţă. Se cunoştea mai de mult existenţa unei astfel de culmi de munţi subacvatici care se găsea pe la mijlocul Oceanului Indian, cu o direcţie sud-nord pînă prin dreptul Indiei. Cu ajutorul navei „Viteaz" s-a mai descoperit o altă culme, paralelă cu cea dintîi, dar mult mai în spre estul Oceanului Indian, care se pare că se termină prin golful Bengalului cu munţii scufundaţi din ramurile himalaiene. De asemenea, am mai identificat numeroase vîrfuri izolate de munţi conici, care foarte probabil sînt vulcani submarini.

Cunoaşterea acestor lanţuri de munţi subacvatici este foarte importantă pentru că ele despart bazine de apă mari, care comunică între ele numai prin părţile lor superioare (de cîteva sute de metri) şi în care se pot crea condiţii de viaţă cu totul diferite unul de altul.

Între aceste bazine există schimburi de mase de apă, dovadă că în general pe culmile munţilor subacvatici nu sînt depozite de mîl, căci curenţii de apă ce trec pe aici dintr-un bazin în altul, spală orice depozite ce cad de sus. Adesea s-a putut scoate rocă bazaltică aflată în structura scoarţei pămîntului de sub oceane.

Datorită cercetărilor seismice, am putut stabili în multe părţi grosimea sedimentelor de fund şi adîncimea la care se găseşte scoarţa primară a pămîntului de sub oceane, sau chiar grosimea acesteia. Astfel am găsit depozite de mîl de 1-3 km. grosime peste scoarţa pămîntului, iar grosimea acesteia a fost măsurată ca avînd cca 7 km.

Totalitatea acestor date geomorfologice şi geologice au permis să se emită o teorie a dilatării pămîntului, a cărei urmare este plesnirea scoarţei în locurile unde e mai subţire, adică sub nivelul marilor oceane şi pe aici iese la exterior lava bazaltică din interiorul pămîntului. Crestele de munţi subacvatici nu ar fi decît această lavă vulcanică solidificată sub formă de munţi. Teoria aceasta schimbă cu totul concepţia veche de contractare a pămîntului din cauza răcirii lui. Ea este verificată nu numai de datele geologice, dar şi de măsurătorile geomagnetice, de conductibilitatea electrică a straturilor, de centrele seismice ale lumii etc.

Existenţa unei intense activităţi vulcanice şi în zilele noastre este foarte usor de dovedit prin analizele spectrometrice ale apei de mare de la suprafaţă. Acolo unde se produce o erupţie vulcanică subacvatică, se schimbă şi compoziţia chimică a apei din cauza elementelor minerale noi care apar în urma erupţiei. Numeroase astfel de analize făcute pe „Viteaz" au arătat că trecem peste zone în care la fund au fost nu de mult erupţii vulcanice.

În afara acestor studii foarte importante de geologie marină, pe „Viteaz" s-au întreprins o serie de cercetări le-

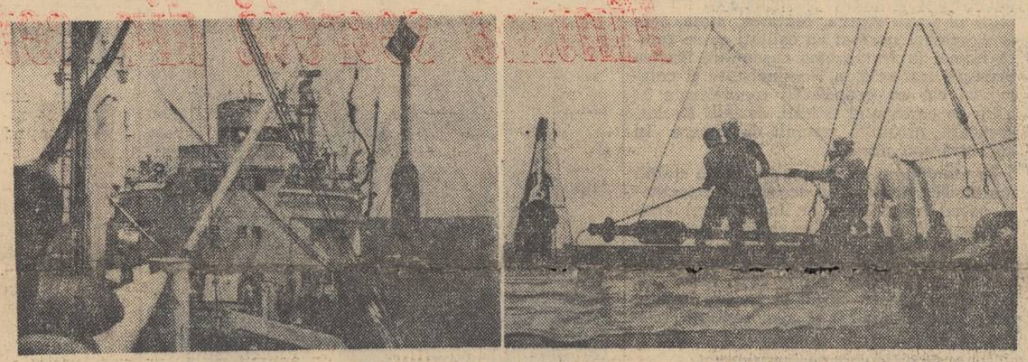

STÎNGA: Aparatajul special de pe „Viteaz" măsoară direcţia şi viteza curenţilor la 500, 1000, 2000 şi 3000 m. adîncime; DREAPTA: Se manevrează marele tub de fier (15 m. înălţime şi 20 cm. diametru) pentru luarea probelor de fund.

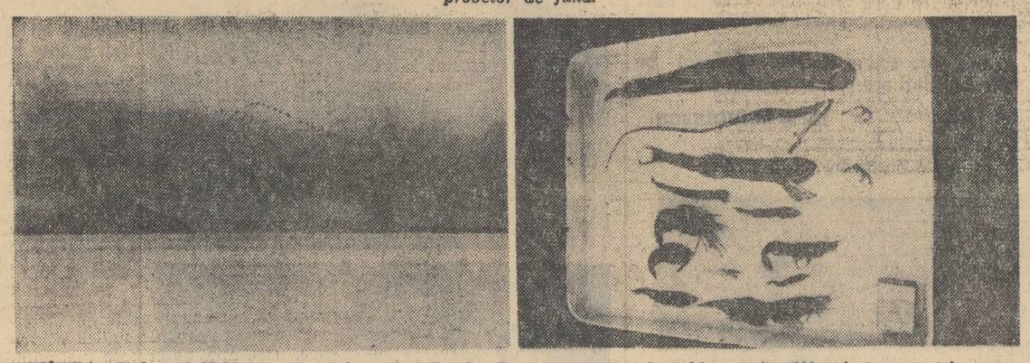

STÎNGA: Vulcanul Krakatoa din strîmtoarea Sunda. Punctat este conul vechi, care în 1883 a fost aruncat în aer; DREAPTA: Exemplare de animale din fundul Oceanului Indian (peşti şi raci).

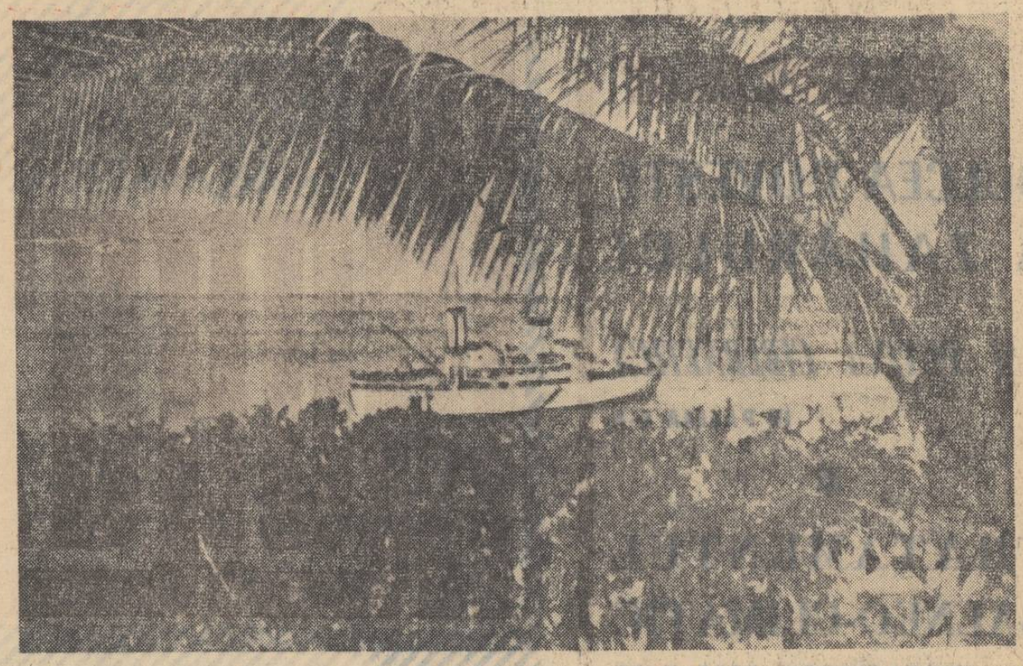

DISCRET...

În ziua aceea — 28 noiembrie 1962 — poarta temniţei din Mulhouse s-a deschis cu cea mai mare discreţie. Pe ea au păşit, purtînd certificatul de eliberare în buzunar, doi indivizi care fuseseră un timp îndelungat „pensionarii" închisorii din acest oraş francez. În curînd ei au trecut graniţa spre Germania occidentală... Nu i-au văzut nici oamenii din Mulhouse, nici cei din Paris, nici cei din alte oraşe franceze. Şi nici măcar n-au aflat vestea eliberării lor din puşcărie decît acum cîteva zile, după ce cei doi apucaseră să petreacă sărbătorile de iarnă acasă, în familiile lor...

Discreţia este explicabilă. Cei doi sînt „cunoştinţe" vechi ale foarte multor francezi, mai cu seamă ale parizienilor. Cu greu s-ar putea găsi un om în Franţa care fie el însuşi, fie o rudă, un prieten sau un cunoscut al său să nu fi trecut — mulţi pentru a nu se mai întoarce niciodată — prin birourile din rue Lauriston, rue de la Pompe, boulevard Flandrin din Paris sau altele din cîte şi cîte oraşe franceze peste care cei doi erau şefi. Birourile gestapoului din Franţa ocupată. Primul e generalul nazist Karl Oberg, supranumit şi „călăul Parisului". A fost de la 1 iunie 1942 pînă în 1944 şeful suprem al gestapoului şi al SS-ului în Franţa ocupată de hitlerişti — mai mare în funcţie decît ambasadorul lui Hitler la Paris, Otto Abetz, şi decît comandantul militar al capitalei Franţei, von Stulpnagel. Al doilea, adjunctul său, Heinrich Knochen, a instalat încă în iunie 1940 la Paris, primul comandament special SS.

Oberg — fost negustor de ţigări din Hamburg şi membru al SS de la primele începuturi ale acestei organizaţii sîngeroase — dispunea, literalmente, de viaţa şi moartea tuturor cetăţenilor Franţei călcate în picioare de cizma nazistă. Şi nu se poate spune că n-a uzat din plin de împuternicirea ce i-a fost acordată de şeful său, Himmler, ca recompensă pentru „reuşita" masacrelor organizate în Polonia cotropită. Împreună cu adjunctul său, el poartă răspunderea pentru moartea a peste 200.000 de cetăţeni francezi, dintre care 80.000 asasinaţi, restul morţi în deportare, în închisori, în torturi şi chinuri.

Acţiunea prin care Oberg şi Knochen s-au făcut — pentru prima oară — cunoscuţi francezilor, a început prin publicarea unei ordonanţe ce le purta semnătura, cu privire la internarea comuniştilor şi a „teroriştilor" (aşa îi denumeau naziştii pe participanţii la mişcarea de rezistenţă). Aceasta s-a întîmplat — bizară coincidenţă — la 26 noiembrie 1942. Curînd după aceasta, Oberg a condus, împreună cu adjunctul său, operaţia denumită... „spuma mării" care a costat viaţa a 35.000 de oameni, participanţi la mişcarea de rezistenţă.

Oberg a mai ordonat să fie împuşcate „toate rudele apropiate în linie ascendentă, ca şi cumnaţii şi verii" celor din rezistenţă. El şi adjunctul său au dat ordine pentru luarea de ostateci şi împuşcarea lor, pentru organizarea masacrelor în închisori, pentru încărcarea trenurilor morţii dirijate spre lagărele de exterminare...

Iată şi cîteva fapte în care s-au concretizat aceste ordine: arestarea a 800 de persoane — într-o singură noapte — la Figeac; arestarea a 600 de persoane — într-o singură zi — la Clermont-en-Aragone; distrugerea cartierului vechiului port din Marsilia al cărui 15.000 de locuitori au fost internaţi în lagărul de concentrare la Frèjus şi 1.642 trimişi la muncă de sclavi în Germania; masacrele din închisorile de la Eysses, Caen, Cahors, Lyon, Cambéry, Besançon, Carcassonne şi alte localităţi; expedierea unor convoaie ale morţii din Drancy, Romainville, Compiègne; execuţii şi deportări din Nantua, Oyonnax etc.; arestarea unor cunoscute personalităţi politice ca Léon Blum, Edouard Heriot, Piquet — episcopul din Clermont şi a altora.

Dar Oberg şi adjunctul său n-au dat numai ordine pentru organizarea unor asemenea acţiuni criminale, ci au condus personal şi au participat direct la multe din ele. Astfel, „călăul Parisului" a condus nemijlocit pe SS-iştii care i-au masacrat pe maquisarzii ce acţionau pe platoul Glières în Savoia. El poartă răspunderea pentru executarea a sute de ostateci, printre care 93 împuşcaţi la 11 august la Paris; 116 împuşcaţi, la Bordeaux şi Paris la 22 septembrie, 50 împuşcaţi în octombrie 1943.

Toate aceste crime — şi multe altele — figurează în dosarele — cîntărind... 90 de kg. — pe baza cărora cei doi criminali de război nazişti au fost condamnaţi la moarte de Tribunalul militar din Paris în mod ciudat, însă, de-abia după 10 ani de la eliberarea Franţei.

Dar n-au fost executaţi. Pentru ca, patru ani mai tîrziu — la 27 aprilie 1958 (încă o coincidenţă bizară: în ajunul zilei naţionale a martirilor şi deportaţilor!) — să fie graţiaţi, pedeapsa fiindu-le comutată, întîi la închisoare pe viaţă, apoi treptat redusă la diferite termene pentru ca, la 28 noiembrie 1962, să fie eliberaţi din închisoare şi trimişi în Germania occidentală, în urma insistenţelor Bonnului care a cerut eliberarea lor, după cum a declarat purtătorul de cuvînt al guvernului R.F.G., Karl-Günther von Hase... „din motive umanitare"...

E drept că Oberg a avut ceva de furcă cu autorităţile vest-germane după reîntoarcerea sa în R.F.G., în faţa cărora a fost chemat să dea lămuriri — nu despre uciderea zecilor de mii de francezi — ci despre faimosul asasinat, la care a participat, al căpitanului Röhm, şeful S.A. şi rivalul lui Hitler, ucis în „noaptea cuţitelor lungi" din 1934, din ordinul Führerului.

Acum, cei doi criminali de război se bucură de deplină libertate aşteptînd, probabil cu nerăbdare, ziua cînd se vor reîntîlni cu vechii lor colegi de arme — şi crime — la posturile de comandă ale Bundeswehrului, sub stindardul N.A.T.O...

Cazul Bombard

Aproape în acelaşi timp au venit veşti despre soarta a doi oameni, a doi francezi, care au încercat să facă o serie de cercetări, ei fiind — fiecare în mod deosebit — însuşi obiectul supus experimentărilor.

Georges de Caunes, ziarist şi radioreporter, a trăit singur, timp de patru luni, pe insula Eiao din apropiere de Haiti. Robinson — voluntar, cum a fost botezat de cei ce i-au finanţat expediţia, el nu a putut să rabde timp de un an atît cît se stabilise iniţial, izolarea. În patru luni a slăbit 16 kilograme şi a început să dea semne vădite de slăbiciuni fizice şi psihice.

Alain Bombard, om de ştiinţă, a încercat să se sinucidă. Actul lui disperat s-a datorat imposibilităţii de a acoperi datoriile contractate pentru efectuarea unor cercetări. Bombard a încercat — ca atîţi alţi oameni de ştiinţă — să încerce pe el însuşi propriile lui teorii. El a vrut să demonstreze că naufragiaţii pe mare au posibilitatea să supravieţuiască timp îndelungat numai cu ajutorul hranei furnizate de apa mării. Plecînd într-o expediţie în acest scop el a ajuns la destinaţie cu stocul de conserve luat (pentru orice eventualitate) neatins. Este util să amintim că teoria lui Bombard a şi fost, de altfel, demonstrată în practică de către cei patru marinari sovietici care au plutit în derivă, pe apele Pacificului, timp de 49 de zile.

Despre expediţia lui Bombard ziarele au scris enorm de mult. Aceasta nu a fost însă de nici un fel de ajutor savantului. Datoriile s-au acumulat, ridicîndu-se la 200.000 de franci. În momentul cînd acesta a vrut să-şi continuie cercetările în largul mării el s-a lovit şi de alte obstacole. Ambarcaţiunea „Coryphène" — pe care vroia s-o vîndă pentru a-şi cumpăra un vaporaş mai mare — a fost sechestrată la ordinul celor care i-au finanţat prima expediţie. Şanţierul care a echipat vaporaşul „Captain Cap" — necesar expediţiei dorite — cerea zadarnic acoperirea cheltuielilor.

Bombard — omul care a înfruntat rigorile mării — nu a putut suporta însă presiunea creditorilor, nepăsarea autorităţilor, perspectiva de a-şi lăsa copiii muritori de foame şi, mai ales, perspectiva evidentă de a nu-şi mai putea continua cercetările.

În fond, aceasta este principala problemă: condiţia omului de ştiinţă în sistemul capitalist.

Lui Georges de Caunes, un ziarist de talent însă în nici un caz un om de ştiinţă, i s-au pus la dispoziţie fonduri însemnate, nejustificate din punct de vedere ştiinţific. Izolat pe o insulă pustie, avînd la dispoziţie alimentele necesare, precum şi un post de radio, de Caunes nu a rezistat decît patru luni. El trebuia să trasmită zilnic un reportaj de cinci minute la posturile de radio. Neavînd nici un scop, nici o perspectivă, nici un ideal pentru care să înfrunte izolarea şi intemperiile, de Caunes — firesc — n-a putut rezista.

Lui Bombard nu i s-a dat însă nici un franc de către autorităţi. Mai mult decît atîta: i s-au făcut şi numeroase greutăţi.

De Caunes trebuia să constitue un personaj în jurul căruia să se facă publicitate zgomotoasă, care să transmită reportaje de senzaţie, care — în sfîrşit — să producă beneficii grase celor ce-au finanţat excapada.

„Banii — scria „Journal de Geneve" în legătură cu cazul Bombard — este întotdeauna cea mai grea problemă a cercetătorilor ştiinţifici, adesea mai arzătoare decît problemele proprii disciplinei lor. Un savant elveţian profesor la o Universitate, ne mărturisea recent că el pierde jumătate din timp în căutarea banilor iar cealaltă jumătate lucrînd în domeniul său, în care este considerat ca fiind o somitate".

În scrisoarea lăsată înainte de a săvîrşi disperatul său act, Bombard spunea: „Numai acela n-are dreptate care nu are bani". Aceasta e soarta cercetătorului în capitalism. Tîrziu, el şi-a dat seama de aceasta. Niciodată însă nu e prea tîrziu.

Eugen PHOEBUS

Marginalii la o gravură

La galeria Epona din Paris a fost expusă o gravură care reprezintă un om în spatele gratiilor. Expoziţia cuprinde lucrări ale artiştilor spanioli, dintre care mulţi au fost ţinuţi în închisoare. Printre aceştia se află şi Ibarrola şi Maria Dapena care, anul trecut au fost închise şi torturate pentru că au sprijinit greva de două luni a minerilor din Bilbao şi Asturia.

Autorul gravurii amintite, Ortiz Valiente, a redat imaginea închisorii franchiste. Mii de oameni nevinovaţi, luptători antifascişti au fost aruncaţi în temniţe de către membrii „brigăzii politico-sociale", adică de poliţia politică a lui Franco. Zi de zi patrioţii spanioli sînt supuşi la grele schingiuiri în timpul cărora mulţi dintre ei îşi pierd viaţa. Autorităţile nu catadicsesc să insceneze simulacre de „sinucidere". În ultimii patru ani tribunalele spaniole au condamnat la moarte patru antifascişti, iar alţi 580 la închisoare pe termene însumînd în total 3.221 de ani. În închisori se mai află foarte mulţi deţinuţi politici încă din timpul războiului civil.

Despre regimul bestial la care sînt supuşi deţinuţii spanioli s-a aflat în toată lumea. În ciuda cenzurii, numeroase scrisori scoase din închisori sînt trimise în afara Spaniei. În ele sînt descrise torturile aplicate patrioţilor spanioli.

Fărădelegile la care se dedau autorităţile franchiste împotriva deţinuţilor politici au stîrnit indignarea poporului spaniol şi a întregii lumi progresiste. Tot mai numeroase sînt acţiunile care se duc pentru încetarea metodelor barbare şi eliberarea celor arestaţi de poliţia lui Franco. În ultimele zile un mare grup de medici cu renume din Franţa au protestat împotriva „monstruoasei profanări a demnităţii omului în Spania". Ei condamnă regimul franchist şi se pronunţă pentru încetarea imediată a torturilor şi pentru desfiinţarea poliţiei speciale creată de Franco.

Meridiane

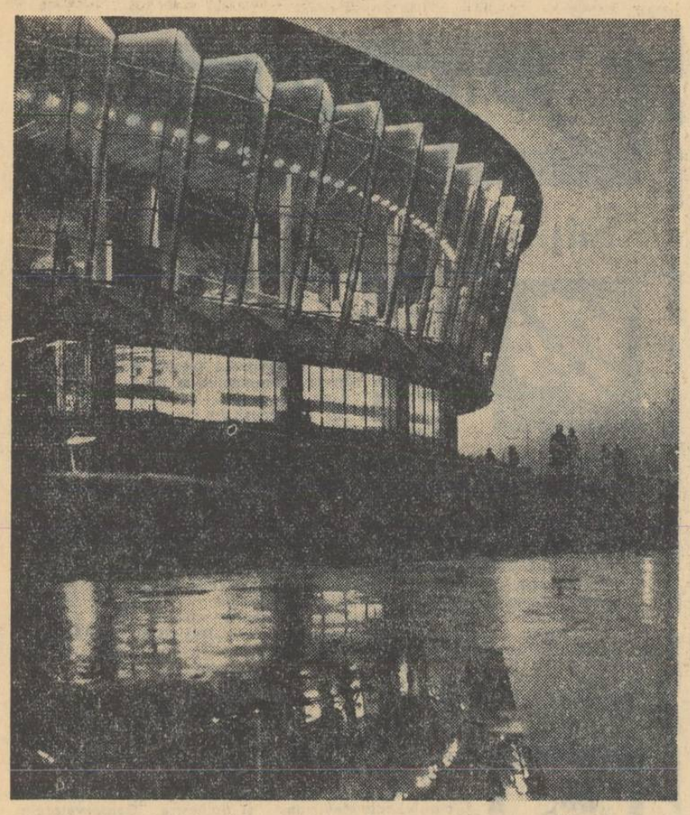

„Pavilion" se intitulează această imagine expusă la expoziția de fotografii artistice „Viața nouă a patriei". Autorul, S. MENDREA, a obținut premiul I pentru fotografii în culori

FIBRE ȘI CULORI

(Urmare din pag. 1)

dar am impresia că nu rezistă la ploaie?" sau: „stofa dv. are o culoare minunată dar nu cred să-i placă să fie purtată la soare...", v-ați uita probabil sceptic și propunerea de a vă convinge pe loc v-ar stîrni curiozitatea. Presupunem că v-ați afla la laborator — presupunere cerută de necesitățile reportajului, fiindcă altfel ar fi mai greu — iar o parte, o mică parte din balonul pe care-l purtați ar fi introdusă într-un aparat în care un gen de duș reproduce ploaia. Dar asta nu-i totul. Înainte de udare bucățica de țesătură e cîntărită, la fel se întîmplă și după... ploaie. Apoi veți ști exact, dacă vreți și cu cifrele respective, dacă de pildă rezistența țesăturii de relon a fulgarinului dv. a trecut sau nu examenul de rezistență la ploaie. Cît privește culoarea, nu e nevoie să supuneți stofa la lumina zilei. Ar fi necesar cam o lună de zile. În laborator experiența are nevoie de mult mai puțină vreme: patru sau cinci zile. În spațiul restrîns al unui aparat special, țesăturile sînt expuse automat pe o parte și pe cealaltă la lumină de zi produsă în condiții ireproșabile, pe cale artificială, bineînțeles. Cît privește spălarea, am găsit în laborator o mașină de spălat rufe... în miniatură. De fapt, e vorba de cîteva termose cu apă caldă (40 grade) și săpun în care mostrele sînt spălate timp de 30 de minute.

Iar dacă trebuie stabilite calitățile coloranților sau ale produselor finite vopsite, se întocmesc și aici buletine de analiză și chiar rețete în toată regula.

Stabilirea proprietăților țesăturilor prin analize fizico-mecanice sau fizico-chimice, confruntarea cu așa numitii parametrii dă posibilitate laboratorului să trimită întreprinderilor sentința asupra calității. Ursonul și karakul-ul artificial produse de Țesătoriile Reunite București sau țesătura pentru fulgarine fabricată la „Mătasea Roșie"-Cisnădie au căpătat nota de trecere. În cataloagele cu buletinele de analiză stă scris, alături de cifrele respective, cîteva cuvinte: „se încadrează" sau „nu se încadrează". Atît. În două sau trei cuvinte, țesătura și-a căpătat certificat de absolvire sau a rămas repetentă. Cele de absolvire sînt cele mai frecvente: majoritatea. Nu fiindcă profesorii (adică inginerii și laboranții) nu sînt exigenți ci pentru că preocuparea pentru calitatea produselor este din ce în ce mai vădită. Repetenții sînt puțini. Unul din ultima vreme a fost fabrica „Pavel Tcacenco" ai cărui ciorapi tricotați în diferite culori poartă în partea de jos a buletinului de analiză cuvintele „nu se încadrează".

Coloranți, culori, colorit

Nu e un joc de cuvinte, e o încercare de a accentua o preocupare care se îndreaptă în toate aceste direcții. Și ea întrunește, de astă dată, așa cum bine preciza tov. inginer Maria Rusanovschi, șefa laboratorului, cele două aspecte ale muncii cercetătorilor de aici.

Coloranții sînt analizați. Acest lucru dă nu numai posibilitatea cunoașterii proprietăților lor dar și a modului de combinare în vederea realizării unor culori, unor nuanțe cît mai variate. Căci laboratorul creează mare parte din culorile pe care industria ușoară le oferă consumatorului spre consultare și alegere, culorile care de multe ori vă încîntă sau uneori vă displac. E o chestiune de gust fără îndoială, dar paleta de culori pe care o găsești în cartelele întocmite de laborator pentru mătase naturală (48 de culori), fire poliacrilinitrilice (60 culori), țesături de fulgarine (40 culori) și multe altele oferă nu numai diversitate dar reflectă o muncă plină de fantezie. Poate că această muncă de creație ce însoțește cealaltă preocupare a laboratorului: analiza, și care se cuvine prețuită, ar trebui întregită cu posibilitatea unei îndrumări concrete, pe baza unor studii întemeiate pe consultarea largă a creatorilor din întreprinderi și a publicului, în special a femeilor, asupra unor culori care să dea tonul modei în această direcție, să zicem în fiecare anotimp. Spunem acest lucru care este, pare-se, și o dorință a colectivului de aici, fiindcă nici revista de specialitate (revistă de modă) n-o face cu destulă consecvență și mai ales că multe creatoare de modă pe care le-am consultat sînt de părere că odată cu linia modei într-un anotimp sau altul trebuie create și recomandate culorile și posibilitățile de asortare între diferite nuanțe. Încercări în acest sens s-au făcut uneori la cartelele întocmite, punîndu-se la început cîteva mostre din culorile recomandate într-un an sau într-un anotimp, drept culori dominante. Dar este prea puțin.

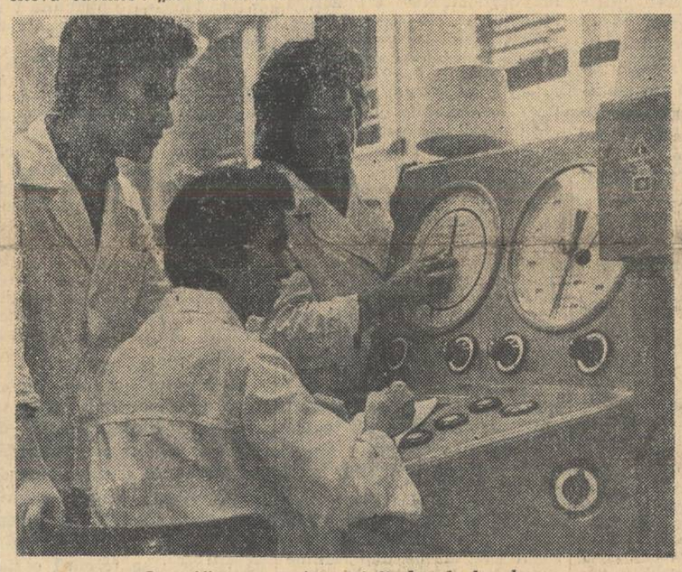

O verificare a rezistenței firelor de bumbac

Relatînd aceasta am ajuns de altfel, la colorit. Deși e greu de stabilit canoane în această direcție tot vom deconspira cîteva păreri aflate aici la laborator în privința culorilor dominante în acest anotimp. Acestea nu exclud, desigur, pe cele preferate, care vi se potrivesc cel mai bine la culoarea pielii, părului sau ochilor. Am spus, vom deconspira, întrucît discuția purtată în acest sens a depășit cadrul informărilor pentru reportaj iar cele relatate nu au în nici un caz caracter de indicații. Le puteți considera sfaturi pe care le veți folosi sau nu în funcție de gust și posibilități. Deci, sfaturile primite se referă la culoarea coniacului, la verdele cu nuanțe spre kaki și la negru, care rămîne culoarea clasică, preferată de altfel de multe femei, în special pentru seară.

Lucia MANOLESCU

ITINERARII DE MUNTE

ÎN APUSENI

(Urmare din pag. 1)

e solid, bine închegat din bușteni. Lacul e larg de 60 de metri, și lung, de i se pierde începutul la cotul văii. Ilie Ion Drăcuț s-a oferit să-mi explice instalațiile lacului. Le cunoaște bine — de 35 de ani lucrează la pădure. Mi-a arătat *căsițele* masive, umplute cu bolovani, care ajută barajul să reziste în fața presiunii apei. Mi-a arătat *cicerna*, *canalul* pe care sînt scoși bușteniii, *fludărul mare* și *fludărul mic*, care evacuează apa și mi-a lăudat în special *„purecul"*. Acesta este o poartă de scurgere a apelor, așezată aproape de fundul lacului. În caz de nevoie, *purecul* se deschide într-o clipă: este suficientă o ușoară apăsare pe pîrghie, blocajul se înlătură și însăși presiunea apelor deschide larg *purecul*.

Am asistat la un spectacol măreț: apele țîșneau concomitent pe *cicernă*, pe *fludărul mare*, *fludărul mic* și pe *purec*. Atacau cu sute de cai putere bușteniii inerți, tîrîndu-i pe Someș în jos. Sprijinit de *brîncări* admiram lacul, ale cărui ape se topeau...

„Ohin drecea!"

Uscățiv la înfățișare, Gavrilă Costea mi-a făcut de la început impresia de om tăcut. E într-adevăr scump la vorbă, cîntărește cuvintele înainte de a le rosti. Lucrează de la vîrsta de 16 ani la pădure. L-a învățat tatăl său toate chițibușurile meseriei de țapinar. S-a specializat în construcții.

— *Să nu vă înșele cuvîntul*, remarcă tov. Costea cu un zîmbet abia schițat. *Construcții, așa cum le-ați înțelege dv, pe atunci nu se făceau. Maximum de lux, pentru muncitorii forestieri, era pe vremea aceea coliba de cetină, vatra deschisă și așternutul tot de cetină. Construcțiile — pe atunci — erau plăncile, jilipurile și scocurile. Diferitele feluri de canale, uscate sau cu apă, cu ajutorul cărora coboram lemnul din pădure.*

Au trecut treizeci de ani de cînd a început să lucreze la pădure. A cunoscut multe. Aveau într-un timp un *jilip* uscat. Panta nu era suficientă. Primăvara și toamna tîrziu îl udau, stropindu-l cu apă. Noaptea era frig, se forma o poighiță de gheață. La comanda *„carga"* lemnul pornea pe *jilip*, pierzîndu-se în întuneric. Doar la coada *jilipului*, la tason, se aprindea foc mare. Mulți bușteni se spărgeau sau săreau de pe canal.

Se auzea comanda: *„tierra"!* De multe ori s-a cățărat Costea, ca unul din muncitorii cei mai pricepuți, să arunce cîteva lopeți de țărînă în punctele primejdioase, unde lemnul lua viteză prea mare. Trebuia lucrat repede, mereu cu ochii-n patru — dar nu-i ușor de loc să te cațeri pe caprele *jilipului* noaptea...

Cînd răsărea soarele, topind poighița înghețată, răsuna comanda *„bania"!* Adică: udă *jilipul* prin stropire! Mereu primejdie, mereu opinteli nesfîrșite. Munca începea duminica seara și continua toată săptămîna, cu scurte pauze pentru somn și mîncare, pînă a doua duminică dimineața. Era de-ajuns un moment de neatenție, o slăbiciune cauzată de oboseală și lemnul strivea oasele tovarășului de muncă.

Dulce suna pe atunci curioasa îmbinare de silabe: *„ohin drecea"* — adică lasă lucrul, e timpul de masă!

Optzeci de oameni

Despre brigada complexă, despre însemnătatea ei pentru raționalizarea muncii, despre importanța ei în realizarea sarcinilor de plan în mod ritmic și cu indici calitativi superiori, știam multe. Dar abia ascultîndu-l pe Gavrilă Costea am înțeles însemnătatea acestei forme de organizare pentru foștii țapinari. Optzeci de oameni s-au angajat să doboare și să transporte pînă la drum un lot de pădure, însumînd aproape 30.000 de metri cubi.

Cei optzeci își planifică munca în amănunt. Fiecare e pus la munca pe care o poate executa cu randament mai mare. Desigur, fără rigiditate. Cîte odată se cer mai mulți la doborît, cepuit și cojit, altă dată la încărcat... Se ține o evidență precisă a cantităților realizate, pe faze, de fiecare om. Se ajută reciproc, cînd unul din sectoare are greutăți. S-au deprins cu mecanica, de mare ajutor e în special funicularul. Se laudă cu cazare bună, în cabana de la izvorul Sebișelului. Cumpărăturile și le fac la punctul Nieșu, unde cooperativa ține deschis patru zile pe săptămînă, oferind bogat sortiment de alimente, articole de îmbrăcăminte, mărunțișuri.

Brigada complexă, subliniază tov. Costea, nu înseamnă numai munca ordonată, ușurată, nivelul de trai în continuă creștere. E limpede să fie așa, azi. Principalul însă, consideră el, este viitorul. Îl vedem cum se înfăptuiește...

O zicală își schimbă înțelesul

Azi Gavrilă Costea, împreună cu brigada, își planifică munca pe un an înainte. Anul acesta numărul fierăstraielor „drujba" va crește. Va avea două funiculare în loc de unul. Va avea mai multe tractoare, trolii, încărcătoare mecanice. Iar constructorii vor aduce panglica netedă a drumurilor forestiere pînă la picioarele pădurii.

Pe vremuri, a spune că cineva lucrează sau trăiește „ca la pădure", însemna a-l insulta. Azi, viața nouă a pătruns și în acest sector. Oamenii trăiesc și lucrează astfel, încît se pot mîndri cu succesele lor. A munci „ca la pădure" este un bun calificativ!

Erich HALPERT

TAINA ȚĂRII ÎNVERZITE

Imaginația ne-ar purta poate gîndurile spre un pămînt cu climă dulce, cu o vegetație luxuriantă, ai cărui locuitori nu cunosc zăpada decît din experiența semenilor lor situați mai spre nord.

Să lăsăm însă realitatea să-și spună cuvîntul.

...Vaporul se apropie, navigînd prudent, de un țărm înalt. Pe hartă este indicată o insulă care, în felul ei, deține un record mondial: avînd o suprafață de 2.175.600 km.p. ea este cea mai mare insulă de pe suprafața globului.

Clima este departe de a fi dulce: în luna ianuarie termometrele înregistrează o temperatură medie de —40°. Climatul regiunii sudice insulare este ceva mai „moderat": —10° în aceeași lună...

Țara — un podiș înalt de cca. 2000 m — este acoperită de un strat gros de gheață. Straturile de zăpadă, suprapunîndu-se, se depun sub forma unor pături enorme. Acestea exercită asemenea presiuni asupra calotei glaciale încît, de pe marginile ei, se desprind blocuri uriașe care, prăbușindu-se în mare, formează așa-numitele „iceberg"-uri (în traducere: munți de gheață). Aceștia constituie un pericol permanent pentru navigația în Atlanticul de nord.

Dacă adăugăm la acestea faptul că populația ei este de 30.000 de oameni — în majoritate eschimoși, și că insula — a cărei principală bogăție este criolitul, din care se extrage aluminiul — aparține Danemarcei, atunci am trecut în revistă cîteva dintre trăsăturile caracteristice ale Groenlandei.

După cum se vede, „țara înverzită" (traducerea cuvîntului „Groenlanda") nu își prea justifică denumirea... Din cei peste două milioane kilometri pătrați — cît cuprinde suprafața ei — doar 341.700 reprezintă teritoriul liber de ghețuri al țării. Atunci, care este proveniența numelui ei?

...Pentru a răspunde la această întrebare este necesar să răsfoim vechile cronici islandeze.

Ele vorbesc despre viața aventuroasă a lui Eric cel roșcovan care — ca o ironie la adresa naturii vitrege din nordul înghețat — a dat insulei denumirea de Groenlanda. Norvegian de origină, Eric a fost alungat din țara sa în urma săvîrșirii unor fapte nelegiuite. Stabilindu-se în Islanda el a fost expulzat și de aci, datorită unei comportări asemănătoare.

Acest nou eșec îl determină să-și caute norocul pe meleaguri mai îndepărtate. Adunînd în jurul său cîțiva aventurieri de teapa sa, el s-a îmbarcat pe o corabie, îndreptîndu-se spre vest. După o lună de călătorii pline de peripeții el a debarcat — în anul 983 — la capul Farwell. Aici a rămas timp de un an.

Cronicile islandeze povestesc că, întorcîndu-se, Eric a descris islandezilor descoperirea sa geografică în culori foarte trandafirii. După relatările sale, el ar fi debarcat într-un adevărat paradis terestru, cu țărmurile înverzite (de unde numele dat insulei).

Care a fost scopul urmărit prin această mistificare — la aceasta este greu de răspuns. Să fi încercat aventurierul să-și bată joc de cei care-l deportaseră?

În orice caz — descoperirea sa geografică s-a dovedit a-i fi utilă. Datorită răsunetului faptei sale Eric a fost grațiat de către autorități. Un an mai tîrziu el s-a îndreptat din nou spre „țara înverzită" în tovărășia unor noi coloniști.

...Aici cronicile tac.

Oricare ar fi situația însă, Groenlanda nu și-a schimbat deloc clima în perioada care a urmat primului mileniu. Iar sărăcăcioasa vegetație care acoperă ici-colo fîșia îngustă de pămînt, dezvelită de ghețuri, de-a lungul părții sudice a coastei nu-i justifică, în niciun caz, denumirea.

Poate însă că pentru un locuitor al Islandei — țară de asemenea vitregită de natură — chiar o astfel de vegetație reprezintă mult...

Fîntîna secretă din cetatea antică

(Urmare din pag. 1)

Cetatea Sucidava a fost arsă din temelii în anul 447 și restaurată apoi în secolul VI, de Justinian — își dezvăluie acum încă o filă din zbuciumata ei istorie, datorită cercetărilor efectuate aici de un colectiv de arheologi, condus de prof. univ. Dumitru Tudor, cercetări care au dat la iveală noi și interesante amănunte cu privire la modul de trai al ultimilor locuitori ai cetății.

Fortăreața bizantină de pe malul Dunării

În a doua jumătate a secolului VI, Sucidava, împreună cu Drubeta (Turnu-Severin) și Daphne (cetate azi dispărută, care a existat la vărsarea Argeșului) alcătuiau o puternică centură fortificată organizată de bizantini pentru apărarea malului nordic al Dunării împotriva populațiilor migratoare, care în acele vremuri asaltau hotarele imperiului. În legătură cu situația tulbure de atunci, istoricul bizantin Procopius arată că ceea ce l-a determinat pe Justinian să restaureze Sucidava a fost ideea că astfel va bara calea năvălitorilor spre teritoriile de la sud de Dunăre.

Construită pe un platou natural înalt de 19 metri, Sucidava era înconjurată de un puternic șanț de apărare, lat de 25 de metri și adînc de 7, șanț care făcea fortăreața greu de cucerit. Spre a face însă față unui eventual asediu îndelungat, garnizoana luase diverse măsuri și una din ele — și nu cea mai puțin importantă — a fost construirea unei fîntîni secrete, fîntînă descoperită de cercetători.

În acele vremuri, vechiul oraș roman — orașul civil propriu-zis — dispăruse, zidurile sale se năruiseră, teritoriul Sucidavei fiind locuit numai de soldați și de familiile lor, fiecare avîndu-și aici gospodăria și vitele sale de muncă.

Pe timpul domniei lui Mauriciu Tiberiu, pe la anii 599—600, avarii pornesc o nouă și puternică ofensivă împotriva întregului lanț de cetăți bizantine de la Dunăre și le distrug una după alta. Aceasta a fost și soarta Sucidavei, în grosul strat de cenușă găsindu-se numeroase săgeți de tip avaric.

Cercetările arheologice de pe acest șantier au dat la iveală zidurile cetății romano-bizantine, ziduri din secolele IV—VI, care în colțurile sudice mergeau spre fluviu, protejînd astfel clădirile aflate la poalele cetății. Aici, se aflau mai multe izvoare amenajate și folosite de soldați numai atunci cînd apele Dunării nu se revărsau. Lîngă un asemenea izvor, s-a descoperit o cutie mare din cărămidă care cuprindea șapte mici ulcioare, șase aranjate în cerc cu gura în sus, iar al șaptelea așezat în mijloc, cu gura în jos. Acest aranjament curios era legat de un anumit ritual, un cult special al izvoarelor, cult răspîndit pe vremea aceea.

Fîntîna subterană

La sud de cetate, în timp ce se dezgropa o clădire romană, s-a dat peste o construcție subterană de mari proporții, compusă din două părți: o fîntînă și un coridor subteran de acces din cetate pînă la apa puțului. Descoperirea ruinelor acestei fîntîni secrete s-a făcut săpîndu-se uneori pînă la 5 metri adîncime. Puțul este în formă de turn pătrat, cu înălțimea de patru metri și jumătate și cu pereții groși de 85 de centimetri, gura superioară fiind acoperită cu o puternică boltă, acum prăbușită. Gangul subteran înconjoară puțul pe laturile sudică și vestică, urcă apoi pe creasta platoului, de unde face o pronunțată curbură spre apus. În peretele sudic al puțului, s-a dat de o ușă înaltă, pe aici putîndu-se lua apă fără a fi nevoie de frînghie sau ciutură. În timpul ploilor, apa inunda scările de acces spre puț, deoarece și acum cînd se lucra la dezgroparea gangului subteran apa s-a ridicat pînă la nivelul pragului intrării. Aici, este o platformă pavată cu cărămizi, iar deasupra — un gang boltit, singurul păstrat intact. Coridorul are 2,15 metri înălțime și o primă scară formată din trei trepte duce la a doua platformă situată într-un loc de frîntură a gangului. În colțul lui sudic, s-a observat o ferestruică triunghiulară care se continuă spre exterior cu un canal tot subteran, folosit pentru eventuala scurgere a apelor în perioada creșterii lor. Pereții ferestruicii sînt afumați de la opaițele celor ce veneau să ia apă. Aici, s-au găsit mai multe fragmente de amfore. De la a doua platformă, pleacă spre nord o altă scară cu nouă trepte, care se termină deasupra fîntînii, lîngă altă platformă largă de doi metri. În acest loc coridorul taie zidul unei clădiri mai vechi, zid gros de aproape un metru. Noua ramură a gangului parcurge 26 de metri și e în bună stare de conservare, fiind lat de aproape un metru, limitat de două ziduri paralele din blocuri de calcar.

În punctul unde gangul subteran face o mare cotitură, se păstrează intact arcul bolții, apoi urmează o scară cu două trepte și o platformă care se termină în fața unui bloc de pămînt.

Sistemul de construcție a acestei monumentale fîntîni secrete, precum și obiectele descoperite, indică epoca bizantină a Sucidavei, secolul VI.

Fragmente de amfore cu inscripții grecești, executate cu vopsea roșie, cu bazinul cilindric acoperit cu adîncituri orizontale dispuse în felul unor coaste, cu gîtul scurt și toarte puțin răsucite, ne arată de asemenea epoca respectivă.

Pe coridor, s-a găsit o monedă mică de bronz, emisă de monetăria din Thessalonic și datată din timpul lui Mauriciu Tiberiu (582—602), precum și un cercel, tot din bronz, cu o bulă sferică, pierdute de locuitorii cetății.

*

Pînă acum, fîntîna secretă de la Sucidava rămîne ca o descoperire singulară. Ea arată că în anumite momente garnizoana era blocată pentru mult timp de către atacurile triburilor migratoare și era amenințată de lipsa de apă. Pentru a face față acestei situații, soldații au construit cu destulă greutate o atare fîntînă subterană secretă, acoperită cu mult pămînt, fîntînă despre care asediatorii n-aveau cunoștință. De asemenea, ea arată situația din acele vremuri, cînd numai interesele economice și militare îi sileau pe împărații bizantini din secolul VI să țină o garnizoană într-o stare atît de precară, Sucidava controlînd ogoarele, pădurile și bălțile cu pește bogat din împrejurimi.

Adăugată la cele 3 tezaure din bronz, cazanele de tip hunic, numeroasele monede și obiecte de metal, descoperirea fîntînii secrete de la Sucidava dezvăluie încă un moment din perioada plină de frămîntări a sfîrșitului secolului VI și ne arată o părticică din viața grea a soldaților acestei garnizoane.

Simion SĂVEANU

O colecție care se îmbogățește

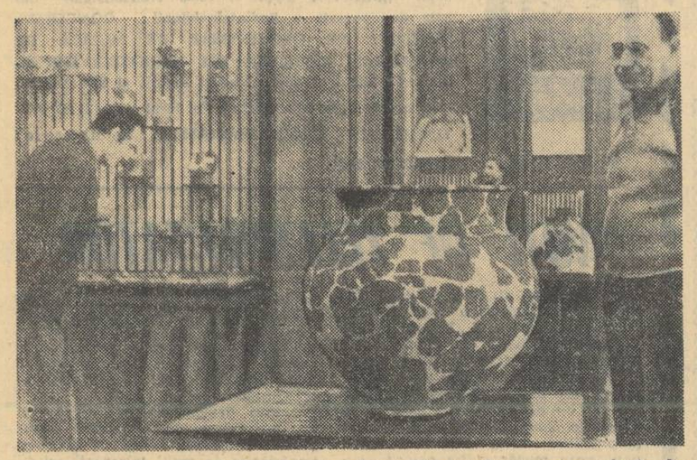

Așezat în plin centrul Capitalei, instalat într-o clădire devenită monument de arhitectură, Muzeul de Istorie a orașului București primește zilnic, prin porțile sale masive de fier forjat, zeci de vizitatori. Și chiar dacă mulți dintre noi am trecut de mai multe ori prin acest muzeu, o nouă vizită ne va face să descoperim obiecte inedite, deosebite, care aparțin fondului de exponate al acestui lăcaș de cultură.

Înnoiri

În dorința de a completa colecția de bază au fost restructurate sălile în care sînt expuse documente privind perioada modernă și contemporană din istoria capitalei noastre. Astfel, fotografiile, graficele și machetele ilustrează dezvoltarea mișcării muncitorești din București.

O sală specială a fost consacrată dezvoltării mișcării muncitorești din București de la primii pași și pînă în anul 1900. Creșterea numărului muncitorilor și organizarea lor este prezentată — după cum era și firesc — ca o urmare a înființării unui mare număr de întreprinderi și a intensificării exploatării de către capitaliști. În această sală se află, printre alte documente noi, care au fost expuse de curînd și cel privind înființarea primei asociații profesionale din București, în anul 1858. O serie de alte exponate amintesc de primele greve care au avut loc.

Printre înnoirile ce s-au mai adus aici se numără și panourile cu documente și fotografii privind mișcarea socialistă din deceniile 8 și 9 ale secolului trecut. Vizitatorii vor putea vedea o imagine a turnului Colței, unde aveau loc adunări secrete ale cercurilor revoluționare din București. Este perioada cînd în țară ideile marxiste se răspîndesc din ce în ce mai mult, perioada cînd a fost introdusă ediția franceză din anul 1872 a „Capitalului" lui Marx (volum expus și în muzeu, alături de o notă a Ministerului de Interne din care reiese că în Romînia a existat o secție a Internaționalei I). Documente și fotografii noi aduc la cunoștință vizitatorilor aspecte ale mișcării muncitorești din capitală la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, poziția clasei muncitoare față de războiul balcanic cît și față de cele două războaie mondiale, lupta aripei de stînga pentru crearea Partidului Comunist Romîn și multe altele. Printre noile exponate se găsește și macheta sălii în care a avut loc ședința de constituire a P.C.R.

De curînd au fost aduse îmbunătățiri și temeinice privind dezvoltarea urbanistică și edilitară a Bucureștiului de la începutul acestui secol și pînă la eliberarea țării de sub jugul fascist.

Cercetările arheologice din 1962

Pe lîngă activitatea muzeistică, specialiștii Muzeului de Istorie a orașului București desfășoară și o intensă activitate de cercetare arheologică. Doar în anul 1962, pe cuprinsul capitalei și în comunele limitrofe au existat șapte șantiere arheologice (Străulești, Băneasa, Piața Splaiului, Dealul Spirii, Bd. 1848 — șantier arheologic pe care s-au făcut cercetări în colaborare cu specialiști Institutului de Arheologie al Academiei R.P.R., strada Chivan Nicolae și Slobozia. Cercetările și descoperirile efectuate au confirmat existența unor așezări pe teritoriul orașului București) — mai ales, pe cursurile rîurilor Colentina și Dîmbovița — începînd din epoca neolitică. În urma săpăturilor de la Băneasa s-au scos la iveală vase din ceramică, unelte de producție din silex și bronz aparținînd unei așezări omenești în epoca bronzului (cultura Tei). Deosebit de prețioase pentru istoria orașului București și a cîmpiei muntene au fost descoperirile făcute în cadrul unei așezări ce datează din sec. III—IV e.n. la punctul Măicănești, de la Străulești. Aici au fost cercetate o serie de locuințe, gropi pentru bucate și altele. Astfel, muzeul și-a îmbogățit exponatele cu o serie de vase din ceramică și monezi care datează de pe vremea împăraților Septimiu Severus, Commodus și alții. Descoperirile din 1962 de la Străulești completează cercetările efectuate în anii precedenți în așezări din aceeași epocă semnalate la Militari și efectuate în colaborare cu Institutul de Arheologie.

Tot în această perioadă au fost extinse investigațiile și asupra sec. VI—VII pe teritoriul orașului București. Săpăturile executate în Bucureștii Noi, în strada Soldat Chivan Nicolae și Piața de Flori, care au scos la iveală pe lîngă unele elemente referitoare la construcția locuințelor și o variată gamă de produse ceramice, fibule „digitate", obiecte și arme de fier precum și monede bizantine, constituie prețioase elemente de datare a acestor complexe arheologice.

Ar mai fi de adăugat multe alte descoperiri făcute în anul trecut. Importante sînt însă concluziile la care s-a ajuns pînă în prezent în urma studierii materialului găsit. Astfel, obiectele, uneltele și așezările descoperite restring tot mai mult datarea culturii Ciurel (o împletire a elementelor băștinașe cu elementul slav petrecut în perioada de interferență). Specialiștii au ajuns la concluzia că această cultură s-a manifestat între secolele VI—VII și nu în secolele VI—XI cum se credea pînă acum. De asemenea, printre celelalte concluzii privind perioada feudală se constată influența pe care a avut-o tîrgul Bucureștiului în viața așezărilor învecinate pornind din cea de-a doua jumătate a secolului XV.

Victor TEODORU

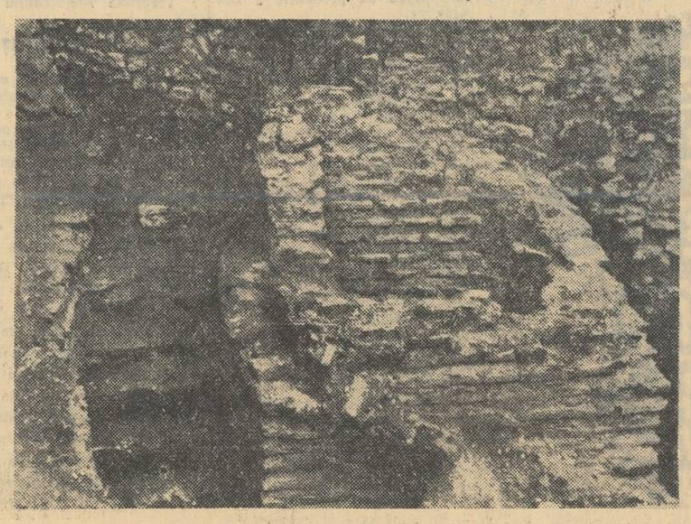

Două aspecte ale scării de acces spre gangul subteran. În dreapta se văd ruinele turnului pătrat al puțului

„TERAPIA" ÎN ACŢIUNE

Cînd a fost dată în funcţiune secţia uuiversală, tînărul chimist Tiberiu Tokacsik, care preluase conducerea noilor instalaţii, nu se gîndea pe atunci că de fapt va participa la o adevărată şcoală. O şcoală deosebită, la care întregul colectiv al secţiei urma să se specializeze în fabricaţia unui nou medicament românesc. Acesta era cloramfenicolul, un antibiotic de sinteză, cu un spectru foarte larg de acţiune.

Examenul a fost trecut

De atunci au trecut doi ani. Cine vizitează astăzi fabrica de medicamente „Terapia" din Cluj şi poposeşte la secţia universală, nu va mai întîlni decît pe foarte puţini dintre cei care au urmat aici cursurile amintitei şcoli. Îi va găsi însă destul de uşor, la cea mai nouă secţie a fabricii, intrată în funcţiune numai cu cîteva săptămîni în urmă. Încă din perioada desfăşurării lucrărilor de construcţie şi montaj, Tiberiu Tokacsik şi-a mutat sediul la noua secţie de sinteză. L-a urmat tehnologul Vasile Ignat şi alţi chimişti, alături de care pusese la punct tehnologia de fabricaţie a cloramfenicolului, în vechea instalaţie universală.

Aduceau cu ei o experienţă bogată pe care trebuiau s-o pună acum în valoare la noile instalaţii de înalt nivel tehnic. Pînă atunci, chimiştii au contribuit alături de constructori la grăbirea ritmului lucrărilor de dare în funcţiune. Pe şeful de echipă Iuliu Topoi, pe operatorii chimişti Iosif Suciu, Aurel Cociş sau Petru Tomuş, îi găseşti acum la posturile lor, mîndri că lucrează într-o secţie modernă, că au trecut cu bine probele tehnologice. Formate şi pregătite la secţia universală, tinerele cadre de chimişti au trecut acum cu bine examenele, conducînd cu pricepere instalaţiile noii secţii de sinteză. Încă de la început, rezultatele au fost apreciate atît la linia de fabricaţie a cloramfenicolului, cît şi la cea pentru producţia hidrazidei acidului izonicotinic (medicament antituberculos de mare eficienţă). În ambele cazuri, laboratorul central analitic a apreciat calitatea noilor medicamente ce poartă marca fabricii „Terapia".

Puţină istorie şi cîteva noutăţi

După cum am aflat de la Ştefan Mureşan, directorul fabricii „Terapia", noua secţie de sinteză se încadrează în acţiunea de profilare a întreprinderii pe trei domenii principale. Este vorba de derivate paraminobenzoice (anestezice), de produse fenotiazinice (pentru combaterea stărilor alergice) şi de substanţe opiacele (derivate de morfină). Din aceste categorii se produc circa 150 de sortimente : 52 produse medicamentoase finite, iar restul semifabricate care se condiţionează în alte fabrici de specialitate din ţară („Fiola", „Tableta" şi „Biofarm").

Oamenii mai vechi din fabrică nu uită însă de unde s-a pornit. Nu este prea departe vremea cînd întreaga fabrică era formată dintr-o secţie de sinteză şi una de condiţionare, care nu realizau mai mult de 20—25 produse. De atunci aproape în fiecare an, au fost date în funcţiune noi instalaţii şi secţii, a fost asimilată fabricaţia a numeroase medicamente de mare eficacitate.

Directorul fabricii „Terapia", un om tînăr care a absolvit facultatea de chimie cu cîţiva ani în urmă, nu uită să ne amintească şi de un alt domeniu de activitate al întreprinderii, care se ocupă de substanţe medicamentoase pentru sectorul zooveterinar. Deşi se află la început de drum, în acest domeniu s-au dobîndit rezultate interesante. În rîndul medicamentelor destinate sectorului zooveterinar se numără Nitrofuranul, Pentazolul, Vitamina K, glucoza şi gluconatul de calciu, iar de curînd Fosfotonicul. În noua secţie de sinteză, s-a creat şi posibilitatea fabricării cloramfenicolului racemic, necesar creşterii tineretului avicol.

Şi, dat fiind că sîntem la începutul unui nou an, nu lipsesc desigur nici preocupările legate de introducerea în producţie a noi tipuri de medicamente. Ing. Didina Păun, de la serviciul tehnic al fabricii, ne-a vorbit despre aceste pregătiri, prezentîndu-ne chiar cîteva din noile medicamente ce au fost de curînd realizate. Aşa am aflat despre hemostaticul Adrenostazin, vasodilatatorul Coletilin, despre spasmoliticul Oxiflavil şi despre Bronhodilatin, produs cu un puternic efect hronhodilatator. Sub formă de fiole, drajeuri sau comprimate, noile medicamente, cu marca „Terapia", lărgesc gama de posibilităţi de luptă împotriva bolilor, sporesc contribuţia colectivului fabricii clujene la păstrarea sănătăţii oamenilor muncii.

Tudor GHEORGHIU

DE LA FANTEZIE LA REALITATE
PROGRESE ULUITOARE ÎN DOMENIUL CONSTRUCŢIILOR

În întreaga lume se desfăşoară o susţinută muncă de cercetări în domeniul construcţiilor. În fruntea realizărilor se situează Uniunea Sovietică, unde amploarea construcţiilor a depăşit în ultimii ani tot ce s-a realizat vreodată în lume. În raportul prezentat la recenta plenară a C.C. al P.C.U.S., s-a arătat că construcţiile de locuinţe se desfăşoară în proporţii uriaşe. În decursul primilor patru ani ai septenalului, în oraşele şi centrele muncitoreşti s-au dat în folosinţă locuinţe cu o suprafaţă totală de 325 milioane m. p., sau aproximativ 9 milioane de locuinţe noi. În afară de aceasta, în localităţile rurale s-au construit 2.400.000 case de locuit. S-au îmbunătăţit condiţiile de locuit pentru 50 milioane de oameni sovietici.

Pentru realizarea unui astfel de ritm, pentru ca locuinţele care se construiesc să fie trainice, frumoase şi ieftine, cercetătorii, inginerii, lucrătorii constructori nu-şi precupeţesc eforturile. Firească că metodele tradiţionale de construcţii au fost părăsite; se trece, în pas tot mai accelerat, la industrializarea construcţiilor, la realizarea unui mare număr de... fabrici de construcţii. Aici se produc nu numai elemente, panouri mari prefabricate, dar în ultimul timp se fabrică apartamente şi chiar etaje întregi, prevăzute cu vestibuluri, băi, bucătării etc. Pentru realizarea acestora a fost nevoie să se găsească nu numai materiale noi, cum este de exemplu silicalcitul — un amestec mult mai trainic de nisip şi var — dar şi metode adecvate de transportare de la fabrică la locul montării.

Transportorul de case

Pe străzile Moscovei s-au putut vedea în ultimul timp nişte autotractoare uriaşe, care trăgeau după ele remorci mari pe care se aflau case întregi, compuse din parter şi două etaje. După ce ajung la locul şantierului, macaraua de montare „S.K.G.-50" ridică un bloc de 20 de tone şi-l aşează pe fundaţie. Calculele arată că patru montori, cu ajutorul unei singure macarale, pot asambla din blocuri finite o clădire compusă din parter şi 3 etaje avînd 60 de apartamente plus toate dependinţele, în numai şase schimburi de muncă.

Proiectul de construire a clădirilor din blocuri spaţiale verticale, cu mai multe etaje, a fost elaborat de N. S. Kuzmin, candidat în ştiinţe tehnice, şef de catedră la Institutul de ingineri constructori din Novosibirsk. Oamenii de ştiinţă de la Academia de construcţii şi arhitectură a U.R.S.S. au calificat acest proiect îndrăzneţ drept „orginal" şi demn de a i se acorda atenţie.

Avionul transportă casa

Pentru clădirile care se construiesc la Mirnîi, centru al industriei sovietice de diamante situat în Iakuţia, a fost creat un nou material de construcţii. Este vorba de blocuri extrem de uşoare, făcute din aluminiu şi material plastic spumos.

Blocurile confecţionate din tablă de aluminiu, au o formă prelungită şi se umplu cu materialul sintetic, ele fiind atît de uşoare încît vor fi transportate cu avionul sau cu elicopterul. Pe lîngă acest mare avantaj, trebuie menţionat şi faptul că presiunea construcţiilor asupra pămîntului se micşorează de 20 de ori, lucru deosebit de important în condiţiile îngheţului etern.

Fără a se folosi macarale, cu ajutorul unui transportor cu bandă, din aceste blocuri poate fi construită o casă cu două etaje numai în două zile.

• Transportoare de case • Materialele de construcţii în blocuri mari, transportate cu elicopterele • Se prevede construirea unor clădiri de 1000 m. înălţime cu 500 de etaje şi 50.000 de locatari

Blocurile se îmbină între ele cu un clei sintetic special.

Clădiri suspendate

În luna septembrie a avut loc la Cambridge un congres la care specialiştii din Europa şi America au dezbătut pe larg problema căilor de dezvoltare ale urbanismului modern : dezvoltarea orizontală şi dezvoltarea verticală. S-a pus întrebarea dacă marile oraşe se vor dezvolta în plan sau vor creşte în înălţime.

Pe măsură ce înălţimea unei clădiri creşte, sporesc şi forţele de compresiune şi drept consecinţă este necesar ca de sus în jos să se sporească proporţional secţiunea stîlpilor de susţinere. În ultimii ani s-a ajuns pînă la absurditate : se proiectează partere al căror volum este ocupat în întregime de stîlpii de susţinere.

Pentru a evita astfel de absurdităţi, arhitectul englez Gordon Rose Beach a conceput un proiect care pare de domeniul fantasticului : el se bazează pe principiul podului suspendat. În proiectul îndrăzneţ al acestui arhitect pereţii şi faţadele clădirii sînt înlocuite de rînduri de piloni de beton, care joacă rolul pilonilor de susţinere a podurilor suspendate. Între piloni sînt lansate arce, de la care pornesc cablurile metalice care susţin clădirile.

În urmă cu cîteva luni, comisia de resort şi-a dat aprobarea necesară pentru construirea unui hotel turistic, un zgîrie-nori cu 48 de etaje, conceput pe baza acestui proiect. Imobilul, care este în curs de construcţie la Londra, are trei piloni verticali şi şase arce orizontale, fiecare dintre acestea suportînd cîte opt etaje.

Pe bună dreptate revista franceză „Atomes" remarca, în numărul său din noiembrie, că din punct de vedere teoretic pe baza acestei soluţii se pot prevedea construirea unor clădiri de 1 000 m înălţime, cu 500 de etaje, în care vor putea locui 50 000 persoane.

Case în formă de balon

Arhitectul american Buckminster Fuller, pornind de la aceleaşi consideraţii cave i-au determinat pe specialiştii sovietici să ajungă la soluţia clădirilor din blocuri spaţiale verticale, a lansat o nouă formulă, denumită arhitectura „geodezică". El creează case, teatre, laboratoare, care sînt simple domuri aşezate pe sol. Aceste clădiri se adaptează oricărei forme de teren (de unde le derivă şi numele de „construcţii geodezice") şi pot fi transportate cu avionul sau elicopterul. Făcînd apel la noţiuni trigonometrice complexe, arhitectura geodezică necesită folosirea maşinilor electronice de calculat.

Casele „fabricate" de Buckminster Fuller au la exterior forma unor baloane, iar în interior-pereţii, în întregime boltiţi, sînt divizaţi în hexagoane. Ansamblul dă o impresie de eleganţă şi uşurinţă.

Pentru prima oară, compania Ford a transportat în anul 1961 cu elicopterul un teatru de 3.000 m.p. Aceasta a fost o consacrare a eforturilor arhitectului american.

Şi pentru a rămîne în domeniul realizării unor idei care păreau de domeniul fantasticului, nu ne mai rămîne decît să amintim că acelaşi arhitect a propus recent ca New York-ul să fie în întregime acoperit cu o cupolă transparentă. Evident, acestea, ca şi proiectul francez amintit mai sus — sînt deocamdată numai proiecte.

Ţ. SIMION

Dulcea poveste a zahărului

Vă-aţi întrebat vreodată, dragi cititori, presupunînd că ştiţi aşa cum ştie toată lumea, că zahărul se obţine mai ales din sfeclă sau din trestie de zahăr, care este istoricul acestui produs alimentar de bază ? Cu ajutorul scriitorului maghiar Ferenc Sabadvary, vă relatăm pe scurt — cît ne îngăduie spaţiul — despre povestea zahărului.

„...Se spune că de mult, tare de mult, Subandi, atotputernicul rajah al Benaresului, care trăia în mare îndestulare şi belşug, era tare nefericit : zeii nu-i dăruiseră şi lui un copil. A adus jertfe, s-a rugat şi s-a închinat zeului Işvar să-i dăruiască un fiu. Iar zeul s-a înduplecat de rugăminţile sale. I-a dăruit o sămînţă, pe care acesta a plantat-o şi din care a răsărit înaltă şi fragedă, o tulpină de trestie de zahăr, iar printre lujere a găsit un prunc de toată frumuseţea.

Aceasta este, pe scurt, străvechea legendă indiană. Origina ei se pierde în negura vremurilor. Însă faptul real de necontestat rămîne că India este patria trestiei de zahăr.

Cu mult înaintea erei noastre hinduşii ştiau despre existenţa ei, sugeau bucăţi din tulpină, ştiau să obţină suc din trestie de zahăr, pe care îl adăugau la diferite mîncăruri. Dar a trecut încă timp mult, foarte mult timp, pînă cînd oamenii au învăţat să facă zahăr din trestie.

În secolul IV î.e.n. un comandant de oşti din serviciul lui Alexandru Macedon arăta : „În India există o trestie care dă miere fără albine". Este vorba, după cum se poate lesne deduce, de siropul obţinut din trestie.

Într-o carte chineză, care se referă la secolul IV al erei noastre, găsim consemnarea după care în anul 286 au fost trimise în China, din India, cîteva plante de trestie. Totuşi Ciun-Ciang, care a călătorit în India în perioada anilor 624—645, relatează că pe cursul superior al fluviului Gange şi al altor fluvii creşte trestie de zahăr, din care populaţia face „miere solidă". În Egipt, în secolul VII al erei noastre, era cunoscută de asemenea „sarea indiană", albă şi foarte asemănătoare cu sarea adevărată, însă foarte dulce.

Se poate presupune că în India zahărul a început să fie fabricat între anii 300—500 ai erei noastre.

Şi pînă în zilele noastre în satele indiene zahărul se fabrică la fel ca şi cu 1.500 de ani în urmă.

În anii 600 ai erei noastre, trestia de zahăr a început să fie cultivată şi în Persia. Persanii lăceau un zahăr mai bun decît indienii. Ei au învăţat chiar să facă mai multe sortimente de zahăr, în funcţie de ceea ce am putea numi rafinarea lui. Persia a fost cucerită în secolul VII de arabi. Ei au împrumutat multe de la poporul pe care l-au învins, inclusiv şi priceperea de a cultiva trestia de zahăr. Dar arabii nu au ştiut mai înainte de existenţa trestiei de zahăr, căci altfel noţiunea de trestie de zahăr ar fi ajuns în Coran. În raiul musulman se aminteşte despre miere, însă despre zahăr nu se spune nici un cuvînt.

Din Persia şi Egipt, arabii au adus obiceiul cultivării trestiei în Spania, Sicilia şi Cipru. Potrivit afirmaţiilor unor oameni de ştiinţă, în Spania secolului al XII-lea, peste 30.000 de hectare erau cultivate cu trestie de zahăr. După cruciade zahărul a început să fie cunoscut şi în alte state din Europa. În acele timpuri însă, zahărul era un lux accesibil doar oamenilor foarte bogaţi. Astfel, în anul 1363 cavalerul Betrant de Guilles a oferit regelui Franţei — Ludovic al XVII-lea o căpăţînă de zahăr, pe care acesta a păstrat-o ca pe un obiect de preţ.

În Europa evului mediu Veneţia a fost principalul furnizor de zahăr. Negustorii veneţieni cumpărau zahăr brut la arabi, în Cipru sau în Creta şi îl prelucrau în fabricile lor.

Secolul următor a fost secolul marilor descoperiri geografice. Spaniolii şi portughezii au introdus în peninsula iberică trestia de zahăr, pe care au descoperit-o pe insulele şi teritoriile pe care le-au cucerit.

Moda secolului XVII lansează consumul de ceai sau de cafea îndulcită. Aceasta a constituit un stimulent pentru creşterea producţiei de zahăr. Industria zahărului din America Latină făcea faţă consumului sporit.

Începutul secolului al XIX-lea, epoca războaielor napoleoniene. Blocada continentală barează mărfurile engleze accesul spre Europa. Cantităţi mari de zahăr erau fabricate în posesiunile coloniale ale Angliei şi ale altor ţări. Flota engleză era în acele timpuri stăpîna mărilor, iar navele ţărilor continentale nu îndrăzneau să străbată oceanul, Europa a rămas fără zahăr. Pe atunci însă începuse să fie cunoscut procedeul de obţinere a zahărului din sfecla de nutreţ. Încă în 1747, la una din şedinţele Academiei din Berlin chimistul Markgraf a prezentat o comunicare după care mai multe plante şi în special trei varietăţi de sfeclă au conţinut de zahăr. Dincolo de această informare teoretică însă, el nu a putut propune vreun procedeu economic avantajos pentru obţinerea zahărului din sfeclă, cauză pentru care comunicarea sa nu a fost primită cu prea mult interes.

La sfîrşitul secolului, cînd pîrjolul războiului începuse să amenînţe popoarele din Europa, un chimist german pe numele de Arhard şi-a amintit despre comunicarea şi experienţele lui Markgraf. A început la rîndul său să efectueze o serie de experienţe, prin care urmărea creşterea conţinutului de zahăr în sfeclă. Căci la primele experienţe sfecla de zahăr avea un conţinut de numai 1 la sută zahăr. Arhard a sporit acest conţinut la 3—5 la sută. (Sfecla de zahăr cultivată în prezent are un conţinut de zahăr de 17—20 la sută).

Friedrich Wilhelm al III-lea, regele Prusiei, căruia i s-a trimis o mostră de zahăr, l-a ajutat pe Arhard să construiască prima fabrică de zahăr din Silezia. Aceasta s-a întîmplat în anul 1802. Un profesor de chimie de la universitatea din Jena, Götling, a continuat experienţele şi a pus la punct o nouă metodă de producţie a zahărului.

Aflînd despre experienţele chimiştilor germani, Napoleon Bonaparte şi-a dat seama de avantajele pe care ele le pot aduce Europei rămasă fără zahăr. Şi a depus multe eforturi pentru organizarea producţiei de zahăr în Franţa. Populaţia, ce-i drept, cumpăra zahăr din sfeclă, însă îl considera un surogat, consumul de zahăr din sfeclă era socotit ca unul din neajunsurile războiului.

După terminarea războaielor napoleoniene, majoritatea fabricilor de zahăr din sfeclă au fost închise. Sfecla de zahăr nu a putut rezista concurenţei trestiei. A fost nevoie de mulţi ani de experienţă pentru a se spori conţinutul de zahăr al sfeclei, astfel încît cultura ei să devină rentabilă.

Ulterior, producţia de zahăr din trestie şi din sfeclă s-a dezvoltat paralel. Însă — lucru pe care poate că mulţi nu-l cunosc — întîietatea aparţine şi astăzi trestiei de zahăr. Astfel, în 1957 s-a fabricat din trestie de zahăr 65 la sută, iar din sfecla de zahăr 35 la sută din producţia globală de zahăr din lume.

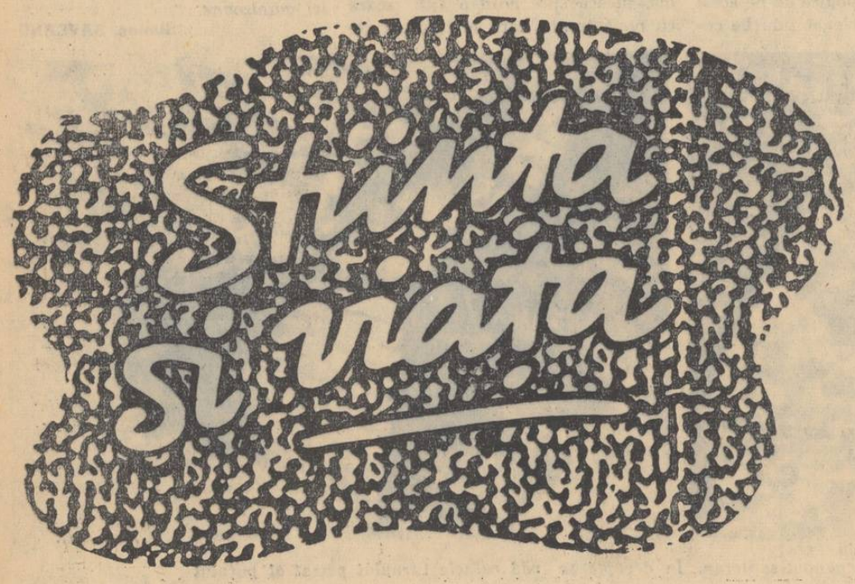

Undele radio şi planetele

Trimiţînd semnale radio de o anumită lungime de unde pe Lună şi primind apoi aceste unde reflectate de suprafaţa lunară, savanţii au putut constata că pentru undele de 10—75 cm., temperatura satelitului nostru natural nu se schimbă. La orice oră din zi sau din noapte, ea rămîne invariabil de — 40 °C. Pentru undele milimetrice însă, temperatura Lunii suferă schimbări bruşte : ziua ea e de + 130° iar noaptea de — 160°.

Cum se explică acest fenomen curios ? Undele milimetrice sînt reflectate de suprafaţa Lunii şi avînd o lungime de mai mulţi centimetri, pătrund la o anumită adîncime în interiorul planetei. Cu cît undele sînt mai lungi, cu atît mai profundă e capacitatea lor de penetraţie. Undele radio permit savanţilor să „sondeze" suprafaţa lunară pînă la adîncimea de 2—3 m.

Schimbările bruşce de temperatură de la suprafaţa Lunii dovedesc o slabă conductibilitate termică a crustei sale, care se presupune că se aseamănă cu tuf sau cu piatră ponce.

Venus e planeta cea mai enigmatică a sistemului solar. Suprafaţa sa e voalată de nori groşi. Dar undele radio pe care ie trimite în Cosmos ne informează asupra temperaturii de pe suprafaţa sa. Măsurătorile făcute cu unde de 8 mm. au demonstrat că temperatura de pe Venus e de 130°. Undele radio de 3—10 cm. au dat alte rezultate : + 350 °. Nimeni n-a bănuit că poate exista o temperatură atît de ridicată pe Venus. Dacă această planetă e încălzită numai de Soare, energia pe care o primeşte nu-i suficientă pentru a provoca acest salt brusc de temperatură. Unii astronomi emit ipoteza că vaporii de apă, a căror prezenţă în atmosfera acestei planete a fost demonstrată, reţin o parte din razele termice emanînd din suprafaţa sa şi menţin astfel o temperatură atît de ridicată. Există şi o a doua explicaţie : temperatura ridicată e atribuită furtunilor care se declanşează adesea pe Venus.

Energia undelor radio trimise de Jupiter e de 10 milioane de ori mai mare decît cea a descărcărilor furtunoase. Pe Pămînt numai vulcanii în erupţie pot produce o energie atît de mare. Undele radio pe care le emană Jupiter suferă probabil influenţa oscilaţiilor plasmatice ale ionosferei sale.

Sondajele pe Jupiter prin unde de 30 cm. au dus la presupunerea că această planetă e înconjurată de o puternică centură de radiaţii, asemănătoare celeia care s-a descoperit în jurul Pămîntului.

Pe Marte nu l-am uitat. L-am lăsat la sfîrşit pentru că racheta cosmică, lansată de Uniunea Sovietică în direcţia sa, va aduce multe date noi. Pînă acum despre această planetă se ştie că are dimensiunile unui bob de mazăre şi că radierea sa termică e slabă. De altfel, semnalele radio care provin de pe Marte „se ascund" sub alte zgomote cosmice. Cercetătorii au reuşit să precizeze temperatura sa medie, care trebuie să fie de 50°—60°.

...Şi puţină cibernetică

Miliarde de calcule pe secundă

În momentul de faţă, pe glob există circa 15.000 maşini electronice de calculat. În cîţiva ani, acestea nu vor mai fi instalaţii atît de incomode ca acum, deoarece ele vor fi confecţionate din elemente „superminiaturizate" şi, în acelaşi timp, foarte precise. De o mare rapiditate, aceste maşini vor efectua milioane şi chiar miliarde de operaţii pe secundă iar multe dintre ele vor avea chiar „însuşirea" de a „învăţa" în timpul lucrului.

Cibernetica va permite girarea întreprinderilor industriale, indicînd pentru ele regimul cel mai avantajos. Ea va contribui astfel la realizarea unei mari economii de timp şi de resurse materiale.

Timp frumos la comandă

Dacă în prezent nu sîntem în măsură să stabilim cu exactitate nici previziunile meteorologice pe o durată scurtă, în anii următori această situaţie se va schimba radical. Omul va putea să influenţeze timpul şi clima, mult mai mult decît acum. Deocamdată, sîntem incapabili în faţa a multor fenomene naturale cum sînt uraganele, furtunile etc. Într-un viitor apropiat, se va putea acţiona asupra forţelor care le generează şi ele vor putea fi deci evitate. De pe acum se pot risipi norii şi ceaţa, se poate produce ploaie sau, dimpotrivă, se poate produce ceaţă, nori etc. Mulţi cibernetîcieni au obţinut rezultate remarcabile în această privinţă.

O maşină pentru... învăţat

Pentru moment, omul este acela care face lecţia maşinilor. El creează automate autodidacte, care aleg regimul de lucru cel mai avantajos. Dar nu va trece mult şi vom trebui să ne instruim noi pe lîngă maşini, lucru care va exercita o influenţă binefăcătoare mai ales asupra instrucţiei copiilor. Nimeni nu poate afirma că în prezent îşi creşte şi-şi educă copiii în mod total corespunzător, deoarece pentru aceasta e necesar mult timp şi multă putere. Cibernetica va avea un cuvînt greu de spus şi în această privinţă.

Pînă acum, exista părerea că numai marii compozitori pot crea opere geniale. Dar muzica poate fi descrisă în mod matematic şi se pot descoperi de acum legile directoare a unei opere de geniu. În viitor, va apare deci o ramură nouă : cibernetica muzicală. Maşinile electronice vor compune opere mai desăvîrşite decît toate cele cunoscute pînă-n prezent. La forţele şi fantezia omului, adăugîndu-se mijloace tehnice, acestea vor aprofunda şi multiplica capacităţile sale, îi vor lărgi orizontul.

E greu de prezis culmile pe care le va atinge cibernetica într-un viitor apropiat, deoarece progresul tehnic e foarte rapid şi se accelerează din zi în zi. Şi creşterea acestui ritm se datoreşte în principal talentului, spiritului inventiv şi muncii marelui transformator şi stăpîn al naturii : Omul.

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

20 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu ; 9.00 Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar : • Telejurnalul pionierilor • Ansamblul artistic al Şcolii pedagogice din Craiova • Eroi din filme ; 10.30 REŢETA GOSPODINEI ; 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.

Din cuprins : • **Telejurnalul satelor.** • **De vorbă cu fruntaşi în cultura porumbului.** • **De la un meridian la altul.** • Filmul documentar : **„CARNETUL PREŞEDINTELUI DE GOSPODĂRIE AGRICOLĂ COLECTIVĂ"** realizat de Studioul cinematografic „Al Sahia", • **Muzică populară românească.** Cîntă o formaţie instrumentală condusă de **Ionel Banu.** Solişti : **Maria Dragomir, Alexandru Grozuţă,** artist emerit şi **Tudor Heica. 18,00 VARIETĂŢI.** Transmisiune de la studioul de concerte al Radioteleviziunii.

Îşi dau concursul : **Ionel Budişteanu, H. Nicolaide,** artişti emeriţi, **Constanţa Cîmpeanu, Cleopatra Melidoneanu, Gigi Marga, Ileana Iliescu, Sorina Dan, Maria Butaciu, Eugenia Olteanu, Elena Tănăsescu, Dan Iordăchescu, Florin Scărlătescu, Dem. Rădulescu, Ştefan Tapalagă, Constantin Drăghici, Toni Buiacici, Amato Checiulescu, Eugen Mărcui** şi alţii. Conducerea muzicală : **Gerhardt Römer.** Coregrafia : **Stere Popescu ; 19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15** Partea a II-a a emisiunii de varietăţi ; **20.30** Filmul artistic : **„DRUMURI DESPĂRŢITE"** — o producţie a Studiourilor „Defa"-Berlin Scenariul : Fricht şi Walter Gorrisch; Regia : Frank Beyer ; Imaginea : Günther Marczinkowski, Karl Drömmer ; Muzica : Joachim Werzian.

În încheiere : Buletin de ştiri.

21 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Pentru copii : Excursie în istorie ; **19.35** Un înaintaş al muzicii româneşti : **Alexandru Flechtenmacher.** Îşi dau concursul : **Vali Niculescu-Bugarin, George Mîrcea,** un grup din corul Radioteleviziunii şi orchestra Conservatorului **„Ciprian Porumbescu"** dirijată de Silviu Panţîru ; **20.00** Filmul artistic : **„OAMENI ŞI FIARE"** — (seria I) o coproducţie a Studioului cinematografic „Maxim Gorki" din Moscova şi a Studioului „Defa"-Berlin. Roman cinematografic, după o idee de Tamara Makarova. Scenariul şi regia : Serghei Gherasimov. Imaginea : Vladimir Rapaport ; Muzica : A. Haciaturian, P. Cekala. În rolurile principale : Nikolai Eremenko, Tamara Makarova, Janna Bolotova, V. Doronin, N. Medvedeva, S. Nikonenko, M. Gluzski, V. Zaharcenko, T. Gavrilova, Serghei Gherasimov ; **21.40 TELESPORT.**

În încheiere : Buletin de ştiri.

22 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Filmul pentru copii : „DE CE PLÎNGE GIRAFA". 19.25 Emisiune de ştiinţă şi tehnică. Ciclul „ORIGINEA OMULUI" (III) „Cauzele care au determinat transformarea maimuţei în om", de prof. dr. **Nicolae Botnariuc ; 19.45** Cîntece de iarnă ; **19.55 ŞAH ; 20.10 Filmul artistic „OAMENI ŞI FIARE" (seria II-a).**

În încheiere : Buletin de ştiri.

23 IANUARIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI.

Din cuprins : • **Telejurnalul săptămînii.** • **Cu aparatul de filmat la Fabrica textilă „Tudor Vladimirescu".** • **Extinderea metodelor avansate în construcţii.** • **„O PÎNZĂ SINGURATICĂ"** — montaj din versurile lui **Lermontov.** • **Muzică uşoară.** Solişti : **Rodica Paliu, Doina Hoadrea** şi **fraţii Urlovici.**

19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE.

Din cuprins : • Reportajul filmat : **„Cînd se aprind luminile în sat..."** • Ca între buni vecini : Dezvoltarea continuă a avutului obştesc al gospodăriei agricole colective. • Agronomul vă recomandă : Să avem toată grija pentru buna păstrare a îngrăşămintelor organice. • **Muzică populară românească.** Cîntă o formaţie condusă de **Grigore Efrem.** Solişti : **Rodica Gheorghiu, Ion Cristoreanu.** Sfaturi pentru telespectatori.

În încheiere : Buletin de ştiri.

24 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Pentru copii : **„RECREAŢIA VESELĂ"** de Horia Aramă ; **19.30** Transmisiune de la Teatrul Naţional **„I. L. Caragiale" : „CUZA VODĂ"** de **Mircea Ştefănescu.** Distribuţia : Al. I. Cuza **(C. Bărbulescu) ;** Mihail Kogălniceanu **(Marcel Anghelescu,** artist emerit) ; prinţul Vogoride **(Niky Atanasiu,** artist emerit) ; moş Ion Roată **(Costache Antoniu,** artist al poporului) ; logofătul Alecu Balş **(Nicu Dumitriu,** artist emerit) ; agentul diplomatic al Angliei **(Mihai Berechet) ;** agentul diplomatic al Austriei **(Marcel Enescu) ;** agentul diplomatic al Turciei **(Dem. Rădulescu) ;** agentul diplomatic al Rusiei **(Gabriel Dănciulescu) ;** agentul diplomatic al Franţei (Marin Negrea) ; colonelul Pisoski **(Virgil Popovici) ;** Al. Beldiman **(Ion Iliescu) ;** colonelul Haralambie **(N. Brancomir,** artist emerit) ; maiorul Lecca **(Şereban Iamandi) ;** Toderaşcu **(N. Gr. Bălănescu) ;** Vlădescu **(Ion Henter) ;** Arghiropol **(Petre Pătraşcu) ;** Lipoianu **(Ion Anastasiad) ;** Răducanu **(Dobre Ene) ;** un ţăran tînăr **(C. Stănescu) ;** un adjutant **(Alfred Demetriu) ;** camerdinerul Ştefan (Gh. **Buliga);** d-na Elena Cuza **(Marieta Deculescu,** artistă emerită); postelniceasa Catinca Rosetti **(Silvia Dumitrescu-Timică,** artistă emerită) ; prinţesa Vogoride **(Carmen Stănescu) ;** Didiţa Receanu **(Celia Dima,** artistă emerită); prinţesa Maria Obrenovici **(Elisabeta Preda);** Ilinca **(Catiţa Ispas);** Gherghina **(Virginia Ciupagea) ;** Decoruri : **Al. Brătăşanu,** maestru emerit al artei. Direcţia de scenă : **Sică Alexandrescu,** artist al poporului ; Costume : **Gabriela Nazarie.**

În pauză : Emisiune de artă plastică **„Muzeul regional de artă plastică Iaşi : Galeria universală". În încheiere : Buletin de ştiri.**

26 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii ; 19.15 Filmul pentru copii : „SCUFIŢA ROŞIE" ; 19.30 Transmisiune din sala de concerte a Radioteleviziunii : CONCERTUL SUSŢINUT DE ORCHESTRELE DE MUZICĂ DE ESTRADĂ ŞI POPULARĂ ALE RADIOTELEVIZIUNII. Dirijori : Victor Predescu, artist emerit **şi Sile Dinicu.**

În pauză : „În faţa hărţii". În jurul orei 21.30 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. În încheiere : Buletin de ştiri.

NOTE DE TELESPECTATOR

Luni seara, studioul de televiziune a transmis a doua sa emisiune din ciclul „Teatrul — artă realistă". *Scriitorul Ion Marin Sadoveanu a prezentat* teatrul grec, *exemplificat cu reprezentări scenice din creaţia lui Eschil, Sofocle şi Aristofan. Şi de astădată emisiunea a solicitat un lăudabil efort de organizare şi pregătire artistică şi colaborarea unui mare număr dintre actorii cunoscuţi ai scenelor noastre. Meritul ei trebuie evaluat pe două planuri — unul spectacular şi altul educativ. Corespondenţii rubricii noastre se arată, în genere, foarte apropiaţi de acest gen de emisiuni, care îmbină latura spectaculară cu cea didactică. Iată, bunăoară, ce ne scrie cititorul nostru* Avram Pavel, *de la termocentrala Ovidiu II-Constanţa :* „Transmiterea programelor cu caracter didactic la radio şi televiziune are un rol important în lărgirea orizontului de cunoştinţe ale marelui public. Nu este întîmplător faptul că emisiunile „În faţa hărţii", „Medalion muzical", „Ciclul de iniţiere muzicală", „Să învăţăm limba rusă", se bucură de o unanimă apreciere". *Iar în continuare, corespondentul nostru îşi afirmă părerea că televiziunea poate şi trebuie să ajute în mod nemijlocit vasta activitate culturală de masă pe toate planurile, prin înmulţirea şi continua îmbunătăţire a emisiunilor cu caracter didactic. Şi ca să fie foarte concret, tov. Avram Pavel propune :*

— „Cursuri despre arta cinematografică, care să cuprindă — însoţite de ilustrările adecvate — capitole despre istoria filmului, tehnica filmării, tendinţele cinematografiei contemporane.

— Cum se dansează corect dansurile moderne. Dansul este o delectare, nu o epuizare fizică, nu năzdrăvănie.„ Introducerea unor lecţii sau demonstraţii de dans modern în programul televiziunii ar fi foarte utilă...

— Lecţii de limbi străine, care pe micul ecran ar avea acelaşi ecou şi aceeaşi eficienţă ca lecţiile predate într-o sală de clasă, cu profesor, tablă, burete...

Aceste deziderate le socot cu atît mai întemeiate — *încheie corespondentul nostru* — cu cît ele sînt împărtăşite de mulţi telespectatori cu care am putut sta de vorbă în acest sens.

Indiscutabil că părerile exprimate de tov. Avram Pavel din Constanţa sînt întemeiate şi că propunerile sale merită atenţie. De altfel, programele televiziunii noastre cuprind, în bună măsură, emisiuni cu caracter educativ şi, uneori, chiar didactic. Întărirea accentului acestui gen implică desigur asigurarea unor noi condiţii şi mijloace, cum ar fi, de pildă, sporirea numărului de ore de emisie, mărirea spaţiului de pregătire, a platourilor deci — şi alte probleme care, după cum ştim, preocupă conducerea studioului, dar care nu sînt cîtuşi de puţin simple şi uşoare. În măsura în care toate acestea vor fi asigurate, avem convingerea că televiziunea va organiza şi cursuri de limbi străine, bunăoară, propunere care şi-a mai făcut loc în aceste coloane.

★

Dintre emisiunile cele mai izbutite ale ultimelor zile ţinem să relevăm pe aceea de simbătă seara, care cu mijloacele tehnice specifice micului ecran, a făcut o prezentare cu caracter aproape antologic a operei bufe. Decorurile originale şi regia proprie a studioului, care a găsit modalităţi de expresie noi, deosebite de acelea ale teatrelor noastre muzicale, au fost, fără îndoială, în asentimentul telespectatorilor.

Şt. RADU

Cu dreptul!

Sorții și geografia au hotărît ca echipele noastre campioane la handbal redus să-și dispute șansele, în primele runde ale Cupei Campionilor Europeni, cu formațiile similare, masculine și feminine, din R. P. F. Iugoslavia.

In timp ce Dinamo și Rapid își au, precum bine se știe, sediul în București, adversarele în chestiune domiciliază la Zagreb, capitala Croației și, pare-se centrul nr. 1 al handbalului din țara vecină. De menționat că ambele meciuri — tur s-au desfășurat la noi. In fine, o ultimă „potriveală" : colegele din sudul Dunării ale rapidistelor, sînt de asemenea, reprezentantele unei asociații sportive feroviare ! Ar mai fi, poate, de adăugat, că — atît în disputa echipelor feminine, cît și în aceea a băieților, gazdele au condus la pauză cu o diferență identică — trei puncte — terminînd, finalmente învingătoare.

Coincidențele se opresc aici (Ba nu, vor protesta „microbiștii" — pentru că în ambele partide, cei care au deschis scorul au fost oaspeții !).

Dacă, în mod normal, calificarea dinamoviștilor este, de pe acum, în afară de orice discuție, nu același lucru se poate spune despre coechipierele Irinei Hector ; după mine, cele cinci puncte avans sînt departe de a le scuti de emoții, în revanșa de la Zagreb.

Intr-adevăr, jucătoarele iugoslave, cu excepționala lor tenacitate — vezi meciul din cadrul campionatului mondial de anul trecut, cu formația noastră — s-au dovedit capabile să remonteze amenințător, în situații în care 90% din adversare s-ar prăbuși ireversibil. Chiar în partida recentă, de la Floreasca, ele s-au apropiat de la 1—6 și 4—9, la numai două puncte diferență — și puțin a lipsit ca scorul să devină 8—9 cu cîteva minute înainte de fluierul final. Campioanele noastre ar face, cred foarte bine, dacă ar recapitula cu atenție învățămintele acestei prime întîlniri, trăgînd concluzii eficace — mai ales pentru jocul apărării — în vederea returului,

Despre Dinamo București, în ciuda înclinațiilor criticiste ale subsemnatului, nu se poate vorbi, la ora de față, decît în superlative. În special cea de-a doua repriză a confruntării cu H. C. Zagreb, a fost o demonstrație de înaltă clasă, o veritabilă teză de doctorat, pe care băieții profesorului Vlase și-au adjudecat-o „magna cum laudae".

Nu mă îndoiesc că, independent de această evoluție strălucită și de apreciabila zestre cu care pornesc în partidele revanșă, purtătorii culorilor noastre se vor comporta, în continuare, la nivelul pe care-l incumbă handbalului românesc, în genere, poziția de lider pe arena internațională.

Dan DEȘLIU

Incursiune în loturile echipelor de fotbal fruntașe

Deși în plină iarnă, echipele noastre de fotbal fruntașe se află în plină pregătire. Returul campionatului va începe mai devreme ca în alți ani (prima etapă este programată la 10 martie) și este de la sine înțeles că nu există echipă din categoria A care să nu dorească un start bun. Situația din clasament este de natură să dea speranțe tuturor celor din frunte (și acestea sînt destul de multe) să se mențină sau să reintre în lupta pentru titlu, iar celor din coadă să încerce — cu sorți de izbîndă — evadarea din zona retrogradării. Și pentru asemenea tentative este necesară o formă bună chiar din prima etapă a returului, iar forma sportivă se obține numai printr-o pregătire serioasă, începută din timp.

Dar nu numai dorința de a avea o comportare mai bună în retur explică graba cu care echipele și-au reluat antrenamentele (unele, ca Petrolul, Știința Cluj, Farul etc. și le-au întrerupt foarte puțin cu prilejul sărbătorilor de iarnă). Mai este un motiv. În acest an pe fotbaliștii noștri îi așteaptă cîteva întreceri internaționale foarte importante, care-i vor solicita din plin. Preliminariile turneului olimpic, meciurile cu R.D. Germană, R.P. Polonă și Turcia, Turneul U.E.F.A., Cupa orașelor-tîrguri și Turneul balcanic, precum și o serie de jocuri internaționale intercubluri vor supune jucătorii și echipele noastre la noi examene. Și o bună comportare, rezultatele favorabile — așa cum doresc sutele de mii de iubitori ai fotbalului — nu pot fi realizate decît prin pregătire.

Ne explicăm, așadar, de ce în aceste zile, terenurile — chiar acoperite cu zăpadă — și sălile de sport cunosc o activitate febrilă.

Fiind abia la începutul pregătirilor, desigur că nu-i încă momentul să facem aprecieri asupra stadiului atins. De aceea să lăsăm echipele să-și continue antrenamentele și să facem o incursiune în domeniul... loturilor lor.

Ce noutăți anunță ele pentru sezonul de primăvară ?

De PETROLUL ne-am ocupat într-unul din numerele noastre trecute. Atenția cu care urmărim activitatea acestei echipe este explicabilă : este singura care a rămas într-o competiție internațională (și încă calificată într-o etapă superioară) și care are serioase perspective de a merge mai departe. Este drept că meciurile cu Ferencvaros sînt dificile, dar calificarea nu-i imposibilă.

Liderul campionatului, FARUL, contează cu mici modificări, pe lotul său obișnuit de jucători : **Ghibănescu, Pițuru — Buzea, Brînzei, Florescu, Danciu — Stancu, Pleșa, Grefi — Moroianu, Bükössy, Ciosescu, Dinulescu, Ologu II, Bibere și Nunu.** În plus, îl anunță pe portarul Manciu și pe fundașul Nicoară, despre care antrenorul Botescu ne-a vorbit în termeni măgulitori, socotindu-i ca viitori titulari. Rămîne de rezolvat problema „dublurii" lui Brînzei ; în această privință este rostit destul de discret numele lui Tilvescu...

Două noutăți la ȘTIINȚA CLUJ: extrema dreaptă Cucu și reintrarea lui Gane. In rest, nume întîlnite des în tur : **Moguș și Ringheanu — Kromely, Georgescu, Costin, Mureșan, Cîmpeanu — Petru Emil, Popescu — Ivansuc, Marcu, Adam, Moldovan, Matei și Suciu.**

În schimb, nimic nou la STEAUA. Îi vom revedea pe : **Voinescu și Eremia — Zavoda II, Cojocaru, Hălmăgeanu, Staicu, Ivănescu — Jenei, Crișan, Crăciun — Cacoveanu, Constantin, Mateianu, Voinea, Raksi, Tătaru, Creiniceanu și Tomeș.**

Unele infuzii de jucători tineri se anunță la CRIȘANA. Aici, antrenorul Woronkowski a renunțat la **Toth I, Köszegy și Iacob** și, în schimb, a promovat fotbaliști tineri : **fundașul Ballogh** și înaintașii **Pugna** (un jucător din regiune) și **Szatmari**, care se vor alătura lotului : **Szilagy și Biro — Bakos, Solomon, Szakacs II, Szekely — Bodo, Nemeth, Vlad I — David, Szücs, Harsany, Szakacs I, Arnoczky.**

Cam așa a procedat și Tr. Iordache, antrenorul echipei C.S.M.S., al cărei lot se prezintă astfel : **Faur, Ojoc și Ursache — Scarlat, Țapu, Moțoc, Dragomirescu, Teciu — V. Popescu, Danileț, Alexandrescu, Smărăndescu II** (fost la Progresul) — **Constantinescu, Pop, Vornicu — Voica, Milea, Ali, C. Popescu, Brîndușescu și Comănescu.** Elemente noi sînt : **Țacu, Teciu, Brîndușescu și Comănescu.**

La ȘTIINȚA TIMIȘOARA lotul de bază rămîne neschimbat : **Urziceanu și Curcan — Georgescu, Țurcan, Botescu și Hîrșova — Lereter, Tănase și Bitlan — Igna, Lazăr, Manolache, Mițaru și Popa,** la care anul acesta se vor adăuga trei jucători de la tineret : **Sețu, Pelger și Ciacir.**

Unele remanieri la PROGRESUL, al cărui lot comunicat de antrenorul Gică Niculae este următorul : **Mîndru și Cosma — Nedelcu, Caricaș, Panait — Ioniță, Ioachim Popescu, Știrbei — Oaidă, Stănoaie, Smărăndescu I, Voinea, Maiteuță, Baboie.** La aceștia urmează să se adauge și un nume nou — **Iancu,** de la Dinamo Bacău.

Două echipe cunosc dificultăți în privința loturilor : MINERUL și U.T.A., astfel că la acestea noutățile sînt, de fapt, minusuri. Minerul contează la ora actuală pe : **Mihalache și Szikiay — Dan II, Izghireanu și Sima II** (acesta însă, este accidentat) — **Szöke și Mihaly — Cotroază, Comșa, Staudt, Ion C. Ion, Drăgoi, Oltan și Cărare.** La U.T.A., doi jucători au plecat militari, altul — **Sasu** — s-a supărat și a... plecat fără adresă... Deci, defecțiuni serioase care împietează asupra pregătirilor unei echipe aflate într-o situație precară în clasament.

Despre celelalte echipe, cu alt prilej.

Patinele trebuie ascuțite ideal. După cum spun „viteziștii" jumătate din succes depinde de lucrul acesta.

În afară de preocupările de la Institutul pedagogic și patinaj, Viktor are două mari pasiuni : versurile și șahul.

La startul marilor întreceri de patinaj viteză

Iubitorii sporturilor de iarnă nu se pot, desigur, plînge. Este tocmai sezonul cînd schiorii, patinatorii și hocheiștii „activează" din plin, în întreaga Europă alte și alte întreceri amicale angrenează duminică de duminică sute de sportivi. Dar toate acestea nu sînt decît un preludiu, o uvertură a viitoarelor competiții internaționale oficiale din acest sezon.

Astfel, la sfîrșitul lunii ianuarie, la Innsbruck, acolo unde peste un an se vor desfășura Jocurile Olimpice de iarnă, va avea loc un mare concurs de schi, cu participarea marii majorități a candidaților olimpici la probele de schi, sărituri, patinaj, bob ; în zilele de 2 și 3 februarie, la Göteborg, se vor desfășura campionatele europene de patinaj viteză ; între 5 și 10 februarie capitala R. P. Ungare va găzdui campionatele europene de patinaj artistic (cele mondiale vor avea loc la Cortina d'Ampezzo-Italia) ; în zilele de 21—24 februarie, la Karuizawa, în Japonia, își vor da întîlnire cei mai buni patinatori ai lumii (băieți și fete) la campionatele mondiale ; și, în sfîrșit, „mondialele" de hochei pe gheață vor avea loc la Stockholm între 7—17 martie.

Fără îndoială, un program bogat, care ne face să anticipăm deja rezultate valoroase, dispute dîrze, interesante.

Ne vom referi, în rîndurile de mai jos, la patinatori, cei din Europa fiind, într-un fel, privilegiați : participă atît la campionatele europene, cît și la cele mondiale. Dacă e să facem în această direcție pronosticuri, ne gîndim în primul rînd la patinatorii sovietici, care de cîțiva ani domină cu autoritate competițiile mondiale de mare anvergură, ocupînd, de regulă, primele locuri. Evgheni Grișin, Oleg Goncearenko, Boris Șilkov, Boris Steninsînt nume bine cunoscute întregii lumi. Dar iată că de cîțiva ani în primele rînduri ale marilor competiții își face tot mai mult loc un alt nume : Viktor Kosicikin, aureolat astăzi cu titlul de campion al lumii, cucerit anul trecut la Moscova.

Pentru mulți faptul va părea neverosimil, dar Kosicikin s-a dedicat patinajului abia în anul 1956, la o vîrstă (17 ani) cînd alți sportivi obțin deja rezultate remarcabile. Spre deosebire de alți sportivi însă, Kosicikin a urcat destul de repede treptele măiestriei : **1957 — campion al R.S.F.S.R.** și al Spartachiadei poporelor U.R.S.S. ; **1958 :** campion absolut al U.R.S.S., locul I la proba de 3.000 m la campionatele mondiale ; **1959 :** cel mai bun timp al lumii în proba de 5000 m — 8:19,2 ; **1960 :** campion olimpic (5000 m), medalie olimpică de argint la 10.000 m ; **1961 : 8:00,2 (!!)** în proba de 5000 m, campion absolut al U.R.S.S., campion al Europei. Și, în sfîrșit, 1962. Ca o încununare a rezultatelor anterioare, Viktor Kosicikin cucerește titlul de campion mondial.

Anul 1962 este important pentru Kosicikin și dintr-un alt punct de vedere : s-a căsătorit. După terminarea programului competițional, Viktor s-a dus să-și petrecă concediul de odihnă în Cehoslovacia, la Karlovy Vary. Aici el a făcut cunoștință cu o tînără cîntăreață de muzică ușoară, Hana Bartașeva, cu care s-a căsătorit. Așa se face că astăzi, pe prospectul Kutuzov din Moscova, locuiește nu numai Viktor, dar și Hana Kosicikina.

Noul sezon îl găsește pe Viktor Kosicikin pregătit pentru „fapte mari". În cursul verii, împreună cu Evgheni Grișin, Viktor s-a antrenat mult, a practicat atletismul, îndeosebi crosul, jocurile sportive, a ridicat haltere. Și, fără îndoială, rezultatele nu vor întîrzia să apară. Admiratorii săi, iubitorii sportului le așteaptă cît mai valoroase. Evgheni Grișin, Robert Mergulov, Eduard Matusevici, Aleksandr Vasiliev, Boris Stenin — iată cealalți patinatori sovietici care în acest sezon vor concura, desigur, alături de Viktor Kosicikin.

Dintre cealalți „viteziști" ai Europei amintim, de asemenea, pe Ivan Nilsson (Suedia), Kunt Johannesen, Nils Aaness (Norvegia), Henk Van der Grifft (Olanda), Andre Kouprianoff (Franța). Cum întrecerile sportive nu sînt niciodată scutite de surprize, ne putem aștepta, desigur, și la apariția altor pretendenți la locurile de frunte ale viitoarelor competiții internaționale. Deocamdată însă... Pînă atunci să așteptăm campionatele europene și mondiale de patinaj viteză cu convingerea că pronosticurile noastre se vor confirma.

Printre treburile gospodărești se numără și... udatul florilor

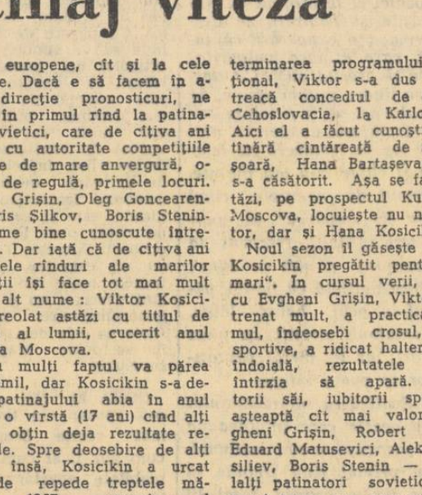

Viktor discută adeseori cu soția sa, Hana Kosicikina, despre întrecerile sportive

O colecție de medalii și premii demnă de un veteran. Dar cînd e vorba de un sportiv tînăr, cum e Victor Kosicikin ?

MOZAIC • MOZAIC • MOZAIC •

• **ÎN URMA** unui meci de box în care a fost grav rănit la un ochi după numeroase lovituri, pugilistul francez **Marcel Pigou** a a fost silit să se interneze în spital și să se opereze. În urma unei operații foarte dificile, medicii au reușit să-i salveze ochiul. Pigou a anunțat că pentru a-și asigura existența va relua cariera sa de boxer deși medicii i-au atras atenția asupra gravelor urmări la care se supune.

• **CELE** 22.500 de camere de hotel din Tokio rezervate pentru vizitatorii Jocurilor Olimpice au fost deja reținute prin diferite oficii turistice internaționale. Comunicarea a fost transmisă presei de un purtător de cuvînt al Comitetului Olimpic japonez.

• **JUCĂTORUL** de fotbal Laurent Verbiest, din echipa națională a Belgiei, a fost întrebat, în cadrul unei emisiuni la televiziune, de ce și-a ales profesiunea de fotbalist și nu cea de pescar, ca cea a tatălui și fraților săi. Iată și răspunsul lui :

— Foarte simplu : ca fotbalist cîștig mai mult și... muncesc mai puțin. Dacă aș fi fost pescar, aș fi dormit și aș fi cîștigat mult mai puțin, așa cum se întîmplă și cu tatăl și frații mei...

• **TELESPECTATORII** televiziunii britanice, răspunzînd unei anchete privind cei mai buni sportivi ai anului 1962, au desemnat în unanimitate în primele trei locuri trei sportive. Este vorba de Anita Lonsbrough (campioană de înot), Dorothy Hyman (campioană de atletism) și Linda Ludgrave (campioană de înot) care are vîrsta de 15 ani. De altfel Anita Lonsbrough a fost aleasă prima sportivă a țării și de diferite publicații și ziariști sportivi din Anglia.

• **LA ANVERS** există un club denumit „Urșii albi", care organizează în timpul iernii, în mod periodic, concursuri de înot. La ultima întrecere, care s-a bucurat de un mare succes de public și s-a desfășurat la o temperatură de minus 7 grade, cele mai multe aplauze le-a cules participantul Maurice Beitz, în vîrstă de 71 de ani, vechi specialist al concursurilor de acest gen.

Concursul nostru sportiv cu premii

În numărul nostru trecut am anunțat noul nostru concurs sportiv cu premii. Reamintim cele trei întrebări la care au de răspuns cititorii noștri :

1. — CE ECHIPĂ VA OCUPA PRIMUL LOC ÎN CAMPIONATUL CATEGORIEI A DE FOTBAL, EDIȚIA 1962—1963 ?
2. — CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA ULTIMELE TREI LOCURI ÎN CLASAMENTUL FINAL AL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A ?
3. — CARE VOR FI CELE TREI ECHIPE CARE VOR OCUPA PRIMUL LOC ÎN CELE TREI SERII ALE CAMPIONATULUI CATEGORIEI B ?

Întrucît returul campionatului categoriei A începe la 10 martie 1963, răspunsurile cititorilor, cu mențiunea „PENTRU CONCURSUL SPORTIV", însoțite obligatoriu de un BON DE PARTICIPARE pentru fiecare răspuns, urmează să ne fie trimise pînă la această dată. (Ultimele plicuri sau cărți poștale care vor fi luate în considerare vor trebui să poarte DATA POȘTEI 9 MARTIE A.C.). Răspunsurile vor fi trimise pe adresa : Revista „MAGAZIN", Piața Scînteii nr. 1 — București.

Iată și premiile pe care le acordăm :

PREMIUL I — lei 2500 (în obiecte).
PREMIUL II — lei 2000 (în obiecte).
PREMIUL III — lei 1000 (în obiecte).
5 MENȚIUNI a cîte lei 500 (în obiecte).

Iată și bonul de participare, pe care-l vom publica în mai multe numere ale revistei :

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV
BON DE PARTICIPARE

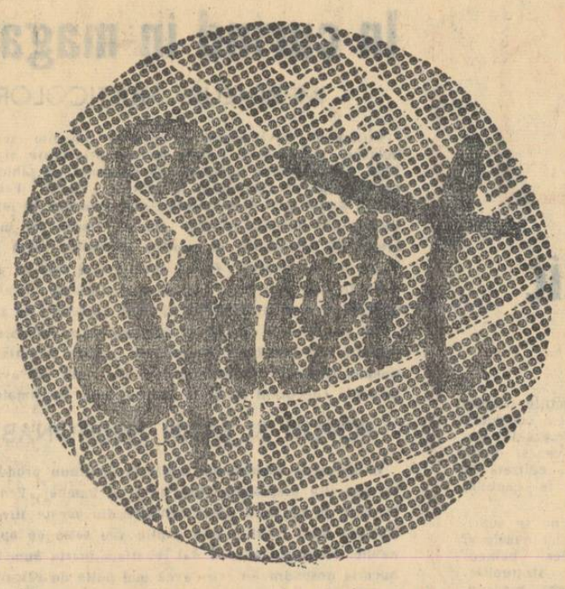

VARIETĂȚI

Valeri Brumel în mijlocul elevilor

Apreciat și în 1962 ca și în anul 1961 drept cel mai bun sportiv al lumii, Valeri Brumel este idolul tinerilor sovietici. Iată-l în mijlocul unui grup de elevi cu prilejul unei vizite făcute la o școală medie. În anul 1962 Valeri Brumel a intrat în al 21-lea an al vieții sale.

CHARLY GAUL, lanterna roșie

La fiecare sfîrșit de an ziariștii sportivi din Luxemburg aleg pe cei mai buni sportivi ai anului. Această tradițională alegere a fost marcată în acest an printr-o mare surpriză. Cunoscutul ciclist Charly Gaul, care patru ani consecutivi (1954—1958) a fost desemnat primul, iar în alți ani s-a găsit printre primii, a avut o surpriză nu tocmai plăcută, dar explicabilă prin comportarea lui modestă în 1962. El a fost clasat pe locul zece în urma unor alți sportivi (atleți, gimnaști etc.).

Cum s-ar spune, Charly Gaul a devenit, după aprecierile ziariștilor, un fel de posesor al lanternei roșii...

ȘTIAȚI CĂ...

...recordul mondial la cursa de 100 yarzi pentru nevăzători este de 11 secunde și că a fost stabilit de tînărul George Bull cu ocazia unui concurs care a avut loc la Worcester (Anglia) la 26 octombrie 1954 ?

...cea mai rapidă cadență într-o cursă internațională de canotaj a fost stabilită de o echipă de 8+1 a Japoniei (56 lovituri pe minut) în cadrul unui concurs în Anglia, la Henley în 1936 ?

...cel mai mare număr de puncte înscris de un jucător în cadrul unui meci de baschet l-a realizat americanul Wilton Chamberlain : exact 100 puncte, la 2 martie 1962 ?

...boxerul cu cel mai mare număr de meciuri disputate în carieră sa se numește Abe the New Boy (Abraham Hollandevsky) care între anii 1905—1918 — deci în decurs de 14 ani — a susținut nu mai puțin de 1309 întîlniri ?

...cel mai mare scor înregistrat în cadrul unui meci internațional de fotbal a fost 17—0 realizat de echipa Angliei în 1951 în întîlnirea cu echipa Australiei ?

...cea mai mare greutate ridicată vreodată de o femeie în cadrul unui concurs de haltere este de 127,910 kg. ? Sportiva se numește Katie Sandwena (Germania) și faptul s-a petrecut în 1926.

MONUMENTE CELEBRE ȘI ISTORIA LOR

Colosul din Rodos

La 13 iunie, în anul 323 î.e.n., în floarea vîrstei — nu împlinise încă 33 de ani — a murit Alexandru Macedon. După moartea lui, imensul imperiu ce se-ntindea din Balcani și malurile Nilului pînă în îndepărtata Indie, și care nu avea nici structură economică unică, nici limbă comună, nici un aparat puternic de guvernare, și-a vădit netrăinicia. A început o perioadă de războaie sîngeroase între tovarășii săi de arme, pentru împărțirea moștenirii marelui comandant de oști.

Vicleanul și clarvăzătorul Ptolomeu a știut să-și asigure grînarul lumii vechi, Egiptul ; Seleuc s-a fixat în Babilon și a cuprins și cea mai mare parte a Asiei Mici, Antigon Ciclopul, om de mare capacitate și de-o trufie fără margini, a ajuns stăpînul Macedoniei și s-a declarat urmașul lui Alexandru.

Lupta se desfășura cu șanse schimbătoare ; armate învrăjbite pustiau ținuturi întregi, ruinau orașe. Dar fie că războiul îi pria unuia sau altuia pe rînd, de el profitau mai ales insulele Arhipelagului, care serviseră din cele mai vechi timpuri ca mijlocitoare și baze de transbordare în comerțul dintre Egipt, Asia Mică și Grecia.

Un înfloritor centru al Greciei antice

Unul din aceste centre era insula Rodos, bogată și dornică de libertate. Rodosienii fuseseră primii care, după moartea lui Alexandru, se declaraseră independenți.

Întărită prin însăși natura sa și înconjurată de puternice ziduri, șanțuri, turnuri de piatră, care se întindeau de-a lungul țărmurilor stîncoase, insula Rodos și-a apărat libertatea cu îndîrjire, iar filozofii ei erau susținătorii credincioși ai unor idealuri democratice și umaniste.

La sfîrșitul secolului al IV-lea î.e.n., Rodosul a devenit unul din cele mai frumoase orașe grecești. În lungul străzilor pavate ale Rodosului, străzi drepte ca niște săgeți, se înălțau colonade. La răscruci și-n piețe, în havuzuri șopotea apa adusă din izvoare de munte. Pe coastele munților, coborînd în terase spre oraș, se înălțau mărețe temple, iar printre ele, înconjurat de coloane, se afla templul protectorului orașului, zeul soarelui, Helios.

Grecilor le plăcea mult să-și împodobească templele și piețele cu sculpturi, dar puțini dintre ei le-au dat acestor sculpturi o atît de mare semnificație ca rodosienii. Așezau statui în temple, în locuințe, în nenumăratele grădini și dumbrăvi sacre ale Rodosului, în port, pe „digmă" — piața dintre port și zidul orașului, unde toți negustorii veniți din alte părți erau obligați să-și expună marfa. Digma era centrul de afaceri al Rodosului, inima lui, locul pentru vînzările cu toptanul, un fel de „bursă" a lumii antice. Aici veneau oamenii din toate colțurile Mediteranei, dar mai ales pe digma din Rodos, în port, și-n uriașele magazii de piatră, puteai întîlni negustori din Egipt, pentru că Rodosul era punctul cel mai important pentru comerțul de grîne din Egipt și aliații lui.

Demetrios, asediatorul de orașe

În anul 304, Antigon Ciclopul a atacat Rodosul. Pe insulă a debarcat o armată numeroasă, sub comanda lui Demetrios, fiul lui Antigon, celebru conducător de oști și inginer militar. Contemporanii îl socoteau pe Demetrios o autoritate militară atît de mare, încît îl supranumiseră „Poliorketul", adică „asediatorul de orașe". În planurile lui Demetrios Poliorketul, Rodosul ocupa un loc însemnat. Cine stăpînea insula putea să taie drumurile comerciale ale Egiptului și să-i amenințe capitala, Alexandria.

Armata lui Demetrios, numeroasă și perfect instruită, a adus sub zidurile Rodosului mașini de asediat nemaivăzute încă. Erau berbeci pentru dărîmat zidurile, baliste și catapulte pentru aruncat proiectile de piatră și ghiulele incendiare. Aici au fost întrebuințate pentru întîia oară în istorie „helipole", niște imense turnuri de lemn, cu ajutorul cărora se aduceau unitățile de asalt pînă lîngă zidurile întărite. Dar îndîrjirea patrioților rodosieni s-a dovedit mai tare decît berbecii și catapultele lui Demetrios.

Sub protecția zidurilor alcătuite din uriașe lespezi de gresie cioplite, populația insulei și-a apărat cu bărbăție libertatea multe săptămîni în șir. În curînd, împrejurările s-au schimbat ; Antigon a avut nevoie de ajutorul țiului său în Asia Mică. Pe mare, egiptenii atacau mereu flota macedoneană. Blocada Rodosului n-a reușit, Demetrios a trebuit să ridice asediul și să se depărteze în grabă, părăsind mașinile de asediat.

Locuitorii Rodosului n-aveau o armată mare și nu se pregăteau să asedieze pe nimeni. Au vîndut trofeele de război și au obținut pe ele mari sume de bani. Au hotărît atunci să folosească acești bani pentru ridicarea unui monument al victoriei.

Hares-creatorul

În timpurile acelea se credea că nimic nu se petrece în lume fără știrea zeilor. Și cînd s-au retras hoardele dușmane, în adunarea poporului, s-a hotărît să se ridice o statuie de bronz protectorului orașului, lui Helios, zeul Soarelui.

Rodosienii și pînă acum bătuseră monete cu chipul lui Helios. De data aceasta însă nu era vorba să sculpteze o statuie obișnuită a zeului, ci să înalțe ceva care să întrecă prin măreție tot ce constituise titlul de glorie al Orientului antic.

Hares, ucenicul lui Lisipp, celebrul sculptor de la curtea lui Alexandru Macedon, a fost însărcinat să realizeze acest plan. Despre Hares nu știm nimic precis. Nu se știe dacă a fost și el împreună cu maestrul său Lisipp, părtaș la expedițiile lui Alexandru, dacă a văzut și el sculpturile Egiptului cucerit de Alexandru sau statuile colosale din palatele împăraților persieni, învinși de Alexandru. Nu știm nici prin ce lucrări ajunsese el așa de renumit, încît să i se încredințeze crearea Colosului. Dar, sigur, el a fost un mare meșter creator.

Crearea unei statui de metal de-o înălțime atît de mare cere multă muncă chiar și-n condițiile tehnice de azi. La hotarul dintre secolele al IV-lea și-al III-lea î.e.n., cînd totul trebuia de abia inventat, cînd o mulțime de probleme artistice și tehnice îl încolțeau pe meșter la fiecare pas, ridicarea acestei statui a fost o adevărată minune.

Evident, înainte de orice, trebuia să se găsească un loc, de unde statuia să fie văzută întreagă dinspre mare și nici soarele să n-o lumineze din spate, transformînd-o într-o siluetă întunecată. Pe lîngă aceasta, sculptura nu putea fi așezată chiar în oraș, pentru că zidurile l-ar fi acoperit partea de jos, și iarăși Colosul nu putea fi așezat cu spatele spre oraș.

Și mai greu încă era să calculezi proporțiile gigantului : trebuia să ai în vedere că umerii și capul, aflate la o imensă înălțime, ar fi părut de jos mai mici decît în realitate.

Evident, trebuiau rezolvate și cele mai complicate probleme mecanice : cum să legi părțile lucrate separat ale statuii, cum să le ridici, ce fel de temelie să-i faci monumentului și cum să te-asiguri că o statuie de înălțimea și lățimea acesteia să nu fie răsturnată la cea dintîi răbufnire de vînt. Toate aceste probleme au fost rezolvate de Hares.

Sculptorul a lucrat aproape doisprezece ani, și împreună cu el sute de muncitori. Colosul trebuia să fie sprijinit pe trei stîlpi masivi din lespezi de piatră, legate prin șine de fier. Privitorul însă nu vedea acești stîlpi : doi se aflau înăuntrul picioarelor gigantului, iar al treilea se afla lîngă coapsă și era mascat de mantia lui Helios.

De la stîlpi erau trase bare de fier, întărite cu obezi. Aceste obezi de fier formau un fel de carcasă interioară a statuii. Pe carcasă se aplicau foi subțiri de metal. În chipul acesta s-a redus greutatea construcției, și-n loc de aproximativ o sută de tone de bronz, cîte i-ar fi trebuit pentru statuia tumată, Hares a folosit numai douăsprezece tone și jumătate de metal.

Mii de cărăuși și salahori

Piesele separate ale statuii au fost asamblate și montate de Hares, rînd după rînd, pe carcasa de fier. El avea, lăcută din lut, macheta viitoarei statui. De obicei aceste machete se fac în mărime naturală, dar cînd figura depășește o anume înălțime, lutul se prăbușește sub propria-i greutate. Evident, Hares avea o machetă mult mai mică decît Colosul și aceasta complica iarăși la infinit sarcina sculptorului. Cu ajutorul machetei, Hares stabilea dimensiunile, proporțiile și forma diferitelor părți. Pe urmă, pregătea tiparele de lemn, după a căror formă fuseseră bătute foile de metal. Fiecare foaie era călită, lustruită și fixată pe carcasa de fier. Și toate acestea fără mașini, fără aparate de sudat electric, fără macarale rulante, fără autocamioane !...

Ca să ridice această imensă statuie, mii de cărăuși și salahori au adus cu cărucioare lîngă monument atît pămînt, încît au făcut un taluz prelung. Pe acest taluz au fost urcate, în care, părțile separate ale figurii. Tot mai abrupt se făcea taluzul gigantic, tot mai sus se ridica viitoarea statuie. Și a venit în sfîrșit ziua cînd toată populația Rodosului s-a adunat la solemnitatea dezvelirii monumentului.

Pe digmă sta în picioare o figură goală de tînăr atlet cu o diademă de raze, îndreptate în toate părțile. Cu puternicele-i picioare, puțin depărtate, cu mușchii încordați, ținînd palma mîinii drepte streașină la ochi, înclinat puțin pe spate, el scruta depărtările infinite ale mării.

O umbră cu măiestrie așezată, căzînd pe partea superioară a feței încordat-atente, estompa luciul ochilor uriași, fixați în adîncime și privind puțin pieziș, făcuți dintr-un smalt de culoarea trandafirului.

Era greu să-ți dai seama dacă Helios întîmpină niște oaspeți doriți sau urmărește nerăbdător fuga unei flote dușmane învinse. Privit dinspre mare, se părea că el e fermecat de o anume priveliște, iar dinspre oraș, spre care Colosul era întors pe jumătate, se crea impresia că este gata, gata să privească spre clădirile acestea. Probabil, cu mîna stîngă Colosul își ținea mantia. Pieptul puternic bombat mărturisea parcă nerăbdarea viteazului, gata de luptă ; despre asta vorbeau și picioarele cu mușchii încordați.

În forma poliedrică a figurii se află secretul vitalității Colosului din Rodos, creat sub influența artei egiptene și deosebindu-se totuși de ea prin umanitatea autentic elină.

Opera lui Hares a produs asupra contemporanilor o impresie de neuitat. Rodosienii au început să bată monete cu chipul statuii. Din toate colțurile lumii elinistice veneau oameni în Rodos ca să contemple celebra sculptură. Lumea a proclamat-o ca pe una din cele șapte minuni ale ei. Dar asta n-a durat multă vreme.

S-au păstrat pînă azi pietrele funerare cu numele celor care au murit în timpul cutremurului din anul 227 î.e.n. Cîteva zguduiri subterane au distrus cartiere întregi. Zidurile și turnurile cetății s-au crăpat adînc, iar partea superioară a Colosului s-a prăbușit la pămînt. Numai picioarele gigantice, cu degetele cît un stat de om, au mai rămas pe soclul lor.

Restaurarea statuii n-a mai fost cu putință. Carcasa era strîmbată, multe părți turtite, și ca să mai construiești din nou talaz, într-un oraș pe jumătate distrus, era ceva imposibil. Stărîmăturile Colosului au zăcut lîngă rada portului mai bine de-o mie de ani ; dar și sub formă de stărîmături ele tot impresionau pe oricine reușea s-ajungă să le vadă.

Pînă în zilele noastre s-a păstrat legenda că în anul 977, resturile statuii lui Hares au fost cumpărate de un negustor arab din Bizant. Cu stărîmăturile gigantului el a încărcat 900 de cămile.

B. BRODSKI și A. VARȘAVSKI

(Urmarea în numărul viitor)

MEDICUL vă sfătuieşte

Tratamentul balneo-climatic în timpul iernii

Datorită faptului că în compoziţia majorităţii apelor minerale din staţiunile noastre de cură nu se produc modificări importante, de natură să schimbe de la o lună la alta proporţia utilă a sărurilor minerale, a emanaţiilor radioactive şi a sarcinilor electrice, se poate considera că acţiunea acestor ape asupra organismului şi deci rezultatele obţinute sînt egale în oricare anotimp al anului.

O serie de factori, specifici staţiunilor de cură şi odihnă în timpul sezonului rece, cum ar fi bunăoară lipsa de aglomeraţie, posibilităţile de efectuare mai în linişte a curei şi peisajul odihnitor de iarnă, au

darul, în multe cazuri, chiar să mărească eficienţa curei hidrominerale. Aceasta se explică prin influenţa binefăcătoare pe care factorii amintiţi o au asupra majorităţii funcţiunilor scoarţei cerebrale. Ca urmare, procesul de utilizare şi asimilare a factorilor naturali din staţiuni se va realiza de către organismul suferind în cele mai bune condiţii.

Pe baza acestor considerente, foarte mulţi suferinzi preferă să-şi efectueze cura balneo-climatică în timpul sezonului rece. Astfel de preferinţe sînt, bineînţeles, justificate şi prin condiţiile excepţionale de organizare, tehnică şi confort

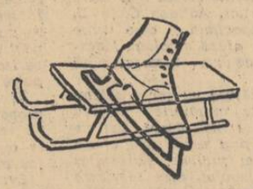

create celor care vin pentru cură în staţiuni.

Călimăneşti, Căciulata, Govora, Ocna Sibiului, Bazna, Eforie, Slănicul Moldovei şi alte staţiuni de importanţă republicană care funcţionează în tot timpul anului sînt în aşa fel amenajate în timpul iernii, încît suferinzii îşi pot efectua orice tratament fără să se teamă de consecinţele temperaturii scăzute sau umezelii din lunile respective.

Cei care au indicaţii pentru cură internă cu ape minerale pot face plimbări agreabile la izvoare. Cînd însă vremea e nefavorabilă, cura se poate realiza cu aceleaşi rezultate fără deplasarea la sursă, căci apele minerale ale izvoarelor principale se transportă şi se pun de 3 ori pe zi la dispoziţia suferinzilor în incinta pavilioanelor de cazare sau în policlinicile balneare.

Pentru efectuarea băilor sau a oricărui tratament fizioterapic, accesul în secţiile respective se face prin coridoare ferite de frig şi umezeală sau chiar încălzite. Aceeaşi bună accesibilitate este realizată şi pentru drumurile la cantine, biblioteci, cluburi.

În sezonul rece nu se suprimă niciuna din numeroasele şi variatele procedee balneo-fizioterapice ale staţiunilor. Toate secţiile de hidro, mecano, termo şi electroterapie funcţionează tot timpul din plin, astfel că cei veniţi la cură au în orice sezon posibilitatea să realizeze în condiţiuni optime întreaga gamă a tratamentului balneo-climatic specific fiecărei staţiuni.

Amatorii peisajelor de iarnă pot fi pe deplin satisfăcuţi de

măreţia liniştitoare a dealurilor şi munţilor înzăpeziţi sau de sălbăticia magnifică şi odihnitoare a unei privelişti marine de iarnă.

Iubitorii de sport pot practica în staţiuni patinajul, schiul, săniuţele, tenisul de masă, voleiul şi diverse exerciţii de gimnastică. Biblioteci bogate, săli de lectură spaţioase, staţii de radioamplificare şi cluburi bine organizate completează atracţiile din staţiunile balneo-climaterice în tot timpul sezonului rece.

Dr. I. LEONESCU

Aureomicina — mijloc nou de diagnostic precoce al cancerului gastric

Este cunoscută cotitura radicală pe care au săvîrşit-o antibioticele în ceea ce priveşte terapeutica medicală. Pe zi ce trece mai mult, noi antibiotice vin să îmbogăţească arsenalul mijloacelor de prevenire şi combatere a bolilor. Numai în ultima vreme, de pildă, la Riga au apărut două noi antibiotice — almecilina şi eficilina — asemănătoare penicilinii, fără însă a avea unele efecte nocive ale acesteia şi cu un spectru mai larg de acţiune.

În ultima vreme modul de întrebuinţare a antibioticelor s-a lărgit şi mai mult. Ele au devenit şi un mijloc preţios care permite un diagnostic sigur, într-o fază incipientă a cancerului gastric.

Fiind localizarea cea mai frecventă a cancerului digestiv, cancerul gastric, depistat într-o etapă incipientă de dezvoltare, poate fi vindecat printr-o intervenţie chirurgicală promptă. Într-un asemenea stadiu însă, el poate fi confundat cu un ulcer gastric, al cărui diagnostic şi tratament este cu totul diferit de cel al cancerului. O asemenea eroare de diagnostic poate avea însă consecinţe dezastruoase.

Cercetări recente au evidenţiat faptul că două antibiotice din grupa tetraciclinelor — aureomicina şi teramicina — introduse pe cale bucală în organism, au proprietatea de a se fixa îndelung pe celulele canceroase care ar exista în stomac. Luminate cu raze ultraviolete, aceste celule devin fluorescente, deosebindu-se astfel de cele normale.

Studiul experimental asupra unui grup de bolnavi suspectaţi de cancer gastric — confirmată apoi de examene biopsice de certitudine — a dovedit eficacitatea noii metode în proporţii de aproape sută la sută din numărul cazurilor. Noua metodă de diagnostic a permis astfel intervenţia operatorie într-o fază cînd efectul ei poate fi salvator.

TEAMA DE MEDIC

Cel mai adesea, teama de medic se naşte din fragedă copilărie.

În faţa medicului de copii — adică în faţa teribilului străin în halat alb care ţine cu tot dinadinsul să-i vîre între dinţi un obiect groaznic de metal strălucitor (pentru a-i examina fundul gîtului) — micul pacient ţipă şi se apără din toate puterile. Pe urmă, cînd nu va fi destul de cuminte, poate că va auzi — dacă părinţii săi sînt într-atît de nechibzuiţi — cumplita ameninţare: „vezi că vine doctorul să-ţi facă injecţie!" Şi astfel, teama de medic se va ancora trainic în conştiinţa lui.

Este cunoscută rezonanţa, uneori surprinzător de durabilă, a emoţiilor puternice, pozitive sau negative, încercate în timpul copilăriei. Desigur, intră în joc şi alţi factori ţinînd de caracterul fiecăruia, de experienţa personală, de interpretarea mai mult sau mai puţin potrivită a unor date din experienţa altor bolnavi. Fapt este că teama de medic se manifestă şi la unele persoane de mult trecute de vîrsta primei copilării.

Unul se teme chiar de banala mică injecţie. Altul nu se teme de înţepătură, dar se face alb la faţă, ca varul, numai la

vederea celor cîteva grame de sînge luate pentru vreo analiză. În schimb, altul ar dori să dea sînge, să simtă mîndria de a fi donator. El ştie că scoaterea celor 200—250 centimetri cubi de sînge nu-i va pricinui nici un rău, dar se teme de mica puncţie venoasă, deşi a auzit de la donatorii mai vechi că nu-l va durea. Şi aşa mai departe...

Mai rău se întîmplă în situaţiile cînd e de luat o hotărîre în legătură cu sănătatea şi se amestecă, în chip de sfetnic perfid, teama.

Să ne referim la forma de teamă poate cel mai des întîlnită. Recunoaştem că scaunul de la cabinetul de stomatologie nu are darul să exercite asupra nimănui vreo atracţie deosebită. Totuşi, dinţele cariaţi ne obligă să luăm loc pe acest scaun, deoarece ştim cu toţii că altă soluţie nu există. Caria, o dată apărută, evoluează într-un singur sens: distrugerea treptată a dintelui, infecţia locală şi eventual complicaţii la distanţă interesînd rinichii, articulaţiile sau inima. Cu toate că ştim aceste lucruri, preferăm să ne ascundem, chiar de noi înşine, în spatele unui excelent paravan: „nu am timp". Mai tîrziu, cînd durerea atroce ne va mîna oricum acolo unde ne-am fi putut duce cu mai mulţi folos de la bun început, ca prin minune vom avea şi timp, şi bunăvoinţă, şi... curaj.

Firească, omenească, dar plină de pericole este teama de intervenţia chirurgicală. Un exemplu între altele altele: bolnavul de tuberculoză pulmonară căruia i s-a stabilit, după examene medicale minuţioase, indicaţia operatorie — singura valabilă în cazul său. El este pregătit cu multă grijă pentru operaţie dar, deodată, ia-l de unde nu-i. A fugit pur şi simplu din spital. Uneori, s-a lăsat influenţat de păreri necompetente, lansate cu o uşurinţă de neiertat, şi îşi închipuie că se va lecui cu cine ştie ce medicamente-miracol. Alteori se justifică printr-o oribilă cugetare fatalistă: „dacă tot trebuie să mor, las' să mor aşa, fără operaţie". Nu, cetăţene! Chirurgia e făcută ca oamenii să trăiască, nu să moară! Iscusinţa chirurgilor noştri, combinată cu tehnica modernă care a făcut posibile intervenţii pe creier sau pe cord deschis — altă dată de neconceput — redă vieţii active nenumăraţi bolnavi. Este inadmisibil să dezertezi de la lupta pentru propria ta sănătate.

Teama de medic poartă în ea sîmburele putred al neîncrederii faţă de medicină şi de slujitorii ei. Această teamă este dăunătoare şi, în definitiv, absurdă. Cine se teme pentru sine, să se teamă mai curînd de boala sa, de urmările ei posibile, şi să facă totul pentru a se vindeca. Iar pentru a se vindeca, este limpede că n-are de ales altă cale decît aceea de a-şi pune soarta cu încredere, în mîinile medicului.

Dr. Al. GHEORGHIU

In curînd în magazine

IMPRIMEURI MULTICOLORE

Vizitatorii Pavilionului au apreciat unanim ţesăturile din bumbac, multicolore, create pentru primăvara şi vara anului 1963. Noua maşină automată de imprimat cu şabloane lucrează cu întreaga ei capacitate la fabrica „Dacia". Fanteziа, preciziа, bunul gust al creatorilor este transpus în fapte de lucrătoarele din finisajul fabricii „Dacia". Desene cu motive florale, efecte de pensulaţie, cu motive geometrice sînt transpuse pe ţesăturile din bumbac. Foarte reuşite sînt cele cu motive florale mari, în culori moderne (din care nu lipseşte vişiniul în diferite nuanţe) şi care desigur vor fi mult apreciate de cumpărătoare.

Tot cu ajutorul maşinii de imprimat cu şabloane se vor realiza ţesături fine gen batist, imprimate, pentru lenjerie. Rochiile de noapte, furourile tricotate şi cele din relon vor avea un nou şi puternic concurent în noile ţesături fine, imprimate.

POPLIN ŞI SATIN NEŞIFONABILIZAT

În industria bumbacului sporeşte continuu producţia ţesăturilor din fire pieptănate (fire fine) de bumbac. Pentru a realiza ţesături de un înalt nivel calitativ din aceste fire s-a introdus tratarea unor ţesături gen poplin sau satin cu apreturi neşifonabile. Noul procedeu a dat rezultate foarte bune şi acum spre bucuria gospodinelor (vor avea mai puţin de călcat) aceste ţesături fine vor apare în magazine.

ŢESĂTURI SATINATE

V-aţi uitat desigur şi dv. la ţesăturile de bumbac lucioase cu aspect mătăsos, crezînd că sînt fabricate din fire de mătase. Ele sînt ţesături de bumbac finisate prin operaţia de satinare, care le dă luciul şi aspectul fin. Prin această operaţiune, ţesăturile din celofibră, tratate şi neşifonabil, capătă aspectul ţesăturilor de bumbac.

Imprimeurile din aceste ţesături sînt foarte reuşite şi se realizează în mai multe culori moderne. Rochiţele din aceste materiale sînt recomandabile pentru lucru, dar înlocuiesc cu succes şi cele pentru după masă.

A. MIHAELA

NOI PRODUSE COSMETICE

Ce produse cosmetice vom folosi în acest an? Aruncînd o privire asupra listei de produse omologate şi contractate de organele comerciale, întîlnim mai întîi noul *săpun de toaletă „Anca"*. În greutate de 100 g., acest săpun este un produs superagresat, cu o parfumare plăcută, asemănătoare apei de colonie.

Cremele se prezintă într-un sortiment bogat. Într-un borcan elegant din masă plastică este ambalată *crema „Sanda"*. Este o cremă semi-grasă, care înlătură punctele negre. Aceeaşi denumire mai poartă şi alte noi creme: *crema cu biostimulator*, — o cremă semi-grasă de circa 27 gr. care conţine substanţe biostimulatoare pentru piele (vitamina F, alantoină, unt de cacao, substanţe extrase din plante etc.); *crema cu silicon*, în tiacon de 100 ml., a cărei compoziţie creează o peliculă subţire pentru protejarea mîinilor în gospodărie; *crema astringentă*, — o cremă uscată cu acţiune astringentă asupra porilor dilataţi, pe bază de stearaţi, grăsimi, alauni organici etc.

Vreţi să vă bronzaţi fără soare? În acest sens vă vor ajuta *emulsia şi loţiunea „Litoral"*, în flacoane de 150 ml. Se va produce şi o *cremă pentru mare şi munte „Litoral"*, în tub de 40 gr., care prin compoziţie sa — lanolină, cacao, balsam de Peru etc. — este emolientă, plăcută.

O serie de noutăţi găsim şi pe liste parfumurilor şi apelor de colonie. *Parfumul „Sanda"*, în flacoane de 10 ml. şi *apa de colonie „Sanda"* în flacoane de 50 ml., sînt produse la care s-au folosit materii prime noi, care le dau un miros plăcut, aldehidat. Alături găsim *apa de colonie şi parfumul „Roua"*, — produse cu substrat citric cu nuanţă condimentată şi *apa de colonie „Anca"* în flacoane de 50 ml. Produse noi, conţinînd floruri de sodiu, azulenă, alantoină etc., sînt şi *pasta de dinţi „Mărgăritar"* în tub de 65 gr. şi *apa de gură „Mărgăritar"* în flacoane de 50 ml.

Dar, lista noutăţilor pentru 1963 nu s-a încheiat. Un produs pentru colorarea pleoapelor cu o consistenţă ceroasă şi cu aspect lucios, este *fardul „Sanda"*; el se va fabrica în cinci nuanţe şi va fi embalat în tuburi de polistiren de 2,7 gr. *Rujul de buze „Sanda"*, este şi el un produs superior prin compoziţie şi prezentare. Aceeaşi denumire poartă *lacul de unghii — pastă* în flacoane de 16 gr., — un produs total nou cu o coloraţie plăcută, care prin compoziţie sa se anunţă a fi aderent, rezistent. În trei nuanţe se va produce *rimelul „Femina"*, destinat colorării genelor.

Pentru îngrijirea părului, ce se anunţă? Mai întîi *şamponul „Cosmetica"*. Produs utilizat pentru spălatul părului, acest şampon se va fabrica în patru tipuri: cu ouă, cu lapte, cu muşeţel şi cu lanolină. În flacoane de 100 ml., s-a şi pus în vînzare *lacul fixativ pentru păr „Sanda"*, e o soluţie spirtoasă de polivinilpyrolidină, limpede, incoloră, care fixează părul după coafat. În sfîrşit, s-a contractat şi *epilatorul pe suport textil „Sanda"*, destinat distrugerii părului de pe corp.

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Supă groasă de fasole; ţelină umplută cu carne; eclair.

— Salată de crudităţi; varză cu carne; portocale.

— Ciorbă de sfeclă dreasă cu smîntînă; vrăbioare la grătar-murături; pandişpan.

— Cartofi în coaje cu unt; gutui cu carne; plăcintele cu brînză.

— Salată de vinete; ruladă de carne cu murături; budincă de mere.

— Macaroane cu brînză; şniţel cu cartofi prăjiţi-gogoşari; compot.

— Salată de ţelină cu maioneză; limbă umplută; şarlotă de mere.

LIMBĂ UMPLUTĂ

Se fierbe limba pe jumătate. După ce o curăţim bine de piele o tăiem cu un cuţit în lungime. Se scoate puţină carne dinăuntru care se dă prin maşină împreună cu o lingură de grăsime şi 2-3 felii de pîine albă muiată în lapte şi stoarsă bine. La această compoziţie se adaugă 2 ouă, sare, piper şi puţină verdeaţă tocată mărunt. Cu această tocătură se umple limba şi se coase ca să nu iasă umplutura. Astfel pregătită se pune într-o tavă la cuptor cu o lingură de grăsime şi puţină zeamă în care a fiert limba. Se lasă la cuptor cel puţin o jumătate de oră. Separat se face un sos dintr-o lingură de grăsime, o jumătate lingură de făină. Se stinge cu o ceaşcă de zeamă şi 2—3 linguri de smîntînă. Se pune sare după gust. Cînd este gata se serveşte cu acest sos turnat pe deasupra.

ŞARLOTĂ DE MERE

Pentru această prăjitură trebuie să avem o formă anume pentru şarlotă şi anume cu pereţii înalţi de 10 cm. şi drepţi. Această formă o ungem bine cu puţin unt iar pereţii ei îi tapetăm cu felii subţiri de pîine albă, fără coaje, muiate în prealabil în 100 g. unt. Avem grijă să lipim bine feliile de formă, la fel şi pe fundul formei. Curăţim 1 kg. de mere, le tăiem în felii subţiri pe care le aşezăm într-o cratiţă cu o lingură de unt, o jumătate pahar de vin, 100 g. zahăr şi o jumătate baton de vanilie. Lăsăm să fiarbă pînă devine o pastă groasă. La sfîrşit amestecăm această compoziţie cu 2 linguri de marmeladă de caise. După aceea turnăm merele în forma tapetată. Băgăm forma la cuptor, la un foc potrivit timp de trei sferturi de oră, pînă se rumeneşte. După ce am scos-o, o răsturnăm pe o farfurie rotundă. Deasupra punem un sos de caise.

Tineretul şi ţinuta festivă

Sînt multiple ocaziile de destindere, de distracţie după orele de muncă: teatre, concerte, reuniuni etc.

Se pune însă întrebarea: cum să ne îmbrăcăm şi cînd ne putem considera bine îmbrăcaţi pentru o ocazie festivă? Nu este un răspuns chiar aşa de uşor de dat.

Sigur că sugestiile ce voi încerca să le dau, nu se încadrează într-un standard ce trebuie cu tot dinadinsul să se potrivească unui sau unei tinere, indiferent de vîrsta, fizicul sau chiar genul fiecăruia dintre ei. Am mai spus şi nu strică să repet, că îmbrăcămintea împrumută ceva din persoana care o poartă, din firea, din preocupările sale. Deci un model de rochie, de exemplu, nu îmbracă la fel de bine două tinere dacă sînt tipuri diferite, ci fiecare trebuie să-şi aleagă modelul potrivit fizicului ei.

Tinerele fete, în unele cazuri caută să se maturizeze prin îmbrăcăminte şi asta mai cu seamă cînd se îmbracă pentru o ocazie deosebită. Deşi unui corp tînăr îi vin mai bine rochiile lejere, mai vaporoase, am văzut unele fete tinere cu rochii strimte pe ele, gata să plesnească, cu modele complicate şi încărcate şi, din toată alura lor, începînd cu coafura, ţesătura rochiei şi terminînd cu mănuşile şi pantofii, se desprindea o exagerare căutată, care atingea vulgaritatea şi prostul gust. Cît despre tineri, putem spune, de multe ori, că în privinţa îmbrăcămintei exagerate, unii se iau la întrecere cu fetele şi chiar le-o iau înainte. Priviţi de exemplu tipul aşa zis „modern" al unor tineri întîlniţi frecvent la reuniuni şi săli de dans: chica netunsă cu lunile, părul în ochi, haina lălîie, pantalonii strîmţi ca nişte ţiţari, iar cu vîrful pantofilor te poate înţepa.

Realizarea îmbrăcămintei de ocazie cere întotdeauna o preocupare mai susţinută. În primul rînd trebuie să ne fixăm asupra ţesăturii pentru rochie. Pot face unele recomandări: mătase naturală uni care se poate lucra plisată sau govrată, ţesăturile din nylon sau relon, stofuliţe subţiri în alb sau culori pastelate etc.

Moda este simplă aşa încît modelul nu cere prea multă căutare. Aspectul festiv se obţine prin garnituri şi accesorii, de exemplu: un cordon din piele sau ţesătura aurită, vine foarte bine şi este elegant pe o rochie albă din stofă sau mătase. De asemenea, o centură din tafta sau mătase lucioasă colorată sau în ton cu rochia dă notă de eleganţă. Florile colorate sau din aceeaşi ţesătură cu rochia, prinse în talie sau pe corsaj, mărgelele bine asortate la coloritul ţesăturii, toate acestea la un loc, cu gust, bine alese şi bine potrivite, contribuie la realizarea ţinutei elegante.

Nu este însă suficient să avem o rochie reuşită: ea trebuie completată şi de restul îmbrăcămintei care, dacă nu armonizează în formă şi colorit cu rochia, îi diminuează şi ei din efect. Pantofii trebuie să aibă o formă elegantă dar nu trebuie să exagerăm nici înălţimea tocului, nici ascuţimea vîrfului; mănuşile mai scurte sau pînă la cot, în funcţie de materialul rochiei. Bijuterii puţine, dar bine potrivite.

Pentru tineri, costumele de culoare închisă: bleumarin, bleupetrol, gris închis etc, cu pantaloni nu exageraţi de înguşti, cu sau fără manşetă, cămăşi albe sau ocru, cravate sau papioane asortate la culoarea costumului.

Să ne îmbrăcăm frumos şi să fim întotdeauna în pas cu ţinuta modernă: să nu o exagerăm însă, căci nu reuşim altceva decît să devenim ridiculi şi să producem în jurul nostru ilaritate.

Texţ şi desene de Raia SOLOMONICA

CURIERUL NOSTRU

LUCIAN B: Articolul dv. intitulat „Aşa părinţi", destinat rubricii „Părinţi şi copii", ne-a sosit cam tîrziu, după ce primisem şi cea de a doua scrisoare a dv. Cu părere de rău trebuie să vă spunem însă că articolul nu poate fi publicat. În primul rînd, nu este redactat ca un material destinat publicării, ci mai mult ca un procesverbal de constatare. În al doilea rînd, faptele relatate de dv. sînt întrucîtva de domeniul fantasticului. Imaginaţia este şi ea bună, dar nu chiar pînă la asemenea proporţii. Aceste materiale au un caracter educativ, faptele luate din viaţă ce sînt descrise au o concluzie generalizatoare. Or, din fapte ca cele descrise de dv. nu se poate trage nici o concluzie.

CORA M: Noi am publicat, aproape în fiecare număr schiţe despre felul cum pot fi şi cum trebuie mobilate apartamentele din blocurile noi. Dv. ne cereţi ceva cu totul aparte, care să nu ţină seama nici de linia nouă, modernă, a apartamentelor recent construite şi nici de tiparele de mobilă adecvate liniei arhitectonice a locuinţelor ce se construiesc acum. Desigur că o mobilă veche se poate recondiţiona şi adecva cerinţelor liniei moderne. Dacă din schiţele publicate de noi nu aţi reţinut nimic, scrieţi-ne ce fel de mobilă aveţi şi o să vă dăm unele sfaturi concrete. E bine să anexaţi şi schiţa apartamentului.

CARMINA I. — Abrud; CARMEN — LĂCRĂMIOARA. — Botoşani; V. V. — Ploieşti; M. LILLY: I. ANDREESCU. — Satu-Mare; IONELA: TIMON D.; MARIANA şi VALENTIN; NARCISA. — Alexd; VALERIA. — Braşov **sînt rugate să-şi trimită adresa pentru a le răspunde prin poştă.**

M. DIANA: Părerea noastră este să vă duceţi personal la Cîmpia Turzii, în timpul vacanţei de iarnă. Acolo, mergeţi la Uzinele „Industria Sîrmei" la comitetul sindical. Veţi afla cu siguranţă tot ceea ce vă interesează. Explicaţi-le în amănunt despre ce este vorba şi sîntem siguri că vă vor ajuta.

Îmbrăcămintea de interior

Pantalonul de casă, simplu, drept — îngust sau larg jos după gustul personal — este completat de jacheta care poate avea mai multe variante. Dacă mîneca e la toate trei sferturi, lungimea se poate face după cum îi vine mai bine purtătoarei iar linia dreaptă de la subraţ pînă jos sau ajustarea pe corp prin pense permit o gamă foarte mare de modele pe lîngă cele de bază pe care le dăm în schiţe. Tiparul de sus este făcut pe pătrăţele cu latura de 10 cm corespunzînd unei talii mijlocii.

RĂSPUNS CITITOARELOR

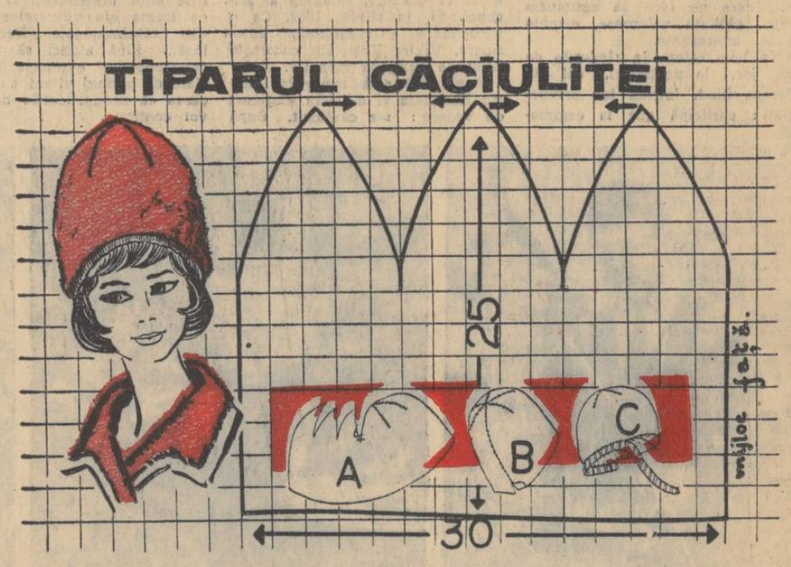

Tiparul căciuliţei din urson, blană sau chiar stofă e făcut pe pătrăţele cu latura de 2 cm. Croiala devine astfel foarte simplă. Cum asamblarea şi bordisirea sînt puţin mai complicate dăm cele trei schiţe (A, B, C,) care sînt mai sugestive şi mai clare decît multe cuvinte.

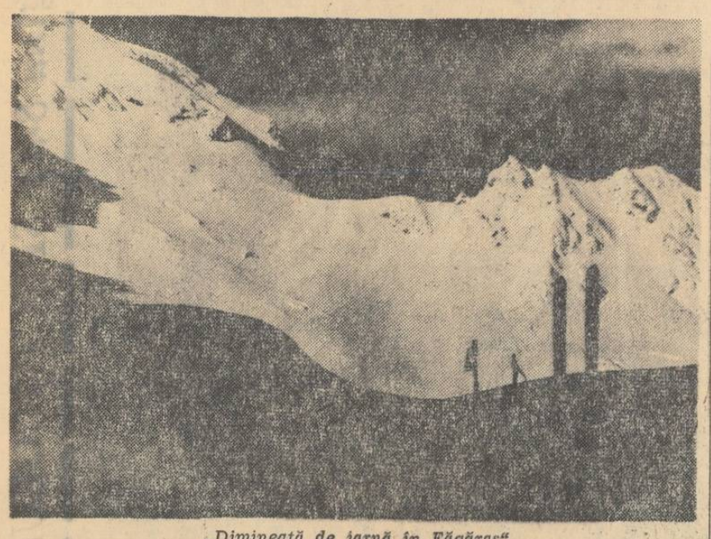

„Dimineață de iarnă în Făgăraș"
Fotografia: Toth FRANCISC

DE TOATE — PENTRU TOȚI

Un fotoreporter danez a găsit într-o zi un arici și l-a adus acasă. Spre surprinderea lui, după citva timp, ariciul, sau mai bine-zis aricioaica, a dat naștere la patru arici, pe care adoptivul lor tată s-a grăbit să-i imortalizeze pe fotografii, așa cum vă arată și clișeul de mai sus.

Remorci turistice

La fabrica de autocamioane din Lublin (R. P. Polonă) se produc în serie remorci turistice pentru automobile. Aceste remorci sînt dotate cu 2 sau 3 paturi, mașină de gătit cu gaze și un spălător.

Cifra 37

Cifra 37 înmulțită cu 3 și cu multiplii lui, dă următoarele rezultate curioase:

37 × 3 = 111
37 × 6 = 222
37 × 9 = 333
37 × 12 = 444
37 × 15 = 555
37 × 18 = 666
37 × 21 = 777
37 × 24 = 888
37 × 27 = 999

UMOR STRĂIN

UN TÎNĂR care a pierdut trenul se adresează unui fermier din apropierea gării.

— Nu vă supărați dacă o să trec prin ogorul dv. ca să prind trenul de 6,45?

— Firește că nu. Dar dacă vă vede taurul meu, prindeți și trenul de 6,15 care a plecat!...

— SIR, știți... eu... adică... aș vrea... Vreau să vă spun că îi fac curte fiicei dumneavoastră de mai bine de cinci ani.

— Ei și? Ce doriți? Pensie de vechime?...

POLIȚISTUL, agent de circulație, către un cetățean care traversează strada, dar privește spre stele:

— Dacă nu vă uitați unde mergeți, o să mergeți acolo unde vă uitați.

SOȚIA îi arată soțului ultimul jurnal de modă:

— Uite, dragul meu, anul acesta cămășile bărbătești se poartă fără nasturi.

— Admirabil! Înseamnă că de 15 ani mă-mbrac după ultima modă!

TELEGRAMA omului de afaceri: „Telegrafiați urgent cum s-a terminat procesul".

Telegrama avocatului: „Adevărul a triumfat".

Telegrama omului de afaceri: „Faceți recurs".

ÎN PARCUL zoologic a murit un elefant. Ascultîndu-i pe un îngrijitor care se tînguia amarnic de pierderea suferită, un vizitator încearcă să-l consoleze:

— Vă înțeleg, moartea animalului vă afectează dureros. Totuși nu trebuie să puneți atîta la inimă.

— Vă vine ușor să ne consolați — îi răspunse îngrijitorul. Dar groapa trebuie să i-o sap eu și nu altcineva.

DOUĂ fete bătrîne stau pe veranda unei case de țară și vorbesc de una și de alta. Tocmai atunci văzură o găină fugind de un cocoș care o urmărea insistent. Găina fugi în stradă și nimeri sub roțile unui automobil, care trecea în mare viteză.

— Ai văzut — comentă una din cele două femei. Nu-i așa că e minunat? A preferat să moară!

SOȚIA: — Am auzit pendula bătînd de două ori cînd te-ai întors.

SOȚUL: — Da, ai dreptate. Pornise să sune de ora 10, însă am oprit-o ca să nu te trezească din somn.

(După „KROKODIL")

CITITORII DESPRE „MAGAZIN"

Din noianul de scrisori primite de la cititorii noștri, am desprins din nou cîteva din cele care ridică probleme legate de conținutul și forma „Magazinului".

Iată, pe scurt, ce ne scrie tov. ION GHEORGHE, muncitor din Tîrgoviște (str. Pisciului nr. 2), care este un cititor al revistei de la primul său număr: că găsește prea mult o pagină întreagă dedicată sportului — de vreme ce există un ziar de specialitate, iar toate ziarele centrale și locale au rubrici sportive; moda — o pagină, și încă numai modă feminină; altă pagină teatru și cinema; literatură fantastică, de la o jumătate la o pagină întreagă. În schimb, prea puține impresii de călătorie sau reportaje din țări străine, prea puțin despre noile descoperiri arheologice. Corespondentul nostru propune, în fine, ca în fiecare număr „să reproducem litografie" un tablou de artă clasic.

Nu împărtășim părerea corespondentului nostru că acordăm un spațiu prea mare activității sportive sau spectacolului de teatru și cinema, date fiind locul pe care atît mișcarea artistică, cît și cea sportivă le ocupă în viața și preocupările omului contemporan, fie tînăr sau mai în vîrstă. În ce privește moda — nu-i afectăm decît o rubrică în cadrul paginii noastre de sfaturi practice, care mai cuprinde îndeobște sfaturi medicale, gospodărești, cosmetice etc. Nu este reală (din păcate) nici observația dv. că publicăm prea multă literatură științifico-fantastică. Este însă adevărat că din diferite țări vo trebui să publicăm mai multe însemnări de călătorie. Interesantă rămîne propunerea dv. privind reproducerea tablourilor de artă. Condițiile specifice de tehnică tipografică în care apare publicația noastră de mare tiraj ne împiedică să reproducem „litografic", în culori, picturi clasice. Studiem totuși posibilitatea de a cuprinde, în forme potrivite, și acest sector al artelor plastice și vă făgăduim s-o facem într-un viitor apropiat.

Despre calitatea grafică a revistei se plînge și cititorul nostru CONSTANTIN I. PĂUN din Oradea, str. Torok Ignac nr. 23, care ar dori-o — ne-a mai sugerat și altădată acest lucru — în alt format și cu alt sort de hîrtie. Dar, așa cum am mai arătat, revista noastră are forma grafică corespunzătoare specificului ziarelor noastre și necesităților tirajului la mașinile rotative. În ce privește modificarea scrierii titlului revistei, ea a făcut și va face parte și în viitor din modalitățile de a schimba, la anumite perioade, aspectul grafic al publicației.

POȘTA REDACȚIEI

SILVIA GH. — Galați. Interesați-vă la secția de învățămînt a sfatului popular al orașului despre condițiile de absolvire a maturității.

ILENUȘ STOICA, strada Poștei 26, Ploiești, JENICA RISTOVESCU, strada Ștefan Gheorghiu 27 — Ploiești, AGATIA VIȘAN, strada Rozmarin 21, Ploiești. Filmul „Dreptul de a te naște" a fost de producție mexicană. V-am publicat și adresele pentru a face schimb de păreri pe teme de literatură, muzică, film, medicină și ilustrate cu frumusețile patriei.

MARIN VOLINTIRU — comuna Tărtășești, raionul Răcari, regiunea București, posedă colecția revistei „Magazin" pe anii 1961—1962 și o pune la dispoziția doritorilor. Cît privește fotografiile trimise nu le putem publica deoarece nu corespund din punct de vedere tehnic.

OREST TCACIUC — București: Cu părere de rău trebuie să vă spunem că răspunsul anterior este valabil și pentru recentele desene. El se referă în primul rînd la faptul că nu sînt la un nivel corespunzător publicării.

VASILE CORAMAN — București: Am primit materialul dv. dar el este nepublicabil.

K. U. Ar fi indicat să ne comunicați numele persoanei respective, la ce instituție lucrează, precum și alte amănunte, pentru a vă putea ajuta.

IFIGHENIA GRECU și ELENA ORAC, comuna Băneasa. Ne-ar interesa dacă și în prezent mai întîmpinați greutăți în privința abonamentului, pentru a putea sesiza organele respective.

MORCIAN GADIAC — școala tehnică veterinară Săftica. Nu vă putem satisface dorința de a vă trimite cele 8 numere din revista noastră, deoarece nu avem numere vechi. Gîndindu-ne că poate vreun colecționar ar fi amator să vi le trimeată, publicăm numerele care vă interesează: nr. din 14 iulie, 18 august, 15, 22 și 29 septembrie, 13, 20 și 27 octombrie, toate din anul 1962.

REBUS

FORME

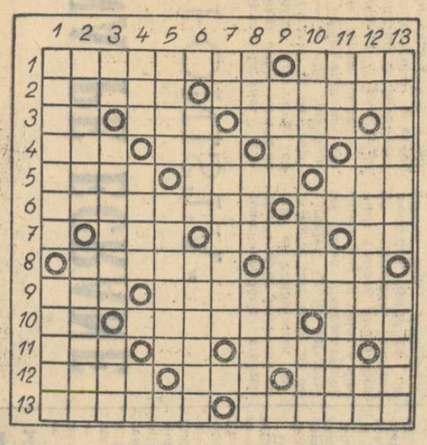

ORIZONTAL: 1) De formă — Acumulare de lichid ce se formează în țesături 2) Formă — Cu forme pline (fem.) 3) Servește la cusut — Clar și precis — Cerculeț de aur 4) Ochirea siluetelor — Formă — Oval... alimentar — Ștefan Georgescu 5) Lopățică pentru curățat fierul plugului — Se formează în urma unei diferențe de presiune în atmosferă — În acest loc 6) Se scoate ușor dintr-un pătrat (pl.) — Arbust cu fructe comestibile 7) Număr de la început... — și număr fără început! — Formați la urmă! 8) Iese din formă — Serviete 9) Varietate — Învestit cu toate formele legale (fem.) 10) Consoane — Cale de comunicație — Acel 11) Se formează din fuior, — E format din 365 zile — Diform 12) Deformat — Segment de cerc — Trei la pătrat 13) Într-o formă inexactă — Nu e în formă (fam.).

VERTICAL: 1) Actorii formațiilor artistice sindicale — Informație 2) Deformată — Formă 3) În cădere! — Se formează pe față — Prefix 4) Animal din ținuturile reci. — Prenume — Traian Nițescu 5) Poartă uniformă — Dată la reformă 6) Formă la cuptor — Pus în formă 7) Marginile tîrgului! — Formă 8) 100 m. pătrați (pl.) — Pînză fabricată în Languedoc — A forma caracterul unui copil 9) Fără urechi — Scoate scîntei din cremene 10) Încercare — Lucratul pămîntului — Diminutiv feminin 11) Decalitru — Aluminiu — Specialist în forme și culori 12) Literă slavonă — Uniformă pentru puști. — A vui 13) Stabilesc conturul — Creste în formă.

Paul CONSTANTINESCU

IARNA

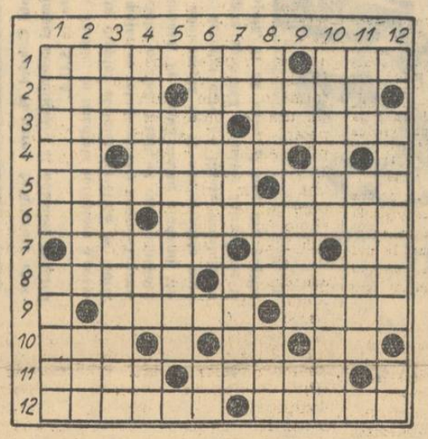

ORIZONTAL: 1) D. Th..., muncitor și poet, autorul versurilor: „Și alb îți e giulgiul și-n plete ai flori și stele de gheață" — Țesătură groasă de lînă, albă 2) Autorul unui frumos tablou „Iarna" — Victime ale gerului 3) Temperatură care atinge iarna 10—15 grade minus. — Aici e totuși mai plăcut ca oricînd să stai 4) Ene! — „Zberăt, ...țipăt, vaiet, mii de glasuri spăimîntate / Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate" (Alecsandri „Viscolul") 5) Omul care pleacă la drum pe un astfel de timp — A instala apoi pe un asemenea om într-o cabană confortabilă, de exemplu 6) Fluviu în Italia — Degerat 7) Colecte — Pomadă — În zăpadă! 8) Zăpadă ridicată și transportată — Gerar 9) Zîna ce poartă în plete „flori și stele de gheață" — Acțiune de bază pentru obținerea căldurii (inf.) 10) Cel mai în plină iarnă — Calciu — Margini de gheață! 11) Sclav la spartani — Zboară pe zăpadă (pl.) 12) ...Zemlea, insulă în Oceanul înghețat de nord — A fost rece într-un film.

VERTICAL: 1) Morman de zăpadă — Compozitor sovietic, autorul melodiei „Troika" 2) Autorul versurilor: „Sub vîntul rece-al amorțitei ierne / Își pleacă codrul crengile-ncărcate! / Sub alba-i haină cîmpul se așterne" („Mușat și ursitorile") — Prefix 3) Cam — Scriitor sovietic, autorul cărții „De la Polul nord la Polul sud" 4) Act istoric însemnat care a avut loc în iarna anului 1858/859 — Stea în constelația Argus — Posesiv 5) Dorința fetelor ce-și caută ursitul în noaptea de anul nou 6) Vijelii — Șea! 7) Tudor Arghezi, autorul poeziei „Viscolul" — Măsoară lucrul mecanic — Bunică de altă dată (reg.) 8) Salcîm — Dinastie chineză — Încep și se sfîrșesc la mijlocul iernii 9) Ajută la despicat bușteni pentru foc — Panait..., autorul versurilor „Ghiocel ce-mi ieși pe coastă / Cu plăpînde foi! / Gerul, vîntul te adastă / Ce-ai venit la noi?" (din poezia „Cîntec") — Prepoziție 10) Încoltit de lupi — Dezlănțuiri ale forțelor naturii (fig.) 11) Încă odată (dar nu viscolul!) — Giulgiul zînei de la 1 orizontal 12) Gheață... chimică (2 cuvinte) — Nea!

Julieta FLOREA

RIK AUERBACH

— Tot mai susții că asta-i VALEA CERBILOR?...

— Aooleuu!!... Tot mai simplu e pe Bulevard!...

M. ASLAN

— Ce sînt de vină eu că n-aveți scară... Eu vreau din ăla!...

— Nae!!... Îmi lași mie „Luxor"-ul tău?...

S. NOVAC

Fără cuvinte

ASPECTE DE LA REVELION

MASA

'A fost o masă foarte-mbelșugată
Sarmale și friptură și pateu.
Sarailie, tort de ciocolată
Și vin și cașcaval de Penteu

RADIO

'Am petrecut cu toții de minune
În noaptea ceea de-nceput de an
Și-am rîs de toate bancurile bune
Ce-a spus la radio Mircea Cri

BUNICA

Cu toți cei 70 de ani ce-i are
A stat în juru-i tineretul droaie
Că-n ciuda vîrstei sale mama-mare
'A fost tot timpul veselă, vioaie

MIMI ȘI JIMMY

Idila a-nceput la Revelion
Urmată-a doua zi de-un telefon
'A treia zi și-a patra zi buchete
Și s-a-ncheiat cu două veri pachete

Florin IORDĂCHESCU

ARESTAREA LOCOTENENTULUI GOLIGHTLY

Locotenentul Golightly se mîndrea grozav cu înfățișarea sa de ofițer model și de gentilom.

Golightly recunoștea rasa unui cal de la prima vedere și izbutea ceva mai mult decît să se țină bine în șa.

Juca frumusel biliard și era un partener demn de încredere la bridge.

Toată lumea ține la el și nimeni n-ar fi crezut, nici măcar în vis, că într-o bună zi avea să fie văzut pe peronul unei gări, cu dăruțe la mîini, ca un banal dezertor.

Totuși, acest lucru întristător se întîmplă. Locotenentul își sfîrșise concediul și călărea la vale, venind de la Dalhusia.

Profitase de concediu pînă-n ultima clipă și era foarte dornic să se înapoieze la postul său.

La Dalhusia era tare cald și, știind ce-l așteaptă în cîmpie, își luase o uniformă nou-nouță, kaki — cu o gingașă nuanță măslinie — care părea turnată pe el; la uniforma aceasta asortase o cravată albastră cu reflexe schimbătoare, un guler alb și o cască de plută, albă ca neaua.

Era o chestiune de onoare pentru el să fie dichisit chiar cînd era pe drum.

Și arăta într-adevăr bine îmbrăcat, numai că — preocupat de ținuta sa — uitase banii la hotel și nu mai avea la el decît mărunțiș.

Valetul urma să-l întîmpine cu un costum nou, la Pathankote. Era mîndru de ținuta sa „comodă" și de talentul lui de organizator.

La 22 de mile de Dalhusia începu să plouă. Era un adevărat potop de apă călduță, cum se nasc doar în țările unde sulă musonul.

Golightly își urmă netulburat drumul, regretînd doar că nu-și luase umbrela. Praful drumurilor se prefăcu în noroi și ponelul se înămoli serios. Jambierele i se scorțoșară și ele, totuși locotenentul rezistă și se străduí din răsputeri să-și închipuie că domnea o răcoare plăcută.

Povestire de RUDYARD KIPLING

La etapa următoare căpătă un ponei nărăvaș și cum ploaia făcea ca mîinile spilcuitului Golightly să devină lunecoase, animalul izbuti să scape, la o cotitură.

Golightly alergă după el, îl prinse și porni iarăși la drum, în trap zorit.

Ploaia nu avusese urmări prea bune asupra vestmintelor și dispoziției sale; pe deasupra, mai pierduse și un pinten. În schimb, cu călăiat îmboldea într-una calul. Ajunse la capătul etapei lac de sudoare, în ciuda potopului care nu contenea.

După o jumătate de ceas supărătoare, i se păru că întregul univers se topește și se prefăce, sub ochii săi, într-o materie vîscoasă. Sub aversă, partea de sus a încălțăminței sale căsti albe se transformase într-o pastă duhnitoare, care-i acoperea fața ca o ciupercă întredeschisă. Căptușeala verde începea și ea să se dezlipească. Golightly nu rosti niciun cuvînt care să merite a fi menționat.

Smulse tot barul, care-i cădea peste ochi, și își continuă jalnica peregrinare.

Curînd pasta și stofa cea verde alcătuiră un soi de mucegai vîscos care începu să siroiască în mod capricios de-a lungul spatelui și pieptului talnicului locotenent.

Vopseaua kaki — de calitate inferioară rangului lui Golightly, trebuie să recunoaștem — se întinse și ea, pictîndu-l parțial în cafeniu, cu unele plăci violete, contururi ocru, firișli de un roșu ruginiu, cu zone aproape albe — după natura vopselei.

Cînd își scoase batista ca să-și șteargă fața, verdele căpușelii și cu purpura care i se strecurase din cravată pe gît, se amestecară cu un rezultat uimitor.

În apropiere de Delhi, ploaia încetă. Soarele se arătă puțin, către amurg, și-l uscă puțin pe locotenent — dar totodată, fixă toate culorile admirabilei picturi pe care o reprezenta.

La trei mile de Pathankote, ultimul ponei începu să schiopăteze și Golightly fu nevoit să meargă mai departe pe jos. O întinse pînă-n oraș — dar acolo nici urmă de valet.

Cîzmele îi erau acoperite pînă la carîmbi de un noroi gros, care se împrăștiase și pe o parte din tunică.

Cravata albastră ajunsese în același hal. Drept care și-o scoase și o aruncă scîrbit, împreună cu gulerul. Încercă să găsească un loc unde să-și pună capul, descoperi că nu mai are în buzunar decît opt annas — o sumă derizorie. Se duse la șeful gării, vrînd să capete un bilet de clasa întîia pînă la Khasa, unde se afla garnizoana lui. Funcționarul de la ghișeu șopti ceva șefului, acesta spuse ceva telegrafistului și toți trei îl măsurară cu curiozitate.

Îl rugară să aștepte o jumătate de ceas, pînă ce vor cere avizul autorităților din Umritsar. Între timp, în jurul lui se grupară în chip pitoresc patru agenți de poliție.

Și, în clipa în care voia să-i îndepărteze, șeful gării îi spuse mieros că-i va da un bilet pînă la Umritsar, dacă binevoiește să intre în biroul înregistrării. Abia apucă Golightly să intre acolo, că într-o clipită se trezi cu cîte un agent agățat de fiecare mînă și picior, pe cînd șeful gării încerca să-i vîre un sac de poștă pe cap.

În birou se iscă o încăierare destul de însuflețită, din care Golightly se alese cu o tăietură deasupra ochiului, izbindu-se de colțul mesei. Pînă la urmă, „potera" de agenți triumfă și șeful gării îi puse niște cătușe solide. De acum se trezi împopoțonat cu sacul de piele, Golightly uită de eleganță și demnitatea unui gentilom. Puhoiul de înjurături care se dezlănțui din gura lui îl făcu pe șeful gării să exclame mulțumit:

— Fără îndoială că e soldatul căutat; n-auziți ce murdar vorbește?

În zadar începu Golightly să dea explicații complicate, ca să demonstreze că nu este — în ciuda ținutei dezordonate — dezertorul John Binkle; pe măsură ce se pierdea mai mult în amănunte, deștepta mai puțină încredere.

Șeful gării îi răspunse că nu mai văzuse vreun locotenent cu ținuta atît de tîhărească și că-l va trimite, sub bună pază, drept la Umritsar. Golightly era șiclit de umezeală și, în general, vocabularul său nu mai era publicabil, nici măcar cu prescurtări...

Agenții îl instalară într-un compartiment de clasa a treia, unde-și petrecu cele 24 de ore de călătorie înjurîndu-i volubil. La Umritsar fu transformat într-un pachet, legat burduf și depus pe un peron, cu concursul unui vînjos caporal și a doi oameni din regimentul X X X.

Locotenentul căută să scape din belea, luînd un aer superior. Era cam greu să-și păstreze semeția, cu cătușe la mîini și urme de sînge pe obraz.

Caporalul nu glumea nici el. Nici nu rosti bine Golightly: „Prieteni, este o conjuzie groaznică"... că îl și îmboldi caporalul: „Ține-ți gura și mișcă-te". Locotenentul tînea morțiș să dea lămuriri, dar gradatul îi tăie vorba: — Halal ofițer, ce să spun! Marșul Canaliilor, asta-i pasul care te-a adus aici. Ești o rușine a armatei!

Lui Golightly îi venea să turbeze de mînie, de frig, din cauza cătușelor și a durerii de cap provocată de toată agitația aceea.

Se porni să-și verse tot focul. După aceea i se uscă gîtlejul, și unul dintre soldați mărturisi: — Am mai auzit eu vagabonzi stînd după gratii, la răcoare, tăcînd pe grozavii, dar niciunul nu era așa de dezmățat la gură ca — piui, ofițerul ăsta!

Îi arătau o sinceră admirație.

Îi cerură să le povestească tot ce făcuse de cînd o luase razna, dezertînd, și așta îl scoase de tot din sărite pe Golightly.

Își pierdu prezența de spirit și încercă să fugă — alegîndu-se cu cămașa sfîșiată și o lovitură cu patul puștii. Tocmai se lăsase în voia soartei, cînd sosi trenul de Lahore, din care coborî unul din maiorii regimentului său. Iată, în extenso, depoziția maiorului: „Se auzea un vuiet de luptă, venind din sala buietului de clasa a doua; am intrat acolo și am zărit un vagabond înfiorător. Cîzmele și jambierele îi erau acoperite de noroi și pete de bere. Pe cap avea un fel de maldăr de gunoi de un alb-cenușiu, din care-i curgeau niște zdrențe peste umerii zgîriați. Deoarece își scotea cămașa ruptă ferfeniță, pentru ca sentinela să privească o monogramă brodată într-un colț, mai întîi nu l-am deosebit chipul — dar, după înjurăturile cumplite stropșite, am socotit că era ultima speță de dezertor. Cînd se întoarse, după ce am făcut abstracție de un cucui cît o chiflă, de cîteva plăci verzui de pe obraz și niște dîre violete care-i brăzdau umerii, l-am recunoscut cu greu pe Golightly.

A fost foarte fericit cînd m-a văzut — adăuga maiorul celor care-i ascultau povestea — și mi-a declarat că speră că nu voi sufla nici o vorbă despre această afacere încurcată. Dar, de vreme ce demersurile făcute de Golightly în vara aceea pentru a aduce în fața curții marțiale pe caporalul și soldații care-l arestaseră nu au avut succes, și pînă la urmă tînărul gentilom și model de eleganță și-a dat demisia din armată — cred că acum sînt liber să vă informez și pe dv. despre această întîmplare".

În romînește de Eugen B. MARIAN

ȘAH ȘAH

Începe tradiționalul turneu de la Hastings (Anglia). O oficialitate face prima mutare pentru fostul campion mondial Smislov (U.R.S.S.).

Continuarea partidei-circuit în numărul viitor.

Punct pentru „Podgoria"...

Finala primei ediții a „Cupei Satelor", populara competiție de șah prin corespondență rezervată echipelor sătești, prilejuiește partide interesante, în care adeseori jucătorii dau dovadă de o remarcabilă capacitate de luptă, de bune cunoștințe teoretice. Partida pe care o publicăm mai jos a survenit în meciul dintre Nicolae Szeicht („Podgoria" Chicroc, Lipova) și Tamasy Adalbert („A. S. Mobila" — Ocna Sugatag). Albul a răspuns inventiv la apărarea siciliană adoptată de partener, a speculat cîteva ezitări ale negrului, a sacrificat o figură și a încheiat partida cu un mat clasic.

Partida nr. 3

Alb: N. Szeicht (Chicroc).
Negru: Tamasy Adalbert (Ocna Sugatag), jucată în finala „Cupei Satelor".

1.e4, c5
2. Cf3, d6
3. d4, c:d
4. C:d4, Cf6
5. Cc3, g6
6. Ne2, Ng7
7. Ne3, Cc6
8. 0—0, a6
9. Dd2, e6
10. Tad 1, d5
11. C:c6, b:c6
12. e5, Cfd7
13. f4, 0—0
14. Ng4, c5
15. C:d5 Dh4
16. N:e6, f:e6
17. Cc7, Ta7
18. C:e6, Tf7
19. Cg5, Tf8
20. Dd5+, Rh8
21. Cf7+, Rg8
22. Ch6+, Rb8
23. Dg8+, T:g8
24. Cf7 mat.

Semifinaliștii ediției a III-a a „Cupei Magazin"

În ultimele zile ne-au parvenit și rezultatele altor grupe din sferturile de finală ale celei de-a III-a ediții a „CUPEI MAGAZIN". S-au mai calificat pentru semifinale:

— din grupa 1: Emil Mende (Hunedoara) 8 pct; Olaru Vlase (Scărișoara) și Ismail Noman (Constanța);

— din grupa 2: Luca I. Cornel (Voinești) 7,1/2 pct. și Ion Petcu (București) 7 pct;

— din grupa 3: Nae Popescu (București) și Romeo Neștianu (Medgidia) cu cîte 7 1/2 pct.

— din grupa 4: I. Grossu (București) 8 pct. și I. Catinaș (Galați),

— din grupa 7: Eug. Burlacu (București) 6,1/2 pct, I. Constantinescu (Craiova) și Hașu Gavrilă (Tg. Mureș),

— din grupa 8: Filip Eckstein (Timișoara),

— din grupa 11: Gh. Voinarovschi (București),

— din grupa 12: Vasile Ghericoiu (București) 7 pct.

— din grupa 13: Dorgo Iosif (Miercurea Ciuc) 7 pct., V. Ardeleanu (București) și Eug. Haug (Cluj),

— din grupa 15: Cristian Cernea (București),

— din grupa 18: N. Ștefănescu (București) 7 pct.

— din grupa 19: Tarschak Helmuth (Mediaș) 6 1/2 pct.

— din grupa 23: Vasile Dondoș (Valea Ierii),

— din grupa 26: Dona Șerban (Răstoaca) 7 pct. și C. Vădășan (Arad) 6 1/2 pct.

— din grupa 27: Ioan Stîngu (Galați) 8 pct.

— din grupa 29: Ellebogen St. (Timișoara) 8 pct., Duda Rene (Bîrlad) și T Oprescu (București) 5 pct.

Eventualele contestații se primesc pe adresa revistei „MAGAZIN" pînă la 5 februarie 1963. Semifinalele urmează să înceapă în cursul lunii februarie.

Din scrisorile participanților la „Cupa Magazin"

„În acest concurs am căpătat o bună experiență a jocului prin corespondență. Pe baza rezultatelor obținute am fost selecționat în echipa R.P.R. în meciul cu R. S. Cehoslovacă". (N. BOTEZATU — Sinaia).

„Primul meu concurs de șah prin corespondență mi-a permis să învăț multe lucruri pe care nu le știam pînă acum și, bineînțeles, voi continua să învăț. Se înțelege de la sine marea utilitate pentru începători a acestui gen de concurs" (I. STÎNGU — Galați).

„Participarea la două ediții ale „Cupei Magazin" mi-a fost de un real folos în îmbogățirea cunoștințelor asupra acestui frumos sport care este șahul. În comuna noastră nu avem ocazie să participăm la competiții șahiste, decît la Spartachiada de iarnă ceea ce este mult prea puțin. De aceea particip la concursurile prin corespondență, care pe lîngă faptul că mă antrenează în concursuri de lungă durată îmi dau și posibilitatea de a face noi cunoștințe pe această cale (inginer OVIDIU MOCUȚ — comuna Moldovița — regiunea Suceava).

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Seara și ecranul

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„TELEFONISTA"

După „Mirajul", cineaștii din R. S. S. Azerbaidjană ne înlăițișează cu „Telefonista" o altă latură a preocupărilor lor creatoare. De astă-dată, pe ecran prinde viață actualitatea imediată. În centrul povestirii lui G. Seidbelli — pe care autorul însuși a transpus-o în film, asumîndu-și dubla sarcină de scenarist (împreună cu I. Arnenski) și de regizor — se află portretul unei adolescente care cunoaște prima iubire.

Subiectul propriu-zis este destul de banal, dar o notă de poezie se degajă din momentele mai reușite. Întîmplările se înlănțuie în ambianța cotidiană a unei mari uzine, avînd ca fundal peisajul industrial și urban al orașului Baku, descris de cineaști cu vădită emoție și mîndrie pentru înfloritorea capitalei republicii azerbaidjene. Înclinațiile lirice ale realizatorilor se fac simțite în episoadele retrospective, evocînd laconic copilăria eroinei, peregrinările împreună cu tatăl ei, cristalizarea viitoarelor sale trăsături de caracter. Grație interpretei (Raisa Nedașovskaia) care a pus în valoare firitile eroinei, profesiunea de telefonistă, aparent monotonă, lipsită de un orizont larg, dobîndește în film neașteptate valențe, un anume farmec autentic.

Intriga sentimentală e lină condusă stingaci, superficial, cu un dialog prea puțin concis cînd se răsfrînge asupra conturării personajelor care o înconjoară pe eroină și, implicit, scade interesul față de film.

A. MIRCESCU

„PENTRU UN ZÎMBET SENIN"

Fără a fi propriu-zis un film de război, „Pentru un zîmbet senin" aduce pe ecran evenimentele tragice petrecute în spatele frontului, pe teritoriul sovietic vremelnic ocupat de hitlerîști. Regizorul L. Vargașian nu aduce în fața spectatorului spectaculoasele bătălii sau puternice canonade. Realizatorul urmărește reacția unor simpli cetățeni sovietici care fac totul pentru a salva de deportare doi copii rămași orfani. Secțiunea pe care regizorul o operează în viața citorva familii — rînd pe rînd ocrotitoare a micilor orfani — scoate la iveală în emoționante secvențe cinematografice, impresionante atitudini ale solidarității profund umane, proprii oamenilor sovietici. Cu deosebire remarcabile, ca introspecție psihologică, sînt cele două scene, cea a salvării copiilor de către ostatecii strînși în marea piață a orașului și cea din gară, ambele lucrate într-un sobru limbaj cinematografic.

I. DELEANU

„SUB CUPOLA ALBASTRĂ"

Copiilor, ca și celor maturi, arta milenară a circului are încă multe să le spună. Cu atît mai multe, astăzi la noi, cînd ea cunoaște înfloriree unei veritabile renașteri, într-un așezămînt modern care-o statornicește după atît amar de drumeție, mizerie și dispreț îndurate într-o lume a trecutului.

Nu e de mirare așadar că, după un interesant documentar, ni se înfățișează din nou, de astădată la proporțiile și cu mijloacele filmului artistic, lumea fascinantă a circului. Pretextul, amuzant și îndeajuns de inspirat pentru a place copiilor și a-i atrage în culisele acestei arte a mirajului, este poate discutabil pentru spectatorul matur. Oricum însă, la orice vîrstă, nu putem privi fără interes numerele de virtuozitate din arenă la realizarea cărora își dau concursul talentați artiști ai Circului de Stat din Capitală. Comentariul spiritual care, în ținutul cvasi alegoric a pretextului — protagonistul întîmplărilor și, totodată, comperul lor este cîinele Michi, devenit artist de circ — suplinește inconsistența conflictului (alăturarea numerelor din arenă nu are o justificare certă în dramaturgia filmului). Atît regia (Gh. Tobias) cît și imaginea (Girardi-Kostrachievici) vădesc o apreciabilă preocupare pentru a descoperi privitorului, în color, fastul mirific al artei circului, punînd în contrast posibilitățile ei prezente cu spectacolele de bilci de altădată. În concluzie, o agreabilă invitație, neîlpsită de fantezie, pentru a păși în incinta noii clădiri a Circului de Stat.

Eugen ATANASIU

O OPERETĂ SOVIETICĂ LA BUCUREȘTI

„Alo, Moscova ?... Aici Bucureștii !..."

La mii de kilometri distanță stăteau de vorbă compozitorul Iuri Miliutin și regizorul Lucian George Ionescu. Nu se cunoșteau personal, dar farmecul melodiilor operetei „Sărutul Cianiței" — își luase de mult zborul de la Moscova. Ele se cîntau de-acum la Praga, la Sofia, la Russe și urmau să poposească și la București, pe scena Teatrului de operetă. După

MARICA MUNTEANU

ce a citit opereta, în tălmăcirea lui Lidia Wiener — regizorul romîn a ținut să se sfătuiască cu Iuri Miliutin asupra noii concepții regizorale pe care dorește s-o aplice montării spectacolului la București. Compozitorul sovietic a găsit ideea excelentă și a promis că va trimite curînd materiale documentare folositoare regiei.

După cîteva zile de la convorbirea telefonică au început pregătirile. Deocamdată, „la cabină" și în fața pianului, adică solițiii fac cunoștință cu personajele cărora le vor da viață pe scenă — începînd să fredoneze melodiile — în timp ce baletul achiziționează primii pași ai dansurilor. Bineînțeles, că la pregătirile pe care le face regizorul Lucian George Ionescu participă în mod activ dirijorul Mircea Lucescu și pictorul scenograf N. Lebas.

Acțiunea operetei „Ciania" se petrece în ziele noastre în America de sud, pe coasta Oceanului Pacific, în localitatea San Lorento, prilej pentru a fi prezentate o întreagă serie de cîntece și dansuri sud-americane. Totodată, specialiștii vor face cunoștință cu lumea interlopă a societății din statele capitaliste — cu toate vicisitudinile ei — iar satira excelentă care însoțește opereta pe tot parcursul ei dă un umor plin de forță.

Aria Cianitei, romanța lui Pablo, dansurile sud-americane, sambele și tangourile argentiniene cer calități excepționale întregului colectiv artistic, din care fac parte: Lucia Roic, Marica Munteanu, Valeria Rădulescu, Mircea Nemens, Dodo Ionescu, Celia Tănăsescu, Bimbo Mărculescu, Toni Buiucici, Ștefan Glodariu, Lia Turovscki, Silviu Gurău, Lidia Popescu, Bugarin Dușan, Cleopatra Melidoneanu, Roxana Arșeșiu, Adriana Codreanu, Elisabeta Porumbiță, Petre Petrov, Aurel Grămescu, Petre Teodoru, Șt. Teodoriu, Dan Panaitescu, Ecaterina Rădoi, Nic Cenan, Sili Vasiliu.

Într-una din zile, am întîlnit-o la repetiții pe excelenta Bella Cireti din „Paganini", Marica Munteanu care de data aceasta se pregătește să devină — prin cîntec și dans — o veritabilă sud-americancă.

„Unul din rolurile pe care le-am jucat cu cea mai mare plăcere a fost acela din „Vînt de libertate" de Dunaevski — ne spune Marica Munteanu. Noua operetă sovietică îmi oferă prilejul unei interpretări interesante, plină de vervă, pentru care mă pregătesc cu entuziasm".

Sandu MARIAN

NE VIZITEAZĂ...

Atît în Capitală, cît și în unele din orașele țării, O.S.T.A. va organiza o serie de manifestări artistice cu concursul unor artiști de

Sporana INGEBORG WENGLOR, peste hotare. Astfel, la mijlocul lunii februarie ne va vizita tenorul german ERNST GRUBER, laureat al Premiului de Stat, unul din cei mai cunoscuți interpreți ai lui Wagner. Ernst Gruber a făcut turnee în Polonia, R. F. Germană, Ungaria, Olanda, Franța, Spania, Portugalia, Elveția, Italia, Austria. În țara noastră va cînta la București, pe scena Teatrului de Operă și Balet, la Opera maghiară și Opera romînă din Cluj. Tot din R. D. Germană ne va vizita soprana INGEBORG WENGLOR, prim-solistă a Operei de Stat din Berlin. Artista va apare, printre altele, la București și Timișoara, în spectacoul cu opera „Cio-cio-san". De asemenea va fi oaspete al țării noastre dirijorul sovietic BORIS HAIKIN. Artistul va dirija un concert al orchestrei radio (la București), unul la Iași (cu orchestra Filarmonicii). De asemenea va apare la pupitrul Operei din Timișoara. Din Uniunea Sovietică va sosi și apreciata violonistă NINA BEILLINA, distinsă cu premiul I la cel de al doilea Festival internațional „George Enescu" de la București. De asemenea, tot în cursul lunii februarie, va cînta la Iași și la Galați mezzosoprana maghiară ERZEBET KOMBOSSY.

ECOURI

● SUEDEZUL Erwin Leiser, autorul documentarelor demascatoare „Mein Kampf" și „Eichman, omul celui de-al treilea Reich" se află la Paris unde se documentează în vederea realizării unui film cu titlul „Să alegem, viața" închinat omului zilelor noastre și problemelor sale.

● UN FILM despre Karl Marx. va fi turnat după romanul scriitoarei sovietice Galina Serebreakova în regia lui Grigori Roșal. Acesta va fi primul film vorbit în care va apare persoana lui Marx.

● IN STUDIOUL de filme din Vilnius (R.S.S. Lituaniană) se lucrează la două noi filme. Primul, „Strigăt în noapte", este închinat unui erou comsomolist care în timpul ocupației hitleriste a ajutat pe partizanii sovietici. Acțiunea filmului se petrece în un uriaș ele cazemate ale cetății din Kaunas, unde fasciștii au exterminat, în mod bestial, 90 de mii de oameni de diferite naționalități. Scenariul este scris de cunoscutul poet lituanian V. Mozuriunas. Regia o semnează R. Vabalas. Rolul comsomolistului Aleksas va fi interpretat de I. Rigiertasi.

Al doilea va fi o dramă psihologică actuală cu titlul „Martorul" în regia lui V. Zalakiavicius. Eroina filmului este o tînără arhitectă. Tema filmului este inspirată din problemele morale ale generației de azi.

● „DUMINICĂ e în fiecare zi" este titlul noului film, coproducție ungaro-cehoslovacă, realizat de Felix Mariasy. Filmul prezintă pe o tînără pianistă cehă care a plecat în Ungaria pentru a debuta la Budapesta. În rolul principal apare Jana Brejchova și Ivan Mistrik, Jaroslav Marvan — actori cehi — Eva Ruttkay și Miklos Gabor — actori unguri.

● GINA LOLOBRIGIDA și Jean Paul Belmondo vor apare în filmul „Mareа turbată" a regizorului italian Renato Castellani.

● TINĂRUL cineast senegalez Ibrahim Sikk, în trecut profesor, azi student al școlii de artă dramatică din Paris, va turna un film după propriul scenariu cu titlul „Mînă în mînă", în care va fi vorba despre viața studenților africani din Paris.

● CUNOSCUTUL actor Raf Vallone va interpreta rolul principal în filmul „Noaptea violenței" realizat în studioul „Cinecittà" în regia lui Bernardino Bertolucci.

ÎN CURÎND PE ECRANE

„FECIOARA"

In regia lui LUIS BUNUEL

„Am citit într-o mare revistă americană — a declarat despre acest film reputatul cineast Luis Bunuel — povestea unui negru acuzat de viol și care, pentru a scăpa de linșaj, a reușit să fugă pe o insulă. Întîmplarea se sfîrșea prost. Am găsit însă tema interesantă și, pe această idee originală, am scris scenariul după care am turnat filmul". Realizată, așadar, pe un temei real, noua creație a studiourilor mexicane la care colaborează și binecunoscutul artist al

imaginii care este Gabriel Figueroa, înfățișează spectatorului un crîmpei semnificativ al odioasei asupriri rasiale practicate în S.U.A.

...O insulă din Pacific, în imediata apropiere a coastei americane, în dreptul statului Carolina de Nord. Cu o barcă cu motor se refugiază aici negrul Traver, acuzat de a fi violat o albă. Rănit, el caută sprijinul unor ființe omenoase. Pe insulă trăiau pînă atunci Miller și Ewie, o adolescentă de 13 ani, nepoata unui bătrîn alcoolic decedat care i-o lăsase acestuia în grijă. O înțelegere spontană se naște între Ewie și Traver. Ea îl ajută, îi dă chiar și una din puștile

lui Miller. Cum însă Miller — sălbăticit de existența solitară — descoperise în Ewie femeia, ura împotriva negrului îi umbrește orice simțămînt omenesc. Prietenul și cunoscutul său Jackson, un rasist înrăit de pe continent, îl incită pe Miller să-l captureze pe Traver și să-l predea urmăritorilor săi. După o monstruoasă vînătoare, negrul este prins de către Miller. Ce va face acum Miller ? Îl va da oare pe mîna autorităților ? Preferăm să lăsăm spectatorilor satis-

facția de a afla din film, felul în care Traver reușește totuși să se salveze de consecințele tragice ale politicii rasiste, această veritabilă plagă a sclavajului modern.

Distribuția filmului : Zachary Scott (Miller), Bernie Hamilton (Traver), Key Meersman (Ewie), Claudio Brook (reverendul Fleetwood), Crahan Denton (Jackson). În chipeele de mai sus, cîteva cadre din filmul „Fecioara".

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

Concertele Filarmonicii „George Enescu" din 19 și 20 ianuarie, dirijate de Mircea Cristescu vor avea ca oaspete pe violonistul sovietic Boris Gutnikov, laureat al celui de al doilea concurs internațional „Ceaikovski" desfășurat în 1962 la Moscova. Salutat de critica internațională ca un interpret vrednic de prestigiul mondial al școlii sovietice de vioară, Boris Gutnikov apare în fața publicului romîn, în *Concertul de vioară* de Ceaikovski, lucrare neîmpăsată din creațiile lui Iliarion Cocișiu, mort prematur în 1952, după o laborioasă activitate pe tărîmul etnografiei muzicale. Primul cîntec, „Cununa", este un vechi cîntec ritual, de seceriș, din regiunea Cluj. El se mai cîntă și azi, în condițiile transformării socialiste a agriculturii, la serbarea strîngerii recoltei. Al doilea cîntec al suitei este un „Descîntec" de dragoste, de leac o vioare melodie de joc. Urmează un umoristic „cîntec de nuntă" și apoi tradiționalul „cîntec al mireseî", acesta din urmă o expresivă melodie culeasă în satul Albești-regiunea Brașov. Suita se încheie cu „Bîlestem", un cîntec pasional de dragoste și răzbunare, original în Țara Oașului.

★

„Rapsodia pentru voce de altistă, cor bărbătesc și orchestră" de J. Brahms îmbogățește programul cu o lucrare de mare valoare în repertoriului romantic. Solistă va fi Elena Cernei, artistă emerită a R.P.R. Rapsodia este inspirată de un fragment al poemului „Călătorie de iarnă în munții Harz" de Goethe. Din oda de largă respirație a marelui poet german, Brahms a transpus în limbaj vocal-simfonic doar 3 strofe, în care este tratată patetica temă a omului singuratic, revoltă sa neputincioasă împotriva sorții.

★

Programul se încheie cu poemul simfonic „Fiintinile Romei" al compozitorului italian Ottorino Respighi (1879—1936). Născut la Bologna și format în vechiul conservator al orașului, Respighi a locuit un timp la Petersburg, unde cîntînd în orchestra Operei și-a procurat posibilitatea de a trăi în preajma marelui compozitor și pedagog rus, N. A. Rimski-Korsakov, maestrul incontestabil al colorîtului orchestral, de la care a luat lecții de compoziție și orchestrație. „Fîntînile Romei" este una din creațiile celebre ale sale. Titlul și subtitlurile acestui poem descriptiv ne usurează înțelegerea muzicii. Respighi evocă și zugrăvește prin sunete, 4 din fîntînile care impodobesc cu monumentele și jocurile lor de ape, arhitectura orașului. Cele 4 „fîntîni" sînt descrise la ore diferite ale zilei.

V. CRISTIAN

Viitoare premiere

„DIN NOU LA TREABĂ"

Încă nu s-au stins bine ecourile celor două noi premiere de la Teatrul Tineretului : „Logodnicul de profesie se-nsoară" — o amuzantă comedie cehoslovacă și „Foștii copii" — o piesă care dezbate importante probleme educative pentru părinți și copii, și pe cele două scene a început pregătirea unor alte spectacole .

Dacă veți vizita sala mică din strada Dobrogeanu Gherea nr. 2 veți avea de pildă, o mare surpriză. Pe scenă, actorii primesc indicații în limba germană. Ce se întîmplă ? Este adevărat că piesa care se repetă aparține unui autor din R. D. Germană dar acesta să fie motivul pentru care pe scenă și în sală are loc un schimb de păreri în limbile lui Goethe și Sadoveanu ? Să lămurim taina. Între Teatrul Tineretului din București și un teatru cu specific asemănător din R.D.G., „Teatrul Prieteniei" din Berlinul democrat are loc actualmente un interesant schimb de experiență. Un regizor german pune în scenă o piesă a unui autor din R.D.G., iar la Berlin se va monta piesa lui Al Popovici — „Băiatul din banca a doua". Regizorul din R.D.G., tov. Rabbe a început lucrul, bucurîndu-se de sprijinul întregului colectiv. Piesa pe care o pune el în scenă se numește „Misterul cizmei" și este scrisă de Hans Albers Pederzani, un talentat scriitor pentru copii.

Care este „misterul cizmei" ? Acțiunea piesei are loc în Germania, în preajma venirii la putere a fasciamului hitlerist. Un grup de criminali naziști ucid un tînăr comunist care e în aceiași timp instructor de pionieri și ziarist. Copiii de muncitori cărora le-a fost răpit astfel cel mai bun prieten hotărăsc să-l demaște pe criminal. Astfel începe pasionanta urmărire în care pionierii se folosesc de urma unei cizme care a aparținut ucigașului. Pînă la urmă după ce trec prin multe peripeții, învingînd datorită solidarității și prieteniei multe stavile, tinerii pionieri reușesc să-l aducă pe criminal și să-l demaște împreună cu complicii lui. Piesa, în afară că reușește să cucerească atenția publicului matur și tînăr, are o profundă valoare educativă, întrucît avertizează în fața primejdiei reînvierii fascismului în Germania Occidentală, în fața uneltirilor atîtătorilor la război și îndeamnă la acțiune hotărîtă a oamenilor conștienți și a tinerilor împotriva dușmanilor păcii.

Din distribuție fac parte printre alții : artista emerită Silvia Chicoș, Nicolae Tomazoglu, Valeriu Lefescu, Jean Lorin Florescu, Constantin Cristescu Constantin Lipovan, Elena Pop, Vali Cios, Natalia Arsene, Elena Lipovan, Tatiana Tereblecea, Tatiana Popa și alții.

N. BULGĂRE

LUMINILE RAMPEI

● **Teatrul Național din Cluj a prezentat în premieră pe țară, piesa scriitorului Eugen Barbu „Să nu-ți faci prăvălie cu scară" — în regia lui C. Anatol.**

● **Recent a avut loc la Teatrul de stat din Reșița premiera comediei „Fata cu pistrui" de Andrei Uspenschi. Din distribuție fac parte : Ch. Damian, Jeni Popescu, Aura Rimniceanu, Gh. Vlăcescu, Iosefina Stan și alții. Direcția de scenă : Eugen Vancea, scenografia : O. Masinschi.**

● **De curînd, Teatrul german de stat din Timișoara a prezentat o nouă premieră : „Egmont" tragedie în 5 acte și 2 părți de Johann Wolfgang von Goethe, cu muzica de Beethoven. În primele roluri apar Peter Schuch, Angela Falk, Rudolf Schatti, Otto Grassl, Ursula Ambernster. Regia : Marius Măgureanu, conducerea artistică M. Sekler, artist emerit.**

● **„Lisystrata", operetta lui Gherase Dendrino, libretul de Nicușor Constantinescu — a fost prezentată săptămîna trecută de Teatrul muzical „Gh. Dima" din Brașov, în regia lui Nicușor Constantinescu.**

● **Teatrul de stat din Turda va prezenta în luna februarie comedia lui I. Avian „Cuibul cu mirese". Regia aparține lui Vintilă Rădulescu.**

Scenă din spectacol

BUNĂ DIMINEAȚA, BRAȘOV!

Principala „poartă de intrare" în Brașov, noua clădire a gării, impresionează prin deosebita sa eleganță și frumusețe arhitectonică. Cu ea se mîndresc localnicii, pe ea o caută cu privirea mulți călători din trenurile care se încrucișează aici, venind din toate colțurile țării.

Așa că nu ne-am mirat cînd, în spectacolul de estradă „Bună dimineața, Brașov !", prezentat de colectivul Teatrului muzical „Gh. Dima" din localitate, prologul s-a desfășurat în... incinta noii gări.

Dan Dem. Ghițescu, regizorul spectacolului și coautor al textului împreună cu Sandu Anastasescu, ne-a făcut o mărturisire : „În dimineața în care am coborît din tren, în gara cea nouă din Brașov, am spus fără să vreau, „Bună dimineața, Brașov !".

Un ceferist cu mustăți răsucite m-a privit șiret și mi-a răspuns :

— Bună dimineață, bună dimineața !

Așa s-a născut titlul, așa s-a născut ideia".

Spectacolul a început. „Bună dimineața, Brașov Te salută iar zorii, Bună dimineața, Brașov Ți-au sosit călătorii".

Și „marele portar al cetății Brașovului" în interpretarea cîntărețului Mihai Iancsika, prezintă orașul cu uzinele sale vestite în întreaga țară, cu minunații săi oameni.

Am reținut melodiile : „Cîntă Brașov", „Primul tren în gara nouă", „Scrisoare mică", „Te salut orașul meu" și altele, creații ale lui Norbert Petri, Andrei Gebann, M. Mihăilescu și Puiu Sloica. Au mai colaborat la realizarea spectacolului, cunoscuții compozitori bucureșteni : Emanuel Ionescu, V. Veselovschi și Radu Șerban.

„În spectacolul de estradă sînt oglindite și transformările petrecute în viața satelor de aici, din Țara Bîrsei. La începutul anului trecut, în regiunea Brașov — ca de altfel în întreaga țară — s-a încheiat colectivizarea agriculturii. În răstimpul care s-a scurs s-au dobîndit în unitățile agricole socialiste frumoase realizări. Iată cum le prezintă ansamblul :

Prima toamnă colectivistă,
Belșugul în stive s-adună
Și așează pe creștetul țării
Bogată și mîndră cununâ.

Autorii au sesizat și unele schimbări petrecute în conștiința țăranilor. În scheta — deosebit de reușită — „Lada cu zestre", se spune la un moment dat :

S-or dus vremurile-n care
Zestrea mărita și ciuma,
Hărnicia azi, preț are,
Ea e zestrea noastră — acuma.

În încheierea acestor rînduri despre reușitul spectacol de estradă, — prima manifestare de acest gen pe scena teatrului muzical din Brașov, este cazul să subliniem contribuția deosebită a artiștilor Marcel Angelescu, Florin Anca, Gh. Crapcea, Mioara Torceanu, Silvia Băcilă, Elena Angelescu și a corpului de balet.

Th. MARCAROV

LA TEATRUL „CONSTANTIN TĂNASE"

Repetițiile noii premiere „Ca la revistă" se desfășoară cu multă intensitate. Spectacolul are un număr impunător de realizatori : 5 autori de texte : Sady Rudeanu, Horia Șerbănescu, Stelian Filip, Ion Eus, Grigore Pop ; 6 compozitori : Florentin Delmar, Gellu Solomonescu, Radu Zaharescu, Richard Bartzer, Constantin Angelescu, Imre Alexandru; 2 regizori : B. Fălticineanu și N. Frunzetti ; 2 maeștri coregrafi : Nicolae Sever și Sandu Faier. Și în plus un număr mare de interpreți. Explicația ? Cu acest spectacol Teatrul „Constantin Tănase" va sărbători împlinirea a 10 ani de existență. Dar concomitent cu pregătirile în vederea acestei apropiate premiere au loc alte interesante pregătiri pentru asigurarea unui repertoriu bogat și variat pe parcursul întregii stagiuni. Regizorul Nicolae Dianescu, împreună cu Puiu Călinescu, în postura de asistent director de scenă, conduc repetițiile părții experimentale a conferinței „Revista la Alhambra".

O altă premieră a Teatrului „Constantin Tănase" va fi un concert-spectacol de Al. Andy, Mircea Crișan, Radu Stănescu, Constantin Cîrjan și A. Storia. Muzica aparține compozitorilor Radu Șerban și Vasile Veselovschi. De asemenea publicul va fi invitat la un nou spectacol de Jak Fulga și Aurel Felea, în direcția muzicală a lui Edmond Deda. Dar, așa după cum ne-a declarat directorul Teatrului „Constantin Tănase", Sandu Eliad, una din preocupările conducerii teatrului este și aceea de a programa spectacole de o factură nouă și care se încadrează genului respectiv. În acest scop, teatrul și-a asigurat colaborarea lui Tudor Mușatescu și Aurel Ionescu, care împreună cu compozitorul H. Mălineanu, vor fi autorii unei comedii muzicale originale ce va fi jucată pe scena Teatrului „C. Tănase".

S. N.

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ

TEATRUL „LUCIA STURDZA BULANDRA":

„Proștii sub clar de lună"

de Teodor Mazilu

Nici una din ultimele stagiuni nu ne-a adus un număr atît de considerabil de noi dramaturgi, ca stagiunea actuală. Acum, iată-l intrînd în arenă pe Teodor Mazilu. În presă, Mazilu s-a remarcat ca minuitor al satirei, prompt și ascuțit bicluitor de moravuri și năravuri vechi, de tot ceea ce poate constitui o infracțiune la legea morală noi, socialistă. Această activitate a sa, de natură foarte operativă, aflată sub semnul combativității îndrîjite, dar de o incontestabilă calitate literară, a constituit materialul unuia din primele sale volume de schițe satirico-umoristice, „Galeria palavragiilor" și a constituit elementul de cristalizare a specificului vocației sale scriitoricești. Aci trebuie căutată sursa primei sale opere dramatice, „Proștii sub clar de lună".

În această falsă tragedie, autorul atacă mai multe teme, și se pasionează intens dar rapid, asupra fiecăreia în parte. După ce spectatorul a văzut prologul și are convingerea că tema comediei va fi o satirizare a femeilor care au încredințează dragostea și soarta unor bărbați nedemni, închizînd ochii în fața imoralității acestora, devenind complice cu ei.

Această temă are două planuri, al femeii „satanice" și al femeii „plîngărețe", Ortansa fiind, de fapt o „smecheră" din categoria lui Gogu în timp ce Clementina e o sentimentală, care păstrează urme de onoare și feminitate adevărată, dar se lasă orbită și împinsă la orice, numai pentru a-l păstra pe Gogu. Iată însă că, apoi, comedia devine o satiră la adresa lui Gogu, continuîndu-se totodată satira la adresa femeilor, în timp ce apare și satira la adresa părinților burghezi ai Ortansei, exploatatori, cînd cinici cînd ipocriți, al singurului om cinstit și întreg din piesă, Emilian, paralelă cu satira automatismelor verbale și de atitudine exterioară care au golit de conținut reacțiile sufletești autentice. În piesa lui Mazilu, avem de-a face cu o fabulă, cu o parabolă, cu un pamflet comic de moravuri și chiar mai mult decît de moravuri, a cărui valoare demascatoare este incontestabilă și de o incontestabilă originalitate. În anumite momente, și aceasta se întîmplă mai ales în a doua jumătate, spectatorul are sentimentul obscur dar tenace al repetării, al baterii în loc. Mai sînt și altele : față de o majorare nejustificată a proporțiilor viciului, ale vechiului, autorul a încercat să restabilească și dimensiunea tarelor și perspectiva realâ a lumii noastre, creînd pe tînăra Vasilica, adevărata femeie a zilelor noastre. Încercarea este însă nereușită.

Comedia satirică a lui Mazilu este, cu aceste rezerve, o interesantă operă dramatică și, indiferent de adeziunea la gen a fiecăruia din noi, ea pune în evidență remarcabile calități.

Spectacolul este, în ansamblu, excelent și pe bună dreptate a meritat încununarea maximă la recentul concurs al tinerilor actori. Octavian Cotescu, interpretul „smecherului" Gogu, participă nu numai la excelență, dar el aduce surpriza unei creații comice irezistibile, al cărei germeni erau greu de bănuit în cariera sa de pînă astăzi, consacrată numai dramei. Am admirat modalitatea prin care autorul a ajuns la această caricatură, în același timp masivă și savuroasă.

În rolul lui Emilian, Dumitru Furdui se dovedește un actor care poate aspira la cea mai înaltă clasă a comicului, bine dotat pe linia partiturilor strict individuale, nu încă la aceea cel mai ingrat al piesei, Vasilica, nu știu cine ar fi pus mai multă bunăvoie și convingere inexplicabilă decît Rodica Suciu.

Regizorul spectacolului, Lucian Pintilie, se vede că a iubit textul și l-a ajutat din toate puterile sale, exagerînd însă uneori cu podoaba regizorală (muzică excesivă, mimică, dans, largi spații în jurul unui schimb de replici), Totuși, în ansamblu și mai ales în sentimentul de particulare este cel mai reușit spectacol de pînă acum al regizorului.

Scenografia sa rămîne excepțională. Vali Voiculescu-Pepino, în rolul „plîngărețel" Clementina-n-a fost prin nimic mai prejos decît partenerii săi. Cuplul părinților Ortansei, demni părinți ai unei asemenea fiice, a fost jucat, într-un ton de comedie scăzută, lentă, cu tonul diferit de rest, de către Mimi Enăceanu și Gr. Oprina, cu foarte bune efecte. În rolul cel mai ingrat al piesei, Vasilica, nu știu cine ar fi pus mai multă bunăvoie și convingere inexplicabilă decît Rodica Suciu.

Regizorul spectacolului, Lucian Pintilie, se vede că a iubit textul și l-a ajutat din toate puterile sale, exagerînd însă uneori cu podoaba regizorală (muzică excesivă, mimică, dans, largi spații în jurul unui schimb de replici), Totuși, în ansamblu și mai ales în sentimentul de particulare este cel mai reușit spectacol de pînă acum al regizorului.

Scenografia sa rămîne excepțională. Vali Voiculescu-Pepino, în rolul „plîngărețel" Clementina-n-a fost prin nimic mai prejos decît partenerii săi. Cuplul părinților Ortansei, demni părinți ai unei asemenea fiice, a fost jucat, într-un ton de comedie scăzută, lentă, cu tonul diferit de rest, de către Mimi Enăceanu și Gr. Oprina, cu foarte bune efecte. În rolul cel mai ingrat al piesei, Vasilica, nu știu cine ar fi pus mai multă bunăvoie și convingere inexplicabilă decît Rodica Suciu.

Radu POPESCU

75

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

CONVORBIRE RADIO
Pămînt-Venus-Pămînt

MAGAZIN MEDICAL
IPOHONDRIA

MODA:
SFATURI PRACTICE

O LECTURĂ INTERESANTĂ,
UTILĂ ŞI PLĂCUTĂ
DE VÎNZARE LA TOATE
CHIOŞCURILE DE ZIARE

CONCURSUL NOSTRU
SPORTIV CU PREMII
LISTA PREMIILOR ŞI BONUL
DE PARTICIPARE ÎN PAG. 5-A

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 277 • Sîmbătă 26 ianuarie 1963 • 8 pagini — 1,50 lei

ZECE ANI SUB PĂMÎNT!

Explorările speologului NORBERT CASTERET

(Reportajul în pagina 4-a)

În clișeul de sus, un interesant document fotografic: Stanislavski, într-o convorbire cu Bernard Shaw; în clișeul de jos, un portret al lui Stanislavski, realizat de P. Bendel

NAVELE ȚIGLINEI

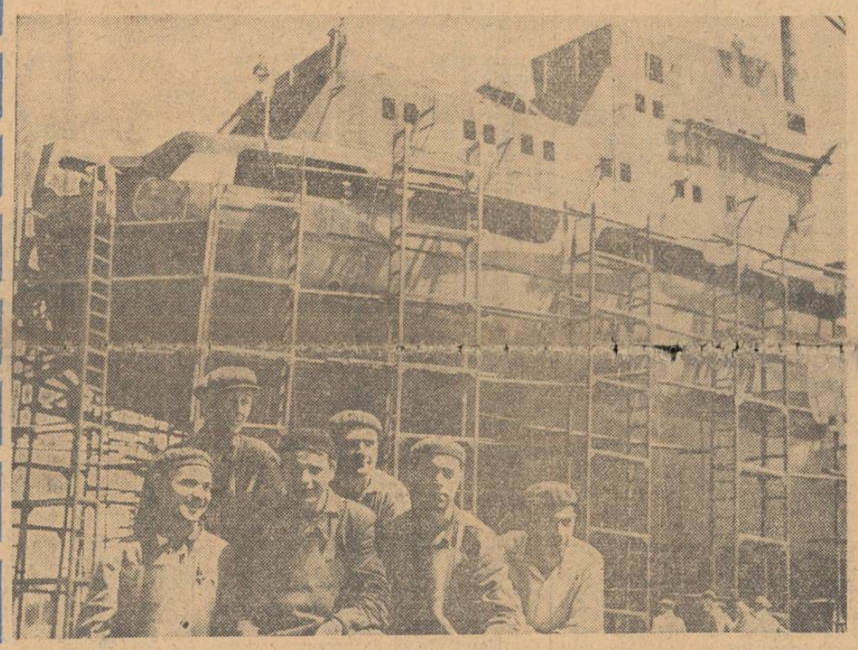

Mi-am propus să urmăresc din zori pînă-n amurg, între ridicarea și lăsarea cortinei de întuneric, viața Țiglinei, colț de lume învecinat cu strada copilăriei mele. O fac cu ochii de azi și într-un fel cu cei ai peticitului, care trăia prin preajma tărîmului despre care mărturisesc cu toată sinceritatea, n-așî fi crezut, că se va auzi mai departe de porțile orașului dunărean.

Țiglina intră în circuitul simbolurilor, în tumultuoasa istorie a socialismului, ca și alte locuri anonime, prefăcute într-un teatru al bătăliei pentru mai bine.

Oricît aș vrea ca ochilor de azi să nu le asociez privirile de demult, nu pot, m-aș împotrivi zadarnic, imaginea timpurilor de atunci și a geografiei cartierului răsar fără voie.

Așadar, iată-mă aici, după atîția ani, încă de pe vremea cînd nenea S. ne lua în căruța lui și ne purta pe potecile de glod sau praf. Scîrțîitul osiilor, pe drumurile înguste, pustii, cu șleauri adînci, stîrnea, ridicînd în văgăunele, care azi se tasează și se nivelează cu efort, mii de ciori. Atît de numeroase erau, că năpădeau curțile mici cît o palmă, mîncînd din tainul găinilor și-așa pricăjite.

Nu numai atît. Țiglina se-asociază în mintea mea cu mocirla fetidă a abatorului de vite, cu gropile de gunoaie ale orașului și cu hingheria unde au fost făcuți mănuși Fifi, Leuș, Lord. Cel din urmă a fost singurul patruped, care a intrat în aceeași albie cu noi, să-i spălăm blana făcînd-o ca o nurcă.

Ni l-au luat hingherii, călcînd grosolan legile luptei dintre noi și ei, au vîrît prăjina cu lat de sîrmă printre scîndurile rare ale gardului și l-au tras afară în timp ce noi eram plecați la scăldat. Profesiune utilă, socială, n-am ce spune, dar pentru noi cei de atunci era odioasă. Oamenii cu bani își puteau răscumpăra javra, spre o pildă negustorilor le dădea mîna, nouă nu. Îi vedeam urcînd strada Brăilei în gabriolete ,ocolind poligonul și ne cuprindea o mînie surdă; copiii lor aveau pînă și bucuria eliberării dintre zăbrele a prizonierilor, după cum vedeți și cîinii erau împărțiți: ai lor răsfățați, ai noștri condamnați la o moarte fără drept de apel. Totuși, încercam, ne zbăteam în afara porților hingheriei, rugînd să ni-l dea îndărăt pe garanție, asigurîndu-i că n-o să mai iasă din curte altădată. Parcă ne-asculta?

Am povestit toate acestea căci la

Eugen TEODORU

• (Continuare în pag. 3-a)

STANISLAVSKI

de acad. Victor EFTIMIU

Se împlinesc o sută de ani de cînd a venit pe lume omul care urma să fie animatorul cel mai prestigios al teatrului contemporan. Actor și regizor, temperament pasionat, unit cu o forță calmă, disciplinată, vizionar grandios și în același timp artizan al amănuntului, Konstantin Serghievici Stanislavski a întrunit o serie de daruri excepționale, printre care modestia, admirația pentru înaintași, respectul operei dramaturgului-creator, curajul de a promova autori care n-au întîmpinat de la început adeziunea spectatorilor — cum a fost cazul lui Anton Cehov — și, alături de îndrăzneală, o exigență care-i înzecea puterea de muncă, stimula efortul spre desăvîrșire, au constituit calități care l-au ajutat în misiunea, în truda lui de reformator al artei scenice și i-au prilejuit o serie de succese devenite, nu odată, triumfuri, i-au ridicat un piedestal de granit, pe care posteritatea îl acoperă cu lauri.

★

Am avut norocul să-l văd jucînd pe Stanislavski împreună cu ansamblul Teatrului artistic din Moscova, alături de Kacealov și de Moskvin, alături de Ghermanova și de Olga Kniepper-Cehova, soția lui Anton Cehov. În ziarele vremii, prin 1924, am publicat o serie de reportaje teatrale asupra reprezentațiilor date la Paris de admirabila trupă.

În 1946, am văzut la Moscova spectacole organizate pe vremuri de Stanislavski, spectacole ce păstrează și azi frăgezimea inscenării de atunci. Nimic nu pare schimbat, deși s-au perindat atîția actori, atîtea decoruri, atîtea costume, în interiorul aceleiași reprezentanții. Ai impresia că asiști la premiera însăși a piesei, atît de strict s-a respectat fiecare amănunt al interpretării, al decorației, al luminilor, atît de firesc și de spontan e jocul actorilor.

Mă aflam la Moscova cînd a închis ochii marele actor Moskvin, unul dintre ultimii supraviețuitori ai pleiadei.

Printre coroanele și jerbele care îi parfumau cel din urmă drum, trecea și prinosul de admirație, pe care-l adusese delegația românească neuitatului „țar Feodor", bătrînului valet din „Livada cu vișini", colaboratorul din prima oră al lui Stanislavski,

• (Continuare în pag. 3-a)

5 LUNI PE „VITEAZ"

IV. — ÎN OCEANUL INDIAN

de prof. Eugen A. PORA

În fond toate cercetările oceanografice au ca scop final pescuitul. Pentru a ne da seama de cantitatea și de felul peștelui conținut într-un bazin, trebuie să cunoaștem foarte bine natura geologică a fundului, structura lui geomorfologică, analiza chimică a apei, cantitatea de oxigen din diferitele adîncimi ale apei, curenții de apă și temperatura lor, transparența apei, apoi cantitatea și natura algelor microscopice, a animalelor unicelulare, pluricelulare, valoarea alimentară a acestor organisme, înmulțirea lor, dezvoltarea lor etc. Numai pe baza unor astfel de cercetări și rezultate se va putea vorbi în mod științific despre capacitatea de producție piscicolă a acelui bazin și despre posibilitățile de utilizare a diferitelor scule de pescuit.

Studiile biologice au arătat că în apele lui vestice, dinspre coastele Africii și Madagascarului, se găsesc mai multe săruri nutritive, curenți mai puternici de jos în sus, alge mai multe și pește mai mult. În aceste regiuni se face un pescuit comercial încă destul de redus. În largul Oceanului Indian nu pescuiesc decît mici nave japoneze de cîteva sute de tone. Noi am văzut adesea cîrduri de toni sau alți pești, cîrduri de pești zburători sau larve ale acestora, bancuri mari de Physalia (animal pelagic) etc. Aceasta denotă că în Oceanul Indian nu lipsește viața animală și nici peștele. Numai că nu se știe încă unde și cînd trebuie căutat.

• (Continuare în pag. 2-a)

Specimene din bogata faună sudasiatică.

Munții Cibinului în 1963

Turismul este astăzi unul din cele mai răspîndite și mai accesibile sporturi. Cîți mai sînt printre noi, care nu și-au petrecut o duminică în excursie, în mijlocul naturii, în cele mai variate și îndepărtate colțuri ale țării? Pe cîți nu ne-a întîmpinat mereu tînăra mare? Cîți nu și-au împodobit sufletul cu noile nestemate aprinse în fiecare bob de rouă al unei poiene, în soarele dimineții sau au rămas tăcuți în fața tabloului unui apus de soare pe Dunăre?

E frumoasă țara noastră. Graficele, statisticile, ne arată mereu creșteri, înnoiri, îmbunătățiri. Dar nu le simți, nu le trăiești cu adevărat dacă nu le vezi.

Poate mulți din cititori au auzit de masivul Cibinului, mulți poate au venit în contact cu obiectivul turistic central al acestor munți, stațiunea balneo-climatică „Păltinișul", așezată la aproximativ 1.400 m. înălțime, la o distanță de 34 km. de Sibiu. Aici, în fiecare an, mii de oameni ai muncii,

Dr. Cristian BRAUN

• (Continuare în pag. 3-a)

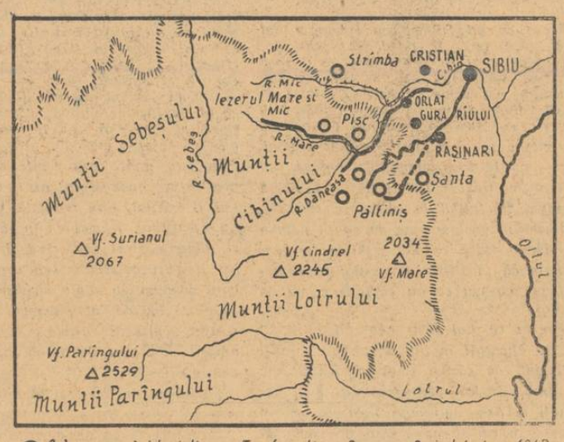

Cabane, așezări turistice — Tren forestier — Drumuri - - Proiect de drum 1963

DE PRETUTINDENI

LA MOSCOVA a fost publicată o romanță a lui Serghei Rahmaninov, necunoscută pînă în prezent. Această romanță — o scrisoare muzicală neobișnuită — a fost compusă în 1908 cu prilejul împlinirii a zece ani de la înființarea Teatrului de artă din Moscova. În ziua jubileului, Rahmaninov s-a aflat în Germania, iar salutul său muzical a fost interpretat la adunarea festivă de Saliapin. Scrisoarea muzicală a lui Rahmaninov a fost adresată lui Konstantin Stanislavski, unul din întemeietorii Teatrului de artă din Moscova.

●

FURTUNA violentă care a bîntuit nu de mult răsăritul Franței a avut o consecință dintre cele mai curioase pentru țăranii din satul Etting (la Moselle). Vîntul, împingînd acele giganticului orologiu din sat la 2 și 30 de minute, a doua zi, la bătăile clopotului, oamenii s-au trezit cu noaptea în cap și s-au apucat de treburi. Numai cînd au văzut că ivirea zorilor întîrzie cam mult, și-au dat seama de festa pe care le-a jucat-o vîntul.

●

ÎN DESERTUL vestic al statului Queensland din Australia 10.000 de cai sălbatici au fost vînați cu ajutorul avioanelor, jeepurilor. Caii își vor termina existența într-o fabrică din Sydney, unde vor fi preparați drept conserve pentru animale domestice.

●

La NISA a fost inaugurat primul muzeu, închinat pictorului Matisse. Clădirea în care e plasat muzeul se află în apropierea casei unde a trăit artistul în ultimii săi ani. În muzeu sînt expuse opere aparținînd tuturor perioadelor de creație ale lui Matisse din domeniul picturii, sculpturii, ceramicii, tapiseriei etc.

●

POPULAȚIA Siberiei răsăritene va crește pînă în anul 1980 la 12.700.000 locuitori, adică cu peste 5 milioane locuitori față de numărul actual. Aici sînt concentrate jumătate din resursele hidroenergetice și jumătate din rezervele de material lemnos din U.R.S.S., 80 la sută din rezervele de cărbune și cea mai mare cantitate de diamante. De asemenea, au fost descoperite aici cele mai mari rezerve de petrol și gaze naturale.

●

ÎN LOCALITATEA Camporelle din Italia s-a descoperit o statuie funerară etruscă. După părerea experților, ea ar data din primii 30 de ani ai secolului VI dinaintea erei noastre. Statuia reprezintă imaginea unei femei împodobită cu flori de mirt. În 1960, în urma unor săpături făcute în jurul grotei „Gabellaccia", situată în apropierea localității, s-au descoperit numeroase obiecte datînd din epoca neolitică. După cîteva luni, la intrarea în grotă s-a descoperit o sculptură impunătoare care ar data din epoca paleolitică.

●

DOUĂZECI ȘI PATRU de studenți de la o școală tehnică din Bangkok (Tailanda) s-au făcut vinovați de vizitarea fără permisiune a unei expoziții științifice. Drept care au fost pedepsiți de directorul așezămîntului la 12 lovituri cu bastonul. Execuția a fost publică, iar în cursul ei unul dintre „vinovați" și-a pierdut cunoștința. În semn de protest, peste o mie de studenți au declarat grevă.

●

ANUL ACESTA, la 23 aprilie, se împlinesc 100 de ani de la data cînd Pierre Emile Martin, de la întreprinderile „Forges de Sireuil", a inventat și aplicat procesul său de elaborare a oțelului. Invenția aceasta s-a extins în așa măsură, încît în momentul de față 3/4 din întreaga producție de oțel provine din cuptoarele Martin.

●

LA INCEPUTUL secolului al XIX-lea, în ultimele zile ale faimoaselor carnavale de la Roma, italienii își aruncau în glumă unul altuia migdale și nuci zaharisite. Cuvîntul confetti provine de la confette-bomboană. În Portugalia în loc de dulciuri se obișnuia să se arunce cu boabe de mazăre. Mai tîrziu dulciurile au început să fie înlocuite cu bobițe din ghips sau cretă, care puteau însă provoca zgîrieturi. În 1884, proprietarul unui cazinou parizian a înlocuit bobițele de argilă cu care se distrau vizitatorii prin cerculețe de hîrtie colorată.

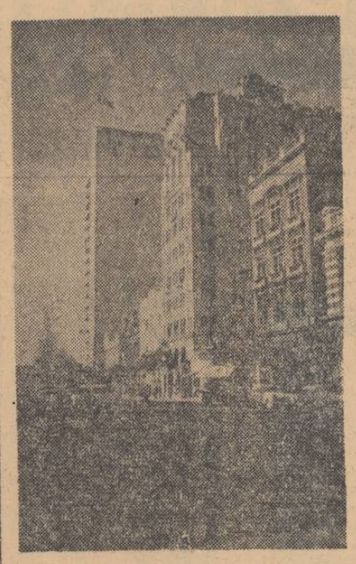

Sus: *St. Georges Street, una din arterele principale ale orașului Perth — Australia; Jos: cocotieri pe insula de coralieri Raffles.*

(Urmare din pag. 1)

De la Djakarta pînă la Madras pe bordul lui „Viteaz" au călătorit și cinci cercetători indonezieni, patru indieni, un ceylonez și un arab, care au cunoscut metodele de lucru ale diferitelor laboratoare de pe vas și care vor aplica în țările lor aceste metode.

De asemenea, la Fremantle, în Australia, s-au comparat metodele de determinare a oxigenului din apă și de măsurare a producției primare de substanță organică a planctonului de către sovietici, cu cercetători australieni, americani și japonezi.

Această expediție a fost deci una nu numai de cercetare, ci și de standardizare a metodelor de cercetare. Acest lucru este de foarte mare însemnătate pentru viitor, căci permite o reală comparație a rezultatelor obținute de cercetătorii diferitelor țări.

Oceanul Indian va fi curînd bine cunoscut. Asaltul pe care îl dau toate statele posesoare de vase de cercetări, va avea ca rezultat sigur cunoașterea posibilităților de pescuit și prin realizarea lor mărirea cantității de pește și de alte materii alimentare din apele mărilor. Poate și noi resurse industriale. Toate acestea sînt însă cucerite cu multe strădanii și greutăți. Viața cercetătorilor pe bordul vaselor de cercetători este departe de a fi comodă. Apoi, costul unor astfel de expediții este mare. Dar nici sacrificiile omului de știință și nici cheltuielile statelor nu sînt făcute în zadar. Ele asigură viitorului o nouă sursă de alimente și materii prime, prin care se va ridica nivelul de trai al omului de pretutindeni.

U.R.S.S. depune eforturi serioase în această direcție și legăturile care se stabilesc cu ocazia acestor expediții între oamenii de știință sovietici și cei din diferitele țări, sînt tot atîtea fire de consolidare a păcii în lume, bogăția cea mai de preț a omenirii și visul ei de totdeauna.

5 LUNI PE „VITEAZ"

V. Peisaj australian

După o furtună strașnică care a durat două zile am fost forțați să intrăm mai repede decît era prevăzut în portul Fremantle din Australia de vest. Despre Australia am auzit cu toții multe lucruri care ne-au ascuțit interesul. Ea este din punct de vedere geologic cel mai vechi continent, iar ca populație cel mai nou. Continentul australian a făcut parte din primitivul pămînt numit de geologi Gondwana, care prin era primară a început să se rupă în bucăți de uscat, bucăți ce s-au desprins și depărtat unele de altele formînd în vremurile noastre cele cinci continente ale lumii. Pămîntul Australiei a rămas separat de celelalte continente iar flora și fauna lui s-au dezvoltat pe o cale originală, din cauză că nu a avut amestecuri din flora și fauna celorlalte continente.

În Australia trăiesc ferigi arborescente, care formează păduri de aspect străvechi, cresc eucalipți giganți ce ajung la aproape 100 metri înălțime. Numeroase sînt speciile de Acacia, numite pe la noi mimose, care alcătuiesc păduri pline de mirosuri suave; în pădurile de Eucaliptus și de Acacia, cresc numeroase Cycadee.

În pădurile Australiei europeanul se simte ca într-o altă lume decît cea cunoscută pe la noi. Trunchiurile eucalipților sînt negre de incendiile care în timpul lunilor de vară, din decembrie, pustiesc pămîntul uscat al acestui continent. Dar o adaptare specială face ca focul să ardă numai la exterior scoarța eucalipților și stratul carbonificat să servească ca izolator pentru restul trunchiului. Printre acești copaci mari cu trunchiul negru, se înalță trunchiul original de „Xanthorrhoea preissi", un copac cu tulpină alcătuită din foi uscate și avînd la vîrf o coroană de frunze lungi, verzi, care se resfiră într-o coroană radiară din mijlocul căreia se înalță o tije dreaptă și lungă, care este inflorescența.

Tot atît de originală este și lumea animalelor. În Australia trăiește un neam de mamifere inferioare, numite Marsupiale, care își cresc puii într-o pungă sub abdomen, în care se deschid glandele mamare. Speciile de marsupiale sînt foarte numeroase și se găsesc de toate talliile, unele mici ca și șobolanii, altele mari ca și cangurul gigant, care, atunci cînd stă drept, are o înălțime de peste un metru și jumătate. Foarte atrăgător este și koala, care seamănă cu un ursuleț și care se hrănește numai cu frunze de o anumită specie de eucaliptus. Puiul lui crește în pungă (marsupiu), dar apoi se urcă pe spatele mamei, care îl poartă peste tot pînă cînd poate singur să se agațe și să se hrănească.

Tot în Australia se găsește și vestitul Platypus (ornithorinchus, după numele vechi), care e un animal cu blană, cu cioc, face ouă pe care le clocește, puii și-i crește în marsupiu. Dintre păsările demne de amintit este și pasărea liră, a cărei coadă este foarte mare și atunci cînd și-o răsfrînge peste cap, penele ei se desfac sub forma unei lire, care însă o ascunde așa de bine încît se identifică cu culoarea mediului.

Viața vegetală și animală a Australiei este deosebit de bogată în partea de est a continentului, unde vegetația este mai bogată și există deci posibilități de hrană mai mari. Partea de vest, pe care am vizitat-o noi, este în general lipsită de apă. Pădurile se întind numai pe lungul văilor și la cîțiva zeci de kilometri de coastă începe savana și pustiul de nisip al centrului Australiei.

Problema apei constituie pentru Australia de vest principala preocupare a multor oameni. Orice izvor de apă este captat pe conducte de beton și condus, uneori pe distanță de sute de kilometri, la bazinele de acumulare. Din aceste bazine, din care am avut ocazia să vizitez unul, situat în mijlocul unui cîmp de Acacia și Eucalipți (cel de la Darling Rages), prin filtre speciale apa este condusă în orașe și folosită cu multă chibzuială. S-au făcut și foraje de adîncime, dar problema apei încă au s-a soluționat în partea de vest a Australiei. Se speră mult și se fac multe cercetări pentru a obține, în cantitate mare, apă dulce din apă de mare. Cînd această problemă va fi rezolvată, atunci Australia de vest, socotită mai mult ca un pămînt secetos și arid, va putea deveni o parte de cea mai mare frumusețe din întregul continent.

Pe savanele Australiei sînt crescute astăzi foarte multe vite mari pentru carne și mari turme de oi pentru lînă. Australia este considerată ca fiind țara care exportă cea mai mare cantitate și cea mai fină calitate de lînă. De asemenea, ea furnizează foarte multe conserve de carne de vită. Din schimbul acestor produse principale ea importa multe materii prime, minereuri sau metale, unele mașini, țesături de mătase, alimente etc.

★

În mijlocul Australiei și înspre părțile ei laterale, trăiesc oameni la nivelul epocii de piatră. Aceștia sînt apreciați la circa 20.000. Ei trăiesc în triburi conduse de sfatul bătrînilor, dar se numesc după femeile cele mai în vîrstă (sistem matriarhat). Umblă de obicei goi, dorm în colibe de frunze, rar în peșteri sau gropi săpate în pămînt. Se hrănesc cu ceea ce pot vîna cu ajutorul bumerangului, al săgeților, al lancei sau cu ceea ce adună femeile dintre plantele regiunii (tuberculi, rădăcini suculente, fructe). Cunosc focul pe care-l aprind frecînd două lemne unul de altul: cel de jos e un lemn moale și uscat pe care îl fixează cu picioarele iar în mînă învîrt într-o gaură a acestuia, un lemn tare și ascuțit.

Nu cunosc nici un metal și nici olăritul. Cu pielle animalelor vînate se acoperă noaptea sau se îmbracă în timpul iernii din lunile iunie-august. Copiii de la vîrsta de circa 9-10 ani sînt duși de cîțiva adulți departe de trib și învățați să mînuiască armele, să suporte durerile, să se antreneze pentru vînat etc. La vîrsta de 15-16 ani ei sînt supuși unui fel de examen în fața tribului, suferind fără să crîcnească anumite torturi, dureri, făcînd anumite acrobații, țintind anumite lucruri, luptînd între ei etc. După aceasta copilul intră în rîndul adulților, care procură carnea pentru trib.

Credința acestor oameni primitivi, numiți în general aborigeni, este multiplă. Dar „există" un spirit bun și unul rău, care se pot concretiza în diferite obiecte și lucruri din natură: copaci, animale, stînci, munți etc. Moartea în luptă pentru a apăra tribul sau pentru a-i procura cele necesare este privită ca ceva măreț, de care urmașii sînt mîndri. Dar moartea de boală sau accident este privită ca fiind provocată de un dușman. Vraciul tribului așează în acest caz o serie de pietre într-un anumit fel și într-un loc determinat. Fiecare piatră reprezintă o persoană din cele bănuite că ar fi putut fi cauza morții celui pentru care se face acest ritual. După un anumit timp se privesc pietrele și dacă vreuna se mișcă din loc, persoana pe care o reprezintă este socotită că a omorît pe cel în cauză. Nu rareori ea este la rîndu-i omorîtă.

Cu toate că în Australia nu se face o discriminare rasială de tipul aceleia din S.U.A. față de negri, s-a susținut totuși că omul aborigen este inferior celui alb, și deci nu i se poate acorda decît posibilitatea de a efectua anumite munci. Este vorba, bineînțeles, de acei aborigeni care au reușit să supraviețuiască după ce au venit în contact cu societatea capitalistă. Această premiză s-a dovedit însă neîntemeiată. Mulți dintre aborigenii care au urmat școli medii sau superioare, ocupă astăzi funcții de învățători, profesori ai școlilor medii, medici, cîntăreți de operă, sportivi renumiți etc. Dacă ei sînt puși în condiții favorabile, se pot dezvolta multilateral. Iar în meseriile care cer o îndeminare deosebită, cum sînt cele de fierar, de croitori, de sculptori etc., ei sînt de neîntrecut.

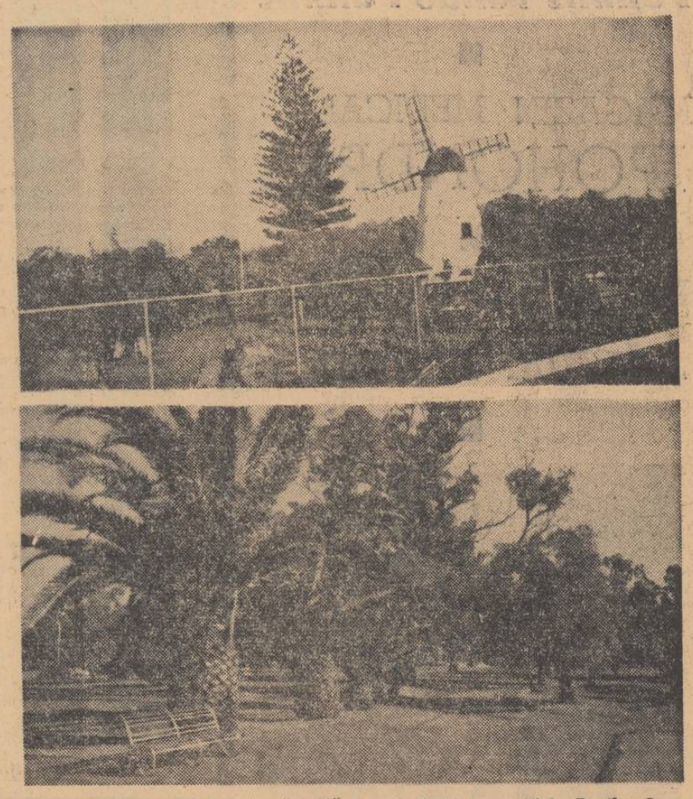

Sus: *„Moara de vînt" păstrată ca rămășiță muzeală la Perth; Jos: King's Park, grădina botanică din Perth, cuprinde diferite specii de palmieri.*

OAMENII PORTULUI ÎȘI APĂRĂ PÎINEA

Pe străzile care duc spre docurile portului american Charleston au avut loc, zilele trecute, cîteva ciocniri care au stîrnit vîlvă. Un grup de oameni încerca să treacă spre port. Alte grupuri — pichete de muncitori greviști — le-au barat drumul. Încercările noilor sosiți — spărgători de grevă — de a trece s-au soldat cu eșec. La solicitările administrației portului, după puțin timp, sosi acolo poliția. Și, numai sub ocrotirea unităților de poliție, spărgătorii de grevă au putut intra în incinta portului pentru a descărca lăzile de banane sosite din America centrală, de pe plantațiile marii societăți „Standard Fruit".

În ziua aceea, spărgătorii de grevă au putut lucra nestingheriți. Funcționarii societății jubilau. Sesizat de jurist-consultii lui „Standard Fruit", tribunalul din Charleston s-a grăbit să emită o ordonanță prin care era interzisă instalarea de pichete de greviști. Dar, a doua zi, muncitorii greviști continuau să patruleze pe străzile ce duc spre port. Sub presiunea locuitorilor, tribunalul s-a văzut silit să-și retragă ordonanța. Spărgătorii de grevă nu au mai intrat în port...

Acesta este numai unul din episoadele dramatice ale marii greve a docherilor americani, care se desfășoară fără întrerupere de la 23 decembrie, blocînd porturile de pe coasta răsăriteană a Statelor Unite. 60.000 de muncitori docheri au încetat lucrul în sprijinul revendicărilor lor și, în ciuda presiunilor care se exercită asupra lor, înfruntînd lipsurile, duc cu curaj una din marile bătălii de clasă ale proletariatului american.

Armistițiul nu a fost acceptat

De fapt, docherii americani au hotărît să folosească din nou arma grevei în lupta lor revendicativă încă din toamna anului trecut. Atunci, la 1 octombrie 1962, ei nu au lucrat decît trei zile. Administrația S.U.A. a invocat prevederile legii reacționare Taft-Hartley și, pe baza unui ordin al tribunalului federal, docherii au fost obligați să reia munca, fiind lipsiți totodată de dreptul de a mai declara grevă timp de 80 de zile Marile societăți scontau că în acest răstimp se vor mai putea face diverse manevre, că, cu prețul unor mici concesii, se vor mai potoli pasiunile; dar, mai ales, ele scontau că vor avea timpul să acumuleze încărcături și stocuri pentru a atenua din pierderile pe care le-ar putea provoca o reluare a grevei.

Încet-încet, termenul de interdicție a grevei se apropia de sfîrșit. O comisie prezidențială formată pentru rezolvarea litigiului dintre docheri și armatori și-a recunoscut neputința de a găsi o soluție reciprocă acceptabilă. Asupra muncitorilor au început să se facă presiuni foarte puțin voalate. „New York Times" scria chiar despre posibilitatea ca Congresul Statelor Unite „să adopte o legislație interzicînd grevele...". Mai erau puține zile pînă la expirarea termenului de interdicție și președintele Kennedy personal a adresat un mesaj docherilor îndemnîndu-i să încheie un „armistițiu de 90 zile" pentru a duce noi tratative. Dar docherii nu au acceptat să mai fie amăgiți. La 23 decembrie, cînd au trecut cele 80 de zile în care tribunalul interzisese o nouă grevă, muncitorii porturilor din estul Statelor Unite au încetat lucrul. În întreaga regiune s-a abătut parcă paralizia...

Cine plătește automatizarea?

În prospecte și în paginile unor reviste americane, fotografiile prezintă de multe ori imagini din porturile Statelor Unite. Pe primul plan se vede, de obicei, un muncitor din port conducînd, zîmbind, o mașină modernă de încărcat. Se încearcă să se creeze impresia că între modernizarea utilajului portuar și muncitorii portului există o deplină armonie. Cît de mult contrazice această intenție actuala grevă a docherilor!

În tendința lor de a-și spori beneficiile, marii armatori au introdus elemente de automatizare și profiturile nu au întîrziat să se arate. Creșterea productivității muncii a adus societăților, într-un singur an, beneficii suplimentare de 85 milioane dolari. Dar muncitorilor? Reducerea locurilor de muncă, creșterea numărului de șomeri — iată ce le-a adus. În mod concret, armatorii vor să reducă echipele de docheri de la 20 de oameni la 17. Deci, din fiecare 100 de docheri urmează ca 15 să devină șomeri. Alarmați, muncitorii au cerut să nu fie reduse echipele; marii armatori au fost de neînduplecat. În apărarea pîinii lor, muncitorii porturilor nu au mai avut de ales. Au început, chiar la 23 decembrie, noua grevă.

„UNITED STATES" își amînă plecarea

Într-una din aceste zile, oamenii care se pregăteau să plece în Europa pe transatlanticul „United States" au fost înștiințați: „Călătoria se amînă". Și-au amînat plecarea și alte transatlantice americane. Sute de vase care au intrat în porturile New York, Filadelphia, New Orleans și în alte porturi răsăritene, pentru a încărca sau descărca mărfuri au fost îndreptate spre docurile periferice, fiind puse în situația de a aștepta...

Urmărind efectele grevei lor, muncitorii docheri americani își dau acum seama de forța importantă pe care o reprezintă ei uniți, de rolul lor important în economia țării. Agențiile de presă arătau că greva are efecte imediate asupra activității rafinăriilor de zahăr, întrucît acestea depind integral de importul de zahăr nerafinat. La Brooklin și Baltimore și-au încetat deja activitatea două rafinării. Corespondentul agenției France Presse relata că, în portul New York „sînt imobilizate peste 100 vase. În timp ce lăzile continuă să se îngrămădească pe cheiuri, șiruri lungi de vagoane de marfă așteaptă în incinta porturilor să fie descărcate". Agenția Associated Press transmitea că „mari cantități de produse agricole destinate transportului în străinătate sînt stocate în porturi. Multe mii de camioane încărcate cu cereale nu pot fi descărcate".

În primele două săptămîni ale grevei, economia americană pierduse peste 400 milioane de dolari. Numeroși comentatori fac remarca că pierderile suferite pînă acum ar fi fost suficiente pentru a satisface revendicările muncitorilor docheri. Dar marii armatori se tem că acceptarea chiar a cererilor minime prezentate de docheri va întări și mai mult fermitatea revendicărilor lor și ar putea fi urmată de alte revendicări justificate. Un reprezentant al Departamentului Muncii a declarat că oficialitățile americane sînt neliniștite „din cauza consecințelor grave asupra transportului peste mări al produselor din cadrul «ajutorului» american".

La ora cînd scrim aceste rînduri greva continuă. O comisie specială prezidențială desfășoară o intensă activitate și încearcă să-i convingă pe docheri să primească unele concesii neînsemnate făcute de societățile de armatori.

Nu se știe încă cum se va termina greva. Este cert însă că ea spulberă odată mai mult mitul „colaborării între clase" și dovedește fermitatea oamenilor portului din Statele Unite în lupta pe care o duc pentru apărarea pîinii lor.

U. VĂLUREANU

Senatul american a aprobat cel mai umflat buget militar în timp de pace al Statelor Unite, respectiv 55.433.000.000 dolari. Agenția France Presse relatează că ministrul de război este singurul care a obținut toate creditele cerute.

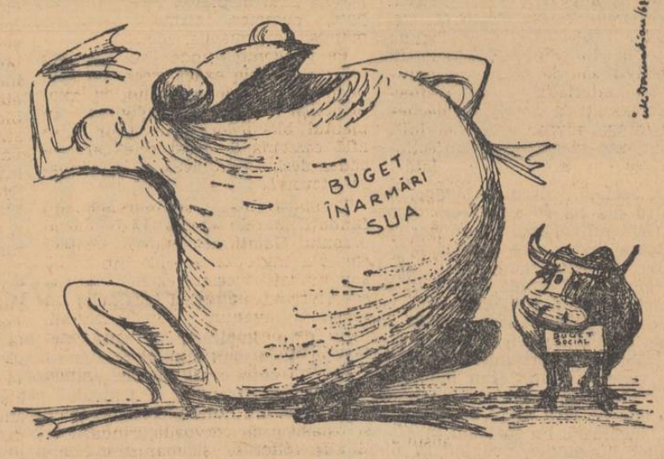

— N-o fi citit fabula...

Desen de CIK DAMADIAN

1000 DE FELLENZ

În Germania occidentală a avut loc un proces cu un desnodămînt asupra căruia merită să medităm. Un oarecare Fellenz — spunem „un oarecare" întrucît mai există încă aproximativ 1000 asemeni lui — a fost condamnat la patru ani de închisoare.

Procurorul nu a cerut o pedeapsă mai aspră iar judecătorul, consultînd probabil voluminoase coduri și culegeri de legi, a apreciat că patru ani de închisoare sînt suficienți pentru un criminal care are pe conștiință asasinarea a 40.000 de oameni în orașul polonez Cracovia.

Poate că lui Fellenz nu i s-ar fi dat nici măcar această pedeapsă. Judecătorul, după cum se pare, nu a avut însă încotro. Au existat doar rațiuni mai importante, pe semne că înalte „rațiuni de stat", din moment ce autoritățile au hotărît să-l dea în judecată pe acesta.

În zilele în care doi generali-asasini care au terorizat poporul francez ani și ani, au fost eliberați deși fuseseră condamnați inițial la pedeapsa capitală, autoritățile vestgermane au simțit nevoia să demonstreze opiniei publice internaționale că „justiția" Bonn-ului ar fi nemiloasă cu cei ce au săvîrșit crime de război.

Pentru ca doi foști generali hitleriști să fie eliberați în liniște, pentru ca alți criminali de război să-și vadă în tihnă de treburile lor, pentru ca alți foști generali și demnitari naziști să lucreze în liniște în cadrul aparatului de conducere al N.A.T.O., indivizi care s-au aflat mai jos pe scara ierarhiei hitleriste sau care astăzi nu mai sînt folosiți de către cercurile conducătoare din Germania occidentală sînt — din cînd în cînd — dați pe mîna tribunalelor și condamnați precum fostul „Stabsfuehrer" Fellenz, adică fostul șef de stat-major al trupelor SS din Cracovia.

Dacă nu ar fi fost aceste „înalte necesități de stat" de bună seamă că nici Fellenz nu ar fi ajuns în boxa acuzaților. El este doar astăzi un „onorabil" cetățean în orășelul Schleswig · director comercial al unei brutării, conducătorul corului din localitate, distins membru al unui partid politic de guvernămînt, consilier municipal etc., etc.

Despre el — ucigașul a 40.000 de oameni — un bogat negustor din orășel declara, suspinînd după timpurile lui Hitler: „El se preocupa exclusiv de cultură și muzică. Dacă are într-adevăr 40.000 de oameni pe conștiință, înseamnă că el s-a înșelat cîndva". Un avocat susținea că asasinul „ar fi incapabil să omoare chiar o muscă".

În fața unor „argumente" de asemenea natură judecătorul ar fi capitulat și l-ar fi achitat, fără îndoială, pe criminalul de război. Numai că în sală se aflau și niște martori oculari ai îngrozitoarelor timpuri petrecute sub tirania celui care conduce în zilele noastre... un cor de peste 100 de ani vechime! Aceștia au relatat, printre altele, cum acesta a omorît cu propria lui mînă copii în cărucioare.

Procurorul a făcut și el diferite încercări să scoată basma curată pe fostul „Stabsführer". La un moment dat l-a întrebat pe un martor unul din puținii supraviețuitori ai masacrelor, dacă acuzatul era îmbrăcat în uniformă neagră sau gri în timpul războiului! Acesta a răspuns că, după părerea lui, criminalul era îmbrăcat în uniforma neagră a SS-ului. „Este o eroare — a sărit triumfător procurorul — unitatea căreia îi aparținea Fellenz era îmbrăcată în gri!".

...La capătul a șase săptămîni de dezbateri, tribunalul l-a găsit vinovat pe Fellenz de complicitate la asasinarea a doi oameni! Despre ceilalți 39.998 de oameni asasinați sub conducerea directă a acestuia nu s-a suflat nici o vorbă în sentință.

Nimeni nu poate spune că „justiția" Bonn-ului nu și-ar fi făcut datoria.

Poate că dacă ar fi fost „îmbrăcat în negru" procurorul ar fi cerut o pedeapsă mai mare de patru ani închisoare...

Poate că dacă ar fi fost „îmbrăcat în negru", mai negru chiar decît sufletul stăpînilor săi mai mari, de odinioară, el ar fi cerut și ocupat astăzi un post mai mare decît acela de consilier municipal într-un mic orășel de graniță.

Atunci însă nici procurorul nu ar fi cerut vreo pedeapsă. Ar fi fost judecat și condamnat un alt Fellenz, unul din cei aproximativ 1000 de foști „Stabsfuehrer", mai mici în grad, și care mai ființează azi prin Germania occidentală.

Fellenz e însă liniștit, chiar dacă a fost „condamnat". Dacă ne gîndim că cei doi asasini ai patrioților francezi au stat numai cîțiva ani la închisoare după ce fuseseră condamnați să sufere pedeapsa capitală ne putem da lesne seama de soarta care îl pîndește pe conducătorul corului din Schleswig, asasinul a 40.000 de oameni nevinovați.

Eugen PHOEBUS

O MARFĂ: SÎNGELE...

— Dv.?

— Știți, vînd sînge...

— A, da, poftiți. Ne-ați vîndut un pint de sînge. Aveți de primit șapte dolari. Mai poftiți pe la noi...

O discuție obișnuită care poate fi auzită în multe spitale americane. Pentru un pint de sînge (unitate de măsură) — șapte dolari. Dacă însă, într-un caz de urgență, cineva are nevoie de o transfuzie, același pint de sînge și-a schimbat prețul. El este revîndut cu 35 dolari. Diferența o încasează spitalul sau clinica particulară. În S.U.A., ca și în alte țări capitaliste, sîngele, sănătatea oamenilor constituie un produs negociabil aducător de profituri.

Într-o călătorie făcută în Statele Unite, doctorul englez David Stark Murray, de la spitalul din Kingston, a declarat ziariștilor că a fost „șocat" de gradul de comercializare al medicinii în S.U.A. El a dat exemplul cu prețurile de vînzare și cumpărare a sîngelui. Murray a citat cazul unui american, cunoscut de el, care a plătit 150 dolari pentru operarea de apendicită a unuia din copiii săi. El citează și spusele unui alt american care i-a povestit că asistența medicală acordată soției sale cu prilejul nașterii l-a costat 800 dolari.

Medicul britanic arată că în mod obișnuit femeile care nasc la maternitate nu rămîn acolo mai mult de trei zile jumătate, pentru a nu plăti prea mult. Oficialitățile spitalelor încurajează aceasta, întrucît perindarea mai frecventă a bolnavilor se dovedește rentabilă.

— „Am rămas înmărmurit", a mărturisit Murray reporterului cu care a stat de vorbă, relatîndu-i practicile medicale din S.U.A., unde și sîngele este socotit ca o marfă oarecare.

Un copil al naturii...

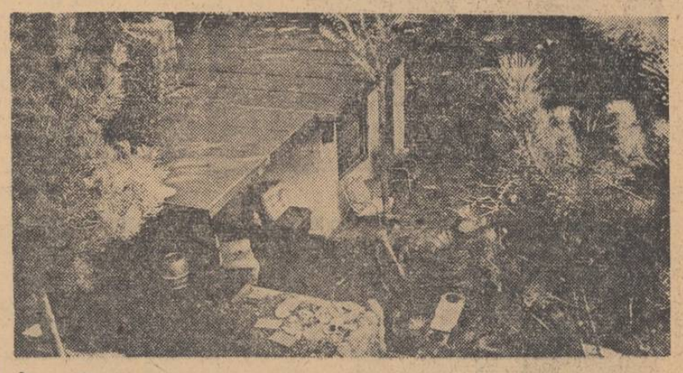

În munții Santa Monica, la aproximativ 25 km. de Los Angelos — California — trăiește izolat de lume un bărbat ciudat, în vîrstă de 50 de ani. Nu are părinți și nici rude. Nu are nici buletin de identitate; nu-și mai amintește nici chiar numele de familie. Cei puțin așa afirmă agențiile de presă. Oamenii de prin împrejurimi l-au botezat Max, copilul naturii. Se pare că ar fi din Austria. Cu ani și ani în urmă, el a vagabondat prin multe țări din Europa și Africa. Mereu era deportat de autoritățile statelor în care el avea intenția să se stabilească. Apoi, în 1935 a ajuns la New York.

Dezgustat de viața mizeră pe care era nevoit s-o ducă, s-a retras pentru totdeauna într-o cabană făcută de el în munți unde-și duce singur viața de peste 20 de ani. După afirmațiile lui, în mijlocul naturii care l-a interesat foarte mult încă din anii copilăriei, se simte mult mai bine decît pe oriunde a umblat în anii tinereții.

Se hrănește cu ce găsește în pădure: țelină sălbatică, arbuști, plante și fructe comestibile, pe care în general le consumă așa cum i le oferă natura. Carnea este un aliment extrem de rar în hrana sa. Întotdeauna umblă îmbrăcat sumar, descult. Timpul și-l petrece cutreierînd pădurile de prin împrejurimi, studiind natura și rare ori schimbă cîte un cuvînt cu turiștii care-l vizitează din cînd în cînd.

Max vorbește engleza, germana, franceza, italiana și slava. Singuraticul muntean de lîngă Los Angelos constituie, după cum se vede, un subiect „gras" pentru reporterii agențiilor occidentale care-l vizitează mai des decît întîmplătorii turiști.

Stanislavski alături de Maxim Gorki

STANISLAVSKI

(Urmare din pag. 1)

unuia dintre stîlpii cei mai puternici ai Teatrului artistic din Moscova.

★

Cînd la sfîrşitul ultimului deceniu al veacului trecut dramaturgul Nemirovici-Dancenko şi actorul-regizor Konstantin Stanislavski au pus temeliile Teatrului artistic din Moscova, o falangă de mari actori din apus, înconjuraţi de trupe mediocre, cutreierau planeta, în turneuri care îi îmbogăţeau, într-un cor de osanale al căror ecou l-am cunoscut şi noi, pe vremuri, pe malurile gîrlei cu apă dulce.

În Italia, urmînd lui Salvini şi lui Rossi, iată-i pontificînd pe Ermette Novelli, pe Ermette Zaconni, pe de Sanctis şi pe Eleonora Duse; în Franţa, pe Mounet-Sully, fraţii Coquelin şi Sarah Bernhard. Alături de ei, corifei din alte ţări, stele de mărimea doua şi a treia, duceau la paroxism vedetismul, adică arta de a se pune în valoare personal, cu dispreţul ansamblului, al detaliilor de regie şi, ce este mai grav cu dispreţul textului, pe care-l ciunteau sau îl modificau după bunul lor plac.

★

Capo-comico la italieni, chef d'emploi la francezi, aceşti actori primi purtau costume fastuoase, chiar dacă nu înfăţişau împăraţi sau dogi, se plantau în mijlocul scenei în plină lumină, ţineau pe partenerii în umbră, transformînd piesa într-un monolog, textul poetului într-un simplu pretext, ca să-şi evidenţieze darurile actoriceşti, incontestabile, desigur, dar care nu însemnează finalitatea supremă a poeziei dramatice.

Jucînd pe regele Lear, cutare actor celebru lasă cortina cînd îşi termină el tirada, suprimînd scenele în care vorbeau alţii. Jucînd pe Othello, acelaşi capo-comico îşi însuşia paragrafele lui Jago şi le adăuga maurului, adică lui-însuşi.

Această lipsă de respect pentru opera marilor dramaturgi, neglijenţa cu care şefii de trupă îşi alcătuiau ansamblul, sărăcia de decoruri şi de atmosferă, în care evoluau, au dus la reacţia firească a oamenilor de teatru al căror ideal de artă era ceva mai înalt decît demonstraţiile personale actoriceşti.

Printre aceştia un loc de frunte îl ocupă sărbătoritul de azi, ale cărui sfaturi şi realizări au devenit legi. S-a încheiat era vedetismului, a declamaţiunii, a patosului artificial, mutilarea textului de către actor. La sfîrşitul vieţii, după o lungă activitate în decursul căreia Konstantin Sergheevici Stanislavski experimentase toate formulele, toate repertoriile, de la clasicii elini şi Shakespeare, la dramele realiste ale lui Tolstoi, Gorki şi Cehov pînă la feeria „Pasărea albastră" a lui Maeterlinck, după ce risipise comori de costume, decoruri şi lumini exuberante, marele, modestul şi veşnicul debutant a proclamat un adevăr de care trebuie să ţină seama şi tinerii noştri regizori:

— Nu e nevoie de prea multe artificii scenice. Totul este textul şi interpretul. Autorul şi actorul!

Acad. Victor EFTIMIU

O VALOROASĂ CARTE ŞTIINŢIFICĂ

Lucrarea „Automatica şi telemecanica sistemelor energetice" de C. Penescu, apărută în Editura Academiei R.P.R. în trei volume în anii 1959—1961, este prima lucrare originală în domeniul automaticii apărută în ţara noastră şi unică în literatura mondială, care tratează unitar automatica şi telemecanica sistemelor energetice. În tratat sînt redate complet, la un înalt nivel problemele tehnico-ştiinţifice, privind teoria şi tehnica automatizării şi telemecanizării sistemelor energetice.

Principalele probleme cuprinse în lucrare sînt contribuţii importante, originale ale tov. prof. C. Penescu, ca rezultat al activităţii intense în domeniul cercetării ştiinţifice şi tehnice desfăşurate de autor în practica industrială şi în învăţămîntul superior, începînd din anul 1949.

Aşa, de exemplu, pentru prima dată în literatura de specialitate a fost elaborată metodica de calculul regulatoarelor de tensiune şi frecvenţă, calculul autosincronizării, calculul funcţionării în paralel a sistemelor de reglare automată, calculul sistemelor automate pentru asigurarea alimentării de rezervă în sistemele energetice şi altele.

Aceste contribuţii originale, importante pentru rezolvarea cu succes a problemelor ridicate de construcţia marilor sisteme energetice, au fost prezentate la congrese şi conferinţe internaţionale şi s-au bucurat de aprecierea unanimă a specialiştilor în automatică şi telemecanică.

Pentru inginerii, cercetătorii, cadrele didactice şi studenţii care se ocupă cu studiul sistemelor energetice, această lucrare reprezintă un sprijin deosebit de important, ajutîndu-i concret la rezolvarea problemelor legate de construcţia sistemelor energetice şi la introducerea tehnicii noi în industria energetică.

Felul cum a fost primită lucrarea „Automatica şi telemecanica sistemelor energetice" — de specialiştii în această direcţie şi de inginerii din alte domenii ale automaticii — ea fiind epuizată scurt timp după apariţie — arată valoarea acestei lucrări care a devenit un tratat de bază pentru un mare număr de ingineri, cercetători, cadre didactice şi studenţi.

Prof. ing. M. BERCOVICI
membru corespondent al Academiei R.P.R.

MUNŢII CIBINULUI ÎN 1963

(Urmare din pag. 1)

de la cei mai mici şi pînă la cei mai vîrstnici, îşi refac forţele de muncă şi îşi reintregesc sănătatea, avînd la dispoziţie cele mai confortabile condiţii de cazare.

Pălţinişul este însă numai unul din locurile — şi este îndoielnic dacă e cel mai frumos — al acestui masiv, ale cărui coline sînt acoperite în majoritate de păduri de brad, scăldate de izvoarele cristaline ale rîului Cibin. Ori unde te vei îndrepta aici, pe poteci mai mult sau mai puţin accesibile, vei găsi locuri fermecătoare, creaţii minunate ale naturii, care satisfac exigenţele turistice cele mai variate şi cele mai pretenţioase.

O scurtă descriere va lămuri topografia acestui masiv. Vîrful cel mai înalt, Cindrelul (2.245 m.), un munte stîncos, este plasat nu în centrul masivului, ci la marginea lui sud-vestică cea mai îndepărtată. Aici izvorăşte Cibinul din cele două iezere legendare din care îşi iau drumul izvoarele principale ale Cibinului, „Rîul Mare" şi „Rîul Mic", diferite între ele numai după nume. Cele două riuleţe, după un mers izolat de aproximativ 20 km., se unesc la punctul forestier numit „Pisc", în Cibin, care scaldă comunele Gura Rîului, Orlat, Cristian şi apoi oraşul Sibiu.

Bogăţia munţilor a fost de mult exploatată din punct de vedere forestier, construindu-se de la Orlat un tren forestier pe rîul Cibin şi pe Rîul Mic în sus pînă la Strîmba, o aşezare forestieră deosebit de pitorească, la o distanţă de 20 km. de comuna Orlat. Aceasta este o cale uşoară de acces a masivului pe drumul apelor.

De mult cunoscută de către admiratorii zeiţei Diana este şi fauna bogată şi variată, asemănătoare masivului Retezat.

Valea Rîului Mare, mai variată din punct de vedere al compoziţiei peisajelor, a fost luată în exploatare de curînd, în anul 1962, proiectîndu-se un drum forestier de la Pisc 14 km. a monte, pînă sub vîrful Niculeşti (pisc făcînd parte din creasta munţilor Cibin). Aici se va crea unul dintre cele mai frumoase drumuri forestiere din ţară şi totodată practicabil pentru autoturisme şi motocicletele. Drumul, la începutul parcursului, traversează Cheile Cibinului, unde primeşte o derivaţie de 4 km. pe valea rîului Dăneasa, care se termină la 1,5 km. sub cabana O.N.T. Pălţiniş. Drumul principal pe Rîul Mare continuă pe calea apelor, trecînd prin mijlocul pădurilor de brazi, care uneori formează adevărate tuneluri verzi, avînd uneori locuri de basm pe care greu le poţi descrie în adevărata lor frumuseţe. În 1963, de la Niculeşti se va termina încă o laterală de 3 km. în adîncul masivului, pînă sub vîrful Beşineu, unde se va întîlni cu drumul de creastă. Această lucrare, realizată de Întreprinderea Forestieră Sibiu, sub conducerea ing. Niculescu, va permite exploatarea a 570.000 m.c. de răşinoase şi fag, din care în 1962 s-au dat în exploatare 25.000 m.c.

Ar fi de dorit ca O.N.T. să studieze posibilitatea legării drumului de la Valea Dăneasa, de Pălţiniş. Prin aceasta s-ar închide circuitul drumurilor acestor munţi. Astfel, o posibilitate de excursie în circuit ar fi de la Sibiu, pe drumul clasic la Răşinari (10 km), de aici pe Curmătura (vechiul drum turistic) la Pălţiniş sau pe noul drum forestier curmătura Şanta, (care se va termina în 1963) cu ieşire tot la Pălţiniş. De aici Valea Dăneasa, Cheile Cibinului, Gura Riu, Orlat, Sibiu, sau Pălţinişul — Cindrelul, drumul de creastă. Nu mai puţin frumoase vor fi însă excursiile pe Valea Cibinului în sus, pînă la Cindrel. Fie pe Rîul Mare (lăsînd Pălţinişul în stînga) fie pe Rîul Mic, cu trenul forestier.

Dr. Cristian BRAUN

Vedere a şantierelor navale din Galaţi

NAVELE TIGLINEI

(Urmare din pag. 1)

săpăturile de fundaţie pentru noul cartier a fost găsită o groapă comună cu zeci de mii de oase de cîini. Pe acolo se afla şi Lord.

Ţinui să fiu din zori în fostul cartier. Nu descoperii nimic din ce-a fost. Înaintea privirilor mele o sumedenie de blocuri ieşeau din ceaţă. De pe ziduri lunecau vestmintele întunericului încet, diluîndu-se în şuvoaiele de lumină, năpădite din Dunăre şi din Braţeş, ca şi cînd lumina ar fi născut-o apele, nu cerul. La un moment dat mi se păru că vin din fum, ca din basmele neaşteptate, cu un deznodămînt surprinzător. În clipele următoare mi se păru că se înalţă din pămînt şi urcă în aerul rece limpezi, — certe contururi de pacheboturi. Da, mi s-au părut pacheboturi de beton. Tot amintirea şi vecinătatea Dunării mi-au dat această impresie. Părea că s-ar fi produs un salt miraculos şi că, din albia fluviului, s-ar fi ridicat pînă aici aceste nave într-o nouă radă, între macaralele, betonierele şi stîlpii de înaltă tensiune. O radă care va încremeni pe veci cu vasele ei cu tot, înmulţindu-se pe fiece zi mai mult, aliniindu-se, avînd în loc de cabine cu spiraiuri, apartamente, garsoniere, cu ferestre largi. În loc de săli de maşini, centrale termice pentru difuzarea apei şi căldurii în calorifere, băi, bucătării, magazine, cinematografe, săli de sport, şcoli. Trei mii cinci sute de apartamente se află acum acolo şi navighează nestingherite, temerare şi bine construite prin albia timpului. Vor străbate apele despicînd zile, luni şi ani, către alte zile, luni şi ani, dar mai ales către oameni care nu vor mai avea amintirile noastre, către lumea care va uita pentru totdeauna ce-a însemnat o mahala pestiţială fără canalizări, cu rigole săpate cu ţîrnăcopul să se scurgă zoile mirosind greţos, sau îngheţînd iarna devenind patinajul calicilor, pe ele lunecînd călciiele ghetelor peticite şi ne distram.

Vor naviga spre mîine Ţiglina I, Ţiglina II, faleza, centrul şi cine ştie cîte cartiere reînnoite, o flotă uriaşă cu alte trei mii şapte sute de apartamente, cifre de neînchipuit pînă nu de mult, după cum afirma un om care m-a impresionat, unul din eroii marilor construcţii civile din Republica noastră, directorul general, Mircea Chiţu. Îmi vine să-i spun mereu, un mare comandant; unul dintre marii comandanţi de fronturi paşnice. Afirmaţia conţine în sine un adevăr, căci la activul său are cîteva bătălii magistral cîştigate, iar ultima înainte de Ţiglina a fost cea din Piaţa Palatului. El şi colectivul său de ingineri şi muncitori au materializat visul arhitecţilor, imaginaţi în planşe şi machete. Pe drept cuvînt el şi „ai lui", cum îi place să spună, a confecţionat o perlă a socialismului. Iată-l aici în biroul său, după aproape doi ani, frămîntat de grijile noii bătălii din dealul Ţiglinei. Se află la jumătatea acestei bătălii, la o jumătate din gloria ce i se cuvine lui şi oamenilor săi. Mi-a vorbit întocmai ca un comandant despre statul său major, de nucleul de muncitori, maiştri şi ingineri, cu dezinvoltura şi mîndria specifică vechiului conducător care a străbătut momente de încordare, de crîncenă încordare lîngă soldaţii şi ofiţerii săi. Tensiunea efortului nu poate fi măsurată de vreo unitate capabilă să transmită forţa lui. Pînă la urmă va trebui să recurg la destul de uzatele cifre; cu toate că nu mă încîntă, n-am încotro.

Înainte de asta, încerc a schiţa ceea ce am simţit în clipa în care, ca vechi localnic, m-am informat unde se găseşte sediul întreprinderii de construcţii, în terminologia gălăţeană „I.C.O.R.". Mi s-a dat o cazarmă, spunîndu-mi-se că e-n vechiul regiment de călăraşi. Iar învălmăşirea amintirilor cu impresiile de azi. Regimentul de călăraşi şi de artilerie grea unde azi se află „tabăra", întinse amîndouă pe vreo zece hectare, ţineau dincolo de ziduri în negura unor mizerii indicibile, tinereţea ţării pisată în cizmele de lac ale ofiţerilor şi de box fin ale subofiţerilor armatei regale romîne. Dezonoarea, decrepitudinea demnităţii, strivirea individualităţii, acesta era scopul ei final. Oh, cum îmi amintesc de sumbrele poveşti care străbăteau peste ziduri şi ajungeau la urechile noastre, zguduindu-ne cugetele. „O sentinelă a fost găsită moţăind în post şi a fost împuşcată de ofiţerul de rond ca să se dea exemplu celorlalţi". „Un soldat a fost bătut cu hamurile şi cravaşa, murind între stănoage, pentru că nu desenase şi nu lustruise crupa calului sub formă de placă de şah, pentru ca domnul sublocotenent Andreescu, cavalerist infatuat, acoperit de un dolman siclamen, să joace roibul, prin faţa casei logodnicei din strada Mavramol, fiica unui armator italian, cu o avere fabuloasă la care iscusitul pretendent ţinea mult. Vroia s-o cucerească, să se poată făli la marile serate de la cercul militar cu voluptoasa pradă şi cu cariera asigurată". „Un recrut a aflat că maicăsa care trăsese la un plutonier-adjutant acasă să-i ducă „daruri" a fost siluită de acesta şi de încă unul, doi holtei bătrîni. A doua zi rideau cazărmile de recrut. S-a spînzurat în closet". La tragheri sau în corpurile de gardă se împuşcau între ei. Năuciţi în bătăi, le piereau din minte noţiunile vîrîte cu sila şi în zeflemea. Răcutele „tîmp" era un fel de paiaţă în care scuipau toţi de la fruntaş pîn'la Majestatea Sa.

Zidurile, santinelele ţepene din gherete, nu puteau opri veştile de dincolo. Ele săreau peste gard şi-ajungeau la noi. Le confirma şi dricul kaki al morgii spitalului militar şi trompetul care sufla plictisit din strada Traian pînă la cimitirul Eternitatea în după amiezile toride, mirosind a scrum, sau cînd crăpau pietrele de ger. Aceeaşi melodie monotonă care-mi zumzăie şi azi în cap. În spatele cutiei de scînduri negeluite, mînjite cu catran „soldat cutare" plîngeau părinţii, doi muncitori sau doi ţărani în picioarele goale, amestecîndu-şi hohotele cu ţipătul anapoda al trompetei.

Interesantă mi s-a părut coincidenţa, ea m-a invitat la reflexii. Tabăra noii armate de sub comanda lui Mircea Chiţu este aşezată în vechile regimente burgheze, unde oamenii erau dresaţi să ucidă sau să distrugă. Acum acolo se învaţă să se construiască, să se facă viaţa mai bună, să se ridice cartiere. Pentru cei care n-au cunoscut niciodată bucuriile civilizaţiei, sateliţii oraşului Galaţi, cum le numeşte Mircea Chiţu. Armamentul a fost înlocuit cu tîrnăcoape, sape, tesle iar tancurile şi tunurile, da! exact în remizele unde odinioară stăteau încremenite maşinile de luptă, astăzi sînt aşezate buldozere, foreze autobasculante, macarale etc. Magaziile cu echipament militar s-au umplut cu echipamentul armatei paşnice, din podele pînă în plafon stive de salopete, pufoaice, cizme de cauciuc, mănuşi de protecţie, căciuli.

Pe poligonul unde se executau tragerile, acolo exact trece nu axul principal al armamentului, ci axul principal al cartierului Ţiglina. În pieptul blocurilor din lotul F se află cazarma de infanterie care va cădea desigur sub această impetuoasă ofensivă.

Treptat-treptat, se îngroapă sub fundaţii marele arsenal războinic al oraşului Galaţi, aşa cum în centrul său s-a îngropat în anii din urmă sub fundaţii viermuirea negustorească ştergînd amintirea locantelor cu şarlatani levantini sau autohtoni, locul de dezmăţ al protipendadei fastidioase şi disprefuitoare.

Peste ruinile vechii lumi, lumea cea nouă.

În locul uniformelor ordonanţelor şi ostaşilor de corvoadă, rîndaşii şi slugile ofiţerilor şi majurilor, uniformele gri ale tineretului care în tabără vizionează seara filme în propriul cinematograf, citesc în propria bibliotecă, studiază în propriile săli de cursuri şi se califică, ascultă conferinţe, visează.

Urcam seara exact pe unde odinioară păşea un colonel înzorzonat, borţos ca un greiere şi buhăit de chefuri, pe unde foiau slugarnici ofiţerii cu corset şi monoclu. Întîlneam lumea tonică a zilelor noastre agitată. Căutam pe noul comandant. În uniformă civilă, la două rînduri, comandantul constructorilor. Prin aer vibrau dialoguri admirabile. Pe uşi etichetele atît de comune unor asemenea întreprinderi, dar cu semnificaţii contemporane: biroul comitetului de partid, biroul comitetului sindical, serviciul organizare, producţie, contabilitate, plan, secretariat. Dincolo de uşi sau pe săli discuţiile zilelor noastre se întretaie firesti, dezvăluind freamătul, preocupările.

„Mai am pe rampa a doua zece vagoane ciment, te rog în douăzeci de minute să trimiţi oamenii la descărcare. Fii fără grijă, trimite-i".

Delegatul aleargă, după el şoferul, jos în stradă zece inşi cu căciuli şi şube sar repede între obloanele camionului.

„O sută de feţe de masă, cinci sute furculiţe, la sala de mese cu ele, auzi, la prînz să intre în producţie".

„N-or fi avînd timp să se spele ăia din brigada a treia?, cearceafurile s-au făcut negre, ce facem?". „Tovarăşe inginer, ăştia nu lasă cheia niciodată, cînd pleacă la lucru. Li-e frică că vor fi furaţi, parcă-s nebuni. Să-i ia dracu'! S-au dus femeile de serviciu, ei le-au gonit". „Cine-i şeful lor, mă? Ia interesează-te". Am înţeles. Fuge.

O dactilografă scoate capul pe uşă strigîndu-l pe normatorul şef: „La douăsprezece treizeci, în biroul directorului tehnic. Discuţii pe marginea planului. Să nu spuneţi că nu v-am anunţat. Nu plecaţi nicăieri cum vi-i obiceiul". Uşa s-a închis. Prin acest vîrtej specific, trecînd pe săli, ajunsei în biroul directorului general. Aproape că nu înţelesei cum m-am trezit chiar în faţa lui. Iată-l pe renumitul veteran al şantierelor. Un bărbat interesant, potrivit de statură, cu o frunte largă, cu o faţă frumos cizelată, în jur de patruzeci de ani. Îl cîntăresc, îl ascult. Vorbeşte domol, uneori metaforic şi avîntat. Deseori foarte tehnic. Înfăţişarea lui exprimă un calm imperturbabil. Ce bine-i să fii calm cînd conduci o asemenea întreprindere, cu atîtea mii de probleme. Mă priveşte atent, se poartă protocolar, dar nu distant cum mi s-a părut cînd am păşit în biroul său. Oamenii îmi vorbiseră de el ca despre un conducător interesat să nu scape nimic. Nu m-a scăpat nici pe mine din vedere. A vrut să aibă un contact nemijlocit şi, în momentul cînd apărui în faţa sa, mă privi cu luare aminte, curios, cîntărindu-mă. Mi-a oferit scaunul, s-a aşezat şi el şi am aflat istoria şantierului. Născut în '60, imediat după terminarea lucrărilor din Piaţa Palatului. Acelaşi detaşament de şoc, ca şi acolo. S-a intrat într-un teren duşmănos construcţiilor, după expresia consacrată, macroporic, cel mai dificil şi ingrat pămînt din cîte s-au pomenit pe întinsul întregii Republici. Cele două oraşe danubiene, Galaţi şi Brăila, se află aşezate pe un asemenea sol. Pentru a se putea lucra e nevoie ca la o suprafaţă de fundaţie de o mie de metri pătraţi să se facă o mie o sută de piloţi de loess, printr-o compactare a pămîntului executată cu o maşină de forat transformată într-un mai urias. În condiţii climaterice obişnuite, fără frig sau ploaie o echipă şi o foreză execută 17 piloţi pe schimb. Nu mai punem la socoteală că în majoritatea curţilor sau dedesubtul caselor demolate, s-au găsit hrube adînci cu cîte una sau mai multe galerii, necesitînd umplerea şi tasarea lor. Cu toate aceste greutăţi care sînt adevărate frîne în muncă, cînd e vorba de obţinerea unui ritm accelerat în lucrări, bătălia fiecărei zile se încheie cu şase sute de metri cubi de beton preparat şi intrat în operă, cu şase apartamente pe zi, la blocurile obişnuite şi cu un palier întreg la blocurile-turn; o zi înseamnă un etaj, înseamnă 15 garsoniere. La blocul-turn s-a extins metoda construcţiei cu cofraje glisante, o adevărată fabrică de case, cum spunea inginerul Ştefan Popovici, directorul tehnic al I.C.O.R. În zece zile un bloc cu zece etaje!

De la început vă spuneam de nişte cifre. Voi încerca să vă dau imaginea lor. A rezultatelor obţinute pînă azi. Dacă am întinde firul beton care a intrat în zidurile Ţiglinei, am înconjura pămîntul de la Ecuator. Dacă am aşeza bloc lîngă bloc în linie dreaptă, am obţine 14 kilometri de blocuri. Dacă am înşira apartament lîngă apartament am acoperi distanţa Galaţi—Brăila, distanţă ce poate fi străbătută de un vapor cu zbaturi într-o oră. Timp de un ceas ţi-ar defila pe dinainte numai case lipite una de alta, case de zid, confortabile, încălzite, lungindu-şi umbrele pe asfalt sau oglindindu-şi geamurile în undele bătrînului Istru. De cîtva timp, bătrînul Istru îşi trimite o mare parte din apele sale prin tevile şantierului şi ale cartierului, îndestulînd nevoile lor ridicate. 200.000 de litri de apă intră şi ies într-o oră prin aceste conducte. În 24 de ore se instalează 500 metri de teavă la care se adaugă 500 metri de linii electrice interioare şi exterioare. Ritmul mi s-a părut ameţitor. Într-o cadenţă a epocii noastre! Sistemul de lucru imprimat este plin de surprize. Inginerii însişi s-au întrebat cum au fost posibile asemenea ritmuri. Răspunsul a venit din capacitatea de lucru a oamenilor mobilizaţi cu ingeniozitate de către partid şi organele tehnice, pentru că în conştiinţele acestor oameni se tinde nedezmînţit către atingerea ţelului contemporaneităţii: desăvîrşirea socialismului. Posibilităţile transformate în realităţi prin intermediul spiritului colectiv, imprimat de sus pînă jos, de la conducere către brigăzi şi către muncitori, întocmai cum unda de ax se propagă către margini. Cu fiecare obiectiv atins, cu fiecare inovaţie introdusă, s-au descoperit noi posibilităţi pentru obiectivele ulterioare. Ţiglina de azi este o formă a renaşterii oraşului de la poarta de lut a Dunării. La ora cînd se schimbau echipele de muncitori priveam lăsarea cortinei de întuneric asupra acestui tărîm, cortină străpunsă de lumini feerice, ca de un cer înstelat, sub un cer tot înstelat, cerul vremilor noastre.

Eugen TEODORU

Pilotul de încercare

Aeronava argintie a fost scoasă din uriaşul hangar şi trasă la pista de decolare. Inginerii şi tehnicienii o privesc de departe cîntărind-o din priviri cu competenţă şi mîndrie. Cei cîţiva mecanici de avion care au însoţit-o pînă aici îşi şterg mîinile cu ghemotoace de bumbac colorat. În limbajul lor gestul ăsta înseamnă: „Aparatul e gata. Se poate decola!".

Avionul acesta va înfrunta văzduhul în lungi călătorii, spre nordul şi sudul ţării, în lungul şi latul Europei, ziua şi noaptea, pe fondul transparent al cerului ori în scuturarea furtunilor. „Mîinile de aur" ale mecanicilor şi tehnicienilor l-au pregătit în cele mai mici amănunte, bucăţică cu bucăţică, şurub cu şurub şi iată-l, în haina nouă a vopselei strălucind în soare.

Pentru a fi dat în exploatare însă el trebuie încercat, trebuie supus unei întregi game de suprasolicitări în văzduh. Şi orice s-ar spune, încercarea în zbor a unui avion care cîntăreşte cîteva zeci de mii de kilograme şi are o anvergură de zeci de metri, dă emoţii, chiar cînd aceasta se face doar după o revizie generală. Inimile bat mai tare, privirile nu se pot desprinde de aparat iar în minţi se formează nenumărate întrebări cu toate că, în adîncul conştiinţei, fiecare din cei care au lucrat la avionul gata acum de start, este convins că totul este perfect.

Un singur om priveşte aeronava cu un calm neobişnuit. Se apropie şi încearcă cu mîna părţile mobile exterioare, schimbă păreri cu mecanicii, zîmbeşte. E un bărbat înalt, brunet, cu un corp atletic şi mişcări precise, cu faţa tăiată în contururi sculpturale. Îşi trece mîna prin părul cu multe fire albe — prea multe parcă pentru vîrsta lui de 34 de ani — şi murmură:

— Bine băieţi! Apoi sare pe scara avionului şi dispare în carlingă.

Omul acesta este pilotul de încercare, maestrul sportului Octavian Băcanu. Peste cîteva clipe, cu motoarele în plin, avionul decolează...

...În turnul de control al zborului, de la Băneasa, radiotelegrafiştii, aplecaţi asupra aparatelor, strigă în microfoane:

— Ana Nicolae Barbu... Ana Nicolae Barbu (indicativele avionului aflat în zbor). Aici turn control Băneasa! De ce nu răspunzi? Ana Nicolae Barbu...

În căşti însă nu se aude decît pîrîitul obişnuit al aglomerărilor de zgomote din eter.

— Băcanu nu mai răspunde!

— Ana Nicolae Barbu... Ana...

Avionul a decolat de zece minute, a executat cîteva viraje în jurul aeroportului apoi s-a îndreptat spre est, în zona stabilită pentru lucru. Dar brusc legătura radio s-a întrerupt. În biroul navigaţiei telefonul zbîrnîie, radiotelegrafiştii din turnul de control cercetează cu încordare orizontul, iar la staţia de radiolocaţie operatorii nu pierd o clipă din ochi ecranul. Pe el se vede avionul în zbor. Evoluează în sectorul de încercare, cu viteza obişnuită, în limitele stabilite, dar „tace". Şi de tăcerea aceasta au aflat într-o clipă şi mecanicii de la revizie şi tehnicienii care i-au dat „liber la decolare" şi dispecerii de aerodrom. Ce s-a întîmplat? Toate gîndurile sînt îndreptate spre omul care, în aceste clipe, aplecat asupra manşei lucrează cu încordare, urcă sau coboară, înscrie pe fondul cerului viraj după viraj, supunînd aparatul întregii game de suprasolicitări.

În cabină membrii echipajului sînt la posturi. Din cînd în cînd Băcanu îşi întoarce privirile spre ei.

— Nu răspunde Băneasa?

— Turu control Băneasa... Turu control Băneasa... aici Ana Nicolae Barbu...

Dar legătura este întreruptă şi vocea radiotelegrafistului se pierde în gol. Pilotul şi mecanicul de bord notează în fişele de control fiecare amănunt legat de comportarea aparatului. Radiotelegrafistul controlează calm legăturile.

— Atenţie! le spune pilotul.

Mîinile se încordează pe manşă, indicatoarele altimetrelor, ale vitezometrului, tremură, aeronava se înclină pe un plan şi coboară cu toată greutatea miilor de kilograme.

Pămîntul se înclină şi el, se leagănă parcă, se apropie. O clipă, două, apoi manetele motoarelor sînt împinse în plin în manşa trasă spre piept. În sunetul năpraznic al elicelor, aeronava urcă iar, apoi se înscrie într-un viraj larg şi se stabilizează. Şi sunetul năpraznic al motoarelor trece prin fiinţa pilotului, comenzile sînt parcă o continuare a muşchilor lui, cablurile sînt elemente ale sistemului său nervos. Omul şi maşina formează un singur tot, iar totul acesta acţionează şi se comportă excelent.

Urmează o altă manevră... apoi alta...

...După cîteva zeci de minute aeronava coboară uşor spre pista de aterizare, cu flapsurile aripilor scoase şi cu motoarele reduse. Şi curînd rulează în faţa hangarului, legănîndu-se majestuos.

Pe feţe s-a aşternut un zîmbet cald. În uşa avionului a apărut pilotul, urmat de ceilalţi membri ai echipajului. Zîmbeşte şi el. Apoi face cu ochiul spre mecanici: — Foarte bine băieţi! S-a comportat excelent.

— Dar de ce-aţi „tăcut"? — au întrebat cu toţi într-un glas. Ce s-a întîmplat?

— O nimica toată, răspunde pilotul. S-a desfăcut o lipitură la staţia radio din cauza trepidării. Dar s-a şi reparat. Aşa că „poate fi dat în exploatare"! Şi pilotul completează fişa avionului şi semnează.

Cîte asemenea fişe a completat pilotul de încercare Octavian Băcanu? Se poate răspunde cu precizie, cerînd carnetul său de zbor. În el sînt notate cu grijă zborurile efectuate. De nenumărate ori a scris pe fişele tehnice: „poate fi dat în exploatare". A scris apăsat, cu toată convingerea pe care i-o dă conştiinţa sa de comunist, iar avioanele încercate de el s-au comportat excelent.

Viorel TONCEANU

PE TEME COTIDIENE

DEŞTEPTAREA

Dacă s-ar face o anchetă cu întrebarea „Care sînt cele mai antipatice obiecte uzuale?", cu siguranţă că ceasul-deşteptător ar ocupa un loc de frunte — poate chiar primul. În orice caz, în răspunsul meu aşa ar fi. Şi asta nu dintr-o prejudecată faţă de ceasuri. Acestea alcătuiesc o mare familie, în care găsim mulţi membri respectabili. Am toată stima faţă de delicatul cronometru extraplat, în schimb resimt o repulsie organică faţă de gălăgiosul deşteptător somnocid. Dacă îndrăgeşti o pisică siameză, nu te obligă nimeni să ţii în casă şi pe vărul ei de-a şaptea spiţă — tigrul — pe motiv că şi unul şi cealaltă fac parte din aceeaşi familie a felinelor. Aş vrea să văd însă o gospodărie din care lipseşte tigrul ceasurilor.

Nu cunosc decît o singură categorie de oameni care să aibe faţă de deşteptătoare o atitudine de neutralitate binevoitoare: cei care, neauzindu-le cînd sună, continuă să doarmă mai departe. Din această categorie face parte cumnata mea. Ea are două (două deşteptătoare, vreau să spun), unul mare şi unul foarte mare. Cel dintîi rămîne în urmă, cel de al doilea o ia înainte, astfel încît, potrivindu-le de cu seară pe unul pentru ora 7 şi 5 şi pe celălalt pentru 8 fără 10, sună amîndouă deodată la 7 şi jumătate. Rezultatul este că se trezesc toţi locatarii pe o rază de trei etaje deasupra şi dedesubt, plus un cetăţean nervos din blocul de alături. Dar cumnata mea nu deschide ochii decît în clipa cînd se adaugă şi soneria telefonului, pentru care are abonament la 05. Ceea ce o face să nu aibă nimic împotriva deşteptătoarelor, dar să nu poată suferi telefoanele.

În general, cred că e o greşeală să cumperi un deşteptător în plină zi, cînd eşti treaz şi bine dispus. Alegerea lui ar trebui făcută noaptea, în timp ce dormi. Numai aşa poţi să-ţi dai seama dacă ai de-a face cu cineva civilizat, a cărui sonerie tradusă în cuvinte, să însemne: „Iartă-mă că te deranjez, dar mi se pare că e timpul să te scoli", şi nu cu o brută care zbiară la tine: „Marş din pat, mă, e tîrziu!". În ce mă priveşte, cînd l-am auzit pe al meu, la magazin, mi s-a părut că e un Mario del Monaco al deşteptătoarelor. Abia în dimineaţa următoare mi-am dat seama că printre mădularele lui de rotiţe dinţate sălăşluieşte o voce de beţivan scandalagiu.

Rîndurile de mai sus sînt rodul unor dureroase reflecţiuni pe care le fac de ani de zile, în fiecare dimineaţă. Bineînţeles, cu excepţia duminicilor, a concediului şi a sărbătorilor legale, cînd nu sînt obligat să mă scol la ora şapte. În zilele acelea mă trezesc fără deşteptător — la şase şi un sfert. Această perversitate a naturii mă umple de o revoltă cu atît mai profundă, cu cît e mai neputincioasă. Trebuie să fie la mijloc o dereglare patologică a organismului meu, pentru combaterea căreia nu ştiu să se fi descoperit vre-un tratament.

De altfel, unul din visele mele preferate are un pronunţat caracter medical. Se ştie că visele durează foarte puţin. Al meu începe probabil în momentul în care se declanşează tirul sonor al deşteptătorului şi ţine pînă deschid ochii. Subiectul lui e foarte simplu: se face că sînt grav bolnav, iar doctorul rosteşte pe un ton lugubru: „Omul acesta are nevoie de somn, de mult somn! Numai asta îl mai poate salva!" Eu îl învălui într-o privire recunoscătoare... şi adorm. Dar deşteptătorul nu mă lasă nici să visez că dorm. Cu pleoapele şi fălcile încleştate, întind mîna şi curm diabolicul lui tril metalic.

Atunci, după ce sinistrul anti-Morfeu a amuţit, urmează de fapt momentul cel mai dramatic. Conţinutul meu în somn atinge încă 95 la sută. Patul încă e cald, ochii încă închişi, trupul încă moale, storurile încă trase. Şi totuşi... Totuşi mă scol. E un miracol de voinţă, alături de care pălesc pînă şi pildele clasice ale antichităţii. De acord, Mucius Scaevola şi-a ars mîna dreaptă. Dar asta a făcut-o o singură dată. Eu mă trezesc în fiecare zi.

Bună dimineaţa.

Nicolae MINEI

ZECE ANI SUB PĂMÎNT

Explorările speologului Norbert Casteret

Speologul francez Norbert Casteret şi-a cîştigat, de-a lungul a patru decenii de activitate încununată de strălucite rezultate, o meritată faimă. Printre realizările sale se numără: descoperirea adevăratului izvor al fluviului Garona, recordul mondial la coborîre în peşteri — 1.471 m. adîncime; importante descoperiri legate de cultura Magdaleniană, care s-a creat în sudul Franţei cu aproximativ 20.000 de ani în urmă — şi altele. Pasiunea sa este atît de contagioasă încît în multe din aceste cercetări, înfruntînd grele condiţii, a fost antrenată întreaga familie, chiar şi mama speologului, în vîrstă de peste 60 de ani pe atunci...

Pentru interesul ştiinţific pe care-l prezintă, pentru stilul lor foarte colorat şi accesibil, cărţile lui Casteret au apărut în multe ţări, printre care şi Uniunea Sovietică.

Cu acest episod, începem astăzi publicarea cîtorva dintre cele mai semnificative explorări ale lui Norbert Casteret.

I. Mîinile-stafie din peştera Gargas

Una din cele mai emoţionante experienţe pe care am trăit-o în îndelungatele mele colindări subpămîntene, mi-a fost prilejuită de peştera Gargas, din vecinătatea localităţilor Luchon şi Saint-Bernard de Comminges, de pe cursul superior al Garonei, în zona Pirineilor.

Este o peşteră impunătoare, oferind privitorului frumoase săli boltite, care au fost cîndva locuite de omul primitiv. Printre aceşti primitivi, îndeosebi au frecventat-o cei din tipul aurignacian. Bogate zăcăminte, unde sînt îngrămădite laolaltă silexuri tăiate, obiecte din os, fildeş, precum şi mormane imense de oseminte ale animalelor cu care se hrăneau aceşti străvechi vînători, au furnizat cercetătorilor preţioase documente.

Aceşti aurignacieni au împodobit pereţii peşterii cu desene primitive şi stîngace. În aceste prime încercări artistice ale omenirii, poţi recunoaşte portrete animaliere — mai cu seamă cai şi bizoni. Dar interesul special al frescelor din peştera Gargas îl reprezintă colecţia de „mîini" — groaznic mutilate — care se pot vedea desenate în mai toate ungherele.

În alte cîteva grote împodobite — de altfel, destul de rare — mai există, pe lîngă picturi şi desene cu alt caracter, ciudate urme de mîini-colorate. Dar peştera din Gargas se remarcă prin belşugul unor asemenea vestigii: pe pereţii săi zăreşti întipărite peste două sute de mîini — în mare parte, cum am semnalat, foarte mutilate.

Probabil că niciodată ştiinţa nu va putea determina exact cauza mutilării, dar sîntem în măsură să presupunem în mod foarte plauzibil că această cauză este aceeaşi cu cea descifrată la o seamă de triburi şi semintii de pe faţa globului, care trăiesc şi astăzi în condiţii înrudite cu cele ale strămoşilor noştri din caverne.

Explicaţiile acestea au fost furnizate datorită cunoştinţelor acumulate de savanţi din ramurile înrudite: antropologie, etnografie, în cursul peregrinărilor lor prin mai multe continente.

Într-adevăr, mutilări voluntare ale mîinilor — practicate fie prin amputarea falangelor, fie prin retezarea completă a unor degete, mai pot fi întîlnite în epoca noastră, la unele triburi rămase într-un stadiu înapoiat.

Semnificaţia şi însemnătatea acestor sacrificii variază de la ţară la ţară, dar totdeauna dovedeşte din partea băştinaşilor un stoicism, un devotament şi o solidaritate mişcătoare.

În majoritatea cazurilor, aceste mutilări comemorează un eveniment nefericit din viaţa lor sau a tribului; se poate spune chiar că la origină asemenea manifestări îmbrăcau un caracter exclusiv de doliu.

Un rapid tur de orizont în jurul lumii ne va informa în mod util asupra diversităţii adepţilor acestui obicei primitiv şi a credinţelor legate de el.

Încă din 1812, exploratorul şi naturalistul englez William Burchell, străbătînd teritoriul locuit de Buşmeni în Africa de Sud, scria: „Am întîlnit o bătrînă care s-a oprit ca să-mi arate că îi lipsesc două falange la degetul mic de la mîna dreaptă şi una la mîna stîngă. Mi-a explicat că şi le tăiase în diferite perioade, ca să-şi manifeste durerea încercată la moartea celor trei fiice ale sale".

Mai tîrziu, Burchell a observat cu atenţie pe aceşti băştinaşi şi a constatat că mulţi bărbaţi — ca şi femeile — aveau mîinile mutilate în acelaş fel: degetul mic scurtat.

La Hotentoţi, amputarea degetului mic are drept scop vindecarea de boală. Este însă un remediu aplicat doar tinerilor.

Printre Pigmeii din jurul lacului Ngami (în Africa Orientală), aceeaşi mutilare constituie un semn distinctiv al tribului. La anumite triburi de Piei Roşii din Canada, sacrificarea degetului inelar se practică într-o împrejurare bine precizată: cînd moartea loveşte prea des pe membrii unei familii. Atunci supravieţuitorii hotărăsc să pună capăt acestei presupuse prigoane din partea destinului, reţezîndu-şi fiecare un deget, în ziua înmormîntării unei rude.

În însemnările sale: „Călătorii în jurul lumii", căpitanul Cook relatează că mutilările sînt frecvente la populaţiile din Oceanul Pacific. În insulele Tonga, de pildă — cînd un şef de trib este grav bolnav, prietenii săi — ca să înlăture răul şi să domolească zeii — îşi iau sarcina de a tăia un deget cîtorva rude apropiate ale bolnavului. Dar nu e sacrificat un deget dintr-odată, ci în doze: se taie pe rînd cîte o falangă...

În India există o sectă de origină dravidiană, numită: **Berula Kodo** (tăietorii de degete). Din trei în trei ani, membrii săi organizează mari serbări în cursul cărora numeroase femei se oferă să fie mutilate: sacrifică două falange de la degetul mare şi inelarul mîinii drepte. Nu se cunoaşte origina acestui rit.

Grotele pirineiene de la Gargas, B'edeilhac, Trois Frères, Cabrerets (departamentul Lot), din Valea Dordonei, ca şi cele din Altamira şi Castillo (Spania) — printre altele — conţin urme de mîini mutilate. Dar din acest punct de vedere, cea din Gargas — cu cele 200 de „modele" ale ei — este cea mai interesantă de studiat.

Avem dreptul să conchidem că riturile nu au variat mult şi că aurignacienii, la fel cu triburile înşirate mai sus, purtau şi ei doliu după fiinţele apropiate, în acest mod.

Mîinile au fost întipărite pe pereţii peşterii după două tehnici — folosind termenii fotografiei: negativă şi pozitivă.

Procedeul pozitiv este mai simplu, dar mai rar folosit: constă în ungerea podului palmei cu vopsea (adică praf de ocru sau de mangan, amestecat cu grăsime animală) — şi apoi aplicarea mîinii pe stîncă. Amprenta se reliefa atunci în roşu sau negru pe fondul rocii.

Ca să obţină amprente negative — ceea ce corespundea pe semne unui ritual mai rafinat şi mai misterios — omul primitiv lipea mîna de stîncă şi mizgălea jur-împrejur, trasînd conturul cu culoare.

La Gargas poţi remarca pe pereţii grotei toate soiurile de mutilări — de la tăierea unei falange, pînă la lipsa totală a degetelor mîinii.

E de subliniat că, în general, amprentele acestor mîini de oameni preistorici sînt mici, ceea ce poate să surprindă pe cei care mai cred şi acum că primii oameni erau nişte uriaşi.

Oricum, ar fi interesant de ştiut dacă o tradiţie crudă pe care în Franţa a abolit-o doar Revoluţia de la 1789, nu era o rămăşiţă a timpurilor primitive.

E vorba de servitutea de „mînă moartă". După moartea oricărui ţăran şerb, i se reteza mîna dreaptă, care era înfăţişată seniorului feudal. Prin acest act simbolic se arăta că răposatul este însfîrşit eliberat de obligaţiile sale — prin moarte...

Multe superstiţii, embleme şi talismane, nu sînt oare reminiscenţe mai mult sau mai puţin deformate de tradiţia secolelor — ale timpurilor preistorice?

Elemente de analizat sînt încă rare şi adesea confuze, dar progresele înregistrate de ştiinţa preistoriei şi speologie în ultimele decenii, ne permit să sperăm revelaţii tot mai uimitoare asupra mentalităţii îndepărtaţilor noştri strămoşi. Şi am avut bucuria că, în cîteva împrejurări, să aduc şi eu o contribuţie la ridicarea vălului de pe acest trecut îndepărtat.

În romînește de Eugen B. MARIAN

Tehnologul automat

Aveţi de fabricat o piesă? Desenaţi-o şi indicaţi materialele ce trebuie folosite. Restul puteţi încredinţa fără nici o grijă maşinii-tehnolog, care echipează un turn. Vă asigurăm că treaba va fi făcută mult mai repede decît de turnătorul cel mai calificat.

Aceste maşini, care nu se construiesc încă, au fost concepute de studentul Anatoli Deriabin, de la Institutul de politehnică din Georgia.

O mişcare cu program, indicîndu-se în prealabil toate deplasările necesare ale maşinii, în lung şi în lat, pentru fabricarea piesei date, înlocuieşte munca unui bun turnător. Programul e alcătuit de un tehnolog calificat. Avînd pus la punct procesul tehnologic de fabricare a piesei, el înregistrează în mod succesiv toate deplasările pe care trebuie să le facă utilajul, indicînd mărimile şi sensurile lor. Apoi programul e trecut pe o hartă perforată.

Munca programatorului e foarte laborioasă şi cere un mare număr de calcule complicate. Cea mai mică greşeală de calcul aducînd după sine o „malformaţie", e necesară o verificare a programului în mai multe reprize. Ţinînd seama de aceasta, studentul Deriabin s-a hotărît să pună la punct un dispozitiv automat, capabil să execute această muncă.

După verificarea tuturor calculelor şi a schemelor, s-a stabilit că maşina tehnolog îşi asumă într-adevăr toate funcţiile inginerului programator. Se introduce în ea toată informarea indispensabilă: dimensiunile piesei şi ale schiţei, materialele şi tipurile utilajului.

Convorbire radio, Pămînt-Venus-Pămînt

Pînă-n ultimul timp, planetele sistemului solar au fost studiate prin metode astronomice, bazate pe observarea luminii solare reflectate de planete şi de radiaţia termică proprie planetelor. Emiţătoare puternice, antene mari şi dispozitive de recepţie sensibile au permis în prezent captarea semnalelor radioelectrice trimise de Pămînt şi reflectate de planetele cele mai apropiate, Venus şi Mercur.

În anul 1961, pentru prima dată s-a făcut o încercare fructuoasă, în mod simultan, în U.R.S.S., Anglia şi S.U.A. Aceste experienţe au avut drept scop definirea unităţii astronomice care serveşte la măsurarea distanţelor cosmice, evaluarea perioadei de rotaţie a lui Venus şi obţinerea unor informaţii asupra suprafeţei sale.

Unitatea astronomică şi distanţele definite prin intermediul acestei unităţi în sistemul solar, erau cunoscute pînă nu de mult cu o eroare de aproape 0,1 la sută. O asemenea precizie, satisfăcătoare pentru observaţiile astronomice, e total insuficientă însă pentru conducerea navelor cosmice.

În vara anului 1962, U.R.S.S. a făcut un nou pas spre precizarea scărilor sistemului solar. Graţie perfecţionării aparatului de recepţie şi de emisie şi folosirii metodelor celor mai recente de detectare a semnalelor slabe, s-a reuşit pentru prima oară în lume, să se stabilească o radiodetecţie a planetei Mercur, cînd Mercur se afla la 84—88 milioane km. distanţă de Pămînt. Această experienţă a confirmat valoarea unităţii astronomice găsită în 1961 şi a arătat că reflexul undelor radio care pleacă de pe suprafaţa lui Mercur, e aproape acelaşi cu cel observat cînd s-au captat semnalele trimise de Lună.

Tot în U.R.S.S., o a doua tentativă a reuşit în octombrie-decembrie 1962. În această perioadă, s-a măsurat în mod periodic distanţa pînă la Venus şi s-au observat proprietăţile suprafeţei ei. Rezultatele măsurătorilor sînt în curs de descifrare. În acelaşi timp, la 19 şi 24 noiembrie, savanţii sovietici au reuşit, PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ISTORIA UMANITĂŢII, să stabilească o legătură radio prin planeta Venus. Cuvîntul „Mir", transmis de pe Pămînt în cod telegrafic la data de 19 noiembrie 1962, a atins planeta Venus, a fost reflectat şi străbătînd o distanţă de 81.745.000 km. în 4'32,7", a fost captat pe Pămînt. La 24 noiembrie, prin aceeaşi metodă, s-au transmis pe planeta Venus cuvintele „Lenin" şi „U.R.S.S.". Reflectate de suprafaţa planetei după 4'44,7", aceste cuvinte au fost captate pe Pămînt după ce au parcurs 85.360.000 km. în Cosmos.

Crearea unei puternice instalaţii de radioreperare cosmică şi observaţiile asupra planetelor Venus şi Mercur sînt rezultatul muncii unei echipe mari de savanţi şi de ingineri din U.R.S.S.

COMORILE ATLANTICULUI

Datorită unei noi creaţii a savanţilor sovietici, aparatul fotografic automat submarin „P.F.A. 3", s-au putut calcula cu exactitate rezervele de scrumbii al vastelor întinderi ale Oceanului Atlantic. Graţie fotografiei submarine, s-a precizat nu numai unde se găseşte peştele dar şi cantitatea existentă.

În urma calculelor făcute s-a ajuns la concluzia că în regiunile din Oceanul Atlantic unde s-au făcut studii, există o cantitate de scrumbii de 50 de ori mai mare decît cea stabilită prin metodele obişnuite.

CRONICĂ RIMATĂ

D-ALE IERNII

Cu omăt în pălărie
Şi papucii moi de nea
Creionîndu-şi sub o stea
Genele de păpădie...

Floare albă prinsă-n ram
Poposită dintre nori...
Degete de fulgi uşori
Mi-au bătut încet la geam

Fii binevenită, dragă
Iarnă, anotimp iubit!
Bine că ai slobozit
Puful rece din desagă.

Perna albă de zăpadă
Peste tot s-a aşternut,
Pe covorul desfăcut
Şi la noi, aici, pe stradă

Nu te supăra, cupola
Albă pe acoperiş
Aşternută pe furiş
Troienită ca rigola,

Am gonit-o cu lopata
(Crezi că asta-i un afront?)
Ţi-am scăzut ceva din „cont"
Fără să te dăm chiar gata.

E-o dovadă de iubire
Căci cu glanda-ţi tiroidă
N-am dori, cum eşti avidă,
Să tot creşti aşa-n neştire.

Să ne-acoperi toţi în cale
Să nu mai ieşim din casă...
Insensibili nu ne lasă
Farmecele dumitale...

Ori cît eşti de pitorească
Sper că, fără frenezie,
N-ai vrea dalba-ţi poezie
Să ne şi ...înzăpezească?

De-aia curăţim din vreme
Şi rigola şi balconul
Să nu inundezi plafonul.
I.A.L.-ul chiar se teme

Că îi încărcăm iar planul
Iar de reparat, apoi,
Fie vorba între noi,
Îl repară tot la... anul!

Ştiu eu „unii" dintr-un bloc
Ce te-au invitat curent
Pînă în apartament
Şi nu te-au gonit deloc.

Aşteptînd deci mură-n gură
Merg cu barca pe covor
Tot vîslind în dormitor
„Harnici" fără de măsură.

Fulgii sus cînd prind să cearnă
Ei acuma temerari
Dacă n-au fost gospodari
Fac... înot în plină iarnă.

D. TABACU

Prietena mea CARTEA

IGOR NEWERLY: „Băiatul din Stepele Salice"

Toţi cei întraţi acolo erau condamnaţi la moarte pentru că lagărul era o mare maşinărie a morţii, o maşinărie care toca de dimineaţa pînă noaptea carne de om. Cei care aveau să moară mureau, iar cei cărora nu li se umflaseră picioarele, munceau în continuare în fumul înecăcios de oase arse, în aşteptarea morţii. Şi dacă în ciuda tuturor Tod-Kommandourilor, a Hauptfurmfuhrerilor, Oberscharfuhrerilor, a Scharfuhrerilor, a Sonderbatalionului şi a Lagerkopoului mai erau unii deţinuţi care sperau să iasă cîndva de aci — se ştie doar cît e de uriaşă speranţa la om —, în baraca celor bolnavi de tifos ca într-o diabolică reîncarnare a unui modern infern dantesc, speranţa fusese lăsată undeva, la intrare. Aci, în baraca celor condamnaţi fără scăpare s-au cunoscut cei doi. Cum? N-o să v-o spunem pentru a vă lăsa nealterată plăcerea lecturii.

Vă vom spune doar că totul a pornit de la o bucăţică de zahăr. O bucăţică de zahăr pe care erau s-o plătească cu viaţa. Fapt e că aşa s-au cunoscut cei doi: cel care avea să devină autorul acestei cărţi şi cel ce avea să-i servească drept erou principal: omul a cărui nume nu era cunoscut, deţinutul nr. 3569 şi pe care oamenii l-au botezat „Ruski doctor".

Era un pui de cazac. Venea de dincolo de Marea de Azov, de peste Don, dintr-o staniţă căzăcească care se vedea de sus de pe deal, albă ca o filă ruptă din istorie. Din Stepele Salice, pămîntul liber şi fără de capăt care te îmbată, te farmecă. Părinţii, satul, rămăseseră analfabeţi, mulţumiţi lui dumnezeu şi ţăticului ţar. Revoluţia din Octombrie care nici nu ajunsese încă bine în staniţa lor, se făcea simţită deocamdată prin şcoala din staniţa vecină. Şcoala aceasta a hotărît şi drumul vieţii celui pe care aveam să-l cunoaştem sub numele Ruski doctor, deţinutul nr. 3569. De aici setea pentru învăţătură, de aici neînţelegerile cu părinţii, fuga lui de acasă, peregrinările, încercarea de sinucidere şi pînă la urmă în şcoala Ninei Petrovna, una din şcolile create de regimul sovietic pentru miile de bezprizornăi (copii vagabonzi), care rătăceau cuprinşi de foamete şi mizerie de-a lungul şi de-a latul Rusiei.

Aci s-a reîntîlnit cu Lonka, micul vagabond cu care cutreierase Rusia, hoţul vesel care-ţi scotea pantofii din picioare fără să-l simţi, cel care mai tîrziu avea să-şi dea viaţa pentru prietenul lui. Aci au devenit oameni. Unul a plecat apoi să facă medicina, celălalt ingineria. Aveau să se întîlnească din nou în plin război... Cum? Ar fi păcat să încercăm măcar a rezuma pagini atît de frumoase...

Korbasov, un general sovietic, mare specialist în fortificaţii, prins de nemţi printr-un vicleşug, după trădarea lui Vlasov, a fost primit la Berlin cu mari onoruri l-au arătat hitleriştii, ca să-l fringă, oraşul aviaţiei de lîngă Berlin, apoi coloane lungi neîntrerupte de tancuri, apoi cel mai mare poligon de tragere din Europa cu mii de tunuri autopropulsate, de toate calibrele; după care l-au instalat într-un hotel de mîna întîi, aducîndu-i bucate alese, şampanie etc., etc. El însă o ţinea una şi bună: — „Eu sînt ostaş. Am ordin să lupt împotriva dumneavoastră unde pot şi cum pot. A fost revocat acest ordin?". Şi cînd au văzut hitleriştii că toate metodele de corupere dau greş, l-au băgat într-un lagăr de prizonieri unde în scurtă vreme a şi organizat o asemenea rezistenţă încît a fost expediat într-un lagăr înspăimîntător în interiorul unui munte, unde, complet izolat de oameni, l-au pus să cureţe nişte plăci dintr-un metal necunoscut care erau introduse în proiectilele „V 1". Generalul nu ştia nimic despre destinaţia lor. El ştia doar că trebuie să cureţe atîtea şi atîtea plăci pentru a obţine zeama lungă, reglementară. Din 3 în 3 luni îl scoteau la suprafaţă şi-l întrebau dacă nu vrea să se întoarcă la hotelul din Berlin, la care generalul le dădea, invariabil, acelaşi răspuns demn.

Pînă la urmă a fost adus cu un transport de orbi şi tuberculoşi cărora praful calcaros le mîncase ochii şi plămînii, în lagărul despre care e vorba în cartea lui Newerly. L-a cunoscut şi Ruski doctor care a aflat cu acest prilej, că ordinul pe care-l primise cîndva şi care purta semnătura generalului fusese de fapt un fals. Un fals care a marcat începutul senzaţionalei sale aventuri în pădurile Poloniei... În aceeaşi zi în care o fulgerare a săbiei a împărţit viaţa lui „Ruski doctor" în două, în care a pierit în urmă tot ce era în el om de ştiinţă şi a rămas doar hatmanul Dergaciov care trebuia să scape de încercuirea nemţilor, să pornească pe socoteala lui, un nou război.

Sînt pe lume flori care se deschid, în amurg. Sînt existenţe omeneşti care înfloresc abia în condiţii inumane. Un asemenea om era doctoriţa Kliuvka.

Sînt pe lume oameni cărora o mînă de ajutor întinsă cîndva nu le va mai ieşi din minte, oameni care sînt gata să-ţi plătească ajutorul cu preţul vieţii lor. Un asemenea om era Kiczkajllo, uriaşul pădurar Kiczkajllo.

Sînt pe lume inimi care seamănă cu licuricii: le crezi moarte, dar cînd începe să se întunece afară, licăresc deodată şi se aprind luminos şi strălucesc atît încît luminează şi încălzesc totul în jur. Un asemenea om era diadia Frol.

Sînt situaţii în lume cînd normele morale se întorc cu capul în jos, cînd drept e să nimiceşti, să conspiri, să minţi, şi să furi. Sînt oameni care întruchipează normele morale drepte în societatea dominată de lupi. Un asemenea om era Lonka.

Sînt pe lume oameni ce par ofiliţi, oameni pe care procesul biologic ireversibil pare că şi-a pus pentru totdeauna pecetea împietririi, dar care la apropierea omului învie, sînt capabili de fapte mari, de eroism. Un asemenea om era ţăranca poloneză Helena Grzelakowa.

Sînt, în sfîrşit, unii cu inimă fierbinte, sensibilă ca mimozele, care nu-s în stare să facă cel mai mic rău semenului lor, nici măcar cu gîndul dar care, la nevoie, îşi taie singuri degetele de la picior, organizează lupte de partizani, expediţii de pedepsire a ocupanţilor, însufleţiţi de o cauză dreaptă, ştiu să se adapteze cerinţelor ei. Un asemenea om era Ruski doctor.

Despre toţi aceştia şi mulţi ca ei, despre faptele lor eroice, Newerly a scris multe pagini frumoase. Ne vom mărgini doar să amintim că toate aceste fapte demne de un roman de aventuri sînt reale: Ruski doctor despre care autorul aminteşte în finalul cărţii că este trimis din lagărul din Oswiecin într-o direcţie necunoscută, a scăpat cu viaţa. După 13 ani, în 1957, scriitorul şi cititorii lui polonezi au aflat cu emoţie că eroul principal al cărţii apărute încă în 1947, trăieşte. Medicul sovietic Dergaciov, Ruski doctor, a vizitat Polonia fiind întîmpinat cu o adevărată explozie de entuziasm.

Minzu RADIAN

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

27 IANUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu; 9.00 **Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar** ● **Telejurnalul pionierilor** ● **„PEŞTIŞORUL DE AUR"** — interpretează colectivul de păpuşari de pe lîngă clubul sindicatelor din învăţămînt ● **SPORT ÎN SALĂ**: gimnastică la aparate, gimnastică la sol, judo, box, scrimă ● Filmul pentru copii: **„CAŢELUŞULUI I-A VENIT POFTA DE MIERE"**; 10.30 **REŢETA GOSPODINEI**; 11.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.**

Din cuprins: ● **Telejurnalul satelor.** ● **De vorbă cu fruntaşi în cultura porumbului** :din experienţa G.A.S. Cocargeaua, regiunea Bucureşti. Interviu cu tov. Ion Neculce, inginer-şef. ● **De la un meridian la altul.** ● **Dicţionar tehnic**: Hidroameliorări. ● **Vă recomandăm să citiţi.** ● **Muzică populară romînească.** 19.00 **Jurnalul televiziunii**; 19.15 **VISURI DE CIRC** — muzică uşoară cu **BIANCA CAVALLINI**; 19.40 Filmul artistic: **„PERMISIE PE TĂRM"** — o producţie a Studiourilor „Mosfilm". Scenariul şi regia: Felix Mironer. Imaginea: I. Zubov. Muzica: K. Molcianov. Cu: Adriana Senghelaia, Lev Prigunov, Vasili Makarov, S. Konovalova, V. Dibov, V. Visoţki, V. Trepalov, G. Iuhtin; 21.05 **De la „FETIŢA OLANDEZA" la „MISTER X"** — din muzica lui **Emeric Kalman.** Îşi dau concursul: **Ion Dacian,** artist emerit, **Lili Dueşcu, Lucia Roic, Valy Niculescu-Bugarin, Constanţa Cîmpeanu, Marica Munteanu, Cleopatra Melidoneanu, Nicolae Ţăranu, Bimbo Mărculescu, Nae Roman, George Hazgan, Toni Buiacici. Orchestra de studio a Conservatorului „Ciprian Porumbescu"** dirijată de **Carol Litvin.**

Coregrafia: **Elena Penescu-Liciu.**

În încheiere: **Buletin de ştiri.**

28 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii; 19.15 Pentru pionieri şi şcolari: **„Gîndeşc oare animalele?"** 19.35 Filmul artistic: **„DOI SUB CER"** — o producţie a studiourilor bulgare. Scenariul: Anghel Vaghenstein. Regia: Borislav Saraliev. Imaginea: Teodor Stoianov. Muzica: Lazăr Nikolov, cu: Apostol Karamitev, Violeta Doneva, Ştefan Gadularov, Ivetana Nikolova, Naum Popov; 21.00 **Recital coregrafic cu Ileana Iliescu, Magdalena Popa, Gabriel Popescu, artist emerit şi Sergiu Ştefanski**; 21.35 **TELESPORT.**

În încheiere: **Buletin de ştiri.**

29 IANUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii; 19.15 Pentru cei mici: **„Dacă numeri pîn-la zece"** — adaptare după **Al. Şahighian**; 19.30 Transmisiune de la Teatrul Naţional „I. L. Caragiale": **„FIICELE" de Sidonia Drăguşanu.**

Distribuţia: Tudor Lipşa (**Costel Bărbulescu**); Coralia Lipşa (**Carmen Stănescu**); Marta Roncea (**Tanţi Cocea,** artistă emerită); Luiza Lipşa (**Eva Pătrăşcanu**); Manuela Lipşa (**Coca Andronescu**); Anişoara (**Draga Olteanu**); Horia Cotaru (**Gh. Cozorici**); Matei Siomin (**Alfred Demetriu**); Ada Siomin (**Tina Ionescu**); Odeta Romanescu (**Anca Şahighian**); Geta (**Catiţa Ispas**); Dinu (**Damian Crişmaru**). Decoruri: **Al. Brătăşanu,** maestru emerit al artei. În pauză: Emisiunea de ştiinţă şi tehnică: ciclul **„Altul Cosmosului" (III) „Construcţii în Cosmos"** de lt. col. ing. **D. Andreescu.**

În încheiere: **Buletin de ştiri.**

30 IANUARIE

17.00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI.

Din cuprins: ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Creşterea productivităţii muncii în bazinul carbonifer Rovinari.** ● **Tribuna experienţei înaintate.** ● **O vizită la şcoala populară de artă.** ● **O carte din bibliotecă**: „Singur printre duşmani" de **Iuri Dold-Mihalik.** ● **Muzică uşoară.** Cîntă o formaţie instrumentală condusă de **Paul Ghentzer.** Soliştii: **Svetlana Petrescu, Dinu Velescu şi Trio Caban**; 19.00 **EMISIUNEA PENTRU SATE**

Din cuprins: ● Reportajul filmat: **„Panoul de onoare..."**. ● **Pentru legumicultori**: „Lucrări la zi în sere şi în cîmp" de ing. **Olga Iordăchescu** de la Institutul de cercetări hortiviticole. ● **Răspundem telespectatorilor**: Cum putem ajuta la înmagazinarea apei în sol şi la ferirea semănăturilor de înnăbuşire. ● Reportajul filmat: **Candidatul nostru". ● Luna cărţii la sate. ● Muzică populară romînească.** Cîntă o formaţie condusă de **Moise Belmustaţă.** Solistă: **Lucia Habără.**

În încheiere: **Sfaturi pentru telespectatori. Buletin de ştiri.**

31 IANUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE; **19.00 Jurnalul televiziunii**; 19.15 Pentru copii: **„Căpitanul Val-Vîrtej despre eroii Insulei Misterioase".** 19.40 **Sfatul medicului**: „Rolul ochelarilor pentru corijarea vederii la copii" de **conf. dr. Miron S. Miron**; 19.50 Filmul artistic: **„CASA DE LA RĂSCRUCE"** — o producţie a Studiourilor „M Gorki" din Moscova. Scenariul: Alexandr Galici, Stanislav Rostoţki. Regia: Stanislav Rostoţki. Imaginea: Viaceslav Sumski. Muzica: Kiril Molceanov; cu Larisa Lujina, Viaceslav Tihonov, Mihail Traianovski, Klara Luciko, Leonid Bikov, Lidia Savcenko etc.; **21.35 Muzică distractivă instrumentală.** Cîntă o formaţie condusă de **Jean Ionescu.** Soliştii: **Ileana Pitca** — harpă, **Ion Hrişcu,** corn englez, **Nichi Dimitriu** — trompetă, **Gh. Pană** — fagot, **Ştefan Mihăilescu** — saxofon, **Nicolae Albulescu** — timpane şi vibrafon.

În încheiere: **Buletin de ştiri.**

2 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii; 19.15 Pentru copii: **„O glumă cu cintec şi joc".** Filmul pentru copii: **„MICUL SCAFANDRU"**; **19.45 ÎN FAŢA HARŢII**; **19.55** Filmul artistic: **„ALIBIUL NU AJUNGE"** — o producţie a studiourilor cehoslovace. Scenariul: Karel Kop, Vladimir Cech. Regia: Vladimir Cech. Imaginea: Iosef Strecha. Muzica: Dalibov C. Vackar; cu Karel Häger, Iosef Bek, Oldrich Novy, Bohumil Smida, Anna Pitasova, Jan Triska, Marcela Martinkova; 21.30 **Cîntă sextetul de muzică uşoară Gelu Solomonescu** compus din: **Bebe Prisada** — saxofon, **Horia Ropcea** — acordeon, **Bob Iosifescu** — baterie, **Gheorghe Răducanu** — contrabas, **Alexandru Avramovici** — chitară, **Gelu Solomonescu** — pian. În încheiere: **Buletin de ştiri.**

NOTE DE TELESPECTATOR

„Varietăţile" se dovedesc, în continuare, una din cele mai căutate şi mai gustate dintre emisiunile televiziunii. Programul transmis duminica trecută din studioul de concerte al radioteleviziunii a fost urmărit cu acelaşi interes ca şi emisiunile anterioare, deşi nu a cuprins forme şi numere deosebite. Dar interesul telespectatorilor izvorăşte, cum am mai scris, din profilul, din varietatea de genuri a emisiunii şi mai puţin din străduinţa redactorilor de a reînnoi, de la un program la altul, de a inova. Este probabil că, mai de vreme sau mai tîrziu, redacţia programelor va trebui să-şi pună problema primenirii tiparului după care sînt alcătuite „Varietăţile", pentru a preîntîmpina obosirea telespectatorului — repetarea prea frecventă a aceleiaşi scheme de construcţie a emisiunii. Acest efort de inovaţie va trebui, în mod implicit, însoţit de străduinţa pentru mărirea gamei de genuri abordate, cît mai ales pentru lărgirea cadrelor de colaboratori. După cum se cere străduinţă şi exigenţă sporită în privinţa textelor şi scheciurilor umoristice şi satirice.

*Emisiunea de

Mozaic

● **CU OCAZIA unui turneu internațional de baschet desfășurat la Liège (Belgia), echipa Besiktas din Istanbul a prezentat un jucător înalt de 2,21 m. cîntărind 135 kg., numit Alp. Aflat la prima confruntare internațională, Alp a avut o bună comportare în ciuda faptului că primele noțiuni de baschet le primise doar cu 6 săptămîni mai înainte.**

● **In istoria boxului numele lui Battling Levinski, fost campion mondial la categoria semigrea, va rămîne legat de o performanță unică. In ziua de 1 ianuarie 1915 el a susținut nu mai puțin de trei meciuri. Dimineața el a boxat cu Battley Madden (10 reprize), după amiază cu Soldiers Kearns (tot în 10 reprize) iar seara cu Gunboat Smith (în 12 reprize).**

● **ATLETUL grec Papavasiliu, funcționar la o întreprindere de electricitate, a căzut victima unui atac banditesc. Mașina în care se afla el și transporta salariile muncitorilor și funcționarilor a fost atacată de un grup de bandiți care a furat banii. Papavasiliu a fost silit să însoțească pe bandiți în afara orașului Atena, unde aceștia i-au dat apoi drumul.**

● **Cunoscutul atlet american Connolly a vizitat de curînd Finlanda. Cu această ocazie el a acordat un interviu presei sportive, declarînd printre altele că la Tokio, cu ocazia Jocurilor Olimpice, media primelor cinci rezultate la proba de săritură cu prăjina va fi de 5,30—5,40 m. iar cîștigătorul va reuși 5,50 m.!**

● **REPREZENTANȚII rugbiului scoțian au bătut un original record: cu prilejul unui banchet oferit de federația franceză de rugbi cu ocazia turneului celor cinci națiuni, ei au deplasat la Paris nu mai puțin de 43 de oficiali. Organizatorii au pus această neobișnuită participare pe seama excelentelor preparate ale bucătăriei franceze.**

● **Un vechi sportiv ciclist belgian, Cyrille Van Hauwaert, a sărbătorit recent 80 de ani de viață. Cu acest prilej el a prezentat prietenilor săi un caiet în care avea notate toate cursele disputate precum și distanțele parcurse pe bicicletă fie la antrenament, fie în plimbare. Adunați, numărul kilometrilor parcurși se ridică la 600.000...**

● **WALTER WINTERBOTTOM, care în perioada postbelică s-a ocupat de pregătirea echipei naționale engleze (78 de victorii în 139 de întîlniri) a primit o importantă decorație (Cavaler al Imperiului britanic) cu ocazia retragerii sale din activitate. După cum se știe, în locul lui a fost numit fostul antrenor al echipei Ipswich Town, Ramsey.**

● **Cu ocazia meciului de fotbal dintre echipele franceze F. C. Sete— St. Etienne, președintele primului club, Louis Michel a decedat subit pe teren în urma unei comoții cerebrale în momentul în care echipa sa, condusă pînă atunci cu 1—0, a reușit să obțină egalarea.**

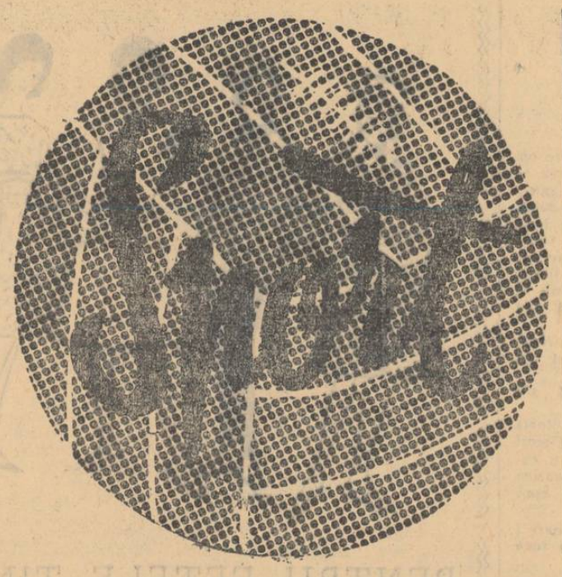

N-avem coș!

Jocurile cu mingea „de mînă" au cunoscut, în ultimul timp, o excepțională înflorire în țara noastră. Din amuzamente ale unor tineri excentrici, cum erau considerate pînă mai acum două decenii, ele au devenit sporturi de masă, practicate astăzi pe scară largă în toate colțurile țării.

Rezultatele n-au întîrziat să se arate, întrecînd orice așteptări: supremația mondială în handbal, veleități apropiate în volei și rugbi — acesta din urmă, rudă „prin alianță" cu disciplinele amintite.

O singură și tristă excepție: baschetul. Ceea ce se petrece la noi, în acest sector, de o bună bucată de vreme, este pur și simplu de neînțeles. De la un sezon la altul, evoluțiile formațiilor fruntașe masculine și feminine inclusiv echipele reprezentative, în cadrul diverselor competiții internaționale (Campionatele mondiale și europene, Cupa Campionilor Europeni etc.) ne oferă cele mai bizare fluctuații, depășind rareori nivelul satisfăcător și cochetînd tot mai adesea cu limita inferioară a mediocrității.

Nu putem să nu ne amintim, cu o strîngere de inimă, că acum 7—8 ani selecționata masculină a R.P.R. izbutea să întreacă formația Uniunii Sovietice — a doua din lume — că, mai recent, baschetbaliștii militari au făcut viață grea celor de la Dinamo Tbilisi, că, uneori, băieții și fetele noastre s-au comportat la o valoare apropiată de aceea a fruntașilor baschetului continental.

Din păcate, duminică seară, la Floreasca, n-am avut prilejul să asistăm la reeditarea unora din acele „momente de aur". În pofida antecedentelor, echipa noastră campioană și-a onorat suporterii și palmaresul cu o evoluție dezolantă cedînd la cinci coșuri diferență „Honvedului" de care nu o despărțea decît un punct după meciul tur, de la Budapesta.

Nu atît scorul (la urma urmelor, chiar un rezultat de egalitate ar fi asigurat calificarea excelenților adversari) ci comportarea de ansamblu a coechipierilor lui Folbert, îndreptățește mai severe aprecieri.

Este adevărat că absența pivoților Demian și Novacek a constituit un handicap important (apropo, cum de ne-or fi lovind atît de frecvent asemenea noroace?) dar asta nu poate justifica atmosfera generală de resemnare stoică, în care s-au complăcut elevii lui Costi Herold. Dacă nu mă înșel, pivoții au lipsit și la Budapesta; de ce acolo a fost posibil un rezultat foarte strîns, iar acasă a trebuit să asistăm la penibila exhibiție în chestiune? Lucrurile apar cu atît mai greu de înțeles, cu cît antrenorul „Stelei", într-un interviu publicat în preajma revanșei, sublinia că echipa s-a pregătit cu seriozitate, punînd accentul pe **îmbunătățirea aruncărilor la coș, activizarea apărării și a atacului** — adică, exact capitolele la care, „Steaua" s-a prezentat duminică falimentar! Rareori i-am văzut pe Fodor și Nosievici acționînd cu atîta lipsă de convingere sub panoul opus, pe Cîmpeanu și Diaconescu atît de șovăielnici în defensivă și de imprecizi în aruncări de la semidistanță. În genere, lipsa de nerv a echipei în momentele importante ale partidei, mi s-a părut de-a dreptul exasperantă. Mă gîndesc în primul rînd la situația de 10—9 cînd am ratat o ocazie clară de majorare a scorului, și apoi, la maxima apropiere de după pauză (51—60) cînd cele două contraatacuri irosite din „bîlbîieli" elementare, ne-ar fi putut redeschide o portiță salvatoare.... Ce-i drept, era cam tardiv să sperăm în „miracole", avantajul de 18 (!!) puncte, pe care Benczе, Simon, Czinkan și Greminger l-au acumulat cu dezinvoltură, în prima jumătate a meciului, ar fi fost greu de recuperat chiar pentru o formație cu o clasă peste „Steaua" de duminică. Așa că, vrînd-nevrînd a trebuit să înghițim o nouă bomboană amară, oferită de baschetbaliștii noștri, întrebîndu-ne cu năduf — cît or mai avea de gînd să ne miluiască cu asemenea „atenții"?

Dan DEȘLIU

N. B. Noroc că handbaliștii ne-au reconfortat miercuri, printr-un 20—11 în compania norvegienilor. Deh, ce să-i faci, dacă-am avea același succes și la coș!...

Cu schiurile la Borșa **Fotografia: I. PETEU**

VARIETĂȚI

CIORAPII LUI DI STEFANO

Cunoscutul jucător de fotbal Di Stefano, din echipa Real Madrid, a acceptat un contract publicitar fără precedent în acest domeniu, care a stîrnit un mare scandal în lumea sportivă.

Acest jucător a apărut într-o reclamă care-l reprezintă în costum de sport, partea de jos a corpului fiind înlocuită cu... două picioare de femeie. Alăturat se află următorul text: „Dacă aș fi fost femeie aș fi purtat ciorapi Berkshire".

Comentînd acest caz unele ziare ridiculizează acest aspect neobișnuit al unei reclame prezentate de un sportiv fruntaș.

După 29 de ani

Realizînd în 1962 performanța de a ocupa locul doi în campionatul mondial de fotbal, echipa Cehoslovaciei a făcut pe mulți dintre pasionații acestui sport să-și amintească că de o altă mare performanță înscrisă de formația Cehoslovaciei acum 29 de ani, mai precis la 10 iunie 1934, cînd la Roma a disputat cu echipa Italiei, finala aceleiași competiții.

După un meci memorabil, echipa lui Planicka a pierdut în prelungiri cu 2-1.

Astăzi, foștii titulari ai echipei Cehoslovaciei sînt cetățeni respectabili, iubiți și cunoscuți la locurile lor de muncă. Planicka este antrenor al juniorilor clubului Dinamo Praga, Junek, directorul unei bănci, Ctyroky, radiotehnician la uzina Tesla din Pardubice, Puc este redactor sportiv, Cambal lucrează la uzina siderurgică Kovostroj din Decin, Kreil este antrenor la Ruda Hvezda din Brno, Kopecky, turnător la o uzină din Praga, Vodicka, funcționar. Nejedly directorul transporturilor rutiere din Beroun etc.

Prieteni nedespărțiți ei se adună de multe ori seara la restaurantul lor favorit din Praga pentru a-și împrospăta amintirile.

Iată-i în clișeu (de la stînga la dreapta) pe Planicka, Puc, Kopecky, Junek și Zenisek.

SUMO

În Japonia se bucură de o mare popularitate un sport tradițional, numit sumo. Caracteristic pentru acest sport, care are contingențe cu luptele, este greutatea concurenților. Adversarii cîntăresc de obicei între 130 și 150 kg. iar lupta nu durează în mod obișnuit decît puțin timp, necesar însă pentru dezechilibrarea unuia și punerea unei mîini sau al unui genunchi la pămînt pentru a fi declarat învins.

Ultima reuniune, care a avut loc în orașul Kyoto, a durat 15 zile, competiția fiind urmărită de 250.000 de spectatori.

UMOR STRAIN

O poziție bună și un reporter foto operativ...

— ...și care sînt impresiile dv. despre felul cum s-au desfășurat întrecerile?...

ȚIRIAC-BOSCH 3-0

„...După o dispută aprigă (în cîuda, sau mai ales din cauza viscolului), cu atacuri și riposte congestive de ambele părți... Scorul putea fi mai strîns. Oricum, o victorie meritată".

★

După cum vedeți, ați pierdut primul meci al sezonului de tenis. Ați scăpat... uvertura. Dar, ca să nu vă necăjiți prea mult, țin să precizez că s-a jucat fără rachete. (Pentru că a nins și fulgii ar fi cariat corzile). La drept vorbind nici Țiriac n-a fost Ion Țiriac, ci o... echipă de fotbal. La fel ca și Bosch.

★

Întîlnirea de fotbal F. C. Țiriac — A. S. Bosch a încheiat cele două ore de antrenament în aer liber ale lotului nostru de tenis, desfășurate recent pe fundul cupei velodromului Dinamo, plin cu zăpul alb al zăpezii... Dăm formațiile: *F. C. Țiriac:* Năstase, Marin Bădin, Serester, Țiriac, Mărmureanu. *A. S. Bosch:* Bardan, Bosch, Ștefan Georgescu, Viziru cel mic, Rakosi.

Un moment să recitim echipele. Da... da... Marin Bădin? Antrenorul... Da... da... da... Ștefan Georgescu? E fostul jucător de tenis, astăzi profesor de educație fizică și al doilea antrenor al lotului.

★

Așa dar, practica, experiența și sacoșa cu taine (Marin Bădin) au întins o mînă bărbătească servietei cu manuale de fiziologie, psihologie și... elan (Ștefan Georgescu).

...În după amiaza aceea, la Dinamo, opt treninguri bleu au prins pe alocuri degradeuri marine sub efectul transpirației, pentru ca la vară, în „Cupa Davis", tricourile albe să rămînă imaculate pînă spre setul cinci.

Și tot în după amiaza aceea am văzut cît de variată poate fi aparent monotona pregătire fizică. Pași de uriaș, fandări, sprinturi la deal — pe culoarele de beton ale velodromului, genuflexiuni speciale pe treptele înghețate ale tribunelor, și așa mai departe...

— Ce zici, tovarășe Bădin?

— Excelentă pregătirea fizică. Și e priceput Georgescu. Știe să subordoneze toate mișcările tenisului. Acesta e esențialul. Uite, fii atent o clipă... Fandările longitudinale le elimină tot mai mult pe cele laterale. Fotbaliștii caută drumul cel mai scurt spre poartă. Noi îl căutăm pe cel spre plasă.

★

A doua repriză de fotbal se joacă în nocturnă, fără reflectoare. Sînt singurul spectator. Mă gîndesc că acum cîțiva ani, la Dijon — îmi pare, singurul spectator al unui meci de fotbal disputat pe viscol a fost invitat gratuit la Stockholm pentru turneul final al campionatului mondial de fotbal. Aștept o invitație de la Wimbledon. Afară de cazul că mi se va reproșa premeditarea.

...Am uitat că sînt și cronometror, astfel că jocul se prelungește spontan. Cît de clar ies la iveală temperamentele, calitățile și defectele acestor jucători de tenis care joacă fotbal în ghete de baschet! Năstase aleargă pe tot terenul, „rechiziționează" mingea (ca Ion Ionescu), dar se pierde în fața careului. Serester desfășoară un joc de inter rătăcitor, dar n-are șut (atenție, tovarăși antrenori, trebuie să-i găsiți o armă decisivă în fața fileului!). Țiriac joacă în stilul lui Hidegkuti, cu pase subtile, dar nu se prea omoară (Oh, „Țiri", „Țiri"!), iar Mărmureanu se zbate cu capul în pămînt, mai ceva ca Ene II și n-are cutie de viteze. La „A. S. Bosch" Bardan și Viziru cel mic sînt cei mai descurcăreți, un fel de Mafteuță și Baboie, iar Rakosi, poreclit Didi — pentru cei 33 de ani ai săi — așteaptă mereu o centrare șutată de la un Garrincha inexistent (a fost la gala de filme sportive). În sfîrșit, Bosch acționează distant și grav.) Îmi explic abia mai tîrziu: în curînd va fi tată).

★

Vestiar. Treninguri aburinde. Fețe unsuroase, ca într-un film cu mineri. Atmosferă de thermă.

— Ce zici, Țiriac?

— Faină pregătirea asta fizică, dar jucăm prea puțin tenis.

Intervine Georgescu:

— Vrei s-o reducem?

— N-am spus asta. Mă gîndesc însă că la ora asta Laver joacă 5-6 ore pe zi la el acasă.

— În schimb nu joacă hochei.

Țiriac prinde săgeata din zbor și o rupe în două:

— Nici eu nu mai joc. Mai ales de cînd cu scrisoarea deschisă din „Magazinul".

★

Nota bene. Rîndurile de mai sus vor să fie un reportaj de iarnă despre sportul verii, dar, în același timp, o săgeată la adresa unora dintre antrenorii de fotbal care disprețuiesc rolul absolvenților I. C. F. în pregătirea echipelor lor. Simbioza Bădin — Georgescu e un exemplu pentru sceptici.

★

La plecare, Țiriac:

— Tovarășe reporter, două vorbe. Am scris și eu un articol de tenis. Vi l-aș aduce mîine la redacție, la „Sportul". Despre pregătirea de iarnă a jucătorului de tenis. Ce ziceți, merge?

— Ca un smeci imparabil la meci — bal. Dar cu o condiție. Să mai urmeze un altul, cu titlul: „Ce voi face anul acesta împotriva focului de paie". Știi la ce mă refer... Nu?

— Ba da.... La iarna trecută. La victoriile din Egipt.

Ioan CHIRILĂ

Concursul nostru sportiv cu premii

În numerele noastre trecute am anunțat noul nostru concurs sportiv cu premii. Reamintim cele trei întrebări la care au de răspuns cititorii noștri:

1. — CE ECHIPĂ VA OCUPA PRIMUL LOC ÎN CAMPIONATUL CATEGORIEI A DE FOTBAL, EDIȚIA 1962—1963?

2. — CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA ULTIMELE TREI LOCURI ÎN CLASAMENTUL FINAL AL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A?

3. — CARE VOR FI CELE TREI ECHIPE CARE VOR OCUPA PRIMUL LOC ÎN CELE TREI SERII ALE CAMPIONATULUI CATEGORIEI B?

Întrucît returul campionatului categoriei A începe la 10 martie 1963, răspunsurile cititorilor, cu mențiunea „PENTRU CONCURSUL SPORTIV", însoțite obligatoriu de un BON DE PARTICIPARE pentru fiecare răspuns, urmează să ne fie trimise pînă la această dată. (Ultimele plicuri sau cărți poștale care vor fi luate în considerare vor trebui să poarte DATA POȘTEI 9 MARTIE A.C.). Răspunsurile vor fi trimise pe adresa: Revista „MAGAZIN" Piața Scînteii nr. 1 — București.

Iată și premiile pe care le acordăm:

PREMIUL I — lei 2500 (în obiecte).
PREMIUL II — lei 2000 (în obiecte).
PREMIUL III — lei 1000 (în obiecte).
5 MENȚIUNI a cîte lei 500 (în obiecte).

Iată și bonul de participare, pe care-l vom publica în mai multe numere ale revistei:

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV
BON DE PARTICIPARE

Știați că...

...cea mai mare distanță parcursă de un mărșăluitor în 24 de ore este de 214 km. și 57 m? Recordul aparține lui Hugh Neilson care l-a obținut la Londra la 14-15 octombrie 1960.

...cel mai mare bazin din lume cu apă sărată se află la Casablanca? Bazinul măsoară 74,980 m. lățime și 480 m. lungime.

...cel mai mare scor înregistrat într-o întîlnire de fotbal este cel obținut de echipa Arbroath care a învins în Cupa Scoției în 1885 cu 36-0 echipa Accord?

...cel mai mic pește prins de un pescar cu undița este un Schindleria Praematurus *pescuit lîngă insula Samoa, care avea greutatea de 2 miligrame?*

...cel mai lung droap-gol a fost realizat de jucătorul G. Brand din echipa Africii de sud în meciul cu Anglia în 1932? Acest jucător a reușit un droap-gol de la o distanță de 82 de metri...

...există un „record mondial" al săriturilor cu coarda? Australienii J. Rogers și T. Lewis au reușit să sară coarda de 286 de ori într-un singur minut!...

...cea mai mare viteză atinsă de un schior este de 175,43 km. pe oră și că aparține americanului Ralph Miller?

...cel mai scurt meci înregistrat într-un concurs internațional de tenis de masă s-a petrecut la jocul dintre T. Tanaka (Japonia) și Z. Dolinar (R. P. F. Iugoslavia) disputat în 1955 în cadrul campionatului mondial? Primul a învins cu 3-0 într-un meci care n-a durat mai mult de 13 minute...

...jucătorul de fotbal Aznar din echipa franceză Marseille se mîndrește cu o performanță puțin obișnuită? În 1942 în cursul unui meci cu echipa Avignon cîștigată de Marseille cu 22-0 el a marcat 9 goluri!...

...un indian, Abdulaziz Khan, se mîndrește cu un record original: el a mers cu o bicicletă timp de 76 de ore și 41 minute fără să coboare de pe vehicul?

..recordul mondial privind durata unei scufundări în apă fără nici un aparat ajutător este de șase minute și trei secunde și că aparține unui sportiv din Republica Dominicană, Carlo Ortiz?

...există un record mondial al săriturilor în apă cu schiurile? Cea mai bună performanță aparține lui Tony Schur cu 45,70 m.

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

MONUMENTE CELEBRE ȘI ISTORIA LOR

MICHELANGELO: DAVID

„Nu dăm gigantul! Nu vom da gigantul nostru!" — scanda mulțimea adunată odinioară, în vara anului 1870, în Piața Senioriei, piața principală a Florenței. Aceleași cuvinte răsunau în prăvălioarele strîmte, pe îngustul pod Ponte Vecchio, în frizeriile de pe strîmtele și întortocheatele străzi medievale. Cuvintele acestea puteau fi citite pe placarde atîrnate la ferești sau pe pereții caselor, scrise cu creta.

Florența fierbea. Se părea că-n pașnicii studenți, frizeri, vizitii, cărușași, croitori, care formau populația orașului în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, reînviase sufletul strămoșilor îndepărtați. Se părea c-au înviat vremile de mult uitate cînd postăvarii, țesătorii, cu armele în mîini alergau spre această piață, ca să participe la făurirea soartei republicii lor dragi.

După atîtea veacuri, orașul fusese turburat de zvonul că David, statuia iubită a florentinilor, pe care ei o numeau „Gigantul", va fi mutată de pe soclul ei din piață, la muzeu, într-o sală anume construită pentru ea.

Florentinii nu voiau să-ngăduie acest lucru. „Nu vom da Gigantul nostru" — declarau ei sus și tare; și au împiedicat mutarea statuii, pînă cînd în locul sculpturii de marmură au căpătat o copie exactă în bronz.

E adevărat că această copie n-a mai fost pusă pe vechiul loc la intrarea în fosta reședință a guvernului Republicii florentine, Palazzo Vecchio, ci în noua Piață Michelangelo, anume făcută pentru statuie. Dar împotriva acestui lucru nimeni n-a protestat.

Dacă ar fi existat această piață la începutul secolului al XVI-lea, probabil că însuși Michelangelo Buonarotti l-ar fi așezat pe David al său exact aici.

Noua piață s-a deschis în fața micuței biserici San-Miniato, operă a unor arhitecți florentini anonimi, din secolul al XIII-lea. Cîndva această bisericuță fusese pentru Michelangelo aproape cel mai iubit monument din orașul său natal. În glumă chiar numea biserica San-Miniato „mireasa lui". Aici în mînăstire a trăit el în anul memorabil 1529, cînd armatele unite ale papei, și ale regelui Spaniei au asediat Florența. De-aici a condus el lucrările de fortificare, a întărit colina San-Miniato, în care pe drept cuvînt vedea cheia orașului.

Din piață se deschide o frumoasă perspectivă spre orașul Pisa, o cîmpie verde, prin care șerpuiește rîul Arno. Sculptura de bronz se înalță pe fondul unui peisaj măreț, pe care de-attea ori îl admirase Michelangelo. Și se pare că în mîndra privire, pe care Gigantul o îndreaptă în depărtări, este exprimat spiritul zbuciumat al creatorului său.

Iar de jos, din oraș, figura înțepenită de bronz, pe fondul cerului florentin, pare și mai înaltă și mai zveltă.

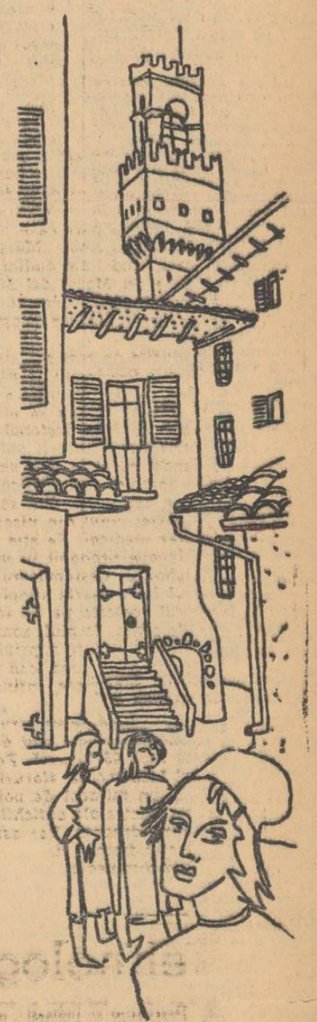

Povestea unui bloc de marmură

La jumătatea secolului al XV-lea, din ordinul breslei torcătorilor de lînă, fusese adusă la Florența cu mari greutăți, din carierele vestite de la Carrara, un uriaș bloc de marmură. Blocul se distingea printr-o uimitoare frumusețe de structură și printr-o culoare albă, neobișnuit de uniformă, fără nici o pată, oricît de mică. Din această stană de marmură voiau să sculpteze pentru catedrala din Florența statuia unui profet și în anul 1464, unul din meșteri, al cărui nume nu-l cunoaștem precis, s-a și apucat de lucru.

După expresia unui scriitor din secolul al XVI-lea, marmura a fost „găurită". În bloc fusese practicată o deschizătură și partea de deasupra fusese cioplită. Lucrarea se dovedise peste puterile meșterului.

Blocul de marmură stricat zăcea de cîteva decenii în piață și autoritățile catedralei se adresaseră fără succes sculptorilor cu rugămintea de a-l lucra.

Ca în toată Europa medievală, și-n Florența meseriașii aceleași profesii erau uniți în bresle. Exista breasla țesătorilor, a brutarilor, a fierarilor, a șelarilor. Fiecărei bresle i se încredința îngrijirea unei biserici și a unei clădiri publice. Această sarcină se numea „epitropie". Breslele bogate primeau epitropia cîtorva clădiri, cele mai sărace, a unei singure clădiri sau numai a unei părți din ea..

Membrii epitropiei erau aleși printre meșterii breslelor. Ei încheiau contractele pentru furnizarea materialelor, invitau arhitecți, sculptorii, pictorii, tehnicienii; veghiau ca lucrările să fie executate la timp și bine. Fiecare breaslă, năzuind să întreacă pe celelalte în grija pentru frumusețea orașului, nu se dădea în lături să cheltuiască sume enorme din tezaurul breslei.

Breasla dărăcitorilor era atît de puternică și bogată, încît ei i s-a încredințat epitropia asupra celui mai mare edificiu al orașului, vestita catedrală din Florența; ea a desfășurat, în lucrări de artă, o deosebită activitate.

Iată de ce e greu să numești un sculptor mare din a doua jumătate a secolului al XV-lea, căruia epitropii catedralei să nu-i fi propus să facă o statuie din blocul de marmură de la Carrara. Dar niciunul nu s-a încumetat să se apuce de un lucru care cerea nu numai talent și cunoștințe, ci și o mare îndrăzneală. Statuia trebuia „extrasă" din blocul stricat, care căpătase o formă întîmplătoare, cu totul bizară. Celui mai mare sculptor al secolului al XV-lea, florentinului Donatello i-a fost de-ajuns să arunce o singură privire asupra pietrei schilodite, ca să și refuze categoric a o lucra.

În anul 1500 a vrut să se apuce de lucru Iacopo Sansovino, care se bucura de o mare faimă. El a măsurat amănunțit piatra și a declarat că poate să sculpteze din ea o statuie gigantică, dar că trebuie să mai adauge cîteva bucăți de marmură, fiindcă altfel îi este peste putință să înscrie formele corpului omenesc în blocul desfigurat. Dar florentinii voiau să împodobească orașul lor cu o statuie-monolit.

Se părea că-n întreaga Italie numai un singur om, care întrunea în sine artistul, savantul și inginerul, e în stare să rezolve această problemă. Dar acest om trăia departe de Florența natală, în nordul Italiei, la Milano, pe lîngă curtea ducelui Ludovico Mozo. Acesta era Leonardo da Vinci.

Leonardo a venit în orașul natal de-abia în anul 1501, după ce francezii au ocupat Milano. Pe vremea aceasta Leonardo era în culmea gloriei. Avea aproape 50 de ani, dar își păstra nu numai energia tinerească și uimitoarea lui capacitate de muncă, ci și forța fizică ce ieșea din comun. De o statură uriașă, chipeș, cu barbă îngrijită, cu haine luxoase din postav subțire, colorat, el se considera de multă vreme primul dintre pictorii Italiei. Fusese de mult recunoscut ca cel mai bun inginer genist, botanist, eminent mecanic, anatomist. Dar foarte de curînd făcuse și o sculptură minunată.

Statuia călare a lui Francesco Sforza din Milano, opera lui Leonardo da Vinci, rivaliza cu cele două celebre statui ecvestre ale epocii: monumentul condottierului Coleoni din Veneția și monumentul condotierului Gattamelata din Padua.

De aceea Leonardo putea fi socotit sculptorul care să modeleze statuia din enorma bucată de marmură de Carrara stricată, fără să mai adauge alte bucăți și fără să reducă înălțimea pietrei. Dar și el, după ce-a studiat piatra, a clătinat din cap negativ.

Nu rămînea decît să se taie blocul în bucăți.

Dar nu l-au tăiat. De lucrul pe care-l socoteau nerealizabil niște meșteri în vîrstă, cu o bogată experiență creatoare, s-a apucat Michelangelo care n-avea decît 26 de ani.

Familia Medici

Tiranii din Florența din familia Medici, erau cunoscuți mecenați și mai mult decît toți, Lorenzo de Medici, supranumit Magnificul.

Prin daruri, prin filantropie, prin organizare de serbări, acești tirani urmăreau, cu succes, să cîștige popularitatea, iar protecția artelor și grija de a împodobi Florența constituia unul din cele mai temeinice mijloace pentru întărirea autorității lor.

B. BRODSKI și A. VARȘAVSKI

(Urmarea în numărul viitor)

MEDICUL vă sfătuieşte

PE TEME DE SEZON

NOUTĂŢI HIBERNALE DIN STAŢIUNILE BALNEARE

LA GOVORA: UN SANATORIU DE IARNĂ PENTRU COPIII REUMATICI

Datorită calităţilor curative ale renumitelor sale ape minerale şi ale climatului de iarnă deosebit de favorabil (dulce, cu timp frumos şi foarte puţine zile de iarnă", cu aer curat şi variaţii mici de temperatură şi umezeală, Govora întruneşte cele mai bune condiţii de cură balneo-climaterică pentru cei mici suferinzi de reumatism. Din aceste considerente aici a luat fiinţă pentru sezonul de iarnă un sanatoriu de copii special amenajat şi dotat cu aparatură modernă pentru tratarea în cele mai bune condiţii a afecţiunilor reumatismale ale micilor pacienţi trimişi la cură sanatorială.

LA OLĂNEŞTI: UN SANATORIU DE IARNĂ PERMANENT PENTRU BOLNAVII CU SECHELE DE HEPATITĂ EPIDEMICĂ

Reuşita experienţei din iarna trecută a determinat redeschiderea în cursul acestei ierni la Olăneşti a sanatoriului pentru foştii bolnavi de hepatită epidemică care au rămas cu sechele (urmări ale bolii) şi totodată permanentizarea lui ca „sanatoriu de iarnă" pentru această categorie de bolnavi.

LA CĂLIMĂNEŞTI: SECŢII, APARATE ŞI METODE NOI

Pentru ridicarea nivelului calitativ al asistenţei balneare la Călimăneşti s-au adus de curînd o serie de îmbunătăţiri simţitoare în ce priveşte extinderea numărului de proceduri terapeutice, înzestrarea cu aparatură modernă şi introducerea de noi metode de tratament în diverse secţii ale staţiunii. Astfel s-au creat două secţii noi, una de împachetări cu nămol, alta de hidroterapie. Serviciul stomatologic a fost înzestrat cu un aparat „Dentior" iar serviciul de aerosoli dispune acum de un aparat modern cu ultrasunete. Totodată s-a introdus un sistem mai eficient de împachetări cu parafină, în tăvi. La secţia de gastro-enterologie s-a introdus tratamentul cu apă de Căciulata (izvorul 2), pentru bolnavi cu gastrită hiperacidă şi maladie ulceroasă care a dat rezultate remarcabile. De asemenea, la sanatoriul de silicoză bolnavii au numai cuvinte de laudă referitor la noua metodă de tratament prin aerosoli cu Gerovital, introdusă de curînd. Rezultatele obţinute cu noua metodă în tratamentul silicozei sînt dintre cele mai bune.

DIN ACCIDENTELE CAUZATE DE FRIG:

DEGERĂTURILE

În fond, ce este degerătura? Sub acţiunea frigului (însoţit de umezeală) pe cale nervoasă reflexă se produce o vasoconstricţie locală ceea ce face ca activitatea vitală a ţesuturilor atinse de frig să scadă, iar circulaţia sîngelui să se încetinească. Datorită acestui lucru, apare o senzaţie de răceală, de amorţeală, sensibilitatea pielii scade, mişcările voluntare ale degetelor sînt reduse şi încetinite. Din această cauză, de exemplu, nu putem aduna degetele în buchet. În acelaşi timp apar dureri în extremităţile amorţite.

În această fază, dacă intervenim la timp — făcînd mişcări active cu tot corpul şi mai accentuat cu extremităţile în cauză (alergări, mişcări pe loc cu mîinile şi picioarele, fricţionare pînă la înroşirea urechilor, nasului, pielii) în scopul activării circulaţiei sîngelui — putem evita pericolul unei degerături. Dacă se neglijează aceste semne, sub acţiunea prelungită a frigului, circulaţia sîngelui se opreşte de tot, pielea se înălbeşte, sensibilitatea ei dispare, durerile încetează. Situaţia aceasta e periculoasă, deoarece poate produce necunoscătorilor o stare de autolinişitire („nu mă mai doare nimic") care poate prelungi starea de „asfixie" a ţesuturilor degerate şi poate agrava leziunile.

Pericolul degerăturii întregului corp survine la persoanele surmenate, nehrănite şi mai ales la cele în stare de ebrietate, a căror atenţie, sensibilitate şi voinţă sînt scăzute din cauza acţiunii alcoolului asupra sistemului nervos central. Ele nu simt frigul, obosesc repede, se culcă pe jos cu indiferenţă şi adorm, creindu-şi singure toate condiţiile pentru a degera.

După urmările şi leziunile ce le produc, degerăturile sînt de 3 grade. Cele de gradul întîi produc leziuni mai uşoare: pielea devine roşie, fierbinte şi umflată, dînd o senzaţie locală de arsură.

În degerăturile de gradul doi — mai profunde — după cîteva ore apar băşicuţe cu lichid, pielea devine albăstruie, sensibilitatea ei este mult scăzută. Degerăturile de gradul trei se recunosc după culoarea vinătă închisă a pielii (semnele de început ale gangrenării ţesuturilor), după dispariţia sensibilităţii şi mobilităţii părţilor degerate.

Ce e de făcut în asemenea împrejurări?

De fapt cel mai uşor lucru este să prevenim degerăturile. În sezonul rece îmbrăcămintea să fie uscată şi călduroasă, încălţămintea să fie comodă, picioarele să fie protejate prin ciorapi groşi şi uscaţi de lînă, iar degetele mîinilor — prin mînuşi groase. Urechile să fie acoperite cu căciulă, fular sau apărători de urechi.

Se va evita statul pe loc mult timp şi lipsa de mişcare atunci cînd stăm în aer liber. Se vor face mişcări active, energice, aşa cum s-a arătat mai sus. Cei ce lucrează afară în frig trebuie să folosească echipamentul de protecţie (pufoaică, fular, căciulă, mînuşi, încălţăminte cu talpă groasă etc.), vor consuma băuturi calde (nu alcool!) cît mai des. Din timp în timp vor controla sensibilitatea urechilor, nasului, obrajilor şi vor întreba tovarăşii de muncă despre aspectul şi culoarea lor. Scăderea sensibilităţii şi înălbirea lor — primele semne de alarmă ale degerăturii — impun luarea de urgenţă a măsurilor de prim ajutor: fricţionarea energică la rece cu mînecа sau mînuşa pînă la înroşirea, încălzirea şi revenirea sensibilităţii locului degerat, evitarea încălzirii rapide (la sobă sau în cameră încălzită) care produce o congestie locală dăunătoare. În cazul degerăturilor de gradul I aceste măsuri vor fi suficiente pentru a duce la vindecarea lor în scurt timp. Dacă însă apar semnele unor degerături de gradul II sau III, atunci — pentru evitarea complicaţiilor mai grave — se aplică pe locul degerat doar un simplu pansament steril uscat şi se trimite pacientul neîntîrziat la spital pentru tratament medical de specialitate.

În cazul degerării corpului, degeratul — care este somnolent şi ameţit — nu va fi lăsat în nici un chip să adoarmă. Se va aşeza într-o cameră neîncălzită, se va fricţiona pe tot corpul mai multă vreme pentru restabilirea circulaţiei sîngelui. Dacă poate să înghită, i se dau băuturi reci (nu ceaiuri calde!). Dacă este fără conştiinţă, i se face respiraţia artificială cu perseverenţă pînă cînd tratamentul va putea fi preluat de către un personal medical calificat, chemat de urgenţă.

Dr. Mircea OLTEANU

IPOHONDRIA

Termenul de ipohondrie a devenit popular la noi în special datorită scrierilor clasicilor literaturii noastre. Caragiale, Alecsandri, Negruzzi şi alţii. Deşi sensul apropiat al acestei noţiuni rămîne, pe alocuri, neclar şi cuvîntul este destul de diferit folosit, totuşi aproape pretutindeni semnifică un dezechilibru nervos, manifestat printr-o temere de ceva.

Există oare în medicină acest termen şi ce semnificaţie are?

La prima întrebare răspundem pozitiv: termenul de ipohondrie există şi este folosit şi astăzi, mai corect sub noţiunea de sindrome ipohondrice. Cuvîntul de ipohondrie vine de la grecescul hypocondriom, alcătuit din cuvîntul hypo = sub şi chondros = cartilagiu.

Ce legătură poate exista oare între această localizare anatomică, indicată de termenul grecesc şi o tulburare psihică? În Grecia antică, Hippocrat, cînd a descris primul această boală, o credea pricinuită de o tulburare psihică? În Grecia anmorbus mirachialis, după limba arabă, morbus însemnînd boală şi mirach — stomac. Abia de la Galem, este introdus cuvîntul hipocondria, care aduce „precizarea" locului cauzator al bolii „sub coaste".

În fond, sindromul ipohondric desemnează un complex de simptome de tulburare psihică, ce se manifestă printr-o teamă exagerată a bolnavului de boală, prin exagerarea bolii sale reale şi chiar prin inventarea unor suferinţe inexistente.

Uneori ipohondria este o particularitate a caracterului bolnavului care-l însoţeşte toată viaţa — trăsătura maniaco-alarmantă.

Alteori ipohondria este semnul începutului unei boli de nervi, cînd pînă atunci bolnavul nu acordase niciodată vreo atenţie deosebită sănătăţii sale.

În ambele cazuri bolnavii se plîng de cele mai feluri te senzaţii de boală, şi nu se gîndesc tot timpul decît la boala lor. Bolnavii de ipohondrie se plîng că simt ace dureri, tremurături în cele mai diferite părţi ale corpului, se plîng de palpitaţii şi de strînsoare în piept, însoţite toate de o convingere din ce în ce mai profundă, greu de schimbat că sînt foarte greu bolnavi. În ultimul timp aceşti bolnavi „simt" că au cancer fără ca, bineînţeles, să aibă aşa ceva.

Caracteristic aproape pentru ipohondrici este faptul că examinat fiind de medic, care trage concluzia că nu descoperă nimic patologic, organic, bolnavul ipohondric, în loc să fie fericit de ceea ce aude, se declară nemulţumit şi se adresează mereu, mereu altor medici, ros de teama lui şi împins de starea de dezechilibru psihic în care se găseşte. În plus bolnavul intră într-un „cerc vicios", gîndurile şi teama lui faţă de boală făcîndu-l să-şi concentreze atenţia asupra celor mai mici senzaţii dureroase, neplăcute, noi, care prin aceasta vin să întărească senzaţiile şi cresc şi mai mult neliniştea şi teama bolnavului. Treptat şi nu rareori această stare de agitaţie, de nelinişte, de teamă, de încordare, îl face să se simtă prost dispus, îl slăbeşte, îi strică pofta de mîncare şi somnul, şi îi provoacă chiar dureri de cap complicînd tabloul bolii.

Adesea, găsim la aceşti bolnavi o adevărată farmacie, ei ajungînd să acumuleze chiar şi singuri cele mai variate medicamente şi să solicite tot felul de tratamente recent auzite şi să-şi alcătuiască diete speciale, care prin multilateralitatea lor produc divitaminarizarea şi denutriţia organismului lor.

Medicii cunoscînd aceste manifestări, după ce se conving bine că senzaţiile descrise de bolnav nu ascund o suferinţă organică, apelează la specialistul neuro-psihiatru.

În fond, după cum arătam la început, ipohondria nu e o boală propriu-zisă ci o sumă de sindroame, ce pot apare ca urmare a citorva boli psihice, schizofrenia, nevroza, psihoza, şi alte psihopatii.

Specialiştii neuro-psihiatri examinînd bolnavul stabilesc cărui sindrom ipohondric aparţine după caracteristicile şi manifestările bolnavului. Astăzi ne sînt cunoscute 5 sindroame ipohondrice principale: paranoice, halucinato-paranoidice, parafrenice, depresivo-paranoidice şi neurotice. În raport cu stabilirea caracteristicilor bolii se aplică şi tratamentul fizico-patologic pentru vindecarea tulburării psihice.

Succesul tratamentului depinde de preconizarea instituirii lui, cînd boala nu s-a agravat şi nu s-a complicat încă.

Dr. V. IVANOV

POŞTA MEDICULUI

OANA — Bucureşti: Sînteţi foarte tînără şi lipsită de experienţă. Aţi avut dovada că sînteţi pe deplin sănătoasă. Sigur că mariajul va însemna un pas important în viaţa dv. Dar aceasta nu trebuie să fie un medicament, ci urmarea firească a sentimentelor reciproce ce vă animă. Nu, la un om sănătos, în fond, cu voinţă (e drept insuficient pusă la încercare) situaţia de acum poate avea mai puţine consecinţe decît o căsătorie la întîmplare.

GINA — Rădăuţi: Înainte de orice prezentaţi copilul unui medic dermatolog. Desigur că mătreaţa trebuie îndepărtată. Produsul Seboderm, la care puteţi adăuga Gerovital III—IV fiole este util.

CRIŞAN MIHAI — Sinaia: Dacă doctorii care vă tratează consideră necesară prescrierea medicamentului amintit, atunci fără îndoială, prin Ministerul Sănătăţii şi Prevederilor Sociale, vi-l puteţi procura.

A. B. — Bucureşti: Desigur, a modifica un asemenea reflex este greu, dar aţi putea totuşi vedea ce rezultate aţi obţine prin exerciţii zilnice şi repetate. Mai ales trebuie să contaţi pe faptul că sînteţi echilibrat din toate punctele de vedere.

S. P. L. — Bucureşti: Atitudinea dv. este cu totul condamnabilă. Oricît de singură aţi fi şi oricît de greu v-ar veni, nu puteţi să vă ingrijiţi sănătatea decît dacă medicul vă consultă şi vă prescrie un tratament. Deci, aşa cum aţi prevăzut, vom insista să vă examineze medicul O.R.L. şi medicul reumatolog.

SFATURI COSMETICE

Deoarece mai multe cititoare au cerut să li se indice modul de preparare a unei creme de noapte sau de zi le satisfacem această dorinţă arătînd în cele ce urmează cum îşi pot prepara singure creme adecuate tenului lor.

Pentru o cremă hrănitoare de noapte indicată în toate tipurile de tenuri cu excepţia tenului excesiv de gras cînd poate fi aplicată numai în jurul ochilor sînt necesare următoarele ingrediente: lanolină 10 g, butir cacao 4 g. sau stearină 4 g, ceară albă 5 g., ulei de parafină uz intern 25 g., borax 0,30 g, apă 10 g, 1 fiolă de Vitamina A.

Procedăm în felul următor: introducem într-un vas smălţuit lanolina, butirul, ceara şi uleiul de parafină, punem vasul pe baia de apă şi amestecăm pînă la topire. Într-un alt vas încălzim pînă la fierbere apa amestecată cu boraxul şi o turnăm în porţiuni mici peste substanţele grase. Luăm vasul de pe baia de apă şi frecăm pînă la răcire cînd încorporăm Vitamina A şi eventual parfumul. Nu se recomandă însă parfumarea cremei deoarece unele parfumuri pot fi influenţate de compoziţia cremei şi alterîndu-se pot irita pielea. O altă variantă de obţinere tot a unei creme de noapte este prepararea ei la rece. În acest scop cîntărim cîte 10 g. de lanolină, vaselină albă, ulei de parafină uz intern şi apă. Introducem într-un mojar lanolina şi o amestecăm mereu incorporînd încet apa, adăugăm apoi vaselina şi la sfîrşit uleiul de parafină şi Vitamina A. Pentru prepararea cremei de zi sînt necesare 20 g. stearină, 30 g. glicerină, 8 g amoniac lichid, 0,30 g. borax şi 140 g. apă. Topim stearina pe baia de apă într-un vas smălţuit (fără crăpături). Pentru amestecare folosim o lingură de lemn fiartă în prealabil cu leşie. În alt vas încălzim glicerina cu apa şi boraxul. Cînd începe să fiarbă luăm de pe foc, adăugăm amoniacul şi turnăm în porţiuni mici peste stearină — se produce o spumă care pe măsura introducerii amestecului lichid se micşorează obţinînd o cremă de consistenţa smîntînii. Îndepărtăm vasul de pe baia de apă şi amestecăm pînă la răcire cînd trebuie să obţinem o cremă pufoasă uşor de întins şi care pătrunde perfect în piele. În cazul în care am obţinut o cremă cu grujuri sau prea lichidă o vom reîncălzi la foc potrivit şi vom amesteca din nou pînă la răcire.

Anca BOGDAN

LUCIA S.: Am mai publicat modele de genul celor care ne cereţi. Oricît am încerca, nu putem ţine seama şi satisface gustul fiecărei cititoare în parte. Mai ales că în materie de modă gusturile sînt foarte greu de împăcat. Din cele publicate de noi, majoritatea cititoarelor reţin linia şi unele indicaţii generale şi numai în unele cazuri şi modele. În toate cazurile, modelele mai pot fi şi combinate în funcţie de gust, siluetă, material etc.

U. N. GALAŢI: Este desigur destul de neplăcut că aţi pierdut acest an. Fără îndoială că au mai existat unele lacune în pregătirea dv., Cine cunoaşte bine toată materia nu poate vorbi despre... ghinion, fiindcă asta nu există. Aveţi o situaţie familiară bună şi deci nu vă puneţi problema de a merge să lucraţi undeva. Profitaţi din plin de timpul pe care-l aveţi disponibil şi învăţaţi foarte bine. Sîntem convinşi că în aceste condiţii veţi reuşi cu siguranţă la toamnă. Sînteţi încă tînără, aveţi timp să urmaţi cursurile facultăţii pe care o doriţi. Numai să nu amînaţi pregătirea spre toamnă, fiindcă o să pierdeţi obişnuinţa învăţatului. Impuneţi-vă un program riguros, pe care să-l respectaţi în totul.

O. A. — Cluj: Noi credem că cel mai bun ajutor pentru dv. în această situaţie este cartea intitulată „Bucătărie rapidă" apărută recent. Veţi găsi aici un ajutor de preţ în pregătirea unui meniu rapid şi consistent, îndată ce vă întoarceţi de la birou.

FL. ILEANA: Povestea dv. ni se pare foarte interesantă. Coneluziile pe care le-aţi tras nu sînt însă cele mai potrivite. V-aţi grăbit. Între doi buni prieteni sînt posibile asemenea discuţii şi nu trebuie să vedeţi ceva rău în faptul că au apărut. Discutaţi-le mai departe şi le veţi lămuri. Vă sfătuim să citiţi o carte care a apărut recent. Se cheamă „Micul Prinţ" şi este scrisă de Antoine de Saint-Exupéry. Veţi trage multe învăţăminte folositoare de aici.

CURIERUL NOSTRU

PĂRINŢI ŞI COPII

Ochii băiatului

În definitiv, care om nu are o mică slăbiciune? Care om n-a săvîrşit greşeli în viaţa lui? Îndrăznească cineva să afirme altfel! El... el n-a făcut decît — poate într-o măsură mai mare — ceea ce alţii fac într-o măsură mai mică. A greşit! Fie! Dar era băut. Ce, n-are dreptul? Cu leafa lui, cu munca lui, face ce vrea! Îşi aminteşte perfect! Luase salariul — bun salariu de altfel — şi ca întotdeauna trecuse pe la bufetul din colţ. Acolo, cald, parfum de ţuică fiartă, prieteni, lume, veselie. Un pahar, şi încă un pahar, parcă le mai ştie numărul? De nevastă uitase, uitase şi de copii, că-l rugase de un ghiozdan nou ca al lui Răducu.

Pe la ora 9 — devreme deci — a ajuns acasă. I se învîrteau toate în cap: strada, casele, stîlpii. Îi era însă cald, şi era vesel, vesel grozav.

În poartă îl aştepta Aneta. Stătea plînsă şi înghemată şi-l privea cu nişte ochi... Ca o cobie stătea şi-l privea.

Cînd a văzut-o, dintr-odată i-a pierit tot cheful şi toată veselia. Ce nevastă e asta să te bocească de parcă ai fi mort cînd te duci şi tu la circiumă? Şi e în stare — cum o cunoaşte — să tacă, să privească şi să bocească pînă la chenzina ailaltă. Să n-aibă şi el liniştе cînd bea un păhăruţ. Uite aşa-i strică tot cheful, cobia naibii...

Şi deodată simţi că se înfurie. O furie nebună, clocotitoare i se urca în piept, îi copleşea fiinţa asta. Simţi nevoia să rupă zăgazul şi... izbucni în răcnete.

— Ce te uiţi aşa? Ce m-am vîndut ţie? Sau n-am voie să mă întîlnesc cu prietenii?

Femeia tăcea. În aceeaşi clipă însă, zări ochii băiatului. Ochi ca ai mamii: negri, mari mustrători. Îi priveau sfredelindu-i parcă străfundul sufletului şi conştiinţa. Îi priveau cu înţelegere de om bătrîn şi amărît. Simţi că-l îneacă furia şi i se întunecă mintea. A ajuns să-l judece şi ăsta. Mucosul ăsta! Cu un singur gest, îşi smulse cureaua şi începu să lovească. Sălbatec, nebunеşte, la nesfîrşit...

— Te-ai vorbit cu mamă-ta, ai? V-aţi vorbit să-mi stricaţi viaţa, să mă legaţi de casă, ai? Ei lasă că vezi tu pe dracu. Tu şi mamă-ta...

Dar nu putu să dele prea mult în copil. În faţa băiatului făcuse zid nevastă-sa, dreaptă, dîrză, cu ochii scînteind. Aşa n-o văzuse niciodată.

— Să nu dai în copil că te omor, auzi? Să nu dai!

Şi copilului: — Du-te şi strigă vecinii şi miliţianul.

Asta a fost tot!

Pe ea au dus-o la spital că era bătută rău. Copilul n-a mai vrut să vină acasă. Îl ţinea o vecină. Apoi cînd s-a făcut bine, nevastă-sa a luat copilul şi s-au dus la părinţi. Aşa-i cînd ai unde să te duci. Îţi laşi gospodăria, îţi laşi bărbatul... S-au întîlnit apoi la tribunal.

Era neînduplecată ea. Poftim minune! Tăcuse şi răbdase nouă ani şi acum dintr-odată, parcă era fier.

— Nu ţi-e ruşine să baţi o femeie şi un copil? — l-a întrebat judecătorul.

— Eh! Femeia e obişnuită. O bat de cînd ne-am luat, iar copilul, copiii bătuţi les oameni dintr-o bucată. Şi pe mine mă bătea tata... şi-s om întreg. Ce-i dacă beau? Beau pe banii mei.

Tribunalul a pronunţat divorţul în favoarea mamei. Copilul a rămas la ea iar tatăl a fost obligat să-i plătească pensie alimentară.

Bărbatul e liber acum şi poate să bea oricînd. Dar nu e mulţumit. Noapte de noapte i se năzare că vede ochii copilului. Ochii aceia negri ca tăciunele îl privesc parcă din toate părţile lumii, şi-i ard sufletul. Ochi de copil bătrîn şi amărît care înţelege tot. Era bun băiatul. Poate că a greşit cînd l-a lovit? Dar cine nu greşeşte în viaţa asta? De vină însă nu era el, de vină erau ochii băiatului...

Alice MIHALCEA

PENTRU FETELE TINERE

1. — Palton sport din stofă ecosez. Are guler şi revere late, buzunare aplicate şi este strîns în talie de un cordon.

2. — Ţinuta sportivă este mult folosită de tineret şi în oraş. Acest vindiac închis cu fermoar este din ţesătură de relon imprimată şi este completat cu patente tricotate.

3. — Pentru toată ziua o rochie din stofă uni accentuată de tighele pronunţate, amănunt foarte modern în moda actuală.

4. — Din nou moderne şi foarte tinereşti rochiile cu bolerou. Acest model pe care îl recomandăm pentru teatru şi reuniuni, poate fi dintr-o mătase broşată sau dintr-o stofă subţire.

Desene de Raia SOLOMONICA

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Marinată de crap; antricoate cu ceapă prăjită; compot de vişine.

— Coltuneşi cu carne prăjiţi: ardei umpluţi cu orez; cornuleţe.

— Supă de linte; tocăniţă de purcel — murături; mere prăjite în aluat.

— Mămăliguţă cu brînză la cuptor; mîncare de castraveţi cu carne; mandarine.

— Ochiuri cu slănină; chiftele cu cartofi piure — gogoşari; papanaşi prăjiţi.

— Ciorbă de cartofi; plăcintă de macaroane; budincă de orez.

— Crochete de pasăre; ri. soto cu ficat; doboş tort.

CROCHETE DE PASĂRE

Cantităţi: 250 g. carne de pasăre, (resturi de carne fiartă) 10 g. unt, 30 g. jambon şi un ou. Sosul: 30 g. unt, 30 g. făină, 1 dl. zeamă de carne, puţin pătrunjel, sare, piper. Pentru pane: 100 g. făină, 2 ouă întregi, 1 linguriţă untdelemn, puţină sare, 100 g. pesmet şi 150 g. grăsime. Crochetele acestea se încep a se prepara cu sosul, adică: în untul fierbinte se pune făina care se lasă să se prăjească puţin, se adaugă apoi zeama de carne, pătrunjelul, sarea, piperul şi se lasă să fiarbă pînă se îngroaşă. Se taie carnea, se pune să se prăjească în cele 10 g. unt după care se adaugă în sos. Se lasă să scadă pînă devine destul de consistent. După ce s-a răcit se pune şi jambonul care a fost tăiat mărunt împreună cu un gălbenuş. Se fac crochete de formă rotundă sau lunguiеţe, se dau prin făină, apoi prin ou bătut cu o picătură de untdelemn şi sare, se dau prin pesmet şi se prăjesc.

RISOTO CU FICAT

Cantităţi: 1½ ceaşcă (mare) de orez, 3 linguri unt, 4 cepi zeamă de carne sau apă, 250 g. ficat, unt proaspăt cît o nucă. Se pregăteşte orezul în felul următor: se înfierbîntă grăsimea în care se toarnă orezul curăţit. După ce s-a prăjit puţin se toarnă deasupra zeama de carne şi se dă la cuptor. Se lasă aproximativ 30 de minute. Separat se taie ficatul în bucăţele mici, se înăbuşe în puţin unt. Cînd orezul este fiert, îl scoatem din cuptor, se adaugă puţin unt deasupra şi se aşează într-o formă de tablă unsă cu grăsime, de preferinţă cu gură la mijloc. Se pune apoi ficatul în orez, avînd grijă să-l amestecăm uşor. Se mai lasă cîteva minute la cuptor apoi se răstoarnă pe farfurie. Se serveşte cu sos de bulion sau ciuperci.

VINE, TOTUŞI, PRIMĂVARA!

ŢINUTA CORPULUI ÎN TIMPUL LUCRULUI

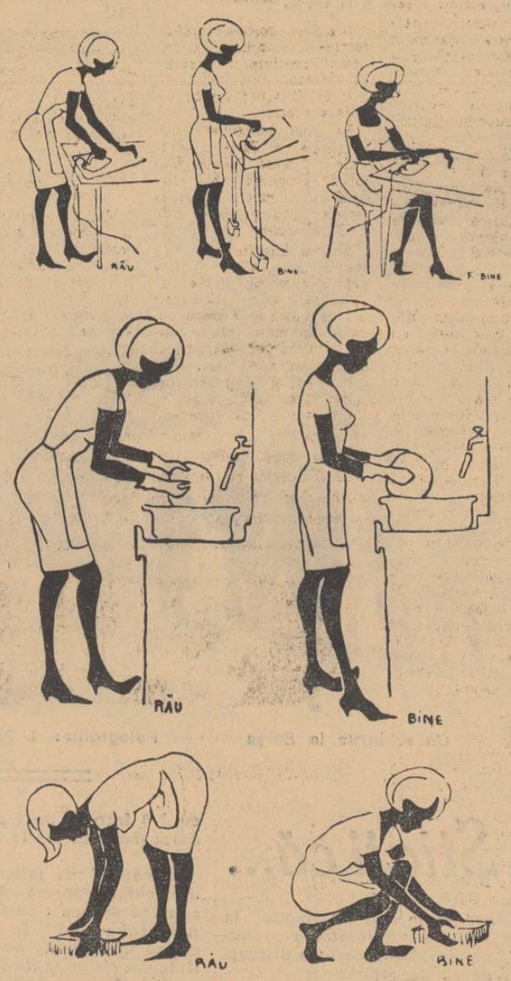

Mare parte din oboseala provocată de treburile casnice provine din cauza unei ţinute greşite a corpului, fie din nepricepere, fie din cauza condiţiilor necorespunzătoare. În ambele cazuri o ameliorare — sau chiar o remediere — se poate obţine prin educare direct, prin mici modificări aduse poziţiei corpului în timpul lucrului.

La călcat, cea mai recomandată poziţie este şezînd, cu spatele drept şi apropiată mult de masă, masa venind cam în dreptul taliei. Această regulă să se respecte şi în cazul lucrului în picioare; masa prea joasă se înalţă pe cărămizi, cuburi de lemn etc; dacă gospodina e mai „mărunţică", ea se va urca pe grătarul de la baie sau o improvizaţie făcută dintr-o planşă, scînduri etc. pusă pe cărămizi sau cărţi.

De asemenea la spălatul vaselor se va sta drept, aproape de chiuvetă, sau masa de lucru. Poziţia greşită e de multe ori cauzată de teama de a se uda. Drept remediu să se întrebuinţeze un şorţ lung din material plastic impermeabil.

Pentru a ridica ceva greu de jos lucrul trebuie să-l facă muşchii picioarelor, mîinilor şi umerilor, deci se va face aplecarea din genunchi cum se vede în schiţă, nu din mijloc, fiindcă astfel se solicită numai şalele, ceea ce nu e bine.

Afară ninge, mercurul a coborît cu mult sub 0 grade, dar creatorii de modele, inginerii şi tehnicienii de la fabrica de confecţii şi tricotaje introduc deja în producţie articole pentru... primăvară. Ei caută culori optimiste, calde, specifice pentru anotimpul care vine.

1. Iată de pildă un taior din stofă fantezi în carouri. Acesta a fost prezentat la „Parada Modei" care a avut loc la cel de al IV-lea Pavilion de Mostre, a fost contractat şi deci va apare încă în acest trimestru în magazine. Uşor cambrat, linia urmează mai mult corpul. Gulerul în formă de revere şi cordonul din materialul taiorului îi dau un aspect de tinereţe, prospeţime.

2. Caroul este foarte modern astăzi. Iată şi un costum bărbătesc încheiat la un rînd, cu doi nasturi, tot din stofă în carouri. Se remarcă îngustimea şi lungimea reverelor. Linia pantalonilor se menţine îngustă, în schimb manşeta pantalonilor a devenit mai înaltă. Stofele în amestec cu fibre sintetice (tip tergal) uni sau cu desene din fir vor fi foarte moderne.

3. Dar acest original model de deux-pièce, cu fustă plisată şi garnitură din pichet alb la cazacă cum vă place? Nu-i aşa că e foarte frumos? Şi noi sîntem de aceeaşi părere, grăbiţivă deci să-l cumpăraţi pentru fetiţa dv.

ACASĂ

Este plăcut să stai în capod acasă. Dar oricît ar fi însă de frumos nu se iese din casă cu el.

Din materiale atît de variate, moi şi călduroase, se pot face multe modele din care dăm cîteva mai diferite în schiţele de faţă. Din materiale subţiri se fac mai largi, lăsînd mai liber în mijlocul feţii. Ornamentarea să nu fie prea bogată; se face cu benţi, volane, dantele, căutînd să corespundă materialului. Tiparul — ca de obicei — e pe pătrate cu latura de 10 cm.

V. VASILIU

IEPURELE: — Afară, afară!!...

L. LIVADARU

— Ce mă fac, că am permis numai pentru iepuri...

E. ARNO

— Eu am luat toate măsurile...

— Mie unul nu mi se poate reproșa că nu mă documentez...

GH. CHIRIAC

LA CURĂȚAT ZĂPADA

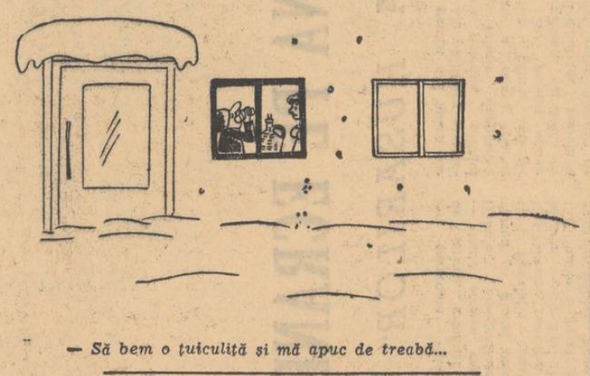

— Să bem o țuiculiță și mă apuc de treabă...

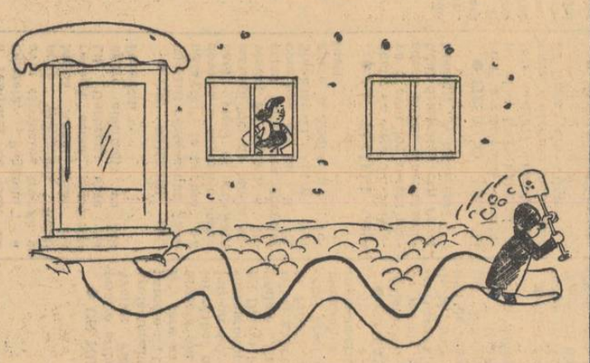

PAUL NEAGU

LA ULTIMUL SEMINAR, ÎNAINTE DE EXEMENE

— Cred că azi nu mai e nenoie să controlăm prezența...

T. PALL

— Costică, ghici ce cadou ți-am cumpărat de ziua ta...

FRED GHENĂDESCU

Unii cetățeni nu curăță zăpada de pe trotuarul din fața casei.

— Bravoo! Văd că vă și distrați...
— Ce să facem, pe frigul ăsta nu ne arde să mergem la cinema!

POȘTA REDACȚIEI

GH. HANCU — Blaj. Ne însușim propunerea dv. și cu prima ocazie vom publica și un asemenea reportaj. Cît privește faptul că ați rămas fără abonament pe anul în curs, ne pare rău că nu vă putem ajuta cu nimic, deoarece nu noi ne ocupăm cu difuzarea, ci Oficiile P.T.T.R. Acum rămîne să vă procurați revista numai de la chioșcuri.

DUMITRU ȚANASE — Slatina. Pentru cultura ciuperci comestibile se folosește ca material de însămînțare micelul. Aceasta crește într-un mediu nutritiv format din gunoi de cal și alte adaosuri. Ca localuri pentru cultura ciupercilor puteți folosi serele, răsadnițele, beciurile etc. Pentru procurarea micelului de cultură, este bine să vă adresați consiliului agricol orășenesc de care depinde și gospodăria colectivă „Unirea".

ION D. PESTRIȚU, comuna Mălădărești, regiunea Argeș. Școala pe care ați făcut-o în timpul stagiului militar nu echivalează cu școala de oficianți sanitari și în consecință, nu puteți ocupa un post de sanitar.

CAMELITA SUAREZ — Timișoara: Răspunsul nostru este să învățați bine la toate materiile pentru a putea urma mai departe. Nu este tîrziu la 20 de ani să puteți urma un institut.

G. TRAIONESCU — Hunedoara: Ceea ce vă interesează aflați în instrucțiunile Ministerului Învățămîntului, care se găsesc la secțiile de învățămînt ale sfaturilor populare raionale.

FABIOLA BILȚIU, Institutul Pedagogic de 3 ani din Baia Mare, LIVIU ALBESCU, orașul Vulcan — Coroești nr. 86 a, raionul Petroșeni, RODICA BALU, bulevardul Gării de Est bloc D. 1 scara 3, etaj 3, ap 54, raionul 23 August, București, AURA IERCAN comuna Sebiș nr. 55, raionul Gurahonț și LENUȚA BUDEA, comuna Vîrfuri nr. 32, raionul Gurahonț, regiunea Crișana, ROMULUS CIOROIANU, strada Alex. I. Cuza nr. 10 orașul Băilești — regiunea Oltenia; SMARANDA RIPĂ, strada Steiar nr. 40 — Iași, doresc să facă schimb de ilustrate cu frumusețile patriei.

MIRCEA POPESCU — Hunedoara: Cel mai bine este să vă adresați Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor de care aparține școala respectivă.

DAN VOICU — București. Recenta Hotărîre a reglementat toate aspectele învățămîntului de stat.

REBUS

GREȘELI

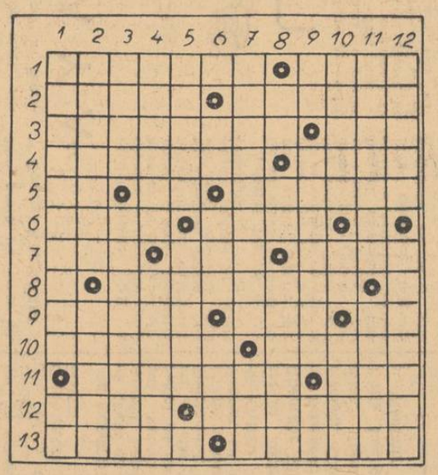

ORIZONTAL: 1) Personaj cu lipsuri și greșeli — Greșeală 2) Lista greșelilor de tipar — Greșeală. 3) Îndreptarea greșelilor — Face greșeli de scriere! 4) Acțiuni greșit concluse. „Greșeala" motorului. 5) Pronume — Cal — Manevrat greșit sau educat greșit. 6) Scris cu greșeli — Fără greșeală. 7) Piept sau linie trigonometrică — Greșește... cuibul — Fără greșeală (fig.) 8) Infanterist de altădată 9) Mai cald decît trebuie! — Încrucișez! — Răspuns la o ipoteză greșită 10) A „înlăturat" greșelile — Greșeală gravă (masc.) 11) Sprijin împotriva greșelilor — A face din bun defect 12) Popor din vechime — Indus în eroare 13) A greșit odată și ține minte — A defecta, a greși.

VERTICAL: 1) Fotografii lăsate cu greșeli — Comună în Ardeal 2) Credințe greșite — Rotundă... cu corecție. 3) Greșeli evidente — Un scris fără greșeli 4) Asaltat — Rînduieli. 5) Face puține greșeli de exprimare! — A greșit la șah. 6) Început de eroare! — Fără greșeală — Ispășitorul greșelilor altora (fig.). 7) Controlat și notat greșelile — A șters greșelile cu lama sau guma 8) Din greșeală! — Eronat la mijloc! — Funcționează greșit. 9) Geo! — Fără greșeală — Măsură 10) A dat greș — R — A o șterge (nu e vorba de greșeala de scris). 11) Greșită — Acid? Greșit! 12) În pană de... apă — Greșală stearsă, focută să dispară.

I. N. PANA

ÎN FAMILIE

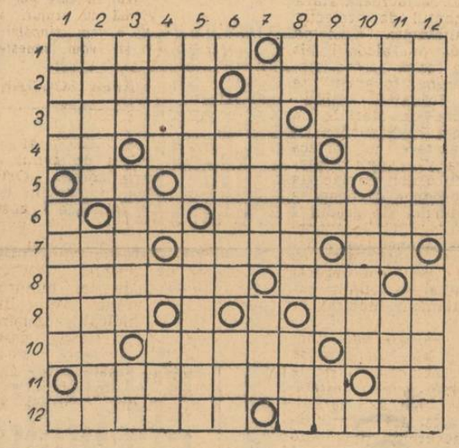

ORIZONTAL: 1) Soră geamănă cu zeflemeaua — — Tatăl și fiul, celebri romancieri francezi 2) A dat literaturii dramatice pe „Unchiul Vania" — Tatăl și mama tatei și mamei 3) Patria unchiului Sam — Atestă unele legături de familie 4) De la rude! — Fiii și fiicele maurilor — Mistuit de foc 5) Sandu Jalea — Sora lui Castor și Pollux și soția lui Menelau — Servit la urmă! 6) Una din cele sapte fiice ale gamei — Rudă prin... persoană devenită, prin căsătorie, rudă cu rudele soției sau ale soțului 7) Dans spaniol — Culoarea untului — Exclamație de mirare 8) „Sora..." titlul unui roman de Theodore Dreiser — Poet. cîntăreț din Grecia antică 9) Monedă portugheză — Stimulente pentru accelerarea mersului animalelor 10) Oraș din vechime — Face parte din familie și uneori, din familiță! — Nu-i acesta 11) Din familia lui Petrosian. Keres și Smislov — Armăsar 12) Frate de aceeași vîrstă — A trece prin sită.

VERTICAL: 1) Fiul lui Dedal — Are de nevastă o soacră! 2) Fratele lui Romulus — Tatăl lui Ulyse 3) Interjecție — „Frații..." roman de Mihail Sadoveanu — Una și una! 4) Soția fiului — Pînză de Languedoc 5) Apariție — Aici ați făcut cunoștință cu „Soțul soției sale" 6) Pe cal — Odinioară, nobil polonez 7) Niște bătrîne surori de piatră! — Unul din Frații Jderi 8) În pădure! — Are un rol important în familie — Instrument de scris 9) „Și era... la părinți și mîndră-n toate cele" — Fluviu — Elena Badea — Vede doar pe jumătate! 10) „Familie mare, renumerație după buget..." (Pristanda) — Nume de fată 11) Joacă în „Trei surori" de A. Cehov — Grup de familii înrudite 12) Odihna de după prînz a bunicului — „Verișoara...", ne este prezentată de H. Balzac.

Geo MERIȘAN

SĂRUTUL MAMEI

L-au condamnat la închisoare pentru o bătaie cu cuțitele. Era un muncitor sfrijuncios, harnic, nu umbla după stelele de pe cer, în schimb era foarte prețuit și versat în modesta lui meserie de zidar.

Patronul îl stima, vecinii de cuartal aveau păreri bune despre el, nevesti-si i se zbătea inima să-i spargă pieptul cînd se apropia de ușa casei lor, iar mama o bătrînică căruntă, cu ochi plini de bucurie, se topea de fericire în prezența flăcăului înalt, puternic prietenos care după moartea tatălui devenise reazemul familiei. Era leit tatăl după înfățișarea sa exterioară și după calitățile sale sufletești.

Pedro, așa îl chema pe tînăr, își adora mama; îi dădea tot, sau aproape tot ce cîștiga și trăia fericit dintr-un venit nu prea mare, care-i permitea tînărului muncitor să guste din bucuriile modeste ale vieții.

Dar într-o seară de sărbătoare fericirea asta s-a prăbușit. Pedro juca cărți într-o tavernă cu tovarășii săi, nu departe de casa lui. Paharele se umpleau unul după altul și vinul îi ameți pe jucători. Pedro și adversarul său se certară aprins, din te miri ce. Unul din ei strigă: „Încearcă și spune-mi asta în stradă!" Cum ieșiră din tavernă, rivalii se încăierară îndată și dușmanul lui Pedro căzu pe pavaj cu un cuțit în inimă. Pedro cu mîinile în cătușe, a fost luat de polițiști; și peste cîteva luni tribunalul l-a condamnat la opt ani închisoare.

Da, l-au condamnat la închisoare. Așa-i justiția ea se uită printre degete cînd doi se ceartă într-o cafenea, iar a doua zi se duelează la barieră, dar cînd doi se încaieră la ușa tavernei din cauza unei ofense — asta nu i permis.

Între prima întîmplare și a doua — deși la prima vedere s-ar părea că n-ar fi nici o diferență — totuși există una.

Pedro a ajuns la închisoare; adio fericire a căminului, adio bucuriile libertății, într-un ungher al sărăcăcioasei locuințe devenită cu totul tristă, stătea pe un scaun sărmana lui mamă, cu ochii, altădată plini de bucurie, acum triști și înrosiți de lacrimi. S-a îndurerat auzind de sentință și nevasta tînărului. Dar nu trecură nici doi ani de la condamnarea lui Pedro și ea s-a căsătorit cu altul. Mama a continuat să plîngă. Așa e viața, așa sînt mamele, așa sînt nevestele.

Povestire

de JOACHIN DISENTA (Spania)

În registrele închisorii se putea citi despre Pedro următoarele: „Purtare — bună. Silințe — exemplară. Supunere — exemplară. Caracter — ursuz".

Superiorii erau mulțumiți de el, tovarășii îl stimau; unii, încercîndu-și puterile cu pumnii lui Pedro îl ocoleau cu prudență. El își ispășea pedeapsa fără să intre în conflict cu cineva, fără să se dușmănească în serios cu cineva. Toți se ferea de ticăloși, lumea criminalilor, unde soarta nefericită îl aruncase.

Tăcut, timid, frînt de durere, el era o enigmă pentru tovarășii săi. Supraveghetorii îl socoteau un flăcău bun.

Citeodată, ca să-și păstreze independența era silit să oprească încăierarea între bătăuși. O singură dată și-a ieșit din fire. Ochii îi scînteiau de mînie, îi scrîșneau dinții de furie, își încleșta cu toate puterile pumnii blestemînd și privind fișia de cer albastru de de asupra peretilor înalți ai închisorii: în acea zi aflase că nevastă-sa s-a căsătorit cu altul.

Dar aceasta n-a durat mult; pe urmă s-a închis din nou în sine, și a devenit și mai ursuz, mai posomorît, își petrecea zilele din temniță gîndindu-se la libertate; inima îi zbura spre sărmana și nelinistita lui mamă care îl aștepta în căsuța albă, sărăcăcioasă, în acea căsuță la care se gîndea Pedro nopți întregi, stînd întins pe așternutul aspru, care de patru ani îi servea drept pat.

„Maică-la se simte foarte rău, nu este nici o speranță de însănătoșire, ea vrea să te vadă și se gîndește numai la tine".

Cînd Pedro citi scrisoarea adusă de un gardian, i se păru că închisoarea s-a prăbușit peste el. Cum? Mama lui singura dragoste care i-a mai rămas în viață, moare și vrea să-și vadă fiul, dar el nu are voie să-i îndeplinească ultima dorință? Nu, nimeni nu-l poate opri. El trebuie să-și vadă mama. S-o sărute pentru ultima dată s-o strîngă la inimă...

Da, așa va fi: cine va îndrăzni să-l oprească? Nu se poate să-l oprească.

Pedro se îndreptă spre comandantul închisorii, veni în fața lui și-i spuse cu un glas tremurînd de durere:

— Maică-mea moare, senor comandant. Vă rog să-mi dați permisiunea să mă duc s-o văd, chiar și sub stare de arest. Vă jur că după ce îmi iau rămas bun, mă întorc imediat îndărăt.

— Dacă ar fi cu putință, eu te-aș lăsa, — i-a răspuns comandantul, care îl aprecia foarte mult pe Pedro pentru caracterul și purtarea lui. Dar tu știi bine că asta nu se poate.

— Nu se poate?

— Da, nu se poate.

Pedro ieși din cabinetul comandantului cu fața încruntată și bolborosi trist: „Va să zică — nu se poate!... Dar eu spun că se poate și va fi așa cum spun eu".

În aceeași zi, seara, terminînd de lucru la arsenal, deținuții s-au oprit pe mal pentru apel. Deodată ei văzură un om cățărîndu-se pe o stîncă aplecată deasupra mării. Era un deținut care încerca să evadeze. Cîțiva soldați se repeziră pe urmele lui, dar el se depărtă, ajunse în vîrf și tăcînd o săritură disperată se aruncă în mare. Pentru o clipă ieși la suprafața apei, apoi dispăru din nou. Soldații traseră la întîmplare spre acel loc unde fugarul dispăruse sub apă. Din port ieșiră cîteva bărci în urmărirea lui. Dar în zadar. Nici urmă de evadat. Sau l-au înghițit valurile, sau a fost atît de iscusit încît a reușit să dispară.

Fugarul era Pedro. De ce urmăritorii lui i-au pierdut urma? Nici el nu-și putea da seama; știa numai că a petrecut o noapte îngrozitoare de ianuarie ascuns între munți, tremurînd de frig, cu îmbrăcămintea udă pînă la piele, ascultînd cum valurile se izbeau cu zgomot la picioarele lui, cum fulgera și cum urla furios uraganul. El însă, tot timpul, se gîndea numai la mama.

După aceea, ba înotînd, ba cățărîndu-se pe stînci, apropiindu-se de mal și sîngerîndu-și picioarele de pietrele ascuțite, a ajuns la o colibă sărăcăcioasă. În ea trăiau oameni buni, care ajutau pe evadați. Aici și-a schimbat îmbrăcămintea, apoi, timp de patru ore a umblat să i se piardă urma, ca și cînd ar fi fost urmărit de vînătorii de fiare. Spre sfîrșitul zilei a treia, flămînd, cu gîtul uscat de sete, cu picioarele numai răni, cu hainele zdrențuite, cu ochii umflați de plîns, ajunse pînă la ușile căsuței lui, a căsuței lui albe, la care se gîndea în fiecare zi atîpind pe patul aspru al închisorii.

Bătrînica, slăbită de friguri, zăcea în pat, lîngă ea o vecină inimoasă o îngrijea; privirea mamei era lixată în tavan, mîinile strînse pe piept; ea murmura în șoaptă: „Fiul meu"...

Pedro era palid, îl scuturau friguriile; el aruncă privirea spre pat și, auzind aceste cuvinte, nu se putu stăpîni:

— Sînt aici, mamă, sînt aici! — strigă el, aruncîndu-se spre bătrînică și o cuprinse în brațe...

A fost un sărut lung, lung, dragostea fără moarte și viața care dispărea se topiră într-un singur elan al buzelor... Mîinile mamei se deslăcură, și fără suflare se prăvăli în pat, iar Pedro izbucni în hohote de plîns.

După șase zile la poarta închisorii se ivi un om. Era Pedro. Cînd l-au adus la comandantul închisorii el a spus:

— Am fost să-mi iau rămas bun de la mama și după cum vedeți m-am întors: N-am avut de gînd să evadez.

Comandantul raportă de cele întîmplate superiorilor, dar superiorii și tribunalul îi adăugară încă patru ani. Pedro însă în discuțiile cu tovarășii lui se mulțumea să spună: „Ultimul sărut al mamei merită patru ani de închisoare".

În românește de I. BABIN

PESCARUL SPORTIV

Cîte clipe de neuitat ne poate da undițul, acest sport atît de mult practicat în anii regimului nostru! Chircit pe scăunel sau chiar pe pămînt cu ochii țintă la plută, pescarul își poate povesti multe istorioare legate de sportul ce-l practică. Puțini — chiar dintre pescari — cunosc însă drumul parcurs de „victimă" pînă să ajungă în cirlig, puțini știu că peștele nu trăiește la întîmplare, că și aici intervine omul.

Pentru a veni în sprijinul pescarilor sportivi, A.G.V.P.S. ia în fiecare an o serie de măsuri menite să ducă la creșterea efectivului piscicol. Una din aceste măsuri este și repopularea, adică introducerea în bazinele piscicole sărăcite a noi cantități de puiet, de icre embrionate ori, mai rar, prin introducerea unor reproducători bătrîni. Prin repopulare, se urmărește dezvoltarea celor mai valoroase specii, adică acelea la care ritmul de creștere este rapid, iar consumul de hrană cît mai mic, cît și obținerea unui amestec de specii prin care să se valorifice toate resursele de hrană pe care le oferă apa. Mergînd pe această linie, în țara noastră s-a adus în ultimii doi ani din R. P. Chineză cîteva specii de pești cunoscuți de unditasii noștri doar din tratate speciale. Caracteristic la aceste specii — FITOFAGI, pe nume, — este faptul că consumă vegetație și că au un ritm de creștere foarte rapid, de două ori mai repede decît crapul.

Repopulările — populările în cazul cînd specia nu a mai existat în apele respective — se fac ținîndu-se cont de caracteristicile bazinelor piscicole. În bazinele închise — iazuri și heleștee — se deversează puiet de crap și, în unele cazuri, de caras, în apele curgătoare din regiunile de deal și șes puiet din speciile clean, mreană, și morunaș, iar în apele de munte — puiet de păstrăvi indigeni. Obținerea puietului necesar repopulărilor se face în bazine special destinate acestui scop cunoscute sub denumirea de pepiniere.

Acțiunea de repopulare a riurilor din regiunea colinară (de deal) și de șes a fost inițiată în țara noastră în 1956 de către A.G.V.P.S. în colaborare cu Ministerul Industriei Alimentare. La început, nu s-au obținut decît cîteva mii de puieți. Faptul că în anul trecut s-a reușit să se deverseze în riuri circa 7.000.000 de puieți obținuți în 15 pepiniere flotante, e o realizare remarcabilă, care ne arată cît de mult s-a dezvoltat aria acestei acțiuni, în care sînt cuprinse majoritatea riurilor din țară.

Apele de munte se repopulează cu puiet de păstrăv indigen care se obține în pepiniere (păstrăvării) proprii ale asociației, ori este livrat de păstrăvăriile Ministerului Economiei Forestiere. Reproducerea păstrăvului are loc toamna (octombrie, noiembrie), cînd reproducătorii sînt prinși și „mulși". Icrele fecundate se introduc în incubatoare unde sînt ținute pînă la apariția „alevinilor" (denumire dată puietului în prima sa fază de dezvoltare). Perioada de ecloziune la păstrăvi — de la fecundarea icrelor pînă la apariția alevinilor — este destul de lungă, prelungindu-se pînă în primăvară, cînd puietul este introdus în așa-zisele troci de dezvoltare, lansarea apă făcîndu-se abia în luna iunie. Acțiunea de repopulare a apelor de munte va fi fără rezultate dacă nu va fi împletită cu lucrări de conservare a albiilor riurilor prin executarea diverselor lucrări, ca pinteni și cascade. Prin grija asociației, anul trecut au fost construite 460 de cascade, 150 de pinteni și 170 de toplițe (bazine mici, unde se continuă dezvoltarea puietului de păstrăvi), și au fost deversați în apele de munte circa 2.000.000 de puieți de păstrăvi.

Pînă anul trecut, în jurul capitalei existau mai multe bazine piscicole, totalizînd 615 ha., dintre care 200 amenajate prin grija A.G.V.P.S. Prin amenajarea în anul 1962 a bazinelor Valea Cîinicului și Pustnicul I, această suprafață a crescut cu încă 143 ha. În prezent, se lucrează la amenajarea unui alt bazin piscicol — balta Tătaru, din satul Podul Pitarului — care are o suprafață de 100 ha. Aci se execută un canal care va lega balta cu Dîmbovița și va asigura un debit de apă suficient în toi cursul anului. Rezultate frumoase pe linia extinderii suprafețelor iazurilor și heleșteielor s-au obținut și în regiunile Iași, Oltenia, Banat, Hunedoara, Ploiești etc.

Pentru crearea de condiții cît mai bune practicării pescuitului sportiv A.G.V.P.S. a amenajat, în locuri pitorești și bogate în pește, cabane care stau la îndemîna amatorilor. Astfel de cabane sînt la Bîtlanul, pe insula Borcea de jos, la Crișan, pe brațul Sulinei, Lătimi-baltă în apropiere de Galați ca și în bunurile piscicole din jurul capitalei. În anul trecut a fost amenajată o cabană în iezerul Călărași.

D. BOZGA

ȘTIRI FILATELICE

Succesele mărcilor poștale românești peste hotare

ÎN ANGLIA

Mărcile poștale clasice, românești, continuă să trezească un interes deosebit în întreaga lume, datorită marilor licitații filatelice din ultima vreme.

Pe lîngă licitațiile recente ținute la Paris și Bruxelles, o nouă licitație filatelică se anunță, de astădată în Anglia (Bournemouth), pentru zilele de 1—2 februarie.

Printre loturile mai de seamă de mărci poștale din diferite țări, care vor fi prezentate cu acest prilej, se numără și două colecții de mărci din Romînia. Primul lot este format dintr-o colecție de 1146 mărci poștale neștampilate, emise în anii 1865—1938, între care serii mai rare (diferite emisiuni comemorative și de poștă aeriană).

Al doilea lot reprezintă o colecție de 1400 mărci de asemenea neștampilate, puse în circulație între 1866 — 1943.

Presa filatelică din Anglia prevede o dispută înverșunată pentru achiziționarea acestor loturi de către reprezentanții numeroaselor case filatelice din diferite țări, care vor participa la licitație.

ÎN BELGIA

Mărcile clasice românești au constituit senzația recentei licitații filatelice din Bruxelles, unde a fost pusă în vînzare faimoasa colecție Burrus. Numeroasele exemplare „cap de bour" — atît cele în stare bună cît și cele defecte — au atins cote destul de măgulitoare. Astfel, un exemplar de 27 parale (1858) neștampilat, cu defecte (subțiat și cu două găurele), cotat, în stare perfectă, după catalogul internațional Yvert, la 20.000, a fost adjudecat la cota 7.800. Alte două exemplare de 27 parale, pe scrisoare, cotate, fiecare, cu 5.000, au fost adjudecate, unul în stare bună, la 9.600, celălalt, cu defecțiuni, la 3.300. O marcă de 54 parale, cotată 3.000, a atins cota 2.600, fiind pliată; alta, pe scrisoare, cu obliterare din Galați, cotată 1.500, a fost adjudecată la mai mult decît dublu (3.100). Marca de 81 parale, cotată 15.000, a atins 22.000, deși pliată în colț. Un exemplar de 108 parale, în stare foarte bună, cotat 10.000, a fost adjudecat la 18 500; iar unul pe scrisoare, cotat 4.000, a atins cota 6.400, deși subțiat pe margine.

După cum relatează revista „Il Bollettino Filatelico d'Italia", „s-a dat o adevărată bătălie pentru achiziționarea splendidelor loturi Romînia" de către „celebrităților mondiale filatelice care erau de față". Deși la licitația din ziua respectivă au fost prezentate numeroase mărci poștale dintre cele mai rare, din diferite țări, rezultatele obținute de mărcile românești „au întrecut toate așteptările". Din totalul realizat în acea zi — 54 milioane lire italiene — peste 40 milioane au revenit mărcilor clasice românești. Prețul cel mai mare a fost obținut pentru străiful de 5 și de 3 exemplare din marca de 5 parale, pentru francarea ziarelor (1858) pe hîrtie azur, ștampilate, pe ziar (15 milioane lire). O marcă de 81 parale, neștampilată, cu margini excepționale, a realizat 2.500.000 lire, alta de 108 parale — una din cele mai frumoase de acest gen, cunoscute — 2 milioane lire, iar o marcă de 5 parale, negru pe hîrtie albă (1859), unicul exemplar neștampilat, cunoscut, a atins 3.700.000 lire.

ȘAH ȘAH ȘAH

Instantaneu în Bărăgan

...Duminică dimineața. În sala de sport a căminului cultural din Andrășești — comună situată în inima Bărăganului — era o animație deosebită. Tineri colectiviști, mecanizatori și elevi își disputau întîietatea în tradiționalele întreceri ale Spartachiadei de iarnă. Programul, foarte bogat, cuprindea concursuri la mai multe ramuri sportive și nu a lipsit, bineînțeles, nici șahul, care se bucură aci de popularitate.

La una din mesele de șah își disputa întîietatea cel mai tînăr concurent din comună. Este vorba de elevul Vasile Deteșeanu, fiu de colectivist. El are 11 ani și manifestă calități pentru acest sport. Aflăm că practică jocul de șah de la vîrsta de 7 ani.

— Cu șahul — ne spune el, timid, — am făcut cunoștință în urmă cu cîțiva ani, pe cînd mă duceam la colțul roșu la G.A.C. Am jucat prima partidă de șah în familie cu fratele meu mai mare. Știți, eu am o diplomă de participant la Spartachiada pionierilor. Anul acesta mă străduiesc să obțin și una la Spartachiada celor mai vîrstnici...

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu).
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher).
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer).
4. c2-c3 (Braunștein), Cg8-f6 (Ghițescu).
5. 0—0 (Rotaru), 0—0 (Rădulescu).
6. d2-d4 (Nacht), Nc5-b6 (Partoș).
7. d4 : e5 (Radovici), Cf6 : e4 (Soos).
8. Dd1-d5 (Gunsberger), Ce4-c5 (Nicolau).

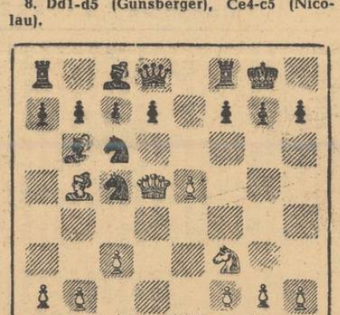

În poziția de mai sus, a efectuat mutarea maestrul sportului Em. Reicher:
9. Ncl-g5
însoțind această mutare cu următorul comentariu:

„Întrucît s-a jucat la mutarea 7-a d4 : e5 (o mutare care pune mai puține probleme negrului decît 7.Ncl-g5), aducerea nebunului pe g5 este bună și acum, la a zecea mișcare, în încercarea de a complica jocul și de a menține inițiativa de partea albului. Negrul amenință mereu să joace d7 d6, urmat de Ne8-e6, profitînd de poziția expusă a damei albe și de întîrzierea în dezvoltare a albului pe aripa damei. După 9.Ncl-g5 albul se dezvoltă cu tempo și poate în continuare să-și mențină, pentru un timp, inițiativa"

Rezultatele din finala „Cupei Magazin"

Aurel Georgescu (București) — Virgil Zaharescu (București) 1—0, A. Georgescu — Gama Alexandru (Brebu) 1/2—1/2, A. Georgescu — Liviu Ghionea (București) 0—1, A. Georgescu — P. Popescu (Popov) 0—1; A. Georgescu — Marian Iacob (Pitești) 1—0; A. Georgescu — Nae Popescu (București) remiză; N. Botezatu (Sinaia) — Klang Jerome (București) 1—0; Klang — D. Furnică (Brașov) 0—1; Klang — Kugel 1—0; Klang — Marian 0—1; P. Popescu (Popov) — Nae Popescu 1—0; Kugel — P. Popescu (Popov) 1—0; P. Popescu (Popov) — Marian Iacob 1—0; N. Botezatu — Dabu Răzvan (București) 1—0; N. Botezatu — D. Furnică 1—0; D. Furnică — Kugel 1—0; D. Furnică — I. Bredan (Petroșeni) 0—1; D. Furnică — Liviu Ghionea 0—1; D Furnică — Marian Iacob 1—0; D. Furnică — Dabu Răzvan 1—0; S. Kugel — N. Popescu, remiză; I. Bredan — Eugen Hang (Cluj), remiză.

Partidele neterminate au fost înaintate spre adjudecare, urmînd ca în curînd să anunțăm rezultatul final al primei ediții a „CUPEI MAGAZIN".

Știri șahiste

În finala primului campionat republican de șah prin corespondență s-au terminat noi partide. După cum ne comunică arbitrul turneului I. Ghionea, Gr. Sigmireanu (București), l-a învins pe **Romeo Iliescu**, iar partidele **Pichler Adolf** (Lugoj) — **Suta Mihai** (Oradea) și **R. Iliescu** — **Suta Mihai** s-au terminat remiză. **Const. Mihăescu**, (Blaj) l-a învins, cu negrele, pe **R. Iliescu**.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„BALADA HUSARILOR"

Pe fundalul evenimentelor legendare ale anului 1812, cînd viteazul popor rus a dat o ripostă pîlduitoare trufiei napoleoniene, scenaristul A. Gladkov a conceput în colaborare cu compozitorul Tihon Hrennikov o veritabilă operetă cinematografică. Anecdotica ei capătă consistență odată cu peripețiile prin care trece Șurocika, o adolescentă plecată pe front, în uniformă de husar, pentru a-și apăra patria. Cu abilitatea caracteristică genului, prilejul este folosit deopotrivă pentru a releva elanul popular căruia cotropitorii nu-i puteau opune o rezistență durabilă, cît și frumusețea morală a tuturor celor animați de înalte idealuri patriotice. Cu un lirism sensibil și familiar este dezvoltată în acest cadru tradițională temă a iubirii dintre protagoniști, în acest caz Șurocika și locotenentul Rjevski.

Fără a explora cu prea multă adîncime caracterele sau valorile istorice ale momentului, filmul regizorului Eldar Riazanov are însă meritul de a distanța și însuflețit sala. Un comic de situație de calitate, comportarea firească a interpreților, compoziții panoramice de efect, ritmul trepidant al luptelor, savuroase episoade de scrimă, urmăriri etc. — toate acestea conferă filmului omogenitate și antren pe placul oricărei vîrste. Revelația o constituie Iuri Iakovlev, cunoscut publicului nostru din „Idiotul", unde a jucat rolul prințului Mișkin. Acest actor cu impresionante valențe dramatice se dovedește a fi totodată și un excelent interpret de comedie. O altă întîlnire, de mult așteptată, este aceea cu Igor Ilinski, (în rolul lui Kutuzov), un mare artist, minuțios în execuția fiecărui tur nuanțelor comicului. Dar să n-o uităm pe Larisa Golubkina, tînăra dar multilateral interesata protagonistă. Operatorul Leonid Krainenkov asigură filmului o imagine spectaculoasă și de mare acuratețe cromatică pe care am fi dorit-o, poate, pe ecran lat.

Eugen ATANASIU

„ARAYA"

Piramide albe de sare, sclipind sub văpaia soarelui. Valurile mării, spărgîndu-și crestele înspumate de stîncile țărmului, într-o mișcare repetată fără răgaz. O vegetație mărunță — mai cu seamă cactuși — pîrjolită de vînt și căldură. Oameni muncind cumplit de greu, fie la salină, fie ca pescari. Aceasta e insula Araya, pămînt arid, dur și sterp, undeva în largul Mării Caraibilor, pe care ni-l înfățișează, cu o exactitate documentară și cu accente de autentică poezie, aspră, lucidă, amară, filmul realizat de regizoarea Margot Benacerraf.

Pelicula înregistrează ciclul tenibil al unei existențe cărora condițiile naturale și, mai ales, rînduielile bazate pe exploatare îi refuză pînă și cele mai elementare satisfacții ale civilizației. Că și acum 450 de ani, oamenii din Araya își află unică sursă de trai în ceea ce le oferă marea : pescuitul sau extragerea și prelucrarea sării depusă în lagune de vechiul lor aliat valurile. Munca este aici o corvoadă, repetată de la o zi la alta cu aceleași gesturi, de ritual parcă : tăiatul sării, spălatul ei (se zice că nu există sare mai curată ca în Araya), căratul coșurilor pînă la depozite — imense piramide ca de zăpadă — cîntăritul și apoi încărcarea sacilor de sare pe vasele de transport. Pentru cei din Araya, vaporurile sînt singura legătură cu lumea exterioară.

Autoarea filmului a evitat să spună pe nume tuturor acestor aspecte zguduitoare, pe care le fixează pe ecran, pătrunzător și fără concesii în fața unui anumit gust pentru așazisul pitoresc exotic. Dar întregul document constituie o denunțare evidentă a crîncenei înșiruiri economice, sociale și culturale la care colonialismul a redus viața atitor oameni din diverse puncte ale globului.

Mihail LUPU

„MEȘTER LA TOATE"

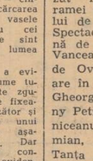

Dacă regizorul P. Vasiliev ar fi intenționat o parodie a mijloacelor de expresie ale comediei clasice mute ar fi fost explicabilă perseverența cu care cumulează — de la scena la scenă — toate „gagurile" așilor comediei cu pălărioara de vienitză. Însă regizorul a voit o comedie contemporană (oare un conflict modern nu se cere tratat cu mijloace de expresie corespunzătoare ?), incursiunea operată de P. Vasiliev în istoria comediei cinematografice se dovedește a masca sărăcia inventivității și fanteziei, lipsa unui limbaj cinematografic propriu.

Scăderile regiei accentuează și mai puternic lipsurile scenariului. Avatarurile profesionale ale eroului par a fi provocate de părtinitoarea decizie a unei funcționare de altfel promptă la sfîrșitul celor nouă acte ale filmului, în a-și revizui hotărîrea. Apoi eroina, ajutată de scenarist, se dovedește capabilă să schimbe, în cîteva secunde, optica eroului cu 180 de grade s.a.m.d. Într-un asemenea context, ceilalți protagoniști, prețuiții actori G. Stanceva și Apostol Karamitev își joacă rolurile cu multă resemnare.

I. DELEANU

LUMINILE RAMPEI

● COLECTIVUL Teatrului de Stat din Piatra Neamț a întreprins recent un turneu în orașele Roman, Bîrlad și Iași. La Roman s-a reprezentat comedia contemporană bulgară „Generalul și nebunul" de A. Vagenștein, spectacol pus în scenă de regizorul Cornel Todea. Iar în celelalte două orașe artiștii din Piatra Neamț au jucat și piesa clasică „Jocul dragostei și-al întîmplării" de Marivaux.

● RECENTA premieră a Teatrului de Stat de Operetă, „Paganini", a avut sîptămîna trecută o nouă interpretă. Rolul Maria Anna Eliza, i-a revenit acum cîntăreței Lili Dușescu, care va apare alternativ cu Sili Popescu.

● CU PRILEJUL aniversării centenarului „Stanislavski", la Londra s-a deschis o expoziție închinată vieții și activității marelui om de teatru sovietic. De curînd, a început traducerea operelor complete ale lui K. S. Stanislavski, care vor apare în Anglia în opt volume.

● LA TEATRUL Academic de Artă din Moscova a avut loc recent premiera piesei bineunoscutului dramaturg ceh Pavel Kohout, „A treia soră".

● PIESA „O lună la țară" a clasicului literaturii ruse, I. Turgheniev, a fost montată recent pe scena Teatrului Academic de Dramă din Vilnius.

● SÎMBĂTĂ 19 ianuarie, țăranii colectiviști de la gospodăria agricolă colectivă din Jilava au umplut pînă la refuz sala căminului cultural. În cinstea lor a sosit aci pentru a prezenta spectacolul de estradă „Alo, alo, e Stroe", colectivul format din N. Stroe, artist emerit, Rolanda Calmin, Ala Baianova, Mihaela Cotaru, George Nițulescu, Lucreția Ciobanu, Mihai Bădulescu, Ștefan Guțu și orchestra de sub conducerea compozitorului Eugen Cerbu. În aceeași zi spectacolul s-a prezentat, sub egida O.S.T.A., la Combinatul de cauciuc Jilava.

● COMEDIA sovietică „Fata cu pistrui" de Andrei Uspenski a văzut recent luminile rampei pe scena Teatrului de stat din Reșița. Spectacolul, pus în scenă de regizorul Eugen Vancea, cu scenografia de Ovidiu Mosinschi, are în distribuție pe Gheorghe Vilceanu, Jeny Petrescu, Aura Rimniceanu, Gheorghe Damian, Josefina Stoia, Tanța Lache Albuleanu și Vladimir Juravliev.

PREZENȚE ROMÎNEȘTI PESTE HOTARE

Turneele violonistului Ion Voicu

Am stat de vorbă cu violonistul Ion Voicu, artist emerit, în ziua cînd s-a înapoiat din R. D. Germană.

— Invitat de Casa de discuri „Electra" din Berlin am făcut mai multe imprimări, între care Concertul nr. 2 de Prokofiev și Concertul de Paganini, acompaniat de orchestra Filarmonicii din Dresda, condusă de profesorul Heinz Bongartz. De asemenea am dat două concerte, în orașul Cottbus și am făcut imprimări la radio Leipzig.

Ion Voicu ne-a vorbit totodată și despre turneul său — în curs de desfășurare acum — din Polonia, la Varșovia și Cracovia, unde va interpreta, între altele, Concertul de Ceaikovski cît și despre un nou popas în R. D. Germană, la Berlin, Weimar și în alte orașe.

Elena Cernei în U.R.S.S.

Artista emerită Elena Cernei, de la Teatrul de Operă și Balet, întreprinde în aceste zile un turneu în Uniunea Sovietică. Cîntăreața noastră va poposi la Moscova. Baku și Erevan.

— Voi apare în operele „Carmen" și „Aida", ne-a declarat Elena Cernei, mărturisindu-ne totodată marea bucurie pe care o are de a se reîntîlni cu minunatul public sovietic.

S. N.

ECOURI

● UN NUME cunoscut printre artiștii de cinema, Walter Pidgeon, va fi protagonistul unui film-parodie : *„Cea mai scurtă zi"*, care va satiriza unele aspecte din timpul primului război mondial. Va fi, într-un fel, o replică la supraproducția americanului Darryl F. Zannuck, intitulată „Cea mai lungă zi" și evocind debarcarea în Franța, spre sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, a trupelor aliate anglo-americane.

● CINEASTUL Carlos Villardebo, distins în 1961 cu marele premiu pentru scurt-metraje la Festivalul de la Tours, pregătește un film de lung metraj ai cărui interpreți principali vor fi Henry Fonda și Romy Schneider.

● KIM NOVAK și Laurence Harvey vor fi protagoniștii unui nou film al regizorului american Henry Hathaway, inspirat dintr-un roman de Somerset Maugham. Filmările urmează să înceapă în Irlanda.

● CINEASTUL italian Vittorio de Sica și poetul cubanez Nikolas Guillen au fost proclamați membri ai Academiei de Arte din Republica Democrată Germană.

● CEL MAI recent film al marelui cineast Orson Welles „Procesul" (după Kafka) și-a făcut o intrare strălucită pe ecranele pariziene. Revista „Les lettres francaise" consideră filmul „o capodoperă împotriva arbitrariului". În distribuție figurează : Anthony Perkins, Jeanne Moreau, Elsa Martinelli, Romy Schneider, Suzanne Flon, Madeleine Robinson, Fernand Ledoux și Orson Welles însuși.

● VIITORUL film pe care proiectează să-l realizeze cineastul italian Pietro Germi (autorul filmelor „Feroviarul", „Divort italian" etc.) va fi o comedie al cărei titlu provizoriu este „Sedusă și abandonată...".

● ALEX JOFFE (realizatorul filmului „Păcerile orașului") a terminat un nou film avînd ca interpret principal tot pe Bourvil. Este istoria evadării dintr-un lagăr nazist a doi prizonieri. Partenerul lui Bourvil este Laurent Terzieff.

● CUNOSCUTUL roman al lui Jules Verne „Cinci săptămîni în balon" a fost transpus pe ecran. Doi actori renumiți : Peter Lorre și Cedrie Hardwick, ocupă un loc principal în generic.

● ACTRIȚA Christiane Minazzoli, cunoscută la noi din turneul întreprins cu trupa Teatrului Național din Paris, va debuta în cinema alături de Eddie Constantin într-un film intitulat „Mai întîi femeile". Printre interpreți se mai află : Bemadette Lafont, Claudine Coster, Misha Auer și Dario Moreno. Regia : Raul André.

● PENTRU prima dată parteneri într-un film, Fernandel și Bourvil urmează să apară alături în realizarea regizorului Gilles Grangier, intitulată „Cei doi soți".

● APRECIATUL cineast suedez Ingmar Bergman, intenționează să realizeze la primăvară un film în Grecia. Va fi o interesantă confruntare a temperamentului scandinav cu cel meridional.

● LA FESTIVALUL international al filmelor artistice pentru televiziune, care s-a desfășurat la Bergamo (Italia) juriul a distins filmul muzical sovietic „Mozart și Salieri" cu diploma specială de onoare „Grand prix Bergamo".

● UN GRUP de specialiști bulgari în desenul animat vor realiza după scenariul lui Vasil Tonev și în regia lui Zdenka Dolceva, filmul „Nu te îngîmfa".

Silvia Popovici dincolo de rampă

Cu puțin timp în urmă am întîlnit-o pe Silvia Popovici — ieșind de la un cinematograf. Curios să văd ce film a atras-o pe talentata noastră artistă, am privit afișul și — surpriză — pe ecranul cinematografului rula... *„Omuț de lingă tine"*, protagonistă : Silvia Popovici.

— Prin urmare v-am prins în flagrant delict de „autoprivire" ?

— Cinematograful îmi dă posibilitatea să urmăresc — alături de spectatori — felul cum am reușit să-mi realizez rolul. Iar în timpul rulării filmului, privind fețele spectatorilor sau ascultîndu-le comentariile pot afla nemijlocit cele mai sincere păreri. Asta, „incognito". De mai multe ori însă am avut prilejul să prezint spectatorilor filmul în care jucam, prilej de a-mi da seama mai clar de marea răspundere pe care o are actorul față de exigența mereu sporită a spectatorilor.

— Scrisori primiți ?

— Ca oricare actor. E adevărat că mi se solicită și fotografii sau autografe, dar mă bucură faptul că multe din scrisori conțin aprecieri, observații, sugestii privind aparițiile mele în teatru sau film. Poșta îmi aduce adeseori și scrisori de peste hotare, în special din Uniunea Sovietică. După prezentarea filmului „Iubirile" în U.R.S.S. — mi-am făcut acolo mulți prieteni cu care întrețin corespondență. Apoi îmi scriu alți buni prieteni ai mei, artiștii amatori. Ei îmi cer diverse sfaturi în ceea ce privește felul de interpretare — și pe cît mă pricep — le răspund cu multă plăcere.

Bineînțeles, cu ocazia plăcutei întîlniri cu Silvia Popovici — nu puteam să n-o felicit pentru ultimul său succes : obținerea premiului I la concursul tinerilor actori.

— Dacă nu mă-nșel — am adăugat — sînteți „recidivistă". În această materie. Ați mai fost premiată la aceiași concurs în 1957 la Craiova — cu „Ani de pribegie" și în 1959 la București — cu „Cei din urmă". De data aceasta premiul vi l-a adus Grușa Vahnadze, eroina lui Bertolt Brecht din piesa „Cercul de cretă caucazian".

— A fost prima dată cînd am avut prilejul să interpretez un rol din dramaturgia brechtiană. Și, pot s-o mărturisesc, studierea personajului și munca pentru întruchiparea Grușei mi-au dat emoții, dar și satisfacții. Paralel cu repetițiile, serile jucam și în nouă spectacol „Mașina de scris" astfel că a trebuit să-mi întrerup pentru un timp studierea rolului Julietei din „Romeo și Julietta".

— Veți juca acest rol ?

— E o veche pasiune a mea — îmi răspunse zîmbind Silvia Popovici — să studiez singură acasă anumite roluri clasice, care constituie pentru actor o adevărată școală de teatru înalt. Așa se face că m-am oprit în ultimul timp la rolul celebrei eroine a lui Shakespeare.

Sandu MARIAN

Fotografia : Dan GRIGORESCU

PE SCENELE SIBIENE

Directorul Teatrului de stat din Sibiu, actorul Iamandi Șerban, ne-a vorbit despre unele spectacole reprezentate pe scena sibiană : „Prima zi de libertate" de Leon Kruczkovski (spectacol distins cu premiul III la cel de-al IV-lea concurs republican al tinerilor artiști din teatrele dramatice), „Oedipe" de Al. Stein. „Costache și viața interioară" de Paul Everac. Apoi discuția noastră s-a purtat în jurul spectacolelor care sînt în pregătire și vor constitui viitoarele premiere ale teatrului.

— De curînd au început, sub conducerea directorului de scenă Mihail Raicu, repetițiile piesei „Impricinații" de Racine, ne spune actorul-regizor Iamandi Șerban. Din distribuție fac parte : Angela Costache, Sebastian Papaiani, Constantin Stănescu, I. Lavric, Violeta Dumăreanu, Mircea Hîndoreanu, Mircea Moldovan și alții. Concomitent cu acest spectacol se repetă, în directia mea de scenă, de către un alt colectiv — format din artiștii emeriți Costel Rădulescu, Maria Magda, S. Stoichiță, I. Ghișe, Eugenia Papaiani, C. Niculescu — piesa lui Tennessee Williams „Orfeu în infern".

Interlocutorul ne dă relații și cu privire la celelalte secții ale teatrului. Astfel ne face cunoscut că secția germană pregătește spectacolele cu piesele „Balul florilor" de V. Korostiliov (regia Călin P. Florian) și „Întoarcerea din vis" de Lucia Demetrius (regia Margot Göttlingher). Colectivul secției de păpuși repetă piesa lui Valentin Silvestru intitulată „Cum a ajuns fluierul și cobza la școala de muzică". În încheiere, directorul teatrului ne-a spus că din Sibiu s-a referit la organizarea unor matinee poetice.

— Pregătim un matineu poetic Eminescu, urmînd să programăm și alte asemenea manifestări consacrate lui Coșbuc și Topîrceanu.

Viitoare premiere

„ADAM ȘI EVA" de Aurel Baranga

Am asistat, acum aproape două luni, la prima lectură a comediei lui Aurel Baranga „Adam și Eva" în sînul chiar de autor, cînd interpreții luau de-abia cunoștință de textul lucrării. Și iată că acum spectacolul — pus în scenă de Sică Alexandrescu, scenografia aparținînd pictorului Jules Perahim — e aproape realizat. Desigur nu va mai trece multă vreme pînă cînd publicul va fi invitat de Teatrul Național „I. L. Caragiale", în sala Studio, la această nouă premieră originală.

Despre ce este vorba ? Autorul a dat lucrării sale un titlu simbolic.

„Mă străduiesc să înfățișez dragostea așa cum o înțelege și o definește timpul nostru și cauzele care împiedică lumii și vieții în concordanță cu etica societății socialiste — mărturisește dramaturgul. Adam din lucrarea mea, departe de a fi neștiutorul personaj biblic, tras pe calîle pierzaniei de o Evă ispititoare, este un om al zilelor noastre care știe să deosebească adevăratele principii morale, făcînd-o să guste dintr-un măr al cunoașterii reale și profunde. Iar amindoi denunță societății pe cei care n-au dreptul să aspire la binefacerile paradisiului contemporan, fiindcă aduc cu ei ceva din morala ladului trecut. Sau mai limpede, Adam și Eva — de fapt Adam Vîntilă și Eva Pandele — sînt doi oameni simpli, comuniști, care socot drept o datorie a lor să dezaprobe tot ce mai ține de o morală condamnată și condamnabilă".

Să amintim pe ctiiva dintre protagoniști. Rolul lui Adam va fi interpretat de Mihai Fotino. În rolul Evei va apare Simona Bondoc. Artistul poporului Grigore Vasiliu Birlic va susține rolul unui actor care are „...nefericirea" de a fi distribuit numai în roluri comice, cînd el vrea să joace mai ales roluri tragice. Dar este un om întreg, plin de candoare și de cinste. Pe artistul emerit Nikl Ala-nasiu, îl vom vedea în rolul lui Manolache, mare șperțar, uns cu toate alifiile, impertinent, craidon, pețitd, fals. Iar Dem Rădulescu — Victor din piesă — va fi „aghiotantul" său. Ideal. La rîndul ei, artista emerită Silvia Dumitrescu-Timică va fi în spectacol gazda lui Adam Vîntilă.

Așadar, pe curînd, la premieră !

Sandu NAUMESCU

Trei dintre protagoniștii piesei : Simona Bondoc, Niki Atanasiu și Dem. Rădulescu

Instantaneu la premiera piesei „Să nu-ți faci prăvălie cu scară", de Eugen Barbu, pe care a reprezentat-o teatrul clujean : autorul și regizorul C. Anatol, în mijlocul unui grup de interpreți și colaboratori ai spectacolului

BREVIAR

REVISTA „CINE RÎDE, CIȘTIGĂ".

Secția de estradă a Teatrului de stat din Constanța pregătește — în direcția de scenă a regizorului Constantin Dinischiotu — spectacolul *„Cine rîde, cîștigă"*, de I. Berg, H. Nicolaide, George Mihalache și N. Cornea. Muzica aparține compozitorilor Radu Șerban, Noru Demetriad, George Grigoriu, Aurel Manolache și Ion Stăncu-lescu. Scenografia o semnează Tanța Chelarie, iar costumele Mia Steriade. Conducerea muzicală o are Aurel Manolache. Din distribuție fac parte, printre alții : Vali Manolache, Ilona Motica, Gelu Manolache, Jean Constantin, Ion Duțu, Trio Do-re-mi, Mariana Negruț, Jean Florescu, Florin Stavăr, Justin Beizadea. De asemenea, spectacolul se va bucura de concursul artiștilor Jean Ionescu și Lucica Georgescu de la secția de proză a teatrului constănțean.

FESTIVALUL CÎNTECULUI ITALIAN DE LA SAN REMO

Festivalul cîntecului italian de muzică ușoară de la San Remo se va desfășura anul acesta (în cea de a 13-a lui ediție) în zilele de 7, 8 și 9 februarie. Tradiționala întrecere de pe Riviera italiană, care în anii trecuți a consacrat cîntece, interpreți și autori ca „Addio, addio !", „Al dila", „Tango italiano", „Quando, quando" etc. și respectiv pe Claudio Villa, Mina, Milva, Toni Renis, Domenico Modugno, va avea loc anul acesta — după cum observă presa italiană — sub semnul reveniri la melodie, iar principalii protagoniști vor fi Claudio Villa, Joe Sentieri, Aurelito Fiera, Toni Renis, Milva, Wilma de Angelis, cuartetul Radar etc.

TURNEUL CÎNTARETULUI CHARLES AZNAVOUR

În actuala stagiune artistică bucureșteanâ vom avea prilejul să-l ascultăm pe apreciatul cîntăreț francez Charles Aznavour. Concertele de la București ale lui Aznavour sînt încadrate într-un mare turneu, un adevărat tur al globului, pe care-l va întreprinde anul acesta populara vedetă a șansonetei. Aznavour va cînta la Moscova, la Erevan, (unde trăiește încă și azi bunica lui din spre tată, în vîrstă de 86 de ani), la Varșovia, Cracovia, Gdansk și în alte orașe europene, apoi va pleca la New York, unde va concerta la Carnegie Hall, după care va porni în Brazilia unde va turna în filmul „Fahrenheit 451" și în Chile, unde va turna „Soarece de America".

„FAMILIA THIBAULT" PE ECRAN

Regizorul francez Robert Enrico a încheput pregătirile pentru realizarea unui film după marele roman al lui Roger Martin du Gard, „Familia Thibault". Scenariul cinematografic accentuează asupra personajului Jacques Thibault, revoltatul familiei, care la declanșarea războiului din 1914—1918 pornește cu un avion pentru a arunca manifeste antirăzboinice asupra liniilor frontului și se prăbușește cu aparatul. Subliniind umanismul și oroarea de război a lui Jacques, realizatorul filmului se va strădui să transmită spectatorului ceea ce are mai înaintat și mai actual opera lui Martin du Gard.

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

La 26, 27 și 28 ianuarie Mircea Basarab, artist emerit al R.P.R., va dirija concertele simfonice ale orchestrei Filarmonicii de stat „George Enescu". Programul este dedicat creației lui Wolfgang Amadeus Mozart (1756—1791), nemuritorul maestru al atitor capodopere ale muzicii scenice, simfonice și de cameră.

★

Opera „Răpirea din Serai" compusă în 1781, în împrejurările fericite ale dragostei compozitorului pentru viitoarea sa soție, Constanze Weber, este un imn închinat iubirii și prieteniei. Subiectul naiv dar cu semnificații umane și sociale adînci, reflectă antagonismul dintre tiranie și libertate, dintre silnicie și iubire. Iată-l pe scurt : o tînără europeană, Constanța, captivă în seraiul sultanului Bassa Selim, este eliberată de logodnicul ei, Belmonte. „Răpirea din Serai" cîntată în limba germană (după un libret de Bretzner) reprezintă înfăptuirea unui vechi ideal — al creez artistic al lui Mozart, acela de a deveni un compozitor de operă german, în perioada dominației în întreaga Europă a teatrului liric italian. Tematica eliberării femeii iubite din harem, simbol al limitelor care-i striveau personalitatea în orînduirea feudală, a fost tratată în zeci de opere și singspieluri în sec. XVIII. Din puzderia de creații lirice cu aceeași temă, numai opera lui Mozart a înfruntat biruitoare vremurile. Uvertura, pe care o vom asculta, dotată cu forță și expresivitatea unei capodopere, a constituit o mare invenție în istoria teatrului muzical. Ea anunță acțiunea scenică folosind în desfășurarea ei, una din ariile principale, aria de dragoste a lui Belmonte. Uvertura se desfășoară în 3 secțiuni contopite între ele, după schema : repede-lent-repede, episodul lent fiind aria de dragoste a lui Belmonte, tratată simfonic. Secțiunile repezi, de extremitate, sugerează atmosfera tainică a Orientului, muzica redînd prin ritm, melodie și colorit, izbucnirile sanghinare ale temperamentului turcesc.

★

După uvertură, violonistul Mihai Constantinescu va interpreta Concertul pentru vioară și orchestră în Mi bemol major al maestrului din Salzburg. Compus în anul 1785 la Salzburg, pentru violonistul Ian Eck, faimos pe acea vreme, Concertul acesta este ultima lucrare concertantă destinată de marele compozitor vienez.

★

Concertele din 26, 27 și 28 se vor încheia cu „Recviem"-ul pentru soliști, cor și orchestră, ultima creație a lui Mozart, compusă în anul morții, 1791.

Mozart a lucrat pînă în clipa morții la această monumentală operă, sinteză a unei imense experiențe artistice și a unei rare măestrii. Pe patul de suferință, compozitorul a dat elevului său Xavier Süssmayer, dirijor și compozitor, indicații asupra ultimelor părți ale Recviemului, ce nu au putut fi scrise în întregime de mîna sa. Iată împrejurările în care Mozart a conceput Recviemul. Bolnav și sărac, el dăduse de veste prin prieteni să că era gata să dea lecții de muzică chiar începătorilor. În această situație materială și sufletească apăsătoare, la care se adăugă și boala sotiei sale, Mozart primi într-o zi vizita unui necunoscut care-i comandă un Recviem — lucrare vocal-simfonică destinată a fi cîntată la ceremonii funebre. Necunoscutul dădu compozitorului 50 de ducați, urmînd a plăti restul onorariului la terminarea lucrării. Unii biografi ai lui Mozart au dat acestei întîmplări o tentă de mister. În acele timpuri, cînd compozitorii trăiau din comenzile amatorilor cu dare de mînă — o explicație stranie, prezentînd pe vizitatorul necunoscut drept un „vestitor al morții". Cercetări ulterioare, sprijinite pe mărturiile celor apropiați, au lămurit pe deplin întîmplarea. Necunoscutul era un servitor al contelui Walseg, un nobil care obișnuia să cumpere lucrările în compozitorilor aflați în mizerie, dîndu-se apoi drept autorul lor. Prima audiție a Recviemului a avut loc în 1793, într-o sală de concert.

În execuția Filarmonicii partitura scrisă de Mozart a fost incredibilă sopranei Emilia Petrescu, altistei Martha Kessler, tenorului Ion Piso și basului Marius Rintzler. Corul Filarmonicii va fi pregătit de Vasile Pintea.

V. CRISTIAN

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

TEATRUL NAȚIONAL :

„Cercul de cretă caucazian"

de BERTOLT BRECHT

Cea de a doua dramă a lui Brecht reprezentată în această stagiune aleasă pentru a corespunde cerințelor de tot felul ale unui concurs de tineri, a dus la o mobilizare aproape generală a echipei juvenile a Naționalului (juvenilitate cu limită fixată prin regulile concursului, de altfel, destul de generos). Concurs sau nu, tineri sau bătrîni, o piesă a lui Brecht înseamnă încă un examen pentru orice colectiv teatral, și Teatrul Național merită felicitări pentru că a avut îndrăzneala de a uni concursul cu examenul într-o singură încercare, cu scopul de a aduce o nouă contribuție la cunoașterea și popularizarea marelui dramaturg german.

Tema alienării morale a omului în condițiile istorice ale exploatării de clasă, a luptei omului simplu, a omului din popor, pentru afirmarea, împotriva acestor condiții, a moralei sale cu adevărat umane, constituie, ca și în alte opere ale lui Brecht, baza filozofică și ideologică a unei „drame epice", extrasă dintr-o veche legendă orientală. Înaintea acestei transmutații dramatice, scriitorul prelucrează legenda cercului de cretă în forma epică pură a unei concentrate nuvele, și e o întrebare legitimă aceea privitoare la cîștigul pe care l-a avut de dobîndit ideea sa fundamentală în cursul celei de a doua transformări. Nu încape vorbă că, aci, drama epică a impus unele modificări nu dintre cele mai fericite : piesa e foarte lungă, suferă de o anumită monotonie, rezultată din lipsa de crescendo dramatic, partea a patra „Povestea judecătorului" devenind pasionantă și dinamică nu prin creșterea conflictului, ci prin îmbogățire tematică și de idei.

Fără îndoială că povestea Grușei Vahnadze, o fată din popor, biată țărăncuță umilă la o curte princiară, care se devotează pruncului abandonat de o mamă denaturată, principesa locală, satisfăcîndu-i tot, și în ultimă instanță, propriul său vis de dragoste, ridică în primul plan al atenției spectatorului problema iubirii materne ; este aceasta o formă credincioasă a dragostei de om, dragoste pe care o resimte orice suflet care nu și-a pierdut umanitatea ? În sensul acestui răspuns se va pronunța judecata finală, a simbolicului cerc de cretă, mai cunoscută nouă prin filiera așa zisei judecăți a lui Solomon. Brecht a simțit însă posibilitatea unei valorificări majore a acestui moment al judecății, prin care el a creat un mult mai larg cadru de idei pentru povestea Grușei.

Pentru a aprecia spectacolul realizat de Teatrul Național pe baza acestui genetos și original text dramatic, voi începe spunînd că, indiferent de soarta pe care a avut-o la concurs, examenul a fost trecut dacă nu cu strălucire, în orice caz la un înalt nivel de onorabilitate. Lucian Giurchescu cu devotește pe deplin că este, dintre regizorii noștri, cel mai pregătit spre stilul brechtian, chiar dacă acest ultim spectacol nu este cel mai bun dintre toate cele trei spectacole brechtiene pe care le-a realizat pînă azi. La aceasta mică diferență în minus, contribuie, desigur, în primul rînd, faptul că deși a avut ideea de a reteza scenele porțiuni din text, nu a avut curajul de a căuta o formulă mai dinamică, formula care trebuia să fie a ritmului, a rapidității. Nu încape vorbă că spectacolul este lent, și pe alocuri, în prima jumătate, trancare mente plicticos. Oricît aceasta ar proveni din nevoia de a pune în mișcare o mare mașinărie, cu numeroase mase de oameni, cu decoruri multiple, cu efecte statice de măști, și, pe deasupra, cu cîntec melopeic, în chiar această cantitate se află posibilitatea de a lăsa liest, concentrînd de pildă, comicul discursiv în comic verbal și rece, aerisind scenele de masă, și mai ales, dinamizînd pe interpreții principali, mai toți înclinați spre fragmentarea desfășurării individuale. În al doilea rînd, trebuie remarcată o vizibilă, frapantă neomogenitate în jocul actorilor; cîtînd, de pildă, de cîtă complexă, o prezență și o acțiune, ca să zic așa mai senzațională, care ar fi dat întregului spectacol o stră lucire captivantă. Și apoi, cu excepția unei singure și timide încercări pentru ce nu cîntă, așa cum cere textul și autorul ? Mult mai indicat spre această radiație, și iradiație, simbolico-populară, s-a dovedit a fi C. Rauțki, interpretul lui Azdak, a cărui creație va rămîne memorabilă, chiar și cu micul său coeficient de excesiv și inutil, instabil se pare în orice creație comică. Ne-a plăcut mult, și a fost cu totul în notă textului, interpretarea, bazată pe un amestec de optimism vital și tristețe a lui Em. Petruț, care a jucat rolul ostașului Simon, logodnicul Grușei. Eliza Petrăchescu, Marcel Anghelescu și Ion Manu, pe care mai sus i-am pomenit ca un exemplu edificator din punctul de vedere al ansamblului, au fost, considerați individual, minunați, dovedind din plin ce mult poate da un mare actor într-un rol mic. Condusă greșit, poate, Eva Pătrășcanu, în rolul principalei mame denaturate, a făcut mîzind pe efectele celei mai dezacordate coarde a comicului caricatural. Dem. Rădulescu și Mihai Fotino și-au spus cuvîntul într-un mod care-și atinge ținta, dar care începe a fi recunoscut de departe. Foarte călduroase cuvinte de laudă merită interpretul care nu este nici actor al Teatrului Național nici actor dramatic, Nicolae Gaftor, artist liric, care a avut aici greaua sarcină de a susține partitura muzical-teatrală, foarte întinsă, foarte dificilă, a cîntărețului. Îl vedem pentru a doua oară pe scena unui teatru de dramă, și ne întrebăm, admirînd arta sa, cît pierd scenele lirice, în timp ce Gafton contribuie atît de masiv la succesul scenelor dramatice ?

Radu POPESCU

1964

BIBLIOTECA CENTRALA SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 278
•
Sîmbătă
2 februarie 1963
•
8 pagini — 1,50 lei

DIN SUMAR:

CONVORBIRE CU SCRIITORUL SOVIETIC K. SIMONOV
de Marin BENGESCU

MODA
FUSTE ȘI BLUZE
ÎN PAGINA 6-A

„BROASCA ȚESTOASĂ"
O schiță de Luigi Pirandello
la „Mica bibliotecă MAGAZIN"

AMINTIRI DESPRE GH. BRĂESCU
de I. PELTZ

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

CRONICA TEATRALĂ

ÎN PREAJMA ALEGERILOR

ORAȘE ȘI SATE OLTENEȘTI

În trenul cu care călătoream de la Craiova la Turnu Severin cîtiva pasageri discutau despre alegeri.

— Cum fu la întrunire?

— Păi, bine. Vorbirăm despre ce făcurăm și despre ce-o să mai facem. Nea Marin, candidatul, e om de nădejde. S-a bucutat și el propus. Ei nu ce-o să mai aștepta...

— Acu, oricine e harnic și cinstit poate fi propus...

Oamenii vorbiră apoi și despre alți candidați de-ai lor, propuși pentru a fi aleși la 3 martie în sfatul popular al comunei Filiași. Discutau simplu despre alegeri, ca despre o problemă însemnată ce-i preocupă acum pe toți.

— A fost propus și Ion Dinu, învățătorul.

— Și el e om cumsecade...

Oamenii discută despre alegeri simplu, firesc, fără vorbe mari și sforăitoare. La adunările pentru propunerile de candidați și la întîlnirile care au avut

D. TĂRNĂUCEANU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

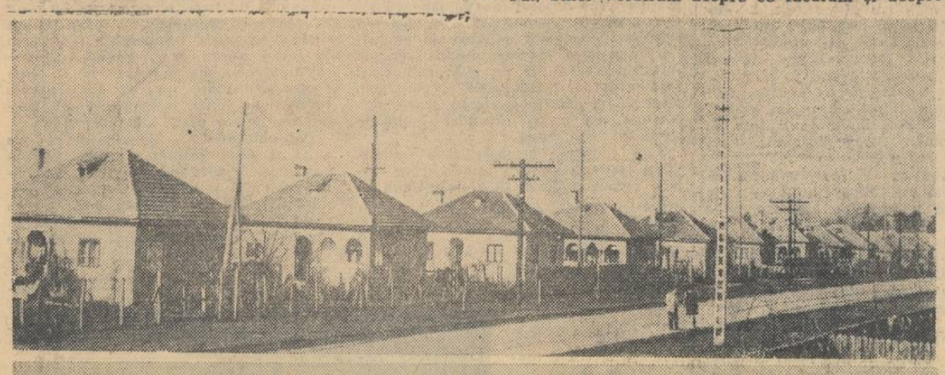

Sus: *Locuințe noi și frumoase construite pe fosta moșie de la Segarcea*; Jos: *Școala medie mixtă construită în Tg. Cărbunești, regiunea Oltenia*

FILE DE INSECTAR

Motive...

Lucian Georgescu, om trecut de treizeci de ani, dar foarte „prezentabil", cum obișnuiește el să spună despre sine, s-a căsătorit. Colegii de birou i-au adus flori și servicii de ceai și cafea, mama soacră s-a dat de ceasul morții să pregătească o masă de nuntă ca să-i placă ginerelui, iar în seara aceea el a tronat ca un rege neîncoronat asupra mulțimii de prieteni, rude și cunoscuți, strînși să sărbătorească evenimentul. „Nu-mi plac de fel prietenele tale, i-a șoptit el nevestei. Nu știu să se îmbrace. Uite Mihaela... Ce-i aia să vii la nuntă, la o serată, cu ciorapi cu dungă?" A mai stat ce a mai stat, a mîncat ce a mai mîncat, pe urmă i-a șoptit din nou: „Nici o masă nu știți să pregătiți. Trebuia să-mi spui să fi adus tacîmurile de argint de la mine. O să ne creadă ăștia niște sărăntoci!"

— Dar sînt foarte bune și astea ale noastre, i-a răspuns ea, roșie ca o sfeclă.

— Ce știți voi? N-aveți educație, i-a tăiat-o el.

A doua zi după nuntă, ea l-a rugat să ia niște bilete la teatru, că nu fusese de mult. — „Eu cu tine nu ies, i-a spus el aranjîndu-și cravata în oglinda de la șifonier, pînă n-ai să-ți pui o rochie ca lumea pe tine".

— Bine, dar eu credeam că rochia mea albastră...

— Cu aia ai ieșit data trecută. Doar n-o să ies de două ori cu tine cu aceeași rochie...

— Lucian, dar acum n-am bani, că mi-am făcut paltonul. Poate, doar dacă-mi dai tu...

— Eu? Din leafa mea mă îmbrac eu, tu faci ce știi...

Nu s-au dus la teatru. El a plecat în oraș și ea a ascultat radio. „La televizor să nu umbli, că cine știe ce faci și doar l-am luat din banii mei și n-am chef să-l strici!..."

A treia zi după nuntă, era duminică, el a dorit o supă de pasăre. A intrat în bucătărie, cînd ea tocmai curăța zarzavatul. „Cum ții, dragă, morcovul?" a țipat îngrozit.

Ea s-a uitat la el fără să priceapă. „O gospodină nu ține niciodată morcovul de coadă, cînd îl curăță, ci de cap. Dar trebuia să-mi închipui, cu o mamă ca a ta...

— Te rog să nu te legi de mama, i-a răspuns ea plîngînd. Iar eu n-am făcut facultatea de tehnica curățirii morcovului, ci facultatea de filologie.

— Ești o mîncinoasă, i-a strigat el. Facultatea de filologie de la Timișoara, pe care ai făcut-o tu, nu e facultate, e institut pedagogic. Tu n-ai diplomă universitară, tu ai diplomă de institut pedagogic. Auzi, de in-sti-tut pe-da-go-gic... Puah...

In ziua aceea ea s-a întors acasă. Maică-sa, disperată, l-a chemat la telefon. „Lasă-mă cucoană, nici morcovul nu știe cum să-l țină cînd îl curăță fiica dumitale. Mie așa nevastă nu-mi trebuie". Iar unui coleg i-a explicat: „Dragă, am luat-o pentru că văzînd-o pe aici așa curățică și cochetă, eram sigur că are ceva pe ea. O mobilă mai acătării, ceva argintărie, ceva bijuterii, o blană, două, acolo. Mă rog, ceva de valoare. Dar să cheltui eu bani s-o îmbrac, să iau mobilă sau mai știi, să-i cresc copilul, asta nu. Că leafa ei abia ne ajunge de mîncare".

— Bine, Georgescule, l-a întrebat colegul, dar tu ce ți-ai luat, nevastă sau mobilă?

— Dragă, a răspuns el înțepat, cînd o femeie nu are nimic decît ce-i pe ea, e datoare cel puțin să știe cum să curețe elegant un morcov...

Mariana PÎRVULESCU

Preocupare originală

Soții Alina și Gabriel Dokalski, din Varșovia, au o deosebită pasiune pentru orhidee. De peste 25 de ani, pe un balcon acoperit al locuinței lor, ei cresc 70 de feluri de orhidee și vor să scoată un volum cu rezultatele cercetărilor lor.

ÎN CLIȘEU: Gabriel Dokalski, de profesiune arhitect, membru al Societății polone de botanică și al Societății engleze „The Orchid Grower Society", în mijlocul orhideelor sale.

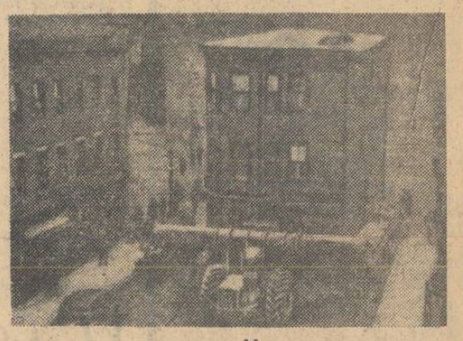

SE MUTĂ CASA

Tehnica folosită pentru mutatul și transportatul caselor de mărime medie, progresează neîncetat în toate țările. În clișeu vă prezentăm o imagine a acestui procedeu de mutare a unei case cu 2 etaje.

BELAS 33-1

Ultima realizare a uzinei de mașini din Minsk denumită „Belas 33-1" cîntărește 14 tone și poate transporta pînă la 40 de tone.

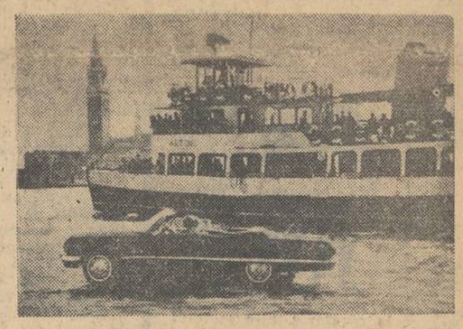

CU AUTOMOBILUL PE CANALELE VENETIEI

Locuitorii orașului Veneția au avut recent o surpriză. Un automobil special amenajat cu flotoare a coborît pe... apă și a traversat diferite canale ca în final să ajungă din nou pe uscat.

• PE MERIDIANELE GLOBULUI •

5 LUNI PE „VITEAZ"

Cangurul australian

V. PEISAJ AUSTRALIAN

de prof. Eugen A. PORA

Asupra originii populației aborigene sînt încă multe dispute. În arta lor sculpturală și picturală, se găsesc motive indiene vechi și motive chineze de acum cîteva mii de ani. Se crede că ei s-au format din populația negroidă primitivă, care a populat toate insulele Micronezii, Indoneziei și care acum cîteva zeci de mii de ani în urmă s-au infiltrat dinspre India, China și trecînd peste mărunțele insule de la nordul Australiei, au ajuns în acest continent. De atunci ei au rămas complet izolați de amestecul cu alte populații și s-au dezvoltat numai între ei. Au adus cu ei cîinele Dingo, singurul mamifer autohton al Australiei, care trăiește numai pe lîngă triburile sălbatice sau pe lîngă satele actuale ale aborigenilor. Păstrarea lor la nivelul vieții epocii de piatră, arată că de atunci ei nu au venit în contact cu alte popoare, și că, pînă în secolul al XVII-lea, cînd au debarcat aici primii europeni, ei nu au primit nici o altă influență. Pentru studiul istoriei omului, cercetarea vieții și a obiceiurilor populației aborigene a Australiei este de cea mai mare importanță.

Ei sînt studiați din multe puncte de vedere. Limba lor este foarte dură și variată. Pentru același obiect s-au înregistrat mai multe numiri. De exemplu: soarele este numit: allunga, euroka, rakumba, urangera. Majoritatea cuvintelor lor sînt substantive. Sînt foarte puține verbe, adjective. Vorbirea este plină de consoane tari și dure. Iată cîteva cuvinte uzuale: aparra (eucaliptus), arkana (bumerang), barrabol (scoică), bomburra (vapor), curadilla (sud), darwalla (pasăre), gobagolla (ou), jarrabung (bătrîn), kalinda (apă de mare), maraka (noapte), uragura (loc de dormit), paluna (da!), tumgarragun (ferigă), warramba (broască țestoasă) etc. Vorbitul lor este însoțit de multe gesturi.

• *(Continuare în pag. 2-a)*

Interviu cu PRIMĂVARA

Cum intri pe teritoriul ei, te învăluie o căldură plăcută și rămîi fermecat de priveliștea încîntătoare a florilor multicolore. Te uiți cu neîncredere la termometru: 25 de grade deasupra lui zero! Și fără să vrei îți aduci aminte de buletinul meteorologic în care numărul gradelor e același, dar însoțit de semnul minus. Un simplu semn matematic care te obligă să porți căciulă și fular, mînuși și ghete îmblănite și... să apreciezi cum se cuvine țuica fiartă! Într-adevăr, iarna e stăpîna absolută a naturii, iar reporterul, în căutarea unui subiect de... sezon, s-a deplasat

...la 10 kilometri de București

Anotimpurile calde, primăvara și vara, sînt găzduite cu ospitalitate la Gospodăria de Stat Popești-sere. „Spațiul locativ" e respectabil: 14.700 m².

Catinca MUSCAN

• *(Continuare în pag 3-a)*

„EI, AȘA MAI ZIC ȘI EU!"

Dacă nu mă cunoașteți, dați-mi voie să mă prezint: mă cheamă Pinky și toată lumea spune că semăn leit cu tatăl meu.

Avem o locuință confortabilă la grădina zoologică din Berlin, dar vă mărturisesc sincer că nu prea mă împac cu băile. În acele momente devin, de obicei, gînditor și preocupat. Ce grea este viața!

În schimb, după baie, proaspăt îmbăiat, cu chiloțeii curați și cu părul frumos aranjat, în pătucul meu mă simt cu totul altfel. Ei, așa mai zic și eu: ce interesantă este viața!

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

PESTE 10.000 de specialiști se ocupă în prezent în R. P. Ungară cu piscicultura în acvarii. Ei cresc peste 100 de specii de pești de ornament, reușind să aclimatizeze mai multe specii exotice greu de adaptat. Unul dintre aceștia, Sandor Zsilinszki, a realizat recent o adevărată performanță, reușind să aclimatizeze o specie de pește considerat drept „vedeta" peștilor de ornament, Este vorba de „peș ele disc", adus din America latină.

●

O OARECARE Mary Smith (S.U.A.) a fost în tratament stomatologic la șapte medici dentiști, cărora le-a sustras bani

și obiecte de valoare. Descoperită și judecată, ea a declarat că astfel suporta mai ușor durerile.

●

ISTORIOGRAFUL ungur Tivadar Acs a alcătuit o culegere conținînd 360 copii de documente venețiene ale epocii — în cea mai mare parte rezoluții ale Senatului din Veneția, precum și unele declarații ale lui Cristofor Columb de care istoricii nu au ținut seama în suficientă măsură. Astfel, în memorandumul său adresat lui Ferdinand al V-lea și Isabelei de Castilia, Columb scria că a început să cutreiere mările de la vîrsta de 14 ani și că a fost al patrulea amiral din familia sa. Potrivit acestei colecții de manuscrise, Columb nu s-a născut la Genua și nu a fost spaniol. Originar dintr-o familie catalană, el s-ar fi născut la Honfleur (Normandia). Pe tatăl lui l-ar fi chemat Zarzi Grecco, numele de Columb fiind o aluzie la Porot Colombo — locul de origine al familiei în Majorca.

●

AMINTA PARADES de Garcia din Venezuela a intentat acțiune de divorț la numai 16 zile de

la căsătorie. Și-a motivat acțiunea prin faptul că soțul ei nu este omul pe care-l iubește ci fratele geamăn al acestuia.

●

UNUL dintre cele mai vechi și cunoscute circuri din lume, circul „Medrano", este silit să-și înceteze existența ca urmare a marilor dificultăți economice și a lipsei oricărui sprijin din partea autorităților franceze. La aceasta se adaugă faptul că terenul unde este plasat actualmente circul a intrat în proprietatea unei firme concurente care îl expulzează pur și simplu. Această firmă a achiziționat terenul circului „Medrano" încă din timpul celui de-al doilea război mondial, cînd artiștii circului se aflau în emigrare sau acționau în ilegalitate în mișcarea de rezistență.

●

MARGARET SPINGS, o tînără engleză în vîrstă de 23 de ani, a dat examen de arbitru de fotbal și a reușit. A fost un

examen foarte greu. Acum, ea este prima femeie din istoria fotbalului cu drept de a conduce un meci.

●

LA PIATIGORSK a fost sărbătorită a 50-a aniversare a datei cînd a fost înființată „Casa Lermontov". Cele zece mii de piese expuse cuprind ediții rare din opera marelui poet rus și felurite obiecte personale. În jumătate de secol, muzeul a fost vizitat de aproape trei milioane de persoane, dintre care un mare număr de străini.

●

UN FENOMEN curios s-a petrecut în apropierea capitalei Norvegiei, Oslo, unde, din cauza curenților diferiți de aer în două puncte situate la o distanță de cîțiva kilometri între ele, s-au înregistrat în același timp temperaturi de plus 5 grade și respectiv minus 19 grade.

5 LUNI PE „VITEAZ"

(Urmare din pag. 1)

Arta lor picturală este realizată cu ajutorul unor culori naturale din sucuri de plante sau de pămînt.

Arma lor binecunoscută este bumerangul, care dacă nu lovește ținta se întoarce la locul de unde a fost aruncat. El este o bucată de lemn, de obicei din rădăcini sau ramuri de eucalipți, care are o îndoitură de un anumit unghi și are o greutate determinată, pe care bătrînii aborigeni o cunosc măsurînd-o cu mîna. Bumerangul se aruncă împotriva unui vînt care bate sub un unghi determinat și se rotește în jurul aruncătorii într-un anumit fel. Dacă lovește prada, atunci el cade lîngă aceasta. Dacă nu o lovește, atunci el revine la locul aruncării. Este o armă foarte originală și eficace în mîna aborigenilor. Ea nu s-a putut însă împotrivi armelor de foc cu care au luptat albii pentru cucerirea continentului australian. Din 300.000 de aborigeni, cît se apreciază că au fost la începutul secolului al XVIII-lea, astăzi au mai rămas abia 70.000.

VI. Comori ale artei indiene

După o călătorie de șase săptămîni pe mare, am debarcat în portul Madras, capitala Indiei de est. Orașul acesta, al treilea ca mărime din întreaga țară, este tînăr, dacă îl comparăm cu străvechile așezări multimilenare ale Indiei. Madrasul a luat naștere abia în 1639, cînd un agent al companiei engleze a Indiilor de est și-a statornicit aici o factorie comercială. Locul purta numele de Madraspatanam și era un mic sălaș de pescari. Nu peste mult a fost ridicat un fort militar și în jurul acestuia s-au stabilit diferiți comercianți, localnici și străini. În acelaș timp s-a dezvoltat și un port artificial, în care ancorau vasele care duceau spre Europa produsele tropicale, obținute în schimbul unor pînzeturi și sticlării ieftine.

Orașul Madras se întinde de-a lungul țărmului pe o distanță de aproape 50 km. Numai în centru există case cu etaj. Pe strada principală Mount Road, se înșiruie magazine cu produse europene și locale, restaurante, librării, instituții, cinematografe etc. Clădirile orașului nu sînt uniforme. Alături de foarte frumoasa clădire, în stil indo-saracenic, a Curții supreme de justiție sau a Universității, se găsesc blocuri în care își au sediile mai cu seamă băncile și societățile de asigurare, iar mai încolo, îndeosebi spre periferie, se află căsuțe mici, vechi și străzi înguste care poartă amprentele îndelungatului jug colonial sub care a trăit poporul indian.

În Madras, dar mai cu seamă în împrejurimile sale, ca de altfel în multe alte părți ale Indiei, se află numeroase comori ale vechii arte indiene ce impresionează pe orice vizitator. Deosebit de frumoase sînt vechile temple. De fapt cele din Madras nu sînt atît de vechi ca cele din împrejurimi. Două dintre ele datează de prin secolul XVII. Unul s-a păstrat în forma sa veche, cu trepte roase de vreme, pe care coboară credincioșii în lacul din față spre a se spăla — cum spun ei — de păcate. Celălalt a ars de mai multe ori și a fost reclădit numai cu cîteva decenii în urmă. Acesta are o fațadă nouă, strălucitoare, cu figuri și obiecte vopsite în culori vii și atrage mulți vizitatori dornici de senzațional. Primul este o adevărată operă de artă veche, în care sculpturile în piatră dură înfățișează zeii celor patru secole trecute, cu îmbrăcămintea oamenilor care îi proslăveau, cu scene din viața acestora, cu credințele lor. În mijlocul lacului din fața templului, se află o firidă pe patru stîlpi de marmură, ridicată cu un secol în urmă, în care a fost așezat bustul unei poete indiene care a cîntat în versuri frumusețea lui Siva.

Dar deosebit de impresionante prin arta lor sînt templele de la Mahabalipuram, la 70 km. sud de Madras, pe țărmul Oceanului Indian și complexul celor 120 de temple de la Kanchipuram la 120 km. sud-vest de capitala Indiei de est.

Mahabalipuram sau cele șapte pagode, a fost un important port în secolele VII — X sub dinastia Pallava. Monumentele de aici sînt fie monolite, fie scene sculptate în stîncă sau temple săpate direct în granit. Monolitele sînt bucăți uriașe de granit sculptate sub formă de pagode, de elefanți, de lei. Dantelele de piatră ce ornează aceste pagode, s-au păstrat în excelente condiții încît poți savura vioiciunea dansului și finețea lucrului. Ele reprezintă figuri de zei, zeițe, nimfe, duhuri rele etc. Sculptorii din perioada dinastiei Pallava au fost maeștri neîntrecuți în exprimarea realismului formelor și a scenelor de adorație consacrate lui Khrișna.

Templul Mylapore din Madras constituie o atracție deosebită pentru turiștii din estul Indiei.

Dintre templele săpate în stîncă, cel al zeiței Durga, care se luptă cu demonul, este poate cel mai interesant. Coloanele interne care îl susțin, sînt sculptate cu figuri în plină mișcare de luptă, avînd întîpărite pe față expresii de izbîndă sau de resemnată supunșenie. Nu mai puțin emoționante sînt templele închinate lui Varaha și altele.

Aici pe malul mării se află și un templu în formă de pagodă, înconjurat de numeroși lei de piatră. El se proiectează pe cerul albastru al oceanului Indian și pe valurile sale tivite cu alb, ca o siluetă minunată, reamintind vremuri de mult trecute.

Dar ceea ce impresionează mai mult la Mahabalipuram este basoreliefu sculptat pe o suprafață de stîncă lungă de 33 m și înaltă de 9 m, cunoscut în istoria artei sub numele de „penitența lui Arunja". E vorba de un prinț indian, care a venit cu o caravană de elefanți să ceară iertare zeului pentru viața sa păcătoasă. Basoreliefu dezvăluie arta omului din secolul VII, care a creat din imaginație o operă de un realism impresionant, cu toată semnificația ei mistică. Nicicînd n-am să pot uita frumusețea de vis a acestei opere de artă durată în granit și păstrată aproape intactă în cursul atîtor sute de ani.

Kanchipuram a fost în secolele III — IX capitala unui regat puternic al cărui port la mare era Mahabalipuram, despre care am vorbit. Cele două localități erau legate de drumuri pe care se scurgeau produsele agricole și fructele Indiei spre celelalte țări ale golfului Bengal și pe unde intrau produsele Chinei, Filipinelor și ale altor țări învecinate.

În Kanchipuram, una din cele șapte cetăți sfinte ale Indiei, a existat o cultură veche — știință, filozofie, arte. Printre vestigiile care s-au păstrat se află și templul lui Vișnu, al lui Tiruveea și lacul Tenneri, care servea încă pe atunci ca rezervor pentru irigarea culturilor de orez în toată valea rîului Veghavathi, ce se întinde spre est, pînă în ocean. Între secolele X-XIII au avut loc multe lupte interne care au avut ca urmare, dărîmarea unora din temple și zidirea altora. După această perioadă a fost ridicat mărețul templu al celor 100 de coloane, în care stîlpii monoliți de granit, înalți de 4 m. și groși de cca. 1 m. au sculptate pe cele patru fețe diferite scene de luptă, de vînătoare, de dans, de adorație, de dragoste, toate de un realism pătrunzător și de un farmec unic.

Dintre toate templele din Kanchipuram cel mai măreț este, fără îndoială, templul lui Sri Varadaratasswami. Intrarea se află sub poarta unui turn în formă conică, construit din piatră sculptată în rînduri, înfățișînd personaje în plină mișcare. În interiorul curții se mai află încă două temple, unul al soției zeului Varadaraja și la subsol cel al unui vestit yoga.

Am mai văzut multe alte temple la Kanchipuram Dar este imposibil să le descrii pe toate. Timpul nu ne-a permis decît să le vedem în fugă. Dar în ansamblu ele ne-au lăsat o impresie de neuitat.

Dar o vizită la Madras nu evocă numai trecutul Indiei. Realitățile prezentului și imaginea viitorului se înfățișează vizitatorului sub diferite aspecte. Cu unul din ele faci cunoștință cînd intri pe poarta universității din Madras. Am văzut laboratoare moderne și cercetători — oameni noi, intelectuali — care scrutau tainele naturii cu mijloacele microscopului electronic, al radiozotopilor, al spectografului de masă etc. Aici este unul din locurile unde se pregătește viitorul Indiei. Studenții asimilează legile materiei, le verifică, poate descoperă unele noi. Cu colegii de la Universitatea din Madras ne-am găsit în consonanță cu veacul nostru, al 20-lea. Am avut schimburi de păreri asupra celor mai noi și interesante probleme ale biologiei actuale și am constatat că sînt la nivelul științei mondiale.

Această universitate, care nu are un trecut prea îndepărtat, are o multime de filiale în toată India de est

Familie de ursuleți australieni

Unele sînt institute de știință plasate într-o regiune agricolă în care se studiază cultura științifică a plantelor ce se produc în respectiva regiune, altele sînt plasate pe lîngă o mare personalitate din domeniul filozofiei, a științelor sau pe lîngă o uzină, fabrică, etc. Toate aceste institute sînt adevărate centre de cultură care joacă un însemnat rol în schimbarea înfățișării Indiei și a vieții oamenilor ei.

Prof. Eugen. A. PORA

Pe un loc vacant un deputat „reprezentativ"

Opinia publică din Germania occidentală (și de peste hotarele ei) a aflat zilele trecute, plină de consternare, că pentru un loc al Uniunii creștin-democrate (U.C.S.), devenit vacant în Bundestagul de la Bonn, a fost propusă candidatura unui om care este, nici mai mult nici mai puțin, fostul aghiotant personal al sîngerosului criminal hitlerist, Heinrich Himmler!

Numele candidatului este dr. Max Frauendorfer și pe lîngă „cinstea" care a avut-o ca încă de la vîrsta de 23 de ani să stea sau să șadă mereu în spatele principalului ucigaș SS-ist, să-i ducă servieta și să-i deschidă cu zel ușile prin care trecea, a mai fost și șeful uneia din direcțiile generale ale conducerii centrale a partidului hitlerist, obersturm-bannführer SS, purtător al „insignei de aur" a partidului nazist și editor al cursurilor de specializare pentru naziști. (De altfel, era membru al partidului nazist încă în anul 1928, deci cu cinci ani înainte de preluarea puterii de către Hitler). Frauendorfer poartă personal răspunderea pentru deportarea a peste un milion de cetățeni polonezi la muncă forțată în Germania, precum și pentru uciderea a sute de mii de oameni nevinovați din diferite țări ale Europei.

Opinia publică vest-germană s-a întrebat — și pe drept cuvînt — cum se face că un om cu un asemenea cazier de criminal de război să aspire la un loc în parlament? Răspunsul la întrebare nu s-a lăsat mult așteptat. Dr. Max Frauendorfer deține azi o funcție de conducere în U.C.S. — aceea de trezorier al partidului. Or, cum președintele acestui partid nu este altul decît... fostul ministru de război, Franz Iosef Strauss care, după ce a fost nevoit să părăsească fotoliul ministerial de la Bonn s-a urcat pe cel — e drept, ceva mai modest — de președinte al grupului parlamentar al U.C.S., și cum Strauss și Frauendorfer nu sînt numai membri ai aceluiași partid ci și prieteni, iată-l pe acesta din urmă în fața perspectivei de a deveni... „reprezentant al poporului"!...

Semnificativ pentru proporțiile atinse de indignarea care a cuprins opinia publică din R.F.G. este faptul că chiar un ministru al landului Bavaria (U.C.S.-ul este filiala Uniunii creștin-democrate a lui Adenauer în acest land), ministrul agriculturii, A. Hundhammer a protestat împotriva candidaturii lui Frauendorfer într-un interviu acordat ziarului vest-berlinez „Berliner Morgenpost" în care spunea: „Frauendorfer a devenit un balast pentru U.C.S. și pentru întreaga Republică federală".

Milioanele lui Trujillo

În săptămînile din urmă, în paginile unor ziare elvețiene au apărut în repetate rînduri anunțuri plătite în care se spuneau cam următoarele: „În fața insistenței cu care unele ziare au pretins că diverși membri ai familiei fostului președinte al Republicii Dominicane, Trujillo, ar poseda o mare parte din acțiunile sale, banca... (urmează enumerarea numelor unor instituții financiare — N.N.) afirmă că nu a avut niciodată cunoștință ca vre-un membru al acestei familii să fi posedat măcar o singură acțiune a lor. Nici un membru al acestei familii nu figurează printre clienții lor".

Apariția acestei desmințiri arată că opinia publică a acordat atenție acestei probleme. O serie de ziare au publicat date care dovedesc fără putință de tăgadă faptul că banii jefuiți de fostul dictator singeros al Republicii Dominicane au fost scoși din țară de familia Trujillo după asasinarea acestuia. Ziarul „National Zeitung" din Bîle a publicat o serie de articole pe această temă, demonstrînd negru pe alb că banii furați de către Trujillo ar fi fost investiți prin intermediul unor instituții financiare elvețiene. Ziarul a dezvăluit că „reprezentanții autorizați ai grupului Munoz (un grup financiar spaniol — N.N.) au recunoscut în cîteva rînduri în fața colaboratorilor ziarului „National Zeitung" că au existat relații între grupul Munoz și Trujillo". În informațiile pe care le dă publicității, amintitul ziar arată: „La 22 iunie 1962, grupul Munoz a întemeiat la Luxemburg societatea „Holding Bancaire et Financiere Europeenne S.A." avînd un capital-acțiuni de 70 milioane de franci elvețieni. Julio Munoz însuși este președintele Consiliului de administrație". La acest „holding" au participat cu 50 de milioane de franci elvețieni, vărsați sub forma unor pachete de acțiuni ale lor, „Banque Suisse d'Eparagne et de Credit de St-Gall" și „Banque Genevoise de Commerce et de Credit".

Pentru 20 de milioane de franci a intrat în combinație și societatea panameză „Duquessa S.A.". După cum subliniază ziarul „prin această operație „Duquessa S.A." a devenit co-acționară a celor două bănci elvețiene... După cum recunosc astăzi reprezentanții grupului Munoz, diverși membri ai familiei Trujillo se ascund în spatele firmei „Duquessa S. A.".

Între timp, pentru a se mușamaliza cît de cît scandalul declanșat amintita societate panameză a fost înlocuită în „holdingul" luxemburghez prin societatea „Sofitroza", controlată de „Banque generale du Luxembourg". La un moment dat s-a aflat că proprietarii acestei firme s-au schimbat fără ca să se cunoască numele noilor proprietari. Iată însă că „Sofitroza" a virat 20 de milioane de franci elvețieni unei bănci din Geneva. Un reprezentant al familiei Trujillo a încasat în întregime această sumă, în bani gheață!

Acești bani au intrat în mîinile familiei fostului dictator, aflat acum în Spania. Indignarea opiniei publice este deci întemeiată. Aceasta își exprimă nemulțumirea față de faptul că acești bani, jefuiți prin exploatarea și asuprirea cruntă a unui popor înrobit pot să fie investiți mai departe în tot felul de afaceri necurate. Tocmai datorită protestelor exprimate de cercuri largi ale opiniei publice se explică și dezmințirile furnizate cu promptitudine de unele instituții financiare. Dezmințirile nu au avut darul de a convinge, dat fiind că documentele date publicității sînt extrem de convingătoare.

Pînă în momentul de față nu s-a deschis încă ancheta cerută de unele ziare și reprezentanți ai opiniei publice pentru a se constata în mod oficial care este soarta zecilor de milioane de franci care au intrat în proprietatea sîngeroasei familii Trujillo.

Eugen PHOEBUS

Ghinionul lui Mertens

Ziarul vest-german „Die Welt" se plîngea zilele trecute că managerul vest-german Mertens a pierdut, într-o singură seară 6000 de dolari din cauza... grevei tipografilor new-yorkezi.

O să vă întrebați — și pe bună dreptate — ce legătură există între un manager vest-german și tipografii din metropola americană? Și totuși ea există!

Dat fiind că marile cotidiene new-yorkeze nu apar din cauza grevei tipografilor care durează de aproape 60 de zile, a dispărut — temporar — unul din cele mai răspîndite mijloace de publicitate, fapt care provoacă pagube serioase nu numai agenților de publicitate ci și întreprinderilor industriale, comerciale, teatrelor și cinematografelor, majoritatea acestora din urmă, rămînînd aproape seară de seară, goale.

Spre ghinionul managerului hamburghez, Mertens, greva a coincis și cu turneul organizat de el în Statele Unite cu orchestra simfonică din Hamburg. Managerul a intrat pur și simplu în panică în fața perspectivei de a avea „sală goală". Abstracție făcînd de aspectul... moral al unui asemenea eșec, problema îl ustura și la... buzunar deoarece turneul constituia pentru el un business serios. Drept care s-a făcut luntre și punte să înlocuiască publicitatea în presă prin alte metode. A vorbit personal la radio și televiziunea americană, a făcut afișe tipătoare și l-a mobilizat pentru reclamă chiar și pe... primarul Hamburgului, Paul Neverman care i-a trimis primarului New-Yorkului, Wagner, o telegramă în care îi spunea că concertele ce le va da orchestra simfonică hamburgheză dincolo de ocean constituie o expresie a... recunoștinței celor din Republica de la Bonn pentru ajutoarele primite din Statele Unite (nu-i vorba, recunoștință cu... prețuri de intrare destul de pipărate!).

Dar eforturile lui Mertens — ca de altfel și ale primarului hamburghez — s-au dovedit a fi fost zadarnice. Orchestra simfonică a cîntat în fața marii săli Carnegie Hall pe jumătate goală... ceea ce a dus și la golirea buzunarului lui Mertens cu frumușica sumă de 6000 de dolari...

Zece minute de televiziune și un incident diplomatic

„Primul ministru Georges Pompidou a urmărit astăzi dimineață un program de televiziune. În mod obișnuit, aceasta nu intră în ocupațiile sale", astfel își începe o cronică corespondentul din Paris al ziarului „New York Times", Henry Giniger. Acesta, la fel ca și alți ziariști occidentali, a relatat cu lux de amănunte despre o emisiune care, prezentată la televiziunea franceză, a stîrnit nemulțumirea reprezentanților diplomatici ai S.U.A. și Angliei.

După cum informează presa occidentală, faptele s-au petrecut în felul următor. Într-una din serile trecute, după ce a prezentat imagini de la semnarea tratatului franco-vest-german, televiziunea pariziană a programat o emisiune intitulată „Anglo-saxonii". Autorul ei, fostul corespondent din New York al radioului francez, Pierre Grenesse, a început emisiunea arătînd că „în limbajul de astăzi" anglo-saxoni înseamnă britanici și americani...

În programul „The Anglo-Saxons" au fost citate numeroase fapte din istorie în care politica S.U.A. a venit în contradicție cu politica Marii Britanii. Pornind de la războiul pentru independență, războiul americano-spaniol, războiul anglo-bur, Pierre Grenesse a citat în continuare, din zilele noastre, legea americană cu privire la secretul atomic, atitudinea S.U.A. față de guvernul Anthony Eden în timpul Suezului etc. Pe micul ecran au fost prezentate și numeroase caricaturi politice la adresa relațiilor anglo-americane.

În încheierea emisiunii autorul a tras concluzia că „acordul de la Bahamos privind strategia nucleară este al S.U.A. și nu al Londrei" și că, „președintele Kennedy nu e preocupat dacă lumea, inclusiv verii săi, simpatizează cu Statele Unite".

Emisiunea a stîrnit vii comentarii în capitala Franței. Numeroși observatori — între care și Giniger de la „New York Times" — au subliniat că televiziunea este sub directul control al guvernului francez și că programul a fost prezentat în ansamblul general al atmosferei care domnește la Paris după respingerea cererii Angliei de a intra în Piața comună.

Ambasada britanică din Franța, după cum relatează corespondentul din Paris al lui „Sunday Telegraph", a adresat un protest televiziunii franceze considerînd că programul de zece minute „The Anglo-Saxons" este „tendențios".

În urma acestui protest, primul ministru francez Pompidou a cerut să vizioneze și el programul, care i-a fost prezentat special dimineața. După vizionare, așa cum au declarat unele personalități oficiale franceze, el nu a condamnat programul ci s-a mulțumit să-l declare „neimportant și inofensiv".

U. VALUREANU

Din cauza frigului și a zăpezilor abundente, animalele găsesc tot mai greu hrană. Ele nu ezită, așa cum se vede și din fotografia alăturată, luată la rezervația din Luna Park (Anglia), să se apropie de om.

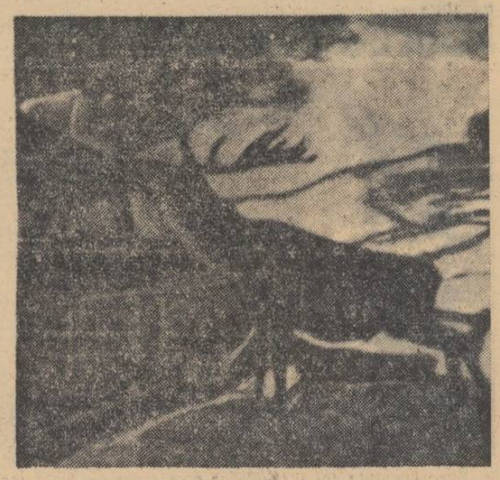

Sfîrșitul operației „James-Montgomery"

E o poveste tragi-comică despre care au scris recent ziarele din lumea întreagă. Iar revistele ilustrate i-au consacrat numeroase ilustrații Într-una din zilele de iarnă, într-un spital de alienați din orașul Worting (Anglia), a fost adus un pacient. Doi sanitari spătoși îl transportau pe targă la camera de primire. Pe neașteptate unul dintre ei s-a împiedicat și targa s-a lovit de perete.

— Încet măgarilor! Sînt feldmareșalul Montgomery, se stropși bolnavul.

Sanitarii s-au privit cu înțeles iar unul dintre ei a răspuns condescendent:

— Nici o grijă, e-n regulă, șefule.

Sanitarii care s-au purtat cu atîta înțelegere nici nu puteau bănui că bolnavul pe care l-au transportat a fost într-adevăr cîndva mareșalul Montgomery. Ce-i drept, numai pentru 48 de ore. Iată și în ce împrejurări:

Clifton James, căci acesta este numele pacientului, era un actoraș de provincie de mîna a doua. Singura calitate a sa mai de preț era uluitoarea asemănare cu feldmareșalul Montgomery, personalitate militară marcantă în Anglia. Era deajuns să-și pună în cap un basc și publicul scanda: Monty! Monty!

Fotografia lui a ajuns pe mîinile serviciului de informații englez, care s-a interesat de persoana lui James, iar Churchill, văzînd fotografia, a dispus aducerea lui neîntîrziată în capitală.

Cum poate fi folosită asemănarea aceasta neobișnuită? Spionajul englez era informat că serviciul de spionaj german știa de faptul că Montgomery, mîna dreaptă a generalului Eisenhower, va comanda trupele aliate pe continent. Evenimentele evident se referă la perioada celui de-al doilea război mondial. Agenții spionajului german raportară la Berlin că Montgomery se află într-un cort în imediata vecinătate a lui Eisenhower. Atîta timp cît Monty se află acolo — transmiteau codurile cifrate ale spionajului german — unitățile Wehrmachtului trebuie să fie de strajă din Olanda și pînă în Spania

Iar dacă Montgomery va părăsi Anglia înseamnă că al doilea front se va deschide în altă parte a globului. Astfel a luat naștere o idee de falsă manevră, James Clifton l-a însoțit timp de o lună ca șofer pe Montgomery, i-a studiat gesturile, apucăturile, felul de a se comporta. În sfîrșit, James s-a perfecționat într-atîta în a fi asemănător lui Montgomery încît spionajul englez a considerat pregătirea sa încheiată. Despre lucrul acesta știau doar cîțiva oameni Evenimentele au evoluat apoi după maniera unui scenariu cinematografic. De poarta unei case elegante din Londra se apropie o limuzină elegantă. Din casă ies patru oameni printre care James în uniformă de feldmareșal. Pe una din străzile mai puțin animate șoferul prinde fanionul lui Montgomery și astfel se află ușor cine este călătorul elegantei limuzine, care se îndreaptă spre aeroport. Feldmareșalul răspunde la salutul trupei, urcă scara avionului personal iar avionul se îndepărtează în văzduh.

Pe aerodrom se aflau și agenți ai spionajului german. Aceștia se grăbesc să anunțe Berlinul că Montgomery a zburat într-o direcție necunoscută. Prin urmare, trăgea Wehrmachtul concluzia, invazia peste Canalul Mînecii s-a aminat. Montgomery a plecat spre Gibraltar, deci al doilea front se va deschide în Africa de Nord.

Într-adevăr, Montgomery (falsul) aterizează a doua zi pe aerodromul din Gibraltar, participă la parada garnizoanei locale, ia dejunul cu ofițerii și își continuă zborul spre Algeria. Nimeni nu a observat falsul, nici măcar prietenii feldmareșalului.

Iată-l ajuns și în Algeria Iată-l instalat într-un Cadillac de ultimul tip, mașină pe care o escortează 14 motocicliști.

Între timp, în noaptea de 5 spre 6 iunie, a început invazia în Franța. Începutul ei a fost și sfîrșitul operației James-Montgomery. Maurul și-a făcut datoria, maurul poate să plece. Pseudofeldmareșalul a devenit din nou actoraș. Dar atunci a început și tragedia lui. A jucat într-un film mediocru însă nu a culeș lauri. De altfel, nu mai putea juca ca înainte, intrase în pielea și în sufletul unui alt personaj și în orice rol juca totdeauna era... Montgomery. Teatrele i-au refuzat contracte. A venit mizeria și, odată cu ea, tulburări mintale. Și, în sfîrșit, povestea se încheie, așa cum a început. Internarea în spitalul de boli nervoase, internarea într-un ospiciu unde intrarea sa este mai puțin teatrală decît tragică.

— Aveți grije băieți, îl duceți pe Monty!

Articol apărut în săptămînalul „Nedelia" sub semnătura lui M. Sturna.

Meridiane

Maestrul din Cremona

Vioara este considerată de mulți ca o adevărată minune a tehnicii. Ea are o greutate de numai 300—400 de grame, este în întregime din lemn și poate rezista secole de-a rîndul unei tensiuni orizontale a coardelor ce atinge 20—22 de kilograme-forță și unei presiuni verticale de 7—8,5 kilograme forță. Viața vechilor maeștri — constructori de instrumente cu coarde a interesat dintotdeauna publicul. Uneori, excepționalele însușiri ale unor instrumente au țesut văl de legendă în jurul creatorilor lor.

Prezentăm în rîndurile de mai jos cîteva date și fapte din viața celei mai proeminente figuri din istoria viorii — Antonio Stradivari.

Locul său de naștere este necunoscut, însă el a stat de la vîrsta de 12-13 ani în micul orășel Cremona, unde a fost elevul și ucenicul lui Amati Nicolo — mare maestru cremonez, al cărui talent și celebritate au fost egalate de elevul său Stradivari. Acesta l-a întrecut chiar, iar Cremona este considerată patria sa. Stradivari a muncit, fără o clipă de răgaz, viața întreagă — și asta înseamnă pînă la 93 de ani. Trăia pentru arta sa, pentru familie. Nu-și părăsea atelierul nici la prînz. Doar seara aparținea familiei, iar duminica obișnuia să cînte în concertele bisericești, la care el și prietenii săi își încercau reciproc instrumentele.

Viorile create cu trei secole în urmă de maeștrii italieni din Cremona sînt folosite pe estradele de concert din multe țări ale lumii. Nimeni nu a reușit să realizeze însă o vioară care să întreacă calitățile viorilor din Cremona, a celei mai bune dintre ele, creată de Antonio Stradivari.

Cum se explică aceasta ?

— Vioara este o minune creată de meșterii italieni din secolul al XVI-lea și pe care Stradivari a adus-o la perfecțiune, spune vechiul meșter sovietic de viori G. A. Morozov. De zeci și sute de ani, meșterii din lumea întreagă încearcă să dezlege, să descopere „taina" lui Stradivari. S-a crezut la un moment dat că secretul fabricației, al rezonanței uimitoare a viorilor lui Stradivari, s-ar ascunde în lemnul folosit. Alții au crezut că secretul zace ascuns în forma viorilor, în vopseaua și în lacul folosite. S-a mers pînă acolo încît a fost copiat, în toate amănuntele, un instrument Stradivari, însă sunetul melodios pe care-l dă originalul a rămas neîntrecut. Astfel, au fost create și-au început să circule legende despre „sufletul lui Stradivari", care s-ar afla ascuns în viorile confecționate de el, legende cu privire la taina magică de care ar fi dispus maestrul. Secretul ar consta în geniul lui Stradivari, în armonia deplină a creației sale, susțin alții. Nu se știe cîte instrumente a confecționat maestrul din Cremona. Unii cercetători vorbesc despre 1.500, alții de 3.000. Însă lucru interesant și dovedit : din mîinile lui Stradivari nu au ieșit două instrumente la fel.

Antonio Stradivari a fost un neîntrecut artist, un mare muzician și un mare om de știință — practician. În mod intuitiv, el a înțeles legile acusticii — în treacăt fie zis, este vorba de legile descoperite de fizicieni cu zeci de ani după moartea sa.

Creația lui Stradivari nu a cunoscut fluctuații, nici stagnări. La Moscova, a concertat nu de mult, Yehudi Menuhin. A cucerit publicul moscovit folosind o vioară Stradivari realizată de maestru cînd avea 90 de ani. Mîinile îi tremurau pe atunci, vederea îi slăbise. Însă vioara pe care o folosește astăzi un virtuos al arcușului este minunată.

În lumea întreagă s-au păstrat astăzi 540 viori Stradivari. Interesant este faptul că în însăși Cremona, timp îndelungat nu se afla nici o vioară a acestui mare fiu al orașului. Și abia recent, locuitorii orașului au achiziționat pentru Cremona lor o vioară Stradivari. 20 de instrumente ale lui se află în Uniunea Sovietică. 15 se păstrează la Colecția de stat de instrumente muzicale. Acolo își au „sediul" permanent, într-o încăpere mică, la etajul VI al clădirii Sălii de concerte „Ceaikovski". Își au sediul. Aceasta trebuie înțeles în sensul că acolo se află doar documentele respective în timp ce instrumentele propriu-zise au fost puse la dispoziție pentru folosința celor mai buni artiști sovietici și ele au fost ascultate în numeroase săli de concerte din lume. Colecția de stat de instrumente muzicale din Uniunea Sovietică a fost creată în 1920.

Viorile Stradivari sînt folosite de 300 de ani. Pentru ca ele să poată încă mult timp aduce oamenilor bucurii și desfătare ele sînt îngrijite în mod deosebit. Din cînd în cînd, viorile „obosite" (specialiștii sînt de părere că și viorile obosesc), sînt readuse la colecție unde se odihnesc, iar uneori sînt și îngrijite, tratate de cei mai buni maiștri restauratori.

Influența lui Stradivari în arta construirii viorilor a fost extraordinară. După părerea unor specialiști, Brahms, Ceaikovski și urmașii lor nu și-ar fi putut scrie concertele cu o orchestrație atît de plină dacă viorile cremonarzilor și, în primul rînd, modelul marelui lutier Stradivari nu ar fi asigurat părților solistice expresivitatea și strălucirea corespunzătoare.

Căminul cultural din Poiana Mare, raionul Calafat

ORAȘE ȘI SATE OLTENEȘTI

(Urmare din pag. 1)

loc între aceștia și alegători nu s-au spus cuvinte multe. S-au relatat doar faptele, s-au trecut în revistă realizările, s-au făcut propuneri pentru noi înfăptuiri. Unii vorbitori au amintit în treacăt și despre vremurile de altădată, nu prea depărtate ca timp.

Participînd la aceste manifestări dedicate pregătirii alegerilor îți faci o imagine clară despre ce a fost în Oltenia de ieri, despre fața regiunii de azi și despre perspectivele ce se întrezăresc și care vor înfrumusețea și mai mult peisajul acestei regiuni în continuă și rapidă dezvoltare.

Ce-a fost ? Trecutul stăruie încă în amintiri. În 1944 în satele oltenești se mai găseau 40.000 de pluguri de lemn ; în toată regiunea erau peste 600.000 de analfabeți ; cîteva zeci de mii de olteni trăiau în cele aproape 20.000 de bordeie aflate în stadiul opaițului.

Și ce se mai afla în Oltenia de altădată ? Aproape o mie de moșieri care stăpîneau peste 450.000 hectare de pămînt roditor, în vreme ce 130.000 de familii de țărani aveau fiecare mai puțin de un hectar. Cruntă realitate ! Electricitatea pentru satele oltenești era o fantezie. Doar 20 de sate o cunoșteau. Cinematografe ? Numai 8 în toate satele regiunii. Industria ? Oltenia dădea i la sută în producția industriei naționale. Lampa de gaz și biciul împletit erau socotite ca produse tipic autohtone. La Expoziția industrială de la Paris, Oltenia era „prezentată" în 1937 cu ulcioare, fluiere și cu diferite obiecte mărunte din lemn sculptat cu... cuțitul.

Toate acestea nu pot fi uitate. Astăzi, cînd se pregătesc de alegeri, unii le amintesc subliniind prin aceasta drumul străbătut, sub conducerea partidului, în anii puterii populare, drum presărat cu rodnice împliniri. Satele și-au schimbat înfățișarea. Cele aproape 20.000 bordeie au dispărut. În locul lor s-au clădit case din zid cu ferestre mari, luminoase. În „cartierul" Florica de la Segarcea, unde se aflau bordeiele celor ce robeau pe moșia regală, strălucesc acum în soare zeci de locuințe construite de colectiviști și de muncitorii gospodăriei agricole de stat. La Bilteni, Zătreni, Țicleni, Rovinari, Poiana Vlăduleni și în alte sate oltenești și-au făcut apariția clădiri mari, de tip orășenesc, au luat ființă magazine, cămine culturale, biblioteci, cinematografe, lăcașuri pentru ocrotirea sănătății. Lumina electrică pătrunde în tot mai multe sate oltenești înlocuind nu numai opaițul, ci și vechiul mod de trai. Cifrele sînt elocvente ilustrînd grăitor prezentul Olteniei. Iată cîteva : s-au construit 500 școli și 305 cămine culturale, au luat ființă peste 300 de cinematografe, 200 localități au fost radioficate, 300 de sate au fost electrificate, s-au amenajat 127 case de nașteri ; numărul medicilor a crescut de la 413 în 1944 la 1200 ; în regiune activează 2500 formații artistice care înglobează peste 40.000 artiști amatori ; cele aproape 1000 de biblioteci au înscris în fișele lor zeci de mii de cititori permanenți. Sînt doar cîteva cifre. Ele ilustrează viața nouă ce se înstăpînește pe plaiurile regiunii, regiune unde producția industrială e de 15 ori mai mare decît în 1938, și unde sînt acum mai multe tractoare decît erau în același an în toată Romînia. Astăzi Oltenia nu se mai „fălește" cu cei aproape o mie de moșieri. În satele foștilor clăcași lucrează acum peste 1000 de ingineri agronomi, mecanizatori și zootehniști cu studii superioare care călăuzesc pe stăpînii ogoarelor în lupta pentru o recoltă sporită.

S-ar putea cita multe cifre. În adunările electorale care au avut loc, ele au fost amintite ca dovezi de necontestat ale hărniciei și priceperii celor ce gospodăresc și conduc astăzi comunele și orașele regiunii. La realizările acestea au contribuit în bună măsură toate sfaturile comunale și orășenești care, antrenînd mase tot mai largi de oameni ai muncii la activitatea obștească, au schimbat înfățișarea tuturor așezărilor oltenești. La Segarcea s-a construit o școală nouă cu 16 săli de clasă, la Calafat s-a ridicat o casă raională de cultură, la Balș, Bălcești, Vînju Mare, Corabia și Filiași au luat ființă noi policlinici, la Dăbuleni, Izbiceni, Preajba, Băbiciu, Voineasa și în alte localități s-au amenajat dispensare medicale. Nu există, de altfel, oraș raional sau sat în întreaga regiune, unde sfaturile populare cu sprijinul masiv al cetățenilor, să nu fi înscris la activul lor diverse înfăptuiri care contribuie atît la înfrumusețarea orașelor și satelor, cît și la ridicarea nivelului de viață al locuitorilor.

În toate acțiunile inițiate de sfaturile populare, cei mai mulți deputați și numeroși cetățeni s-au dovedit buni organizatori, oameni cu inițiativă, antrenînd la activitatea obștească mase tot mai largi de alegători. Acum, cînd s-au făcut propunerile de candidați pentru alegerile de la 3 martie, alegătorii au chibzuit cu simț de răspundere, propunînd pe cei mai buni dintre ei pentru a fi aleși ca deputați în sfaturile populare ale orașelor raionale și ale comunelor. Astfel, în comuna Vlădaia din raionul Vînju Mare printre cei propuși se numără deputații Nicolaie Pătru, Dumitru Băboi și D. Bleoancă, care au fost în fruntea celățenilor în toate acțiunile : la construcția noului cămin cultural, la electrificarea satului și la plantarea celor peste 2000 de pomi fructiferi pe marginea drumurilor comunale. Tot aici au fost propuși pentru a fi aleși Niculai Cioabă, inginer agronom la gospodăria colectivă din Almăjel, care, deși e de puțin timp în comună, a reușit printr-o activitate susținută să se facă cunoscut și apreciat de colectiviști. În comuna Roșiile din raionul Dăeți a fost propus colectivistul Petre Străchinescu. Împreună cu alți săteni el a muncit cu multă rîvnă la realizarea unor construcții de folos obștesc cum sînt : noul dispensar medical, căminul cultural, cinematograful, renovarea localului școlii, repararea și pietruirea șoselei etc. Numeroși cetățeni din circumscripția electorală nr. 36 din Caracal au propus drept candidat al F.D.P. pentru alegerile de deputați în sfatul popular orășenesc pe tov. Petre Paitici, medic, directorul spitalului unificat din localitate. Motivîndu-și propunerea făcută, Marin Haralambie a spus :

— Îl propun pe tov. Petre Paitici pentru calitățile sale deosebite, pentru că pune mult suflet în munca sa nobilă. Ca director, se interesează îndeaproape de bunul mers al unității spitalicești pe care o conduce, e apropiat de bolnavi și de toți cei cu care conlucrează la apărarea sănătății oamenilor.

Printre cei propuși candidați în comuna Segarcea se numără și colectivista Floarea Stanca, președinta comisiei de femei din gospodăria colectivă, care a organizat participarea femeilor la diferite acțiuni de înfrumusețare a comunei : lărgirea străzilor, aliniere și repararea gardurilor, plantarea florilor în parcul comunal etc.

Ion P. Tatu, Ioana Roșoiu și alți colectiviști din comuna Bălești, raionul Tg. Jiu au fost propuși candidați pentru că au participat activ la toate lucrările gospodărești care s-au efectuat în comună. La fel și în celelalte comune și orașe raionale din regiunea Oltenia cetățenii au propus pe listele de candidați pentru alegerile de deputați pe oamenii care se bucură de multă apreciere și care muncesc fără osteneală pentru înflorirea satelor și orașelor.

Cu prilejul propunerii candidaților și în cadrul întîlnirilor care au avut loc în satele și orașele Olteniei, cetățenii nu s-au limitat la înfățișarea activității și sublinierea meritelor candidaților, ci, mulți din ei au făcut prețioase propuneri privind îmbunătățirea activității sfaturilor populare, înlăturarea unor lipsuri care se mai constată la unele sfaturi populare, înfăptuirea unor lucrări de interes gospodăresc. Astfel alegătorii din circumscripția nr. 8 din Segarcea au propus să se construiască un pod și să se pietruiască o stradă. Propuneri asemănătoare s-au făcut și în alte adunări. În aceste condiții, adunările electorale dedicate pregătirii alegerilor nu sînt simple manifestări ci adunări de lucru în cadrul cărora se analizează temeinic activitatea organelor locale ale puterii de stat și se dezbat probleme esențiale menite să contribuie la ridicarea pe o nouă treaptă a muncii sfaturilor populare. Este de datoria comitetelor executive, a deputaților și a candidaților propuși de a se preocupa de pe acum de studierea cu toată atenția a propunerilor făcute de alegători în vederea înfăptuirii lor. Nu trebuie așteptate alegerile și constituirea noilor sfaturi populare, ci, acolo unde e posibil, să se ia măsuri de îndată pentru ca o seamă de propuneri făcute în preajma alegerilor să fie rezolvate cît mai curînd. În acest fel noile sfaturi populare vor găsi terenul pregătit pentru a continua în ritm și mai susținut activitatea gospodărească de dezvoltare a satelor și orașelor spre binele tuturor.

★

Au mai rămas puține zile pînă la alegeri. Sînt zile de activitate intensă. Pe plaiurile oltenești, ca și pe tot cuprinsul țării, oamenii muncii de la sate și din orașele raionale, sînt pregătiți pentru a se prezenta în fața urnelor și a întări prin votul lor cuceririle dobîndite sub conducerea partidului în anii puterii populare. Votul de la 3 martie va constitui o nouă chezășie pentru înfăptuirile ce se vor înscrie pe răbojul anilor ce vin.

D. TARNAUCEANU

Opera lui Alexei Tolstoi în Romînia

Anul acesta, se împlinesc 80 de ani de la nașterea marelui scriitor sovietic Alexei Tolstoi.

Opera celui ce a scris „Calvarul" și „Petru I", romanele fantastice „Hiperboloidul inginerului Garin" și „Aelita" și drama istorică „Ivan cel groaznic", a început să fie cunoscută în Romînia încă de acum patru decenii, fapt semnificativ, de natură să arate interesul cercurilor progresiste din țara noastră pentru acest reprezentant de seamă al literaturii sovietice.

Într-un articol, publicat în 1953, Cezar Petrescu, relatînd întîlnirea sa cu Alexei Tolstoi la Paris, arată că lucrări ale scriitorului rus circulau la noi încă din 1916, în versiune franceză.

Prima luare de contact a cititorului romîn în propria sa limbă, cu creația literară a lui Alexei Tolstoi a avut loc însă, puțin timp după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în ianuarie 1922, prin intermediul unei recenzii la primul volum din trilogia „Calvarul". Se sublinia aici că **„revoluția rusă care este una din cele mai mari epopei din cîte s-au înfăptuit în ultimele decenii și pentru secolii viitori"** își așteaptă o întruchipare epică pe măsura ei. Iar în cartea lui Alexei Tolstoi, deși încă **„neînstare să desemneze revoluția însăși", „autorul a desemnat, ca un adevărat maestru tabloul ideilor din ajunul revoluției"** („Lupta" 1922, ianuarie 7).

Tot în aceeași epocă și în anul următor, anul revenirii în patrie a lui Alexei Tolstoi, al aderării sale la cauza revoluției proletare, apar în romînește și cîteva din povestirile mai vechi ale scriitorului în care era prezentat tabloul agoniei lente a Rusiei moșierilor dinainte de revoluție („La moșie", apărută în revista Flacăra din 14 iulie 1922 și „Prea frumoasa Doamnă" în „Cuget romînesc" din februarie 1923).

Ziarul literar burghez de orientare democratică, „Adevărul literar și artistic" amintește în mai multe rînduri în acești ani de numele lui Alexei Tolstoi, într-o amplă cronică la antologia apărută la Berlin din 30 prozatori sovietici, dînd și unele date bio-bibliografice despre acesta.

În „Cuvîntul liber", apărea la 9 noiembrie 1935, în numărul închinat aniversării a douăzeci și cinci de ani de la moartea lui Lev Tolstoi, articolul „Două generații" : Leon N. Tolstoi — Alexei Tolstoi", iar în panorama succintă închinată „noii literaturi ruse" de ziarul „Reporter" din 1937, numele lui Alexei Tolstoi era citat printre fruntașii literaturii sovietice.

E probabil ca Alexandru Sahia să-l fi cunoscut personal la primul Congres al scriitorilor sovietici. În orice caz, despre alegerea lui Alexei Tolstoi în comitetul Uniunii Scriitorilor Sovietici amintea în cartea sa de reportaje **U.R.S.S. azi**, apărută în 1935.

Urmînd exemplul intelectualității și presei legată de partid și alte or-

gane de presă democratice acordă o atenție tot mai mare scriitorului sovietic.

Vechea revistă progresistă „Viața romînească", de pildă, în care numele lui Alexei Tolstoi mai fusese amintit incidental, reproducea în numărul pe iulie-august 1935, un amplu fragment, într-un articol al acestuia închinat lui Victor Hugo, fragment semnificativ fiindcă aci se vorbea despre romantism și realism ca părți constitutive ale literaturii realismului socialist, singura în stare să reflecte măreția epocii sovietice, eroismul omului constructor al lumii noi, socialiste, **„lumea minunată înfăptuită de țara mea"**. Iar, în ziarul „Azi", apărea la 24 decembrie 1939, ampla sa povestire „Vampirii".

După eliberarea țării, cititorului romîn i s-a oferit posibilitatea să cunoască opera marelui scriitor sovietic în tot ceea ce are ea mai valoros și mai reprezentativ.

Începînd din 1945 s-au editat sistematic numeroase traduceri, acțiune încununată recent prin publicarea unei ediții în 6 volume de **Opere alese**.

Nicolae LIU

CONVORBIRE CU K. SIMONOV

„Noaptea de Anul Nou" — este titlul noului roman la care lucrează scriitorul sovietic

Konstantin Simonov este cunoscut cititorilor noștri ca un mare poet, prozator, dramaturg și ca un bun gazetar.

Din anul 1934, de la debutul său literar și pînă în prezent, a îmbogățit literatura sovietică contemporană cu noi și noi creații. În calitate de corespondent militar al ziarului „Krasnaia Zvezda" și ca participant la Marele Război pentru Apărarea Patriei, Simonov a publicat o serie de corespondențe militare, schițe și povestiri despre diferite episoade din lupta poporului sovietic împotriva armatelor hitleriste.

Romanul „Vii și morți" este o lucrare scrisă cu mult patos, în care autorul redă impresionantele momente din Marele Război pentru Apărarea Patriei. Konstantin Simonov deschide cititorilor noi orizonturi în înțelegerea victoriei definitive asupra fascismului.

Acțiunea romanului „Vii și morți" se desfășoară pe frontul din Bielorusia, în primele luni ale războiului, adică de la atacul perfid al hitleriștilor asupra Uniunii Sovietice și pînă la începutul ofensivei armatei sovietice din fața Moscovei. Aceste evenimente de mare intensitate dramatică, precum și eroismul armatei sovietice, care a dat chiar în această perioadă lovituri puternice cotropitorilor, creînd totodată răgazul necesar pentru a-și organiza bine apărarea în vederea trecerii la atacul definitiv în vederea nimicirii totale a uriașei mașini de război hitleriste, sînt redate de către scriitor cu o mare putere de pătrundere.

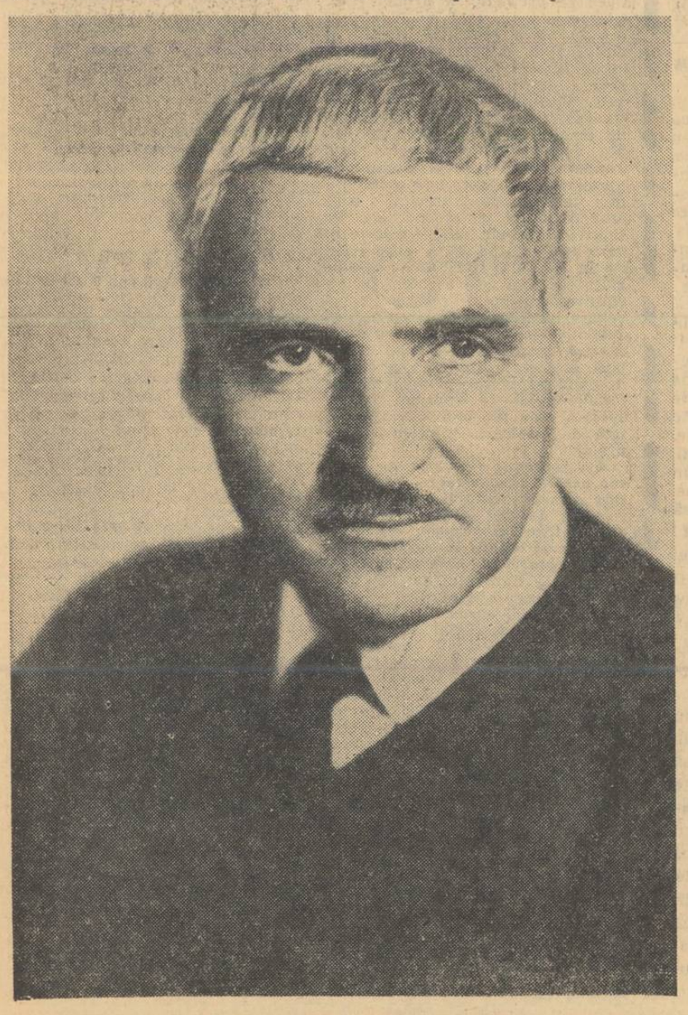

...De curînd, la Casa Centrală a Armatei Sovietice „M. V. Frunze" din Moscova a avut loc sesiunea științifică consacrată celei de-a 20-a aniversări a marilor bătălii de la Volgograd, la care au participat, în afară de conducători ai armatei sovietice, și o serie de scriitori. Printre cei prezenți se afla și autorul romanului „Vii și morți", Konstantin Simonov.

În scurta pauză care a avut loc, l-am rugat pe maestrul Simonov să ne vorbească despre actualele sale preocupări.

— Mă întîlniți întîmplător la această sesiune științifică a militarilor, fiindcă mai tot timpul îmi este consacrat activității mele de creație. Mă interesează foarte mult comunicările științifice prezentate aici cu privire la desfășurarea marilor bătălii de la Volgograd, deoarece tocmai acestui măreț eveniment romanul meu trebuie să-i dea răspunsul.

Noul roman la care lucrez a fost intitulat „Noaptea de Anul Nou". El se ocupă de relatarea evenimentelor din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, deci este o continuare a romanului „Vii și morți".

Romanul „Noaptea de Anul Nou", începe cu o seară de revelion și se termină cu victoria definitivă asupra armatelor fasciste. Acțiunea romanului se desfășoară în jurul marilor bătălii de la Moscova, Volgograd și Tașkent. În noul roman reintră în acțiune unii dintre eroii cunoscuți cititorilor din romanul precedent, cum este comandantul de divizie Serpilin, politrucul Sințov și alții.

— Cînd vom putea citi noul roman ?

— Am scris foarte mult. Cu cît scriu cu atît îmi dau seama că mai trebuie de adăugat cîte ceva. În vară, la o conferință de presă am spus ziariștilor că romanul „Noaptea de Anul Nou" va fi gata în toamna anului 1962. Dar, vedeți și dumneavoastră, a trecut și toamna, dar el însă nu este gata. Sper că în primăvara acestui an îl voi termina. Cînd va fi gata urmează să fie tipărit și publicat în revista „Znamia".

— Ce alte planuri aveți pentru viitor ?

— A scrie romane nu este un lucru ușor. Pe viitor, după terminarea acestui roman, mă voi ocupa mai mult de dramaturgie.

„La despărțire după ce i-am mulțumit pentru clipele prețioase petrecute împreună, Konstantin Simonov a ținut să transmită cititorilor noștri salutări călduroase și noi succese în desăvîrșirea construcției socialismului în Republica Populară Romînă.

Marin BENGESCU

INTERVIU CU PRIMĂVARA !

(Urmare din pag. 1)

Palatele florilor și vitaminelor (roșii, vinete, ardei, castraveți) au împrumutat ceva din arhitectura viitorului : sticla și masele plastice pentru materialele de construcție, temperaturile meridionale produse de un soare artificial — uzina termică — locțiitor vrednic al astrului zilei a cărui lumină se revarsă din belșug prin acoperișul transparent.

Bizîitul (ce-i drept solitar) al unei albine ne îmbie să pornim ca carnetul în mînă...

...din floare în floare

Ghid afabil, inginerul Pantelimon Mumjinski întovărășindu-ne pe alei ne face cunoștință cu locatarii.

— Acestea sînt ciclamele. Le cunoașteți probabil din vitrinele florăriilor...

Florile mă salută vesele cu petalele lor albe, roșii, violete și... asortate. Apoi urmează calele cu cupele lor albe, elegante, majestuoase, parcă anume create pentru a însoți miresele la oficiul stării civile...

Împărăția liliacului alb ! Reziști cu greu tentației de a încălca rigorile tăbliței cunoscute din parcuri: Nu rupeți flori ! Aici nimeni nu „recoltează" florile decît după prescripțiile științelor naturale. Pînă atunci, înfloreșcențele gingașe se reflectă pînă departe pe întinderile de zăpadă de pe cîmpurile gospodăriei. Intrăm în sala... salatelor. Castraveții își tîrîie brîiele verzi priviți de sus de roșiile deocamdată galbene-verzui. Orice s-ar spune o salată „natur" în timpul iernii e tot atît de bună ca și murăturile servite la gheață în luna lui cuptor.

— Florile, legumele — ne spune ing. Mumjinski — necesită o îngrijire atentă și plină de pricepere. 50 de muncitori manuali se apleacă zilnic cu rîvnă și dragoste asupra răsadurilor și florilor.

Cîțiva oaspeți de peste hotare

— Datura. A poposit la noi venind tocmai din Africa. Și după cum vedeți se simte foarte bine.

O privesc cu curiozitate : o umbrelă de frunze verzi cu clopoței albi.

— E rudă bună cu laurul de pe meleagurile noastre. Iar dincoace, o floare care se numește Poensețea.

Notez în carnet : flori mari de un roșu aprins. Însoțitorul meu zîmbește.

— Frunze ! Acestea sînt frunzele. Un tipic exemplu al luptei pentru viață a plantelor. Ca să atragă insectele pentru polenizare și-a transformat cîteva frunze, le-a colorat... Florile sînt acestea... Seamănă cu „laptele cucului".

Concursuri de frumusețe

Un palmares cu care se mîndresc lucrătorii de la G.A.S. Popești-sere : 4 medalii de aur obținute la expoziția horticolă de la Erfurt (desfășurată între 28 aprilie și 15 octombrie 1961) pentru frumusețea roșiilor de seră, a dovleceilor, vinetelor și gladiolelor. Gloxinele au primit o medalie de argint, iar o colecție de gladiole, medalia de bronz.

Pe curînd

Părăsind domeniile primăverii și reintrînd în realitatea rece a anotimpului alb, plecăm ca de la o avantpremieră plină de culoare și parfum. Pînă cînd pe afișul calendarului vom citi anunțul: „A sosit primăvara", vitrinele florăriilor, sub franjurile turturilor de gheață, ne îmbie cu ghivece și vaze încărcate. Și împodobindu-ne căminul cu un buchet de frumusețe vie, primăvara ne zîmbește :

— Pe curînd !

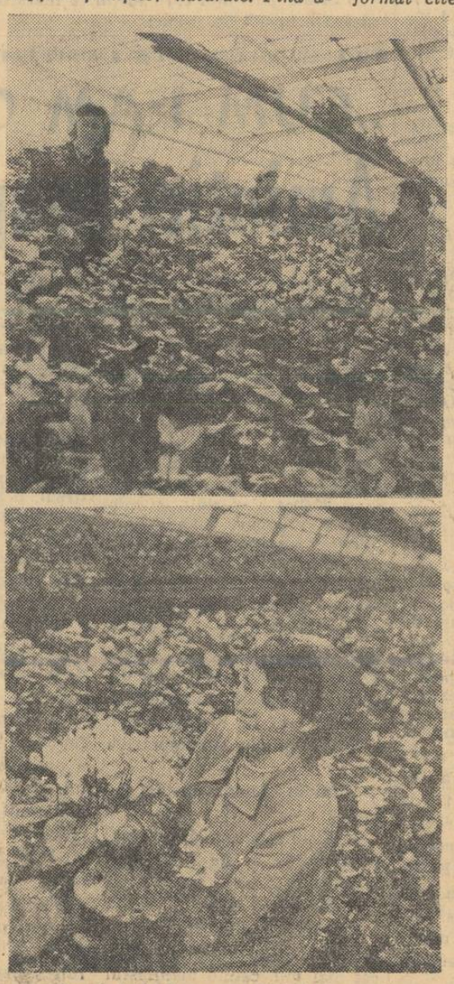

Imagini de la serele G.A.S. Popești

Catinca MUSCAN
Fotografii : Gh. FRUNZA

PRIETENA MEA CARTEA

„STRADA LUX"

de Petre SĂLCUDEANU

Se pare că atunci cînd a ajuns în fața plutonului de execuție, Irimie acarul nu prea mai era în stare să raționeze. Metodele de anchetă ale gestapoului își făcuseră efectul. Păcat însă că facultatea de a gîndi nu i-a dispărut cu cîteva zile înainte. N-ar mai fi văzut hîrtiile acelea mototolite de pe masa anchetatorului și odată cu asta revelația crimei lui Vasile. Vasile, Sile, băiatul lui, sînge din sîngele lui, cel pe care-l purtase în brațe cînd nici nu se știa ține pe picioare, de care poate-și legase cîndva speranțele bătrînețelor, îl trădase. Nu, poate că nu-i potrivit termenul, s-a gîndit el la asta, în zilele cît a stat în celulă fără să se poată mișca din patul de beton și cînd durerile din ceafă îi mai lăsau o clipă de răgaz. Dar cum să-i spună? Mai bine să nu se mai gîndească... Nu-și mai punea întrebări. Nici nu era în stare și nici nu voia să se gîndească. Eliza? Păcat. Începuse să fie frumoasă viața lor... Ionuț? Dragul de el, de ce să se mai gîndească cînd nimic nu-i mai putea ajuta!?! Restul lumii? Nu-l mai interesa nici ea, rămăsese undeva departe. Nici măcar de ce și cum a ajuns în această celulă nu se mai întreba omul. Se întrebase tot timpul pînă în clipa cînd zărise hîrtiile mototolite pe masa anchetatorului. Din acel moment căpătase instantaneu răspuns: băiatul său îl denunțase. Propriul lui băiat. N-ar fi crezut-o. Niciodată. Nici acum n-ar fi crezut-o, dar evidența nu-i lăsa altă ieșire. De ce a făcut-o?... Ce rost mai are să se gîndească. La ce i-ar ajuta? Se agățase de tot ce putuse pentru a nu crede dar cuvintele acelea ale anchetatorului: „Copilul dumitale este un patriot, un adevărat german, iar dumneata ești dușmanul lui", i-au luat și paiul de care se agățase. Acum nu mai voia să se gîndească la nimic.

Există oare o dramă mai sîngeroasă decît aceea a părintelui care se trezește dintr-odată în casa lui cu un dușman neprevăzut, neașteptat, cu atît mai neprevăzut cu cît este propriul lui copil? Fericit totuși Irimie că și-a pierdut cunoștința. Altfel ar fi trebuit să se întrebe: Dar eu? Care a fost vina mea?

Ne vom abține să răspundem noi. Răspunsul îl va găsi cititorul în volum. Și merită multă luare aminte. Să recunoaștem însă că a avut și multă nesansă în viață acarul. Și el și copilul lui. În primul rînd aceea de a trăi printre negustorii și măcelarii nemți din ale căror rînduri și-au recrutat hitleriștii aderenții. Otrăvirea lentă a tinerilor în cadrul Deutsche-Jugendului și în afara lui, în fond o adevărată școală de ucigași sub firma „umanismului german superior", concepțiile criminale ale „profesorului de cultură generală" Schulz (consumator de stupefiante și ucigaș în orele libere) pe care le inoculează ceas de ceas tinerilor porniți spre aventură și în general acțiunile organizate în care-i antrenează, nu pot trece fără urme. Sînt folosite de mentorii hitleriști toate metodele începînd de la persuasiune și pînă la amenințare, de la „probele" mărunte de molestare a cetățenilor și de jefuire a lor pînă la inumana „pedeapsă a trădării" și **în extremis** suprimarea fizică a celor ce dau înapoi. O întreagă galerie de criminali versați sau în devenire se năpustește asupra lui Sile. Și Sile nu va rezista, nu va avea nici puterea și nu va găsi nici sprijinul pentru a rezista. Dacă am reproșa ceva autorului este în primul rînd faptul că n-a zugrăvit în cartea sa mai pregnant forțele antifasciste care se opuneau acestor bande și care reușeau să influențeze masele largi ale tineretului și să le ridice la acțiune împotriva fascismului.

Romanul, scris cu multă sensibilitate, cu talent, aduce cititorului satisfacția unor pagini admirabile privind relațiile dintre Irimie Negoiță și cea de a doua soție a sa, Eliza. Transformarea pe care dragostea tîrzie o aduce în gîndurile și manifestările femeii, cu deosebire, și care echivalează cu o adevărată renaștere morală ce se răsfrînge și asupra bărbatului, aduc în atmosfera morbidă a războiului și fascismului, a temnițelor și trenurilor cu deportați strigînd după o înghițitură de apă, parfumul sufletului omenesc care-și afirmă vitalitatea și optimismul. Acestor pagini li se adaugă, deși cu rezerva amintită mai sus, cele care ne prezintă muncitorul comunist Matei, cea a lui Pavel și a Iuliei, a lui Deneș baci și a Terezei, după cum tot atît de apreciabile sînt paginile rezervate fostului social-democrat ajuns delator, Visarion Baiaș.

Petre Sălcudeanu oferă cititorilor săi satisfacția unei lecturi interesante, în multe locuri emoționantă și mai ales instructivă.

Minzu RADIAN

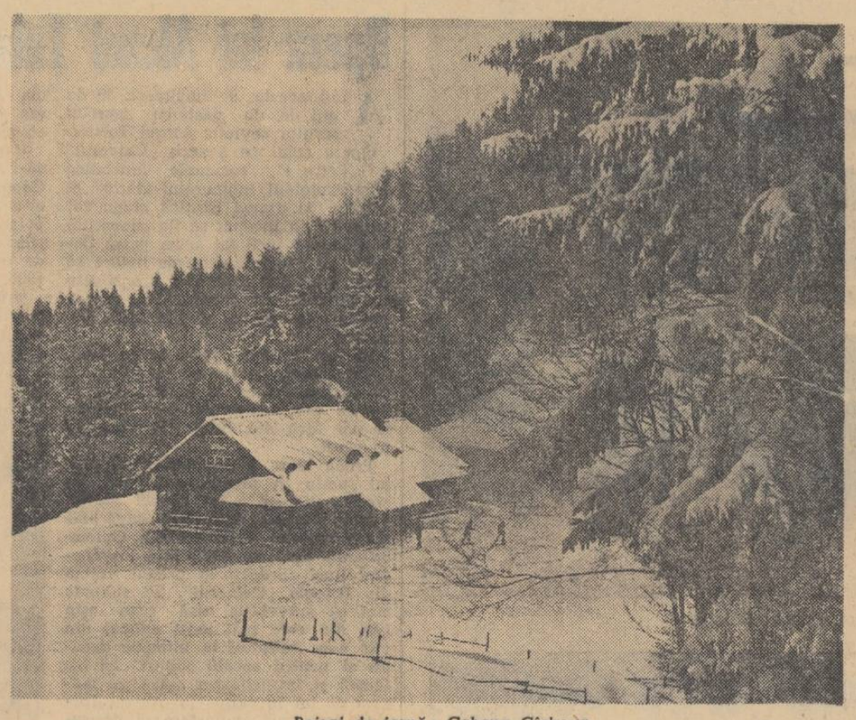

Peisaj de iarnă: Cabana Girbova

Fotografia: I. PETEU

PE TEME COTIDIENE

DEȘTEPTAREA (bis)

Nu sînt misogin, deși sînt căsătorit. Nu împărtășesc de loc părerea prietenului meu Matei, care susține că viața ar fi incomparabil mai frumoasă dacă toate femeile ar fi măritate și toți bărbații celibatari. Dar trebuie să recunosc că acel moment critic al existenței pe care-l constituie deșteptarea din somn se complică și mai mult la mine de pe urma faptului că sînt un om însurat. În urmă cu vreo doi ani, am făcut un reportaj la o filatură de bumbac pentru revista la care lucrez („pentru revista de la care iei salariu", m-ar corecta șeful meu de secție, dacă ar citi aceste rînduri). Lui nu prea i-a plăcut reportajul, în schimb mie mi-a plăcut filatoarea fruntașă despre care scrisesem. Patru luni după aceea, Irina era soția mea.[1])

Adevărul e că am foarte puține lucruri să-i reproșez Irinei. Printre ele se numără însă și ușurința cu care se trezește. O ușurință anormală, după părerea mea, cu atît mai mult cu cît se scoală la 5 și jumătate (schimbul ei începe la 7). Nu-i vorbă, eu continui să dorm, dar dorm umilit. Dacă aș avea o soție somnoroasă, aș putea fi foarte spiritual pe socoteala ei. Ador ironiile, cu o singură condiție: să le fac eu. Așa însă, mă văd nevoit să rîd politicos la glumele ei și, nu știu cum sînt alții, dar mie mi se atrofiază complet unul din simțuri — cel al umorului — cînd este în joc propria mea persoană.

Așadar, Irina se scoală revoltător de ușor și, cum se dă jos din pat, începe să facă gimnastică. Din totdeauna am fost convins că gimnastica de dimineață este ceva extrem de folositor, că ea călește organismul, întărește sănătatea și prelungește viața. Bineînțeles, n-am practicat-o niciodată. Pe lîngă numeroasele ei calități, consider că are două defecte esențiale, cu care îmi vine greu să mă împac: e gimnastică și se face dimineață. Nu mă atrage o viață mai lungă dacă trebuie s-o plătesc cu un somn mai scurt. Și la ce mi-ar servi niște mușchi prea dezvoltați? E drept că uneori, cînd șeful meu de secție mă critică a patra oară pentru aceeași greșeală... Dar nu, nu se face.

După cîteva încercări, Irina a renunțat să mă convertească. Am noroc că ea nu este dintre fanaticii exercițiilor fizice, ca Alecu de pildă, căruia un bătrîn îi spunea o dată: „Uite, eu am ajuns la 75 de ani și n-am făcut niciodată gimnastică". La care Alecu i-a replicat: „Da, dar dacă ați fi făcut, ați fi avut acum 85 de ani!"

Nu, Irina mă lasă în pace și, în timp ce ea execută flexiuni, torsiuni și extensiuni, eu dorm somnul celor drepți. Așa cum dorm și cînd se îmbracă, cînd se spală, cînd pregătește ceaiul (pentru ea și pentru mine), cînd prepară sendviciurile (numai pentru mine), cînd îmi scoate din dulap o cămașă curată, cînd îmi perie hainele etc.[2]) *Cum de izbutește să facă toate astea într-un interval atît de scurt și la o oră atît de matinală este un mister care probabil că aparține celebrului „etern feminin". De eternul masculin, adică de mine, ține în schimb resortul remușcărilor. La început, în primele luni după căsătorie, conștiința mă mustra cu foarte multă asprime. Cu timpul însă a devenit din ce în ce mai indulgentă.*

Și totuși... Și totuși se mai întîmplă și altfel. Cînd Irina e în sesiune de examene (e în clasa XI-a, la seral), cel care se scoală primul sînt eu. Da, da la 5 și jumătate. Deșteptătorul sună, eu mă trezesc și o scutur ușurel de umăr:

— E timpul!

Irina îmi răspunde somnoroasă:

— Încă cinci minute... Mă scoli tu, da?

Și urmează cele cinci minute, în care eu (eu!) rămîn treaz. Somnul mă atrage, ca o imensă mare caldă, în care îmi vine să mă arunc cu capul înainte. Dar rezist ispitei și stau cu stoicism pe plaja treziei. Din cînd în cînd, Irina murmură îngrijorată:

— Dormi?

— Nu, nu, n-ai grijă... Te scol eu!

Și după zece minute (cinci sînt de la mine) o trezesc. Ea mă sărută dulce. Și mie, de mulțumire, îmi vine greu să readorm.

Ceea ce dovedește că există ceva mai puternic decît somnul.

Dragostea.

Nicolae MINEI

(Va urma)

[1]) Și mai sînt unii care susțin că meseria de ziarist e lipsită de riscuri.

[2]) Recitind cele scrise, îmi dau seama că s-ar putea să apar într-o lumină nu tocmai favorabilă. Spre cinstea mea trebuie să adaug că, atunci cînd mă scol, îmi încălzesc singur ceaiul, fără vre-un ajutor din partea cuiva și că niciodată nu i-am reproșat Irinei că mi-a dat un sendvici cu parizer, să spunem, chiar dacă aș fi avut poftă de unul cu șuncă. Consider că într-un menaj, bărbatul trebuie să fie exemplu de îngăduință.

NOUTĂȚI FILATELICE

● CONFORM TRADIȚIEI, și la începutul acestui an, în diferite țări au apărut emisiuni dedicate Anului nou.

În Uniunea Sovietică a apărut o marcă policromă de 4 kop., în versiune dantelată și nedantelată. Marca, deosebit de atractivă, reprezintă porumbelul păcii și un pom de iarnă împodobit, avînd ca fundal globul pămîntesc. Stelute și fulgi de zăpadă sînt pitoresc presărate. Pe vigneta anexă, textul „Anul nou" în limba rusă.

Marca apărută cu același prilej în Statele Unite de 4 c., bicoloră, reprezintă o coroniță cu panglică și două lumînări aprinse.

Emisiuni asemănătoare au apărut și în alte țări, ca de ex.: Japonia (o marcă), Liechtenstein (3 mărci), Franța etc., spre bucuria celor maturi și, mai ales, a copiilor.

● COPIII formează tema multor emisiuni, în tot mai numeroase țări.

O emisiune cu această temă a apărut anul trecut în țara noastră. Cele 6 valori policrome reprezintă scene gingașe care ilustrează viața fericită a copiilor noștri: un copilaș vrea să prindă un fluture (marcă de 20 bani); o fetiță hrănește un porumbel, care nu întîmplător este tocmai porumbelul păcii (30 bani); un pionier cu machete unei bărci pe care a construit-o la cercul de navomodelism (40 bani); sora mai mare își ajută frățiorul la lecții (55 bani); un pionier cîntă la vioară, acompaniat la pian de o pionieră (1,20 lei), lectură colectivă într-o tabără de pionieri, în pădure (1,55 lei)

În R. S. Cehoslovacă, prima din cele două valori ale emisiunii „Înlesniri sociale" reprezintă doi copii care se joacă (30 haler). Marca bicoloră de 25 d. din R.P.F. Iugoslavia, dedicată „Săptămînii copilului", reprezintă un copil cu cercuri.

Împlinindu-se 50 ani de la apariția primei serii de mărci elvetiene „Pro Juventute", cu suprataxă în folosul copiilor, la sfîrșitul anului trecut, pe lîngă obișnuitele 5 valori anuale care cuprind diferite scene cu copii, a apărut și o colită din două mărci de 1 fr.+20 c. fiecare, înfățișînd o mamă cu copilul în brațe.

Belgia a pus în circulație emisiunea „Ajutor copiilor cu infirmități corporale": 6 mărci poștale cu suprataxă, cu desene reprezentînd copii infirmi învățînd sau jucîndu-se. „Ajutor pentru copii" este și tema unei emisiuni de 5 mărci cu suprataxă, apărută în Olanda, cu diferite scene din viața copiilor.

Camerun a emis o marcă în trei culori, de 20 fr., „Campania de alfabetizare și educare a poporului", marca înfățișează copii citind sub un pom.

În Portugalia, cu prilejul Congresului de pediatrie, au apărut 4 mărci bicolore: copii citind (marcă de 0,50 e.), vaccinarea unui copil (1 e), copii cu minge (2,80 e), sugar ținut în brațe (3,50 e)

● ÎN CADRUL TEMEI filatelice „Copii" se încadrează și emisiunile dedicate unor scriitori pentru copii sau unor oameni care și-au consacrat viața, copiilor.

Dintre emisiunile recente semnalăm marca de 4 kop., din U.R.S.S., apărută în cinstea scriitorului pentru copii și tineret, Arcadie Gaidar, marca de 4 kop. în cinstea cunoscutului pedagog și scriitor sovietic A. S. Makarenko.

În R. F. Germană, emisiunea „Mărci de binefacere" (4 valori policrome), reprezintă scene din cunoscuta poveste a fraților Grimm, „Albă ca zăpada".

ION POPESCU-GOPO
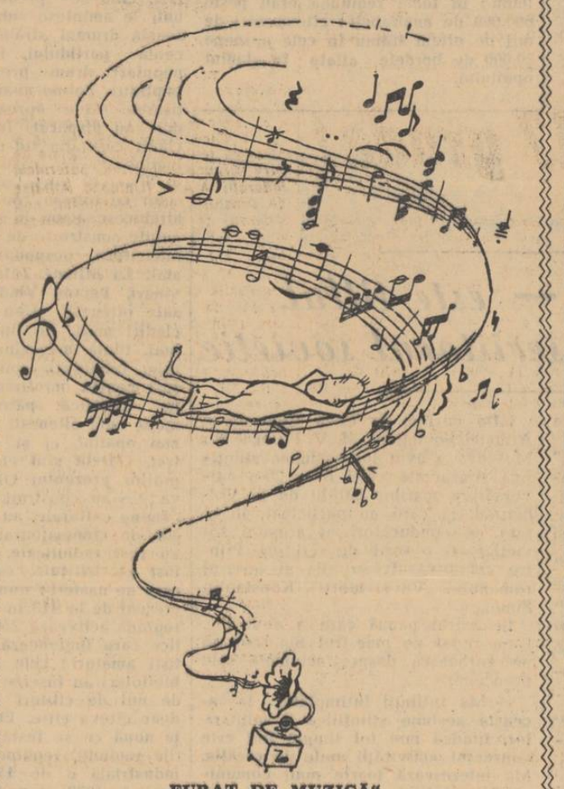
„FURAT DE MUZICĂ"

(Cadru din filmul de desene animate „Din istoria mijloacelor de comunicație", realizat pentru UNESCO)

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

3 FEBRUARIE

8,50 Gimnastica de înviorare la domiciliu; 9,00 **Emisiunea pentru copii și tineretul școlar** ● Filmele pentru copii: **„NASUL FURAT" și „CREIONUL ȘI GUMA"** ● Telejurnalul pionierilor ● **„UN PROCES NEOBIȘNUIT"** — scenetă muzicală de **A. Weiss** ● Poșta copiilor. 10.30 **REȚETA GOSPODINEI.** 11,00 **EMISIUNEA PENTRU SATE.** Din cuprins: ● **NOUTĂȚI DIN AGRICULTURĂ**: Jurnal agricol nr. 1, realizat de Studioul cinematografic „Al. Sahia". ● **Pentru o recoltă sporită de porumb**: Ce hibrizi dubli de porumb să cultivăm în diferite regiuni ale țării. Vorbește ing. **Dezideriu Torje**, președintele Comisiei de Stat pentru încercarea și omologarea soiurilor. ● **De la un meridian la altul.** ● Filmul documentar: **„Lucrări mecanizate de calitate superioară".** ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formație instrumentală condusă de **Constantin Mirea.** Soliști: **Ana Pîuaru și Emil Gavriș.** În jurul orei 16,00 transmisiune de la Patinoarul artificial „23 August" a întîlnirii internaționale de hochei pe gheață dintre echipele „Știința" București—„Cervena Zvezda" Belgrad. 18,00 **VARIETĂȚI.** Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își dau concursul: **Maria Tănase, David Ohanezian, Gabriel Popescu, Nicolae Băluță, Damian Luca,** artiști emeriți, **Aida Moga, Adela Mărculescu, Ileana Iliescu, Eugenia Dobrescu, Olga Apahideanu, George Bunea, Horia Căciulescu, Marian Hudac, Felix Caroly, Vasile Matei, Gică Matei, Sextetul Dumitru și Duo Sixtus,** avînd ca oaspeți pe cîntăreții de muzică ușoară: Armin Kämf și Bärbel Wachholtz din Republica Democrată Germană. Conducerea muzicală: **Sile Dinicu.** 19,00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Partea a II-a a emisiunii de varietăți. 20,30 Filmul artistic: **„MISTERUL CELOR DOI DOMNI N"** — o producție a studiourilor din R.P. Polonă. În încheiere: **Buletin de știri.**

4 FEBRUARIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,15 Pentru copii: **„Aventurile lui Așchiuță și Paganel în Africa".** 19,35 Filmul **„IN GOLFUL URȘILOR ALBI"**; 20.45 **„OBIECTE GĂSITE"** scenariu de **Ștefan Tita.** Distribuția: responsabilul (**Mircea Crișan**); Mioara Mărgăritescu (**Virginica Marcu**); Eleonora Petruț (**Elena Ioachim**); bărbatul (**Gh. Dinică**); Stavrache (**Dumitru Rucăreanu**). Regia: **N. Motric.** 21,20 Clasici și picturii românești: **Ștefan Luchian.** 21,35 **TELESPORT.** În încheiere: **Buletin de știri.**

5 FEBRUARIE

18,30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: **„FONTE ȘI OȚELURI"** de conf. ing. **Iosif Tripșa,** director al Institutului de Cercetări Metalurgice. 19,00 **Jurnalul televiziunii.** 19,15 **Să ne facem jucării.** 19,30 Emisiune de teatru: **„OAMENI ȘI UMBRE"** de **Ștefan Berciu. Interpretează colectivul Teatrului Muncitoresc C.F.R.** Distribuția: Marius Bozianu (**Iulian Necșulescu**); Florian Papadopol (**Corado Negreanu**); Sidonia Pretorian (**Alexandra Pascu**); Olga Pretorian (**Eugenia Bădulescu**); Marga Pretorian (**Athena Zahariade-Demetriad**); Teodora Ganovici (**Marga Anghelescu**); Lola Caliopi (**Dana Comnea**); coana Jana (**Ioana Oancea**); locot. Dan Olteanu (**Al. Azoiței**); Marcel Bondea (**Ștefan Bănică**); Gică Frumosul (**Cornel Vulpe**); Paul Dobrotă (**Titu Vedea**); Ioachimescu (**Ion Aurel Manolescu**); locot. Smaranda (**Dori Costin**). Decoruri-costume: **Sanda Mușatescu.** Direcția de scenă: **Geta Vlad.** În pauze: Emisiunea de știință și tehnică. Ciclul **„Despre Univers" — „Marele Univers" (III)** de **Cornelia Cristescu,** candidat în științe fizico-matematici. **ȘAH.** În încheiere: **Buletin de știri.**

6 FEBRUARIE

17,00 EMISIUNEA PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI.

Din cuprins: ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Modernizarea mașinilor-unelte** — sarcină principală. ● **În vizită cu aparatul de filmat la Uzinele „Unirea" din Cluj.** ● **Dezvoltarea producției de prefabricate.** ● **Inovații și inovatori.** ● **O vizită la clubul metalurgiștilor din Reșița.** ● **Pe drumuri de iarnă în Carpați.** ● **Soliști de muzică ușoară din rîndul artiștilor amatori.** 19,00 EMISIUNEA PENTRU SATE. Din cuprins: ● Reportaj filmat: **„Zile de iarnă în gospodăria colectivă".** ● **În sprijinul cursanților de la învățămîntul agrozootehnic de masă: „Despre conveierul verde".** ● **Știința explică: „De ce nu fulgeră și iarna?"** de prof. univ. **Constantin Dussescu.** ● Festivalul filmului la sate. ● **Tribuna brigadierului:** „Programul de iarnă al brigăzii noastre de cîmp" de **Dumitru Preda.** ● Artiști amatori în studio. În încheiere: **Buletin de știri.**

7 FEBRUARIE

18,30: UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: **„PROCEDEE MODERNE DE PRELUCRARE A ȚIȚEIULUI"** de ing. **Bujor Olteanu,** directorul Rafinăriei Brazi. 19,00 **Jurnalul televiziunii.** 19,15 **„Grăbiți-vă să ajungeți mari"** — poveste pentru copii de Octav Pancu-Iași. Desenează **Iurie Darie.** 19,40 Filmul pentru copii: **„Trei pinguini".** 19,50 Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii a concertului dat de orchestra simfonică a Radioteleviziunii (partea I). Solist, pianistul **Corneliu Gheorghiu.** Dirijor, **Emanoil Elenescu.** În jurul orei 20,45 filmul documentar **„Mărturii din perioada glaciară".** 21,05 **VITRINA LITERARĂ.** În încheiere: **Buletin de știri.**

9 FEBRUARIE

19,00 **Jurnalul televiziunii.** 19,15 Album artistic pentru tineretul școlar realizat cu concursul Școlii de muzică nr. 2 din București. 19,40 Filmul pentru copii: **„Școala pisoilor".** 20,00 **Mozaic de scurt metraje.** 20.40 **Premiera „SCARA DE MĂTASE"**, operă bufă de **Gioacchino Rossini,** realizată de **Cine Lirica Italiana.** Distribuția: Giulia, pupila lui Dormond (**Graziella Sciutti**); Germano, majordomul Giuliei (**Ferdinando Lì Donni**); Dorvil, soțul Giuliei (**Fernando Jacopucci**); Lucilla, vara Giuliei (**Margherita Ribaldi**); Blansac, pretendent la mîna Giuliei (**Boris Carmeli**); Dormont, tutorele (**Manilio Rocchi**). **Cîntă orchestra Filarmonica din Roma.** Dirijor: **Franco Ferrara.** Regia: **Filippo Crivelli.** 21,30 **În fața hărții.** 21,40 **Muzică ușoară.** Cîntă o formație instrumentală condusă de **Sile Dinicu.** Soliști: **Bärbel Wachholtz** și **Armin Kämf** din Republica Democrată Germană. În încheiere: **Buletin de știri.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Creșterea continuă a numărului de telespectatori este, după cum se vede, direct proporțională cu creșterea exigenței acestora față de varietatea și calitatea programelor proiectate, seară de seară, de micul ecran. Ceea ce pretinde, în primul rînd, telespectatorul, este o judicioasă echilibrare a genurilor și, în al doilea rînd, fantezie, spirit inventiv în găsirea formelor de prezentare a diferitelor emisiuni televizate. Vechiul nostru cititor Ioan Țăranu, tehnician al cooperativei de invalizi „Timpuri Noi" din Sibiu, după ce critică pe semnatarul acestei rubrici pentru că „nu ne ajută nici pe noi, telespectatorii, nici televiziunea... trecînd prea ușor peste o serie întreagă de lipsuri ale studioului", ne scrie în corespondența sa: „În ultima perioadă de timp programele televiziunii au fost foarte slabe. La alcătuirea lor nu se respectă o corelație justă între diferitele genuri (teatru, operă, operetă, estradă, muzică ușoară, de cameră, populară etc. etc.), din această cauză, în unele săptămîni abundă filmele (săptămîna 13—19 ianuarie) alte ori opereta etc. Se pare că interesul față de cerințele telespectatorilor a slăbit".

Am reprodus rîndurile de mai sus pentrucă considerăm justă critica corespondentului nostru (care coincide dealtfel și cu observațiile altor cititori care ne-au scris în acest sens) — atît în ce privește pe semnatarul rubricii de față, cît și redacția studioului de televiziune, responsabilă alcătuirii programelor micului ecran.

În adevăr dacă sînt foarte rare serile cînd posesorul aparatului de televiziune nu este tentat să răsucească butonul receptorului, sînt încă destul de dese prilejurile cînd programul nu reține atenția de la început pînă la sfîrșit. Există o serie întreagă de emisiuni care repetă un șablon puternic înrădăcinat, care nu reușesc să aducă nimic nou atît în ceea ce privește conținutul, cît și forma lor. Iată, simbăta trecută am fost invitați să vedem și să ascultăm un concert al orchestrelor de muzică ușoară și populară ale radioteleviziunii. Asemenea concerte, desfășurate după același tipic, de multe ori cu aceiași interpreți și cu același repertoriu, se repetă la intervale periodice. Tot astfel, seara de operetă de duminică. În schimb, tot duminică am vizionat un film realizat de televiziunea din R.D.G. — un concert de muzică ușoară al cîntăreței Bianca Cavallini, în care inventivitatea montajului, repertoriul și acuratețea înregistrării sunetului ne-au prilejuit nu numai cîteva momente agreabile, dar și observația că asemenea concerte de muzică ușoară, în care pe micul ecran să apară într-un program închegat unii dintre cei mai îndrăgiți dintre interpreții noștri, cu tot ce au mai nou în repertoriu, ar fi de asemenea de dorit.

Problema esențială rămîne însă pentru studio asigurarea unei cît mai mari varietăți a programelor sale, astfel că în decursul unei perioade de două săptămîni să fie prezente toate genurile, precum și străduința ca fiecare program în parte să aibă o altă tratare decît cea anterioară.

Cu alte cuvinte, un efort de creație nu numai din partea colaboratorilor - artiști, cîntăreți, instrumentiști etc - ci și din partea redacției înseși, a redactorilor și a regizorilor, în special.

Este neîndoielnic că atracția cea mai mare asupra telespectatorilor o exercită retransmisiile în direct ale diferitelor spectacole, cu deosebire ale celor extraordinare care au loc pe scenele și estradele bucureștene. În această privință, televiziunea — avînd, indiscutabil, de înțîmpinat serioase greutăți organizatorice și de altă natură — este încă foarte zgîrcită. Numeroși oaspeți de peste hotare au apărut sau vor apare, în aceste zile de plină stagiune artistică, pe scena Operei, pe estrada Ateneului, în sala Palatului R.P.R. Cît de bucuroși ar fi telespectatorii, mai ales cei din regiunile țării, să-i poată vedea și asculta prin mijlocirea micului ecran! Cît de mulțumiți ar fi, deopotrivă, dacă programele serale, prealabil stabilite și anunțate, ar primi infuzia proaspătă a unor scurte secvențe din evenimentele culturale și sportive care au loc. Cu alte cuvinte, dacă cele două care de reportaj ale televiziunii ar fi mai mult solicitate și folosite. Cele mai reușite emisiuni rămîn cele în direct, redate de micul ecran chiar în momentul desfășurării evenimentului relatat. Pe această bază, multe din emisiunile televiziunii ar cîștiga elementul de atracție principal, acela al actualității și al firescului.

Șt. RADU

„CUM I-AM CUNOSCUT"
Amintiri despre Gh. Brăescu

de I. PELTZ

Pe Gheorghe Brăescu, l-am cunoscut imediat după primul război mondial. Frecventam, pe atunci, vestita cafenea **Capșa,** locul de întîlnire al scriitorilor, ziariștilor, pictorilor, muzicienilor, actorilor...

În dimineața în care l-am cunoscut, cafeneaua era plină pînă la refuz. Și deodată toate privirile se ațintiră asupra unui bărbat bine zidit, cu mustața tunsă scurt, invalid de-o mînă — tip de militar în civil.

Pînă atunci nimeni nu-l mai văzuse acolo. Gheorghe Brăescu — el era noul sosit — împărțea niște afișe — un manifest violent împotriva... unui foarte cunoscut pamfletar, director de gazetă progresistă.

— Cine-i? ne întrebam noi, și de ce s-a năpustit împotriva lui...

Corneliu Moldovan ne lămuri:

— E un ofițer, maiorul Brăescu, întors de pe front fără o mînă.

— Și ce are cu...

Corneliu Moldovan ridică din umeri. Din umeri am ridicat mai toți, cetind manifestul lui Brăescu.

Peste cîteva luni m-am apropiat de autorul afișului cu pricina și am aflat în persoana sa un om de duh, o inimă sensibilă. Peste alte cîteva luni Brăescu se împrietenise și cu... pamfletarul atacat.

— A fost o... criză de scurtă durată, mi-a mărturisit el mai tîrziu, o criză de... ignorare a valorii reale a ziaristului!

Cu Gh. Brăescu era o adevărată plăcere să stai de vorbă, deși nu era deloc explosiv și își cîntărea cuvintele.

Satira lui nu se îndrepta exclusiv asupra lumii militarilor de odinioară — slugi prea plecate ale regimului burghez.

Cu drept cuvînt observă prefațatorul recent-apărutei ediții a operelor alese ale scriitorului, că Brăescu s-a ocupat și mai mult de lumea civilă, biciuind viciile diverșilor „granguri" provinciali, primari, dame „onorabile", cartofori, palavragii, — o întreagă faună de ignoranți și semidocți, de lichele și arivișți, de imorali și decăzuți ai lumii vechi.

Îl ascultam repovestind aceeași întîmplare — și nu ne plictiseam.

La cafenea, Brăescu îndrăgea mai cu seamă tineretul, poeți și gazetari pirpirii, îmbrăcați ca vai de ei și trăind din te miri ce și cum, de azi pe mîine. Căuta să-i cunoască, să le descopere talentul și să-i ajute în toate felurile.

În literatura sa, oamenii simpli și asupriți de vechile orînduiri sînt înfățișați cu simpatie și căldură. Umoristul avea întreaga comprehensiune a celor umiliți și exploatați.

Gh. Brăescu

...Într-o duminică după amiază, Brăescu și-a făcut apariția în salonul lui E. Lovinescu, adus acolo de poetul Dimitrie Nanu.

— Îți prezint, i-a spus gazdei, un mare umorist, — un alt Caragiale.

Lovinescu, privindu-ne cînd pe unul, cînd pe altul, ni se adresă tuturor cu o ușoară nuanță de scepticism:

— I-auziți? Un alt Caragiale! Ai vr-un manuscris?

...Îmi aduc aminte cu cîtă căldură pomenea Brăescu de Mihail Sadoveanu care, la rîndu-i, l-a prețuit mult. Din literatura universală, mărturisea o imensă admirație pentru Cehov. Îl citea în limba franceză. Țin, cu acest prilej, să arăt că o seamă de zoili literari acreditară în anumite cercuri părerea că scriitorul nu și-ar fi însușit o cultură temeinică. Nimic mai fals. Brăescu a citit mult și a reținut multe. Cunoștea la perfecție limbile franceză și germană și lecturile sale cuprindeau o arie largă: literatură, filozofie, sociologie.

— Cehov, îmi spunea, e un mare scriitor — constatarea asta o face oricine, — dar eu constat că e și un om mare, **un suflet mare.** Numai un suflet mare e în stare să cunoască atîtea și să se înduioșeze de suferința aproapelui. Da, da, Cehov nu e numai un umorist, un satiric, e și comprehensiv, o inimă caldă, o inimă fierbinte!

Cu mult entuziasm — și în chip repetat — mi-a vorbit Brăescu despre una din piesele sale „Ministrul" jucată de Dida Solomon-Callimachi, de Ciprian, de Pociung și de alte elemente dramatice valoroase.

— Dida Solomon Callimachi, m-a încredințat, e una din cele mai înzestrate artiste. Regret că n-am scris o piesă pe măsura marelui ei talent!

„Ministrul" — la a cărei premieră am asistat — a fost reprezentată la un teatru din strada Sărindar.

În pofida dorinței sale, Brăescu n-a stăruit în dramaturgie...

Anii de după eliberare l-au făcut să-și sporească sensibil experiențele de viață și să vadă, în chip lucid, care e mersul istoriei. Brăescu s-a atașat trup și suflet regimului nostru și căuta și izbutea, zi de zi și ceas de ceas, să fie la curent cu toate realizările din patria mult iubită, din patria din care au dispărut personajele invectivate de pana lui ascuțită...

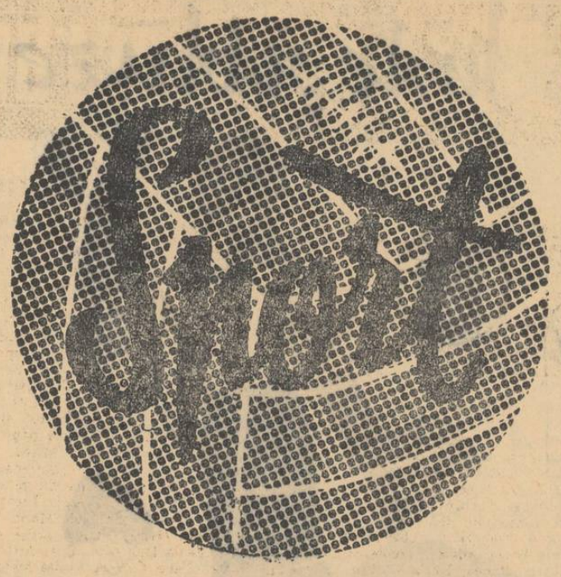

Ringul care ucide

Din faimosul oraș al îngerilor — Los Angeles — de pe coasta răsăriteană a Pacificului, agențiile de presă primesc și transmit, din cînd în cînd, informații laconice despre soarta lui Alejandro Lavorante.

După cum se știe, acum patru luni și mai bine, tînărul pugilist argentinian a suferit o violentă comoție cerebrală, în urma unui meci cu Jimmy Higgins. Transportat la spital, nu și-a putut reveni pe deplin nici în ziua de azi, în ciuda repetatelor intervenții chirurgicale la care a fost supus. Medicii declară că există o șansă din două ca el să supraviețuiască, însă recăpătarea integrală a facultăților psihofizice pare cu desăvîrșire exclusă. În prezent, deși poate vorbi și se poate mișca pe propriile-i picioare, Lavorante este ameninţat de orbire.

Și de rîndul acesta, ca și în cazul nefericitului Benny Paret, traumatismul final a fost consecința unei serii de șocuri similare, în dispute cu adversari extrem de puternici. Numai în cursul anului care a precedat accidentul, rapacitatea negustorilor deghizați în manajeri, impresari etc. — l-a silit pe argentinian să suporte loviturile năpraznice ale lui Archie Moore, Sonny Liston și Cassius Clay. Iată, orice s-ar zice, o „suită" capabilă să avarieze chiar osatura unui mastodont! Or, bietul Lavorante nu pare a fi de fel așa ceva: el este — mai bine zis, a fost — un adolescent vînjos, sărac și neinstruit, fascinat de bancnotele albastre pe care bossii ringului au știut să i le fluture sub nas la momentul potrivit. După cîteva succese amăgitoare, cercul blestemat s-a închis, tîrîndu-l din eșec în eșec, pentru a-l zvîrli în cele din urmă — deplorabilă epavă umană — pe tărmul arid al mesei chirurgicale.

Succedînd numeroaselor tragedii petrecute în ultima vreme, cazul Lavorante a întețit criticile aspre la adresa boxului profesionist, ca instituție profund primejdioasă și degradantă pentru speța umană.

Glasuri dintre cele mai diverse, de la aristocrata londoneză la savantul sovietic, de la pastorul canadian la vedeta pariziană cer cu insistență desființarea acestui soi de crimă legalizată — plagă intolerabilă a timpului nostru. Datele științei medicale dovedesc, în mod peremptoriu, că după 20—30 de evoluții oficiale, imensa majoritate a gladiatorilor moderni prezintă modificări importante ale principalilor centri nervoși, de natură să altereze personalitatea individului.

În atari condiții, și într-o epocă în care omul a ajuns să întredeschidă porțile Cosmosului, ce alt rost mai poate avea menținerea anacronicei palestre — în afară de umplerea cîtova sute de safeuri cu bancnote mînjite de sînge?

Dan DEȘLIU

Omul din umbră

Despre omul din umbră m-am decis să leg cîteva vorbe în seara aceea de miercuri 16 ianuarie, cam pe la golul 20, cînd dinamoviștii topiseră definitiv zalele portarului iugoslav Göri.

Spre sfîrșitul jocului, cînd uralele adunate sub cupola sălii Floreasca curgeau aproape fără oprire, l-am zărit o clipă pe omul din umbră.

Era același... Ca întotdeauna. Aceleași cute pe frunte, aceeași căutătură aspră pe fondul zecilor de chipuri vesele cu gura-semilună, aceleași buze strînse, aceleași maxilare trepidante.

Omul din umbră e Oprea Vlase, cel care a călit zi de zi, ceas de ceas, brațele, picioarele și mai ales mîinile handbaliștilor noștri, ca să reziste la Dortmund și să-i lanseze apoi la autostrada victoriilor, spre Paris, Helsinki, Tbilisi și pretutindeni.

Aș fi preferat, desigur, să mergem împreună la Vlase. Sînt sigur că am fi obținut mai mult... Așa însă, va trebui să vă mulțumiți cu ceea ce am izbutit eu.

Azi e luni și sala Floreasca e ca un cuptor stins. Arcadele de neon au pălit, minus una. Lumina sură de afară pătrunde anevoie prin geamurile mate. Oprea Vlase șade pe aceeași bancă. Își urmărește băieții, care joacă fotbal. Acustica sălii, lipsită de goarne și chiote, dă mingii de fotbal sonorități neobișnuite.

— Ce faci, tovarășe Vlase?

— Ne relaxăm. Vreau să aduc o serie de amendamente legilor odihnei.

— Știi că ai faima unui zbir?

— Am auzit. Dar n-am încotro. „Metoda Zatopek" e „nec plus ultra". Iar pentru mine e sfîntă. Altă soluție nu există. Bineînțeles — dacă vrei să faci o treabă serioasă. Vorba lui Vlasov: „Marea performanță are nevoie de fanatici!" Subscriu fără șovăire.

— Se vorbește de anumite limite în handbal.

— Prostii. Handbalul are resurse infinite. Pe acest semicerc mic se pot face sute de deschideri și mii de continuări pentru perforarea planului porții. Totul e ca cei șapte atleți să ajungă la o virtuozitate tehnică, care să le permită orice.

— Se discută despre așa-zisul „circ" pe care sînt tentați să-l practice jucătorii dinamoviști în unele momente ale meciurilor.

— „Circul" reprezintă tendința naturală spre desăvîrșirea tehnică. Din păcate jucătorii mei nu izbutesc să mențină cadența mai mult timp, datorită crispării pe care o provoacă concentrarea, iar în afară de asta recurg deseori la unele procedee gratuite, deloc în serviciul tacticii. Cînd vom ajunge la automatizarea elementelor de bază ale „circului" și la eliminarea gratuitului, vom învinge mult mai ușor semicercul. În orice caz, specialiștii care ne-au văzut și la Dortmund au declarat că astăzi arsenalul nostru tehnic e incomparabil mai bogat.

Ivănescu, Redl și Hnat sînt „groggy". Din pricina fotbalului care, în ritmul infernal în care se dispută, nu mai e „odihnă activă". Micul Coman își culcă adversarii prin fente... ozonice. Mă apropii de cei trei care se odihnesc pe bancă.

— Băieți, dați-mi o mînă de ajutor. În două vorbe, fiecare, cîte o amintire legată de Oprea Vlase.

Răspuns în cor: „În două vorbe"?

Pînă la urmă cădem de acord.

IVĂNESCU: — Oprea Vlase a scos din mine lenea cu sonda. Știți ce-nseamnă 150 de șuturi într-un singur antrenament? Și vă rog să rețineți, de fiecare dată cu conectări de o subtilitate inimaginabilă. Parcă ar fi potrivit degetele unui pianist pe clape. Antrenorul nostru e cel mai impresionant exemplu de dăruire. Ani de zile a lucrat cu fiecare în parte, rămînînd în sală 8 sau chiar 9 ore în șir. Aproape în fiecare seară medicul a fost singurul om în stare să-i reanime brațul drept prin masaj... Cînd antrenorul e mereu în prima linie, o echipă nu poate rămîne în transee.

HNAT: — Oprea Vlase m-a uimit întotdeauna prin neastîmpărul lui permanent, mergînd pînă la obsesie. De cîte ori nu l-am văzut la banchetele victoriilor noastre făcînd rotocoale de pîine pentru rezolvarea unei noi idei tactice?...

REDL: — N-am să uit niciodată cum Oprea Vlase a venit la mine și m-a trezit din somn la cinci și jumătate dimineața, ca să refacem o fandare neizbutită, care l-a chinuit toată noaptea. Și n-am să uit cum într-o după amiază, în poartă, pe Dinamo, (cu Vlase în față), plonjînd la nesfîrșit, am avut senzația că iarba devine treptat albă. Sînt convins însă că fără această halucinație n-aș fi ajuns niciodată la Dortmund.

Antrenorul Oprea Vlase — de astă dată în prim plan — împreună cu Ion Moser

Au apărut fetele. Se apropie Irina Hector. Mi-aduc aminte că acum un an am scris niște rînduri despre Irina și despre drama celei mai bune portărițe din lume la handbal în 11, care nu izbutea să-și găsească locul în poarta de 7. Unii specialiști deciseseră apusul Irinei, invocînd — superior și rece — obstacolul decisiv al interferenței deprinderilor. Oprea Vlase a izbutit acest miracol datorită entuziasmului cu care se dăruiește atunci cînd vrea să înfrîngă limita.

Ioan CHIRILĂ
Fotografia: I. MIHAICĂ

Cu cicliștii la minus 17 grade!

Ce frig! Brrr! Am ieșit o clipă în ușa hotelului Cerna și am privit coloana termometrului. Minus 17 grade! Parcă mi s-a făcut și mai frig. Am intrat din nou în hol. N-are nici un rost să-i caut pe-afară. Pe o astfel de vreme...

Am început cercetările la etajul II al hotelului. În camera 38 nimeni. Nici la 40, 41 sau 43. Unde s-or fi ascuns? A, iată-l pe turcul Mustafa. L-am cunoscut aseară la restaurant. Face o cafea excepțională. În ibrice de alamă o fierbe la căldura blîndă a tăciunilor înveliți în cenușă și nisip.

— Nu știi pe unde or fi cicliștii?

— La antrinament estem. De mult plecat...

— Pe o vreme ca asta?

— Aha!

— Oare cu ce aș putea să merg după ei?

— Luam o bicicletă, bre. Alergam de zor și ajungeam!

Hotărît lucru, Mustafa mă ia peste picior. I-am aruncat o privire piezișă. A dat din umeri și a plecat spre restaurant.

Am luat frigul în... piept și am început să mă plimb pe malul Cernei. Sloiuri mari de gheață se rostogoleau în apa limpede de cleștar. Vîntul mătura zăpada lăsînd gheața să strălucească puternic în lumina rece a soarelui de ianuarie.

După cîtva timp de... congelare i-am zărit pe cicliști venind în pluton. Am avut o clipă impresia că sîntem în iulie și că vom asista la sosirea dintr-o cursă ciclistă. Întepăturile din urechi ne-au amintit însă că afară sînt 17 grade de minus. Din microbus au coborît antrenorul Ernest Golgoți, medicul Ion Artănescu și mecanicul Simion Pall.

— Bine, fraților, pe o vreme ca asta vă antrenați ca în iulie?

— De ce nu? ne-a răspuns, fără să ezite, antrenorul. Medicul a cercetat starea sănătății alergătorilor și împreună am convenit că se pot face astăzi 90 de kilometri...

Ce mai poți spune cînd un astfel de consiliu competent și-a dat avizul?

Cicliștii nu se odihnesc deci în vacanța de iarnă! Să deschidem carnetul și să-i chestionăm... Să vedem ce spune Ion Cosma, alergătorul cunoscut astăzi în lume prin succesele repurtate în arena internațională.

— Anul trecut am greșit — ne-a spus el. Am vrut să scad din greutate printr-o alimentație mai redusă și în același timp să muncesc intens la antrenamente. Organismul n-a rezistat și tocmai atunci cînd trebuia să mă antrenez mai tare m-am îmbolnăvit. Întrerupînd pregătirea în perioada cea mai importantă n-am mai putut să mă ridic la nivelul celorlalți în timpul sezonului. Acum mănînc bine și voi ajunge la greutatea normală intensificînd antrenamentele. „Cursa Păcii" din acest an se anunță mai grea ca oricînd. Și noi avem mari obligații. Trebuie să ne reabilităm!

Constantin Dumitrescu este vesel. Petrece această vacanță de iarnă împreună cu soția. Mariana îi povestește seara despre succesele pe care le-a repurtat ansamblul „Rapsodia romînă" — din care face parte — în recentul turneu pe care l-a făcut în Statele Unite ale Americii.

— Va trebui să muncim mult pentru a face ca și despre ciclismul din țara noastră să se vorbească în termeni tot atît de elogioși ca și — de exemplu — de ansamblul Rapsodia romînă. Tocmai de aceea am fost cu toții de acord ca în această vacanță să ne antrenăm intens.

Aceeași părere o au și Ion Ardeleanu, Simion Ariton, Florian Cristescu, Walter Ziegler, Grigore Nicolae, Gh. Neagoe, Ion Stoica și Gh. Rădulescu. Întregul lot de cicliști manifestă dorința de a obține în întrecerea care va începe la 9 mai la Praga rezultate de valoare.

I-am urmărit cîteva zile la antrenamente. Pe șoseaua care duce spre Orșova sau pe aceea spre Mehadia, pornind din defileul Cernei, cei 10 cicliști pedalau de zor sfidînd gerul, zăpada și vîntul tăios. Nu este de mirare că în zilele petrecute la Herculane au parcurs sute de kilometri. Acești kilometri străbătuți în condițiile frigului pătrunzător vor face însă mai suportabilă arșița curselor din vară...

Seara la restaurantul Cerna antrenorul Golgoți ne-a invitat să bem o cafea. Mustafa ne privea zîmbind.

— Bem o cafea, bre?

— Bem, bre!

N. MIHAIL

Micii campioni ai patinajului artistic

Finalele primului concurs republican de patinaj artistic rezervat copiilor, care s-au desfășurat zilele trecute pe patinoarul din Brașov, au scos în evidență buna pregătire a majorității celor 31 de concurenți. Ca și înotul, patinajul artistic se învață și dă campioni la vîrstă fragedă. De aceea, orientarea cluburilor noastre spre selecționarea și pregătirea copiilor care vădesc înclinații pentru acest sport, este cît se poate de potrivită.

O serie întreagă de concurenți au vădit un remarcabil talent, dublat de o corectă însușire a procedeelor tehnice. Iată, bunăoară, pe micuța campioană la categoria 11—12 ani, Aurica Ion (fotografia noastră). Deși are numai 9 ani, Aurica Ion a cucerit primul loc la categoria 11—12 ani, datorită unei excelente pregătiri, talentului și grației sale.

Membră a clubului „Steaua", Aurica Ion este elevă în clasa II-a a școlii elementare nr. 150 din cartierul Cotroceni. O elevă sîrguincioasă, cu note de 10 și 9 la toate materiile.

Ca și Aurica Ion, au impresionat prin corectitudinea cu care și-au executat exercițiile Paul Grecu, Beatrice Huștiu, Cristina Oană, Eugen Tăujan, Sandu Dragoș, Adriana Preda, Călin Tulpan, Florin David, Anca Schreiber, Cristina Sladomeanu, Adina Caimacan, Dan Săveanu și alții. Cu toții sînt speranțe autentice ale patinajului artistic, sport din cele mai frumoase — care, datorită condițiilor existente azi la noi, are toate șansele să capete o răspîndire cît mai largă și o puternică afirmare.

VARIETĂȚI

Accentuarea conflictului din atletismul american

Conflictul dintre cele două federații americane de atletism s-a agravat foarte mult. Federația Sportivă Universitară (N.C.A.A.), la recenta sesiune care a avut loc la Los Angeles, a adoptat în unanimitate hotărîrea de a lupta cu toată energia și forțele de care dispune împotriva puternicei federații A.A.U. (Uniunea Atletică de Amatori), prin intermediul noii federații de atletism, independente — U.S.T.F.F.

N.C.A.A. a cerut tuturor membrilor ei să nu participe decît la reuniunile de atletism aprobate de ea sau de U.S.T.F.F. și să boicoteze reuniunile organizate numai de A.A.U. Federația universitară a cerut, de asemenea, tuturor membrilor ei să pună la dispoziția U.S.T.F.F. toate instalațiile lor atletice, care reprezintă 90 la sută din stadioanele și sălile de sport acoperite din S.U.A.

Unul din primele rezultate ale acestei hotărîri va fi faptul că studenții americani, care reprezintă 75 la sută din atletismul din S.U.A., nu vor lua parte la sezonul de întreceri atletice organizate de A.A.U. în săli acoperite, întreceri la care, după cum se știe, au fost invitați unii atleți din Europa: Brumel, Ter-Ovanesian, Nikula, Delecour, Bernard etc.

Trebuie amintit că președintele Kennedy l-a numit pe generalul MacArthur ca arbitru al acestui conflict, dar — după cum afirmă unii inițiați — se pare că există puține șanse de reușită.

Un caz puțin obișnuit

Începînd de la 1 ianuarie 1963, postul de director tehnic al echipei de fotbal a Angliei a devenit vacant prin demisia lui Walter Winterbottom. În locul lui a fost numit Alf Ramsey, care, conform contractului, urmează să-și ia postul în primire abia la 1 mai 1963. Din acest motiv, în ultima perioadă echipa Angliei n-a avut... director tehnic. Așa se explică și de ce Ramsey nici n-a asistat la primul joc disputat recent la Sheffield între echipele Franței și Angliei (1—1) și că, în vederea meciului retur dintre aceste echipe (în cadrul Cupei Europei) fixat să se dispute la Paris la 27 februarie, el n-are nici o atribuție.

Semnalînd acest aspect puțin obișnuit și faptul că federația engleză de fotbal nu dă semne că va lua vreo măsură operativă în acest sens, presa sportivă consideră „cazul Ramsey" un caz puțin obișnuit chiar în Anglia.

Discriminări

Discriminarea politică față de sportivii din R. D. Germană continuă, ducînd la împiedicarea participării acestor sportivi la mari competiții internaționale. Încălcînd grav hotărîrile Comitetului Olimpic Internațional și ale federațiilor internaționale, virfurile conducătoare ale sportului francez se mențin pe vechea lor poziție.

Recent, colonelul Crespin, responsabil cu pregătirea pentru Jocurile olimpice a sportivilor francezi, a declarat că cicliștii din R.D.G. — care, după cum se știe, ocupă unul din primele locuri în rîndurile cicliștilor amatori, nu vor obține vizele necesare pentru a putea participa, așa cum și-au exprimat dorința, la Turul Franței al speranțelor. Și ca și M. Herzog, conducătorul sportului francez, care, cu prilejul campionatelor mondiale de schi de la Chamonix, a anunțat că schiorii din R.D.G. nu vor putea participa, colonelul Crespin a tinut să sublinieze: „Nu noi, ci... N.A.T.O. comandă".

Rămîne de văzut ce noi motive vor invoca conducătorii actuali ai sportului francez pentru a pune în continuare bețe în roate relațiilor de colaborare dintre sportivii francezi și cei din R. D. Germană.

Cel mai...

Este titlul ultimei anchete asupra anului sportiv 1962. Superlativul nu se referă de data aceasta la vreun record sau performanță ci la unele întîmplări și curiozități, mai puțin cunoscute, din culisele sportului internațional.

Cel mai... interesant scriitor al anului poate fi considerat campionul mondial de box Sonny Liston. Boxerul profesionist american și-a scris cartea sa de memorii „Sonny boy", doar după trei luni după ce învățase să scrie și să citească. Liston are 29 de ani!!!

Cel mai... original text de muzică a fost compus de brazilianul Joa Osvaldo. El a scris o operă în cinstea victoriei obținută de echipa Braziliei la ultimul campionat mondial de fotbal.

Cel mai... norocos automobilist a fost americanul Earl George. În timpul unei curse el a intrat în plină viteză într-un grup de spectatori. Mașina s-a dat peste cap, 17 persoane au fost rănite dar automobilistul n-a suferit nici măcar o zgîrietură.

Cel mai... energic arbitru de fotbal este fără îndoială englezul Frank Reaves. Cu cinci minute înainte de sfîrșitul unui meci pentru campionatul provinciei Kent el a eliminat de pe teren pentru joc brutal, pe toți cei 22 de jucători.

Cel mai... nepotrivit dar a fost oferit baschetbalistului francez Lefevre, un jucător înalt de 2,18 m. El a primit un automobil liliput de 1,09 m. înălțime.

De ce nu va participa Franța

În curînd, în Brazilia se va desfășura campionatul mondial de baschet masculin. În afară celor nouă echipe calificate: S.U.A., U.R.S.S., Porto-Rico, Mexic, Uruguay, Chile, Iugoslavia, Canada și Brazilia, organizatorii au hotărît să mai invite încă trei echipe pentru a alcătui două serii a șase. Orientîndu-se după anumite criterii, organizatorii au decis să invite echipele Italiei, Japoniei și Peru și în caz că vreuna din aceste echipe va declina oferta, să invite Franța sau Argentina.

Comentînd acest fapt, presa franceză de specialitate este de părere că măsura este arbitrară, criteriile de alegere a echipelor invitate fiind pur subiective, fără să se țină seama de ierarhia valorilor (apreciind că echipa Franței este superioară formațiilor invitate). Presa franceză apreciază că alegerea echipelor invitate a fost determinată de faptul că Peru va organiza viitoarea ediție a campionatului mondial feminin, că în Brazilia se află un foarte mare număr de japonezi (care vor asigura prin prezența lor și încasări mari) și că între Italia și Brazilia sînt relații sportive foarte strînse.

Presa franceză cere federației de specialitate să intervină pentru a cere organizatorilor să revină asupra acestei măsuri arbitrare.

MOZAIC

● *CU OCAZIA meciului de rugbi Franța-Scoția disputat recent la Paris și terminat cu surprinzătoarea victorie a oaspeților, s-a petrecut un eveniment interesant. Un cetățean cu numele de Baxter a predat federației franceze fluierul cu care tatăl său a arbitrat în urmă cu 50 de ani (în 1913) primul meci de rugbi între Franța și Scoția!...*

● *LA ÎNCEPUTUL lunii martie, federația suedeză de fotbal va examina cererea clubului Nörkkoeping care propune introducerea oficială a profesionismului în fotbalul suedez.*

Concursul nostru sportiv cu premii

În numerele noastre trecute am anunțat noul nostru concurs sportiv cu premii. Reamintim cele trei întrebări la care au de răspuns cititorii noștri:

1. — CE ECHIPĂ VA OCUPA PRIMUL LOC ÎN CAMPIONATUL CATEGORIEI A DE FOTBAL, EDIȚIA 1962—1963?

2. — CARE VOR FI ECHIPELE CE VOR OCUPA ULTIMELE TREI LOCURI ÎN CLASAMENTUL FINAL AL CAMPIONATULUI CATEGORIEI A?

3. — CARE VOR FI CELE TREI ECHIPE CARE VOR OCUPA PRIMUL LOC ÎN CELE TREI SERII ALE CAMPIONATULUI CATEGORIEI B?

Întrucît returul campionatului categoriei A începe la 10 martie 1963, răspunsurile cititorilor, cu mențiunea „PENTRU CONCURSUL SPORTIV", însoțite obligatoriu de un BON DE PARTICIPARE pentru fiecare răspuns, urmează să ne fie trimise pînă la această dată. (Ultimele plicuri sau cărți poștale care vor fi luate în considerare vor trebui să poarte DATA POȘTEI 9 MARTIE A.C.). Răspunsurile vor fi trimise pe adresa: Revista „MAGAZIN", Piața Scînteii nr. 1 — București.

Iată și premiile pe care le acordăm:

PREMIUL I — lei 2500 (în obiecte).
PREMIUL II — lei 2000 (în obiecte).
PREMIUL III — lei 1000 (în obiecte).
5 MENȚIUNI a cîte lei 500 (în obiecte).

Iată și bonul de participare, pe care-l vom publica în mai multe numere ale revistei:

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV
BON DE PARTICIPARE

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

MONUMENTE CELEBRE ȘI ISTORIA LOR

MICHELANGELO: DAVID

Lorenzo colecționa cărți, medalii, tablouri, achiziționa sculpturi antice, scoase din pămînt în diferite părți ale Italiei. Le așeza în verdele „Grădinilor", care erau proprietatea familiei Medici. În aceste „Grădini" Lorenzo organizează o școală de arte plastice pentru cei mai înzestrați băieți din Florența. În fruntea școlii îl pune pe bătrînul sculptor Bertoldo, modest și devotat cu totul artelor; acesta fusese în tinerețea sa ucenicul și ajutorul celui mai mare sculptor din prima perioadă a Renașterii, Donatello.

Între tinerii veniți în „Grădinile" Medici, atenția lui Lorenzo fu atrasă de un băiețandru de 14 ani, care, deși lua întîia oară dalta în mînă, tăia dintr-o bucată de marmură, o minunată copie a unui cap de faun, din antichitate. Așa ceva era neobișnuit, chiar pentru Florența, atît de bogată în talente.

Băiatul ajunse favoritul lui Lorenzo Medici și fu chiar invitat să locuiască în palatul său. El se numea Michelangelo Buonarotti.

Tînărul sculptor s-a trezit deodată în inima culturii florentine.

În palatul Medici, pe strada Via Larga, locuiește eminentul poet și filolog Angelo Poliziano, fostul educator al lui Lorenzo, iar acum prietenul său; compun împreună cîntece pline de avînt, care răsună pe străzi și-n piețele publice, în zilele de sărbătoare și-n carnaval.

Aici trăiește Cristoforo Landino, comentatorul lui Dante, care i-a descoperit lui Michelangelo profunzimea nemuritoarei „Divina Comedia".

Aici Michelangelo îl întîlnește pe savantul lingvist, filozof și teolog, Pico de la Mirandola, acela care în cartea „Despre meritele omului" a zis: „O slăvit și minunat destin al omului, căruia i-a fost dat să atingă țelul spre care năzuiește și să fie ceea ce vrea".

Aici stă de vorbă cu celebrul Marsiglio Ficino, care îl inițiază pe tînărul sculptor în ideile umaniste ale filozofiei lui Platon. Probabil tocmai de la Ficino a împrumutat, pentru întîia oară, ideea că misiunea sculpturii este să creeze chipuri ideale, care trebuie să servească, în felul ei, ca normă pentru oameni. Această concepție a trecut ca un fir roșu prin toată creația marelui florentin și și-a găsit întruparea în creația lui preferată, David.

Savonarola

Lorenzo Medici a murit în anul 1492.

Fiul lui Lorenzo poseda numai setea de putere a tatălui, dar îi lipsea cu desăvîrșire spiritul de pătrundere, mintea acestuia. În Florența s-a instaurat un regim de tiranie pe față, care a provocat turburări în toate straturile societății.

Familia Medici a fost izgonită.

În fruntea vieții politice din Florența a ajuns călugărul Girolamo Savonarola.

Michelangelo îl ascultă pe acest om plăpînd, istovit de posturi, care înfiera din amvon desfrîul și viciile nobilimii, arunca fulgere asupra clerului venal și chiar asupra papei de la Roma.

Savonarola îmbina în el, într-un chip straniu, dragostea față de poporul simplu, devotamentul fără margini față de republică cu un nestăvilit fanatism plin de superstiții. Profetiza nenorociri nemaiauzite, arunca blesteme asupra Italiei și amenința cu pedeapsa lui Dumnezeu și chinurile veșnice nu numai pentru o viață păcătoasă, dar și pentru înclinarea spre veselie, spre frumusețe, pentru dragostea față de artă.

Influența lui Savonarola a fost enormă. Din cauza lui mulți florentini au intrat în ordine călugărițe. Sub influența lui Savonarola, care predica abținerea de la bucuriile vieții, în piețile Florenței se aprindeau ruguri, pe care, alături de podoabe și obiecte de lux, se ardeau cărți, manuscrise și capodopere ale artei florentine.

Influența lui Savonarola nu l-a ocolit nici pe Michelangelo. Adevărat că el continua să sculpteze statui și, noaptea, la lumina luminării, diseca pe ascuns cadavre. Dar pasiunea predicilor lui Savonarola, îndrăzneala nemaipomenită în apărarea idealurilor republicane, disprețul față de nobilime, învățătura lui că principalul e nu bogății și luxul, ci frumusețea sufletului, măreția spiritului omenesc, au găsit în tînărul Michelangelo un puternic răsunet.

★

Întîmplarea îl aduce pe sculptorul de 20 de ani la Roma. Michelangelo sculptase în marmură un adormoraș dormind. Un intermediar cumpărase statuia cu 30 de ducați, dînd-o drept o antichitate, o revînduse cu 200. Michelangelo, aflînd de asta, s-a dus din Florența la Roma, ca să demaște falsul.

Dar nu s-a mai întors înapoi. Invitat de șeful cancelariei papale, cardinalul Riario, sculptorul a rămas să locuiască în palatul acestuia. La Roma, Michelangelo se apucă să studieze cu frenezie arhitectura și plastica antică. Admiră, citește, desenează, măsoară. Îl îmbată senzația bucuriei și a încrederii în viață, senzație care emana din operele sculptorilor antici; acestia vedeau frumusețea omului în armonia dintre spirit și corp și de aceea îi sculptau goi pe zei și pe eroi.

Michelangelo, între cei dintîi, își însușește această metodă antică de preamărire a omului, fiindcă această metodă corespundea ideilor care se fixaseră în sufletul sculptorului încă din „Grădinile Medici".

Sub înrîurirea studiului artei antice creează Michelangelo cele dintîi statui însemnate: Bachus, Cupidon și Apolo, eroi ai mitologiei antice.

Cu deosebire reușit este Bachus, un tînăr gol, chelit, purtînd o cunună de struguri, ridică o cupă plină cu vin. Stă nesigur pe picioare, gata parcă să se clatine. Este un om plin de bucurie, emanînd bună dispoziție, care savurează vinul și în tînărul Michelangelo un pur și ternic răsunet.

★

Influența lui Savonarola nu l-a ocolit nici pe Michelangelo. Adevărat că el continua să sculpteze statui și, noaptea, la lumina luminării, diseca pe ascuns cadavre. Dar pasiunea predicilor lui Savonarola, îndrăzneala nemaipomenită în apărarea idealurilor republicane, disprețul față de nobilime, învățătura lui că principalul e nu bogății și luxul, ci frumusețea sufletului, măreția spiritului omenesc, au găsit în tînărul Michelangelo un puternic răsunet.

★

Întîmplarea îl aduce pe sculptorul de 20 de ani la Roma. Michelangelo sculptase în marmură un adormoraș dormind. Un intermediar cumpărase statuia cu 30 de ducați, dînd-o drept o antichitate, o revînduse cu 200. Michelangelo, aflînd de asta, s-a dus din Florența la Roma, ca să demaște falsul.

Dar nu s-a mai întors înapoi. Invitat de șeful cancelariei papale, cardinalul Riario, sculptorul a rămas să locuiască în palatul acestuia. La Roma, Michelangelo se apucă să studieze cu frenezie arhitectura și plastica antică. Admiră, citește, desenează, măsoară. Îl îmbată senzația bucuriei și a încrederii în viață, senzație care emana din operele sculptorilor antici; acestia vedeau frumusețea omului în armonia dintre spirit și corp și de aceea îi sculptau goi pe zei și pe eroi.

Michelangelo, între cei dintîi, își însușește această metodă antică de preamărire a omului, fiindcă această metodă corespundea ideilor care se fixaseră în sufletul sculptorului încă din „Grădinile Medici".

Sub înrîurirea studiului artei antice creează Michelangelo cele dintîi statui însemnate: Bachus, Cupidon și Apolo, eroi ai mitologiei antice.

Cu deosebire reușit este Bachus, un tînăr gol, chelit, purtînd o cunună de struguri, ridică o cupă plină cu vin. Stă nesigur pe picioare, gata parcă să se clatine. Este un om plin de bucurie, emanînd bună dispoziție, care savurează vinul și în tînărul Michelangelo un puternic răsunet.

★

Întîmplarea îl aduce pe sculptorul de 20 de ani la Roma. Michelangelo sculptase în marmură un adormoraș dormind. Un intermediar cumpărase statuia cu 30 de ducați, dînd-o drept o antichitate, o revînduse cu 200. Michelangelo, aflînd de asta, s-a dus din Florența la Roma, ca să demaște falsul.

Dar nu s-a mai întors înapoi. Invitat de șeful cancelariei papale, cardinalul Riario, sculptorul a rămas să locuiască în palatul acestuia. La Roma, Michelangelo se apucă să studieze cu frenezie arhitectura și plastica antică. Admiră, citește, desenează, măsoară. Îl îmbată senzația bucuriei și a încrederii în viață, senzație care emana din operele sculptorilor antici; acestia vedeau frumusețea omului în armonia dintre spirit și corp și de aceea îi sculptau goi pe zei și pe eroi.

Michelangelo, între cei dintîi, își însușește această metodă antică de preamărire a omului, fiindcă această metodă corespundea ideilor care se fixaseră în sufletul sculptorului încă din „Grădinile Medici".

Sub înrîurirea studiului artei antice creează Michelangelo cele dintîi statui însemnate: Bachus, Cupidon și Apolo, eroi ai mitologiei antice.

Cu deosebire reușit este Bachus, un tînăr gol, chelit, purtînd o cunună de struguri, ridică o cupă plină cu vin. Stă nesigur pe picioare, gata parcă să se clatine. Este un om plin de bucurie, emanînd bună dispoziție, care savurează vinul și în tînărul Michelangelo un puternic răsunet.

★

Întîmplarea îl aduce pe sculptorul de 20 de ani la Roma. Michelangelo sculptase în marmură un adormoraș dormind. Un intermediar cumpărase statuia cu 30 de ducați, dînd-o drept o antichitate, o revînduse cu 200. Michelangelo, aflînd de asta, s-a dus din Florența la Roma, ca să demaște falsul.

Dar nu s-a mai întors înapoi. Invitat de șeful cancelariei papale, cardinalul Riario, sculptorul a rămas să locuiască în palatul acestuia. La Roma, Michelangelo se apucă să studieze cu frenezie arhitectura și plastica antică. Admiră, citește, desenează, măsoară. Îl îmbată senzația bucuriei și a încrederii în viață, senzație care emana din operele sculptorilor antici; acestia vedeau frumusețea omului în armonia dintre spirit și corp și de aceea îi sculptau goi pe zei și pe eroi.

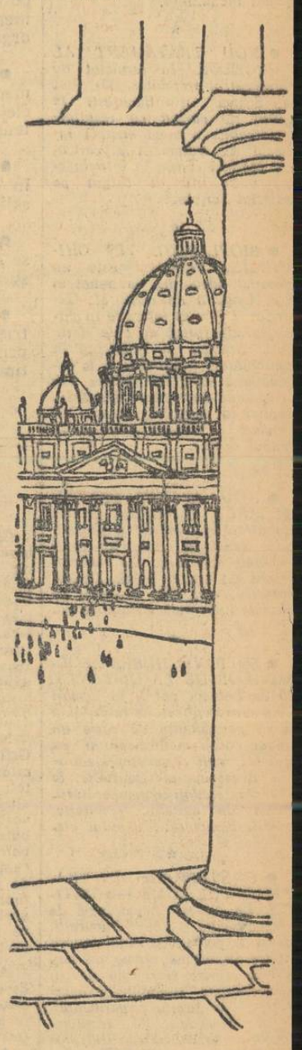

B. BRODSKI
și A. VARȘAVSKI

(Urmarea în numărul viitor)

MEDICUL vă sfătuieşte

„O ceaşcă cu cafea...

...vă reconfortează ?" Sigur că da. „...Este un stimulent în activitatea dumneavoastră". Şi cu acest „slogan" publicitar al organizaţiilor noastre comerciale trebuie să fim de acord. În general vorbind, cafeaua este o băutură sănătoasă, care poate aduce şi serviciile mai sus citate, pe lîngă plăcerea ce ne-o procură cînd savurăm delicioasa-i aromă. De aceea este şi firesc ca neagra licoare, cu nobilele ei virtuţi, să se bucure de consideraţia unui mare număr de adepţi devotaţi, cărora ni s-a părut util să le adresăm cele cîteva modeste precizări ce urmează.

Se ştie că valoarea cafelei ca aliment este absolut neglijabilă. Unicul ei principiu esenţial, prin care acţionează asupra organismului uman, este cafeina. In 15 grame de cafea măcinată se găsesc cam 26 de centigrame de cafeină, adică o cantitate aproximativ egală cu cea din fiolele obişnuite de cafeină natrium-benzoică.

Principala acţiune a cafelei se exercită, înainte de toate, asupra aparatului cardio-vascular şi asupra sistemului nervos. Cafeaua face ca muşchiul inimii — miocardul — să se contracte cu mai multă energie şi într-un ritm accelerat. Sub influenţa cafelei se înregistrează de obicei o oarecare creştere a tensiunii arteriale. Faţă de sistemul nervos, cafeaua are o vădită acţiune stimulantă. Mai pot fi menţionate influenţa favorizantă asupra digestiei pe care o exercită o ceaşcă de cafea fierbinte consumată după masă, precum şi efectul diuretic al cafeinei.

Una din însuşirile de bază ale cafelei este efectul ei excitant asupra celulelor nervoase din scoarţa creierului. Este cunoscut, bunăoară, că mulţi scriitori, poeţi, compozitori, oameni de ştiinţă şi alte categorii de intelectuali se simt ajutaţi în munca lor creatoare de o ceaşcă cu cafea tare. Dar şi în munca predominant fizică se poate obţine o creştere a capacităţii de lucru cu ajutorul cafelei. Numai să nu se uite un amănunt de cea mai mare însemnătate : cafeaua nu aduce nimic în plus organismului, după cum biciul nu aduce calului nici un fel de noi resurse energetice, nu face decît să-i mobilizeze mai intens propriile lui resurse. Deci, plusul de energie se consumă tot pe socoteala organismului, ceea ce, în mod cu totul explicabil, grăbeşte apariţia oboselii. Cine încearcă, la apariţia oboselii, să o izgonească cu o nouă ceaşcă de cafea, riscă să cadă în greşeala clasică de a nesocoti deosebirea fundamentală dintre noţiunile de uz şi abuz.

În doze prea mari, cafeaua este un toxic şi expune la tulburări ce se pot manifesta sub formă de palpitaţii, senzaţie de jenă sau de apăsare în dreptul inimii, tremurături, bufeuri de căldură şi o stare neplăcută de nelinişte. Consumatorii care au ajuns să întreacă măsura pe perioade mai lungi de timp, devin candidaţi la intoxicaţia cronică cu cafea, printre ale cărei simptome se numără tremurăturile fine ale degetelor, ameţelile, lipsa accentuată de poftă de mîncare, tulburări în circulaţia sîngelui şi în respiraţie, oboseala, insomnia, şi diminuarea capacităţii de muncă.

Chiar şi în doze mici, cafeaua poate fi dăunătoare. Acesta este cazul pentru unii bolnavi cronici, şi în primul rînd pentru suferinzii de inimă, de angină pectorală şi pentru hipertensivi. Cafeaua este de asemenea contraindicată la hipertiroidieni, bolnavii de stomac şi în general la persoanele prea nervoase. Desigur că nu se pot trasa şabloane. Spre exemplu, în unele dispepsii cu hipoaciditate sau în unele forme de hipotensiune arterială, se recomandă cafeaua. Cel mai bine este ca orice suferind de o boală cronică să se sfătuiască cu medicul său dacă are sau nu voie să bea cafea şi — dacă da — în ce cantitate.

Şi poate că într-o bună zi organizaţiile comerciale, care îi răsfaţă pe amatorii de cafea, punîndu-le la dispoziţie sorturi mereu mai variate şi de bună calitate de cafea boabe sau extracte solubile, se vor îndura de cei supuşi opreliştilor medicale, oferindu-le posibilitatea de a se delecta şi ei cu o ceşcuţă de cafea la fel de fină dar... decafeinizată.

Dr. Al. GHEORGHIU

Interesant şi util de ştiut

● Zăpada reflectă 85 la sută din totalul razelor ultraviolete ce cad pe suprafaţa sa, în timp ce nisipul plajelor reflectă doar 29 la sută din această cantitate de raze, iar apa mării, lacurilor şi rîurilor numai 5 la sută.

● Aerul din mediul exterior este superior din punct de vedere terapeutic aerului din încăperi datorită încărcării aerului liber cu o cantitate mai mare de ioni negativi.

● Energia produsă de corpul omului ia naştere de pe urma descompunerii unor substanţe chimice din organism şi în special a glicogenului.

● La chinezi, în a căror alimentaţie intră foarte puţin grăsimile animale s-au observat mai rar boli ale arterelor cum ar fi arterioscleroza şi angina pectorală.

● Vitaminele, substanţele atît de necesare dezvoltării şi funcţionării normale a organismului, au fost astfel denumite pentru a demonstra legătura lor indisolubilă de viaţă. Numele vitaminelor vine de la cuvîntul latinesc „vita", care înseamnă viaţă.

● La mulţi dintre fumători, colesterina în sînge depăşeşte cifrele limitei normale. Aceasta predispune la depunerea de grăsimi în pereţii vaselor sanguine, care are drept urmare apariţia arterosclerozei.

● Cu toate că fumatul excesiv nu scade totdeauna pofta de mîncare, diminuează totuşi adeseori nevoile alimentare ale fumătorilor, ceea ce contribuie la slăbirea organismului.

● Miasnikov, unul dintre marii cercetători pe tărîm medical, este de părere că fericirea obţinută prin căsnicie ar fi unul din factorii care contribuie la menţinerea tensiunii arteriale normale în multe cazuri.

● Lămpile emiţătoare de raze ultraviolete sînt din ce în ce mai mult folosite pentru sterilizarea aerului din sălile de operaţie.

● În tratamentul amenoreei (lipsa fluxului menstrual) se obţin în prezent rezultate satisfăcătoare prin electrostimularea unei porţiuni anumite a creierului.

● Unii viermi intestinali ca tenia solium (panglica), triehina, precum şi tenia echinococus se pot localiza, prin migraţiune, chiar şi în inimă, dacă nu se iau din timp măsuri de tratament.

Dr. I. LEGIC

NOUTĂŢI MEDICALE

● *TRATAMENT PRIN MUGURI DE ALUNE. Mugurii de alune se utilizează recent în R.P. Bulgaria pentru prepararea unui medicament care dă rezultate satisfăcătoare în tratamentul astmului bronşic şi emfizemului pulmonar.*

★

● *AUTOMATIZAREA EXAMENELOR DE LABORATOR. În Suedia s-a inventat un nou aparat care este în măsură să efectueze singur în mod automat diferite analize de sînge.*

★

● *MÎNA ARTIFICIALĂ. Una din noile realizări ale tehnicii sovietice o constituie „mîna artificială", care, pe bună dreptate, poate fi considerată o proteză ideală pentru cei care au suferit amputaţia uneia sau a amîndoror mîini. Mîna artificială îndeplineşte majoritatea funcţiunilor unei mîini naturale. Prin intermediul unui sistem de manipulare bioelectrică această proteză execută mişcările transmise de către invalidului.*

★

● *NOU TRATAMENT AL VARICELOR. În serviciul de chirurgie al spitalului „Dr. Ştefan Stînca" din Bucureşti se aplică de curînd cu rezultate remarcabile o nouă metodă radicală de tratament a varicelor. Metoda constă în introducerea unor fire de catgut pe traiectul varicos.*

★

● *BIOPLASTUL ÎN CHIRURGIE. Bioplastul este un material ideal pus la punct în R.P. Ungaria de către M. Gerendas şi care se foloseşte în chirurgie sub formă de cuie şi tuburi. Acestea se utilizează în consolidarea fracturilor şi la regenerarea canalelor biliare sau la izolarea unor nervi. După îndeplinirea scopului, piesele de bioplast se resorb complet în timpul dorit.*

★

● *NOU APARAT PENTRU DOZAREA LAPTELUI. Pentru stabilirea cu precizie a procentului de corpi grăşi şi săruri minerale din lapte s-a inventat recent un aparat numit Darisolactometru, care este construit pe baza de aplicare a ultrasunetului.*

★

● *SUPRAVEGHEREA BOLNAVILOR DE LA DISTANŢĂ. 20 de bolnavi pot fi în acelaşi timp supravegheaţi de la distanţă şi în permanenţă de către un singur cadru medico-sanitar cu ajutorul unui dispozitiv electronic. Acest aparat transmite la distanţă oscilaţiile temperaturii, starea de agitaţie, respiraţia, pulsul, caracterul somnului etc.*

★

● *CONTRIBUŢII ÎN TRATAMENTUL LOMBO—SCIATICII. La centrul metodologic de reumatologie din Bucureşti, condus de dr. I. Stoia şi colaboratorii săi se aplică în ultima vreme un nou sistem eficace şi simplu pentru introducerea substanţelor anestezice în jurul nervului. Noul procedeu dă rezultate foarte bune în tratamentul stărilor dureroase de lombo-sciatică.*

Dr. I. LEONESCU

POŞTA MEDICULUI

GEO V. T. — Brăila : Este bine să vă examineze un medic endocrinolog, deşi propriu-zis nu este vorba de o boală. Pe de o parte ar fi necesară mai multă activitate fizică, pe de altă parte preocuparea permanentă pentru această aşa-zisă infirmitate este dăunătoare. Bineînţeles că obişnuinţa şi înţelegerea, răbdarea, au un rol important.

NIC. D. — Turnu Severin : Grijile pe care le aveţi nu sînt cîtuşi de puţin întemeiate. Puteţi visa la orice şi să vă realizaţi visurile dv. Fără a fi vorba de lucruri serioase, trebuie să fiţi examinat, pe de o parte, de un chirurg dacă nu cumva există un oarecare grad de fimoză, care foarte uşor se îndreaptă, pe de alta, pentru acel tremur al membrelor să vă prezentaţi la policlinică, la medicul endocrinolog.

ANETTE RISESCU — Zalău: Este vorba de o boală infecţioasă datorită gonococului. Medicul dermatolog constată şi recomandă tratamentul.

B. S. — Timişoara : Cauzele defectiunilor de vorbire pot fi numeroase. Pe lîngă policlinica regională se găseşte un logoped, care după examenul amănunţit poate recomanda exerciţiile necesare pentru corectarea greşelilor.

F. CONSTANTIN — Cluj : Nimic anormal în cele descrise de dv. Dacă veţi duce o viaţă normală şi ordonată din toate punctele de vedere, atunci fenomenele de care vă plîngeţi vor trece odată cu maturizarea dv.

P. I. — Braşov : Hemoroizii, mai ales singerînzi, rămîn o boală chirurgicală şi dacă medicul dv. consideră necesar, atunci operaţia este soluţia radicală.

CORINA — Cluj : Totul, dar absolut totul, pledează, aşa cum v-au spus medicii care v-au examinat, pentru prevenirea astmei. Tot ce faceţi, este impotriva sănătăţii dv. Fără îndoială, oricît vă va fi de neplăcut, cel mai bun lucru este ca să vă internaţi cît mai curînd. Iar după ce vă veţi însănătoşi, să vă preocupaţi de respectarea unui regim de viaţă ordonată, care să nu vă supună la sforţările de acum.

MODA fuste şi bluze

Fusta şi bluza sînt şi vor fi totdeauna un ansamblu de bază al modei feminine. Nu sînt numai acel „bun de purtat", fie că se merge la serviciu, pe la treburi, prin oraş sau piaţă; unele modele — avînd o discretă fantezie care le face să deroge de la liniile clasice — sînt foarte potrivite pentru un spectacol mai fără pretenţii sau o vizită de după masă la prieteni, rude. Dacă acestor puncte de vedere le mai adăugăm şi varietatea atît de mare a materialelor existente actualmente pe piaţă şi bogăţia modelelor, atunci grija de căpetenie nu va mai rămîne decît (cea mai grea) — alegerea.

a) Bluze tinereşti şi pentru ocazii, avînd totuşi o linie foarte apropiată de cea clasică.

b) Fuste care ies şi ele din comun prin cîte o mică personalizare care, însă, nu trebuie să deroge mult de la linia simplă. Foarte potrivite pentru după masă.

c) O gamă întreagă de combinaţii pentru întrebuinţările mai frecvente: nasturi, bretele, guleraşe şi cordoane care ajută mult esteticii generale.

Desene de Tanţi PFENNINGS

SFATURI COSMETICE

Untura de porc o puteţi folosi fără nici o grijă pentru îngrijirea tenului dvs., cu condiţia să nu fie rîncedă deoarece în acest caz devine iritantă pentru piele. Pentru a evita acest neajuns veţi adăuga 1 la sută acid benzoic. Această operaţie o veţi face încălzind untura şi acidul benzoic pînă la dizolvare. O veţi păstra la loc răcoros. Spre deosebire de untură, vaselina se resoarbe numai la suprafaţa pielii ; deaceea nu se recomandă decît în amestec cu alte substanţe grase. La spălatul părului puteţi folosi şamponul „Savex"". Rujul „Superb nr. 15" cred că este cel mai indicat pentru dvs. (DIDA-Mehadia).

Trietanolamina este un emulgator folosit mult la prepararea emulsiilor de demachiat, a cremelor de zi, a cremelor de ras, a şamponurilor etc. Se prezintă sub forma unui lichid vîscos, incolor, solubil în apă şi alcool. Fiind chimistă vă puteţi prepara o emulsie de demachiat folosind acest emulgator. Iată formula : 12,50 g stearină, 250 g apă, 63 g ulei de parafină uz intern şi 2,5 g trietanolamină. Trietanolamina o veţi introduce cînd amestecul s-a răcit pînă la 70°. Tweenurile sînt de asemenea emulgatori folosiţi astăzi pe scară largă şi în industria cosmetică. (DOINIŢA-Giurgea).

Pentru ca pudra să nu se cunoască veţi pudra mai întîi obrazul cu o pudră de culoare mai deschisă. După îndepărtarea surplusului veţi folosi o pudră de culoare mai închisă după care veţi aplica o bucată de flanelă înmuiată în apă şi stoarsă foarte bine. În felul acesta surplusul de pudră se îndepărtează şi pudra se fixează perfect pe piele. Pentru îndepărtarea bătăturilor veţi proceda în felul următor : seara la culcare veţi aplica peste bătătură produsul „Toxicor" pe care îl procuraţi de la drogherie sau farmacie. Dimineaţa veţi face o baie caldă la picioare şi veţi răzui locurile respective. Operaţia se poate repeta cîteva seri la rînd. Dacă aţi constatat că sînteţi predispusă la degerături din cauza unei proaste circulaţii a sîngelui la picioare, este bine să vă luaţi o serie de măsuri şi anume : veţi purta ciorapi de lînă, o încălţăminte cît mai comodă în care aţi pus hîrtie subţire care formează un strat izolator împotriva frigului. De asemenea veţi face zilnic timp de 10 minute băi alternative calde şi reci după care vă veţi fricţiona picioarele cu alcool camforat. Călciiele le veţi freca cu piatră ponce după ce aţi făcut în prealabil o baie caldă la picioare. Apoi le veţi unge cu crema „Nivea". (MARLENA O.).

IRINEL O, DOINA-MARIA— Bucureşti, OSCAR — Zimnicea, PAVEL — Turnu Severin, DIMITRIU — Ştefăneşti, **sînt rugate să indice adresa exactă pentru a li se trimite răspunsul prin poştă.**

Anca BOGDAN

GHIDUL GOSPODINEI

Meniul săptămînii

— Supă de linte ; bame cu carne ; minciuni.

— Mazăre cu friganele ; cîrnaţi de purcel pe varză călită ; compot.

— Supă de ceapă ; mîncare cu roşii : ştrudel de nucă.

— Chiftele de zarzavat cu smîntînă ; musaca de cartofi; pere.

— Andive au gratin ; friptură înăbuşită — murături ; cremă de vanille.

— Clorbă ruseasca ; chiftele marinate ; compot de caise.

— Gogoşi de cartofi ; rulouri de carne cu măsline ; baclava.

GOGOŞI DE CARTOFI

Cantităţi pentru 6 persoane: 10 g. drojdie, 1/4 lapte, 1 kg. cartofi fierţi, 100 g. unt, 2 ouă, 100 g. făină, 50 g. parmezan. Se dizolvă drojdia în lapte căldut, se pune o lingură de făină şi se lasă să crească la căldură. Pe o planşetă, amestecăm cartofii fierţi şi stărîmaţi, cu grăsimea, ouăle, făina dospită, puţină sare. Facem un aluat bine lucrat, întindem o foaie de 1/2 cm, se taie forme rotunde, se pun două felii una peste alta şi la mijloc puţină umplutură din carne sau brînză. Se lipeşte bine de jur împrejur şi se prăjesc în mult untdelemn bine încins. Deasupra gogoşilor se rade parmezanul. Se servesc calde.

RULOURI DE CARNE UMPLUTE CU MĂSLINE

Cantităţi pentru 6 persoane: 1 kg. carne, 150 g. grăsime, 5 cepe, 150 g. măsline, 100 g. rădăcinoase, sare, piper, 2 dl. sos picant, 1 kg. cartofi pentru piure, la care ne mai trebuie 50 g. unt şi un sfert litru lapte. Se taie carnea felii, se bate ca la şnitel, se dă deoparte. Separat, tăiem ceapa rondele şi o prăjim puţin, împreună cu măslinele şi zarzavatul tăiat juliene, sare, piper. După aceea, se pune cîte puţin din acest zarzavat prăjit cu măsline, pe fiecare felie de carne, se rulează bineşor şi se leagă cu aţă. Se prăjesc în puţină grăsime. Separat, facem un sos, destul de picant. Turnăm sosul deasupra, peste rulouri, mai adăugăm cîteva măsline şi le lăsăm în cuptor să scadă.

BACLAVA

Cantităţi : 500 g. făină, 3 linguri untdelemn, 100 g. unt, 250 g. nuci, 500 g. zahăr, 2 pahare apă, 2-3 linguri rom, o jumătate baton vanilie. Se face un aluat de plăcintă din făină, 3 linguri de untdelemn, puţină sare, o ceaşcă de apă caldă. După ce am întins foile şi le-am lăsat să se usuce, le tăiem după forma tăvii, în care facem baclavaua. Punem 2-3 foi stropite cu unt la fundul tăvii, deasupra un strat de nuci tocate, din nou o foaie stropită cu unt şi iarăşi nuci. Aceasta se repetă pînă se termină foile. Avem însă grijă să terminăm cu 2-3 foi unse cu unt. Cu un cuţit muiat în grăsime înfierbîntată, tăiem pătrate, nu prea mari. Băgăm baclavaua la cuptor aproximativ 40-50 minute, după care turnăm deasupra un sirop clocotit, făcut din cantităţile date mai sus. Se mai lasă la cuptor 5-6 minute ca să pătrundă bine siropul.

CURIERUL NOSTRU

ANA-MARIE : Pe această temă au apărut la noi mai multe materiale sub diferite forme. Păcat că nu le-aţi citit înainte. În cazul concret la care vă referiţi, greşeala este a dv. Într-o asemenea împrejurare nu se procedează astfel. Trebuia să mergeţi împreună şi cerîndu-vă iertare să explicaţi totul aşa cum a fost în realitate. De ce să lăsaţi pe alţii să vorbească în locul dv. Poate că aceştia au văzut şi au interpretat altfel lucrurile. Mai puteţi repara ceea ce s-a stricat, procedînd aşa cum v-am spus mai sus.

ALICE — *Cîmpulung Moldovenesc.* Este cu totul nefirească atitudinea dv. Aţi fost atîta vreme prietene foarte bune şi nu aveţi nici un motiv să încercaţi să renunţaţi la această prietenie. Deşi condiţiile iniţiale s-au schimbat întrucîtva, asta nu înseamnă că legăturile dintre dv. nu mai pot continua în acelaşi fel. Este vorba de o prietenie frumoasă, sinceră şi ar fi păcat să fie stricată fără temei. Precum singură aţi constatat, prietena dv. se poartă tot atît de frumos ca şi înainte şi nu este cazul să faceţi exces de sensibilitate.

M. C. — *Calafat.* Am publicat în mai multe rînduri modele de felul celor cerute de dv. De fapt nu are prea mare importanţă modelul în sine ci mai mult indicaţiile generale ce se pot urmări în fiecare rubrică. Acestea se referă la linia modei, la colorit, la materiale. Modelele publicate care exemplifică aceste indicaţii generale pot fi combinate între ele şi adaptate în funcţie de talie, de material şi alte elemente de ordin personal. Modelul de forme de prăjituri pe care ni-l cereţi nu-l avem. Trebuie să-l găsiţi la cineva şi atunci o să-l daţi la multiplicat.

EUGENIA — Articolul dv. destinat rubricii *„Părinţi şi copii"*, nu poate apare. Tema pe care v-aţi ales-o nu este deloc indicată. O casă cu copii este într-adevăr prilej de bucurii nenumărate dar şi de preocupări. Dar nu trebuie să prezentăm atît de sumbru o casă fără copii. Sînt uneori condiţii obiective care-i determină pe unii, cu toată dorinţa lor, să nu aibă copii. Deci nu trebuie să prezentăm lucrurile la acest mod, criticînd oameni care nu au nici o vină. Trebuie deci să revedeţi complet tema articolului dv.

EVELINE — *Crişana.* Am fi preferat să vă raspundem prin poştă, dată fiind problema ridicată. Pe scurt, părerea noastră este că dv. nu aveţi nici-o vină Era firesc să ajungeţi aici dacă au existat astfel de relatii. Din păcate însă, acum nu puteţi face nimic concret. Continuaţi relaţiile stabilite în ultimul timp cît va mai fi posibil Între timp o să vă mai gînditi şi poate o să ne mai scrieţi şi nouă.

ANCUŢA — *Bucureşti ;* FLORINA — *Bucureşti ;* MANUELA ; M D VALI — *Bucureşti :* CRISTINA sînt rugate să-şi trimită adresele pentru a li se răspunde prin poştă.

REBUS

MÎINI

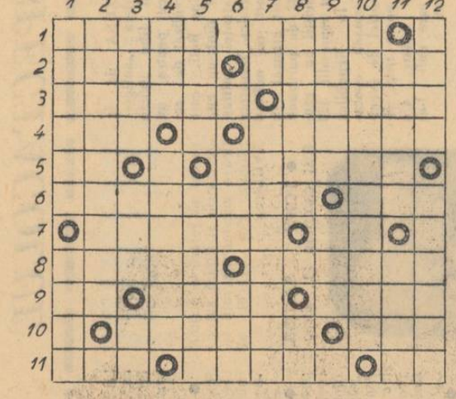

ORIZONTAL: 1) Legat de mîini și de picioare 2) O strîngere de mînă — O mînă de oameni 3) Fruct exotic — Folosește la început pentru mers și mîinile 4) Farmec — Ce-ți dă cu o mînă îți ia cu două 5) Scheletul... de rezistență al mîinii — Fortificare 6) Soldat roman care și-a ars mîna în foc — Oraș în Nigeria 7) Cît ai bate din palme (pl.) — Armăsar 8) Cremenea din mîna strămoșilor — Apucată în mînă 9) Liviu Stănescu — Diminutiv feminin — Berbec (reg.) 10) I-a cerut mîna — Pronume 11) Sportul cu mănuși — Merg mînă-n mînă (sing.) — Posezi.

VERTICAL: 1) Poetă romîncă, autoarea poeziei „Aceste mîini" — Fragil 2) Lucrare scrisă de mînă 3) Modelează cu mîini pricepute argila în vase — Apeduct în Elveția — Consoane 4) Valabil — Nu se pot ține doi într-o mînă, după o veche zicală (sing.) 5) Locuitor de la munte — Jignită 6) Fată frumoasă — Fluviu african 7) Pană — De mîna-ntîi (pl.) 8) „O mînă spală pe alta și amîndouă obrazul" — Asia! 9) O mare putere în mîna omului — Nume feminin 10) Au luat locul vechilor manuscrise 11) Patruped minor—„Mîini" 12) Reprezentație la sportul cu mănuși — Bătăi din palme.

S. RADU

POVESTE CU LEI

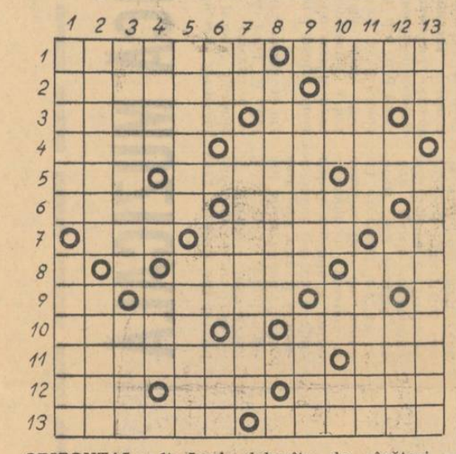

ORIZONTAL: 1) Leul leilor — Lei sau paralei. 2) Fiica lui Iasos, care împreună cu soțul ei, Hipomene, au profanat templul Cybelei, fiind prefăcuți în lei (mit.) — Poet ardelean, autorul poeziei „Poveste de leu". 3) Conversație... de leu (pl.) — Devin leoaice dacă le atacă copiii. 4) Imediat — Lei... indigeni. 5) Lesină cînd vede un leu — Cîrlani — Localitate în U.R.S.S. 6) Morale — Oraș antic în Argolida, unde Hercule ucise un leu fioros (mit.). 7) Nu-i descurcăreață! — Faimos dictator roman care a adus în circul din Roma peste 500 de lei — Din cele douăsprezece luni ale lui, iulie cade în zodia leului. 8) Esențial pentru viață — A douăzeci și patra parte din zi. 9) Urmă de dresoare! — Cu coamă bogată — În mitologie! 10) Perfect — Devine bun de mîncat. 11) Tînără îmblînzitoare de lei de la Circul de stat din București — Curs de apă în Algeria. 12) Strigăt în dansurile spaniole — Legenda spune că în menajeria lui plutitoare a avut în pensiune și o pereche de lei — Acțiunea de a roi (pl.). 13) Leoaice doborîte de vînători — Autorul fabulei „Leul la vînat".

VERTICAL: 1) Grămadă de lei — „Leul și omul", „Leul și pantera" și „Leul și lupul" sînt trei din creațiile acestui mare fabulist rus. 2) Surprinși de atac — Odinioară, aveau în grijă treburile orașului. 3) Cu vocea îngroșată sau slăbită — Legenda spune că aci leii sînt blînzi ca mieii. 4) Distins — Sfîrșit de leoaică! — Drumuri pentru... patrupezi! 5) Dimensiune — Mobil. 6) Morfeu indigen — Localitate în R. S. Cehoslovacă — Fiul Cybelei, zeița al cărei car era tras de doi lei. 7) Do — Fabrică de... ulei. 8) „Leul...", comedie de François Pansart. 9) Leu — Culoare la jocul de cărți. 10) Leu și zmeu în poezie (pl.) — Ere! — Strigăt în onoarea lui Bachus, zeul care în timpul luptelor cu Titanii s-a transformat în leu (mit.) — Literă cirilică. 11) A împresura — Lei de mare. 12) Vouă — Leu fără cap! — Particulă condițională — Locul de spectacol al leilor. 13) Aici — Pensiuni de... lei.

A. BARTOLOMEU

POȘTA REDACȚIEI

G. CIOSU — Cluj: Caricatura bătrînului mire căruia difuzorul îi cîntă cunoscuta melodie populară „Tinerel m-am însurat" nu ține de semn, după părerea noastră. E vorba de cineva care și-a adus aminte abia la 65—70 ani de însurătoare? Sau despre altceva este vorba?

Ca execuție, desenul este satisfăcător, fapt care ne determină să vă solicităm și altele. De altfel, cunoașteți, din acest punct de vedere, părerea noastră.

MIRON GARCEA — Cluj: **Veți avea prilejul, nu peste multă vreme, să vizionați noul film romînesc „Tudor Vladimirescu".**

C. I. VOICU — Ploiești: În curînd va apare revista „Cinema", căreia îi veți putea pune întrebările, dacă între timp ele nu vor fi elucidate.

A. BUTNARU — Iași: Articole bilanțiere, de felul celui privitor la Teatrul de stat din Bacău, nu publicăm. Pentru pagina noastră de spectacole preferăm relatări scurte despre activitatea culturală din orașele pe care în mod frecvent le vizitați și care au, bineînțeles, teatre și filarmonici.

Dacă, cumva aveți și fotografii, am dori să însoțiți articolele dv. de imaginile foto. Calea de transmitere este poșta.

ROMULUS BĂTRÎNA — Arad: **Am citit cu mult interes propunerile dv. care conțin lucruri valoroase. Desigur, vom căuta să publicăm în continuare portrete fotografice în pagina I. La sugestia altor cititori, tot în același loc vom publica alternativ și aspecte ale muncii din diferite domenii de activitate. Bineînțeles, ele să fie semnificative. Reținem propunerea dv. ca în pagina „Spectacol" să publicăm mai multe despre muzica ușoară.**

Am aflat că dv. și ceilalți tineri care ați vizionat spectacolul „Tănase și revista", doriți să cunoașteți mai multe lucruri despre viața marelui nostru artist. Vom căuta să răspundem favorabil propunerii ce ați făcut-o.

ȘERBAN GHEORGHIU — Constanța: Ne bucură faptul că un marinar de pe unul din cele mai frumoase vase de călători ale noastre ne scrie. Pentru a nu ne trimite articole ce nu pot apare, v-am recomanda să ne scrieți în prealabil cînd mai plecați în rută. Sperăm că ne veți ține la curent.

VASILE COSMA — Piatra Neamț: **Pentru găsirea cărții respective, adresați-vă C.L.D.C. Bacău. Dacă nu dispune de ea, cereți-i atunci să se adreseze forului superior, la București.**

G. PENA — București: **Intenționăm să publicăm o rubrică de epigrame. Ale dv. nu sînt reușite. Dați-ne altele.**

T. CIOBOTARU — Timișoara: Piesa de teatru este bine că ați trecut-o și pe la cenaclul literar. După aceea o puteți prezenta și consiliului artistic al teatrului. Cît privește scenariul de film, adresați-vă studioului cinematografic „București".

FREDERIC DINHOFER — București: **O traducere a unui articol despre compozitorul Johannes Brahms făcută acum 50—60 ani, ni se pare destul de veche pentru a putea transmite lucrurile cele mai noi. Vă mulțumim totuși pentru bunăvoința de a ne scrie și pentru frumoasele cuvinte ce ni le adresați.**

MATTY

— Doctore, cred că sînt astenic! De cîte ori avem acasă musafiri, eu sînt pus să spun poezii. Ei bine, toți se distrează și numai pe mine mă plictisește îngrozitor...

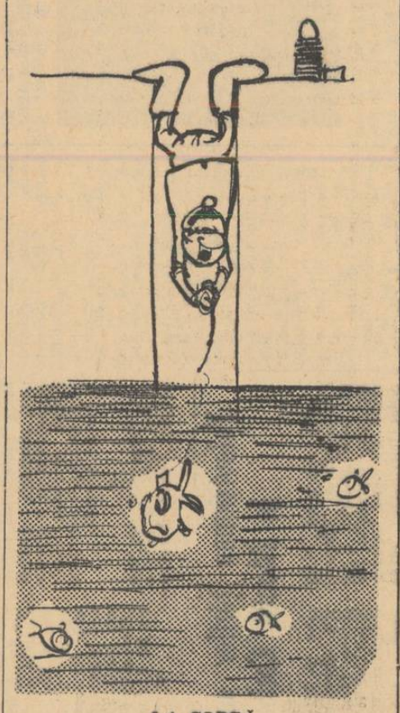

LA COPCĂ

— Uraaaa!... L-am prins! Ajutooor!...

V. TIMOC

Unii asaltează Comisiile de împăciuire cu reclamații minore.

— Vreți să intrați cu motanul?

— Altfel cum vreți să vă prezint corpul delict pe care obrăznicătura pîrîtei l-a atîrnat de coadă?

NELL COBAR

Forța artei!

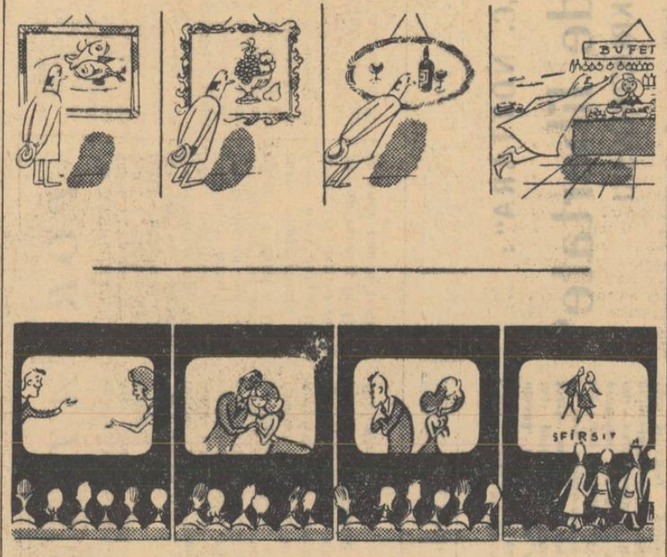

E. ARNO

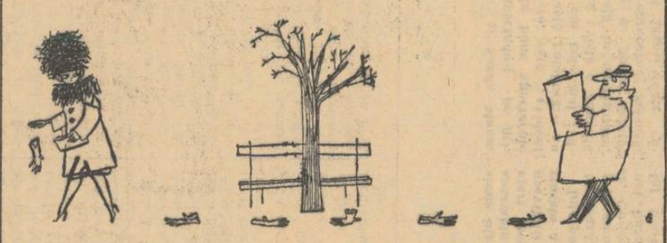

— Ce „nesimțire"

FRED GHENĂDESCU

GIMNASTICĂ DE CAMERĂ

— Nu vă supărați, sînt vecinul de jos și, știți, eu am rămas cu o spaimă de la cutremurul din 1940...

I. PALL

POVEȘTI VÎNĂTOREȘTI

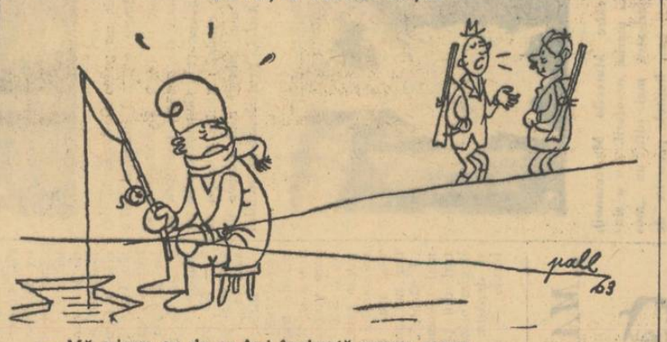

— Mă miram eu de ce îmi îngheață mereu copca.

Ceasornicele „Victoria" — ARAD — sînt neîntrecute. Nici un cămin fără ceasornicul „VICTORIA"

Atențiune Gospodine și Consumatori de BENZINĂ EXTRACȚIE, PARCHETIN și PETROL
Bd78 I București din M.I.P.C. a extins servirea la domiciliu, pentru toți consumatorii din capitală cu benzină extracție, parchetin și petrol, pe baza de comenzi telefonice.

FOLOSIȚI SISTEMUL DE APROVIZIONARE CARE VĂ ASIGURĂ LIVRAREA PRODUSULUI ÎN AMBALAJ SIGILAT ȘI VĂ SCUTEȘTE DE DEPLASĂRI
Comenzile se primesc zilnic între orele 9—20 la telefon 17.10.40 și se onorează prompt
M.I.P.C. — DEPOZIT DE DESFACERE BAZA I.T. BUCUREȘTI

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

„Broasca țestoasă"

Poate să pară ciudat, dar și în America există destui oameni care cred că broaștele țestoase aduc noroc. Nu știu cum s-a născut această superstiție, e sigur însă că broaștele țestoase habar n-au de ea.

Mr. Myskow are un prieten foarte convins de acest adevăr. În fiecare dimineață, înainte de a pleca să joace la Bursă, pune broasca țestoasă la capătul unei scări. Dacă ea vrea să urce, e sigur că titlurile pe care vrea să le cumpere vor urca; dacă se întoarce și vrea să plece, omul de afaceri joacă fără ezitare la scăderea cursurilor. Și susține că n-a greșit niciodată.

Așa că a intrat într-o prăvălie specializată în broaște țestoase, a cumpărat un exemplar și i l-a dat domnului Myskow:

— Profită de darurile ei!

Acasă, cînd pune ca un bolovan broasca țestoasă pe covor, cei doi copii ai săi: Helen și John nu se bucură prea grozav.

E de necrezut cît de bătrîni par ochii copiilor, față de nevinovăția tatălui lor. Privesc cu ochi de plumb animalul. Apoi își îndreaptă privirea spre tatăl lor, trădînd convingerea înrădăcinată că nu le va putea explica satisfăcător asemenea îndrăzneală: să pună o broască țestoasă pe covorul din salonul mamei. Mr. Myskow, sărmanul, schimbă fețe-fețe, surîde prostește și îngăimă că, la urma urmei nu-i decît o broască țestoasă nevătămătoare, cu care — la nevoie — te poți și juca.

Mr. Myskow e de o rară ignoranță într-ale vieții. Pentru el viața nu e ceva precis și nici nu prezintă povara lucrurilor știute. I se întîmplă ca uneori, dimineața, văzîndu-se gol, cu un picior ridicat pentru a intra în baie, să rămînă ciudat de impresionat de propriul său corp, ca și cum l-ar fi descoperit abia acum, după 42 de ani. Un corp, ei doamne, nu prea prezentabil, așa gol cum e — nici măcar în proprii săi ochi. Preferă să-l ignore. Totuși, i se pare grozav că nu s-a gîndit niciodată că acest corp, așa cum se prezintă — acoperit de vestminte și încălțăminte, l-a plimbat cu el în viață. Nu i se pare lesne de crezut că a trăit toată viața cu corpul acela. Cine știe pe unde a fost, fără să-și dea seama. Poate că a zburat mereu, dintr-o întîmplare într-alta, încă din copilărie, cînd desigur că n-avea corpul acesta. Mai bine să nu te gîndești de ce corpul tău trebuie să fie neapărat acela pe care-l ai și nu cu totul altul. Și, cufundat în baie, surîde perdelușelor de la fereastră și adierii primăvăratece care leagănă vîrfurile copacilor! Trebuie să recunoască, viața e totuși frumoasă, chiar cu corpul acela urît care — cine știe prin ce împrejurare — a putut ajunge în cea mai tainică intimitate cu o femeie de neînțeles ca soția sa, Mrs. Myskow.

O schiță de Luigi Pirandello

De nouă ani, de cînd s-a căsătorit, e parcă învăluit în misterul acelei neverosimile convietuiri cu Mrs. Myskow. N-a îndrăznit nici o clipă să se apropie de ea decît pas cu pas, simțind mereu o furnicătură de neliniște la gîndul că și-a permis poate prea mult.

Și astfel într-o bună zi, aproape fără să știe, s-a trezit că e soțul ei.

Încă și acum, după nouă ani de trai comun, ea își poartă atît de detașată și izolată frumusețea de statuetă de porțelan smălțuit, încît pare absolut cu neputință să fi ajuns soția unui om atît de carnal și sanguin ca el. Se înțelege însă cum într-o asemenea căsătorie s-au putut naște doi copii atît de țepeni. Poate că, dacă i-ar fi putut purta în pîntece chiar dl. Myskow, copiii ar fi fost altfel — dar cum au stat în pîntecele ei, cîte nouă luni fiecare, siliți să stea nemișcați atîta vreme într-un pîntece de majolică, ca niște confetti într-o cutie, îmbătrîniseră cumplit încă înainte de a se naște.

Firește, în tot timpul celor nouă ani de căsnicie, a trăit cu veșnica teamă că Mrs. Myskow va găsi, în vreun gest sau cuvînt neașteptat de-al lui, pretextul necesar pentru a cere divorțul. Prima zi de căsnicie fusese cea mai teribilă pentru el, fiindcă — cum e ușor de închipuit — sosise fără a fi sigur că știe exact ce să facă pentru a se socoti efectiv soțul soției sale. Din fericire, mai știa cîte ceva și ea. Dar apoi nu trădase prin nimic că și-ar aminti de încrederea acordată atunci. Și cu toate acestea, se născuse mai întîi Helen, apoi John. Dar tot nu se schimbase nimic. Fără a rosti o vorbă, de ambele dăți se dusese la clinică și, după o lună și jumătate, se întorsese acasă, odată cu o fetiță și a doua oară cu un băiețel — unul mai bătrîn decît celălalt. De ambele dăți, decretase interdicția absolută de a fi vizitată la clinică. Astfel că soțul, neștiind nimic despre durerile facerii, se trezise cu cei doi copii în casă ca doi cățeluși cumpărați în cursul unei călătorii, fără a avea siguranța că-i născuse Mrs. Myskow și că erau cu adevărat ai lor.

Totuși, nu izbutește să-și stăpînească uimirea cînd soția, întorcîndu-se dintr-o vizită făcută mamei sale — care locuiește la hotel și e pe punctul de a se înapoia în Anglia natală — și găsindu-l încă îngenunchiat pe covor, sub privirea rece și batjocoritoare a copiilor, nu-i spune nimic. Sau, mai degrabă, îi spune totul: îi întoarce spatele și se duce glonț la mama ei, de unde peste un ceas îi trimite un ultimatum — ori broasca țestoasă, ori ea. Dacă nu pleacă animalul, peste trei zile se înapoiază în Anglia, cu mama ei.

De-ndată ce este în stare să gîndească liniștit, Mr. Myskow înțelege clar că broasca țestoasă nu poate reprezenta decît un pretext. Și încă atît de neserios, atît de ușor de înlăturat! Totuși, tocmai pentru asta, la fel de fatal ca și cum soția i-ar fi cerut să-și schimbe corpul sau măcar să-și ia un nas mai atrăgător, de dragul ei.

Oricum, îi răspunde soției să se întoarcă acasă: el se va duce să lase undeva broasca țestoasă. Nu ține de loc să o păstreze în casă. A luat-o doar fiindcă i s-a spus că aduce noroc; dar un om înstărit ca el, cu o soție ca Mrs. Myskow și doi copii splendizi ca ai lor, ce noroc și-ar mai putea dori?

Iese iar, cu broasca țestoasă în mînă, pentru a o lăsa în vreun loc care să-i fie pe plac bietului animal mai mult decît casa lor.

Păcat că animalul rămîne ghemuit în carapacea lui, nu dovedește multă fantezie. Ar fi nostim să-ți închipui ce gîndește o broască țestoasă, călătorind noaptea pe străzile New-Yorkului.

Nu, nu — mr. Myskow se căiește ca de o cruzime. Se dă jos din taxi. Acum e aproape de Park Avenue, cu nesfîrșitele-i răzoare. Se gîndește să lase broasca țestoasă în vreun răzor; dar abia o lasă jos, că se și repede la el un polițist care stă de vază sub unul din giganticele turnuri ale zgîrie-norului Waldorf Astoria. Polițistul vrea să afle mortis ce-a pus în răzor. O bombă? Nu, chiar o bombă, nu se poate spune. Și Mr. Myskow surîde sfios, pentru a-i arăta că nu e în stare de așa ceva. Doar o broască țestoasă. Polițistul îl obligă însă să o ridice imediat. Este interzisă trecerea animalelor peste răzoare. Și pe urmă, are certificat că animalul este sănătos?

Și iată-l din nou pe Mr. Myskow cu broasca țestoasă în mînă. A intrat în mare încurcătură. O, doamne, de-ar putea s-o lase undeva, în mijlocul străzii chiar, numai să nu-l vadă polițistul acela care s-a hlizit așa de urît la el. Desigur că nu l-au impresionat motivele lui familiare. Deodată se oprește, fulgerat de o idee. Da, fără îndoială că pentru soția lui broasca țestoasă e doar un pretext și, dacă-l va înlătura, ea va găsi numai decît altul; dar cu greu va putea născoci ceva mai ridicul față de judecător și de toată lumea. Ar fi deci o prostie să nu profite, dacă tot acolo ajunge. Se hotărăște pe loc să se întoarcă la domiciliu cu broasca țestoasă.

Își găsește soția în salon. Fără să-i spună nimic, se apleacă și pune broasca țestoasă pe covor, ca un bolovan. Soția sare ca pe arcuri, aleargă în odaia ei și se întoarce cu pălăria pe cap.

— Voi spune judecătorului că preferi tovărășia broaștei țestoase, tovărășiei soției dumitale!

Și pleacă demnă.

Ca și cum ar fi priceput-o, micul animal de pe covor își scoate brusc lăbuțele, capul și coada și, clătinîndu-se, aproape dansînd, se mișcă prin salon.

Mr. Myskow nu-și poate stăpîni bucuria, dar se bucură cu sfială: bate încet din palme și privind animalul, pare că trebuie să recunoască, deși nu este încă, cu totul convins:

— A adus norocul! Norocul!

În românește de Eugen B. MARIAN

SAH SAH

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), d7-d5 (Seimeanu)
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher)
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer)
4. c2-c3 (Braunstein), Cg8-f6 (Ghițescu)
5. 0-0 (Rotaru), 0-0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nacht), Nc5-b6 (Partos)
7. d4:e5 (Radovici), Cf6:e4 (Soos)
8. Dd1-d5 (Grunsberger), Ce4-c5 (Nicolau)
9. Nc1-g5 (Reicher).

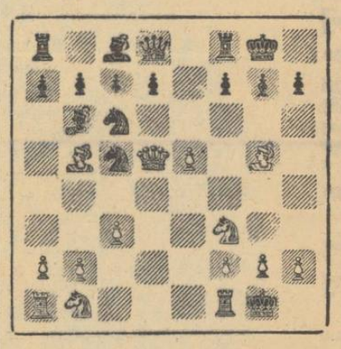

În poziția de mai sus a fost solicitat să continuie partida maestrului sportului dr. Octav Troianescu. El a jucat

9... Dd8-e8

comentînd astfel mutarea sa:

„În afară de acest răspuns negrul ar fi putut juca și Cc6-e7 dar s-ar fi creat astfel o legătură neplăcută a calului. După mutarea din text negrul amenință Ce6, iar la retragerea nebunului alb pe h4 va efectua manevra Ce6—f4—g3 obținînd o poziție solidă".

Iată mai jos o interesantă partidă de concurs între Aronin — Estrin (la al IV-lea campionat de șah prin corespondență al U.R.S.S.) în care s-a jucat această variantă din apărarea spaniolă. În poziția din diagramă negrul a jucat 9... Cc6—e7 după care întîlnirea a decurs astfel:

10. Dd1, Ce4	23. Dh6, Cg8
11. Nh4, d5	24. Dh5, Nf6
12. Cbd2, c6	25. Nc2+, Ch6
13. Nd3, Nf5	26. Dg6, Rg8
14. Dc2, C:d2	27. Dh7+, Rf7
15. N:f5, C:f1	28. N:f6, R:f6
16. N:h7, Rh8	29. Dg6+, Re7
17. T:f1, De8	30. D:g7+, Cf7
18. Te1, Nd8	31. Cfe5, De8
19. Nf6, Dd7	32. Ng6, Tad8
20. e6, Dd6	33. f4 și negrul cedează.
21. Dd2!, f:e6	
22. Ne5, Dd7	

De remarcat o cursă în care albul nu a căzut. La mutarea 12, s-ar fi părut că el poate cîștiga un pion: 12. N:e7, D:e7 13. D:d5?! dar negrul are un bun contrajoc prin C:f2! urmat de 14... c6.

Din nou partida Botvinnik-Fischer

Întrucît în partida Botvinnik — Fischer jucată la Olimpiadă și reprodusă într-unul din numerele trecute au fost citeva mutări notate greșit, redăm la rugămintea unor cititori, continuarea partidei de la mutarea 38-a negrului (Te4.).

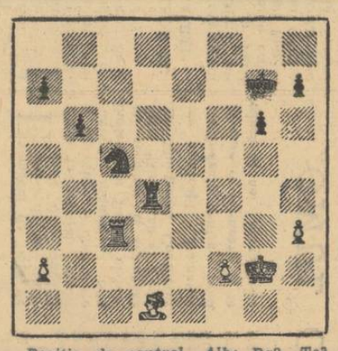

Poziția de control. Alb: Rg2, Tc3, Nd1, pioni a2, f2 și h3 = 6 piese; negru: Rg7, Td4, Cc5, pioni a7, b6, g6 și h7 = 7 piese.

Iată cum a decurs mai departe întîlnirea: 39. Nc2, Rf6, 40. Rf3 Rg5. 41. Rg3. Ce4! O greșeală a lui Fischer — într-o astfel de poziție calul este mult mai puternic decît nebunul și acest schimb simplifică jocul în favoarea apărării albului: 42 N:e4, T:e4, 43 Ta3, Te7. 44 Tf3, Tc7. 45. a4, Tc5. 46. Tf7. Ta5. 47. T:h7, T:a4. 48. h4t, Rf5. 49. Tf7+, Re5. 50. Tg7, Ta1. 51. Rf3, b5. 52. h5, Ta3+ 53. Rg2, g:h5. 54 Tg5. Rd6. 55. T:b5 h4. 56. f4, Rc6 57 Tb8 h3+. 58. Rh2, a5. 59. f5, Rc7 60 Tb5, Rd6. 61. f6. Re6. 62. Tb6+ Rf7 63 Ta6, Rg6. 64 Tc6, a4. 65. Ta6. Rf7. 66. Tc6. Td3. 67 Ta6. a3 68. Rg1 și cei doi jucători au căzut de acord asupra remizei Negrul nu mai poate înainta pionii, regele său fiind obligat să supravegheze pionul alb f6.

Din finala campionatului republican de șah prin corespondență

În finala campionatului republican de șah prin corespondență s-a terminat încă o partidă: Anton Aurel l-a învins, cu albele, pe Vlad Constantin, printr-un atac energic pe aripa regelui, așa cum se poate vedea și din rejucarea partidei:

1. d4, Cf6	15. g4, Dg6
2. c4, g6	16. Tdg1, Rh8
3. Cc3, Ng7	17. Cg3, b5
4. e4, d6	18. g: f5, N: f5
5. f3, 0-0	19. N:f5, T:f5
6. Ne3, e5	20. C: f5, D: f5
7. d5, c5	21. Tg3, Cd7
8. Dd2, Ce8	22. Thg1, Cef6
9. Nd3, f5	23. N: f6, N: f6
10. ef5, gf5	24. Ce4, Ne7
11. 0-0-0, a6	25. Tg7, Te8
12. Nh6, Tf7	26. Dg2, Df8
13. Cge2, Dh4	27. Dh3 și negrul
14. Ng5, Dh5	cedează.

Comisia de șah prin corespondență din cadrul Federației române de șah ne anunță că termenul de încheiere a grupelor semifinalelor campionatului republican în curs se prelungește pînă la 1 mai. Partidele neterminate pînă la această dată vor fi trimise, cu indicarea poziției, pentru adjudecare.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Ne vizitează...

În cadrul turneelor efectuate în țara noastră de artiști de peste hotare, se numără și cel al cîntărețelor de muzică ușoară *Bärbel Wachholz* și *Armin Kämpf* din R. D. Germană, cunoscuți de la posturile de radio din

Bärbel Wachholz

Berlin și din imprimările pe discuri. Oaspeții vor prezenta în capitală în sala palatului, trei concerte în zilele de 5, 6 și 7 februarie, fiind acompaniați de Orchestra „Electrecord" condusă de Imre Alexandru.

Între 9 și 21 februarie va prezenta concertul de muzică ușoară în capitală și în unele orașe ale țării, formația sud-ameri-

Roberto Cantoral

cană „*Los Plateados de Mexico*". E vorba de un grup de opt interpreți (voce și chitară) din care fac parte *Roberto* și *Antonio Cantoral*, considerați ca unii dintre cei mai buni compozitori din America Latină. Publicul nostru va avea prilejul să asculte, în interpretarea formației „Los Plateados de Mexico" unele din cunoscutele compoziții ale fratilor Cantoral, între care „La barca", „El Reloj", „Regalamé esta noche". În cadrul programului se va executa un potpuriu de muzică populară mexicană.

● **CENZURA de la Bonn consideră „antigerman" noul film italian „Zece italieni pentru un german", realizat de regizorul Filipo Roti, care s-a inspirat dintr-un episod al rezistenței antifasciste din Italia. Deoarece un transport cu militari naziști a fost aruncat în aer în 1943 de partizanii italieni, fasciștii au executat, drept represalii, 320 de țărani. În Republica Federală Germană evocarea unor astfel de evenimente nu poate trezi, firește, decît iritare. Un trecut pe care unii l-ar prefera uitat.**

● ȘI ÎN ANUL acesta — ca în alți ani — americanii au ținut să acorde premiu celui mai bun actor patruped. Fericitul câștigător al cupei este un motan de 12 ani cu numele de „Rhubarb".

● DANA SMUTNA — cunoscuta artistă cehoslovacă este interpreta filmului Feriga

de aur" basm transpus pe ecran. „Aș vrea să joc rolul unei femei a zilelor noastre" — a declarat ea recent într-un interviu.

● **„IREDUCTIBILII" va fi titlul unui film care va fi realizat în R. P. Bulgaria, după scenariul lui Ianko Iankov.**

● O NOUĂ ecranizare a **„Damei cu Camelii"** a început să realizeze regizorul italian Franco Zeffirelli. Rolul titular va fi interpretat de tînăra actriță americană în vîrstă de 22 de ani, Susan Strasberg.

● REALIZÎND filmul **„Mandrin"**, regizorul Jean Paul le Chanois n-a urmărit doar spectacolosul unei noi producții în genul „de pelerină și spadă". După propria sa mărturisire, în film nici aventura, nici vălmășagul ciocnirilor nu sînt gratuite. Cineastul a inclus în scenariu și o pagină de istorie și figură autentică a acestui răzvrătit în zdrențe din veacul al XVIII-lea.

ECOURI

● **TONY SAILER**, fost campion al Europei la slalom, va apare pentru a doua oară într-un film sportiv muzical „Cel mai bun prieten al său" este titlul filmului, a cărui acțiune se desfășoară în ținutul Alpilor.

● **„APOSTOLI AI LUMINII"** se va numi filmul pe care îl vor turna în Cehoslovacia cineaștii bulgari Nikolas Mintcev și Mihail Deltcev și care va fi închinat memoriei lui Chiril și Metodiu, inventatorii alfabetului slav.

● TÎNĂRUL regizor francez Michel Dreville care a înfăptuit două filme — comedii : **„Adorabila mincinoasă"** cu Marina Vlady și **„Astă seară sau niciodată"** cu Anna Karina, va realiza, în scurt timp un film comedie — **„Din cauza unei femei"**. Scenariul a fost lucrat împreună cu Nina Companeez. Interpreții filmului vor fi : Jacques Charrier, Marie Laforet, Juliette Mayniel și Jil Hayworth.

● **„MÎINI PUTERNICE"** se numește noua comedie a regizorului Jacques Fabry. În rolul principal va apare Marina Vlady.

● *CUNOSCUTUL compozitor Vasilii Dehterev a compus o operă al cărui libret are la bază piesa „Omul cu arma" de N. Pogodin. Premiera a avut loc de curînd pe scena Teatrului de Operă din Kuibișev.*

● **IN STUDIOUL „Mosfilm" a început de curînd turnarea unui film, în două serii, după cunoscutul roman al scriitorului Konstantin Simonov „Vii și morți". Regia și scenariul sînt semnate de Aleksandr Stolper. Operator Mikolai Olanovski. Rolurile principale vor fi interpretate de Ludmila Krilova, Anatol Papanov, Igor Puşkariev, Boris Cirkov, Oleg Efremov, V. Avdiuşko, Oleg Tabakov.**

● *BRIGITTE BARDOT va apare în filmul „Paris anul 1925", care va fi realizat de*

Roger Vadim. Noua producție este o comedie muzicală în care artista va dansa și va cînta.

PORTATIV

● *ANSAMBLUL de dansuri populare al U.R.S.S. condus de artistul poporului Igor Moiseev a prezentat spectacole timp de o lună și jumătate în fața publicului parizian. La spectacole au luat parte 300.000 locuitori din capitala Franței. După șase reprezentații pe care le-au dat apoi la Bruxelles, artiștii sovietici au revenit în Franța unde dau o serie de spectacole la Montpellier, Nantes, Toulon și Nissa.*

● *CUNOSCUTUL violonist Henry Szering care nu-și vizitat țara cu prilejul celui de al doilea festival „George Enescu") a fost recent la Paris solistul unui concert simfonic. În cadrul căruia a interpretat concertul pentru vioară și orchestră de Brahms.*

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

Este o tradiție a Filarmonicii de a promova elemente tinere și valoroase din rîndurile dirijorilor și solistilor formați în anii puterii populare. Printre această se conturează de mai mulți ani, personalitatea dirijorului arădan Nicolae Boboc, muzician cu larg orizont, talent multilateral și serios pedagog de orchestră. Dirijorul N. Boboc, oaspete al orchestrei simfonice a Filarmonicii „G. Enescu", ne va prezenta, în concertele din 2 și 3 februarie, o primă audiție romînească și anume „Concertul pentru două orchestre de coarde, pian, celestă și percuție" de Ludovic Feldman, maestru emerit al artei și Laureat al Premiului de Stat.

★

Deși s-a născut în 1883, Ludovic Feldman poate fi considerat drept un tînăr compozitor, căci preocupările și realizările sale creatoare au aproximativ vîrsta republicii noastre. Valoros violonist în orchestra Filarmonicii și a Operei pînă la vîrsta de 50 de ani, Ludovic Feldman a abordat creația muzicală după ce și-a făcut o tîrzie inițiere în tainele compoziției cu acad. Mihail Jora. Feldman a debutat după 23 August 1944, cu o serie de lucrări ca un Poem pentru orchestră, Sonata pentru vioară și pian și un Trio pentru suflători care i-au adus înalta consacrare a Premiului „George Enescu". O simfonie, două suite simfonice (una dirijată de George Georgescu), urmate de un lung șir de lucrări orchestrale, de cameră și de muzică de film, îl situează prin rodnicie, fantezie și măestrie în primele rînduri ale creatorilor noștri maturi, în pofida tinereții preocupărilor sale componistice. Abordînd cele mai variate forme muzicale cu preocuparea constantă de a exprima prin mijloacele lor o sensibilitate vie, adînc umană, lipsită de manierism și artificialitate și o concepție estetică generată și călăuzită de principiile și metoda realismului socialist, L. Feldman a primit, cu trecerea anilor, o serie de confirmări ale talentului său creator, prin acordarea unor premii ale Uniunii Compozitorilor, iar în 1953 prin atribuirea Premiului de Stat pentru lucrările „Simfonie coregrafică — 8 scene de balet" și „Balada pentru vioară și orchestră".

„Concertul pentru două orchestre de coarde, pian, celestă și percuție" a fost terminat în anul 1958. Conceput ca o Simfonie în 4 părți, dar cu o tratare a materialului tematic în stil concertant, obținut prin scindarea orchestrei de coarde în două grupuri complete și distincte, alternînd episoadele solistice cu cele de ansamblu, concertul se încadrează în vechea formă preclasică de Concerto grosso, dar continutul emotional și limbajul folosit îl situează în plină frămîntare a contemporaneității. În cele 4 părți, compozitorul străbate un larg registru de idei, și sentimente, cărora le adaptează o expresie muzicală concentrată, sobră, într-un cuvînt modernă. Predominanța procedeelor polifonice, alternarea acestora cu unisonurile de o expresie directă, varietatea coloritului orchestral, contribuie la această impresie.

★

A doua piesă din programul dirijat de N. Boboc este Concertul pentru orgă și orchestră în sol minor op. 4 nr. 1 de G. Fr. Haendel (1685—1759). Solist va fi tînărul organist Mihai Rădulescu care, deși încă elev al Conservatorului, posedă o apreciabilă stăpînire a instrumentului cu claviatură și pedalier. Este de remarcat caracterul laic, pe alocuri chiar popular, pe care marele compozitor contemporan cu Bach, l-a imprimat concertelor sale de orgă, din seria celor scrise între 1735—1738.

★

În încheierea concertelor sale N. Boboc va dirija admirabila Simfonie a IV-a, în re minor, a marelui compozitor romantic german Robert Schumann (1810—1856). Lucrarea aparține începutului acelei fericite și rodnice faze a creației schumanniene cînd, după anul 1840, compozitorul avîntîndu-se în domeniul marilor forme simfonice, a creat într-un scurt interval primele două simfonii, Simfonieta op. 52 și apoi admirabila muzică a Simfoniei a IV-a. Denumită la început „Fantezie simfonică" lucrarea a fost cîntată pentru prima oară sub acest titlu în sala „Gewandhaus" din Leipzig la 6 decembrie 1841.

V. CRISTIAN

Televiziunea țărilor socialiste la Monte Carlo

„Cea mai mare întîlnire actuală a televiziunii lumii" — cum a caracterizat Konstantin Kuzakov, directorul programelor televiziunii sovietice recentul Festival de la Monte Carlo al filmelor pentru televiziune — s-a încheiat zilele trecute. În palmaresul festivalului Uniunea Sovietică deține premiul pentru cea mai bună regie, iar televiziunea R. S. Cehoslovace o mențiune specială a juriului și, de asemenea, premiul criticii franceze și străine, atribuit în unanimitate pentru bucata calitatea selecției și contribuția la cercetările în domeniul expresiei televizionice.

În interviul acordat cu acest prilej, Konstantin Kuzakov — care a fost și membru în juriu — a făcut cunoscute date deosebit de interesante asupra televiziunii sovietice, care se pregătește să sărbătorească în curînd trei decenii de existență (primele emisiuni din U.R.S.S. au avut loc în 1934). În prezent, în Uniunea Sovietică există 8 milioane de televizoare ceeace reprezintă, după calculele obișnuite, peste 32 milioane de telespectatori. La Moscova telespectatorii pot urmări zilnic trei programe diferite însumînd 12 ore și jumătate de emisie. În program este înscrisă și profilul pe teme informative, al doilea este cu precădere muzical, iar al treilea — destinat actualității culturali-științifice — este transmis în culori. O preocupare tehnică de seamă o constituie realizarea unor telereceptoare în culori de un preț redus.

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

TEATRUL „C. NOTTARA": „Prima zi de libertate" de LEON KRUCZKOVSKI

Solidaritatea oamenilor în fața răului, aceasta e lecția pe care o dă tuturor, „Prima zi de libertate", a doua zi după prăbușirea hitlerismului. Și chiar acesta este cuvîntul cu care se încheie drama, cuvîntul care ia în stăpînire, la capătul primei zile de libertate, sufletele celor cinci ostași polonezi — eroii piesei —, eliberați, după aproape șase ani de detențiune, dintr-un lagăr hitlerist de pe teritoriul Germaniei.

Acești oameni au fost strîns uniți, nedespărțiți, în timpul prizonieratului, dar odată liberi, fiecare nu mai dorește decît să-și regăsească vechea viață, ceea ce implică despărțirea cît mai rapidă de vechii tovarăși : „Am fost solidari numai pentru a ajunge la clipa cînd ne vom despărți", spune unul dintre ei, și această cruda constatare dovedește profunda lor dezorientare în fața libertății. Ei sînt însă oameni buni și cinstiți, care au învățat ce este suferința, astfel încît, unul dintre ei, într-un elan necugetat, propune celorlalți un gest de umanitate : să îa sub protecția lor trei tinere fete germane, izolate în împrejurările lui Ian, în orășelul în care cei cinci au poposit, și care, după retragerea hitleriștilor și înainte de sosirea trupelor aliate, se găsește într-o stare de debandadă. Propunerea lui Ian, și traducerea ei imediată în fapt, provoacă dezacordul mai mult sau mai puțin adînc al celorlalți, și diferite luări de atitudine, mai mult sau mai puțin corespunzătoare dezacordului intim. În orice caz, solidaritatea care în lagăr a durat timp de șase ani, și a rezistat tuturor încercărilor, va sparta primul contact cu libertatea.

Ce se întîmplă ? Cele trei fete se dovedesc refractare oricărei omenii, incapabile de a înțelege omenia nebănuitată. Ele sînt otrăvite, în diferite moduri, de educația și mentalitatea fascistă, și aceasta va ieși în mod violent și hidos, cu ocazia unui disperat atac pe care cîteva rămășițe de trupe hitleriste îl încearcă asupra orașului. Cea mai virstnică este stăpînită de o adevărată exaltare a antiumanului și e probabil că a contribuit într-un fel oarecare (desigur prin semnalizări clandestine) la încercarea ultimă a hitleriștilor : în orice caz, atenteaza cu arma în mînă la viața prizonierilor eliberați, astfel încît însuși umanul dar naivul Ian e obligat să-o împuște. Între timp, unul din cei cinci și-a pierdut viața cu ocazia luptei, în prima zi de libertate. Celălalți patru înțeleg însă că viața în izolare individuală nu e posibilă, că vor trebui să rămînă uniți, să-și păstreze solidaritatea umană în fața forțelor oarbe ale trecutului care îl amenință pe om.

Scriitorul a privit problema aceasta de pe o poziție înalt umană și a privit-o în adîncimea ei umană. Piesa are mult mai puțină acțiune și foarte multă dezbatere de idei, dezorientarea celor cinci în fața gravelor probleme ale unei vieți noi exprimîndu-se într-o neîncetată analiză, dezbatere și chiar polemică, colectivă, dialogală și monologală. În orice caz, perspectiva e vastă și conținutul foarte dens, chiar dacă în construcția dramei și în desfășurarea ei ivesc anumite artificialități și, uneori, anumite confuzii. În orice caz, spectatorul nu poate face nici o contenție asupra semnificațiilor generale ale dramei. Cu multă profunzime, scriitorul a știut să arate că spiritul fascist al celor trei fete depășește conținutul lui vădit hitlerist, pentru a deveni o adevărată filozofie de negare a vieții și de dispreț față de om. Drama are un puternic și grav mesaj pentru solidaritatea tuturor oamenilor împotriva nedreptății, fascismului, războiului și e, prin aceasta, de o arzătoare actualitate...

Spectacolul a fost realizat prin colaborarea a doi regizori, Mircea Avram și Sanda Manu, și, cunoscîndu-l pe primul din bune spectacole anterioare, este evident că această colaborare nu a fost din cele mai fericite. Că există o anumită lîncezeală în desfășurare, aceasta se poate datora, într-o oarecare măsură, textului însuși, care cuprinde lungi discuții, vaste argumentații intelectuale și morale, de altfel pasionante. Că trecerea de la aceste îndelungate momente de stagnare la izbucniri dinamice și tumultoase se face la un mod prea abrupt, nejustificat prin conținut, aceasta e o discrepanță pe care regia o putea evita. Ar fi fost fără îndoială indispensabilă o delimitare mai netă, de comportare, de psihologie, de morală, și chiar de simbol, între cele două genuri umane ale dramei, dintre care, în mod foarte tendențios și original, întregul grup feminin încarnează negativul. Și ar fi trebuit mai multă străduință pentru limpezirea de fapt, dramatică, a rolului Inge, precum și a diferențierilor psihologice între cei doi protagoniști ai grupului polonez, Ian și Mihali. Cu aceste rezerve, conducerea spectacolului are meritul creării unor momente de tensiune bine realizate, și în ansamblu a unui susținut efort pentru respectarea gravității intelectuale și morale a textului.

Interpretarea se caracterizează în mod ciudat prin monotonie individuală. Cu excepția Magdalenei Buznea, care, în rolul foarte complex al fetei germane Inge, a căutat și a găsit linia unei variații permanente, păstrînd însă unitatea memorabilă a ființei, toți ceilalți interpreți mai ales ai rolurilor masculine, au jucat oarecum monocord, cu un fel de evitare a posibilităților reale și adînci ale rolurilor. Astfel, lui Cristea Avram, interpretul lui Ian, i-a lipsit obișnuita sa ciocolitoare pasiune interioară, fiind, în situații care trebuie să dea socuri psihologice extraordinare, aproape placid. Ca întotdeauna însă, el a realizat și de data aceasta cîteva momente excepționale, ca, de pildă, sfîrșitul actului doi, și nu și-a desmințit o anumită capacitate de meditație sugestivă. Excelentul actor Ion Dichiseanu, interpretul tristului Mihali, ne-a făcut și el surpriza unei interpretări egale, care a lăsat descoperite și neexplicate multe aliorisme. Sandu Sticlaru, în rolul celui de al treilea prizonier liber, a adus o omenie, o notă de umor, care sînt totdeauna bune, dar totdeauna aceleași. În celelalte două roluri poloneze, ca să zic așa, rolul de mai mică întindere, dar nu lipsite de adîncime și culoare, Vasile Lupu și Popa Ion au pus mult suflet și au realizat un cuplu bun. Rodica Sanda Țuțuianu s-a străduit cu destul de bune rezultate să redea chipul unei adolescente corupte și capabile de un cinism rece, dîndu-i chiar și o anumită ironie critică. Despre rolul interpretat de Victoria Dobre, al ultimei, și celei mai tinere a trinității, nu se poate spune mare lucru, deoarece se baza numai pe înfățișarea fizică a unui copil. În rolul unui bătrîn, și milos medic german, Gh. Sion a fost, ca totdeauna, fin, exact, convingător. În rolul, fără nici o legătură cu țesătura dramatică, al unui al șaselea prizonier eliberat din lagăr, un intelectual mic burghez ajuns pe pragul demenței, personaj cu puternică pecete cehoviano-gorkiană, George Constantin a făcut o excelentă compoziție.

Radu POPESCU

UN FILM POVESTIT

„Divorț italian"

în regia lui PIETRO GERMI

Pietro Germi este binecunoscut ca unul dintre creatorii experimentați ai cinematografiei italiene. Lui îi datorăm impresionante tablouri critice ale vieții contemporane, în lumea capitalului, urmărite pînă la ultimele consecințe, de cele mai multe ori tragice. „În numele legii", „Drumul speranței", „Feroviarul" au întrunit adeziunea unui public larg, nu numai prin tematica lor actuală ci, mai ales, pentru arta cu care Germi știe să redea pe ecran

tragicul și comicul la proporțiile firești ale vieții reale. Filmul pe care cinematografia italiană l-a prezentat anul trecut la Cannes și care a întrunit sufragiile juriului, fiind distins cu premiul celei mai bune comedii, se inspiră dintr-o realitate izbitor de ridicolă : în Italia de astăzi, legile respectă într-atît canoanele impuse de Vatican încît nu permit nici măcar... divorțul ! Iată și textele incriminate din codul penal italian care stau la baza acestui film :

Articolul 149 : „Căsătoria nu poate fi desfăcută decît prin decesul unuia dintre soți" **și articolul 587 :** „În cazul descoperirii unor relații adulterine care ar putea cauza omor din motiv de onoare, pedeapsa va fi de la 3 la 7 ani de închisoare". **Concluzia este pe cît de tragică, pe atît de comică : pentru a scăpa de o nevastă pe care nu o mai iubești n-ai altceva de făcut decît... s-o ucizi ! Astfel, procedează și nobilul**

sicilian (interpretat de către Marcello Mastroianni), pentru a pune capăt unui mariaj nesuferit. Cu o singură precauție : să dobîndească mai întîi un „motiv de onoare" pentru a fi în... limitele prescrise de lege. În consecință, toate străduințele eroului se îndreaptă în sensul urmărit cu premeditare : de a o arunca pe numita soție (în rol : Daniella Rocca) în brațele altuia pentru a dispune de acoperirea necesară. Tratată în maniera unei comedii de moravuri

care-și îndreaptă tăișul satirei împotriva acestor obișnuințe medievale legiferate în plin ev modern, întîmplarea cîștigă pe ecran datorită vervei caracteristice lui Pietro Germi, stilului său compozițional și jocului admirabil al lui Mastroianni în postura unui soț terorizat de neputința de a divorța în afara unor riscante subterfugii judiciare...

BREVIAR

O NOUĂ PIESĂ ORIGINALĂ ÎN REPETIȚIE

La Teatrul Național „I. L. Caragiale" — sala Comedia — a intrat zilele acestea în repetiție o nouă piesă originală. E vorba de piesa „Ancheta" a dramaturgului Al. Voitin, pe care o pune în scenă regizorul Miron Niculescu. Repetă concomitent două distribuții : Marcel Anghelescu și Costache Diamandi (Axinte), Al. Giugaru și Dem. Rădulescu (Spiru), Dina Cocea și Simona Bondoc (Ivonne), Irina Răchiteanu și Draga Mihai (Maria), Gh. Cozorici și Em. Petruț (Ștefan). Virgil Popovici și Gh. Buligă (prof. Banu), Raluca Zamfirescu și Mitzura Arghezi (Rada), Eugenia Popovici și Valeria Gagialov (Florica), Al. Demetriad și Matei Gheorghiu (Birsan), Petre Păltrescu și C. Ciura (Chirilă).

TURNEUL ORCHESTREI DINU ȘERBĂNESCU

Sub egida O.S.T.A. se prezintă în orașele țării, la Sibiu, Mediaș, Sighișoara, Cluj, Sebeș, Cugir, Hunedoara, Lugoj, Reșița, T. Severin, Tîrgu Jiu un concert de muzică ușoară cu orchestra condusă de Dinu Șerbănescu. Soliștii acestui concert sînt : Gigi Marga, Florin Dorian, Ruxandra Stefănescu, Anatol Bogdan.

NOUL SPECTACOL AL TEATRULUI DIN PLOIEȘTI

L-am întrebat pe Mircea Crișan :

— Este vorba, desigur despre un spectacol satiric ?

— Exact. Sau, mai precis, despre un spectacol de miniaturi satirice, a cărui premieră pe țară va avea loc la Teatrul de Stat din Ploiești. Protagonistul spectacolului este actorul Toma Caragiu (care va interpreta o întreagă galerie de tipuri) iar direcția de scenă este girată de regizorul Alexe Marcovici.

— Ne puteți „divulga" cîteva din tipurile satirizate în „7 păcate" ?

— Birocratul cu eternul său „vino mîine", taxatorul de tramvai care nu are mărunțiș, bulevardiștii care vorbesc „la șmecherie", iată cîteva din tipurile care... nu apar în spectacolul nostru. Nu că n-ar mai exista în viață dar noi am căutat ca în „7 păcate", care este primul spectacol de miniaturi din țara noastră, să lărgim orizontul tematic, să depășim gama de subiecte — multe devenite stereotipe — cu care actorii de skeciuri (și noi printre ei) i-au saturat și... suprasaturat pe spectatori. Obiectivul spectacolului nostru nu este numai acela de a oferi publicului „două ore de rîs cu lacrimi" ci, în primul rînd, de a lua atitudine față de o serie întreagă de comportări greșite care mai apar încă pe alocuri.

CONCERT DE MUZICĂ POPULARĂ

Orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru" a Filarmonicii de stat „George Enescu" va prezenta duminică 3 februarie ora 19,30, un concert în sala Palatului. Dirijorul orchestrei : Nicu Stănescu. Soliști : Fănică Luca, Maria Tănase, Maria Lătărețu, Ana Ispas, Ion Crișoreanu, Vlad Dionisie și alții.

IMPRESII DIN TURNEU

Tînărul cîntăreț Ion Piso, a întreprins mai multe turnee peste hotare, în Bulgaria, Cehoslovacia și Ungaria, iar în U.R.S.S. a fost acum pentru a cincea oară. Artistul nostru ne-a vorbit cu entuziasm despre spectacolul cu opera „Rigoletto" de la „Bolșoi Teatr" din Moscova.

— A fost o mare fericire pentru mine să am parteneri de talia artistului poporului M. G. Kiseliov (care a susținut rolul titular) sau artistei G. B. Deomidova (care a interpretat rolul Gildei). În general, spectacolul — dirijat de P. Ermler — a fost realizat la un înalt nivel artistic.

— Referindu-se în continuare la popasul său de la Moscova, Ion Piso ne mai relatează despre împrimările pe care le-a făcut, cu arii din opere, pentru Casa de discuri Unională, fiind acompaniat de orchestra lui „Bolșoi Teatr" condusă de cunoscutul dirijor Boris Haikin.

GEORGES WILSON IN „GALILEO GALILEI"

Un adevărat eveniment teatral l-a constituit prezentarea premierei la Paris a unuia din marile creații ale lui Bertolt Brecht, piesa „Viața lui Galileo Galilei". Spectacolul este pus în scenă la Teatrul Național Popular condus de Jean Vilar, care a vizitat țara noastră. În rolul titular apare valorosul actor Georges Wilson (cunoscut din filmele „Absență îndelungată", „Caidul", „Tintin și misterul linii de aur"), care asigură, dealtfel și regia artistică a spectacolului.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„PARTEA TA DE VINĂ"

Examenul de viață pe care-l dă un tînăr venit din mediul sătesc în peisajul inedit și copleșitor al unui mare șantier industrial, este ilustrat de filmul al cărui scenariu il semnează Petre Salcudeanu și Francisc Munteanu. Conflictul are implicații dramatice concludente pentru felul în care se formează și se educă la noi caracterele, în procesul muncii. Mihai Brad, eroul întîmplărilor de pe ecran, cunoaște, la capătul unor încercări prilejuite de întîlnirea cu oameni feluriți, o purificare de conștiință, o pătrundere matură a satisfacțiilor ce le poate aduce noua menserie și prieteniile sănătoase legate în colectivul în mijlocul căruia are posibilitatea să-și afirme dragostea de muncă.

Creație de debut a regizorului Mircea Mureșan, filmul probează interesul său pentru mesteșug artistic și limbaj cinematografic. Din păcate însă, unele tentative de a potența tensiunea episodului prin imagine și montaj eșuează datorită stîlcirilor artificiale în care sînt puși deseori eroii (prezența pur decorativă a femeilor în acțiune, accidentarea melodramatică a maistrului Dumitrache etc). Distribuția include deopotrivă debutanți de talent ca Sebastian Papaiani, artist de o sensibilă naturalete, precum și interpreți consacrați ai ecranului : Marcel Anghelescu, Gh. Cozorici, C. Codrescu. Silviu Stănculescu. Într-un rol de mai mică întindere, Geo Saizescu creează un admirabil tip de comedie. Imaginea se distinge prin dinamica reușită a portretelor și unghiuri studiate, deseori expresive. Compozitorul Dumitru Capoianu a realizat de astădată o parțitură-suport pentru a enunța sensul dramatic al unor episoade.

Sorin ROIBU

„OMUL CU OBIECTIVUL"

Iată o producție DEFA a cărei idee de bază este foarte interesantă și plină de posibilități amuzante. *Omul cu obiectivul* nu este decît un cetățean al anului 2222 care e proiectat cu ajutorul tehnicii înaintate în epoca contemporană nouă, într-un oraș din R.D.G. După o serie de peripeții amuzante, Os, — așa se numește oașpetele din viitor — reușește să constate că lumea în care a aterizat se conduce după principii care nu-i sînt străine lui. Primirea călduroasă pe care i-o fac eroii înaintați ai filmului este cea mai bună dovadă a acestui lucru. Bineînțeles că Os are de făcut față și unor întîlniri cu oameni care mai păstrează mentalități învechite : maistrul croitor și prietenul său Benno care dau dovadă de birocratism, neînțelegîndu-se de estetica produselor de confecții etc. Pe deasupra Os mai are de luptat cu situațiile caraghioase în care-l aruncă asemănarea sa fizică cu actorul Marten. Dar, așa cum se întîmplă în orice comedie, simpaticul nostru erou se descoperă destul de bine în toate peripețiile sale (mai ales datorită obiectivului cu ajutorul căruia poate ghici gîndurile celorlalți) spre a dispare însă în final (cu tot regretul celorlalți eroi și al spectatorilor), înapoindu-se în epoca sa.

Filmul este plăcut, amuzant, deși scenariul (Paul Wiens) n-a fructificat bogatele resurse oferite de punctul de plecare aflt în ceea ce privește adîncimea conflictului cît și în privința amplorii ce se putea da situațiilor comice. Impresionează talentul lui Rolf Ludwig (interpretul lui Os și al lui Marten), care reușește scena declarației de dragoste necunoscătoare, prin folosirea obiectivului de ghicit gîndurile. Spectatorul rămîne însă cu regretul de a nu fi cu posesorul unui asemenea obiectiv și de a nu îi rîs mai din belșug la acest film care promitea mult la început.

B. DUMITRESCU

„PATRU INIMI"

Revăzînd, după mai bine de 15 ani de la prima apariție pe ecranele romînești, comedia muzicală sovietică „Patru inimi", spectatorul de azi căruia în ultimii ani i-au fost dăruite asemenea valoroase comedii ca „Noapte de carnaval", „Întîlnire pe cal-biu". „Balada husarilor" etc., urmărește peripețiile celor două cupluri de îndrăgostiți, uneori amuzante, deseori naive, cu un ușor zîmbet. Regizorul C. Iudin, n-a reușit pe tot parcursul filmului să depășească facilitățile scenariului, comedia păstrîndu-se în limitele unor situații conventionale. Înfrumusetate de jocul unei bune echipe de actori în frunte cu V. Serova, L. Tetikovskaia, Evghenii Samoilov și L. Springfeld ca și de muzica antrenantă, optimistă a compozitorului I. Miliutin

I. DELEANU

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

REPORTAJ fără deplasare

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII — Nr. 279 • Sîmbătă 9 februarie 1963 • 8 pagini — 1,50 lei

CUVINTE ŞI ZICALE
de acad. VICTOR EFTIMIU
ÎN PAGINA 3-a

OAMENI ŞI FAPTE DINTR-O GOSPODĂRIE COLECTIVĂ
ÎN PAGINA 3-a

INTERVIU CU PENTTI NIKULA
ÎN PAGINA 5-a

MEDICUL VA SFATUIESTE
MÎNCĂRURI „UŞOARE" — MÎNCĂRURI „GRELE"

Mica bibliotecă „Magazin"
„UN OM TARE"
Schiță umoristică de M. Kwiatkowski (R.P.Polonă)

MODA

INSTANTANEE GRIVIȚENE

Într-un tîrziu, neobișnuita ceață iernatecă începe a se risipi. Zidul de vată se destramă cu încetul, dezvăluind contururi masive care capătă pe alocuri linia zveltă și avîntată a unui pisc. Apoi, liniile vagi se individualizează, precizînd arhitectonica unui șir de blocuri care se întind cît vezi cu ochii.

În sala de festivități a Casei de cultură a tineretului din raionul Grivița Roșie domnește o tăcere solemnă. Sute de tineri întruniți aci urmăresc cu emoție cuvintele vorbitorului. Ei s-au adunat să sărbătorească majoratul. Alături de ei — reprezentanți ai generațiilor vîrstnice, cei cărora în trecut asemenea sărbători le erau necunoscute, trăiesc aceeași bucurie.

Vorbește bătrînul maistru Ion Stancu. În fața tinerilor se perindă imagini care au semnificația unor adevărate pagini de istorie.

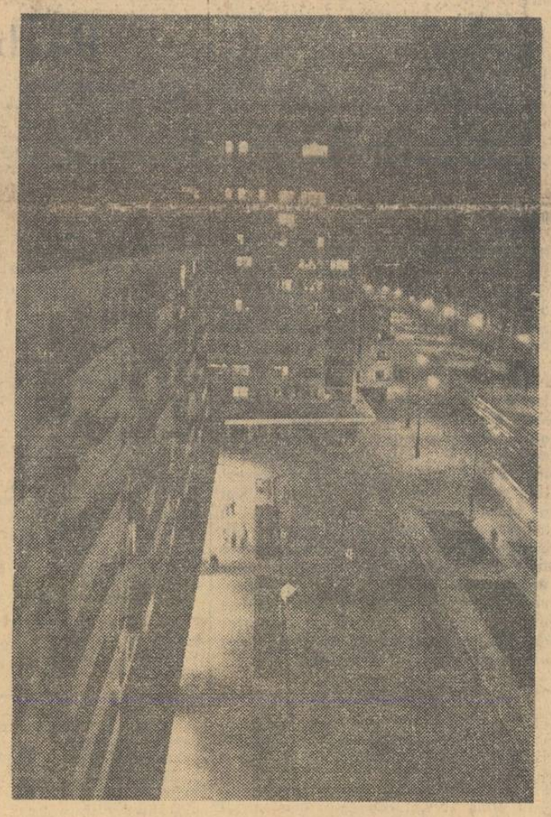

Vedere de noapte de pe Calea Griviței

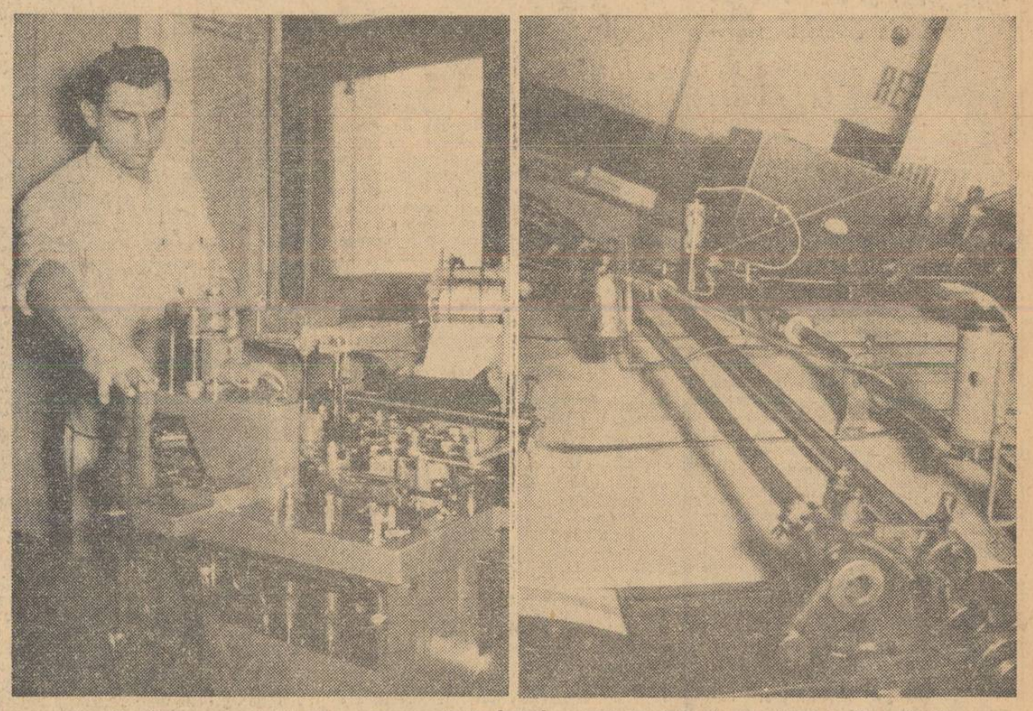

Arcadie Olaru, monotipist, lucrează acum la modernul aparat de fotoculegere (clișeul din stînga). *Un dispozitiv pentru eliminarea automată a colilor netipărite, inovație realizată în secția tipar înalt* (clișeul din dreapta)

LA NOUA COMBINAT

Pe scenă s-a urcat solista Coralia Chioseaua, retușoare foto, care la ultimul concurs pe raion a luat premiul I. Dar, la fel cu ea, la combinat desfășoară o intensă activitate 4 brigăzi de agitație, cei 100 tovarăși din cor precum și echipele de dansuri și teatru

Și pentru că aceste cifre ne solicită imaginația, gîndiți-vă la lungimea unui tren care ar avea 10.000 de vagoane, tren care s-a îndreptat anul trecut spre „Casa Scînteii" pentru a aduce hîrtia necesară.

Deoarece orice volum de muncă are un țel final și se concretizează într-un anumit rezultat, credem nimerit să specificăm aici că întregul colectiv de ingineri, tehnicieni și lucrători tipografi se mîndrește cu rezultatele obținute în producție pe anul 1962, cînd sarcinile de plan au fost realizate și chiar depășite la toți indicii.

De 12 ori cît Ecuatorul

V-ați gîndit vreodată cîtă hîrtie mistuie uriașul cu plămîni de oțel, care zi de zi tipărește atîta slovă? Pentru a ne da seama de marele volum de muncă ce se desfășoară în nenumăratele secții ale Combinatului, vom relata cîteva cifre aflate de la serviciul planificare.

Anul trecut, spre exemplu, s-au tipărit aici 820 milioane de exemplare de ziare în patru pagini, hîrtia consumată cîntărind 23.000 de tone! Închipuiți-vă că i-ar veni cuiva ideea să pună cap la cap aceste ziare: s-ar realiza o bandă lungă de 492.000 km., care ar putea înconjura de 12 ori Ecuatorul! Dacă la aceasta imensă panglică de celuloză s-ar adăuga și cele 115 milioane de coli folosite la tipărirea cărților școlare, precum și hîrtia de la cele 23 milioane de exemplare de reviste, atunci nimeni nu s-ar mai mira auzind că pe benzile rulante ale Combinatului „Casa Scînteii" trec anual 10.000 de vagoane de hîrtie...

În pagina 4-a
RUBRICA NOASTRĂ NOUĂ
DESPRE TOATE — PENTRU TOȚI
Răspunsuri la întrebările cititorilor

Fotoculegerea

Pînă nu de mult plumbul era considerat de neînlocuit în tipografie. Iată că acum tehnica modernă și-a spus și aici cuvîntul, prin apariția unor utilaje noi, care n-au nevoie de plumb, el fiind înlocuit cu materiale mult mai ușoare.

Cei ce au vizitat o tipografie au observat desigur că nu e chiar atît de simplu procedeul de culegere a textelor după manuscris, ba putem spune că deși această operație este mecanizată (la linotip sau monotip), ea este destul de dificilă.

Mașinile acestea folosesc plumbul drept materie primă, care în afară de faptul că este greu și dă o rezistență scăzută literelor sau rîndurilor culese, mai prezintă și dezavantajul că este toxic, din care cauză sînt necesare măsuri speciale de protecție a muncii. Același lucru se poate spune și despre stereotipiile din plumb — paginile turnate după forma imprimată pe carton.

În secția zețărie a Combinatului se află acum în funcțiune un tip de aparat denumit monofoto, cu ajutorul acestuia putîndu-se culege orice text fără a mai fi nevoie de plumb. Noul aparat folosește cu totul alte procedee în culegerea textului. În locul matrițelor de alamă, gravate adînc pentru ca plumbul să ia forma literei respective mașina monofoto are matrițe din sticlă, transparente, care au semnele de literă desenate! În locul plumbului se folosește acum un material mult mai ușor... filmul fotografic, turnarea fiind înlocuită

Simion SĂVEANU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

FILE DE INSECTAR

MADAME BOVARY 1963

E tînără. Atît de tînără că ar trebui ca cerul să i se pară o minunată oglindă de cleștar. Dar ea e tristă și suferă. E frumoasă și e măritată. Are un bărbat bun, un băiat minunat, surizător și vesel, priceput la toate, cu mîini de aur. Dar pe ea veselia o supără, „e vulgară", priceperea o rănește, e „terestră", iar mîinile de aur, la ce folosesc, dacă nu pot construi viori de Cremona? Și suferă. Are migrenă. Are insomnii. Are astenie. Are nevroză. Și are un jurnal. Un jurnal în care scrie de ce suferă.

— „Ce meschină e viața, scrie acolo la 20 aprilie 1962, ce mărunți sînt oamenii. Nimeni nu mă înțelege". „Sandu mi-a spus azi că sînt nebună (scrie la 15 mai), că nu

Mariana PÎRVULESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

ACASĂ LA Ionel Budișteanu

„Bună dimineața, vioară"

Abia s-a trezit și artistul se îndreaptă cu oarecare emoție, ca și cînd peste noapte i s-ar fi putut... întîmpla ceva, spre locul ei obișnuit, spunîndu-i apoi în șoaptă, plin de bucurie: „Bună dimineața, vioară"!

Nu mai trece mult și Ionel Budișteanu începe să exerseze, ca în fiecare zi, timp de aproape două ore — să prelucreze diferite bucăți din minunatul și inepuizabilul nostru folclor, căutînd mereu să-și perfecționeze măiestria.

...La ora 9 dimineața l-am aflat cu vioara în mînă, în plin studiu.

— Cum „merg" degetele?

— *Se pare că sînt în formă bună. La „controlul" de acum au corespuns... Nu mă declar însă niciodată întrutotul mulțumit, așa că iau munca iarăși și iarăși de la început...*

Poate nu știați, dar artistul poporului Ionel Budișteanu cîntă și la pian. E un instrument pe care-l îndrăgește la fel de mult ca și vioara.

— *La pian*, ne spune artistul, *apelez mai ales atunci cînd fac orchestrațiile și aranjamentele muzicale.*

Sandu NAUMESCU

• *(Continuare în pag. 4-a)*

Dirijorul și violonistul în turneu la Moscova, în anul 1957

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

ARHEOLOGUL Leonid Pobol din Bielorusia a descoperit o monedă rară antică, bătută la începutul secolului al 3-lea al erei noastre în Tracia. Pe monedă s-a păstrat imaginea unuia dintre conducătorii Traciei. Pe reversul monedei este înfățișat zeul apelor. O asemenea monedă nu există nici în marea colecție numismatică de la Ermitaj-ul din Leningrad și nici la British Museum din Londra.

●

DUPĂ cum relatează comisia economică a O.N.U. pentru Europa, peste 65.000 de persoane mor anual în Europa din pricina accidentelor de circulație. Accidentele de biciclete și motociclete dau cel mai mare număr de victime

●

UN „RECORD" original în materie de fotbal a fost stabilit de un tînăr atlet din Roma care în urma unui pariu a dat 8000 de lovituri de cap unei mingi în 49'55" ...fără a capăta migrenă.

●

O TÎNĂRĂ japoneză, Ihimura, a născut. A fost o naștere grea, cu intervenție chirurgicală. Copilul a fost salvat dar mama se simțea foarte prost. Părăsise de mult maternitatea dar durerile n-o slăbeau. S-a internat la spital și la examenul radiologic s-a descoperit că medicul chirurg a uitat o foarfecă în abdomenul pacientei. O nouă operație și pacienta s-a făcut bine. Chinurile ei luaseră sfîrșit. Dar povestea nu se sfîrșește aici. Spitalul unde i s-a „extirpat" foarfeca a cerut plata spitalizării și a operației care în Japonia nu este de loc mică. Pacienta, la rîndul ei, a insistat ca cheltuielile să le suporte maternitatea unde a născut, ceea ce maternitatea a refuzat. A refuzat să suporte cheltuielile și societatea de asigurare. Căci, obiecta un reprezentant al ei, Ihimura a fost asigurată doar pentru caz de cutremur de pămînt, taifunuri și calamități (!).

●

DESIGUR e un fotomontaj — o să spuneți, privind fotografia de mai jos. Vă va contrazice tînăra care este nevoită să șteargă de praf acest papuc gigant: lung de 4,50 m. și în greutate de 2200

kg. Papucul a fost lucrat timp de șase luni de către 12 maiștri cizmari. Iar intenția proprietarului fabricii de încălțăminte din Flensburg, care a confecționat exemplarul, era să-i facă praf pe toți concurenții săi.

●

JOE DEAKIN, care a cîștigat medalia de aur la jocurile olimpice din 1906, a ieșit primul la întrecerile de sfîrșit de an ale clubului de atletism din Surrey, în Anglia. Într-o cursă de cross-country pe 8000 metri, el a avut patru minute avans față de rivalul său cel mai apropiat. Deakin e în vîrstă de 86 ani. „Mă perfecționez", a declarat veteranul la sfîrșitul cursei, „timpul realizat e superior celui realizat cînd aveam 80 de ani".

●

PIANISTUL englez Joe Henderson și-a asigurat mîinile pentru o sumă apreciabilă. Acei ce-au făcut asigurarea au pus totuși o serie de condiții: muzicianul să nu strîngă mîna unei persoane ce cîntărește mai mult de 105 kilograme, să nu dea mai mult de 200 autografe într-o după-amiază și să nu se bată în duel.

●

PÎNĂ în prezent se considera că localitatea Llanair... ..... ggok — adică localitate din țara Galilor (Anglia) ce poartă un nume în care intră 58 de litere are denumirea cea mai lungă. Însă s-a aflat că ea trebuie să cedeze această „glorie" unei localități din Noua-Zeelandă. Taumatauhakatangihangakoauotamateaturipukakapikimaungahoronukupokaiohenuakitanatahu din Noua Zeelandă. Denumirea are 83 de litere.

●

ÎNTR-UN spital englez a fost internat un bărbat care înghițise numeroase rămășaguri, obligîndu-se să înghită monede. I-au fost extrase 424 de monede în valoare de aproximativ cinci lire sterline. Sumă tocmai suficientă ca să-și plătească tratamentul.

Meridiane

Au găsit... soluția!

Usturătoarea înfrîngere suferită în primele zile ale acestui an de trupele sud-vietnameze (și comandanții lor americani) la My Tho, pare să-i fi pus serios pe gînduri și pe diemiști și pe „protectorii" lor de peste ocean.

Cu atît mai mult cu cît după această bătălie — calificată de agenția americană „U.P.I." drept „una din cele mai mari, mai costisitoare și umilitoare înfrîngeri provocată armatei sud-vietnameze și ofițerilor americani" — loviturile date forțele patriotice se țin lanț. Aproape zilnic vin vești despre acțiuni pline de succes ale patrioților care se soldează cu grave pierderi pentru americano-diemiști.

Greutățile tot mai serioase întîmpinate în războiul nedeclarat din Vietnamul de sud au provocat derută la Saigon și alarmă la Pentagon. Și într-o parte și în cealaltă s-a ajuns la concluzia că se impune luarea unor măsuri pentru schimbarea situației.

Prima măsură — luată la Saigon — a fost aceea de a se găsi un... țap ispășitor. Au luat-o americanii care au spus că diemiștii sînt „vinovați pentru modul cum a fost condusă lupta de la My Tho".

Ori, cum diemiștii știu că cei ce conduc în țara lor (inclusiv luptele) sînt „consilierii", „instructorii" și ceilalți militari americani (11.000 conform datelor din sursele oficiale americane) ei au încercat să se scuture de răspundere.

Ciorovăielii i s-a pus capăt deabia cînd s-a luat următoarea măsură — de data aceasta la Pentagon: amiralul Harry Felt, comandantul forțelor armate ale S.U.A. în Pacific a fost trimis de urgență la Saigon. După „convorbiri importante" cu marioneta Ngo Dinh Diem s-au... liniștit spiritele.

Dar cum „operațiile de curățire" americano-diemiste continuau să se soldeze cu eșecuri (și cu morți, răniți și serioase capturi de armament american făcute de patrioți) s-a hotărît luarea unei alte măsuri — tot la Pentagon. Pentru „sprijinirea armatei lui Ngo Dinh Diem" a fost trimisă o nouă misiune de ofițeri superiori americani la Saigon, sub conducerea generalului Wheeler, șeful statului major al forțelor terestre americane, în persoană. Măsura părea într-adevăr eficace dacă ținem seama de faptul că împreună cu Wheeler și cei ce-l însoțeau, în momentul respectiv se aflau în Vietnamul de sud 19 generali americani și un amiral (față de 14 generali cîți are întreaga armată sud-vietnameză).

Dar realitatea a fost alta decît ceea ce se părea, ceea ce generalul Wheeler însuși a fost nevoit să constate. Și iată cum: în cinstea și, firește, cu participarea sa a fost organizată o inspecție „festivă" la un „punct fortificat model". Alegerea a căzut — nu întîmplător ci din prudență — asupra „punctului" Tan Tong situat la numai 20—30 mile distanță de capitală. Dar cînd generalul cu întreaga sa suită — căutat și, în sfîrșit... au găsit soluția. Au luat o măsură radicală care, sigur, îi va scoate din încurcătură. Măsura a fost luată de însuși guvernul diemist sub forma unui ordin prin care au fost interzise... 43 de cîntece de dragoste deoarece ele „slăbesc forța de luptă a trupelor"...

A. STANCIU

Într-o tabără militară din Vietnamul de sud. Căpitanul McKenzie din armata americană (dreapta) instruiește soldații unei unități diemiste în mînuirea armelor, tot de proveniență americană

Din culisele spionajului industrial

Un industriaș american de produse chimice și-a instalat pe acoperișul întreprinderilor sale o instalație de radar pentru a-l avertiza cu privire la zborul avioanelor asupra acestora. Nu este vorba despre un cetățean care să fi început să calce pe urmele lui Forrestal și, lăsat furat de psihoza războiului rece, să fi construit un sistem propriu de alarmă antiaeriană. Este vorba, după cum relatează ziarul „Les Echos" despre un industriaș care și-a luat aceste măsuri de protecție împotriva tot mai larg răspînditului flagel al spionajului industrial practicat de firmele concurente. În cazul acestuia, semnalele emise de radar declanșează un sistem automat de închidere ermetică a ușilor și ferestrelor!

După cum semnalează amintitul ziar, în Occident a luat o asemenea amploare spionarea proceselor de producție, furarea unor idei, metode de lucru, mărci de produse nepuse încă în comerț, încît există adevărate armate de oameni care luptă împotriva celeilalte armate a spionilor industriali. Legislațiile existente în unele state capitaliste s-au dovedit neputincioase. În Franța, de exemplu, articolul 418 al Codului penal interzice și pedepsește comunicarea secretelor de fabricație ale unei firme, de către salariații acesteia, altei firme. În practică, dispozițiile codului penal sînt eludate tocmai pe calea spionajului industrial. Ziarul relatează un caz interesant întîmplat în Sahara. Cu cîțiva ani în urmă, o misiune de ingineri francezi care făcea experiențe cu un nou tip de automobil produs de firma „Citroen" a întîlnit un grup de ingineri de la firma „Renault", însărcinați cu o misiune asemănătoare. Întîlnirea din mijlocul deșertului a fost „udată" din belșug, cele două grupe de ingineri au stat mai multă vreme de vorbă, niște aparate de fotografiat au intrat în funcțiune la un moment dat și... după puțină vreme s-a aflat că motorul experimentat de către „Citroen" nu mai constituie un secret pentru ceilalți producători.

Această metodă este însă apreciată ca fiind... primitivă față de metodele „științifice" întrebuințate mai cu seamă peste Ocean. O mare vîlvă a stîrnit cazul cunoscutei firme de produse farmaceutice „Merck". O serie de rețete secrete, nepuse în comerț la o anumită dată, au fost vîndute unor firme concurente prin intermediul, direct și indirect, al unui profesor universitar care se bucura de notorietate științifică. Acesta, într-un institut politehnic, a format un mare număr de spioni industriali învățîndu-i cum să culeagă informațiile cu ajutorul vizitelor prin laboratoare și uzine. El a trebuit la un moment dat să părăsească respectivul institut în urma plîngerilor făcute de o serie de industriași care fuseseră spionați de către elevii acestuia. Profesorului i s-a tăiat posibilitatea de a mai fura procedeele firmei „Merck" abia după ce săvîrșise o operație de mare amploare împotriva ei. Un fost elev al acestuia, lucrînd la firma amintită, a comunicat profesorului secretul unei importante invenții. Apoi, în cursul unei conferințe de presă ținută în Canada, profesorul a făcut cunoscută „descoperirea" sa. Atunci, firma nu a sesizat asemănarea dintre produsul pe care îl pregătea și rețeta anunțată de profesor. Adevărul a ieșit la iveală întîmplător. Firma americană vrînd să obțină controlul unei societăți chimice și farmaceutice franceză a constatat cu stupoare că în „activul" firmei figura și rețeta al cărei unic proprietar avea tot temeiul să se considere numai „Merck"! A urmat o anchetă care a dus la descoperirea firului. Rețeta fusese vîndută de către profesor prin intermediul fostului său elev. Mai mult decît atîta: aceeași rețetă fusese vîndută și altor producători din Elveția, Anglia, S.U.A.

Metodelor „clasice" de spionaj industrial — coruperea salariaților, microfoane de ascultarea conversațiilor, furarea pur și simplă a unor secrete — au început să li se adauge metode din ce în ce mai moderne. Unele dintre metode, după cum am arătat, folosesc chiar și mici instalații de radar pentru detectarea apropierii avioanelor companiilor concurente!

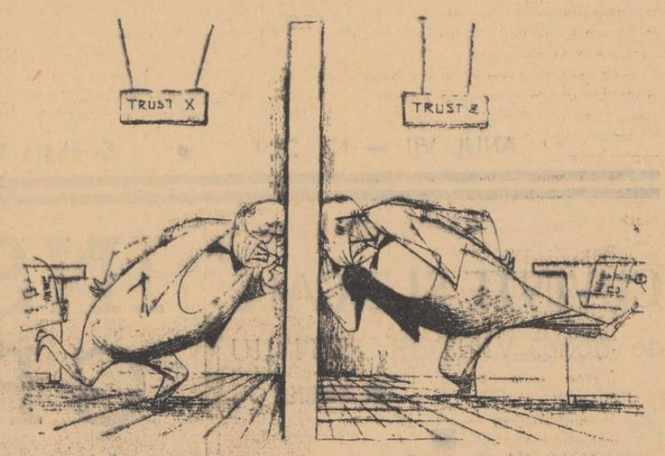

Desen de CIK DAMADIAN

La Locking și în alte unități...

Mișcarea pentru pace din Anglia cuprinde, pe zi ce trece, păturl tot mai largi ale populației britanice. După cum semnalează ziarul „Daily Mail", luptători pentru pace, împotriva războiului nuclear se află chiar și în unități care deservesc diferite instalații militare din Marea Britanie.

„Daily Mail" își sprijină afirmația pe o scrisoare publicată în ziarul mișcării pentru pace „Peace News" de doi tineri tehnicieni Michael Mc. Kenna în vîrstă de 20 de ani, originar din Middleton (Manchester) și Eward Parker, de 19 ani din Cheriton, (Folkstone) care și-au încheiat cei trei ani de instrucție la instalațiile militare ale forțelor aeriene britanice de la Locking în Westonsuper-Mare, Somerset.

Conform relatărilor acestor tineri (care atunci cînd au părăsit, în civil, Lockingul, purtau insignele mișcării pentru dezarmarea nucleară) la aceste instalații există un întreg grup de partizani ai dezarmării nucleare alături de care au desfășurat timp de vreo șase luni o campanie de lămurire în rîndurile celor ce deservesc respectivele instalații militare pentru a-i atrage la mișcarea împotriva bombei nucleare.

McKenna a spus: „Mai bine de o duzină de oameni din serviciul forțelor aeriene care la sfîrșitul anului trecut au părăsit Lockingul plecînd la alte unități au acceptat ideile noastre iar la Locking se află și mai mulți care sînt de aceeași părere cu noi".

În scrisoarea publicată în „Peace News" cei doi tineri arată că printre cei ce se află în serviciul militar sînt mulți care și-au schimbat în mod radical convingerile politice și morale și ar putea propaga noile lor idei dar nu o fac pentru că le lipsește ajutorul moral și practic. „Noi ne-am dat seama — scriu ei — că o asemenea activitate poate duce la un succes considerabil și am vrea să știm dacă ar fi posibil să se asigure susmenționatul sprijin și să se coordoneze activitatea acestora prin crearea unor grupe ale mișcării partizanilor dezarmării nucleare în rîndurile celor aflați în serviciul armatei...".

Războiul frigiderelor!

Se povestește că undeva, cîndva, un negustor ingenios a intenționat să vîndă frigidere eschimoșilor folosindu-se de următorul slogan: „Cu ajutorul frigiderelor noastre puteți încălzi mîncarea de la —50 grade pînă la —3 grade"!

Cam la asemenea metode de reclame ar trebui să recurgă unii producători francezi și vest-germani, în aceste zile grele de iarnă, pentru a face față concurenței tot mai puternice exercitată de industriașii italieni, în cadrul Pieței comune. Reclamă, nu-i vorbă, s-a făcut destulă pentru a determina pe cumpărătorii francezi să prefere frigiderele autohtone celor italiene, mai ieftine. Aceasta nu a ajutat însă la nimic. A început atunci ceea ce ziarul „Les Echos" denumește un veritabil „război al frigiderelor" în cadrul Pieței comune.

În Franța a fost instituită o „taxă de compensație" la importarea frigiderelor italiene. Autoritățile italiene au făcut demersuri energice la Paris pentru ca să fie eliberate de la graniță circa 14.000 de frigidere italiene care au... degerat în urma refuzului vameșilor francezi de a le da drumul peste graniță.

Și în rîndul industriașilor vest-germani s-a declarat alerta. Aceștia consideră ca fiind „o concurență neloială" cea făcută de colegii lor din sudul Apeninilor. Firma „Robert Bosch" a trecut la atac și a refuzat să mai livreze produsele sale întreprinderii de desfacere a frigiderelor „Nord-Süd Nürnberger". Firma vest-germană și-a justificat gestul declarînd că întreprinderea de desfacere a frigiderelor a cumpărat din ce în ce mai multe produse italiene. Concurența italiană a determinat în același timp firma „Robert Bosch" să abandoneze complet piața franceză pentru a face față concurenței exclusiv pe piața vest-germană!

„Războiul frigiderelor" se pare că ar putea căpăta o nouă amploare odată cu intensificarea pătrunderii capitalurilor americane și în această ramură industrială. Ziarele au anunțat că monopolul american „Studebaker Corporation" a făcut cunoscută achiziționarea firmei italiene „Domowatt" care fabrică compresoare pentru frigidere. Prin aceasta, un nou trust american obține poziții importante în cadrul Pieței comune întrucît „Studebaker" fabrică frigidere pentru alte întreprinderi care le revînd sub propria lor marcă.

În aceste condiții, producătorii din unele țări ale Pieței comune, care și-au făcut fel de fel de planuri pentru extinderea vînzărilor trebuie să le adapteze deocamdată... la frigider.

Eugen PHOEBUS

Zidurile Marrakechului, la poalele Atlasului acoperit de zăpadă

PE MERIDIANELE GLOBULUI ◢ PE MERIDIANELE GLOBULUI

ITINERAR MAROCAN

Părăsisem Parisul de două ore. Avionul quadrimotor al societății „Royal Air Maroc" înainta repede spre sud. În dimineața mohorîtă zărim apele sticlucitoare ale golfului Biscaya. Apoi, sub noi se întinde peisajul Peninsulei Iberice. La poalele Sierrei din Guadarrama zărim un oraș mare. E Madridul, capitala Spaniei. Cerul începe să devină tot mai deschis. Apare apoi un soare blînd, călduț. Cerul este acum senin, uimitor de albastru. În fine, zărim de sus din nou apele oceanului gîlgîind aici între pămîntul Europei și Africii. Este Gibraltarul, sau „Coloanele lui Hercule", cum denumeau corăbierii romani această strîmtoare. Încă puțin, și la capătul unui zbor de patru ore avionul începe să coboare. Aterizăm.

Soare blînd, portocali și palmieri

Casablanca ne întîmpină cu căldură, soare blînd, portocali și palmieri. Formalitățile de frontieră durează puțin. Un grup de oficialități și sportivi ne întîmpină cu buchete de flori mari, roz, cu un miros îmbătător. Ne strîng cu prietenie mîinile:

— Merhababicum! (Fiți binevenîți).

— Silimu alla elIIrca Romania! (Salutăm echipa romînă).

— Ila elmahaba Romania-Mahribia! (Trăiască prietenia romino-marocană).

Autobuzul ne duce repede spre oraș. Marginile drumului sînt străjuite de palmieri. Veniți din plină iarnă europeană, simțim o adevărată desfătare în acest climat dulce. Înaintăm spre centru, pe frumosul bulevard Moulay Youssef și, intrînd apoi pe bulevardul Mahomed V, ajungem la Hotel Majestic.

Luăm astfel contact cu primul oraș marocan. Casablanca, deși este cea mai mare așezare urbană, cel mai mare port oceanic și cel mai mare centru economic al Marocului, nu este decît al doilea oraș în ierarhia administrativă, capitala țării fiind Rabatul... Așezat pe malurile Oceanului Atlantic, ale cărui ape scaldă plaja El Hauk, Oukkacha sau temutele „Stînci negre" din largul portului, Casablanca încîntă vizitatorul nu numai cu panorama deschisă pe care îi-o oferă oceanul cu plajele însorite, bulevardele largi, umbrite de palmieri răcoroși, ci și prin climatul blînd, cald, fără a fi însă sufocant. Cartierele arabe periferice Ain Diab, Ain Sebba, Sidi Moumen, cu căsuțe joase cu acoperișuri țuguiate de lut, contrastează cu noul cartier arab „Nouvelle Medina" unde vechiul stil arab se îmbină cu stilul modern.

Centrul orașului îl constituie Piața Mahomed V. De aici vizitatorul are de ales: sau o ia spre nord-vest, spre ocean, în vechea Medina (vechiul cartier arab), sau o ia spre sud, ajungînd în cartierul european. Vechea Medina cuprinde răsfirat pe zecile sale de străduțe înguste Bazarul. Un bazar reprezintă, poate, pentru un european, cea mai caracteristică curiozitate arabă. Înșirate de-a lungul străduțelor întortocheate, se găsesc sumedenie de prăvălioare, care oferă spre vînzare cele mai diverse produse. Circulația pietonilor e amețitoare, vînzătorii ambulanți strigîndu-și marfa cu voce tare, îmbulzindu-se printre cărucioare cu două roate trase de catîri, autocamioane ce înaintează greu. Aici găsești cele mai variate mărfuri, de la covoarele arabe specifice pînă la ciorapii de nylon și guma de mestecat americană. Majoritatea locuitorilor sînt arabi, însă aici în nord găsim și mulți europeni: francezi, spanioli, italieni. Pe întreg teriforiul Marocului care are 443.680 km² trăiesc 11.262.470 locuitori (recensămîntul din 18.IV.1960), deci o densitate de 26 locuitori pe km².

De la corăbiile romane la canoniera „Panther"

Istoria formării poporului și statului marocan se împletește cu istoria sbuciumată a Africii de Nord. La tot pasul găsești mărturii ale trecutului sbuciumat al acestor locuri. Băștinașii au fost „berberii", nume derivat de la denumirea de barbari dată de Romani locuitorilor Africii de Nord. Încă din sec. IV. î.e.n. s-a format primul regat berber sub conducerea lui Massinissa. În sec. V. e.n. senatul puternicei cetăți Cartagina, trimite pe „suffetul" Hannon care în fruntea a „60 de vase cu 50 de rame și a unei armate de peste 30.000 de osteni, cu familiile, copiii și avutul acestora invadează și apoi colonizează ținuturile locuite de berberi".

După destrămarea imperiului roman, în secolul al VII-lea (e.n.), arabii plecați din Peninsula Arabă cuceresc nordul Africii, inclusiv Marocul, aducînd religia islamică și cultura arabă. În secolele următoare, șefii diferitelor triburi berbere (almoravizii sec. XI, merinizii sec. VIII-XV, alaoniții sec. XVII-XVIII) formează regate mai mari sau mai mici.

Sfîrșitul sec. XIX și începutul sec. XX, reprezintă perioada expansiunilor coloniale a puterilor europene. Pretextînd diferite incidente, multe dintre ele provocate de înseși puterile respective, în 1907, Franța trimite crucișătorul „Galilee" care bombardează orașul Casablanca, și apoi debarcă trupe. Generalul Lyautey trece la cucerirea țării. În același an, Germania trimite canoniera „Panther" care debarcă trupe la Agadir. Conflictul dintre cele două puteri colonialiste se rezolvă printr-o convenție în care Germania primește teritorii în Congo iar francezii rămîn în Maroc. Sultanul Moulay Hafid semnează Convenția de la Fez la 30 martie 1912 prin care se stabilește Protectoratul Franței asupra Marocului.

În urma acestei convenții, deși oficial sultanul era suveran, singurul reprezentant al Marocului pentru puterile străine era rezidentul general al Franței, numit în persoana generalului Lyautey. Sultanul Moulay Hafid abdică și locul lui e luat de fratele său sultanul Moulay Youssef. Convenția de la Fez din martie 1912, marchează începutul epocii exploatării coloniale a Marocului.

După 44 de ani, în anul 1956, în urma luptei de eliberare dusă de poporul marocan, Marocul își recapătă independența. Totuși, părți ale teritoriului marocan Ceuta, Melilla, Sfui, Rio de Oro și altele, continuă să se afle sub jugul colonial spaniol. De curînd a fost adoptată prima constituție a țării care prevede, între altele, constituirea unui parlament cu două camere.

Acolo unde era vechiul port al piraților

Turistul care pleacă cu mașina din Casablanca pentru a merge la Rabat, străbate cei 92 de km. pe o autostradă care șerpuiește pe faleza înaltă de-a lungul litoralului oceanic. Solul fertil își încintă ochiul, iar pinii marini și palmierii umbroși răcoresc asfaltul încins. Străbătînd „Avenue de la Victoire" intrăm în Rabat prin poarta Bab El Mrisa. Numeroasele cartiere ale orașului oferă o diversitate bogată de arhitectură, stiluri și specificuri. Cartierele arabe au case joase, (Riad-uri) — camerele fiind dispuse împrejurul unei curți interioare pătrate, cartierul european cu vile cu arhitectură modernistă îmbrăcate în verdeață sau vechiul cartier arab Salé cu ruinele cetății.

Rabatul, capitala țării, este reședința oficială a șefului statului, a miniștrelor și reprezentanților diplomatice. Trecem pe lîngă impunătoarea clădire a Palatului de Justiție și, traversînd cartierul Medina, ajungem la estuarul fluviului Oued Bou Regreg. De aici, de pe înălțimea falezei, la locul unde fluviul se varsă în ocean, cuprindem cu privirea nu numai panorama orașului așezat pe cele două maluri, dar totodată și trecutul său istoric. Rabatul de azi se află pe locul fostei așezări Salé.

Centrul orașului se află împrejurul fostei cetăți Csabah Oudaia ridicată în anul 1192 în mijlocul localității Sla-El-Jedid (Sale cea nouă), pe malul stîng al estuarului Bou Regreg, de șerifii din dinastia merinienilor (conducători de triburi berbere coborîți din platourile sahariene în sec. XII). Ziduile înconjură înăuntru cetatea propriu zisă, ce se numea Ribat-El-Fath (sau „Cîmpul victoriei asupra Almahazilor") se văd și astăzi străjuind faleza înaltă a malului stîng al riului.

Pe malul stîng se întinde cartierul Salé, așezat pe locul unde se afla vechiul port Salé. Această parte a orașului și în special portul Salé avea să apară din nou în istorie la sfîrșitul sec. XVI și începutul sec. XVII, de data aceasta ca un temut port de refugiu al piraților arabi. O serie de arabi refugiați din Spania fondează aici Republica Morisță de pe Bou-Regreg. De aici porneau să cutreiere partea răsăriteană a Oceanului Atlantic, ataeau corăbiile puterilor europene. La rîndul lor, aceștia făceau expediții bombardînd din corăbii portul Salé.

Rabatul este un centru industrial al țării, în vecinătatea lui se află între altele, rafinării de petrol aparținînd unor companii străine. O bună parte din producția de îngrășăminte (9.250 tone anual) ca și o parte din energia electrică (1.012 kWh în 1960) sînt furnizate de uzinele din această regiune. Tot aici se află fabrici de țigarete (producția totală a Marocului 1959 — 2.370 milioane țigări și 782 tone tutun).

După eliberarea de sub colonialism, poporul marocan depune eforturi pentru lichidarea rămășițelor înapoierii economice, pentru asigurarea cu lucru a numeroșilor muncitori șomeri.

Fez — vechea capitală a sultanilor berberi

Ne îndreptăm spre răsărit. Drumul urcă marginile unui podiș fertil și în curînd ajungem la localitatea Fez.

Așezat pe malurile riurilor Oued Fez și Oued Sebou, orașul are trei mari cartiere: Fez Medina (orașul arab), Fez Djedid (orașul vechi), și Orașul Nou. Istoria formării orașului Fez începe odată cu istoria invaziei arabe în Maroc. Șeriful arab Idris ben Abdallah (788—791), reușind cu greu să scape din Arabia plină de răscoale ajunge cu armata sa, traversînd Africa de Nord, pînă la vechiul oraș roman Valubilis. El supune tribul berber Aoureba care locuia în această regiune însă moare otrăvit. Fiul său Idris II, care îi urmează, alege un loc pe malul drept al riului Fez și începe în 808 construirea cartierului Fez El Bali, numit mai tîrziu Andalous, iar pe malul stîng în 809 cartierul Kairouanais.

Astăzi Fez este un oraș modern cu multe parcuri și grădini. La tot pasul se văd ruinele apeductului care alimenta orașul. Pornind din Piața centrală — Place Gambetta — traversăm un parc frumos, trecînd pe lîngă Palatul Sultanului și ajungem la marea moschee Karaouiyne. Moscheea păstrează în mare parte stilul marii moschei de la Cpidoba (Spania).

Alături o mică moschee cu un sanctuar modest cuprinde mormîntul aceluia care a întemeiat orașul: Mouley Idris II... care, după cum spune legenda, a murit înecat cu o boabă de strugure.

Dr. Nicolae STANESCU

Vînzător de apă din Marra Kech, în costumul său pitoresc

OAMENI ȘI FAPTE DINTR-O GOSPODĂRIE COLECTIVĂ

**Măi fruntașe Stan Rugină,
Ești în muncă o albină,
Care adună bogăție
La noi în gospodărie.**

O poetă l-a cunoscut acum cîțiva ani, la Slobozia. Se desfășura un concurs hipic la care a fost invitat și tovarășul Nicolae Andrei, Erou al Muncii Socialiste, președintele gospodăriei colective din comuna Gheorghe Lazăr. Într-un volum despre Bărăgan, ea a notat: **„caii sînt pasiunea tovarășului Andrei. Dacă vrei să-i mergi la inimă, laudă-i-o pe Vine Bine, pe Bălan ori pe Violina..."**

L-am cunoscut și noi pe harnicul președinte al acestei gospodării din Bărăgan. Tocmai se încheiaseră socotelile contabile de sfîrșit de an. Am notat în carnet că venitul total bănesc a depășit în 1962 suma de 6 milioane lei.

— Ați ascultat programul brigăzii artistice de agitație din comuna noastră? — ne-a întrebat președintele.

I-am explicat că abia sosisem, dar, cu primul prilej...

— Să vă spun — continuă tovarășul Andrei **— versurile care mi-au mers la inimă.**

**Bine-i în gospodărie,
Că-i o singură cîmpie
Netezită de tractoare,
Fără haturi și ogoare,
Iar sectorul zootehnic
S-a îmbogățit temeinic,
C-avem vaci cu sutele,
Oi avem cu miile.
Și miile de cornute
Ne aduc venituri multe.**

— Vă rog să notați cîteva cifre — a continuat tovarășul Andrei. **Anul trecut de la ferma de vaci am scos un venit de aproape 500.000 lei. Valorificarea lînii și a laptelui de oaie ne-a adus aproape 600.000 lei, livrarea porcilor grași — 450.000 lei iar stupina — 100.000 lei.**

În fața birourilor a tras o sanie. Președintele, care ținea să prezinte chiar el „sectorul zootehnic, oamenii care lucrează acolo", ne pofti să luăm loc.

Ferma de bovine, pe care o vizităm, numără 550 de capete, din care peste 200 sînt vaci. Facem cunoștință cu tovarășul Nicolae Lazăr, responsabilul fermei, care se mîndrește, pe bună dreptate, cu rezultatele pe care le-au obținut mulgătorii.

— Anul trecut — ne spune el **— am scos în medie peste 2.500 litri de lapte pe cap de vacă furajată. Comunistul Ion V. Andrei a realizat, în medie, la grupa de vaci pe care o are în primire, peste 2.700 litri de lapte. Rezultate bune au obținut și mulgătorii Ion Cruceanu, Ion Eftimie, Vasile Dragomir, Stan Tarcoci și alții. Avem vaci recordiste: „Mara" care în 1961 a stabilit recordul pe gospodărie cu o producție de peste 5500 litri de lapte, „Porumbița", „Dumbrava" și „Nana".**

L-am găsit pe colectivistul Avram Dumitrache tesălînd vacile. Ne-am interesat de rezultatele obținute, de metodele pe care le folosește. A dat răspunsuri precise, semn că își cunoaște meseria.

— Ești vechi în această muncă? — l-am întrebat.

Colectivistul nu răspunse îndată. Se mai gîndi.

— De vechi... sînt vechi. Însă doar de anul trecut, să vă spun drept, mă consider un adevărat mulgător.

...Așa am aflat despre o întîmplare care a avut loc în primăvara anului trecut. Îngrijitorul Avram Dumitrache, nu-și îndeplinea îndatoririle cum trebuie. Cînd venea vorba de rezultatele obținute, arunca vina pe vaci. Ba că nu sînt de rasă bună, ba că nu slobozesc laptele cum ar trebui... Azi așa, mîine așa. Într-o bună zi, colectivistul Mihai Olaru se prezentă la biroul organizației de partid și ceru să-i repartizeze grupa de vaci pe care o avea în primire îngrijitorul Avram Dumitrache.

— Dar cu vacile pe care le ai în seamă — întrebă tovarășul Constantin Stanciu, secretarul organizației de partid **— ce facem?**

— Să le dăm în primire lui Avram Dumitrache — spuse tovarășul Olaru **— că tot le laudă, cînd are prilejul... Spune că de bune ce sînt dau singure laptele, fără multă bătaie de cap.**

Propunerea a fost acceptată. Încet, încet, vacile din grupa pe care o preluase mulgătorul Olaru, au început să dea producții de lapte tot mai mari. În primele două săptămîni, producția pe cap de vacă furajată, datorită bunei hrăniri și îngrijiri, a crescut cu 0,500—0,600 litri. Peste cîteva luni, sporul a fost și mai mare.

În schimb, mulgătorul Avram Dumitrache nu prea se putea lăuda cu rezultatele pe care le obținea. Producția de lapte începuse să scadă. Tovarășul Olaru a considerat că este de datoria lui să-l ajute să învețe cum trebuie să-și facă meseria. I-a arătat cum procedează el

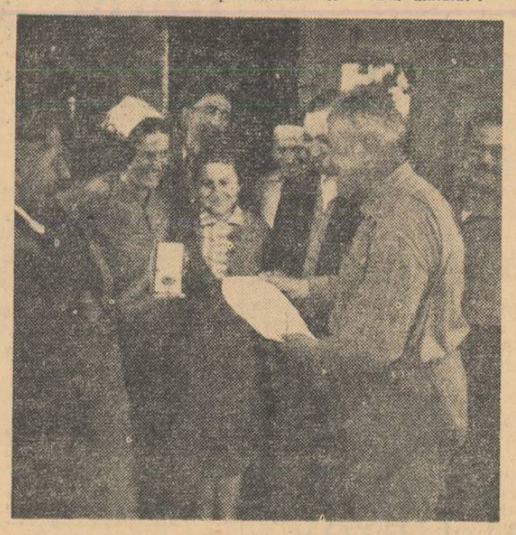

Anul trecut, Consiliul de stat a conferit gospodăriei colective din Gheorghe Lazăr, pentru rezultatele deosebite obținute în dezvoltarea și întărirea proprietății obștești, în creșterea producției de cereale, a efectivelor de animale și a productivității lor, pentru vînzarea către stat a însemnate cantități de produse agricole, „Ordinul Muncii" cl. I.

În clișeu: Tovarășul Nicolae Andrei, Erou al Muncii Socialiste, arătînd unui grup de colectiviști, înalta distincție care a fost acordată unității.

Fotografii: Nicu VASILE

într-un caz sau în altul, i-a povestit cu de-amănuntul din experiența lui. Colectivistul Avram Dumitrache a început să depună mai multă străduință și a început să constate, judecînd după producția de lapte, că nu munceste în zadar. A devenit, datorită sprijinului tovărășesc primit, un adevărat mulgător!

...Cînd am ajuns la ferma de oi, n-am apucat să punem nici o întrebare. Un cioban mai în vîrstă, auzind că sîntem de la București, ne-a iscodit dacă o cunoaștem pe tovarășa compozitoare Hilda Jerea. Curiozitatea ne-a făcut să ne interesăm de rostul acestei întrebări. Am aflat că în vara anului trecut, un grup de compozitori au poposit în comuna Gheorghe Lazăr. Au vizitat gospodăria, au asistat la una din repetițiile brigăzii artistice de agitație, au stat de vorbă cu colectiviștii. Tovarășa Hilda Jerea, care făcea parte din grupul de compozitori, a fost întrebată cum se scrie un cîntec, cum se notează, cum se face melodia.

Peste cîtva timp, pe adresa compozitoarei a plecat o scrisoare a ciobanilor din Gheorghe Lazăr, care-i comunicau între altele: **„primind cu bucurie vizita dumneavoastră și unii cunoscîndu-vă direct, vă rugăm să ne faceți melodie la textul alăturat".**

Acum, ciobanii se întrebau dacă cunoscuta compozitoare și-a găsit timp să compună melodia cerută. Le-am promis că după ce ne vom întoarce în București, ne vom interesa.

Pînă una, alta eram tare curioși să aflăm cine-i tovarășul Stan Rugină. „Albina" era chiar responsabilul fermei, cioban „din tată-n fiu" — cum îi place să se recomande.

Lucrează în gospodărie chiar de la înființare. Pe atunci, turma număra doar 200 de oi, în cea mai mare parte erau stogașe. Ajutat de specialiștii de la stațiunea experimentală zootehnică din Slobozia, tovarășul Stan Rugină a reușit să sporească an de an numărul oilor, să îmbunătățească calitatea lînii. În prezent, gospodăria are 3340 de oi merinos și spănci. În medie, s-au obținut anul trecut de la fiecare oaie 3,100 kg de lînă și 47 litri de lapte. La aceste rezultate au contribuit din plin și ciobanii Gheorghe Ursăchescu, Ilie Nica, Costică Slăniceanu și alții.

Președintele gospodăriei nu s-a lăsat pînă nu ne-a arătat noua construcție în care se pot crește și îngrășa porci după metoda în flux continuu, camerele-incubator de la creșcătoria de păsări. Ne-a prezentat pe tovarășul Constantin Lucian care răspunde de ferma de porci și de sectorul avicol, pe îngrijitorii de porci Gheorghe Nan, Dragomir Petcu, pe creșcătoarele de păsări Anica Panait, Lixandrina Mușat, Maria Ștefănescu. Am aflat multe din proiectele colectiviștilor din comuna Gheorghe Lazăr în legătură cu dezvoltarea sectorului zootehnic.

Citisem, mai demult, într-o enciclopedie agricolă că Bărăganul are toate condițiile să devină un grînar al țării. În zilele noastre, această mănoasă cîmpie colectivizată, furnizează nu numai grîu și porumb, dar și lapte, carne, lînă, ouă în cantități tot mai mari. Ceea ce am întîlnit la gospodăria colectivă din comuna Gheorghe Lazăr se poate vedea mai în fiecare așezare din această parte a țării.

Th. MARCAROV

P.S.: Întorcîndu-ne la București, am aflat cu bucurie că compozitoarea Hilda Jerea a satisfăcut rugămintea colectiviștilor din Gh. Lazăr, punînd pe muzică textul ce i-a fost trimis. Așa s-a născut cîntecul „Măi cioban de la mioare".

CUVINTE ȘI ZICALE

de acad. VICTOR EFTIMIU

Mai ales de la Unirea Principatelor, adică de o sută de ani și mai bine, retrăgîndu-se turcii și fanarioții din Țările Românești, au început să se retragă din limbă și unele cuvinte transdanubiene, înlocuite fiind cu neologisme occidentale, în majoritate franceze și italiene.

Cele mai multe numiri din componența unei case erau turcești, probabil fiindcă locuințele le ridicau zidari turci. M-am întrebat, nu odată, cum se numeau înainte de venirea osmanlîilor, particularitățile unei locuințe: odaie, iatac, sufragerie, uluc, ogeac, bagdadie, ceardac, sofa, tavan, dușumea, beci etc.

Latinescul **cameră** a înlocuit **odaia. Iatacul** îl numim astăzi **dormitor,** tavanul plafon, dușumeaua parchet, ogeacul șemineu, sufrageria (de la sufră, masă), sală de mîncare, și așa mai departe...

Derbedeul a devenit vagabond, **beșleagă,** ramolit.

Derbedeu vine de la persanul der, adoptat de turci și care înseamnă poartă.. Der-be-der: un individ care umblă din poartă în poartă.

„Taifas": o adunare de mai mulți oameni care stau de vorbă, a devenit **șuetă.**

Scăpătatul soarelui-asfințit (amurg, crepuscul) se numea **chindie** de la turcescul ikindé. **Chindie** se mai numește și un joc popular.

Ciocoi nu e cuvînt turcesc, cum cred unii și nu vine de albanezul **cioc.**

În dicționarul său universal, Lazăr Șeineanu și, după el, Candrea, îl socotesc masculinul **cioacăi,** așa după cum **cicroi** vine de la cioară. Nu văd, însă, ce legătură ar fi între atributele acelei păsări ciocănitoare și ciocoi al cărui sens este: parvenit, îngîmfat, arogant, slugă cu ifose boierești.

Mai curînd am crede în versiunea lui Costache Negruzzi care, scriind **ciocoi** pune în paranteză cuvîntul **jocheu.**

Această interpretare mi se pare mai plauzibilă. Pe la începutul veacului trecut, snobii noștri, reîntorși din Apus, își aduceau cîte un jocheu, pe care îl urcau pe calul înaintaș sau îl țineau la spatele Măriei Sale, în caretă. Acest jocheu, străin descurcăreț, era folosit cu vremea și în administrarea moșiilor, devenea vătaf, se stabilea în țară, se pricopsea, începea și el să facă pe boierul.

„Mitocan" vine de la mitoc, grecescul **metohi,** care însemnează dependințele monastirești unde erau adăpostiți slujbașii boierilor, găzduiți, aceștia, în **arhondărie,** adică în apartamentele arhonilor, stăpînii, boierii...

— Dați de mîncare și mitocanilor! — adică oamenilor din mitoc.

Cu vremea, mitocan a devenit sinonim cu mojic, bădăran, om prost crescut.

Există în limba românească unele zicale deformate, interpretate alandala. **(Alandala,** cuvînt grecesc (alan-dalan) care însemnează un lucru în locul altuia). Să ne mărginim pe ziua de azi la cîteva:

1) Dar din dar se face rai.
2) Și-a găsit Bacăul.
3) A nimerit orbul Brăila.
4) N-am nici în clin nici în mînecă.
5) Ori Stan ori căpitan.

„Dar din dar se face rai" nu însemnează nimic. Se face rai pentru cine? Și de ce, dacă dăruiești un lucru pe care l-ai primit se face rai?

Mai curînd cred că proverbul, la origină era rimat ca mai toate zicalele noastre;

Ce ție nu-ți place altuia nu face
sau
Fuga e rușinoasă dar sănătoasă.

E mai logic deci, să spunem: dar din dar se face **rar** decît **rai.** Într-adevăr, nu poți dărui un lucru pe care l-ai primit.

— Mi-e greu să-ți dau această cravată: am primit-o și eu, și aș jigni pe donator dacă aș dărui-o!

„Și-a găsit Bacăul!". Nu e vorba de localitatea cu acest nume, ci de **bacu,** pe ungurește călău. Și-a găsit bacul, adică gîdele, omul care i-a venit de hac.

„A nimerit orbul Brăila". Nici aici nu e vorba de orașul cu acest nume, ci de **brila, ochelari** pe nemțește. Introdus în țară de sași, acest instrument de optică era cumpărat pe încercate: „A nimerit orbul brila" înseamnă: și-a găsit miopul sau presbitul ochelarii potriviți.

„N-am nici în clin nici în mînecă". Zicătoarea vine din Ardeal, unde **clin** înseamnă panta pe care coboară carul, iar **minec** urcușul, acolo unde țăranul își mînă boii sau caii. „Nici în clin nici în mînec", denotă o situație nehotărîtă, cum ar fi „nici în car nici în căruță". Dar orășenii din alte părți ale țării, necunoscînd expresia transilvană „mînec" au trecut-o în domeniul croitoriei. Ca să ne aflăm în treabă! Și toți continuăm să transmitem o absurditate, ca și acel bisericesc „Mai curînd va trece cămila prin urechile acului, decît bogatul în împărăția cerurilor". Ce legătură are cămila cu urechea acului? Dacă ar fi fost vorba de o poartă foarte strîmtă, prin care nu poate trece marele animal cocoșat, ar mai merge. Dar de ce: „prin urechea acului"? Iată de ce: în grecește, limbă din care au fost traduse majoritatea textelor religioase, cuvîntul **cămilă** înseamnă vita pustiurilor, dar mai înseamnă și **cinepă,** din care se face frînghia corăbiilor.

Proverbul este dar: „mai curînd va trece **odgonul** prin urechea acului". E un lucru firesc, logic. Biata cămilă n-are ce căuta în toată această poveste!

Cea mai amuzantă dintre zicalele noastre mi se pare „Ori Stan, ori căpitan".

Origine? Foarte depărtată! De două mii cinci sute de ani și vine din Lacedemonia. Cînd își trimiteau băieții la război, mamele spartane le spuneau: **I tan i epitan,** adică sau pe scut sau sub scut, să te reîntorci sau învingător sau mort. Din acest comandament spartiat, românescu nostru a făcut: Ori Stan ori căpitan!

Nu numai la noi se repetă, mecanic și fără nici un rost, expresii deformate, ilogice, dar și în alte limbi. Dar acesta este un alt capitol.

Madame Bovary 1963

(Urmare din pag. 1)

știu ce vreau. Și așa, numai pentru că i-am spus că mă enervează motoarele lui și că aș vrea să-mi aducă flori în fiecare zi".

„Sandu a început să-mi aducă zilnic flori, scrie la 1 iunie. A devenit plictisitor. N-are niciun pic de imaginație".

15 iulie — „Am întîlnit un om incitător un poet. Îmi face curte..."

22 iulie. — „Mi-a spus că sînt cea mai frumoasă femeie din lume. E foarte atent cu mine. Îmi trimite flori cu dedicații în versuri...".

1 august — „Sandu a început să mă calce pe nervi. Toți îl admiră, dar el nu știe decît să construiască motoare. N-a publicat în viața lui o carte. Călălalt e altceva. În fiecare seară mă ia cu el în altă constelație. Pînă acum nimeni nu m-a înțeles. El e singurul în stare să se descurce în labirintul meu sufletesc.

1 septembrie. — „Am o migrenă îngrozitoare. El n-a mai venit de două săptămîni. Ultima dată mi-a spus că totul s-a terminat între noi. Și Sandu, ca să mă enerveze mai tare, iar mi-a adus flori...".

1 octombrie. — „Aseară am dansat cu compozitorul L. Pe urmă am stat mult și foarte intim de vorbă. Un om admirabil. Sandu s-a supărat. A zis că-l fac de rîs. Acum e și gelos".

15 octombrie. — „Mă gîndesc să mă despart de Sandu. Mă iubește, dar nu mă înțelege. Și am să-mi schimb și serviciul. Acolo sînt toată ziua pe capul meu, — ce ai, ce-i cu tine. Parcă dacă le-aș spune, ar înțelege ceva..."

15 noiembrie. — „Azi, L. mi-a vorbit despre viorile de Cremona. Despre Stradivarius. Dacă Sandu ar fi fost un Stradivarius..."

25 noiembrie. — „Sandu nu vrea să ne despărțim. Spune că sînt irresponsabilă. Și am o migrenă.. Doctorul mi-a spus că n-am nimic. Dar eu sînt sigură că am făcut o nevroză..."

15 decembrie. — „L. mi-a spus că întotdeauna a visat o femeie ca mine, dar n-a crezut niciodată în posibilitatea de a o întîlni. E singurul om care mă înțelege, singurul care mă consolează de micimea celorlalți. Am hotărît să facem revelionul împreună în munți..."

3 ianuarie 1963. — „Am făcut revelionul acasă cu Sandu și cu o migrenă îngrozitoare. L. mi-a telefonat că nu mai poate merge pe munte și că în general nu va mai merge cu mine nicăieri. Nimeni, nimeni, nu mă înțelege. Și Sandu mai puțin ca alții. Azi iar mi-a adus flori. Îmi vine pur și simplu să mă sinucid. Dar n-o voi face. Doar nu sînt Madame Bovary...".

Mariana PÎRVULESCU

Instantanee grivițene

(Urmare din pagina I)

Printre sutele de tineri din sală — 82 sînt grivițeni. Generație a anului eliberării.

Muncitorii Grivița Roșie trec cu succes printr-un șir de examene multilaterale care se desfășoară încă din cursul anului 1961. Este vorba despre trecerea uzinelor la producția de utilaj de înaltă tehnicitate pentru industria chimică și petrolieră.

Însușirea unor noi și complicate procese tehnologice era o chestiune cu atît mai complexă cu cît ea se desfășura concomitent cu continuarea reparării materialului rulant.

A te perfecționa, a învăța — aceasta a devenit un fenomen obișnuit. Un număr de 421 muncitori urmează cursurile serale ale școlii medii; alți 130 sînt la „fără frecvență". 48 muncitori se pregătesc să devină maiștri. Pe porțile institutelor de învățămînt superior au pășit 53 de studenți grivițeni.

Un rol deosebit în introducerea noului în producție îl au și căutările creatoare ale inovatorilor. Printre inovatorii cu renume din uzine se numără maistrul Jean Vasile, strungarul Gh. Pintilie, turnătorul Ghiță Constantin. În anul care a trecut au fost înregistrate la cabinetul tehnic 441 de inovații; aplicarea lor a dus la obținerea unor economii în valoare de 4.500.000 lei.

Și acum, ca o privire de sinteză asupra realizărilor anului trecut: planul producției globale — realizat în proporție de 101,52 la sută, ridicarea simțitoare a calității produselor, 5.500.000 lei economii la prețul de cost, 4.410.000 lei beneficii peste plan!

...Pe la începutul noului an a avut loc o adunare a oamenilor muncii din uzină consacrată discutării angajamentelor luate pentru anul 1963. După ce fusese dezbătut de muncitori, după ce fusese îmbogățit cu peste o mie de propuneri tehnico-organizatorice, planul, prevăzînd creșterea globală a producției cu 14 la sută, iar la utilajul tehnologic pentru industria petrolului și chimiei cu 180 la sută, a fost întregit cu angajamentele muncitorilor de a depăși producția globală și marfă.

Luminile rampei

Peste sală s-a lăsat întunericul și, în aplauzele participanților, piesa începe. Pe scenă — tovarăși de muncă. Atît de apropiați, de cunoscuți, și totuși atît de deosebiți de cei din viața de toate zilele... S-au contopit cu personajele al căror rol îl interpretează și scenele care se perindă în fața ochilor sînt autentice ca însăși viața. Iată-l pe strungarul Gheorghe Pintilie, inovator cunoscut în uzine, care și-a dobîndit un alt renume în cadrul teatrului popular. Și numeroși alții...

Bretonul...

Fotografia: Dr. Arcadie PERCEK

Activitatea culturală a uzinelor este una din tradițiile noi, închegate în anii puterii populare. Ea îmbracă nenumărate aspecte: de la conferințele cu caracter tehnic sau științific la dezbaterea unor probleme internaționale, de la cercurile de prieteni ai filmului, la corul care întrunește 100 de persoane.

Anul trecut a fost rodnic în rezultate în ceea ce privește activitatea culturală. Aceasta s-a vădit atît zi de zi, cît și în rezultatele participării la concursurile formațiilor artistice. În luna decembrie, de pildă, în cadrul fazei finale a celei de-a treia bienale de teatru „I. L. Caragiale", Teatrul popular al Griviței Roșii a fost clasat pe locul al III-lea. În finala pe capitală a concursului consacrat celei de-a 15-a aniversări a Republicii, fanfara și echipa de dansuri a obținut locul I, corul locul al II-lea, iar brigada artistică de agitație — o mențione.

Lung este șirul activităților culturale care s-au statornicit temeinic în rîndul grivițenilor: 22 de cercuri de „prieteni ai filmului", patru cercuri de „prieteni ai teatrului", peste 1.000 de tineri antrenați în diverse discipline sportive. Ele dau o imagine de ansamblu a ceea ce înseamnă transformarea culturii într-un bun al maselor.

★

Tîrziu, seara, pilcuri, pilcuri de muncitori se îndreaptă spre casă. Pentru mulți casa se găsește aici, în apropiere, în noile blocuri de pe reînnoita cale a Griviței. Într-un grup — Trutescu Păun, Deca Emil și Georgescu Aurel, locatari ai blocului P. Cîțiva din cei 380 de grivițeni care au primit locuințe noi în cursul ultimilor doi ani.

Profilare

Pășim alături pe aleile uzinelor „Grivița Roșie".

Tovarășul meu povestește. Din cuvintele lui prinde viață întregul atelier de sculărie, cu tinerii din generația sa, cu preocupările legate de reprofilarea activității uzinelor. „Executăm scule și șabloane pentru noile produse... în primul rînd ne reprofilăm noi". Acest cuvînt — „reprofilare" — care a devenit atît de apropiat, are semnificația unei reprofilări profesionale a muncitorilor și, întotdeauna, a perfecționării neîntrerupte, a necontenitei lupte pentru „mai bine".

Furat de aceste gînduri — concluzii firești ale cunoașterii uzinelor — înregistrez ultimele cuvinte ale interlocutorului meu. De data aceasta, Tunăreanu vorbește despre probleme personale. „În curînd termin școala medie. Apoi... Apoi am de gînd să urmez facultatea... și să devin ziarist..."

...Fruntaș în producție, inovator, pasionat pentru tehnică, pentru tot ceea ce este nou! Iată o caracterizare — ce-i drept, succintă — însă care te duce, involuntar, la alte concluzii. Nu pentru că asemenea calități nu ar fi strîns legate de munca de ziarist. Mă așteptam însă ca năzuințele tînărului meu tovarăș să încline spre știință, spre tehnică.

Probabil că mirarea mi se citește pe față. Tunăreanu zîmbește, apoi repetă: „Da, ziaristică...". Apoi, cu o blîndă ironie: „Este drept, mă așteptam la mai multă înțelegere din partea dumitale...".

Și mă gîndesc în acest moment că viața noastră nouă, cu bogăția și perspectivele ei nelimitate, a creat un om complex în fața căruia pălesc orice fel de păreri preconcepute.

I. ADRIAN

LA NOI LA COMBINAT

(Urmare din pag. 1)

prin fotografiere. Noile mașini de fotoculegere nu se deosebesc prea mult de monotipe, de unde și denumirea lor apropiată: monofoto. La monotip, o bandă de hîrtie cu perforații conduce mașina de turnare a literelor din plumb. Acum, cu ajutorul unui bec cu lumină incandescentă se face o scurtă expunere a textului și acesta se imprimă pe film, obținîndu-se diapozitive sau negative care pot fi folosite direct — fără a mai fi nevoie de paginație — pentru executarea formelor de tipar ofset sau tipar adînc. La acest aparat, schimbarea corpului de literă — de la corp 6 la corp 24 — se obține datorită unui sistem de lentile care măresc sau micșorează imaginea.

Materialele plastice înlocuiesc plumbul

Pentru tirajele mari ale ziarelor și cărților, nu se poate tipări direct de la forma culeasă și atunci s-a recurs la executarea stereotipiilor, adică la copierea formelor pe matriță — un carton special, pe care se imprimă textul prin presare. Stereotipiile din plumb prezentînd și ele dezavantajul că au o rezistență mică la tiraje mari — la 30—40.000 tiraje se uzează —, o greutate mare și, de asemenea un grad de toxicitate, s-a recurs la realizarea unor stereotipii din materiale plastice. Cu ajutorul acestora se pot tipări acum pînă la 800.000 de exemplare, fără a mai fi nevoie de schimbarea stereotipiei, s-a redus timpul de finisaj, aceste stereotipii dînd o calitate superioară tiparului și fiind mult mai ușoare și netoxice.

Datorită procesului de executare relativ mai îndelungat, matrițele din mase plastice trebuind să fie ținute într-un cuptor electric timp de o oră și jumătate, stereotipiile nu pot fi încă folosite la tipărirea ziarelor, unde se cere o mai mare operativitate, însă se folosesc cu succes la tipărirea revistelor și a cărților.

Materia primă pentru noile tipuri de stereotipii o constituie policlorura de vinil.

Mașina care are... memorie

În secția legătorie, pe lîngă alte utilaje moderne, am întîlnit un adevărat robot. În jurul unui tambur cu un diametru de aproape doi metri, care se învîrtea, o muncitoare introducea în fiecare din numeroasele bacuri (cleme) colile dintr-un volum abia tipărit. Cărțile sînt frezate la cotor iar legarea nu se mai face cu ață ci cu un clei sintetic foarte rezistent și apoi un dispozitiv le aplică coperțile respective. Interesant este faptul că mașina ne dă impresia că ar avea... memorie căci ori de cîte ori nu este pus volumul în vreuna din cleme, de tot atîtea ori cînd cartea ajunge în dreptul dispozitivului, acesta nu mai duce coperta. La această mașină modernă se broșează fără coasere 2.500 de cărți pe oră, înlocuindu-se astfel mai multe operații complicate.

Gravarea electronică a clișeelor

Cititorii care au vizitat ultima expoziție sovietică deschisă la București, au putut vedea un aparat electronic care reproducea imediat, gravînd în zinc, imaginea oricărei fotografii. Mașini asemănătoare se află în secția zincografie a combinatului, principiul ei de funcționare fiind următorul: o pată mică formată dintr-un fascicul de raze de lumină examinează fotografia rînd pe rînd, lumina reflectîndu-se pe o celulă fotolectrică, care emite un curent mai tare sau mai slab, după cum porțiunea analizată a fost mai luminoasă sau mai întunecoasă. Acest curent amplificat comandă un cuțit care se înfige în placă — care poate fi de zinc sau din materiale plastice — mai adînc sau mai puțin adînc, reproducînd astfel imaginea. Datorită acestui procedeu, un clișeu de 13X18 cm se gravează în 15 minute, eliminîndu-se fotografierea, copierea, și alte operațiuni. Noile aparate electronice și procedeul de gravare electronică a clișeelor capătă astăzi o dezvoltare rapidă în lumea întreagă.

Dacă la cele cîteva noutăți tehnice pomenite mai sus adăugăm mașina rotativă pentru tifdruc (tipar adînc), care reglează electronic suprapunerea a patru culori, corectura fotografică sau electronică a culorilor, mașinile moderne de adunat cărți, ne dăm seama de progresele mari realizate în industria poligrafică. O distanță uriașă a fost parcursă de la atelierele de altădată la combinatul poligrafic „Casa Scînteii".

Simion SĂVEANU

Datorită inovației tov. ing. Constantin Ciurea Ion Chivu și Ion Barnea s-a automatizat executarea lucrului la cărțile poștale ilustrate. În clișeu: Muncitoarea Rodica Sfreja supraveghind banda de hîrtie fotografică

Pe micul ecran

Săptămîna la Televiziune

10 FEBRUARIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. **9.00 Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar** ● Filmul artistic **„COPILUL ŞI ORAŞUL"** – o producţie a studiourilor sovietice : Scenariul : N. Guppins. Regia : I. Hamraev. Imaginea : K. Rijkov. Muzica : N. Cervinski. Interpreţi : Vitea Peravalov, Tolia Arhipov, Valia Nehneaeva, V. Romanova, N. Haritonov, N. Zmovieva. ● **Căpitanul Val-Virtej despre eroii „Insulei misterioase"** (reluare). **10,30 REŢETA GOSPODINEI. 11,00 Emisiunea pentru sate.** Din cuprins : ● **Telejurnalul satelor.** ● **Din experienţa unei gospodării colective specializată în cultura legumelor,** de **Constantin Alexe,** preşedintele gospodăriei agricole colective din comuna Otopeni. ● — Prieteni ai cărţii. ● **De la un meridian la altul.** ● **Despre lumea microorganismelor folositoare agriculturii** de **ing. Valentin Gheorghiu,** directorul Staţiunii experimentale de preparate microbiologice. ● **„PRIN CARPAŢII RĂSĂRITENI"** – film documentar realizat de Studioul cinematografic „Alexandru Sahia". ● **Muzică populară românească.** Cîntă o formaţie condusă de **Victor Predescu,** artist emerit. Soliştii : **Maria Lătăreţu şi Petre Săhădeanu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Filmul artistic : **„HAMLET"** – o producţie a studiourilor engleze. Regia : Laurence Olivier. Operator : D. Dickinsen. Interpreţi : Laurence Olivier, Jean Simmone, Basil Sidney, Terence Morgan. **21.50 Muzică uşoară.** Cîntă o formaţie condusă de **Edmond Deda.** Soliştii : **Constanţa Cîmpeanu, Mihai Kingsburg şi Luigi Ionescu.** În încheiere : **Buletin de ştiri.**

11 FEBRUARIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15 Pentru copii : **Vesele jucării prinse-n poezii.** Filmul : **„Vreau să ştiu tot nr. 24". 19.40** Actori de cinema : **V. TIHONOV. 20.20 „Teatru-artă realistă"** (III) **COMEDIA LATINĂ ŞI TEATRUL MEDIEVAL,** de **ION MARIN SADOVEANU. Exemplificări din : „SOLDATUL FANFARON"** de **PLAUT** Interpretează : **H. Nicolaide,** artist emerit, **Matei Alexandru, Mihai Fotino, Ştefan Bănică, Coca Andronescu, Valeria Gagialov, Rodica Tapalagă, Marin Hudac, Mihai Ioniţă, Şt. Iordache. „FARSA JUPÎNULUI PATHELIN".** Interpretează : **Florin Scărlătescu, Dem. Rădulescu, Rodica Ţuţuianu, Gheorghe Oprina.** Regia : **Lidia Ionescu. 21.50 TELESPORT.** În încheiere : **Buletin de ştiri.**

12 FEBRUARIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. METODE MODERNE DE PRELUCRARE PRIN AŞCHIERE de ing. **Ion Burlacu** de la Uzinele „23 August". **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Pentru tineretul şcolar : **„Vîrsta uceniciei". 19.30** Transmisiune de la Teatrul de Operă şi Balet al Republicii Populare Române **„ROMEO ŞI JULIETA"** de **SERGHEI PROKOFIEV.** Distribuţia : Julieta **(Alexa Dumitrache-Mezincescu)** ; Romeo **(Gheorghe Cotovelea)** ; Mercuţio **(Eugen Mărcui)** ; Tybald **(Stere Popescu)** ; Paris **(Amato Checiulescu)** ; Capulet **(Dumitru Bivolaru)** ; soţia lui Capulet **(Anaida Mateiu)** ; Montague **(Raul Erceanu)** ; Lorenzo **(Ştefan Ionescu)** ; slujitoarele **(Rodica Istrate, Gabriela Danovski, Lizi Lind)** ; slugile lui Capulet **(Gh. Constantinescu, Gică Matei, Bojidar Petrov)** ; prietena Julietei **(Ira Stenkovskaia)** ; trubadurul **(Sergiu Ştefanski)** ; bufonul **(Alecu Marin).** Decorul şi costume : **Ofelia Tutoveanu-Drăgănescu.** Regia şi coregrafia : **Vasile Marcu.** Conducerea muzicală : **Cornel Trăilescu.** În pauze : Emisiunea de ştiinţă şi tehnică. Ciclul **„Asaltul cosmosului"** (IV) : **Zborul omului în lună** de lt. colonel ing. **D. Andreescu.** Filmul de păpuşi : **„Aventură la miezul nopţii".** În încheiere : **Buletin de ştiri.**

13 FEBRUARIE

17.000 EMISIUNE PENTRU CLUBURILE DIN ÎNTREPRINDERI. Din cuprins : ● **Telejurnalul săptămînii.** ● **Din realizările Institutului de cercetări electronice.** ● **O vizită printre petroliştii de pe Valea Prahovei.** ● **Oameni obişnuiţi.** ● **Cărţi tehnice.** ● Din creaţia cercului literar **„Ion Creangă"** din Iaşi. ● **Formaţii artistice de amatori din raionul „Grivita Roşie"** şi de la clubul **„Petrolistul"** din Cîmpina. **19.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. Din cuprins :** ● **Buletin agricol.** ● **Tribuna experienţei înaintate :** Cum am izbutit să menţinem o producţie de lapte ridicată în timpul iernii de **Mihai Bejan,** preşedintele gospodăriei agricole colective din comuna Bod, regiunea Braşov. ● **Pentru legumicultori :** Pregătirea ghivecelor nutritive. ● Reportajul filmat : **„La punctul de agitaţie".** ● **Luna cărţii la sate.** ● **Muzică populară românească** în interpretarea formaţiei clubului **„Grivita Roşie".** În încheiere : **Sfaturi pentru telespectatori. Buletin de ştiri.**

14 FEBRUARIE

18,30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. OBŢINEREA MATERIILOR PRIME PENTRU INDUSTRIA PETROCHIMICĂ de dr. **V. Mociarov,** director tehnic al Institutului de cercetări petrochimice Ploieşti. **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.15** Pentru copii : **CĂPITANUL VAL-VIRTEJ IŞI INSTRUIEŞTE ECHIPAJUL". 19.35** Demonstraţie de haltere. **19.55 TELEMAGAZIN. 21.00 Muzică distractivă.** Cîntă o formaţie condusă de **Leonid Gudzichievici.** Soliştii : **Virginia Gudzichievici, Floria Cornea, Ramon Caizadilla şi Mihai Ştirbu.** În încheiere : **Buletin de ştiri.**

16 FEBRUARIE

19,00 Jurnalul televiziunii, 19,15 Să învăţăm un cîntec pionieresc : **„Anii tineri plini de floare"** de **Ion Chirescu,** versuri de **Emil Gonciu. 19.30 MONTAJ LITERAR ÎNCHINAT ZILEI DE 16 FEBRUARIE. 19.45 Cîntece muncitoreşti. 20,00 CALEA GRIVIŢEI, IERI ŞI AZI. 20.15 În faţa hărţii. 20.25** Filmul artistic : **„SECRETUL CIFRULUI"** – o producţie a Studioului cinematografic „Bucureşti". Scenariul : Dumitru Carabaţ, Teodor Constantin. Regia : Lucian Bratu. Imaginea : Constantin Ciubotar. Muzica : Sergiu Sarchizov. Decoruri : Ştefan Mariţan. Interpreţi principali : Emanoil Petruţ, Geo Maican, Mihai Mereuţă, Sandu Rădulescu, Angela Chiuaru, Stamate Popescu, George Măruţă, Chiril Economu. **21.50 „PRIMUL BAL".** Coregrafia : **Vasile Marcu.** În încheiere : **Buletin de ştiri.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Săptămîna care se încheie a adus o noutate în programul televiziunii : a intrat în unde un nou ciclu de emisiuni, intitulat „Universitatea tehnică". Propunîndu-şi să aducă o contribuţie la răspîndirea metodelor de muncă avansate şi aplicării tehnicii moderne în unităţile noastre industriale, studioul de televiziune transmite în fiecare marţi şi joi între orele 18,30—19,00 (aşadar prin sporirea orelor de emisie) programe cu caracter tehnic susţinute de specialişti, venind astfel în ajutorul cadrelor medii din economie, cărora le prilejuieşte un interesant schimb de experienţă. Expunerile teoretice (ca de pildă aceea dezvoltată de conf. ing. Iosif Tripşa, director al Institutului de cercetări metalurgice, despre „Fonte şi oţeluri") sînt însoţite de o bogată ilustrare, ceea ce este de natură să asigure ciclului un caracter concret.

... Duminică, telespectatorii au avut prilejul să urmărească un nou program de „Varietăţi", una din cele mai căutate din emisiunile care apar pe micul ecran. Au fost cîteva numere reuşite, dintre care relevăm momentul coregrafic al cărui autor şi interpret a fost artistul emerit, Gabriel Popescu, care a avut ca parteneră pe talentata balerină Ileana Iliescu, apariţia, ca întotdeauna originală şi plină de vervă a artistei emerite Silvia Chicoş, prezenţa remarcabilă a cîntăreţei de muzică uşoară din R.D. Germană Bärbel Wachholz. Au fost însă şi numere slabe, ca de pildă scheciul pe teme sportive interpretat, cu bunăvoinţă, dar fără ajutorul textului, de către actorii Adela Mărculescu, Horia Căciulescu şi M. Hudac sau exhibiţia cuplului comic-muzical „Sixtus".

... Cîteva emisiuni teatrale şi mai multe filme artistice au constituit baza programului acestor ultime zile. Filmul documentar de lung metraj „În golful urşilor albi", o interesantă realizare a cinematografiei poloneze, privind o expediţie de cercetări ştiinţifice la Polul Nord în cadrul Anului Geofizic Internaţional, a reţinut în mod deosebit atenţia telespectatorilor prin vivacitatea şi autenticitatea montajului. Emisiunea de teatru cu piesa „Oameni şi umbre" a lui Ştefan Berciu a evidenţiat valorosul ansamblu actoricesc al Teatrului Muncitoresc C.F.R. De o îngrijită punere în scenă s-a bucurat şi montarea scenariului „Obiecte găsite". Fără alte pretenţii decît una vag moralizatoare, scenariul lui Ştefan Tita a prilejuit actorului comic Mircea Crişan o creaţie actoricească în alt gen decît cel al scheciului şi al estradei.

... Iubitorii de muzică simfonică au avut şi ei momentul lor joi seara, cînd — după o lungă absenţă — pe micul ecran a apărut orchestra simfonică a Radioteleviziunii.

... În sfîrşit, iubitorii sportului au avut şi ei clipele lor de satisfacţie. Vineri, în cadrul unei emisiuni experimentale a sistemului „Interviziunii" ei au putut urmări, transmisia în direct de la Palatul Sporturilor din capitala U.R.S.S. meciul de hochei pe gheaţă dintre reprezentativa ţării gazdă şi reprezentativa S.U.A. Transmisia de duminică a meciului de hochei pe gheaţă Ştiinţa Bucureşti — Steaua Roşie Belgrad şi cuprinsul îmbunătăţit al Telesportului de luni seara, au completat programul sportiv al săptămînii.

Şt. RADU

Despre toate – pentru toţi

Primim numeroase scrisori din partea unor cititori, care solicită lămurirea unor probleme de interes general.

Satisfăcînd aceste cereri, revista noastră iniţiază, începînd cu numărul de faţă, o rubrică de răspunsuri la întrebări din cele mai variate domenii (ştiinţă — tehnică — istorie — geografie — literatură — arte — sport etc).

Publicăm, acum, răspunsurile la unele din aceste scrisori, urmînd ca în numerele viitoare ale „Magazin"-ului să continuăm publicarea răspunsurilor.

Toţi cititorii ai se pot adresa în scris pentru obţinerea unor date necesare edificării lor asupra diferitelor probleme care îi interesează.

Pe plic se va menţiona : Pentru rubrica „DESPRE TOATE — PENTRU TOŢI"

Tov. VALENTIN FRIMU, constructor, oraşul Victoria, ne întreabă :

„Ce este daltonismul ?"

Daltonismul (Dyschromatopsia) este o imperfecţie a vederii, constînd în dificultatea sau imposibilitatea organului vizual de a diferenţia culorile. Chimistul englez John Dalton (1766—1844), care nu vedea culoarea roşie, a descris primul această alterare a vederii. Numele chimistului a fost dat tuturor anomaliilor asemănătoare ale vederii, care îl împiedică pe bolnav să vadă una sau mai multe culori : verdele, roşul, violetul şi albastrul. Statisticile arată că daltonismul este mai frecvent la bărbaţi. Daltoniştii congenitali (din naştere) nu-şi dau seama de infirmitatea lor. Daltonismul dobîndit se datoreşte abuzului de alcool, de tutun, isteriei etc. În astfel de cazuri, bolnavii fiind, de obicei, conştienţi de starea lor, constată dispariţia succesivă a verdelui, roşului şi albastrului.

Tov. AMALIA MIHALY, laborantă, Timişoara, ne întreabă :

„Există stalactite şi stalagmite cu colorit natural ?"

Da, există ! Unicele peşteri din lume cu stalactite şi stalagmite cu colorit natural, denumite „Grotele zînelor", se găsesc în sudvestul Republicii Democrate Germane — în Turingia — la periferiile oraşului Saalfeld.

Tov. BORIS SFETCU, student, Craiova, ne întreabă :

„Mă interesează adevărata origine a jocului de şah şi cînd şi unde s-a organizat primul turneu de şah ?"

Începuturile jocului de şah trebuie căutate în India. În cea de-a doua jumătate a secolului VII (era noastră) găsim, în literatura poetică indiană, ample descrieri ale jocului „Taturanga" — de o asemănare izbitoare cu jocul de şah. Autorii persani consideră India ca fiind leagănul jocului de şah, iar „Taturanga" confirmă această credinţă, deoarece armata indiană purta acelaşi nume. De altfel, denumirile „Tatrang" în Persia şi „Şatrand" în Arabia, date acestui joc, întăresc ideia originii indiene a jocului. Francezul François André Danican Philidor, contemporan cu revoluţia franceză, a introdus o nouă concepţie, potrivit căreia regele a decăzut la rolul unei simple piese pe tabla de şah, rezultatul bătăliei fiind determinat — de-atunci încoace — de masa pionilor. Această evoluţie reflectă într-un fel evoluţia societăţii. Primul turneu de şah a fost organizat la Londra, în 1851.

Tov. GHEORGHE ST. MATEI, pensionar, Galaţi, ne întreabă :

„M-ar interesa ce s-a scris în literatura de specialitate din ţările de democraţie populară, despre caracteristicile şi întrebuinţările lăptişorului de matcă".

Dat fiind spaţiul restrins de care dispunem, vă rugăm să ne comunicaţi adresa exactă, spre a vă transmite o bibliografie cît mai cuprinzătoare de studii şi articole referitoare la tema ce vă interesează.

Tov. VIOREL IONAŞCU, brigadier, Bucureşti, ne întreabă :

„De unde vine cuvîntul chibernetică sau cibernetică şi care este definiţia acestei ştiinţe ?".

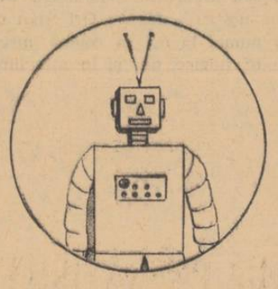

Cuvîntul CIBERNETICĂ provine de la grecescul „kibernetis", care se traduce prin „cîrmaci". Filozoful Platon numea cibernetică arta conducerii unei corăbii, dar a folosit acest termen şi la figurat, desemnînd „arta de a guverna oameni". Marele fizician Ampère a folosit acelaşi termen pentru a vorbi de „arta guvernării statului". Cibernetica este ştiinţa despre legile comenzii, comune pentru diferite sisteme. Una din trăsăturile caracteristice ale metodei cibernetice constă în folosirea analogiilor între diferite obiecte — în găsirea elementului comun. Spre exemplu : legile comune în funcţionarea omului şi maşinii.

PE TEME COTIDIENE (3)

Suferinţe matinale

Iată-mă, aşa dar, mai mult sau mai puţin treaz şi gata să-mi încep ziua de lucru. Pentru următoarele trei sferturi de oră am un orar foarte precis : un minut — căscat, întins şi lichidat ultimele regrete că nu mai pot să dorm ; patru minute — spălat mîini, faţă, gît etc. (inclusiv intrat săpun în ochi şi gemut din cauza usturimii consecutive) ; un minut şi jumătate — spălat pe dinţi (interval în care am timp nu numai să îmi amintesc că trebuia de mult să mi plombez o măsea, ci să şi uit de treaba asta), cinci secunde aprins prima ţigară şi tras adînc în piept primul ei fum...

Aici, o paranteză. Cînd eram mai tînăr, fumam ca un iresponsabil fără să-mi dau seama de uriaşul pericol pe care-l prezintă nicotina, gudronul şi celelalte substanţe toxice care şi-au dat rendez-vous în trunzele arămii ale tutunului. Fumez şi acum — chiar mai mult ca în tinereţe —, dar e cu totul altceva : fumez ştiind că fac rău, pe deplin conştient că orice ţigară este o miniaturală colecţie de otrăvuri, faţă de care pînă şi celebra casetă a familiei Borgia ar părea o cutie cu fondante. Dacă mustrările de cuget cu care aprind fiecare ţigară s-ar putea materializa într-un filtru în plămînii mei n-ar pătrunde nici un proton de nicotină. Din păcate, lucrurile nu stau aşa şi de aceea, o dată cu şuviţa albastră a vaporilor de tabac, mi se strecoară în piept şi un chinuitor sentiment de vinovăţie...

Orarul prevede apoi o scurtă autocontemplare în oglindă. Nimic nu e mai puţin flatant decît imaginea pe care ţi-o restituie faţa ei rece şi lucie, la cîteva minute după ce te-ai trezit din somn [1]) În ce mă priveşte, am senzaţia că arăt ca o reclamă de pe vremuri : „Domnul X înainte de cura de înfrumuseţare" (ceea ce e cu atît mai penibil cu cît niciodată nu semăn cu domnul X de după cura respectivă). În plus, firele scurte dar agresive ale bărbii crescute în ultimele douăzeci şi patru de ore îmi dau aerul unui borfaş ghinionist, surprins de un fotoreporter imediat după arestare.

Şi pentru că a venit vorba de barbă, cine se simte în stare să explice legile oculte şi capricioase după care se ghidează părul în organizarea propriei sale existenţe ? De ce se încăpăţînează să prolifereze ca un cactus peren pe obraji, în timp ce, la numai douăzeci de centimetri depărtare, pe tîmple şi creştet, se limitează la o existenţă efemeră şi lasă în urma lui stepele dezolante ale pleşuviei ? Ce logic şi apreciabil ar fi dacă ar proceda invers !

Îmi place să fiu ras. Nu-mi place să mă bărbieresc. În privinţa asta, nu cred că sînt un caz unic. Bărbaţii se împart, după părerea mea, în două categorii : cei care suferă cînd se rad şi cei care nu suferă să se radă [2]). Eu aparţin primei categorii şi mă sacrific cotidian pe altarul unei estetici născocite cu siguranţă de un spin invidios. Şi în timp ce lama îmi lupoaie faţa sub pretext că îi va reduce pilozitatea fredonez melancolic cîntecul meu preferat din frageda copilărie :

Uite-aşa o barbă avea.
Tot aşa şi-o mîngîia.

Am remarcat cu surprindere că femeile — chiar cele mai tandre, mai înţelegătoare şi mai compătimitoare dintre ele — sînt intratabile în această problemă (aş putea să jur că pînă şi Andromaca îi făcea scene lui Hector pe chestia bărbieritului). Le irită atît de mult un obraz neras, încît nici nu le trece prin minte ce tare ni se iriţă nouă obrazul cînd îl radem.

Dacă voi fi vreodată tatăl unui băiat (ceea ce nu mi se pare imposibil) şi dacă, înainte de a se opri asupra unei viitoare tovarăşe de viaţă, el îmi va cere sfatul (ceea ce în schimb mi se pare cam imposibil), eu voi glăsui bătrîneşte :

— Fiul meu, lasă-ţi inima să aleagă. După ce se pronunţă, nu te bărbieri două-trei zile, du-te la Cosînzeana ta, lipeşte-ţi obrazul de al ei. Dacă cea pe care o consideri soţia ta în spe nu protestează, nu mai sta pe gînduri şi însoară-te de urgenţă cu ea. Fata aceasta e capabilă de orice sacrificiu pentru tine.

N-am dreptate ? Bine, n-am.

Nicolae MINEI

1) Afară poate de fotografiile pentru Buletinul de identitate.
2) Nu exclud cu desăvîrşire anumite excepţii. La urma urmelor există oameni care se scaldă cu voluptate în copcile făcute în gheaţa riurilor.

„Colţul lui Durov"

Aşa se cheamă o casă din strada Durov, binecunoscută şcolarilor din Moscova. Fondatorul „Colţului" este renumitul dresor rus Vladimir Durov. Spectacolele date de el în care, la lumina rampei, apar cele mai felurite animale se bucură întotdeauna de mare succes. Bazat pe psihologia pavlovistă a reflexelor condiţionate şi necondiţionate, Durov a descoperit că mînglierea şi preferinţele alimentare sînt mijloace pe care animalele le înţeleg mult mai bine decît bătaia.

În „Colţul lui Durov" fac casă bună laolaltă elefantul şi ursul, vulpea şi cămila, maimuţa şi foca — peste 200 de animale. Anna Durov, fiica marelui dresor, conduce acest original pension, locul de preferinţă al şcolarilor iubitori de zoologie.

În clişeu : Ursuleţul Rom îl plimbă în cărucior pe prietenul său Rex.

Prietena mea CARTEA

CARLO MONTELLA – Cu limuzina în paradis *)

„Dragă Giulia, dictă el, cînd vei primi biletul înseamnă că voi fi mort... Tu nu voiai să fac meseria asta, dar n-a fost vina mea că nu se mai găsea alta... Totdeauna te-am iubit şi doream să mă întorc din război numai ca să vin din nou la tine ; tot aşa mă rog şi acum, ca să nu te pierd şi să nu te las singură... Dragă Giulia, e mai bine că n-am avut un copil... dar tu să te gîndeşti mereu la mine... să nu mă uiţi... Să nu te măriţi cu altul !"

Am reprodus aceste rînduri pentru a avertiza cititorul că ruda titlul volumului îi sugerează niscai lucruri vesele că este pe cale să sufere o decepţie. Cartea, departe de a i le oferi, îi va da prilejul să mediteze la aşezarea unei societăţi căreia i-a simţit şi el cîndva, nu de mult, gustul. Totuşi, în nuvelele şi schiţele cuprinse în volumul lui Montella, peste gîndurile rostite cu amărăciunea omului care pătrunde în măruntaiele unei lumi în agonie, pluteşte tot timpul un zîmbet : zîmbetul eroilor sau al scriitorului care bănuiesc undeva soluţiile, presimt lumea în devenire, victoria Libertăţii, a Muncii, a Egalităţii, a Frăţiei şi Fericirii.

Sînt numai două sute paginile demascatoare, care înfierează societatea în care stăpînesc nedreptatea, arbitrarul şi cecul iar caracteristici principale — exploatarea, corupţia şi venalitatea, toate laolaltă măcinînd existenţe şi speranţe. Dar şi mai multe întrebări. Căci asta ni se pare a fi cartea lui Montella : O carte a întrebărilor. A întrebărilor cu tilc şi uneori a răspunsurilor. Spunem, uneori, pentru că o seamă de întrebări rămîn fără de răspuns. Pentru bunul motiv, de pildă, pentru care bătrînul Pascarielo nu ne poate da răspunsul dacă e fericit într-adevăr că se deplasează cu limuzina în paradis sau pentru motivul care-l va împiedica pe Andrea să-i acorde o ultimă îmbrăţişare Giuliei.

Cartea este o carte a întrebărilor : ce este bogăţia, de pildă. Sau : e oare cu putinţă ca bogaţii să se plictisească ? Sau, de ce pleacă Elena, de ce pleacă de-acasă, cu noaptea în cap, oamenii de pe bicicletele cu ale căror faruri ne încrucişăm pe întuneric ; de ce în fiecare zi pleacă trenurile triste din zorii dimineţii ? Şi, mai departe : cum or fi arătînd străzile oraşului meu în timpul zilei ? Sau : dacă nu vin să-l ridice înainte de a se înnopta, unde o să doarmă copiii ? Sau : De ce o fi avînd „commendatorii" întotdeauna şi dintru bun început sprîncenele încruntate şi o expresie foarte puţin cordială ?... Şi întrebările se înmulţesc la nesfîrşit atrăgînd în sfera lor oameni din diverse categorii sociale şi la diverse niveluri de conştiinţă.

Repetăm, sînt şi întrebări care capătă răspunsuri. Să luăm bunăoară, viaţa. Ce este viaţa ? Viaţa, ne răspunde unul dintre eroii acestei societăţi fără de perspective, este „ceva" făcut din zile de salariu. Şi soarele răsare pentru o zi de salariu. Şi oamenii se trezesc odată cu zorii dimineţii pentru o zi de salariu". Dar duminica, ştiţi ce e duminica ? După unul dintre eroii lui Montella, ziua de iubire, de lenevire în pat după poftă inimii, ziua pe care dacă ai pierdut-o trebuie s-o aştepţi alte 7 zile, ziua cînd Elena nu mai pleacă în zori ; sau mai bine : „o picătură de apă pe limba unui însetat, picătură ce seamănă cu alte 51 de picături", pe care le primeşti în cursul unui an. Şi răspunsuri de acest fel găsiţi multe în carte.

N-am vorbit nimic nici despre „Aventura la minister", nici despre „Concertul imperial" sau „Proba de concurs" după cum n-am amintit nici de „Execuţia din oază" sau de „Boţul de carne". Şi aceasta pentru că ne sînt proaspete în memorie scene ca acelea cînd Tordelli aproape scos din minţi, nu mai ştie unde merge şi totuşi nu îndrăzneşte să se oprească. Coridoarele erau fără de sfîrşit şi pe toate uşile, pe sute de uşi erau prinse tăblie cu nume de inspectori. Pardoseala şi zidurile, totul îţi juca dinaintea ochilor iar el, mergea înainte cuprins de o amorţeală rece...

Asemenea momente dramatice, numeroase în volumul lui Montella nu se pot povesti. Ele trebuie citite.

Mînzu RADIAN

*) **Editura pentru literatură universală.**

ION POPESCU-GOPO

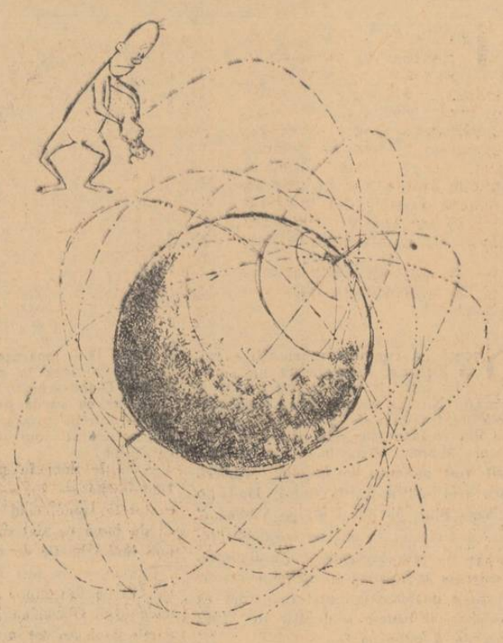

„TELEGRAFIE"

(Imagine din „Istoria mijloacelor de comunicaţie" realizat pentru U.N.E.S.C.O.)

ACASĂ LA IONEL BUDIŞTEANU

Concert la Copenhaga cu „Rapsodia Română"

(Urmare din pag. 1)

La vîrsta de 9 ani

Aflasem vîrsta interlocutorului : 43 de ani. Dar eram în aceeaşi măsură curios să ştiu cînd şi în ce împrejurare a fost atras de muzică.

Îi mărturisesc acest lucru şi în loc să-mi răspundă imediat, mă conduce, spre un colţ al camerei sale, în dreptul unei fotografii. Spre deosebire de toate celelalte fotografii ce se găsesc, de la un capăt la celălalt al camerei sale de studiu, reprezentînd fel de fel de aspecte din bogata activitate a artistului, aceasta pe care mi-o arată acum se referă la o altă persoană, despre care Ionel Budişteanu ne vorbeşte cu pioasă aducere aminte.

— E tata, Nae Vasile Budişteanu, care a cîntat mai bine de 30 de ani la ţambal în orchestra lui Grigoraş Dinicu, străbătînd satele şi oraşele ţării şi ducînd în cîteva rînduri şi în străinătate faima cîntecului nostru popular. Tata a fost cel care mi-a insuflat marea dragoste pentru muzică. Cînd aveam 9 ani, mi-a cumpărat o vioară de care cu greu mă mai putea despărţi cineva, cît era ziulica de mare, învăţîndu-mă cu răbdare, „periniţa" şi „Cîntecul lui Iancu Jianu". Şi tot el m-a înscris mai tîrziu — aveam 12 ani — la Conservator.

După ani şi ani

Acum, după atîţia şi atîţia ani, Ionel Budişteanu prelucrează „Cîntecul lui Iancu Jianu" scriindu-l într-o nouă formă, pentru pian şi vioară. De asemenea, se străduieşte să realizeze un aranjament special, pentru orchestră populară, a „Baladei" lui Ciprian Porumbescu.

Ionel Budişteanu nu este numai dirijor şi interpret, el este un animator în domeniul muzicii noastre populare. În 1946 a format şi a condus orchestra de muzică populară „Banu Mărăcine" a Sindicatului artiştilor instrumentişti, apoi a trecut în orchestra „Barbu Lăutaru", dirijînd şi orchestra Ansamblului U.T.M., ca şi orchestra Ansamblului „Rapsodia Română". Arcuşul lui e bine cunoscut şi peste hotare. A cîntat „Ciocîrlia" şi în Uniunea Sovietică, şi în America şi în Franţa, India, China, Coreea. Prelucrarea melodiilor populare este una din preocupările virtuosului instrumentist. În strălucitul turneu întreprins în Statele Unite ale Americii cu ansamblul „Rapsodia Română", a prezentat „Ciocîrlia" într-un aranjament pentru 9 viori.

Explicaţia succeselor

Răsfoim împreună albumele artistului, cu zeci şi zeci de fotografii din ţară şi din străinătate, în care se găsesc şi tăieturi din presă cu aprecieri elogioase la adresa muzicii noastre populare, la adresa măiestriei violonistului, a dirijorului Ionel Budişteanu. Artistul le priveşte şi adaugă :

— Succesele acestea, cu care ne mîndrim astăzi, n-ar fi fost desigur niciodată posibile în trecut. În ceea ce mă priveşte nu uit niciodată că în trecut a trebuit să-mi întrerup studiile din cauza taxelor exorbitante şi să le reiau ulterior, să intru practicant în orchestra condusă de Petrică Moţoi şi să cînt — ca şi tata — pe unde se putea. Succesele noastre se datorează, în primul rînd, condiţiilor minunate, excepţionale, ce au fost create artiştilor de toate categoriile în Republica Populară Română.

Mi-a vorbit despre un turneu (primul l-a întreprins în anul 1949 în Uniunea Sovietică, unde a fost apoi în repetate rînduri), despre altul şi altul, împărtăşind impresii şi accentuînd de fiecare dată :

— Satisfacţia cea mai mare a tuturor artiştilor este atunci cînd, departe de ţară, aud astfel de cuvinte cum am auzit şi acum, din plin, în recentul turneu din America : „Bravo, bravo Rominia, minunat. Trăiască Rominia". Era desigur nu numai *artistul* cel care povestea, ci am înţeles lesne, şi pe bună dreptate, şi *cetăţeanul.*

În viaţa de toate zilele

Trecuse mai bine de o oră de cînd discutam. Îmi notasem, de pildă, că în ziua aceea, după studiu individual, va pleca la radio, că după amiază va repeta cu tinerii din orchestra ansamblului U.T.M., că apoi se va întîlni cu dirijorul şi violonistul Nicu Stănescu, în vederea alcătuirii repertoriului orchestrei „Barbu Lăutaru" etc. etc. — Dar alte preocupări în afara muzicii ? — am întrebat gazda. Cinematograful ! Cu toate că este atît de ocupat, e greu ca Ionel Budişteanu să scape vre-un film bun. Apoi „raidurile" prin librării. Biblioteca pe care o are i-a devenit neîncăpătoare. E un bibliofil pasionat. Dar staţi, mai are o „slăbiciune" : sportul. Ce vreţi, a fost cîndva căpitanul echipei de fotbal în cartierul Iancului unde a locuit şi parcă tot ar mai vrea să tragă cîte un şut. Se resemnează însă urmărind toate meciurile, pe orice vreme, la... televizor. Echipa favorită ? „Steaua" ! Cînd nu este în ţară se interesează cu sufletul la gură de rezultatele sportive. E foarte bun prieten cu portarul Voinescu. Şi încă un amănunt de ordin personal : e văr cu violonistul Ion Voicu.

*

...De la locul ei, unde stătea, vioara parcă-l mustra pe Ionel Budişteanu că întîrzie atît de mult. Plin de voie bună, gazda a trecut din nou să exerseze. I-am lăsat împreună într-o „conversaţie" dintre cele mai animate...

Sandu NAUMESCU

INTERVIU CU PENTTI NIKULA

Înainte de a stabili fenomenalul său record de la Pajulahti, — 5,10 m la săritura cu prăjina — finlandezul Pentti Nikula a fost în Italia pentru un stagiu de antrenament și o serie de demonstrații făcute în fața atleților italieni. Reproducem în cele ce urmează o parte din interviul acordat de atletul finlandez ziarului „Corriere dello Sport".

— Ce sport ați practicat înainte de specialitatea care v-a consacrat ?

— În mod serios niciunul, afară poate de schi, care la noi, la Sumerolo (orășelul unde s-a născut Pentti) este mai mult un mijloc de locomoție. Efectiv am început să practic sportul chiar în săritura cu prăjina. La vîrsta de 16 ani am sărit pentru prima oară 4 metri. Un an mai tîrziu realizam 4,42 m., iar la 18 ani trecusem de 4,50 m. Am avut șansa de a fi concetățean cu fostul campion și recordman al Finlandei, Olenius. El mi-a pus prăjina în mînă și el m-a învățat să mă ridic în brațe peste stachetă. De atunci nu ne-am mai despărțit.

— Cum vă antrenați ? Vă impuneți un regim special de viață ?

— Trăiesc și mă alimentez ca orice om. Dar antrenamentul e altceva. Pregătirii mele sportive îi dedic o oră și jumătate în fiecare zi. În afara exercițiilor la stachetă și a celor de forță pentru întărirea brațelor, practic ca disciplină complimentară sprintul. Am alergat suta de metri în 11 sec. În timpul iernii mă antrenez doar de patru ori pe săptămînă. În acest fel reușesc să-mi păstrez o formă aproape constantă în

tot timpul anului. Nu fumez, iar de băut beau numai lapte.

— Desigur că prăjina din fibre de sticlă pe care o folosiți a avut și ea un rol important în stabilirea recordului.

— Fără îndoială. Mi se pare totuși că s-au iscat prea multe polemici pe această temă. Eu cred că e firesc să folosim materiale noi pentru a progresa. De altfel, tehnica saltului a rămas neschimbată. Apoi să nu uităm că în timp ce noi folosim prăjina supraelastică doar de doi ani, americanii o folosesc de aproape 10 ani. Dar și prăjina din fibre de sticlă are limitele sale. Cu tehnica actuală se poate ajunge la 5,20 m. Pentru înălțimi mai mari se va găsi probabil altceva.

— Ce proiecte aveți pentru anul preolimpic ?

— Antrenorul Olenius mi-a pus ca obiectiv să sar 5 m. pînă la Jocurile de la Tokio. Cred că acest lucru e foarte posibil.

Și iată că Nikula a realizat mult mai devreme și mai mult decît spera el și antrenorul său — 5,10 m.

Mozaic

● *LA NEW-MALDEN (Anglia) s-au desfășurat întreceri de cros. Într-o probă cu handicap pe distanță de 5 mile pe primul loc s-a clasat John Deakin în vîrstă de... 84 ani. Deakin a fost cîștigătorul probei de 3 mile la Jocurile Olimpice de la Londra din 1908.*

● *COMISIA parlamentară, care după moartea boxerului american Benny Paret, a întreprins cercetări privind acest tragic accident (și altele) a prezentat concluziile sale forurilor superioare. În raport comisia cere desființarea boxului profesionist. Probabil însă că și acest raport va avea soarta celor precedente care opiniau pentru aceeași propunere.*

● *JUCĂTORUL Uwe Seeler din echipa de fotbal a R.F. Germane este deținătorul unor interesante recorduri : în ultimii nouă ani el a înregistrat cel mai mare număr de selecționări în echipa R.F. Germane și tot în această perioadă el a înscris numărul cel mai mare de goluri ca jucător de fotbal : 691.*

● *CU PRILEJUL recentei ședințe a comitetului executiv al F.I.F.A. care a avut loc la Cairo, s-a petrecut un fapt amuzant. Unul dintre membrii acestui for, reprezentantul Braziliei, Murgel, a omis să-și facă o vaccinare. Din acest motiv el a fost reținut la aeroport în carantină, iar membrii comitetului executiv s-au deplasat acolo pentru a ține prima ședință.*

Interesant este amănuntul că Murgel este medic...

● *SONJA HENIE, care a fost una dintre cele mai cunoscute campioane de patinaj artistic, a dăruit muzeului din orașul său natal, Oslo, cîteva tablouri apreciate ca valorînd 6 milioane franci noi.*

● *DEȘI pregătirile la „Tokio în vederea Jocurilor Olimpice se desfășoară din plin, este interesant de remarcat faptul că Comitetul de organizare japonez nu are, pînă în prezent, un... președinte. Este curios, dar cele cîteva propuneri făcute unor personalități să accepte conducerea comitetului au fost, pe rînd, respinse.*

EXCELSIOR!

Încă o „limită inaccesibilă" a fost înfrîntă : Pentti Nikula, finlandezul zburător, a trecut duminică 5,10 m. Uimitoarea performanță, obținută într-un concurs de sală, constituie un nou record mondial pe teren acoperit și cel mai bun rezultat din toate timpurile la săritura cu prăjina. Acum un deceniu, cifra ar fi părut de domeniul fanteziei ; cei 4,77 realizați cîndva de Warmerdam, reprezentau — pentru specialiști, ca și pentru marele public — un fel de fortăreață inexpugnabilă. A fost de altfel recordul atletic cu cea mai lungă viață, după acel 8,11 la lungime al fabulosului Jesse Owens.

Iată, deci, un nou prilej de a redeschide discuția asupra limitelor în atletismul de performanță, la probele masculine.

Ținînd seama de datele obiective (gravitația terestră, ponderabilitatea etc) este absolut evident că zborul omului peste stachetă sau peste groapa cu nisip nu poate progresa la infinit. Îmbunătățirile tehnice, conjugate cu dezvoltarea psihofizică superioară a diverșilor indivizi, vor permite și de azi înainte doborîrea anumitor „plafoane". În ce ritm ? Pînă cînd ?

După cum s-a mai observat, nici în acest domeniu mersul înainte nu se săvîrșește în mod linear, uniform. La lungime și la înălțime, după ce vreo două decenii s-a bătut pasul pe loc, în jurul a 8 și, respectiv, 2 metri — s-au înregistrat, în cîțiva ani, plusuri de 30—40 centimetri ! La triplu, de la cei 16 m. ai japonezului Tajima, iată-ne, în intervalul a patru olimpiade, în drum spre 19 m. cu perspective de a asista în curînd la deschiderea bătăliei pentru intangibilii 20 metri.

Sulița zvîrlită astăzi de un aruncător de o bună valoare internațională, depășește frecvent lungimea probei feminine de alergare peste obstacole ; rezultate apropiate s-au obținut la ciocan, iar discul expediat de Oerter, Szecseny, Trusenev sau Piatkowski, bate spre 65—70 m.

Scriind aceste rînduri, îmi amintesc cu oarecare melancolie de „balcaniadele" antebelice, în care mai figura încă proba de aruncare a discului — stil elenic (de pe un podium, deci fără elan) și în care învingătorul invariabil era unul din descendenții eroului lui Myron : grecul Syllas.

Durerile sale cu Havaletul nostru, în preajma a 45—46 m., stîrneau furtuni de ovații pe vechiul stadion din Dealul Spirii...

Astăzi, asemenea cifre nu mai satisfac nici măcar pe atletele cu veleități pe arena internațională !

În concluzie, mi se pare foarte greu de prevăzut, ce „bariere" vor opri ascensiunea marilor recorduri, pentru care tabela finlandeză a devenit de mult neîncăpătoare.

Oare vom asista la depășirea celor 9 metri la lungime, 6 — la prăjină, 20 — la triplu, 100 — la suliță, — 2,50, la înălțime ?

La prima vedere, răspunsul afirmativ pare neverosimil. Și totuși, nu este exclus ca unele dintre aceste „miracole" să se realizeze înainte de finele deceniului actual...

Dan DEȘLIU

Succesele sportivilor sovietici în S.U.A.

Atleții sovietici Valeri Brumel, Igor Ter Ovanesian și Valeri Bulîșev și-au început cu succese remarcabile turneul pe care-l întreprind în S.U.A. În concursul desfășurat la New York la Madison Square Garden, în fața a 16.000 de spectatori, cei trei sportivi sovietici au ieșit învingători. Igor Ter Ovanesian, deținătorul recordului mondial la săritura în lungime (8,31 m.), a obținut prima sa victorie. Sărind 8,18 m. el a stabilit și cea mai bună performanță mondială de sală, în timp ce adversarul său Ralph Boston, care deținea acest record (8,08 m.), s-a clasat al doilea cu 8,07 m. Trecînd peste stacheta ridicată la 2,18 m., Brumel l-a învins din nou pe vechiul său rival John Thomas care a sărit 2,15 m. Surpriza concursului a fost furnizată de Valeri Bulîșev învingător detașat la 880 yarzi cu timpul de 1'56"8/10. În urma lui au sosit cei mai buni fondiști americani Ornie Cunliffe și Jim Dupree.

În clișeu : Cei trei sportivi sovietici : (de la stînga la dreapta): Igor Ter Ovanesian, Valeri Bulîșev și Valeri Brumel.

LA TOKIO CONTINUĂ PREGĂTIRILE

În capitala Japoniei pregătirile pentru Jocurile Olimpice sînt în toi. Se construiesc noi linii de metro și magistrale rutiere. Principala șosea va uni centrul orașului cu aeroportul Ilanedi.

Pînă în luna august numărul locurilor de pe principalul stadion va crește de la 50 la 75 mii de locuri. Problema cazării participanților la Jocurile Olimpice a fost soluționată. Municipalitatea procedează la organizarea nomenclaturii străzilor. Pînă nu de mult străzile din Tokio nu aveau denumiri.

Institutele de cercetări științifice din Japonia pun la punct sisteme automate perfecționate care vor permite stabilirea cu cea mai mare precizie a rezultatelor, asigurînd arbitrilor un mijloc fără greș în pronunțarea deciziilor. Compozitorii din Japonia sînt și ei cuprinși de un elan sportiv : ei compun marșuri olimpice, compun și selecționează melodii pentru fanfară.

Mai mult decît oricine se agită în aceste zile și săptămîni sportivii și antrenorii japonezi. Obiectivul lor : să cucerească cel puțin 30 de medalii de aur și 25 de medalii de argint și să se claseze cel puțin pe locul trei, adică după U.R.S.S. și S.U.A.

Principalul eveniment sportiv al acestui an va fi pentru Japonia săptămîna preolimpică care va avea loc în octombrie, adică cu un an înainte de începerea Jocurilor Olimpice și va constitui o mare repetiție la unele discipline sportive.

magazin
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația, Piața Scînteii, tel. 17.60.10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17.60.10 interior 14.00

MONUMENTE CELEBRE ȘI ISTORIA LOR

„Călărețul de aramă"

Piatra detunată

Piatra era în adevăr splendidă, mai curînd nu piatră, ci o bucată enormă de stîncă, ajunsă nu se știe cum în această mlaștină. Era toată crescută cu mușchi și cu vreo cinci metri era cufundată în pămînt. În lungime avea mai mult de treisprezece metri, vreo șaisprezece în lățime și iarăși vreo opt în înălțime. Pentru ceea ce se intenționa nu găseai o stană de piatră mai potrivită.

Nu era limpede însă un lucru : cum să duci la Petersburg această „Piatră-tunet", cum o numeau oamenii de prin părțile locului (cîndva fusese lovită de trăznet și căpătase o crăpătură adîncă). Namila asta avea vreo 1600 de tone. Și drumul nu era aproape : vreo opt kilometri, — și încă prin locurile mlăștinoase, ce despărțeau Petersburgul de sătulețul Lahta, lîngă care zăcea stana de piatră.

Pînă la urmă s-a găsit o soluție: s-a așternut un drum lat de vreo douăzeci de metri peste tufe și bălți direct spre Neva. Pe urmă au venit la rînd cioplitorii de piatră. Au dislocat din bloc două bucăți mari din partea cu care acesta trebuia așezat pe platformă. Au desfăcut în două jumătăți și acea bucată care fusese dislocată de trăznet, astfel încît să le poată alătura din nou la facerea soclului.

Pînă aici totul a mers bine. De-abia de-aici încolo au început adevăratele chinuri : terenul mocirlos nu permitea continuarea lucrului. A trebuit să se aștepte gerurile pentru ca acestea să întărească mai repede și mai temeinic noroiul transformîndu-l într-un adevărat blindaj.

În sfîrșit, pe drumul acesta înghețat, piatra gigantică și-a început călătoria spre Neva, timp de patru luni.

În medie, s-a înaintat cu circa doi kilometri pe lună.

Doi tobosari băteau, cît e ziua de mare, dînd ritmul muncii. Cincizeci de cioplitori stau cățărați pe piatra curățată de mușchi, cioplindu-i unghiurile ascuțite.

Un șlep special, pe care piatra fusese îmbarcată cu multă trudă, a fost remorcat pînă la Petersburg cu ajutorul a două vase. Aici a fost descărcată în Piața senatului.

Se caută un sculptor

Falconet împlinise cincizeci de ani, cînd în 1766, după ce a semnat contractul, a plecat din Paris spre Rusia.

De cînd Ecaterina a II-a urcîndu-se pe tron prin lovitura de stat pusă la cale de regimentele de gardă, începuse să se creadă adevărata urmașă a lui Petru, ea hotărî să-i ridice acestuia un monument, cu scopul tainic, nu atît ca să-l cinstească pe Petru, cît ca să arate odată mai mult supușilor săi ce împărăteasă autentic rusească au ei în persoana unei foste prințese germane.

Ecaterina a refuzat monumentul făcut de Rastrelli — senior încă de pe cînd Petru trăia. Petru I, încununat de laurii învingătorului, sta pe cal solemn și liniștit. Dar pe chipul lui Petru, pe fața lui, nu era acea nestăvilită forță, energie, hotărîre, acea aspră autoritate, care au fost minunat redate de același Rastrelli în bustul de bronz, mîndria Ermitajului.

Și atunci împărăteasa a împuternicit pe ambasadorul ei din Franța, pe prințul Golițîn, să aleagă printre sculptorii străini pe acel care să poată face noul monument al lui Petru.

Golițîn a căutat multă vreme. Filozoful iluminist și criticul de artă Denis Diderot i-a făcut recomandarea să se adreseze sculptorului Falconet.

Cîteva zile mai tîrziu, Falconet și-a dat asentimentul în principiu.

...Și iată-l acum călătorind spre Petersburg. Împreună cu el a plecat în această lungă călătorie, eleva lui, Marie Collot. N-are decît optsprezece ani, dar a izbutit să învețe multe de la Falconet.

Falconet ducea cu sine douăzeci și cinci de lăzi cu bagaje. Numai într-una se aflau lucrurile lui personale. În celelalte douăzeci și patru erau ambalate instrumente, lucrări începute, desene, modele de gips și cărți.

Falconet

Pînă atunci Falconet nu lucrase la statui monumentale. Dar omul acesta care zîmbea cu bunătate, parcă nițeluș cu șiretenie și care la cincizeci de ani păstra pe fața lui ceva copilăresc, vioi, greu de surprins (așa ne apare el din bustul făcut de Marie Collot), poseda o uimitoare capacitate de muncă și perseverență în atingerea țelului propus.

Falconet a muncit toată viața, era perseverent și talentat : tocmai această îl și ajutat lui, un fecior de dulgher și nepot de cismar, să aibă succese destul de mari. La optsprezece ani s-a prezentat la sculptorul Lemoine cu rugămintea să-l învețe sculptura, iar la patruzeci de ani era deja membru al Academiei franceze pentru artele frumoase, iar mai tîrziu și conducătorul celebrei fabrici de porțelan de la Sèvres. Avea un gust impecabil și statuietele făcute de el mărturiseau un neîndoielnic talent. Nu era totuși în ele nimic care să-l deosebească pe el, în mod categoric, de alți meșteri. Și subtil — lucrările „Femei la scăldat" și fermecătorul „Amor", și celelalte sculpturi ale lui, cu excepția poate a grupului „Milon din Crotona", erau creații lirice, de cameră. Și-n ele nimic încă nu îngăduia să ghicești forța spirituală, inepuizabilă a sculptorului, a acelui Falconet, căruia îi era sortit ca o singură statuie să-i asigure nemurirea.

Convorbirea cu Diderot l-a tulburat pe meșter. Falconet nu șovăie. E gata să pornească chiar la lucru : parcă toată viața nu s-ar fi gîndit decît să facă planuri pentru statuia împăratului rus. Vede deja în fața lui acest monument, care nu va semăna cu niciunul din cele existente. El știe : „Opera sculpturală e asemenea cuvîntului o singură dată rostit. Cuvîntul acesta trebuie să fie energic". Și cînd Falconet se-ntîlnește din nou cu Diderot și Golițîn, prima schiță a monumentului, — Petru pe-un cal în galop — e deja gata.

Pe cît de inimitabil fusese chipul lui Petru, pe cît de însemnată fusese activitatea lui, pe atît de adînc prin idee, prin caracterul neobișnuit al soluției trebuia să-i fie și monumentul. Nu un simplu monument ridicat unui țar, ci în același timp un monument pentru epoca lui Petru, nu numai o statuie a unui comandant de oști, ci și chipul unui om legat indisolubil de soarta și istoria poporului său.

Macheta statuii

Falconet a părăsit Franța pentru opt ani. Termenul acesta a fost stipulat în contractul cu Ecaterina. În acești opt ani monumentul trebuia isprăvit, turnat, așezat, și Falconet nu se-ndoia că va fi gata cu toate la timp. Dar împrejurările s-au desfășurat oarecum altfel.

La început totul a mers bine. Ecaterina a aprobat proiectul monumentului și inscripția, compusă de Falconet, care iarăși, împotriva tuturor regulilor, era laconică și simplă : „Lui Petru I — Ecaterina a II-a, anul 1782". Era tocmai ce voia împărăteasa, care se îngrijea mai mult nu de gloria de după moarte a lui Petru, cît de gloria ei, în timpul vieții. Sculptorul a fost întîmpinat cu bucurie. I s-au atribuit apartamentele, împărăteasa însăși nu numai că l-a primit în audiență, dar i-a și îngăduit să i se adreseze, ori de cîte ori va fi nevoie.

Munca la machetă i-a luat un an și jumătate. Optsprezece luni a muncit meșterul cu abnegație, verificînd iarăși și iarăși compoziția, calculînd cu migală proporțiile părților, punînd la punct detaliile, căutînd să obțină cea mai potrivită soluție.

În această situație, în care se contopeau, se părea, în același avînt cal și călăreț, totul depindea de arta cu care sculptorul va reuși să redea chipul interior al lui Petru.

Cei mai buni călăreți ai Petersburgului, pe armăsari de rasă din grajdul împărătesei, de mai multe ori pe zi, se avîntau pe un podium de lemn. Chiar pe marginea acestui podium călăreții stringeau de dîrlogi și caii, pentru o clipă, încremeneau, ridicați în două picioare. Artistul desena cu înfrigurare, făcînd schiță după schiță. Falconet trăia numai pentru munca aceasta, și cînd se convinse că nu-i reușește, cu toate încercările, să modeleze capul lui Petru, așa cum ar vrea el, fără nici o sovăire, o rugă pe eleva lui să-l modeleze.

Sosi în sfîrșit ziua cînd rodul muncii lui neistovite, opera în care pusese toată căldura sufletului său, toată înalta lui știință, căpătă viață într-o machetă de gips.

O nestăvilită putere adia dinspre călărețul calm și plin de încredere, care-și cabrase, chiar pe marginea prăpastiei, calul zburînd furtunos. Calul, care gonește în galop și călărețul care strînge dîrlogii cu o mînă de fier, șarpele pe care-l calcă copitele, totul era impresionant și nou.

B. BRODSKI și A. VARȘAVSKI

(Urmarea în numărul viitor)

● VARIETĂȚI ● VARIETĂȚI ● VARIETĂȚI ●

Vamoș la loc de cinste

La sfîrșitul fiecărui an revista americană de sport „Track and Field News" publică un clasament al celor mai buni atleți din lume (pe probe). În rîndul acestora am aflat cu satisfacție și numele atletului romîn Zoltan Vamoș, care figurează pe locul doi în proba de 3.000 m steeple. Iată cum se prezintă acest clasament : 1) Rollants (Belgia), 2) Vamoș (R. P. Romînă), 3) Sokolov (U.R.S.S.), 4) Buhl (R. D. Germană), 5) Ievdokimov (U.R.S.S.).

Revista a mai făcut următoarele caracterizări :

— Cel mai bun atlet al anului : Snell.

— Cel mai bun atlet al concursurilor : Brumel.

— Cei mai buni atleți americani : Beatty și Oerter.

— Cei mai buni atleți europeni : Brumel și Morale.

— Cea mai bună performanță a anului 1962 ; 1'44"3 pe 800 m realizat de Snell.

Din nou problema dopingului

Recent, un mare număr de specialiști din domeniul educației fizice, medici, fiziologi, antrenori și sportivi din diferite țări au participat la un colocviu care a avut loc la Uriage les Bains (Franța) asupra problemei dopingului și pregătirii biologice a sportului de competiție.

Discuțiile au fost purtate pe marginea temei centrale „Dopin-

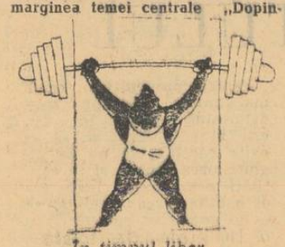

În timpul liber...

...și la servici

gul, un cancer al sportului". În raportul său, dr. Dumas, medic șef al Școlii superioare de educație fizică și al Turului ciclist al Franței a declarat în concluzie :

— Noi nu propunem numai luarea de măsuri severe împotriva folosirii abuzive și controlate a diferitelor medicamente, dar vom căuta să punem la punct o metodă de pregătire biologică pentru practicarea sportului de performanță, ceea ce ne va permite să luptăm eficace contra dopingului. Dr. Dumas a propus să se creeze o comisie europeană al cărei rol să meargă de la supravegherea sportivilor pînă la contactul cu ministerele sănătății din diferite țări și popularizarea cunoștințelor medico-sportive.

Tratînd aspectul farmacologic al dopingului, prof. Boissier, de la Facultatea de medicină din Paris, a arătat rolul nefast al medicamentelor stimulative folosite atît de mult în sportul profesionist, mai ales la cicliști și fotbaliști.

— Dopingul, a spus prof. Boissier, a omorît și va omorî mulți sportivi, așa cum thalidomida a făcut monștri. Este necesar să informăm pe sportivi ca ei să știe la ce se expun.

Fostul campion de ciclism al Franței, Pierre Molinaris, a prezentat un raport în care a arătat pentru ce de multe ori sportivii profesioniști sînt constrînși să se dopeze :

Goana după rezultate, după victorii, concurența dintre diferitele echipe patronate de firmele publicitare, este cauza principală. Un ciclist profesionist ca să se mențină într-o echipă trebuie să obțină neapărat rezultate. Va trebui, a spus Molinaris, să se țină seama de latura umană și socială pentru a crea bazele însănătoșirii sportului.

O politică nefirească

O nouă și recentă manifestare a politicii de discriminare adoptată de conducerea mișcării sportive din Franța față de sportivii din R. D. Germană, a provocat o vie indignare și puternice proteste și în Franța.

Astfel, după o serie de asemenea manifestări petrecute cu prilejul campionatelor mondiale de ski, refuzul Franței de a admite participarea reprezentanților R. D. Germane la Turul speranțelor (ciclism) federația franceză de box a anunțat că Franța nu se va prezenta la întîlnirea de box din cadrul Cupei Europei, întrucît prin tragerea la sorți ca adversari i-a fost desemnată R. D. Germană.

Comentînd această nouă manifestare de discriminare, numeroase ziare și publicații protestează cu tărie împotriva acestor hotărîri, subliniind că o asemenea politică nu poate decît să dăuneze principiilor firești, de relații sportive care trebuie să dăinuie între toate țările.

Multe publicații menționînd acest fapt se întreabă în ce măsură orașul Lyon, care și-a pus candidatura pentru organizarea Jocurilor Olimpice în 1968 și are șanse să obțină această aprobare, va putea în condițiile acestea de discriminare, să respecte indicațiile Comitetului Olimpic Internațional care interzic orice fel de discriminări rasiale, politice sau religioase.

Sau poate orașul Lyon nu se află în Franța ?

UN MARE CAMPION

Numele lui Helmuth Recknagel (R. D. Germană) figurează de multi ani printre săritorii cei mai buni din lume. Multiplu campion și pretendent autorizat la primul loc în cele mai mari concursuri, Recknagel s-a impus și în acest an ca un mare campion al săriturilor cu schiuri. Ultimele lui apariții au corespuns cu cîteva victorii impresionante, el obținînd în mod regulat sărituri între 80—90 de metri.

Stanley Rous și segregația rasială

Președintele Federației internaționale de fotbal Sir Stanley Rous, deși la o vîrstă respectabilă, călătorește foarte mult. Anul trecut a asistat la cîteva zeci de meciuri internaționale desfășurate în toate colțurile lumii. Foarte recent a fost în Africa de Sud, de data aceasta nu ca să asiste la un meci ci cu o însărcinare precisă din partea F. I. F. A. : să studieze la fața locului situația creată în urma discriminării rasiale aplicată de federația sud-africană de fotbal. Și iată că Sir Stanley Rous s-a întors din voiajul făcut la Johannesburg. Conducerea F.I.F.A., ziariștii, așteptau cu nerăbdare rezultatele anchetei făcută de președinte. Foarte expeditiv acesta i-a lămurit cu următoarea declarație : „Dacă Federația Uniunii Sud-Africane practică segregația rasială, asta e treaba ei. În statutul F. I. F. A. nu există nici un capitol care să specifice că o federație trebuie sancționată în cazul cînd face deosebiri între jucătorii de rase sau culori diferite".

Din păcate atitudinea cel puțin curioasă a președintelui F. I. F. A. a avut și alte urmări. La Congresul de la Cairo, după o primă ședință în care delegații au menținut suspendarea Federației Uniunii Sud-Africane, într-o ședință ulterioară, la stăruințele personale ale lui Stanley Rous, federația rasistă a fost reprimită în rîndul membrilor F. I. F. A. Atitudinea președintelui F. I. F. A. a stîrnit vii proteste în opinia sportivă mai ales că foarte recent, președinții altor federații internaționale s-au solidarizat cu propunerea C.I.O. de a condamna cu asprime orice discriminare rasială sau religioasă.

Amatorism...

Fostul campion suedez Dan Waern a fost condamnat recent la o amendă de 25.000 coroane suedeze pentru fraude fiscale. Autoritățile fiscale au constatat că, atunci cînd el participa la concursuri atletice, Dan Waern primea sume mari de bani de la organizatorii acestor reuniuni. La proces, judecătorul a subliniat că fostul campion suedez a făcut declarații false privitoare la veniturile sale între anii 1958—1961. Inculpatul s-a apărat argumentînd că dacă ar fi recunoscut adevăratele sale venituri ar fi putut fi descalificat de către Federația internațională de atletism, ceea ce pînă la urmă s-a și întîmplat.

Iată, dacă mai era nevoie, o nouă mărturie importantă în dosarul așa-numitului amatorism din sportul capitalist.

LA HOCHEI, CU PRICHINDEII

PUCUL LOR

— Facem o pauză, tata trebuie să-și văruiască ghetele

— Pepenaș, tu joci portar

Desene de Gh. CHIRIAC

„MAGAZIN" — CONCURSUL SPORTIV

BON DE PARTICIPARE

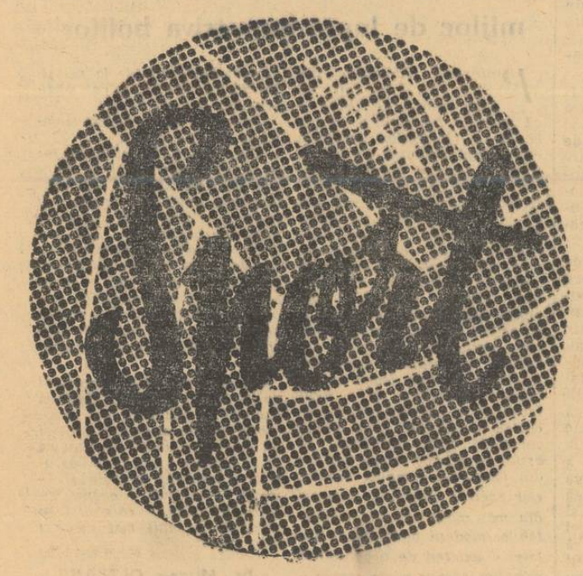

PĂRINȚI ȘI COPII

Cînd ai... inimă de mamă

Fetița își dorea un cățel. Maică-sa, o refuză din capul locului. Dar fetița, începu un adevărat asediu:

„Vreau un cățel! Toată viața (are 9 ani) mi-am dorit un cățel! De cîte ori văd un cățel îmi dau lacrimile... (crescendo). Vreau un cățel..!"

Repetînd azi, mîine, refrenul cu cățelul ajunsese cunoscut de familie, vecini și prieteni.

— N-ai suflet de mamă — îi reprosau unii.

— Ce mare lucru îți cere copilul, că te lași atît de greu convinsă? comentau alții pătrunși de milă față de fetiță.

— Ești rea, ca o iarnă geroasă — adăuga mama-mare.

Degeaba venea mama cu argumentul:

— Va face murdărie...

— Îl înveți!

— Aduce purici.

— Îi dai cu D.D.T.

— Într-o casă fără curte, e complicat...

— Dacă ești comodă, ce ți-a mai trebuit copil?

Mama începu să-și piardă răbdarea, dar să aibă și îndoieli. Poate că ea exagerează? Sau poate că e într-adevăr comodă? Sau te pomenești că... n-are inimă de mamă? Și după cîteva zile de discuții cu ea însăși, mama se decise.

— Am să-ți caut un cățel — promise fetiței, nădăjduind din tot sufletul să nu-l găsească niciodată. Rudele și prietenii o asigurară însă că „nu trebuie să-și facă griji"... se găsesc. O zi, două, trei... Mama începu să spere: Poate bîiuie vreo gripă cîinească? Poate... Poate... Ah, sfîntă naivitate! În ziua a patra, tatăl, omul în care mama avea cea mai mare nădejde, sosi acasă cu o sacoșă mișcătoare. O desfăcu și... din interior țîșni o mogîldeață puloasă și rotundă. Își scuturâ veselă blana și... inaugură covorul.

— E încă mic, îl scuză tata — n-are decît o lună. Dar mi s-a spus că pînă la șase luni se învață.

— ??

— Te rog să nu-l bați, că tot nu pricepe. Și să nu lăsați motanul lîngă el, îl zgîrie.

Motanul însă, fie din lene, fie de mirare, tocmai atunci se întinse arcuindu-și spinarea.

— Hars! îi atinse tata un picior proiectîndu-l în peretele opus.

— Motanul meu! sări arsă soacra. Ce ți-a făcut? Nu cumva din cauza javrei, el trebuie să... moară? — și duios: Vin' aici motănelul lui mama.

— Și... ista o să stea în casă? — interveni Roza, portăreasa blocului care o ajuta pe mama la menaj. Vă rog să-l dați altfel eu nu mai calc în apartament.

Între timp, cățelul cocoțat în brațele fetiței, o mirosea, o pupa, mă rog... se familiariza.se.

Resemnată mama luă fetița, o băgă în baie și-o săpuni bine apoi curăță covorul cu apă caldă și deschise ferestrele. Între timp cățelul pătase parchetul. Mama șterse lemnul cu benzină, perie catifeaua fotoliului ornamentată cu tuleie de păr și... constată că trebuie să spele iar fetița. Însfîrșit activă în modul acesta cu mici pauze, pînă seara tîrziu. Noaptea, visa tocmai că poartă haină de urson, cînd își dădu seama că de fapt cățelul i se cuibărise pe pernă. Îl azvîrli din pat, odată la ora 2 și a doua oară la ora 3. Pe la ora 5 se sculă să despartă cățelul de motan. Aveau un violent „schimb de păreri".

A doua zi, la serviciu, șeful o trimise pe mama acasă crezînd că e bolnavă. Mama, pieză decisă să încuie animalele în bucătărie și să doarmă. Dar în pragul apartamentului o întîmpină prietenos... un cățel mic, alb și creț.

— L-a adus Ina (prietena lui mama-mare). Ah, dac-ai ști ce-a făcut ca să-l obțină. Va trebui să-i facem un cadou — îi spuse mama-mare.

— Și Roza?

— Roza? A plecat și-a zis că nu mai vine. Dar nu te necăji, ne descurcăm noi!

În după-amiaza respectivă, mama „se descurcă" în piață după tîrguieli, la bucătărie gătind, în apartament cu mătura și perja. Mama-mare avea bilete la cinema, iar tata treburi. Noaptea mama închise animalele în hol, în bucătărie și baie. A doua zi, era duminică — familia se trezi mai tîrziu. Mama se sculă prima. În baie o întîmpină un miros neobișnuit, holul era ornamentat cu cîlți din pernele canapelei, în bucătărie, pe masă, dormea motanul.

— „Încă o dimineață ca asta — încercă mama să privească lucrurile umoristic — și va trebui să chem pompierii." Dar abia își termină gîndul și auzi soneria. În ușă stătea cumnatul de la Ploiești cu... un fox sîrmos în brațe.

— Iați-l! i-l întinse generos. L-am adus tocmai din provincie.

★

De trei zile mama este internată la spital. Se pare că a suferit un șoc serios. Ea, însă, nu-și amintește decît cîteva cuvinte rostite de medic: „Așa se întîmplă cînd dovedești slăbiciune față de moliturile copiilor".

Alice MIHALCEA

RĂSPUNDEM CITITORILOR

1) Avînd o lădiță se poate amenaja cu ajutorul unei planșe demontabile un birou de lucru. Planșa este prevăzută cu 2 picioare, fixate cu balamale — deci pliabile. Terminînd lucrul și scoțînd planșa, lădița colorată într-o culoare vie poate rămîne în cameră ca un ornament neocupînd decît o foarte mică porțiune de loc.

2) Din trei scînduri pe care le aveți la îndemînă și din 2 stinghii laterale se poate confecționa o mică bibliotecă foarte utilă fiecăruia. Ocupă loc puțin și avînd crestate pe partea dinăuntru a stinghiilor niște adînciturl se poate mări și micșora distanța între policioare după dorință, ținînd seama de lucrurile ce avem să le punem la îndemînă.

Curierul nostru

TUȚI — *Galați:* De fapt pe dv. nu vă interesează un sfat din partea noastră. Ați dori doar să știți dacă sfaturile care vi s-au dat sînt într-adevăr bune, dacă nu cele mai bune. Părerea noastră e că sfaturile ce le-ați primit sînt bune. Aveți suficient timp să învățați și să vă pregătiți în mod mult mai temeinic decît ați făcut-o anul trecut. Este într-adevăr facultatea cea mai bună pe care ați putea-o urma, ținînd seama de înclinațiile dv. La materiile de specialitate ar fi bine să vă pregătiți mai intens în cadrul unui colectiv. Să vă înscrieți din timp la cursurile pregătitoare, iar cu cîteva săptămîni înainte să participați la cursurile ce se organizează la facultate înaintea fiecărei sesiuni.

N. EUGENIA — *Arad:* Am mai răspuns unor asemenea întrebări, dar probabil că n-ați reținut dv. sfatul dat. Aceasta poate și datorită faptului că atunci nu vă interesa acest lucru. Fustele de tergal se curăță foarte bine cu neofalină. Trebuie să vă feriți de a freca prea tare sau de a stoarce materialul respectiv. Aceste lucruri sînt obligatorii și atunci cînd spălați fusta în apă călduță (40-45 grade Celsius) cu săpun neutral (fără sodă).

S.N. — *Orăștie:* Desigur că ne interesează propunerile dv. și ne pare rău că nu ni le-ați făcut chiar în prima scrisoare pe care ne-ați trimis-o. Le așteptăm cu bucurie în scrisorile următoare. În ce privește întrebarea dv. vă spunem că există într-adevăr un asemenea magazin în București. Este vorba de magazinul Fondului Plastic de pe Bd. N. Bălcescu, care vinde reproduceri de artă cu care vă puteți decora interiorul. Adresați-vă acestui magazin și veți afla în amănunt ceea ce vă interesează.

PET. I. — *Oradea:* Nu se poate să nu fi aflat între timp că în orașul dv. comitetul orășenesc al femeilor în colaborare cu Casa regională a creației populare, a organizat un ciclu de conferințe pe tema: „Cum să ne amenajăm estetic locuința. Cum să ne îmbrăcăm practic și frumos". Mai puteți să audiați încă aceste conferințe și sîntem convinși că veți găsi cu acest prilej multe sfaturi folositoare.

TUDOR: Un asemenea ciclu de materiale ne-ar fi mai dificil de publicat. Nu trebuie să uităm că rubrica „Ghidul gospodinei" se adresează, în principal, femeilor, care oricum sînt mai multe decît bărbații burlaci. Dacă țineți totuși să vă pregătiți singur ceea ce vă interesează procurați-vă cartea recent apărută, care se cheamă „Bucătărie rapidă", care vă poate fi și dv. de folos.

MEDICUL vă sfătuiește

MÎNCĂRURI „UȘOARE" — MÎNCĂRURI „GRELE"

După cum se știe, unele alimente sînt digerate mai repede, altele mai încet. Aceasta înseamnă că organele tubului digestiv și, în special, stomacul, depun eforturi variate ca intensitate și durată pentru prelucrarea diferitelor mîncăruri, după natura alimentelor care le compun și a modului de preparare. Mîncărurile care se digeră mai greu necesită un timp mai mare de staționare în stomac. Ca urmare, bolnavii de anumite afecțiuni ale organelor tubului digestiv sau ale aparatului cardio-vascular, ori ale rinichilor, vor suferi diverse tulburări atunci cînd tubul lor digestiv va fi nevoit să depună eforturi prelungite pentru desăvîrșirea digestiei alimentelor greu digerabile.

Ținînd seamă de aceste realități, unii suferinzi s-au obișnuit să considere alimentele mai ușor digerabile drept mîncăruri „ușoare", iar alimentele care se digeră mai încet — mîncăruri „grele". Cu toate că nu există o justificare totală pentru astfel de denumiri, se poate remarca totuși că o serie de alimente, ca brînza de vaci, iaurtul, laptele, untul, compoturile, carnea slabă de găină sau de pește alb ori de vițel — cînd sînt preparate sub formă de rasol sau la grătar — ca și alte alimente ușor digerabile, nu supun stomacul și, de fapt, întregul organism, unei solicitări prea mari. În schimb, alte mîncăruri, cum ar fi varza cu carne, musacaua, sarmalele, ciorbele, tocana, chiftelele prăjite, mezelurile, brînzeturile fermentate etc. pretind organismului eforturi mai prelungite, tocmai prin aceea că sînt mai greu digerabile.

Este bine de reținut că nu pot exista așa-zise mîncăruri „ușoare" universale, adică nu este suficient ca o mîncare să facă parte din categoria celor ușor digerabile pentru ca numai datorită acestui fapt să poată fi consumată în orice afecțiune. Un măr, bunăoară, sau o porție de compot, iaurt, gem ori dulceață, pot constitui pentru un hipertensiv mîncăruri foarte „ușoare" la masa de seară. Aceleași alimente însă, cu toate că sînt destul de ușor digerabile, vor deveni mîncăruri „grele", adică contraindicate, pentru suferinzii de boală ulceroasă, mai ales în fazele dureroase ale bolii. Alt exemplu: supa de pasăre sau de vită poate fi considerată o mîncare „ușoară" în gastritele hipoacide sau anacide. Aceeași supă va deveni însă mîncare „grea" și va produce tulburări în altă formă de gastrică (hiperacidă) sau în boala ulceroasă.

Sînt și suferinzi care consideră că mănîncă „ușor" atunci cînd, avînd voie să utilizeze mai des carnea în alimentație, își alcătuiesc menu-uri formate în exclusivitate din carne fragedă, cum ar fi carnea de vițel sau de pasăre tînără. Dacă este vorba de boli cronice ale tubului digestiv, cum sînt de exemplu gastritele sau boala ulceroasă, astfel de carne ar fi foarte indicată, dacă bineînțeles va fi preparată de preferință rasol, sau tocată și pregătită sub formă de perișoare fierte. Cînd este însă vorba de bolnavi la care cantitatea de colesterină se află mărită în sînge, sau suferă de diferite litiaze, inflamații ale veziculei biliare, ateroscleroză etc., consumul unui asemenea fel de carne nu va mai fi indicat și deci carnea respectivă nu va mai fi socotită ca o mîncare „ușoară", cu toate că se digeră repede. Aceasta se explică prin faptul că o carne provenită de la păsări sau animale tinere, fiind mai bogată în colesterol decît carnea animalelor sau păsărilor vîrstnice, va contribui la creșterea cantității de colesterină în sînge, cu toate urmările neplăcute ce decurg din această stare.

Nu trebuie să ni se pară curios în astfel de situații că tocmai mîncarea „ușoară" pentru unele boli, devine „grea" sau, în orice caz, contraindicată pentru alte stări de boală.

Tot în legătură cu consumul cărnii mai este bine de știut că printr-o alimentație „ușoară" nu trebuie să se înțeleagă excluderea totală a cărnii din alimentație. Carnea este indispensabilă pentru asigurarea funcțiunilor organismului, numai că acest aliment trebuie să fie pregătit în așa fel încît să convină diferitelor stări de boală.

Importantă este și cantitatea de alimente consumate. Unii cred că dacă la o masă mănîncă numai alimente indicate pentru boala lor, își pot permite în schimb să le consume peste măsură. Dacă fac această greșeală, totalitatea alimentelor „ușoare" consumate la o masă nu va mai putea să poarte aceeași titulatură. Datorită cantității exagerate de alimente care va fi introdusă în stomac, alimentele „ușoare" se vor transforma într-o masă „grea", care în cele mai multe cazuri vor produce tulburări asemănătoare alimentelor contraindicate pentru boala respectivă.

Dr. I. LEONESCU

ACTUALITĂȚI MEDICALE

IDENTIFICAREA VOCII PRIN ELECTRONICĂ. Experimentări recente au demonstrat că, după cum nu există două persoane care să aibă identice aceleași amprente digitale, nu pot fi nici doi indivizi care să pronunțe multe cuvinte în același fel. Identificarea persoanelor după voce constituie o nouă ramură științifică și folosește în acest scop o ingenioasă mașină electronică.

COMBATEREA COLICILOR PRIN FLORI DE TEI. Acțiunea calmantă a florilor de tei și-a găsit o nouă aplicare. Din aceste flori se prepară în ultimul timp un produs capabil să calmeze și chiar să prevină colicile de ficat și rinichi.

DIAGNOSTIC PRIN ULTRASUNET. Pentru diagnosticarea rapidă a unor afecțiuni ale tubului digestiv, ale aparatului urinar și în unele forme de cancer, s-a construit de curînd un nou aparat, numit Somascop, care funcționează pe principiul ultrasunetului. Cu ajutorul acestui aparat se poate diagnostica o ciroză hepatică în 80 de secunde.

PERFORAREA DINȚILOR FĂRĂ DURERI. „Zgomotul alb" este un nou aparat pentru înlăturarea durerilor provocate de bormașina dentistului. În timpul perforării dintelui noul dispozitiv se fixează după urechea pacientului și acesta nu simte absolut nici o durere, oricît de profundă ar fi perforarea.

NOU SISTEM DE FOTOGRAFIERE A STOMACULUI. Tehnica medicală japoneză a pus la punct un nou și original aparat pentru fotografierea stomacului, în scopul precizării diagnosticului de ulcer și cancer gastric. Aparatul este atît de mic, încît se poate înghiți foarte ușor. Intrarea în funcțiune a aparatului se face în mod automat după ce a fost înghițit.

TRATAMENT PRIN CONCENTRAREA LUMINII SOLARE. Lumina concentrată a soarelui, prin intermediul unor oglinzi speciale și proiectată asupra corpului omenesc, constituie un nou și eficace mijloc de tratament, care se aplică în Uniunea Sovietică în diferite afecțiuni. Prin acest procedeu terapeutic se obțin rezultate satisfăcătoare în tratamentul reumatismului, astmului, bronșitei, bolilor de piele și afecțiunilor ginecologice.

CUPTORUL-MINUNE. La Institutul de cercetări pentru curenții de înaltă frecvență din Leningrad a fost pus la punct un cuptor-minune, pentru prepararea mîncărurilor. Acest cuptor prezintă avantajul că permite prepararea oricărui fel de mîncare în 3—5 minute, cu păstrarea intactă a tuturor vitaminelor conținute în alimente. Pe lîngă gustul excelent, mîncărurile pregătite în cuptorul-minune sînt și mai ușor asimilabile decît atunci cînd sînt preparate în condiții obișnuite.

MIGDALELE ÎN TRATAMENTUL BOLII ULCEROASE. O. I. Kravcenco a experimentat în ultimul timp un nou tratament al ulcerului de stomac prin migdale dulci. Noul tratament se bazează pe proprietatea migdalelor de a mări P. H.-ul sucului gastric și de a reduce cantitatea și aciditatea acestuia. Administrarea migdalelor dulci în boala ulceroasă se face sub formă de pireu și lapte de migdale și pare să dea rezultate foarte bune.

Dr. I. LEGIC

DURERILE GÎTULUI

Cele mai frecvente îmbolnăviri ale gîtului sînt datorite inflamațiilor cunoscute sub numele de angine care sînt determinate de diferiți microbi și virusuri.

Cînd inflamația cuprinde amigdalele — cunoscutele glande cu secreție externă — boala capătă denumirea de amigdalită și se manifestă de obicei prin dureri la înghițit și în regiunile laterale ale fălcilor, febră, stare generală rea etc. Datorită germenilor patogeni care le produc, amigdalitele acute sînt contagioase, putînd molipsi pe cei care vin în contact cu bolnavii. Cînd sînt neglijate, se pot agrava, dînd naștere unei formațiuni cu puroi în însăși țesutul amigdalelor: flegmonul amigdalian, care se rezolvă numai prin incizie de către medicul specialist. Amigdalitele netratate la timp pot da și alte complicații cum sînt otitele și mastoiditele (la ureche și regiunea mastoidiană), sinuzitele (la cavitățile nasului și ale oaselor feței), artritele (la articulațiile oaselor), nefritele (la rinichi), endocarditele (la inimă).

Inflamațiile gîtului pot fi determinate și de alte cauze ca faringite, laringite, cît și de unele stări mai severe de boală cum sînt difteria, scarlatina, reumatismul Bouilland — Sokolski, sau de localizările la gît ale tuberculozei, sifilisului sau cancerului.

Dată fiind diversitatea cauzelor care pot produce dureri în gît, este absolut necesar să nu se piardă timpul încercînd tratamente din proprie inițiativă sau după inspirațiile celor neinițiați. Astfel de tratamente sînt de cele mai multe ori periculoase, fiindcă pot agrava boala, întîrzie vindecarea și predispune la apariția mai frecventă a complicațiilor. Medicul va fi singurul în măsură să aprecieze forma de boală și să instituie tratamentul cel mai indicat, precum și să stabilească dacă bolnavul poate fi îngrijit acasă sau este nevoie să fie transportat la spital.

E bine să se mai știe că nu toate inflamațiile gîtului beneficiază de tratamentul prin preparate antibiotice (penicilină, streptomicină etc). Pînă la solicitarea medicului, care trebuie făcută de la apariția primelor tulburări, este utilă rămînerea acasă și izolarea de ceilalți membri ai familiei. În acest timp, se vor lua unele măsuri generale de îngrijire prin aplicarea în jurul gîtului a compreselor umede cu apă nu prea rece și stropite cu puțin alcool medicinal, efectuarea gargarelor călduțe cu ceai slab de mușețel. Băuturile vor fi călduțe (ceai de tei, lapte). Adulții vor putea lua 1-2 aspirine sau piramidoane.

Pentru prevenirea celor mai multe afecțiuni care determină dureri în gît, este bine, în general, să se evite răcelile, să nu se înghită prea repede și în cantități prea mari înghețata și băuturi prea reci, să se evite contactul cu suferinzii de boli contagioase (gripă, amigdalită, difterie, scarlatină etc). Călirea organismului la copii prin exerciții fizice, sport, soare, apă, aer curat ca și grija pentru alcătuirea unei alimentații rationale și confecționarea îmbrăcămintei corespunzătoare contribuie la întărirea sănătății și mărirea rezistenței față de diversele îmbolnăviri, printre care și cele ale gîtului.

BIOTRONUL

„Uzina de climă artificială", un nou mijloc de luptă împotriva bolilor

Profesorul Pancenko din Kiev știa — ca toți ceilalți medici de altfel — că maladia hipertonică este o boală a întregului organism care, prin afectarea cu predilecție a vaselor sanghine, determină pe cale reflexă hipertensiunea arterială. Și mai știa că unul din factorii cu influență nefavorabilă asupra organismului, care contribuie în mod consistent la instalarea maladiei hipertonice, este mediul extern. Acordînd mai multă atenție acestui factor și apreciind că, din mediul exterior, variațiile climaterice (în special temperatura, umezeala, ionizarea aerului) joacă un rol negativ important, el a avut ideea de a încerca tratarea acestela cu ajutorul unui climat constant creat artificial. Și astfel s-a născut primul biotron din lume, un complex sanatorial special construit, compus din mai multe saloane confortabile, modern mobilate și utilate, dispunînd de o aparatură complicată care poate reproduce climatul dorit, de la cel siberian sau tibetan la cel mediteranian sau saharian.

Saloanele sînt perfect izolate de mediul extern.

Clima creată în interiorul lor se menține invariabil la valorile dinainte stabilite de temperatură, umiditate, puritate și ionizare atmosferică. Comportamentul pacienților este urmărit de medici prin televiziune. În felul acesta, indiferent dacă afară ninge sau e zăpuseală, în biotron pacienții respiră în permanență un aer primăvăratec „ca pe malurile Baicalului" sau „ca în munții Caucaz".

S-a observat că un tratament de 2—3 săptămîni în biotron exercită o influență net favorabilă asupra evoluției bolii și nu numai a bolii hipertonice ci și asupra altor boli vasculare, a astmului bronșic și — foarte interesant — asupra cicatrizării plăgilor care aici se vindecă cu mult mai ușor și mai repede.

Dr. Mircea OLTEANU

Echipamentul ușor de iarnă — pulloverul, pantalonul, căciulița, devin mult mai personale aplicîndu-le cîte o mică broderie, o bentiță, un motiv național. De bună seamă nu trebuie abuzat încărcînd și înzorzonînd îmbrăcămintea. Aceste mici garnituri sînt folositoare și în cazul unor modificări sau transformări, ajutînd foarte bine la mascarea unor eventuale înădituri, adăugiri etc,

Desene de Tanți PFENNINGS

SFATURI COSMETICE

E BINE DE ȘTIUT

— Excesul de cremă de pe obraz se îndepărtează prin tamponări ușoare cu ajutorul unei hîrtii poroase.

— Fardul gras de pe obraz se aplică pe pielea unsă în prealabil cu cremă.

— Buzele crăpate se vor unge zilnic cu alifie de struguri sau cu cremă pe bază de lanolină.

— Rujul se menține mai bine dacă în prealabil vom pudra buzele.

— Nuanța corectă a fardului este aceea care se apropie cel mai mult de culoarea pe care o are persoana respectivă cînd roșește.

— Fardarea de zi diferă de cea de seară, aceasta din urmă fiind mult mai intensă.

— Nu se va aplica niciodată fardul pe un obraz necurățat și nici fard peste fard.

— Tenurile uscate și normale vor fi unse înainte de aplicarea pudrei, cu cremă grasă. Tenurile grase pot fi pudrate și direct.

— Pudra se aplică din abundență cu ajutorul pufului sau cu un tampon de vată, excesul se îndepărtează cu o perie moale.

— Fardarea corectă prevede aplicarea mai întîi a unei pudre deschise apoi a uneia de culoare mai închisă.

— Fardul de obraz trebuie întins astfel încît să nu aibă un contur evident.

— Fardurile de obraz uscate se vor aplica după pudrarea obrazului.

— Fardul și pudra se mențin o perioadă mai îndelungată dacă aplicăm pe obrazul fardat o bucată de flanelă muiată în apă și stoarsă bine.

— Pentru adîncirea ochilor vom umbri pleoapele cu o soluție tare de ceai.

— Rimelul de culoare albastră intensifică albastrul ochilor. Persoanele cu ochii negri sau căprui vor folosi rimelul negru.

— Pentru mascarea cearcănelor vom aplica un strat foarte ușor de fard la partea externă a ochiului.

— Oboseala ochilor se îndepărtează aplicînd pe ochi tampoane de vată muiate în ceai de mușețel.

— Pentru ca ochii să pară mai mari trebuie să se accentueze fardarea unghiului lor exterior.

— Rimelul se aplică numai pe genele superioare, fardarea genelor inferioare dă un aspect vulgar obrazului.

— Persoanele care poartă ochelari nu este recomandabil să-și umbrească pleoapele.

— Creioanele de sprîncene vor fi folosite în raport cu culoarea părului, șatenele și blondele vor aplica un maro închis, persoanele roșcate unul brun roșcat.

— Pentru a face fața mai frapantă, la fardarea de seară vom atinge ușor cu fard vîrful urechilor și bărbiei.

Anca BOGDAN

GHIDUL GOSPODINEI

SUFLE DE ȘVAIȚER

Cantități: 100 g. făină, 2 dl. lapte, 100 g. șvaițer, 40 g. unt, 5 ouă. Diluăm făina în laptele rece, turnîndu-l încetul cu încetul peste făină ca să nu se facă cocoloașe. Apoi punem compoziția pe sobă și o amestecăm pînă se îngroașe. Cînd a devenit ca o ciulama se dă deoparte, se rade șvaițerul peste acest sos, se potrivește de sare, se pune untul și gălbenușurile unul cîte unul. La urmă se adaugă albușurile bătute spumă. Ungem apoi un vas rezistent la foc cu unt, turnăm sufleul în el și-l băgăm la cuptor timp de 20—30 minute. Cînd este gata radem puțin șvaițer deasupra și-l servim imediat.

RAȚĂ CU MĂSLINE (sos ragout)

Cantități pentru 6 persoane: șase bucăți bune de rață, 200 g. grăsime. Sosul ragout: o ceapă, un morcov, o bucată pătrunjel, 200 g. măsline, 1 dl. vin alb, o lingură de oțet, o lingură de bulion, o lămîie. Se prăjesc bucățile de carne, se acoperă cu puțină apă și se lasă să fiarbă înăbușit. Separat facem sosul în felul următor: în grăsimea care ne-a mai rămas prăjim ceapa rasă, împreună cu morcovul și pătrunjelul tot ras. Cînd s-au rumenit punem puțină apă deasupra, bulionul și lăsăm să dea cîteva clocote. Îl dăm prin sită și-l turnăm apoi peste bucățile de carne cu care mai fierbe pînă se moaie carnea. La sfîrșit se adaugă vinul și oțetul, măslinele spălate în cîteva ape, se potrivește de sare. După ce mai dă cîteva clocote se curăță lămîia de coaje, se taie felii subțiri și se bagă în mîncare.

Meniul săptămînii

— Caşcaval pane; fasole boabe cu carne; cartofi de ciocolată;

— Supă de carne cu găluști de griș; rasol cu sos de hrean; turtă dulce.

— Jumări cu ceapă; mușchi la grătar — murături; compot de prune.

— Piftie de pasăre; ostropel de pasăre; budincă de mere.

— Cremă de cartofi; mîncare de prune; cremă de cafea.

— Sufle de șvaițer; rață cu măsline; linzer tort alb.

LINȚER-TORT ALB

Frecăm 250 g. unt cu 200 g. zahăr, șase gălbenușuri tari date prin sită. Punem apoi pe planșetă 250 g. făină și la mijloc adăugăm compoziția de mai sus. Se mai adaugă 200 g. nuci sau migdale date prin mașină, puțină coajă de lămîie sau portocală rasă. Totul se frămîntă bine. Din acest aluat se fac trei-patru foi groase de o jumătate centimetru rotunde sau pătrate. Fiecare foaie se coace separat într-o tavă unsă cu grăsime. Cînd foile s-au răcit se pune între ele marmeladă. Pe ultima se întinde puțină dulceață, de visine, de caise sau cireșe albe. Se presară cu zahăr pudră.

ÎNGER PĂZITOR

POVEȘTI FĂRĂ CUVINTE de NELL COBAR

REBUS • REBUS • REBUS

POARTA

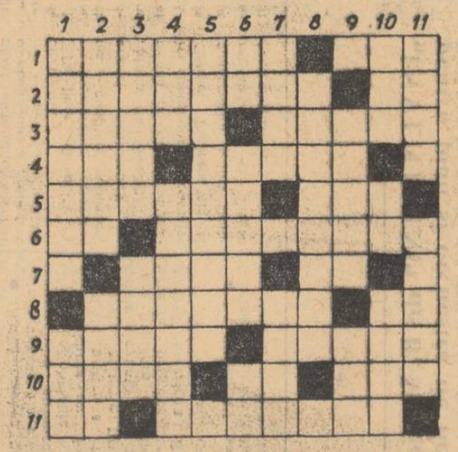

ORIZONTAL: 1) Apără poarta — Purtat 2) Trec pe la „Porțile de fier" — Numai la două porți! 3) Dincolo de propria poartă... — Port cu vorba 4) A început Gabriel — La poartă 5) Contrar legii — Nu-i la poartă ci numai la portieră 6) În poartă — Cum e purtată uneori geanta 7) Și-a purtat prietenii pe urmele hoțului — Odată la porți și de două la tăinți 8) O purtare corespunzătoare — Poartă discuția mai departe! 9) Poartă capul plecat — La început îi purtau domnii și boierii, mai apoi lăutarii 10) Cît pe-aci să fie măcar o ușiță — La intrare — Firul din poartă... 11) ...și timpul din intrare — „Mă poartă dorul iar spre tine".

VERTICAL: 1) Purtați cu vorba — Poartă interioară 2) A plecat cu poarta-n spate — Din nou, port cu vorba 3) „... Răsar din cort, să-mi vadă șoimul cum îl port..." (neart.) — Pun în circulație 4) Îl stîrnesc cei care poartă continuu extravagante — Autorul romanului „Poarta furtunilor" 5) O anumită programă 6) Și la poartă și la intrare dar nu și la ușă! — S-a oprit la porțile Romei! — Ion Marinescu 7) Nume masculin — Se poartă mai ales iarna 8) Trage la poartă 9) Port! — Cu el se trage mai cu precizie la poartă 10) Nu poartă fulgarin pe ploaie! — Armăsarul din poartă! — Eroina unor întîmplări provocate de schimbarea numărului de la poartă 11) Purtătorii de cuvînt — În această parte a Greciei se află Mycene cu celebra „Poartă a leilor".

N. CORNEA

RUDE

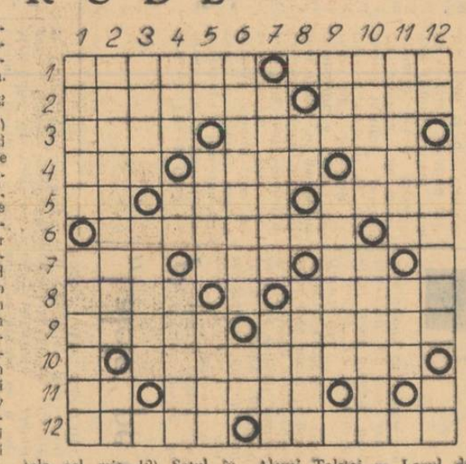

ORIZONTAL: 1) Regretată poetă, autoarea poeziilor: „Mamă", „Testament pentru fata mea" ș.a. — „Eu ți-s..., tu mi-ești..., în noi doi un suflet bate" (Alecsandri: „Hora Unirii") 2) Unul din cei doi frați legendari care au supt de la lupoaică — Personal legendar 3) A fost „groaznic", și rudă cu Ștefan cel Mare — Fratele mai mic al rîului 4) Pianist și compozitor spaniol — O rudă apropiată a lui... Ibsen — Individ în vorbirea neliterară 5) În aer! — Rudă certată cu arma — Tatăl sau mama pentru un copil din Moldova 6) Totalitatea obiceiurilor transmise din tată în fiu — Unitate de măsură pentru vîrstă 7) Diminutiv feminin — Apelativ — Cuvînt prin care logodnicii devin soț și soție 8) Acidă — „Frații"... scriitorului V. Kocetov 9) Dulceața primei luni de căsătorie — Logodnica (mireasa) lui Făt Frumos 10) Părintele unor... zeiderii 11) Pronume — Frate cel mic 12) Satul în care s-a născut Horia — Tatăl lui Pelops, osîndit de zei să fie veșnic chinuit de foame și de sete (Mit.).

VERTICAL: 1) Una din „surorile Boga" din piesa lui Lovinescu — Mama alintată de copii 2) „Cu voi frați iubiți...!", cîntec de Ovidiu Varga — Aluminiu 3) A pictat cu măiestrie pe soția sa, precum și tabloul „Mama cu fetița" — Fiul lui Ștefan cel Mare 4) Nas — Jumătate din vară! — Autorul unui ciclu de poezii „În loc de copilărie" (Horia) 5) Vas de pămînt — Moșneală — Lucru rămas în gospodăria de pe vremea bunicii 6) Prima parte a trilogiei „Calvarul" de Alexei Tolstoi — Locul de naștere a unui celebru... vrăjitor 7) A pictat pe mama sa în tabloul intitulat „Mama pictorului" — Aparut 8) Unu și una — Frumoasa soție a lui Menelau (Mit.) 9) Suflu bronhic maladiv — Autorul unui basorelief, al unei statui „Maternitate" și al unui tablou „Mama" 10) Una din surorile „gaițe" a lui Alex. Kiritescu — Teren mlăștinos făcut salubru 11) Diminutiv cu care-l alintă copiii pe tată — Organizație internațională 12) La rubedenii! — Mama spirituală a lui „Serioja" — Soțul ei.

Julieta FLOREA

POȘTA REDACȚIEI

M. DEDU — Turnu Severin: **Iarna aceasta se vede că a fost atît de... inspiratoare încît v-a îndemnat să scrieți două poezii. Nimic rău în această întîmplare, deși sîntem tentați să credem că nu numai o cădere abundentă de zăpadă vă determină să scrieți versuri. Citind poeziile și căutînd să răspundem invitației de a ne spune părerea în legătură cu ele, sîntem în măsură a vă informa că ele încă nu sînt la nivelul artistic corespunzător. Ne referim la cizelarea versului, la tehnica poetică, fiindcă poeziile transmit gîndurile autorului. Sfatul este același, dar începătorilor: lectură, lectură, exercițiu, exercițiu.**

MIRCEA POCANSCHI — Cluj: **Revista amintită nu mai apare.**

NICU CONSTANTIN — București: **Școala ce o căutați se află la mică distanță de dv. adică la Buftea. Cîteva stații de tren, cu personalul și ați și ajuns.**

AUREL MOSOR — Greaca (Oltenița): **Terminați vă stagiul militar, intrați în producție și apoi, îndeplinind condițiile necesare, înscrieți-vă la cursurile universitare fără frecvență. Altfel, nu aveți cum proceda.**

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

UN OM TARE

Intrînd în ziua aceea în birou, Banaszek n-a dat mîna colegilor săi — așa cum obișnuia — ci, din prag, îi preveni:

— Nu vă dau mîna... Am gripă! Treizeci și opt de grade.

— La ce naiba ai mai venit la birou? îl întrebă calm colegul său Kurdzielak. Trebuia să rămîi acasă, să stai în pat.

— Patul nu-i pentru oameni ca noi, tovarășe Kurdzielak, răspunse Banaszek cu un ton plin de demnitate, trăgînd în același timp cu ochiul spre șeful biroului. Treaba înainte de toate!

A doua zi Banaszek sosi clătinîndu-se pe picioare și de-abia se tîrî pînă la masa lui.

Schiță umoristică de M. KWIATKOWSKI (R.P. Polonă)

— Treizeci și nouă... și cîteva linii în plus, anunță el.

— Într-adevăr arăți prost, constată șeful biroului. Poate că n-ar strica totuși să te duci acasă și să te culci...

— Pentru nimic în lume! Voi rezista, tovarășe șef, zise Banaszek, clănțănind din dinți și respingînd cu hotărîre propunerea șefului.

Șeful dădu din cap în semn de admirație.

— Om tare, n-am ce zice! zise, și — subit — strănută.

În ziua a treia răsună în birou soneria telefonului.

— Alo! abia îngăimă Banaszek. Nu, șeful nu-i aici... S-a îmbolnăvit de gripă... Nu-i nimeni... toți sînt bolnavi... Eu rezist, tovarășe director-adjunct... Treaba înainte de toate.. Țin locul șefului. Să mă prezint la dv.? Vin îndată, tovarășe director-adjunct...

În ziua a patra Banaszek anunță cu vocea răgușită:

— Directorul-adjunct nu-i aici... E bolnav de gripă... Nu-i nimeni... Da, epidemie... Eu rezist, tovarășe director... Datoria înainte de toate!... Firește, țin locul directorului-adjunct... Să vin la dv.? Da, îndată, tovarășe director...

În ziua a cincea Banaszek, pe jumătate culcat pe biroul directorului, vorbește la telefon cu directorul general.

— Aici Banaszek, locțiitorul directorului... Tovarășul director este bolnav... Nu-i nimeni... Toți sînt bolnavi... numai eu am rămas, tovarășe director general... Nu mă dau, rezist... Să vin la dv.? Da, îndată...

În ziua a șasea Banaszek bine dispus, așezat comod în fotoliul directorului general, stă de vorbă la telefon cu un prieten:

— Închipuiește-ți, dragul meu, am rămas singur în toată instituția. Gripa i-a dat gata pe toți. Și cînd te gîndești că eu am fost primul care m-am îmbolnăvit. Dar mi-a trecut. Nu m-am dat bătut. La drept vorbind, sînt curios să știu dacă e cineva în stare să prețuiască lucrul acesta?...

OBICEIURI NEOBIȘNUITE

În esență, toate obiceiurile de pe Pămînt — în afară de cele pe care le cunoaștem și pe care le respectăm sau ne sînt apropiate, ne par neobișnuite, uneori stranii, curioase.

Publicăm mai jos, cîteva din sumedenia de obiceiuri ale popoarelor.

CASCADA VESELĂ

Cea mai importantă și mai veselă sărbătoare în Birmania este festivalul apei. Oriunde se întîlnesc, oamenii se stropesc cu apă — pe ogoare, pe stradă, în curtea fabricilor. Ei stropesc cu apă autobuzele, căruțele, animalele și pereții clădirilor. Nimeni nu se supără. Festivalul are loc în zilele fierbinți de vară.

O COLOANĂ GUSTOASĂ

Cu două săptămîni înainte de sărbătoarea de care este vorba — indonezienii de pe insula Bali încep să „înalțe" coloane înalte de doi metri, folosind ca material orezul. Coloana este închinată zeilor, iar în ultima zi a sărbătorii, considerînd că zeii s-au desfătat îndeajuns privind coloana, o mănîncă cu poftă, căci orezul folosit a fost fiert cu mirodenii și e gustos din cale afară.

MASA SERVITĂ PE ACOPERIȘ

În zilele de sărbătoare națională se pot vedea în așezările sătești din Norvegia sau Suedia snopi de grîu legați de prăjini. Deasupra acoperișului zboară cu pluit vesel diferite păsări, care ciugulesc boabele din snopuri. Scandinavilor le sînt dragi păsările și ei consideră că în zi de sărbătoare și ele trebuie să fie sătule, vesele.

VÎRSTA PROFETULUI

Oricine își sărbătorește la noi ziua de naștere își invită prietenii sau rudele. Marocanul își sărbătorește ziua de naștere doar odată în viață, atunci cînd împlinește vîrsta de 62 de ani. Coranul spune că Mohamed, ar fi murit la această vîrstă. Obiceiul „vîrsta profetului" este sărbătorit nu numai în Maroc, dar și în alte țări musulmane.

ZIUA CETĂȚEANULUI

Columbienii sărbătoresc cu mare fast „Ziua cetățeanului" în totul sărbătorilor ce au loc cu acest prilej. Pretutindeni în orașe și la sate, chiar în capitală se formează o procesiune. Ea este condusă de ...„diavolul", îmbrăcat într-o pelerină roșie și purtînd pe mască se meagră niște coarne înfricoșătoare. În jurul „diavolului" se agită vaca turbată (doi bărbați în costume cu coarne și coadă). După ei vine o adevărată coloană de oameni mascați care lovesc pe toți cei ce le ies în cale. Firește nimeni nu se supără, loviturile nu sînt dureroase. Răsună alămurile, bat tobele, mulțimea se veselește toată noaptea.

„POTLACI"

Știți ce înseamnă? Este un străvechi obicei al indienilor din America. Odată la cîțiva ani, indianul invită rudele cele mai apropiate, prietenii mai buni iar după ospăț și dansul ritual împarte invitaților săi tot ce posedă — bărcile, pieile, obiecte vestimentare și-și oprește doar armele de vînătoare.

CÎND MUZICANȚII-S DE VINĂ

Un birt modest dintr-un sat din Cehoslovacia. E o seară de sărbătoare, lumea bea bere, discută cu însufletire, se dansează. Orchestra e mică, — doi vioriști, un flaut, un oboi, un clarinet. Tocmai s-a interpretat ceva din Dvorak. Pe neașteptate un muzicant le o notă falsă.

Toți se agită, cer sancționarea celui vinovat dar și a colegilor săi. Aste ca măsură profilactică. Judecătorii se aleg din rîndurile publicului consumator, iar cei vinovați acceptă sentința și o execută pe loc, unii cîntă într-un picior, alții culcați pe burtă. Lumea se amuză, așa arată unul din obiceiurile celor.

SPĂLĂTOREASA REGINA

Ca să ajungă cineva regina spălătoreselor trebuie să fie nu numai cea mai frumoasă spălătoreasă din Paris dar și să aibă un caracter deosebit. De ani de zile fiecare spălătorie din capitala Franței își alege o „regină". Apoi ele își aleg o „regină a reginelor". Odată aleasă, îmbrăcată în alb cu flori în brațe, însoțită de „supușele" sale, ea merge în Champs Elisees.

...ȘI OCUPAȚII CIUDATE

Iată-l de pildă pe John Macelroy, salariat al companiei care deține dreptul publicității și reclamei în metroul newyorkez. Munca sa constă în a călători toată ziua cu metroul pentru a șterge de pe pereții vagoanelor „desenele" aplicate de necunoscuți peste afișele de reclamă care împînzesc vagoanele. De cele mai deseori acești desenatori improvizați imprudobesc chipurile de pe reclame cu mustăți și cu bărbi.

Macelroy consideră că în cariera sa el a șters cu guma nu mai puțin de 40 de mii de afișe peste care au apărut aplicațiile desenatorilor improvizați.

Îndeletnicirea lui Macelroy nu este obișnuită dar nici dezagreabilă. Dar gîndiți-vă la munca cu totul neobișnuită a unui grup de biologi, cărora li s-a încredințat întreținerea celei mai mari colecții de purecі din lume. Biologii despre care este vorba lucrează la muzeul Tring din Anglia și munca lor constă în îngrijirea celor 1.200 de varietăți de purecі aflați în colecția muzeului. Savanți din lumea întreagă folosesc serviciile acestei colecții în efectuarea diferitelor cercetări epidemiologice.

Cel puțin ciudată poate părea îndeletnicirea locotenent colonelului George Frinn din Frinton (Anglia). El cîștigă înzecit reparînd diferite ouă rare ce aparțin unor colecționari. Frinn a avut nevoie de ani de zile pentru a elabora acea tehnică de filigram care constituie specialitatea sa. De asemenea el a pus la punct producția unui clei special iar instrumentele de care se folosește sînt extrem de simple: o sondă de dentist, un bisturiu de chirurg, o pensetă. Secretul tehnicii sale ale cărei urme pe obiectul reparat nu pot fi descoperite decît cu o lupă puternică se explică și prin aceea că Frinn are nenumărate piese de rezervă, coji de ouă, pe care le folosește cu pricepere pentru „petecit".

ȘAH Șah ȘAH

Partida circuit

1. e2-e4 (Nicolau), e7-e5 (Seimeanu).
2. Cg1-f3 (Troianescu), Cb8-c6 (Reicher).
3. Nf1-b5 (Urseanu), Nf8-c5 (Drimer)
4. c2-c3 (Braunstein), Cg8-f6 (Ghiescu)
5. 0-0 (Rotaru), 0-0 (Rădulescu)
6. d2-d4 (Nacht) Nc5-b6 (Partos)
7. d4:e5 (Radovici), Cf6:e4 (Spos).
8. Dd1-d5 (Gunsberger), Ce4-c5 (Nicolau).
9. Nc1-g5 (Reicher), Dd8-e8 (Troianescu).

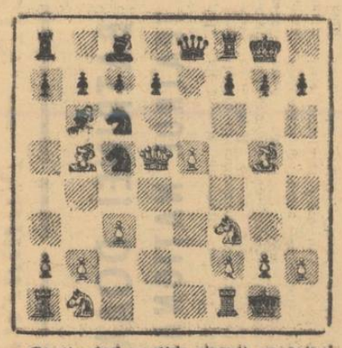

Continuînd partida-circuit, maestrul sportului V. URSEANU joacă în partida de mai sus:

10. Cb1-a3 însoțind această mutare cu următorul comentariu:

„Manevra aceasta este necesară pentru a desăvîrși dezvoltarea piese-lor albe și a valorifica, în continuare, pozițiile dominante în centru ale albului. Nu este posibil Cb1-d2 întrucît practica a arătat că după 11. d6 12. e:d6, Ne6 13. N:ch, b:c6 albul are greutăți".

ȘTIRI ȘAHISTE

La începutul acestui an s-au disputat în mai multe țări turnee care au atras atenția amatorilor de șah. Iată rezultatele înregistrate:

Tradiționalul turneu internațional de la HASTINGS (Anglia) ediția 1962—1963 a avut doi cîștigători: Kotov (U.R.S.S.) și Gligorici (Iugoslavia) cu cîte 6½ puncte. Fostul campion mondial Smîslov s-a clasat pe locul III cu 6 puncte.

*

Tradiționalul turneu internațional de șah de la BEVERWIJK (Olanda) a fost cîștigat de campioana mondială, Nona Gaprindașvili (U.R.S.S.) cu 9 puncte din tot atîtea posibile! Pe locul II Iovanovici (Iugoslavia) și pe locul III, cu 6½ puncte, reprezentanta noastră **Alexandra Nicolau.**

*

Turneul masculin de la BEVERWIJK l-a cîștigat olandezul Donner (12,5 puncte). Bronștein (U.R.S.S.) pe locul II cu 11,5 puncte, Parma, Ivkov (ambii Iugoslavia) și Pilnic (Argentina) pe locurile III—V cu cîte 10 puncte.

Turneul internațional de la BAD LIEBENSTEIN (R.D Germană) a fost cîștigat de Polugaevski și Gipslis (ambii U.R.S.S.) au cîte 10½ puncte. Pe locurile III—IV Pietzsch (R.D.G.) și Damianovici (Iugoslavia) cu 9,5 puncte; Victor Ciocîltea (R.P.R.) și Karaclaici (Iugoslavia) cu cîte 9 puncte se află pe următoarele două locuri.

Campionatul Statelor Unite a fost cîștigat din nou de Fisher cu 8 puncte din 11 posibile. (De subliniat că el a pierdut în prima rundă, în 73 mutări). Bisguier cu 7 puncte, pe locul II. Fostul campion Reshevsky s-a clasat pe locul III—V împreună cu Addison și Evans.

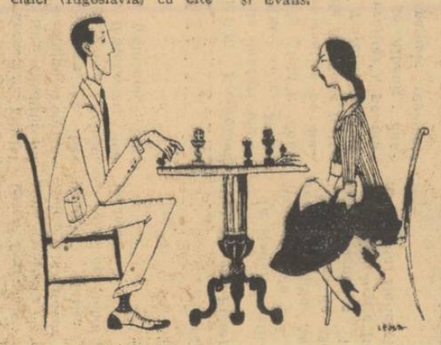

Partenera pregătește o contralovitură...

Inovație... combătută

În partida Littlewood — Gligorici — jucată la Hastings albul a încercat să introducă o inovație într-una din variantele mai des jucate ale apărării siciliene — așa numita „Paulsen ameliorată". La mutarea a opta, Littlewood nu a recurs la obișnuita continuare De2 sau Te1, o îmbunătățire adusă de Tal, ci a încercat să-și surprindă adversarul cu 8. Ne3 ?! Negrul a combătut cu succes noua linie de joc a albului, nepermițînd adversarului său — prin mutarea 8... Cf6 — să joace Ng5.

Pe de altă parte prin aceeași mutare el amenință cîștigarea unui pion (...b4! 10.Ca4. C:e4). A urmat o luptă aprigă, în care atacul albului s-a desfășurat concomitent cu contraofensiva negrului. Angajarea prematură a atacului alb pe centru cu 17.e5 a slăbit jocul albului, obligîndu-l la sacrificii de calitate pentru a putea continua atacul. Negrul s-a apărat contra-atacînd — vezi 21...Nc5! — și pînă la urmă a cîștigat.

Iată mai jos această interesantă partidă.

1. e4,c5	16. Te3,Tad8
2. Cf3,e6	17. e5,d:e5
3. d4,c:d4	18. f:e5,C:d5!
4. C:d4,a6	19. t:f6,Cf4!!
5. Ce3,b5	20. T:f4,D:f4
6. Nd3,Nb7	21. f:g7Nc5!
7. 0-0,Dc7	22. Cde2,Df6
8. Ne3,Cf6!	23. Cg3,N:e3
9. a3,d6	24. N:e3,Dg6
10. f4,Cbd7	25. Dh4,f5
11. Df3,Ne7	26. h3,e5
12. Rh1,0-0	27. Ng3,Td7
13. Tae1,Tfe8	28. Ch5,Tf7
14. Db3,Ce5	29. Rh2,h6 și albul cedează.
15. Ng1,Nf8	

Ceasornicele „VICTORIA" — ARAD — sînt neîntrecute. Nici un cămin fără ceasornicul „VICTORIA"

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

Premiere cinematografice

„Strada Mezinului"

După romanul cu același titlu al scriitorilor Lev Kassil și Max Polianovski, regizorul L. Galub a realizat un film emoționant despre fapta eroică a pionierului Volodea Dubinin.

...Orașul Kerci, 1942. Un detașament de partizani ascuns în subteranele unei vechi cariere de piatră acționează în orașul ocupat de fasciști. Volodea Dubinin, al cărui tată, — ofițer de marină — a murit pe front, îi ajută pe partizani să stabilească legăturile întrerupte cu lupătorii ilegali aflați în oraș. Volodea moare chiar în ziua eliberării orașului de către armatele sovietice, ucis de explozia unei mine.

Filmul cuprinde în distribuția sa pe Sașa Kordiuk, Jenia Bondarenko, Tania Kresik, B. Bitiukov, N. Satillo.

„Maria Candelaria"

Realizat în 1943, filmul mexican „Maria Candelaria" istorisește dramatica existență a unei tinere indiene, victimă a prejudecăților seculare ale consătenilor ei.

Acțiunea filmului se petrece în satul indian Xochimilco la începutul secolului nostru. Maria Candelaria, fiica unei prostituate este stigmatizată de săteni pentru „lignirea" adusă onoarei micii lor așezări de către mama ei. Solicitată să pozeze unui cunoscut pictor contemporan pentru un tablou — devenit azi celebru — Maria Candelaria va plăti cu viața îndrăzneala gestului. Elemente inapoiate din sat, iritate la gândul că Maria Candelaria a pozat pictorului, aducînd o nouă jignire onoarei lor, o omoară cu loviturile de piatră.

Pe linia obișnuită a cinematografiei mexicane — conflicte puternice, uneori neobișnuite — „Maria Candelaria" cuprinde pe generic numele cunoscutului operator Gabriel Figueroa și al cunoscuților actori Dolores del Rio și Piedro Armendariz.

O nouă coană Chirița

Diminețile, cînd freamătul spectacolului din seara precedentă și-a stins de mult ultimul ecou, în sala teatrului începe să se înfiripe o nouă viață, mocnită și tăcută. În liniște, mașiniștii așează mese și scaune, recuzitierii pregătesc pahare cu apă și scrumiere. Și, la un moment dat, scena prinde din nou grai, întîi un firicel subtire, apoi cîteva glasuri pentru a se ajunge în cele din urmă la un cor puternic cu nuanțe multiple și colorate. Acesta este drumul de la începutul lecturii la masă la repetiția generală.

Un asemenea drum parcurge fiecare spectacol, un asemenea drum a început de curînd la sala mare a Teatrului Tineretului. Dacă vă veți afla în sală și veți asculta lectura, vă veți mira foarte. A venit un teatru din Iași în turneu la București? Nu, puternicul accent moldovenesc care răzbate de pe scenă și-l-au însușit actorii după multe eforturi pentru a putea interpreta cu succes pe eroii lui Alecsandri din „Chirița în provincie".

Regizoara Sanda Manu, care a mai colaborat la punerea în scenă a Chiriței pe scena Institutului de Teatru, dirijează acum repetițiile acestui spectacol.

Surpriza spectacolului o va constitui desigur apariția în travesti al unui nou interpret al rolului titular care se adaugă la seria celor cunoscuți pînă acum. E vorba de popularul actor Arcadie Donos. Se poate spune că actorul se pregătește de mult pentru acest rol; ceea ce este sigur e faptul că (vecinii sînt martori) pentru a-și mentine forma muzicală, el exersează zilnic, cîntă arii celebre, acompaniindu-se la pian.

Din distribuție mai fac parte de asemenea actori cunoscuți și prețuiți ca Gh. Gimă, Jana Gorea, Magda Popovici, Jean Teodorescu, Florin Vasiliu, Todorel Popa, Alexandru Lungu, N. Pătrașcu, Marin Moraru. Scenografia aparține lui Sergiu Singher.

Mircea ANDREI

ECOURI

● IN CURSUL acestui an va avea loc la Cortina d'Ampezzo (Italia), cel de-al XIX-lea festival internațional al filmului sportiv. Scopul festivălului este de a se îmbunătăți producția acestui gen de filme.

● *DOUĂ celebre vedete feminine ale cinematografului european, Gina Lollobrigida și Anita Ekberg, au fost angajate pentru a interpreta rolurile principale ale unui film pe care urmează să-l turneze la primăvară regizorul american Robert Aldrich.*

● LA SFÎRȘITUL anului 1962 a avut loc la Beirut (Liban), al II-lea festival internațional al filmului, la care au participat 23 de țări. După festival s-a ținut o conferință la masa rotundă sub auspiciile U.N.E.S.C.O., pe marginea „problemei filmul și cultura arabă".

● PE ECRANELE cinematografelor din R. P. Bulgaria, a început să ruleze filmul istoric „Kaloian". În rolul titular apare Vasil Stoicev, actor la Teatrul Național „Ivan Vazov". Această operă cinematografică a fost începută și realizată de Dako Dakovski, iar după moartea acestuia a fost desăvîrșită de regizorul Iuri Arnaudov.

BREVIAR

PEER GYNT — la Teatrul „Constantin Nottara"

La Teatrul „Constantin Nottara" se repetă concomitent mai multe piese și, deosebit de spectacolele care au loc la sediu, se organizează numeroase deplasări.

Într-una din sălile de repetiție am găsit colectivul de interpreți care, sub conducerea regizorului George Rafael, repetă piesa „Peer Gynt" de H. Ibsen. În rolul titular va apare actorul Cristea Avram. Rolul lui Solveig a fost încredințat actriței Magdalena Buznea, iar în rolul mamei va apare artista emerită Sandina Stan. Își mai dau concursul: George Trestian, Magda Buluc-Barbu, Grigore Anghel, Vera Lazăr, Nelly Cutava, Victoria Dobre, Doina Ionescu, Costel Zaharia, Al. Clonaru și alții.

Decorurile și costumele sînt realizate de Mircea Marosin.

„SERA MELODIILOR"

Pe șantierul muzical al Estradei regiunii București te întîmpină atmosfera unei sere de flori... muzicale. Pentru a nu desmînți titlul „Sera melodiilor", compozitorii George Grigoriu, Temistocle Popa, Misu Iancu au pregătit un buchet de melodii, din care, bineînțeles, nu lipsește nici, devenit tradițional, nume de floare. De data aceasta au cinstea să fie cîntate pe scenă zambilele, iar melodia o repetă cîntărețul Nicu Stoenescu.

În mîcuța, dar cocheta cameră de studii, recent amenajată, Rodica Paliu își povestește dragostea pentru „Băiatul cu chitara", iar Jonny Dimitriu ne spune de ce și-a pus „Flori la pălărie". „Indiscret", dirijorul Marcel Iosifescu urmărește mărturisirile cu... pianul.

Pe scenă, majoritatea interpreților dovedesc că au făcut mai de mult cunoștință cu „florile" viitorului spectacol „Sera Melodiilor" de Angel Grigoriu, Romeo Iosifulescu, și Cornel Constantinescu.

Sub bagheta regizorală a lui Hari Negrin — au început să prindă viață diferite aspecte ale regiunii Bucureștiului, prilej de a se lansa o serie de melodii inspirate din folclor — cu texte care cîntă viața nouă, înfloritoare a satului colectivizat. Ascultăm „Vreau să știe toată lumea" (cîntată de Nicu Stoenescu), „Orașul de pe Dunăre" și „Maria" (cîntate de Mircea Preotescu), „În viața mea" și „O melodie pentru tine" (cîntate de Puica Igirosanu), „Turturele" (cîntată de Jonny Dimitriu), „O fetișcană" (cîntată de Valeriu Nuțescu).

„URSUL" de Cehov

pe o scenă pariziană

Între comediile scurte ale lui Cehov, piesa „Ursul" se bucură de o largă popularitate, alături de „Jubileul" și „Cererea în căsătorie". Doi actori francezi abia cunoscuți: Daniel Ivernel și Suzy Delair urmează să interpreteze comedia cehoviană „Ursul" la Theatre de France, una din scenele pariziene de prestigiu.

CESARE ZAVATTINI

dramaturg

Mulți au auzit de Cesare Zavattini, scenaristul filmelor celebre „Sciuscia", „Hoții de biciclete", „Miracol la Milano", „Acoperișul" etc., toate realizate de regizorul Vittorio de Sica. Dar puțini știu că Zavattini e și dramaturg. Una din piesele sale se intitulează „Cum se naște un scenariu de film" și a fost reprezentată pe diverse scene. Recent piesa a fost montată la Bruxelles, în direcția de scenă a regizorului Axel Corti.

Colaborare

O inițiativă lăudabilă aparține Filarmonicii de Stat „George Enescu", care participă prin formațiile sale la părțile experimentale ale cursurilor predate în cadrul Universității muncitorești de cultură muzicală.

La lecția intitulată „Muzica simfonică cu program" și-a dat concursul Orchestra simfonică dirijată de Mircea Cristescu; la lecția intitulată „Instrumentele orchestrei populare" și-a dat concursul orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru" dirijată de Nicu Stănescu, iar la lecția intitulată „Muzica corală de-a lungul veacurilor" ce se va ține luni, 11 februarie, își va da concursul corul Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijat de Vasile Pintea.

SĂPTĂMÎNA PE ECRANE

„Labirintul inimii"

La scurtă vreme după filmul **„Moartea în insula zahărului"**, cinematografia cehoslovacă revine asupra temei repatrierii celor care, cîndva, s-au înstrăinat ei înșiși de țară, pentru a explora, de astădată din alt unghi, aceeași problemă. Eliminînd totul cea ce ar putea crea un spectaculos dramatic, ecranizarea piesei lui Frantisek Pavlicek în regia apreciatului Iiri Krejcik, constituie o răscolitoare dramă de idei. Filmul desfășoară într-o atmosferă voit lentă drama unei bătrîne al cărei fiu a fugit cu cîțiva ani în urmă (acțiunea e localizată în 1955). În R.F.G.

Pe această premiză a subiectului, Krejcik a conceput o demonstrație psihologică extrem de sinceră, realizată cu mult tact artistic în a compara drama viadecabilă a bătrînei care-și așteaptă fiul și drama deseori fără ieșire a celor care, lăsîndu-se atrași de veninul urii, au căzut victimă unei propagande în stare să le desfigureze sufletele. Vestea morții lui Pavel nu mai reprezintă, în contextul acestor prefaceri, decît o confirmare a faptului că, pactizînd cu dușmanii vieții noi, s-a exclus el însuși din inima lanei — logodnica pe care a părăsit-o fugind — și, în cele din urmă, chiar și din viața chinuită de așteptări a propriei sale mame.

Nu am spune decît prea puțin despre valoarea acestui film dacă n-am stărui asupra jocului Mariei Vasova (în rolul mamei), evoluînd pe registrele grave dar perfect umane ale tragicului. Pentru ea, filmul constituie un adevărat recital al simțului de discernămînt și experienței sale artistice. Admirabilă este și Jana Brejchova în rolul nu mai puțin dificil al logodnicei părăsite care renunță să mai trăiască din amintiri.

Deși prezentat sub un titlu banal, acest film are o sensibilă capacitate de a trezi în noi reflecții tulburătoare și, totodată, satisfacția împlinirilor spirituale pe care ni le-a adus viața socialistă.

Sorin ROIBU

„A fost chemată și clasa a V-a"

Denunțarea crimelor și fărădelegilor comise de fasciști în ultimul război mondial continuă să preocupe cu temei pe cineaștii din diverse țări, care caută să descifreze sensuri actuale în evocarea anilor întunecați ai dominației hitleriste asupra Europei. În acest sferă tematică se inscrie și realizarea regizorului iugoslav M. Strbac „A fost chemată și clasa a V-a".

Regizorul — care este deălтfel și scenaristul filmului — a pornit de la un caz autentic. Reconstituirea tragicelor evenimente petrecute în toamna anului 1941 într-un oarecare oraș din Iugoslavia cotropită de armatele germane, stă sub semnul unei vehemente acuzări a acelui monstruos îndemn: „uriți acest popor !", cuprins în toate ordinele date de naziști împotriva localnicilor. Filmul refface ambianța vremii, în școală și pe străzi, schițează figurile elevilor, ale dascălilor și părinților, stăruind asupra atmosferei de teroare, care se acumulează într-o cretere dramatică oarecum lentă, dar dozată cu discernămînt și simț al măsurii.

Nici aspectele descrise, nici caracterizarea personajelor (evoluția subdirectorului, de pildă, care-și dezvăluie, în spatele severității și rigidității profesorale, demnitatea și profundul atașament pentru copiii din școală) nu se disting prin originalitate. Asemenea fapte și tipuri au mai apărut și în alte filme. Meritul cineaștilor iugoslavi este că au tratat această dramatică poveste cu sobrietate și concentrare, urmărind prin fiecare amănunt să demaște sălbăticia represaliilor prin care naziștii încercau să reducă la tăcere popoarele subjugate. Fără să recurgă la efecte „tari", filmul transmite un puternic sentiment de revoltă contra fascismului, fiind implicit o chemare la vigilență față de pericolul renașterii unor astfel de orori antiumane.

A. MIRCEA

„Divorț italian"

Aparent de un comic fabulos, ireal, scenariul filmului cu care Pietro Germi a debindit anul trecut, la Cannes, premiul pentru cea mai bună comedie, este o satiră usturătoare la adresa legiuirilor anacronice care, sub presiunea Vaticanului, sînt mentinute în vigoare în Italia. Înțeleasă ca ripostă dată unei realități tragi-comice în stupiditatea ei conservatoare, creația lui Germi își dezvăluie valențele multiple ale unei incursiuni demascatoare în viața socialpolitică. În acest scop, situațiile, iar nu eroii sînt chemate să-i edifice pe spectator. Ei nu sînt în fond decît personajele unei „măști", tipuri inițial date printr-o singură trăsătură de caracter, fundamentală, îngroșată la maximum de locul demonstrativ al situațiilor. Féfé — nu dorește decît să scape de un mariaj nesuferit; dimpotrivă, Rosalia, soția lui, nu dorește decît să-i cucerească necîncetat dragostea. Neputința unui divort — codul civil nu permite așa ceva la italieni — îl determină pe baronul Cefalu să caute ieșirea disperată în subterfugii juridice, respectiv prin atragerea conștientă în joc a unui amant, motiv și „justificare morală" în lichidarea propriei soții. Urmează apoi după o scurtă perioadă de detențiune — mariajul cu suava verișoară Angela care se dovedește însă prea curînd dispusă să-l înșele...

Critica ipocriziei demagogice, agresivee, a contrapunerii violente dintre stipulațiile legislative și principiile afișate, de o aparentă moralitate, cu realitățile imorale la care ele împing pe cel pus în situația de rezolva omenește această problemă, depășește simpla descripție comică de moravuri. Ea atinge virulent, ridiculizează instituțiile burgheze, falsitatea lor esențială, care întreține, alimentează, perpetuează atari situații, de altfel frecvente. Familia, tribunalul, școala, presa, partidul politic de guvernămînt și biserica catolică care-l susține din amvon — toate fac obiectul unor șarje spirituale de mare causticitate. Germi le ține permanent în raze obiectivului său, fără ostentație teziștă, ci integrîndu-le organic, convingător vieții eroilor în acele limite necesare, verosimile, proprii vieții reale.

Marcello Mastroianni și Daniella Rocca sînt, amîndoi, excelenți în fruntea unei distribuții excelente, pusă în valoare de o imagine și un suport melodic de un umor și o fantezie ireproșabile.

Eugen ATANASIU

„VIZITA BĂTRÎNEI DOAMNE" — LA TEATRUL NAȚIONAL

Teatrul Național „I. L. Caragiale" va prezenta, în sala Comedia, premiera piesei „Vizita bătrînei doamne" a scriitorului elvețian Friederich Dürrenmatt. Autorul, născut în anul 1921, este deținătorul premiului „Italia" acordat în 1958 și al marelui premiu elvețian „Schiller".

Actualmente piesa sa „Fizicienii" se reprezintă cu un frumos succes în Uniunea Sovietică.

„Vizita bătrînei doamne" este considerată ca una din cele mai de seamă creații ale scriitorului. Piesa aduce interesante probleme de regie, de interpretare, cît și de scenografie. Ea scoate în evidență cîteva din aspectele respingătoare ale moralei burgheze, influența dezumanizantă pe care banul o are asupra oamenilor în societatea capitalistă. Din distribuție fac parte artista poporului Aura Buzescu (în rolul Clerei Zachanassian, eroina piesei — rol care va fi deținut și de artista emerită Elvira Godeanu), artistul poporului Jules Cazaban (în rolul lui Alfred III; rol ce va fi deținut și de Matei Alexandru), artistul emerit Nicolae Brancomir (în rolul primarului; în acest rol va apărea și Chiril Economu, artistul emerit Nicu Dimitriu (în rolul preotului), Constantin Bărbulescu, Al. Demetriad, Șerban Holban, Cosma Brașoveanu, Ion Henter (polițistul), Mircea Cojan, Eugenia Bamme, Ariana Oiteanu, Gh. Cristescu, Emil Liptac, (profesorul), Chiril Economu (în rolul medicului), Alfred Demetriu, Al. Hasnaș, Ion Iliescu, I. Horațiu, M. Enache, Victoria Corciov, Cristina Săvescu, Suzana Manoliu, Panait Stoian, George Sîrbu, P. Pătrașcu, C. Jura, Al. Alexandrescu-Vrancea, Marin Negrea, C. Meicea, Victor Moldovan, Andrei Mageru.

Regia spectacolului aparține maestrului emerit al artei Mony Ghelerter. Decorurile: Camillo Osorovitz; costumele: C. Osorovitz și O. Bubulac. Muzica este semnată de Ștefan Mageoianu.

NE VIZITEAZĂ

In luna aceasta capitala noastră va primi vizita Ansamblului de dansuri și balet de sub conducerea lui Salvador Vargas, un mare interpret al dansurilor spaniole. Oaspeții vor da spectacole în zilele de 23, 24 și 25 februarie în sala Palatului R.P.R. Programul cuprinde dansuri populare, (intre care „Malaguena", „Iota"), dansuri romantice pe muzică de De Falla (intre care „Tricornul", „Amorul vrăjitor"), pe muzică de Albeniz; dansuri spaniole regionale (Valenciana, Bolero, Asturiana).

In rîndul soliștilor se numără Lola Sol, Morenita, Manolo. Ansamblul condus de Salvador Vargas a întreprins numeroase turnee în Olanda, Italia și alte țări.

Salvador Vargas într-un expresiv dans spaniol

AVANCRONICĂ MUZICALĂ

Concertele orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu" din 9 și 10 februarie vor fi dirijate de Mircea Cristescu. Ele cuprind două creații contemporane și anume „3 invențiuni pentru orchestră mare" (în primă audiție) de compozitorul ceh Bohuslav Martinu și „Simfonia I-a" a talentatului compozitor romîn Tiberiu Olah. Între aceste două piese vom asculta Concertul nr. 5 pentru pian și orchestră în Mi bemol major de Beethoven, în interpretarea pianistei Sofia Cosma.

Bohuslav Martinu, din a cărui creație am ascultat în actuala stagiune Simfonia V-a, este originar din Boemia. S-a născut în 1890 în orășelul Policka, în familia unui modest meșteșugar cizmar. Talent violonistic precoce, el a fost admis la Conservatorul din Praga. Martinu își va completa cultura muzicală în vestita Școală de organiști, al cărui elev a fost pe vremuri și Dvorak. Timp de 10 ani violonist în Filarmonica praghezâ, Martinu a fost mobilizat în timpul primului război mondial în armata austriacă, din care a dezertat pentru a participa, alături de alți intelectuali, la lupta de eliberare a patriei sale de sub seculara dominație habsburgică. Abia după război a început să studieze compoziția, la început cu Joseph Suk la Praga, apoi cu subtilul compozitor francez Albert Roussel, la Paris. Până la ocupația nazistă Martinu a locuit la Paris, Numele său a devenit cunoscut în lumea muzicală datorită varietății de forme abordate. Mari șefi de orchestră ca Ansermet, Munch, Knusewitki încep să-i dirijeze lucrările. În 1932 i se atribuie premiul I de compoziție la Festivalul din Siena și la scurt interval și premiul „Coolidge", distincții care-i statornicesc o serioasă reputație. După ocuparea Panisului de către naziști, Martinu părăsește Franța. Un itinerar dramatic îl conduce în S.U.A. Aici a compus cele două lucrări inspirate de ura sa împotriva fasciștilor care-i însingerează patria: poemul simfonic „Lidice" și „Versurile memoriale" pentru vioară și pian. Martinu a murit în 1959, lăsînd o creație bogată, din care amintim cele 5 simfonii și operele „Ziua bunătății", „Alexandre-bis" după un libret de André Wurmser și baletele „Revolta" și „Specilek". În noianul contradicțiilor oglindite în creația muzicală a Occidentului, Martinu a rămas solid ancorat pe poziția tonalismului și a formelor tradiționale.

„Cele 3 invențiuni" pentru orchestră mare, pian, xilofon și instrumente de percuție au fost compuse în 1934. Ele alcătuiesc un triptic simfonic clădit în stilul polifonic-liniar pe care-l indică titlul. „Invențiunea" este un titlu arbitrar atribuit unei piese polifonice, în care firele melodice se desfășoară orizontal și simultan, în mod independent, fără vreo preocupare specială pentru rezultatul armonic provenind din incidența acestor melodii. Genialul Bach, autorul unui mare număr de „invențiuni" pe două sau trei voci a dat acelaș titlu unor piese care au fie forma unor preludii, fie aceea a unor fugi, în mici proporții, fie o structură imitativă liberă. „Invențiunile" lui Martinu se desfășoară în 3 mișcări contrastante — allegro moderato, andante, poco allegro — solicitînd potențele expresive ale orchestrei și ale unor instrumente cu rol solistic episodic, în expunerea și tratarea în stil fugat a materialului tematic.

Beethoven, titanul simfoniei, a considerat genul concertant la fel de apt ca și simfonia, sonata și cvartetul de a exprima marile idei și sentimente ale vremii sale. Cele 5 concerte pentru pian și orchestră, cele două Romante pentru vioară și orchestră și Tripul concert pentru pian, vioară și violoncel alcătuiesc un capitol important din istoria formei concertante.

Concertul nr. 5 în Mi bemol major pentru pian și orchestră datează din 1809, anul în care trupele napoleoniene ocupaseră Viena, iar Haydn, marele maestru al secolului precedent se stingea de bătrînețe. Executată în anul următor la Leipzig, lucrarea a fost întîmpinată cu un asemenea succes încît o cronică a evenimentului menționa că **„publicul se afla într-o asemenea stare de entuziasm încît cu greu se putea mulțumi cu obișnuita exteriorizare a recunoștinței și bucuriei".**

★

Mircea Cristescu își va încheia programul concertele cu „Simfonia I-a" de Tiberiu Olah. Născut în 1928 în comuna Arpășel din regiunea Crișana, Tiberiu Olah s-a situat prin continutul contemporan și limbajul inovator al creației sale în primele rînduri ale generației din care face parte. Un timp student al Conservatorului din Cluj, apoi admis în secția de compoziție a Conservatorului din Moscova, T. Olah a absolvit în 1954 Institutul sovietic cu „diploma de merit" obținută pentru lucrările Trio pentru clarinet, vioară și pian, Sonatina pentru pian și o Cantată, lucrări difuzate de posturile sovietice de radio. Revenit în țară, T. Olah a fost numit asistent la clasa de orchestrație a prof. A. Mendelssohn, la conservatorul din București. În ultimii ani, creația sa s-a îmbogățit cu lucrări de cameră pruntre care amintim Cvartetul de coarde dedicat memoriei poetului revoluționar maghiar Jozsef Attila, o Cantată pentru cor mixt și instrumente de percuție pe versurile aceluiași poet și cu cîteva partituri destinate filmului. „Simfonia I-a" datează din anul 1955. Este o lucrare așezată pe piloni solizi ai unei remarcabile tehnici compoziționale. Conținutul ei ideo-emoțional tinde să oglindească prin imagini puternic conturate, marile idealuri ale contemporaneității, lupta omului nou pentru triumful socialismului.

V. CRISTIAN

„Lalele" pe diferite limbi

Popularul cîntec de muzică ușoară „Lalele" (muzica Temistocle Popa, text Aurel Storin) a apărut recent într-o ediție muzicală berlineză (clișeul nostru). Tot la Berlin a fost editat și un disc micro, în interpretarea orchestrei Gerd Natschinski.

„Lalele" s-a bucurat de altfel și de atenția altor interpreți. Au fost realizate discuri cu „Lalele" în interpretarea cîntărețul bulgare Liana Antonova, a cîntăreților romîni George Banea și Luigi Iosescu (aceasta din urmă a imprimat pentru o casă de discuri sovietică), a ansamblului Los Paraguayos și a trioului Enzo.

(În clișeu, coperta partiturii muzicale apărută la Berlin; traducătorul a intitulat „Tereza" cîntecul lui Temistocle Popa.

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

TEATRUL PENTRU TINERET ȘI COPII:

„LOGODNICUL DE PROFESIE SE ÎNSOARĂ"

de OLDRICH DANEK

Teatrul pentru tineret și copii ne face cunoștință cu un dramaturg ceh, care, după foarte sumarele informații pe care le avem asupra sa, cu toate că este un om tînăr, are o bogată operă.

Trecînd la aprecierea operei ni se va îngădui, sper, să ne întrebăm, cum se va fi întîmplat ca tocmai pe scena Tineretului să contemplăm iubirile și nunta unui semicentenar, al cărui fiu, însuși, ne-a pare, la dreapta tatălui său, într-o poziție gîndită, pe bărbătească ? Căci cu aceasta începe și cu acceasta se sfîrșește comedia lui Dănek: cu îndrăgostirea și nunta fugeratoare a lui Alois Klapacek, un Don Juan pocăit, la drept vorbind numai pe jumătate, jumătate pe care a consacrat-o sentimentelor paterne. Ca orice Don Juan, Klapacek a fost cîndva cătorit, exact cînd trebuia pentru a deveni tatăl legitim; după care soția a murit, lăsîndu-i copilul. Din confesiunile pe care ni le face Klapacek aflăm că el a fost ceea ce se numește un escroc sentimental, un logodnic de profesie, și din această cauză, în acea dealtă de îndepărtată epocă, a făcut și scurte popasuri pe la puscării.

Fapte grave, cu un aspect destul de hidos, dar care n-au afectat profunzime sufletul acestui om. Trăind în climatul vremurilor noi, Klapacek, devine pentru noteauna, un cetățean cinstit, un bun tată.

În calea sa apare însă tînăra profesoară Kamila Sipkova, de care se va îndrăgosti și pe care o va cere în căsătorie fulgerător și într-o situație destul de neobișnuită. Klapacek găsește, în grădina blocului în care locuiește, un pachet conținînd o mare sumă de bani. Spontan, el declară găsirea lumei și depune banii în mîinile autorităților, ceea ce stîrnește în jurul său o mică popularitate, un concert de laude, pentru cinstea de care a dat dovadă. El se apără împotriva acestei prețuiri, protestînd cu sinceritate și arătînd că cinstea trebuie să fie o trăsătură, o reacție a fiecărui om, firească și elementară.

Mica vîlvă stîrnită în jurul numelui său, declanșează o serie de încurcături, în care se amestecă unele personaje foarte suspecte. Iată-l deci pe Klapacek cercetîndu-și conștiința în fața semenilor săi, și arătînd că transformarea sa atît de pozitivă este rodul noilor condiții ale socialismului. Urmele trecutului se retrag izbonite, iar bunul Klapacek primește confirmarea unei noi și adevărate constituțe, prin consimțămîntul la căsătorie a femeii iubite.

Se vede dar, pînă la urmă, că tema acestei comedii de iubire și căsătorie a fostului Don Juan și logodnic de profesie, nu este nici iubirea nici căsătoria, ci tema cinstei omenești ca un produs al condițiilor materiale și morale proprii noii societăți. Nimeni nu poate ocoli constatarea că pentru a ataca o problemă etică atît de generală și profundă în corelație cu comicele întîmplări ale unui fost logodnic de profesie, înseamnă a o porni cam de departe, și pe o cale destul de neașteptată, ba chiar nepotrivită. Cazul lui Klapacek este clădit din punctul de vedere al frămîntărilor de conștiință și al tesăturii dramatice, pe un sol prea nisipos, pentru ca în el să poată să prindă rădăcină, cît de firavă, o problematică atît de complexă. În plus, drumul comediei nu caută miezul acestei probleme, ci ocolește și se abate, ori pe unde poate descoperi prilej pentru reliefarea unor chipuri omenești hilariante sau al unor situații comice nemaipomenit de forțate, nu rareori grotești. Din punctul acesta de vedere, actul doi este exemplificator, iar eforturile autorului, în actul trei, de a reveni într-o oarecare unitate dramatică și sub semnul unei simple concluzii morale, toate personajele și toate întîmplările, se dovedesc dificile.

Nu se poate contesta că această comedie are momente de haz, și că anumite personaje, considerate în sine, posedă oarecare savoare și uneori chiar o doză reală de conținut psihologic sau satiric. Dar în această direcție se face resimțită injustețea viziunii comice generale, incertitudinea stilistică, explicabilă poate prin aceea că scriitorul, om cu temperament grav, dramatic și cu înclinare spre frămîntările problematice, este la prima sa comedie și că prima sa comedie apare ca o încercare cu totul excepțională în cadrul operei și al producției sale obișnuite.

Spectacolul, condus de regizorul Radu Penciulescu cu luminos și vesel, dar aceasta e un minim de sarcină regizorală, într-o piesă servită de actori buni, și a cărei regie, sub raportul multor detalii concrete și chiar al stilului regizoral, este cuprinsă explicit chiar în textul dramatic. Regizorul ar fi treburi, însă, să aibă ambiția, și avea în orice caz datoria, de a-i servi pe scriitor și în măsură egală pe spectator, realizînd prin ritm, prin utilizarea estompei, prin distribuirea accentelor, acea unitate pe care textul de multe ori nu o are. Regizorul nu și-a luat această sarcină, și de aceea, începînd de pe la actul doi, totul se fărîmițează prin trecerea în planul întîi, prin dilatare absolut nejustificată, a episodului în care apar fostul părtaș de matrapazîcuri sentimentiale-matrimoniale al lui Klapacek și una din fostele sale victime feminine.

Pe fostul logodnic de profesie l-a interpretat Ion Lucian, actor ale cărui multoace s-au fixat, ca ale multor actori excluziv comici, la un tip unic și permanent: dar tipul lui Lucian este foarte simpatic, captînd aprecierile spectatorilor. Avem de notat o serie de bune compoziții de tipuri, datorate interpreților acelor roluri care nu-și permit nici o imixtiune în actiunea dramatică, constituindu-i numai o figurație foarte activă, foarte importantă, din punct de vedere actoricesc. Ele se datoresc lui Andrei Codarcea, convingător, haziu, în rolul unui muncitor cinstit, generos, atletic și timid; lui Vasile Nitulescu, interpretul unui scriitor steril, ratat, obsedat de cuvîntul criticii, paralizat în izolare de viață, rol căruia acțiunea l-a dat un maximum de haz lură comică, cu mijloace care nu încep să obosească, prin incremenire, decît spre sfîrșit; Marcelei Demetriad-Margaretei Papagopa, și lui Dinu Iancuescu, pretendentul acesteia din urmă, care a făcut tot ce a putut pentru a da, cu bunele lui mijloace impresia unui apas nelinițit la modul comic, unul din roiurile cele mai imposibile ale piesei: lui Arcadie Donos. Pe logodnica-mireasă a logodnicului de profesie, a jucat-o Tatiana Iekel, foarte bună mai ales în primele două acte. Merită o mențiune aparte Aurora Eliad, care în rolul unei tinere fete îndrăgostită de un nedemn și exploatată de acesta, a fost simplă, sinceră, feminină, — cum și cît trebuia. Nicolae Motoc a creat un reușit rol de pezevenchi. Interpreți ai unui cuplu de adolescenți cam „teribili" au fost Doina Șerban și Ion Ciprian.

Radu POPESCU

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Magazin

ANUL VII—Nr. 280
•
Sîmbătă
16 februarie 1963
•
8 pagini — 1,50 lei

30 DE ANI DE LA EROICELE LUPTE ALE CEFERIȘTILOR ȘI PETROLIȘTILOR

GAVRIL MIKLOSSY — *„Griviția 1933"*

Ianuarie 1932 : muncitorii ceferiști din București demonstrează împotriva curbelor de sacrificiu impuse de către regimul burghezo-moșieresc din Romînia acelor vremuri. „Pîine! Nu curba de sacrificiu", „Vrem lucru — jos cine fură munca" — iată cîteva din lozincile sub semnul cărora s-a desfășurat atunci puternica manifestație a muncitorilor ceferiști de la Atelierele Griviția.

ION BRAD

SECVENȚE

(FRAGMENT)

Observatorii lirici,
Pasionații imaginilor caleidoscopice
Cu aparatele lor de filmat
La marile intersecții ale Căii Griviței
I-am invitat :
Calea care trece prin țara întreagă
Ca un pod suspendat
Care leagă
Piscurile Carpaților.
Aici, oricîte imagini ai înregistra
Pe secundă,
Noianul prospețimei lor te inundă.
Îți taie suflarea
Ca aerul tare al înălțimilor,
Ori sălbatică-n splendoare, marea.

Țara-și revarsă tumultul
La Gara de Nord.
Dimineață.
Limpezime de nordic fiord.
Cu un tren pe minut,
Vin și pleacă
Imaginile țării-n haine de lucru,
Forfota unei zile, întreagă,
Desfăcînd bagajele lirice
Iată ce puteți să filmați !
— Sub muntele frunții,
Inginerul duce proiectul
Titanului de-oțel de la Galați.
Auziți Dunărea cum cîntă de-aproape
Și-i răcorește fruntea
Cu palme reci de ape ?

— Din Oltenia, geologul aduce cu sine
O servietă deschisă ca peștera-n gol.
În ea, ocean într-o scoică,
Gîlgîie la mii de metri-adîncime
Noile izvoare de petrol.
Zboară «pasărea măiastră» a lui Brîncuși,
Și fiece sondă e o «coloană fără sfîrșit»
A demnității și a puterii.
În poartă, în uși,
Greul pămîntului la lumină-a ieșit
Și cîntă la «masa tăcerii».

— Toate aromele pămîntești,
Pe calea sintezelor chimice,
Ni le-aduc moldovenii, de la Onești și Borzești.
Fii lăudat, nou buchet de Cotnari !
Luceafărului poeziei românești
I-am croit, postum, din luceferi pieptar
Și la Bicaz, împlinindu-i dorul și slova,
Unde-i codrul aproape,
Am adus oglinda mării-n Moldova
Sub cerul senin
Pe-ntinsele ape.

Acestea și încă o mie
De clare imagini
De fiece zi, necăutate,
Grăbiți-vă să le filmați !
Și pe albele pagini,
Ori pe ecranele late,
Din zare în zare,
Să ruleze mișcarea mulțimilor,
În ritmu-i diurn,
Fremătătoare,
Pe Calea Griviței în revărsare —
Calea dintre anul '33 și ziua comunistă de mîine,
Dintre coloșii de-oțel
Și vechea movilă a lui Burcel,
Dintre Maramureș și mare,
Calea Griviței în revărsare.

GRIVIȚA ZILELOR NOASTRE

de ION MARIN SADOVEANU

SUS : Blocuri de locuințe în vecinătatea fostei piețe Chibrit din Calea Griviței ; JOS : Sala de mese de la grupul alimentar al Uzinelor „Griviția Roșie"

Uimitor cît de mult se împletește, de cele mai multe ori, viața unei străzi cu cea a oamenilor care o locuiesc. Parafrazînd un bine cunoscut proverb, în vremuri nu de mult apuse ai fi putut gîndi aproape fără teamă de greș : „spune unde locuiești, ca să spun cine ești". În ierarhia socială a „orînduirii cele crude și nedrepte" cartierele, străzile, își aveau și ele locul bine definit.

Așa s-au conturat de-a lungul vremii Calea Victoriei, bulevardele centrale, Cotrocenii, „șoseaua", ca locuri prohibite pentru oamenii muncii — chiar dacă o asemenea interdicție nu figura în nici o lege. E drept, nici în mahalalele prăfuite — de la Podul Grand la Bariera Vergului, de la Mandravela la Ciurel — nu s-au pomenit domni cu joben sau cucoane înfășurate în blănuri scumpe. „Libertatea și egalitatea" spoliatorilor se vădeau și în această privință.

În profilul vechiului și actualului București, Calea Griviței își avea și ea și își păstrează — în condiții profund schimbate — locul său specific. Încă de la sfîrșitul ultimului secol cînd, pe 46 de hectare aflate la „capătul orașului", s-au pus bazele unor ateliere de reparat locomotive și vagoane, viața și destinele străzii s-au legat strîns cu viața și des-

• *(Continuare în pag. 3-a)*

CU ECHIPA DE CINEAȘTI A FILMULUI «LUPENI 29»

Dacă pentru spectatori premiera unui film înseamnă începutul mult așteptat al nașterii lui ca operă de artă, pentru toți cei care i-au dat viață — acest moment reprezintă capătul unui efort colectiv și îndelungat de creație. De aici înainte, tot ceea ce a fost pînă ieri strădanie vie, pasionată, inspirată, devine pentru cineaști un tezaur de amintiri cu nimic mai puțin prețios decît rezultatul trudei lor artistice, depus în faguri de peliculă.

Iar pentru că spectatorului, cunoașterea acestor întîmplări care leagă viața cu oglinda ei de pe ecran, îi slujește adeseori, drept fereastră deschisă către laboratorul de creație al cineaștilor, — ne-am adresat lor cu prilejul premierei filmului „Lupeni 29" pentru a ne împărtăși pe cele mai interesante dintre ele.

Lupenii — ieri și azi

Încă de cînd am pornit la pregătirea acestui film — ne-a spus regizorul Mircea Drăgan — **căutam acele resurse emoționale capabile să facă din tema lui un convingător spectacol cinematografic.** Aceasta a presupus, firește, contactul direct cu oamenii și locurile acelei eroice pagini de istorie. Cineaștii au fost în mai multe rînduri la Lupeni atît în documentare scenaristică cît și regizorală, împreună cu actorii. Primele lor impresii sînt legate de chiar imaginea primelor cadre ale filmului : locuințele noi, luminoase, confortabile în care trăiesc astăzi minerii.

Pentru a cunoaște munca minerilor — a subliniat actorul Colea Răutu, interpretul personajului Petre Letean — **am fost invitați să coborîm în mină. Mai întîi însă „ne-au fost puse la dispoziție îmbrăcămintea și celelalte mijloace de protecție care stau astăzi la dispoziția fiecărui miner.** Așadar, o primă confruntare cu minerii zilelor noastre, cu noul în munca și viața lor. Apoi, au urmat întîlnirile cu veteranii acelei furtunoase pagini de istorie. Ei sînt astăzi pensionari, au bătrînețe asigurată și plină de bucurii. Cu o caldă bunăvoință ei le-au împărtășit detaliat amintirile. Cineaștii au realizat veritabile anchete sociale în trecutul istoric, — cu sprijinul minerilor. Situația lor materială fără ieșire, condițiile de muncă grele, care le amenințau în fiece clipă viața — așa cum apar pe ecran — sînt rodul acestor relatări autobiografice. Albume de familie, obiecte, resturi vechi de mobilă, cîte o locuință, supraviețuind undeva ca o mărturie acuzatoare a acelor vremi au creat putința reconstituirii dimensiunilor unei tragedii într-adevăr greu de imaginat astăzi. Cu concursul organelor locale de

Sorin ROIBU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

Lica Gheorghiu și Sandu Sticlaru într-un cadru din film

ÎNVĂȚĂTORUL DIN VULCAN

Aici, în comuna de la poalele masivului Piatra Craiului, a încărunțit dascălul. Aici și-a petrecut tinerețea zbuciumată de griji, aidoma cu cele ale oamenilor necăjiți pe care i-a avut alături în atîtea împrejurări, încît viața lui s-a identificat cu viața lor. A fost martorul tuturor întîmplărilor legate de sat dar nu un martor care stă și privește de la distanță sau înregistrează cronologic documentele, ci unul care le trăiește, care pune inimă în tot ceea ce face.

Cînd viața țării întregi a început să se schimbe, cînd înoirile au pătruns în comuna în care dascălul Gheorghe Brașoveanu dusese o activitate modestă și tristă, apăsată de nevoi, luminată doar de mulțumirea de a vedea copiii urmărindu-l cu ochii scînteietori, captați de lecțiile lui pe care se străduia să le facă cît mai interesante, de povestirile lui, el trecuse de anii tinereții. Dar entuziast, inimos, dornic să participe la tot ce avea să aducă țăranilor traiul pe care-l rîvniseră atîta vreme, pentru care trudiseră și luptaseră, a pășit cu hotărîre pe calea arătată de partid.

Începea a doua lui tinerețe, tinerețea comunistului Gheorghe Brașoveanu. Rămăsese aici în comuna căreia vechi scripte, cercetate cu migală și interes, îi atestaseră numele de Vulcan, (din asemuirea, probabil, cu un vulcan datorită așezării celor 42 de familii de care pomenesc niște hrisoave prin anul 1.510, pe un teren mlăștinos cu emanațiuni de vapori). Rămăsese să împlinească năzuințele oamenilor și ale lui, năzuințe care se puteau acum împlini cu încredere și cutezanță.

Cît de mult suferise pentru situația care-i arăta că erau pe atunci în comună peste 150 de analfabeți ! Încercase să ceară pentru școala lui ajutorul stăpînilor de întinse moșii din locurile acelea. Dar ce putea obține un biet dascăl, de la stăpînitorii pămînturilor și ai oamenilor. Dar dacă atunci nu reușise, acum, aici în comuna Vulcan începuseră a se arăta semnele unei primăveri cum nu mai fusese. Analfabetismul, rușinoasa moștenire a trecutului, trebuia îndepărtat. Iar el care-i știa pe toți din sat, de la prima pînă la ultima casă, cum spune adeseori, pornise să stea de vorbă cu toți cei care nu știau încă carte. Simțea alături brațul unor oameni de nădejde.

Lucia MANOLESCU

• *(Continuare în pag. 3-a)*

DE PRETUTINDENI ★ DE PRETUTINDENI

MASUDI DIN, din statul indian Utar Pradeș, poartă niște mustăți lungi de 255 cm. Sînt cele mai lungi mustăți din lume. Cel puțin pînă la proba contrarie.

●

CELE MAI importante articole de export ale minusculului stat San Marino sînt timbrele poștale și lacul pentru vopsirea unghiilor. Pe lîngă seriile de timbre ce se bucură de căutare printre colecționari, sînt exportate două milioane și jumătate de sticle de lac de unghii.

●

LA LONDRA, în decursul unei conferințe de experți în domeniul circulației, 56 dintre cei 122 de participanți la lucrări au fost amendați pentru încălcarea... regulilor de circulație.

●

N. PISKUNOVICI, lucrătoare la o uzină din Nijni Taghil din Ural, s-a adresat medicului, arătînd că are dureri în regiunea nazală. Clișeele au dovedit existența unui corp străin. Operația chirurgicală a fost făcută cu succes, iar din regiunea nazală a pacientei a fost extras... un glonte de pistolet. „Aceasta s-a întîmplat probabil în 1942, își amintește pacienta. Locuiam atunci la Krasnodar, ocupat de trupele fasciste. Îmi amintesc că eram singură acasă, cînd deodată am simțit o lovitură în față. Cîtva timp a curs sînge, iar peste puțin durerile au încetat și rana s-a închis".

●

BIBLIOTECA publică a orașului Norwich, Anglia, i-a încunoștințat pe toți cititorii ce nu restituiseră cărțile împrumutate, că nu vor plăti amendă dacă vor îndeplini imediat această obligație a lor. Un cititor, din cale-afară de zelos și de... uituc, a restituit, transportîndu-le într-o camionetă, 299 de volume.

●

MUNCITORUL Gheorghi Nikitin din Leningrad posedă o colecție unică în genul ei. El a adunat 11.000 epigrame, diferite improvizații și epitafe rusești. Fără a avea o pregătire literară specială, de 15 ani Nikitin își petrece cea mai mare parte a timpului său liber în biblioteci și arhive, pentru a-și îmbogăți prețioasa sa colecție.

●

POPOSIND timp de 64 zile într-o peșteră, situată la 400 km. sud de localitatea Darwin, australianul Bill Penman a bătut recordul stabilit vara trecută de francezul Michel Siffre, care stătuse într-o peșteră din Alpi 62 de zile.

●

INSCRIPȚIILE de pe stațiunile metroului din New York sînt alcătuite din litere negre a căror culoare timpul a decolorat-o. O singură stație, „Wall-street", unde se află sediul bursei, are o inscripție de toată frumusețea... în litere de aur.

●

ÎNTR-UN ORAȘ din Mexic a avut loc recent o întîlnire dintre echipele de polo pe apă. Gazdele erau conduse și se întrevedea eșecul lor. Atunci, unul dintre sprijinitorii echipei gazdă a pătruns în sala pompelor, a oprit alimentarea cu apă a bazinului și totodată a dat drumul ventilelor de scurgere. În scurt timp, jucătorii se aflau în apă numai pînă la genunchi. Meciul a fost de îndată întrerupt... din motive tehnice.

●

POȘTUL de televiziune din Monte Carlo a transmis recent o lecție de hipnoză, partea teoretică fiind susținută de o demonstrație practică. Scurt timp după încheierea acestei emisiuni, o femeie a telefonat la studioul de televiziune, cerînd ca hipnotizatorul să fie trimis la adresa pe care o indica. Soțul ei a ascultat emisiunea și la ordinul hipnotizatorului a căzut într-un somn atît de adînc, încît ea nu-l poate trezi.

●

ÎN URMA unor experiențe îndelungate la o fermă de creștere a animalelor din Brazilia au fost obținuți șase ponei miniaturali. Înălțimea unui astfel de exemplar este mai mică de 50 cm.

●

ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ există avioane sau elicoptere, amenajate ca niște mici așezăminte medicale. În cabina acestor aparate de zbor se află o masă de operație, instrumente medicale, aparate Roentgen, instrumente pentru stomatologie. Într-o astfel de „poli-clinică aeriană" poate fi executată și cea mai complexă operație.

●

ÎN UNELE școli din Groenlanda, printre disciplinele obligatorii, figurează și construcția de bărci, precum și conducerea sănilor trase de cîini. În afară de acestea, băieții învață să mînuiască harponul, iar fetele să coasă pieile animalelor doborîte.

Meridiane

„LITERATURĂ"...

Pe „piața" cărților din Statele Unite apare în vremea din urmă un nou soi de... (să ne fie iertat) „literatură" care a atras atenția prin caracterul ei neobișnuit. Sînt cărți care povestesc — uneori pe sute de pagini — „istoria romanțată" a unor mari firme americane și „isprăvile" unora din proprietarii lor, subliniind „excepționalele" calități ale ascestora din urmă și, firește, ale produselor firmelor respective.

Cărțile sînt publicate în ediții diferite, semnate de autori diferiți și tipărite în tiraje diferite dar au, toate, cîteva trăsături comune din care două le descoperi ușor. Prima, răsfoind cîteva pagini ale acestor „opere": ele nu sînt decît niște reclame de un gen nou (și gust... îndoielnic), menite să sporească popularitatea și, mai cu seamă, profiturile firmei în cauză. A doua, răsfoind scriptele edițurii care le-a scos: publicarea tuturora, fără excepție, este finanțată prin subsidii grase chiar de firmele respective.

Că așa stau lucrurile, a fost nevoit să recunoască și ziarul marii finanțe americane, „Wall Street Journal" care se ocupă de noul „fenomen literar" din S.U.A., într-un amplu reportaj, în care dezvăluie o serie de aspecte interesante. Unul din cele mai interesante se desprinde dintr-o declarație a lui Roy Benjamin, președintele edițurii „Benjamin Co" citată de ziarul menționat: „Finanțarea unei cărți — a spus el (firește, în cunoștință de cauză) — permite unei companii să-și relateze povestea, în timp ce editorul e scutit de riscul de a întreprinde o afacere ce s-ar putea solda cu pierdere. Este un aranjament reciproc avantajos".

Avantajos, pentru compania respectivă care își face reclama. Avantajos pentru editură care își face businessul, cum zicea Benjamin, fără risc. Întîi fiindcă o parte din costul publicării cărții e acoperită de subvențiile acordate de firma în cauză; al doilea fiindcă firma respectivă asigură și „desfacerea pe piață" a acestor cărți care, bine înțeles, nu sînt de natură să stîrnească entuziasmul obișnuiților cititori. Iată ce mărturisește „Wall Street Journal" în această ordine de idei: „Adesea companiile sprijină editarea unei cărți garantînd cumpărarea unui anumit număr de exemplare, asigurînd astfel o vînzare bună pentru editor. Pepsi-Cola Co (marele trust care produce băutura cu același nume) a căzut de acord să cumpere 10.000 de exemplare a cărții intitulate „Twelve full ounces" (Douăsprezece uncii pline), o poveste în 136 pagini a companiei producătoare a acestei băuturi. «N-am fi fost în stare să publicăm această carte fără o asemenea garanție, din cauza interesului limitat pentru ea a cititorului obișnuit», spune Arnold Tovell, directorul secției pentru cărți comerciale a edițurii Holt, Rinehart and Winston, Inc.".

Firmele care achiziționează mii de exemplare din cărțile pe care ele însăși le finanțează au desigur grijă să nu rămînă în pierdere. Salariații și clienții lor sînt obligați, pe diverse căi, să cumpere aceste „opere", cel puțin la prețul achiziționării lor de către firma respectivă. Așa s-a întîmplat „dintr-un condei" cu 4.000 de exemplare din „opera" despre „Pepsi Cola Co" (al cărui autor e chiar unul din vicepreședinții companiei — Milward W. Martin) și cu 19.000 de exemplare ale alteia similare, intitulată „The Lengthening shadow) (Umbra care crește) cuprinzînd biografia defunctului președinte al societății „International Business Machines Corp." (I.B.M.) Thomas J. Watson.

Există însă, și unele cazuri cînd firmele care finanțează asemenea cărți renunță — temporar, firește — la recuperarea unei părți din sumele investite în publicarea lor. Iată un asemenea caz: Firma „Martin Marietta Corp.", o mare întreprindere de utilaj pentru uzul cosmonauticii a subvenționat o carte (în 896 pagini, publicată în editura McGraw-Hill Publishing Co) cu scopul de „a dobîndi prestigiu în fața oficialităților guvernamentale" — cum scria „Wall Street Journal". Drept care, a trimis peste 1.000 de exemplare, în mod gratuit (prețul de vînzare a unui exemplar 17,50 dolari!) oficialităților din Pentagon, Administrației naționale pentru aeronautică și spațiul cosmic etc. „Menirea cărții noastre — a mărturisit un purtător de cuvînt al firmei — este de a îmbunătăți poziția noastră, impresionînd cercurile guvernamentale prin competința noastră în domeniul mecanicii orbitale, o parte importantă a tehnicii vehiculelor spațiale. Nu poate să ne strice în ce privește primirea unor contracte...".

Directorul unei mari edituri, care a scos numai anul trecut 12 asemenea „opere literare" a găsit de cuviință să pună la punct pe acei dintre confrații săi care — fie din invidie, fie din considerente de etică profesională — și-au exprimat părerea că publicarea acestui soi de „literatură", face să crească numai profitul unei edituri nu și prestigiul ei: „Numai pseudo-intelectualii — a spus acest domn — privesc profitul ca un cuvînt murdar. Noi facem afaceri ca să lasă bani. Trebuie să scoatem bani mai mulți din cărțile subvenționate, tocmai pentru că reputația noastră are de suferit cîte puțin de pe urma fiecărei cărți pe care o scoatem"...

Alături de firmele interesate și de edituri mai există și o altă categorie de profitori de pe urma acestui soi de „literatură": autorii respectivei maculaturi, scribi de diferite categorii și calibre. Ei sînt recrutați în special din rîndurile așazișilor ziariști liber-profesioniști (cei ce scriu la diferite publicații fără a fi salariații vreuneia) și pentru care, așa cum scrie „Wall Street Journal", „cărțile subvenționate de companii constituie o binefacere financiară". Unul dintre ei, Hartzel Spence autorul cărților intitulate: „A foot in the door" (Un picior în ușă) — finanțată de societatea „Fuller Brush Co" — și „Portrait in oil" (Portret în ulei) — finanțată de trustul petrolifer Marathon Oil Co — a fost sincer cînd a recunoscut: „Tot mai mulți sînt ziariștii liber-profesioniști care se îndreaptă spre scrierea cărților subvenționate de companii ca o sursă de venit, din cauza îngustării pieții revistelor".

După cum se vede, din acest nou gen de business cîștigă și proprietarii firmelor și editorii și trepădușii condeiului. Fac afaceri grase și unii și alții. Dar, oare pe seama cui? Firește, pe seama maselor largi de consumatori care plătesc, odată cu prețul mărfii respective, și costul acestui soi de publicitate ca de altfel și al celorlalte reclame...

A. STANCIU

În întreaga Italie au avut loc mitinguri și demonstrații de solidaritate cu lupta celor un milion de muncitori metalurgiști greviști care revendică îmbunătățirea condițiilor de viață și muncă și lărgirea drepturilor sindicatelor în întreprinderi. În fotografie: un aspect din timpul unei demonstrații de solidaritate ce a avut loc la Milano

Fapte mici din lumea mare

800 de metri cubi...

...atît măsoară uriașa avere pe care urmașii fostului dictator dominican Trujillo au reușit s-o scoată din țară după asasinarea acestuia!

Rafael Trujillo, fiul fostului dictator, a organizat scoaterea din țară a acestei imense averi evaluată la aproximativ 4 miliarde de franci francezi. Uriașul tezaur, realizat din jefuirea și exploatarea sîngeroasă a oamenilor muncii din Republica Dominicană, a fost adăpostit în Franța (sub eticheta de „valiză diplomatică") și păstrat în 20 de mari mașini de transportat mobila, cu capacitatea amintită de 800 m.c.

De cînd a fost instalat la cîrma statului dominican și pînă la 31 mai 1961, cînd a fost asasinat, Trujillo a strîns o incalculabilă avere.

Familia dictatorului ducea o viață ca în povești cu banii jefuiți. Rafael — „colonel" încă de la vîrsta de 3 ani! — a devenit faimos pentru felul în care se juca cu milioanele. Cu prilejul unei vizite făcute în S.U.A., acesta a făcut o serie de cadouri, pentru două actrițe de cinema, evaluate la o sumă egală cu ajutorul economic american pentru Republica Dominicană!

După doborîrea dictatorului, Rafael a reușit să scoată din țară, cu ajutorul noului guvern, o parte din averea adunată. Actualul guvern al insulei întreprinde o serie de acțiuni pentru a intra în posesia fabulosului tezaur. Cînd a fost declanșată acțiunea în justiție, anchetatorii au putut constata că 300 de metri cubi din avere au și dispărut!

Ancheta continuă.

Nici un școlar...

...norvegian, între zece și cincisprezece ani, dintre cei interogați de un ziarist, nu a putut să spună cine a fost Quisling.

Unii au crezut că a fost un oarecare ofițer englez, iar alții și-au exprimat părerea că ar fi fost un ofițer german!

Nici unul nu a știut că acesta a fost, în timpul ocupării țării de către trupele hitleriste, șeful partidului național-nazist și unul dintre cei mai devotați agenți hitleriști în Norvegia. Nici unul dintre ei nu a știut că numele de „quisling" a început să fie dat de patrioții din multe țări europene tuturor acelor care și-au trădat țara și au intrat în solda naziștilor.

În urma publicării rezultatelor acestei anchete, opinia publică din Norvegia a început să desfășoare o intensă campanie în care se cere ca în manualele de istorie să se vorbească despre această perioadă neagră din istoria Norvegiei.

La biroul de șomaj din Southend...

...s-a prezentat un petiționar puțin obișnuit. Este vorba despre fostul comandant al navelor „Queen Mary" și „Queen Elisabeth". Căpitanul John Caunce a fost scos la pensie, în vîrstă de 63 de ani, după 41 de ani de serviciu.

La o săptămînă după aceasta, căpitanul s-a prezentat la amintitul birou, în căutarea unei slujbe. Potrivit ziarului „Paris-Jour", care anunță această știre, căpitanul a explicat funcționarilor că îi este imposibil să trălască dintr-o pensie calculată la 1 400 de franci francezi pe an. Ziarul amintește că pe vremea cînd era comandant al celor două vase, căpitanul a primit la masa sa pe Winston Churchill și pe fostul președinte Eisenhower. Ziarul apreciază că un asemenea om a ajuns în situația de a nu se putea hrăni singur.

Realități peruviene

Cu cîtva timp în urmă, junta militară care se află la cîrma țării a dezlănțuit o largă ofensivă împotriva forțelor democratice și progresiste. Sub pretextul descoperirii unui „complot comunist" care avea, chipurile, „scopul de a provoca tulburări în țară" au fost operate zeci și sute de arestări. Iar în valea Convencion au fost uciși în mod bestial aproape 100 de țărani care s-au făcut „vinovați" de singurul fapt că au cerut... pămînt!

„Metodele" întrebuințate de către poliție se pot vedea și din fotografia alăturată. În timpul unei demonstrații, în urma loviturilor primite, un cetățean a căzut jos iar călăii se îndreaptă spre alte persoane, pentru a face noi victime.

Mitingurile și demonstrațiile ce au avut loc în Peru se datoresc situației deosebit de grele a oamenilor muncii, a imensei majorități a populației țării. Aproape 90 la sută din țărani nu dispun de pămînt, fiind nevoiți să lucreze ca muncitori agricoli pe un salariu de mizerie. Aceasta în timp ce 500 de mari latifundiari posedă 15 milioane ha de pămînt!

Mai mult. Atunci cînd un latifundiar își vinde moșia, el o vinde cu tot inventarul, inclusiv cu țăranii de origine indiană care sînt considerați o parte a... șeptelului.

O situație deosebit de grea o au copiii. În Peru, un copil în vîrstă de 10 ani este considerat adult și apt pentru a munci între 8—10 ore pe zi.

În schimbul acestei munci, el primește un „salariu" de un cent pe zi.

Mortalitatea infantilă face adevărate ravagii: la fiecare 100 de copii, 62 mor înainte de a împlini vîrsta de cinci ani.

Lîngă răbdătoarele cămile, oamenii într-o clipă de popas

PE MERIDIANELE GLOBULUI ◢ PE MERIDIANELE GLOBULUI ◢

ITINERAR MAROCAN (II)

LA MARGINEA SAHAREI

Într-o dimineață însorită, cu un cer de un albastru strălucitor, pornim spre sud. Prin parbrizul mașinii razele blînde ale soarelui te îmbie la moleșeală. Trecem la început printr-o regiune calcaroasă. Satele sînt rare. Apoi, drumul începe să urce mereu. Urcăm pe podișul Benguerir. Din goana mașinii vedem numeroși țărani muncind aplecați deasupra plugului de lemn, la care sînt înhămați o cămilă și un catîr.

Satele sînt mai dese și vegetația mai bogată. Țăranii, plugul de lemn cu cămila și catîrul apar tot mai des și se pierd în imensitatea acestui podiș. Un ziarist de la „Le petit marocain" care se află cu noi în mașină ne spune că acest platou dă o bună parte din producția cerealieră a Marocului.

Orele trec și legănatul mașinii îți plimbă privirea în imensitatea acestui platou. Paralel cu fîșia îngustă de asfalt a autostrăzii șerpuiește un drum plin de un colb roșietic. Aici întîlnim mergînd în pas legănat numeroase caravane. Un norișor apărut ca din senin aruncă cîțiva stropi de ploaie. În fund se profilează niște munți înalți: Munții Atlas. Drumul începe să urce din nou și în această regiune muntoasă vedem numeroase instalații ale puțurilor miniere. Ne oprim la una chiar lîngă drum. E o mină de grafit a unei societăți franceze. În această regiune există numeroase mine de magneziu, fier, cărbune etc. Același ziarist ne dă în grabă cîteva cifre: (1960) cărbune 412.000 tone, minereu de fier 873.000 tone, minereu de cupru 1.300 tone etc. În general, Marocul are industria extractivă slab dezvoltată față de posibilități, iar majoritatea societăților au capital străin. După scurta escală ne continuăm drumul. Traversăm un mic lanț muntos și în depresiunea ce se deschide pînă la poalele munților Atlas vedem un oraș mare.

Turnul Koutoubia din Marrakech

„Perla sudului"

Așezat la poalele munților Atlas veșnic acoperiți cu zăpadă (4.500 m) Marrakech-ul e despărțit de aceștia de o distanță de numai 70—80 km. „Perla Sudului" își merită cu adevărat numele. Străbătînd bulevardele sale largi sau savurînd mirosul îmbătător al plantelor tropicale într-o grădină cu portocali plini de fructe rumene și zemoase, ridici privirea și tresari nedumerit cînd aproape deasupra capului vezi piscurile înzăpezite. Căci în această depresiune este o climă minunată care permite dezvoltarea unei vegetații tropicale.

Pătrundem în oraș prin poarta de nord — una din cele 9 porți care străbat cei 12 km de zid ce înconjoară vechea cetate. Numeroasele cartiere ale orașului se găsesc fie înăuntru fie în afara vechilor ziduri.

În centrul orașului, străjuind panorama acestuia, se înalță vechiul turn Koutoubia. Înalt de 70 m, lat de 12,5 m, el este în întregime acoperit cu plăcuțe de mozaic albastru și alb. Koutoubia este în prezent simbolul orașului.

Astăzi Marrakech-ul este cel mai mare centru administrativ, economic și cultural din sudul Marocului, numărînd peste 300.000 locuitori. În centrul orașului, întîlnim bulevarde largi, mărginite de o vegetație abundentă.

Într-o dimineață vizităm cele două mari parcuri ale orașului: Aquedal și La Menara. În special ultimul pare mai degrabă o mică junglă dezvoltată în jurul unui frumos lac artificial. Predomină măslinii încărcați cu fructe mari, negre, cu gustul amar ca fierea. În centru, parcul Lyantay amintește de generalul francez care a ocupat Marocul. Vizităm apoi Colegiul Coranic cu sculpturile sale fine de marmoră, Palatul El Bedi și muzeul Dar Si Said. Dar cea mai uimitoare revelație: chiar în plin centru, nu departe de Hotelul Tazi unde locuim, este celebra piață Djemaa El Fna („Sfîrșitul lumii"). Așezată în inima cartierului Medina, această piață pare un adevăr furnicar unde circulă, într-o învălmășeală ametitoare, locuitori din cele mai variate regiuni ale Africii, și de cele mai variate neamuri: berberi nomazi din imensa Sahară, arabi cu turbane și pumnale curbate la brîu, beduini, tuarezi, negri. Pe platoul imens între gheretele răsfirate la întîmplare, vezi grupuri de oameni care asistă la povestirile fantastice ale unor povestitori neobosiți (care exemplifică uneori cu o mică trupă formată ad-hoc legende și întîmplări istorice) sau ascultă pe recitatorii publici de versuri, pe muzicanți și pe vînzătorii de apă care-și ciocnesc zgomotos vasele de aramă. Ceea ce impresionează mai mult sînt îmblînzitorii de maimuțe și mai ales de șerpi. Cobre enorme, negre, cu capul umflat, sînt scoase din cutii și în sunetul tobelor și șuieratul fluierului execută mișcări bizare, fascinate de privirea rece a îmblînzitorului. Aici în piață întîlnești berberi nomazi, cu priviri speriate, veniți poate pentru prima dată în contact cu forfota orașului.

În spatele pieței se găsește Bazarul, care îți oferă cele mai diverse produse. Răcoarea serii, cu o lună mare, palidă, ce apare dintre palmieri, îți dă fiori. Încerci să adormi fie pe fotoliul de pe terasa hotelului, fie în camerele răcoroase. Din depărtare însă, ajunge zumzetul pieței „Sfîrșitul lumii" cu cîntecele ei stridente, zgomotul tobelor, țipetele negustorilor.

O masă specific arabă și puțin folclor

Într-o seară sîntem invitați la o masă arabă. Vă puteți oare închipui cum va decurge aceasta? Parcurgem o serie de străduțe înguste în vechiul cartier arab Medina, conduși de prietenul Ahmed. Dacă l-ați putea cunoaște pe prietenul nostru Ahmed! Un tînăr plin de voioșie, rîde și vorbește mereu, deși nu știm ce spune. Totuși, ne înțelegem de minune. Are culoarea pielii neagră tuciurie, deoarece strămoșii lui sînt din Senegalul îndepărtat. În această regiune sînt, de altfel, mulți negri. Intrăm într-un Riad (casă) cu o curte cu pomi. Pe fiecare din cele patru laturi ale curții se află o cameră mare, despărțită de curte prin arcade mari. Pereții sînt frumos ornamentați cu mozaicuri în arabescuri colorate. Camerele nu au niciun fel de mobilă. Pe jos sînt așezate scoarțe mari și groase și împrejurul unei mese joase, așezată pe o Sisana (covor mic specific arab) sînt așezate numeroase Stramia — perne frumos ornamentate, umplute cu lînă.

Așezați pe aceste perne care țin loc de scaune, în jurul mesei rotunde servim toți dintr-o tavă mare pusă la mijlocul mesei. Servitul se face cu mîna dreaptă, fiecare rupînd nestingherit și înfulecînd. Încercăm cu sfială această nouă manieră de a mînca. Veselia lui Ahmed ne cucerește repede. În încheiere se bea Athai Lekama — fiertură de ceai și ismă verde și se servește Chaburzan (niște pișcoturi mari) pe care Ahmed mi le recomandă cu deosebită insistență, savurînd cu dinții lui albi și mari aluatul proaspăt.

O funcționară de la Ministerul Educației și Culturii care participă la masă ne explică denumirea și compoziția felurilor de mîncare.

La mesele arabe nu se servesc însă nici un fel de băuturi alcoolice. Coranul le interzice. În încheierea mesei urmează surpriza pe care Ahmed mi-o anunță cu gesturi mari de bucurie rotindu-și ochii săi mari, albi și blînzi: un program de folclor arab.

În mijlocul curții își face apariția o Raiset (trupă de balet) însoțită de o mică orchestră populară. În corpul de balet sînt 6 fete îmbrăcate în frumoase costume arabe și avînd între degetele de la mîini niște talere mici de metal care dau clinchete ascuțite ca de clopoței. Trupa interpretează un Steh — dans popular. Melodia este cîntată la un fluier, acompaniat de un fel de cobză cu 2 coarde. Ritmul este dat de Derbuca — un fel de tamburină, Bendir — tobă — și mai ales de Thar — un fel de timpane de diferite mărimi, făcute din niște tuburi de pămînt ars — avînd la cap o membrană de piele de vită bine întinsă.

La început ritmul e încet. Treptat însă ritmul devine rapid, tot mai rapid. Se aseamănă cu tam-tamul negrilor sau, mai bine, cu o sambă. Dansatoarele saltă sprinten făcînd mișcări indemînatice de mijloc și șolduri. Prietenul Ahmed e în culmea fericirii: aci saltă, aci bate un ritm îndrăcit de sambă. Șeful trupei, un cunoscut folclorist, Mohamed A Arab ne explică semnificațiile dansului. Încă multă vreme ne răsună în urechi ritmul vijelios al melodiei.

★

A doua zi ne pregătim de drum. Soarele s-a ridicat sus. În piața Djemaa El Fna zumzetul e în toi. Înaintăm cu greu cu mașina prin puhoiul de pietoni. La intrarea hotelului Tazi, un grup de oficialități și sportivi ne fac semne de adio. Prietenul Ahmed pare cel mai nefericit. La plecare ne-a îmbrățișat cu căldură.

În depărtare se mai zăresc hotelul și batistele fluturînd. În urechi ne mai răsună cuvintele calde de prietenie:

— Merhababicum! (Fiți bine veniți).

— Ila Elmahaba Romania — Mahribia (Trăiască prietenia romîno-marocană).

Și mașina ieșind din oraș se avîntă în imensul platou Benguerir. Ne uităm cu simpatie la oaza verde de la poalele Atlasului: Marrakech — „Perla sudului marocan" rămîne tot mai departe în urmă.

Dr. Nicolae STĂNESCU